

СТИВЪН КИНГ

Дума Ки

СТИВЪН КИНГ

ДУМА КИ

Превод: Адриан Лазаровски, Павел Боянов

chitanka.info

Едгар Фриймантъл е щастлив мъж на средна възраст с прекрасна жена, две пораснали дъщери и доходен бизнес. Всичко това обаче се сгромолясва, след като при нелеп инцидент Едгар губи ръката и временно — разсъдъка си. Внезапни пристъпи на гняв, загуба на памет... Докато се подлага на болезнена физиотерапия и отчаяно рови в паметта си за елементарни думи, съпругата му Пам го напуска. Успешен брак, успешна кариера... той вече няма нито едното, нито другото. Животът му изглежда безсмислен, преследва го мисълта за самоубийство.

Промяната настъпва, след като Едгар наема къща на ДУМА КИ — красив и (странно защо?) почти необитаем остров в Мексиканския залив. Приказните залези и шепотът на раковините по брега го вдъхновяват и той се отдава на едновременното си хоби — рисуването. Оказва се обаче, че талантът му е и чудо, и опасно оръжие. Защото много негови картини притежават сила, която не може да се контролира. Защото могат и да лекуват, и да убиват...

Посвещава се на Барбара Ан е Джими

„Паметта... е само слух в съзнанието ни.“
Джордж Сантаяна^[1]

*„Животът не е само любов и
лудории,
съкровището свое дошъл съм да
открия.
Залагай — щом решил си да
играеш —
тъй винаги е било, то се знае,
съкровищата свои дошли сме да
открием.“*

Шарк
Пъпи^[2]

КАК ДА НАРИСУВАМЕ КАРТИНА (I)

Започнете с чиста повърхност. Не е задължително да бъде хартия или платно, но усещам, че трябва да е бяла. Наричаме я бяла, понеже се нуждаем от някакво определение, ала най-точната дума в случая е „нещо“. Черното е отсъствие на светлина, докато бялото е отсъствие на памет — то е цветът без спомени.

Как си спомняме да помним? Постоянно си задавах този въпрос, след като се озовах на Дума Ки, о най-вече в часовете преди разсъмване, когато се вирах в изгубената светлина и се сецах за изгубените си приятели. В подобни мигове си мисля за хоризонта. Трябва да изобразяваш хоризонта. Да оставиш следа върху белия лист. Лесна работа, бихте казали вие, ала всяко действие, което променя света, е геройство. Поне аз стигнах до този извод.

Представете си момиченце, едва излязло от младенческата възраст. То паднало от количката преди повече от деветдесет години, ударило си главата в камък и забравило всичко. Не само името си — всичко! После изведнъж дошло ден, в който си спомнило точно толкова, че да вземе молив и да драсне първата неуверена линия върху белия лист. Линията на хоризонта, точно така. Но също така и процепът, през който да проникне чернотата.

А сега си представете как малката ръчишка взема молива... застива за миг... и започва да запълва белотата. Представете си смелостта на това първо усилие за завръщане към света посредством изобразяването му. Винаги ще обичам това момиченце въпреки всичко, което ми причини. Нямам избор.

Както знаете, картините са магия.

[1] Джордж Сантаяна — (1863–1952) — класик на американската философия. — Б.пр. ↑

[2] Шарк Пъпи — литературният псевдоним на Ричард Тозиър и Уилям Денброу, герои от романа на Стивън Кинг „То“. — Б.пр. ↑

ПЪРВА ГЛАВА

МОЯТ ПРЕДИШЕН ЖИВОТ

I

Казвам се Едгар Фриймантъл. Навремето бях голяма клечка в строителния бизнес. В Минесота — в предишния си живот. Научих фразата „моя предишен живот“ от Уайърман. Искане ми се да ви разкажа за него, но чакайте да свърша разказа за Минесота.

Признавам, че постигнах успеха, за който мечтае всяко американско хлапе. Все повече се издигах в компанията, където започнах работа, а щом стигнах до самия връх, напуснах и основах собствена фирма. Шефът ми се изсмя и заяви, че до една година ще фалирам. Мисля, че това е обичайната реакция на повечето шефове, когато някой от младите им енергични подчинени ги зарече, за да си опита късмета.

На мен ми потръгна. Минеаполис и главният град Сейнт Пол процъфтяваха, процъфтяваше и компанията „Фриймантъл“. Когато пазарът се свиваше, не се опитвах да се правя на голям играч. Ръководех се от интуицията си и в повечето случаи тя не ме подвеждаше. Малко преди да навърша петдесет, двамата с Пам вече притежавахме четирийсет милиона долара. И се обичахме като преди. Родиха ни се две момиченца и в края на семейния ни златен век Илзе учеше в частния университет „Браун“, Мелинда преподаваше във Франция в рамките на програма за международен обмен. Преди всичко да се обърне наопаки, с жена ми възнамерявахме да ѝ гостуваме.

Претърпях злополука на строителната площадка. Нищо драматично — просто когато един пикап, дори да е „Додж Рам“ с всичките му екстри, влезе в стълкновение с грамаден кран, пикапът неизменно губи. Отдясно черепът ми само се пукна. Лявата страна на главата ми се удари толкова силно във вратата на доджа, че получих три фрактури. Или май бяха пет. Паметта ми се възвърна донякъде, но не е силна като преди.

Диагнозата бе мозъчна контузия. Ребрата ми бяха счупени. Костта на дясното бедро бе раздробена. Въпреки че запазих петдесет процента от зрението си на дясното око (има дни, през които виждам и по-добре), загубих дясната си ръка.

Вероятно трябваше да загубя живота си, но оцелях. Очакваше се да остана умствено ограничен (каквото бях в началото), обаче ми се размина. Донякъде. По същото време ме напусна жена ми — не донякъде, а съвсем. Бракът ни бе оцелял цели двацет и пет години, но нали знаете поговорката, че злото никога не идва само. Навярно няма никакво значение — станалото — станало. Случило се е, край. И понякога е за добро.

Под слабоумен разбирам, че не разпознавах хората (дори жена си), не разбирах какво се е случило с мен и защо ме измъчва толкова нетърпима болка. Сега, четири години по-късно, дори не си спомням характера и степента на тази болка. Знам, че ме терзаше и че бе непоносима, ала интересът ми вече е чисто теоретичен. Тогава естествено не ми беше до никакви теории. Тогава ми се струваше, че съм попаднал в ада, без да имам представа защо съм там.

„*Първо се страхуваш, че ще умреш, а после — че няма да умреш.*“ Така твърди Уайърман, а той го знае най-добре; все пак е прекарал цял сезон в ада.

Болеше ме всичко. Постоянно. Жестокото главоболие не ме напускаше, зад челото ми вечно бе полунощ, отмервана от ударите на грамаден часовник. Заради увреденото си дясно око виждах света през кървава пелена и няхах представа що за свят ме заобикаля. Не знаех названията на предметите. Помня деня, в който Пам влезе в стаята ми (още лежах в болницата) и застана до леглото ми. Вбесих се, задето стои права, след като в ъгъла се мъдри онова нещо, върху което се сяда.

— Вземи старчока — казах. — Седни на старчока.

— За какво говориш, Едгар?

— *Старчока, стареца!* — изкрещях аз. — Вземи шибания дъртак, тъпачко! — Главата ми се пръскаше от болка. Пам заплака. Ненавиждах я за този хленч. Защо плачеше? Не тя бе затворена в кафез, нито пък наблюдаваше света през червена пелена. Не тя беше маймунката в клетка. После внезапно ме осени. — Вземай столетника и седни! — *Столетник* вместо стол — само тази дума изникна в разкашкания ми мозък.

Гневът ми не стихваше. Двете медицински сестри на средна възраст, които нарекох Суха трътка и Суха трътка две, сякаш бяха героини от мръснишки разказ на доктор Сус^[1].

Доброволката санитарка кръстих Косматото бонбонче — понятие си нямах защо, но май беше свързано със секса. Във всеки случай поне за мен. Щом позаякнах, започнах да налитам на бой. Два пъти се опитах да наръгам Пам и единият опит се оказа успешен, само че ножът беше пластмасов. Въпреки това ѝ направиха два шева на китката. Понякога се стигаше дотам, че трябваше да ме връзват.

Един епизод от тогавашния ми живот се е запечатал в паметта ми: жарък следобед към края на едномесечното ми пребиваване в баровския санаториум за възстановяващи се, скъпият климатик е повреден, аз съм завързан за леглото, по телевизията върви сапунен сериал, хиляди полунощни камбани ехтят в главата ми, болката изгаря като нажежен ръжен дясната половина на тялото ми, липсващата дясна ръка ме сърби, липсващите ми десни пръсти потръпват, трябва да изкарам още време без окситоксин (колко точно не мога да кажа, понеже не познавам часовника); от алената мъглявина изплува медицинска сестра — същество, изпратено да наглежда маймуната в клетката, и ми казва: „Искате ли да видите жена си?“ Аз отговарям: „Само ако носи пистолет да ме гръмне.“

Струва ти се, че болката никога не ще те изостави, ала един ден тя изчезва. Тогава те отвеждат вкъщи и заменят болката с агонията на физиотерапията. Червената мъгла е започнала да се разсейва. Психотерапевтът, специалист по хипнотерапия, ми показва няколко ефективни способа за потискане на фантомните болки и сърбежа в отрязаната ръка. Доктор Кеймън. Именно той ми подари Рийба — едно от малкото неща, които взех със себе си, когато изкуцуках от предишния си живот и започнах този на Дума Ки.

— Този метод за потискане на гнева още не е официално одобрен — предупреди ме доктор Кеймън (по-късно решех, че може би ме е излъгал, за да приема Рийба). Каза ми, че трябва да ѝ дам името на човек, когото мразя, ето защо, въпреки че тя приличаше на Луси Рикардо^[2], я нарекох на една моя леля, която ми дърпаше ухото, когато не си изяждах морковите. Не минаха и два дни, и аз ѝ забравих името. В съзнанието ми изникваха само мъжки имена, всяко от които ме вбесяваше още повече: Рандъл, Ръсел, Рудолф и така нататък.

Вече си бях у дома. Пам ми донесе закуската и вероятно по изражението ми разгада как се чувствам, понеже се напрегна, готвейки се за взрив от емоции. Макар да бях забравил името на пухкавата

червенокоса антигняв-кукла, която психологът ми даде, помнех как да я използвам в подобни ситуации.

— Пам — обърнах се към жена си, — трябва ми пет минути, за да се взема в ръце. Ще се справя.

— Сигурен ли си?

— Да, само махни тоя подгъз и си го заври в напудрената физиономия. Ще се справя.

Не знаех дали ще е така, но тъкмо това трябваше да кажа. Забравил бях името на тъпата кукла, но помнех ключовата фраза: „*Ще се справя*.“ Типично за края на предишния ми живот — продължавах да повтарям „*Ще се справя*“, дори когато знаех, че няма и че съм прецакан, двойно прецакан, тотално прецакан и захвърлен на самотек.

— Ще се справя — повторих; понеже тя отстъпи, без да каже и дума, а чашата върху подноса, който държеше, затрака в чинийката.

Щом излезе, вдигнах куклата и се вгледах в тъпите ѝ сини очи, докато пръстите ми мачкаха тъпото ѝ меко тяло.

— Как се казваш, прилеп грозен? — изкрещях аз. Изобщо не ми хрумна, че Пам ме слуша по интеркома в кухнята заедно с медицинската сестра, дежуреща през деня. Но дори и интеркомът да не работеше, щяха да ме чуят през вратата, толкова силно виках.

Започнах да разтърсвам куклата. Главата ѝ се мятеше, синтетичната ѝ коса се развяваше. Пулеше големите си очи, сякаш казваше: „*Ау-у-у-у, мръсник такъв!*“ По подражание на Бети Буп^[3], сладураната от архивните анимации, които чат-пат още се излъчват по кабеларките.

— Как се казваш, кучко? Как се казваш, путко? Как се казваш, жалка парцалена курво? Кажи си името! Кажи си името! *Кажи си името, иначе ще ти избода очите, ще ти изтръгна носа, ще ти скъсам пу...*

Внезапно се върнах във времето, както често се случва, и сега, четири години по-късно, в град Тамасунчале, щата Сан Луис Потоси в Мексико, в третия живот на Едгар Фриймантъл. В пикапа съм — кутията за храна е под дясната седалка (едва ли бях единственият работещ милионер в Америка, който си носи обяд от къщи, но и такива като мен се броят на пръсти), лаптопът ми е на самата седалка. От радиото женски глас изкрещява с религиозен плам: „*Беше ЧЕРВЕНА!*“ Само две думи, ала на мен са ми достатъчни. Те са от песента за

бедната жена, която подтиква красивата си дъщеря да стане проститутка. „Фанси“, изпълнявана от кънтри певицата Рийба Макинтайър.

— Рийба — прошепнах и притиснах куклата до гърдите си. — Ти си Рийба. Рийба-Рийба-Рийба. Вече няма да ти забравя името.

Още следващата седмица го забравих, но този път не се ядосах. Не. Притиснах куклата към сърцето си, сякаш беше моята малка възлюбена, затворих очи и си представих пикапа, унищожен при нещастния случай. Представих си малката кутия за храна, потракваща на пода на колата, и отново чух женският глас да крещи от радиото със същия фанатичен плам: „*Беше ЧЕРВЕНА!*“

Доктор Кеймън го нарече пробив. Беше въодушевен. Жена ми не се въодушеви и ме целуна по страната по задължение. Около два месеца по-късно ми съобщи, че иска развод.

[1] Доктор Сус — псевдоним на американския писател Теодор Сус Гайзъл (1904–1991), автор и илюстратор на книги за деца. Алюзията е с персонажите от най-известната му приказка „Котка с шапка“ — Нещо едно и Нещо две. — Б.пр. ↑

[2] Героиня от сериала „Обичам Луси“, чиято роля се изпълнява от Лусил Бол (1911–1989), провъзгласена за кралица на комедията. — Б.пр. ↑

[3] Героиня от късометражни анимационни филмчета от двайсетте години на миналия век — кокетна дама с големи удивени очи. Първият анимационен персонаж, забранен от цензурата. — Б.пр. ↑

II

Дотогава или болката беше понамаляла, или бях свикнал с нея. Главата пак ме наболяваше, но не толкова често и не тъй силно, часовникът в съзнанието ми вече не отмерваше *само* полунощ. Още чаках с нетърпение виколина в пет часа и окситоксина в осем — едва куцуках с яркочервените си патерици, ако не пиех тези вълшебни таблетки, но изграденото наново дясно бедро започваше да се възстановява.

Кати Грийн, кралицата на лечебната физкултура, идваше в *casa* Фриймантъл в Мендота Хайтс всеки понеделник, сряда и петък. Разрешавах ми да приемем допълнителна таблетка викодин преди рехабилитационните процедури, ала въпреки това към края им виковете ми неизменно огласяваха къщата. Залата за фитнес в сутерена бе преустроена в кабинет за лечебна физкултура, снабден дори с джакузи, пригодено за инвалиди. След два месеца изтезания започнах вечер да слизам сам в сутерена, за да повторя упражненията за крака и да направя няколко коремни преси. Кати твърдеше, че час-два гимнастика преди лягане допринася за отделянето на ендорфини и по-здрав сън.

Тъкмо по време на една вечерна тренировка — Едгар в търсене на неуловимите ендорфини — жена ми, с която бяхме живели четвърт век заедно, слезе в сутерена и ми заяви, че иска развод.

Прекъснах заниманието си и я погледнах. Седях на малкото килимче, а тя стоеше на последното стъпало на благоразумно разстояние от мен. Можех да я попитам дали говори сериозно, но лампите (тези жестоки флуоресцентни лампи!) осветяваха лицето ѝ и изражението ѝ бе достатъчно красноречиво. Пък и жените не се шегуват на тази тема, особено жена, чийто съпруг едва не е загинал преди шест месеца. Можех да я попитам защо, ала знаех отговора. Виждах малкия бял белег на китката ѝ, където бях забил пластмасовия нож, и това беше най-малкото. Помислих си как неотдавна ѝ казах да разкара подгъза и да си го завре в напудрената физиономия. Запитах се дали да я помоля да обмисли решението си, но тъкмо тогава гневът ми

се завърна. През онези дни безпочвеният гняв, както го наричаше доктор Кеймън, беше моят зловец приятел. Само че гневът, хич не ми изглеждаше безпочвен.

Не носех риза. Помръднах чукачето, останало от дясната ми ръка — това беше единственото, което можех да направя, и заявих:

— Показвам ти среден пръст. Махай се, щом искаш. Махай се, предателска бучко.

Сълзите вече обливаха лицето й, но тя се опита да се усмихне. Получи се гримаса.

— Кучка, Едгар. Искаше да кажеш *кучка*.

— Аз знам най-добре какво съм искал да кажа — отвърнах и подхванах коремните преси. Дяволски трудни са, ако имаш само една ръка — тялото ти непрекъснато се извърта. — Аз *нямаше* да те зарежа — ето за това говоря. *Нямаше* да те зарежа. Щях да мина през мръсотия, кръв, пикня и разлята бира.

— Съвсем различно е. — Тя дори не се опита да си избърше сълзите. — Съвсем различно е и ти го знаеш. Не бих могла да те разкъсам, ако побеснея.

— Не мислиш ли, че трябва доста да се озоря, за да те разкъсам, след като съм еднорък? — процедих.

— Искаше да ме прободеш с нож.

Сякаш това беше някакъв аргумент. И двамата добре знаехме, че не решава нищо.

— Ножът бе пластмасов и аз не бях на себе си, но явно това ще бъдат последните ти думи на шибания ти смъртен одър: „Еди ме нападна с пластмасов... нос, сбогом, жесток свят.“

— Опита се да ме удушиш — прошепна Пам тъй тихо, че едва я чух.

Прекратих протестите и я изгледах. Часовникът в главата ми започна да бие. Дзън-дзън-дзън, погРийбален звън.

— Моля? Опитвал съм се да те удуша? Не е вярно!

— Знам, че не помниш, но се опита. И вече не си като преди.

— О, я зарежи! Запази тия простотии за... за своя... — знаех думата и виждах човека, когото исках да обидя, ала не можех да си спомня. — За своя плешив хуй, при когото ходиш често.

— Моят психотерапевт — уточни Пам и естествено ме вбеси още повече — тя помнеше думата, а аз — не. Защото мозъкът й не беше

превърнат в желе.

— Искаш развод и ще го получиш. Давай, зарежи ме. Само недей да ми се правиш на алигатор. Махай се.

Тя се изкачи по стълбите и затвори врата, без да се обърне. Едва след излизането ѝ съобразих, че исках да кажа крокодилски сълзи. „Само недей да ми лееш крокодилски сълзи.“

Ще го преглътна и това, въпреки че не е рокендрол. Така казва Уайърман.

В крайна сметка аз се магнах от къщата.

III

В предишния живот няхах други партньори освен Пам. Четирите принципа на успеха (записвайте си, ако желаете) на Едгар Фриймантъл гласяха: никога не взимай назаем сума, надвишаващо коефициента ти на интелигентност, умножен по сто, никога не взимай назаем от човека, който още на първата среща започва да ги говори на малко име, никога не пий алкохол, докато слънцето е високо и *никога* не си избирай партньор, с когото не искаш да се търкаляш гол върху водно легло.

Обаче имах счетоводител, на когото мога да се доверя — Том Райли. Именно той ми помогна да преместя малкото вещи, които взех със себе си, от Мендота Хайтс във вилата ни на езерото Фалън. Том, който два пъти е губил играта, наречена брак, се кахъреше за мен по време на пътуването до вилата.

— Не си длъжен да напускаш дома си — мърмореше. — Напускането става със съдебно решение. Сега все едно се отказваш от предимството на собствения терен във важен мач.

Бръщолевенията му не ме интересуваха; исках само да шофира внимателно. Изтръпвах всеки път, когато виждах как някоя насрещна кола се приближава до осевата линия. Понякога се напругах и натисках с крак несъществуваща спирачка. А мисълта да седна зад волана ми се струваше абсурдна. Обаче, както Уайърман казва, Бог обича изненадите.

Кати Грийн, кралицата на лечебната физкултура, се е развеждала само веднъж, но подкрепи Том. Помня как седеше по турски, държеше стъпалата ми и се взираше в мен с безмилостна ярост.

— Значи тъкмо излизаш от мотел „Смърт“, изгубил си едната си ръка, а тя иска да те зареже! И то само защото си я боцнал в пластмасово ножче, когато не си могъл да си спомниш името си? Дръжте ме да не падна! Господжата не си ли дава сметка, че резките промени в настроението и краткотрайната загуба на паметта са нещо съвсем *обичайно* след черепно-мозъчна травма?

— Страхува се от мен — отвърнах.

— Нима? Е, чуй какво ще ти каже мама, синко Джим — намери си добър адвокат и я накарай да си плати, задето постъпва подло. — Един кичур се беше изплъзнал от конската опашка на проклетата гестаповка и тя гневно го духна. — *Трябва* да си плати. Чуй добре какво ти казвам: *ти нямаш никаква вина*.

— И казва, че съм се опитал да я удуша.

— О, да, всеки ще напълни гащите от страх, ако някой еднорък инвалид се опита да го удуши. Стига, Еди, накарай я да си плати. Знам, че не е моя работа, но не ми пука. Тя не бива да постъпва по този начин.

— Мисля, че има и още нещо... не е само ножчето и опитът за удушаване.

— И какво е то?

— Не помня.

— *Тя* какво казва?

— Нищо не казва.

Ала двамата с Пам бяхме живели заедно много години и дори любовта да се бе превърнала в навик, все още смятах, че познавам жена си достатъчно добре, за да знам, че по-рано се бе случило нещо — нещо, което *продължаваше* да се случва, — и тъкмо от него тя се опитваше да избяга.

IV

Малко след като се преместих във вилата край езерото, момичетата дойдоха да ме видят. Момичетата ли? По-точно млади жени. Носеха кошница с всичко необходимо за пикник. Настанихме се на ухаещата на борове веранда и хапнахме сандвичи, докато се любувахме на гледката. Денят на труда, съвпадащ с началото на учебната година, бе отминал, затова повечето плаващи играчки бяха извадени от водата. В кошницата имаше и бутилка вино, ала аз изпих съвсем малко. В съчетание с болкоуспокояващите алкохолът удряше като чук — една бира и започвах да пелтеча. Момичетата — *младите жени* — изпиха останалото и езиците им се развързаха. Мелинда, която се връщаше от Франция за втори път след сблъсъка ми с крана, ме попита дали при всички семейни двойки, прехвърлили петдесетте, настъпват такива неприятни моменти и трябва ли да очаква нещо подобно, ако се омъжи. Илзе, по-младата, се разплака, притисна се към мен и попита не можем ли да живеем както преди, не можем ли с майка ѝ да продължим *постарому*. Лин ѝ се озъби, че моментът не е подходящ за бебешко хленчене, а Илзе ѝ показва среден пръст. Разсмях се — не можех да се въздържа. Накрая и тримата избухнахме в смях.

Сълзите на Или и емоционалният изблик на сестра ѝ не ме радваха, но пък бяха искрени и до болка познати като трапчинката на брадичката на Илзе или едва видимата бръчица между веждите на мръщещата се Лин, която с времето ставаше все по-забележима. Лини се поинтересува какво възнамерявам да правя. Отвърнах, че нямам представа. Бях изминал доста дълъг път до идеята да сложа край на живота си, ала знаех, че реша ли да го сторя, трябва да изглежда като нещастен случай. Не можех да натоваря тези два млади жени, които тепърва започваха живота си, с бремето на вината за бащиното самоубийство. Не можех да стоваря това бреме и върху жената, с която някога пиехме млечен шейк в леглото и слушахме „Пластик Оно Бенд“^[1] по стереото.

След като освободихме напрежението чрез *пълен и изчерпателен обмен на чувства* според терминологията на доктор Кеймън, тримата

се успокоихме и прекарахме изключително приятен следобед, разглеждайки снимките от старите албуми и припомняйки си старите времена. Мисля, че пак се смяхме, но някои спомени от предишния ми живот са доста мъгляви. Уайърман казва, че всички сме склонни да шмекеруваме по отношение на миналото си.

Илзе искаше да отидем да хапнем някъде, но Лин бързаше за среща в обществената библиотека, аз пък не се чувствах във форма. Възнамерявах да прочета няколко глави от последния роман на Джон Сандфорд^[2], а после да си легна. Момичетата ме целунаха — отново бяхме приятели — и си тръгнаха.

След две минути Илзе се върна:

— Казах на Лини, че съм си забравила ключовете.

— Доколкото разбирам, не си.

— Прав си. Татко, наранявал ли си мама? Имам предвид напоследък? Съзнателно?

— Не. Никога. По-скоро бих...

— Какво?

— Щях да кажа, че по-скоро бих си отрязал ръката, но се усетих, че ще е нелепо. Никога не съм я наранявал, Или. Уверявам те.

— Тогава защо се страхува от теб?

— Може би... защото съм инвалид.

Тя се хвърли към мен и ме прегърна толкова силно, че за малко щяхме да паднем от дивана.

— Татко, извинявай. Но тази история е толкова... *противна*.

Погалих я по косата:

— Знам, но запомни — по-лошо не може да стане. — Твърдението ми беше далеч от истината, ала ако внимавах, Илзе никога нямаше да разбере, че съм я излъгал.

Откъм алеята се чу изсвирване на клаксон.

— Тръгвай — казах и я целунах по страната, влажна от сълзи. — Сестра ти бърза.

Тя сбърчи носле.

— Тя все бърза. Няма да прекаляваш с болкоуспокояващите, нали?

— Няма.

— Обади се, ако то потрябвам, татко. Ще хвана първия самолет.

И наистина ще го направи. Тъкмо затова нямаше да й се обадя.

— Сигурен съм. — Целунах и другата ѝ страна. — Преда тази целувка на сестра си.

Илзе кимна и излезе. Седнах на дивана и затворих очи. Грамадният часовник в главата ми биеше ли, биеше.

[1] Групата, създадена от Джон Ленън и Йоко Оно през 1969. В нея са свирили всички членове на „Бийтълс“ с изключение на Пол Макартни. — Б.пр. ↑

[2] Литературният псевдоним на американския журналист и носител на „Пулицър“ Джон Кемп. — Б.пр. ↑

V

Следващият ми посетител бе доктор Кеймън — психологът, който ми даде Рийба. Не го бях канил. Изпратила го беше гестаповката Кати, неумолимата повелителка на лечебната физкултура. Въпреки че не бе прехвърлил четирийсетте, Кеймън се движеше като доста по-възрастен човек и дишаше тежко дори когато седеше. Имаше крушовидно шкембе и носеше очила с рогови рамки. Бе много висок чернокож, чертите на лицето му бяха изсечени с такъв размах, че изглеждаха нереални. Изпъкналите му очи, носът, наподобяващ статуя на предната част на старинен ветроход, и плътните устни вдъхваха страхопочитание. Зандър Кеймън приличаше на древен бог с евтин костюм. Приличаше и на кандидат за инфаркт или инсулта, чието сърце ще сдаде багажа преди петдесетия му рожден ден.

Той отказа кафето и кока-колата, които му предложих, с обяснението, че бърза, после сложи куфарчето си на дивана, опровергавайки твърдението си. Тръшна се на канапето, при което туловището му хлътна близо половин метър (и продължи да пропада — чак се изплаших за пружините), погледна ме и тежко въздъхна.

— Какво ви води насам? — попитах.

— Кати сподели, че смяташ да се самоубиеш — преспокойно отвърна той. Със същия тон можеше да каже: „Кати сподели, че ще организираш градинско увеселение и възнамеряваш да черпиш с понички.“ — Има ли нещо вярно?

Понечих да възразя, но се отказах. Веднъж, когато бях на десет и живеях в О'Клеър, взех комикс от въртящата се стойка в магазина и го пяхнах под тениската си. Тръгнах бавно към вратата (чувствах се много горд), но продавачката ме хвана за ръката, запретна тениската ми и попита как списанието се е озовало там. Нито веднъж през четирийсетте години, изминали от този ден, не ми се бе случвало да се запъна на такъв простичък въпрос.

Най-накрая — дадох си сметка, че съм мълчал прекалено дълго, та отговорът ми да прозвучи искрено, измънках:

— Глупости. Не знам от къде ѝ е дошло на ума.

— Глупости ли?

— Да. Да ви наля ли безалкохолно?

— Не, благодаря.

Станах и взех бутилката кока-кола от хладилника в кухнята. Пъхнах я под чуканчето на дясната си ръка (не знам с какво впечатление сте останали от филмите, но в действителност счупените ребра болят много дълго време) и затворих вратата с лявата. Аз съм левичар. В това отношение извади късмет, *muchacho*^[1] — често казва Уайърман.

— Изненадан съм, че сте взели насериозно думите й — изтъкнах. — Кати е чудесна рехабилитаторка, но не е психоаналитик. — Седнах и добавих: — Нито пък вие. Формално погледнато.

Кеймън подпря грамадната си длан зад ухото си, голямо колкото чекмедже.

— Някакво дрънчене ли чувам? Май да!

— За какво говорите?

— Да, чувам дрънчене на щит, характерно за очарователното средновековие. — Той се опита да ми смигне, но когато човек има подобно лице, закачливото намигване изглежда карикатурно. Въпреки това разбрах намека му. — А за Кати Грийн сте прав — пълна невежа е. Та нали работи с частично или непълно парализирани хора, с инвалиди с ампутирани крайници, с възстановяващи се от тежки мозъчни травми... като теб. Кати се занимава с това от петнайсет години и е имала възможността да наблюдава реакциите на хиляди осакатени пациенти, сблъскващи се с мисълта, че никога няма да са като преди. Как би могла да разпознае депресията със суицидни тенденции?

Преместих се на продъненото кресло срещу дивана и намусено се загледах в многознайкото. Щях да бера ядове с него. И с Кати Грийн.

Кеймън се опита да се приведе, но шкембето му попречи.

— Чакане му е майката.

Зяпнах насреща му.

— Изненадан си — кимна той. — Да. Но аз не съм християнин, камо ли католик, затова се отнасям толерантно към самоубийството. Обаче също като теб вярвам в отговорността пред другите, затова ще

ти кажа — ако приключиш с живота си сега... или след шест месеца... жена ти и децата ти ще разберат. Каквито и мерки да вземеш.

— Аз не...

Той вдигна ръка.

— И от компанията, в която си застраховал живота си за много голяма сума... също ще разберат. Може и да не успеят да го докажат, ала ще направят всичко възможно. Абсолютно всичко. Слуховете, които ще разпространят, ще наранят дъщерите ти, макар да си въобразяваш, че нищо не може да им навреди.

За Мелинда не се тревожех, но Илзе... Когато голямата се ядосаше, наричаше малката слабоумна гъска, но всъщност Или само бе твърде ранима и чувствителна.

— И в края на краищата ще го докажат. — Той сви широките си рамене. — Не смея да гадая с каква сума ще ги одрусат, но съм сигурен, че ще погълне голяма част от наследството им.

Не мислех за парите. Представях си как разни застрахователи си врат носа навсякъде, за да разгадаят какво и как съм нагласил... Изведнъж избухнах в смях.

Кеймън седеше насреща ми, подпрял длани върху коленете си, и ме наблюдаваше. Усмиваше се иронично, сякаш казваше: „Това ми е до болка познато.“ Изчака смехът ми да стихне и попита какво е толкова забавно.

— Вие ми казвате, че съм твърде богат, за да се самоубия.

— Казвам да изчакаш, Едгар, нищо повече. Освен това ще ти направя предложение, което е в разрез с богатия ми опит. Интуицията ми подсказва да ти дам куклата. Разрешението е географско.

— Моля?

— До това прибегват хора в последен стадий на алкохолизъм. Те се надяват, че промяната на местожителството ще им даде възможност да започнат всичко отначало. Да променят коренно живота си.

Почувствах нещо. Не точно надежда, но някакъв проблясък.

— Разбира се, предложението ми не е панацея — продължи Кеймън. — Ветераните от „Анонимните алкохолици“, които имат отговор на всеки въпрос (това е тяхното проклятие и спасение, макар че малцина го осъзнават), често казват: „Качи отрепка на самолета в Бостън и отрепка ще слезе от самолета в Сиатъл.“

— В такъв случай къде съм аз?

— В момента си в околностите на Сейнт Пол. Предлагам следното: намери някое по-отдалечено местенце и отиди там. Положението ти е уникално — спокойно можеш да го сториш, като се имат предвид финансовите ти възможности и семейното ти положение.

— За колко време?

— Най-малко за година. — Лицето му изглеждаше непроницаемо. Казах си, че ако ликът му бе изсечен на гробницата на Тутанкамон, дори археологът Хауърд Картър, който я е открил, щеше да изпадне в сериозно недоумение. — А решиш ли да си посегнеш след това, Едгар... за бога или по-точно заради дъщерите си... направи го така, че да не възбудиш подозрения.

Почти бе изчезнал в дълбините на стария диван, затова бая се озори, като понечи да стане. Пристъпих към него, но той махна с ръка. В края на краищата се изправи на крака, пъхтейки като локомотив, и взе куфарчето си. Изгледа ме от висотата на своите сто деветдесет и пет сантиметра. Изпъкналите му очи с жълтеникави роговици изглеждаха още по-големи зад дебелия стъкла на очилата му.

— Едгар, кога се чувстваш щастлив?

Плъзнах се по повърхността на въпроса (притеснявах ме опасностите, дебнещи отдолу) и отвърнах:

— Когато рисувам. Навремето се правех на художник.

Всъщност заниманията ми бяха доста сериозни, но оттогава бе минала цяла вечност и се бяха случили толкова много събития. Щастлив брак, успешна кариера... Вече няха нито едното, нито другото.

— Кога?

— Като юноша.

Запитах се дали да споделя как навремето мечтаех да постъпя в художествено училище (даже си купувах албуми с репродукции, когато можех да си го позволя), ала се отказах. През последните трийсет години приносът ми към изобразителното изкуство се свеждаше до това да драскам на лист хартия, докато говоря по телефона; навярно бяха минали поне десет години, откакто си бях купувал подобна книга, чието място е на масичката в дневната, за да впечатля гостите.

— А после?

Смятах да излъжа, понеже ме досрамя от истината, но в крайна сметка си признах. Едноръките хора трябва да казват истината при

всяка възможност. И това не са думи на Уайърман, а мои.

— Отказах се.

— Ами започни отново — усмихна се Кеймън. — Трябва ти преграда.

— Преграда ли? — учудих се.

— Да, Едгар. — Изглеждаше изненадан и разочарован, задето не разбирам мисълта му. — От преграда срещу нощта.

[1] muchacho (исп.) — момче. — Б. Meduza ↑

IV

След около седмица Том Райли отново ме навести. Листата на дърветата вече променяха цвета си и продавачките закачаха плакати по случай Хелоуин, когато се отбих в супермаркета да си купя първия скицник, откакто завърших колежа... глупости, откакто бях в гимназията.

Онова, което си спомням най-ясно от посещението на Том, бе, че изглеждаше смутен и объркан.

Предложих му, бира и той прие. Върнах се от кухнята и го заварих да разглежда графиката, която бях сътворил с перодръжка и туш — три палми, открояващи се на фона на океана, а на заден план — част от верандата на къща.

— Не е зле — отбеляза Том. — Ти ли го нарисува?

— Не, елфите — отвърнах. — Идват през нощта. Кърпят ми обувките и понякога рисуват картини.

Той се засмя малко пресилено и остави рисунката на бюрото ми.

— Не ми прилича много на Минесота — подхвърли.

— Прерисувах я от една книга — поясних. Всъщност бях използвал фотография от рекламна брошура на агенция за недвижими имоти. На снимката беше къщата в „местен“ стил в Салмън Пойнт, Флорида. Бях я наел наскоро за една година. Никога не бях ходил в този щат, дори и през отпуските, но фотографията пробуди нещо в мен и за пръв път след злополуката изпитах приятно предчувствие. — Какво те води насам, Том? Ако е свързано с бизнеса...

— Всъщност Пам ме помоли да дойда. — Той наведе глава. — Не ми се искаше, но не можех да ѝ откажа. В името на миналото, нали разбираш?

— Разбирам. — Том говореше за времето, когато компанията „Фриймантъл“ бе само три пикапа, булдозер и много мечти. — Е, казвай. Няма да те изям.

— Взела е адвокат. Настоява да се разведете.

— Не съм и помислял, че ще се откаже. — Това бе самата истина. Още не си спомнях, че съм се опитал да я удуша, ала помнех

гневния ѝ поглед, когато разказваше за случилото се. Пък и знаех — науми ли си нещо Пам, никога не се отказва.

— Пита дали смяташ да ангажираш Бози.

Не можех да не се усмихна. Уилям Боузман Трети бе елегантният шейсет и пет годишен адвокат с грижливо оформен маникюр и с папийонка, работещ в юридическата фирма, обслужваща компанията ми. Ако узнаеше, че през последните двамайсет години с Том го наричахме Бози, навярно щеше да получи удар.

— Дори не съм мислил за адвокат. Какво иска тя?

Том изпи бирата си и остави чашата до недовършената ми графика. Страните му бяха пламнали.

— Тя се надява, че ще се разделите културно, без скандали. Каза: „Не искам да съм богата и не възнамерявам да се пазаря за всеки долар. Искам само както винаги да се отнесе справедливо към мен и момичетата. Ще му предадеш ли?“ Ето — предадох ти. — Той вдигна рамене.

Станах, отидох до големия прозорец между хола и верандата и се загледах в езерото. Скоро щях да отида в своята „флоридска къща“, каквото и да означаваше това, и да се любувам на Мексиканския залив. Запитах се дали гледката ще е по-хубава и по-различна от тази. Реших, че най-малкото ще е по-различна... поне отначало. Искаше ми се всичко да бъде по-различно. Когато се обърнах, Том Райли се бе променил до неузнаваемост. Първо си помислих, че го е заболял стомахът, после разбрах, че се опитва да сподави сълзите си.

— Том, какво има? — промълвих.

Той поклати глава и понечи да каже нещо, но само изхриптя. Прокашля се и опита отново:

— Шефе, не мога да свикна, че едната ти ръка я няма. Толкова ми е жал за теб.

Думите бяха изречени тъй непринудено, спонтанно и мило, че ме пронизаха право в сърцето. Мисля, че в този момент и двамата бяхме на път да се разплачем като двойка гейове в шоуто на Опра Уинфри.

Досмеша ме и това ми помогна бързо да се взема в ръце.

— И на мен ми е жал, но се справям някак си. Честна дума. Сега си допий тъпата бира, че ще стане на пикня.

Той се засмя и наля в чашата си останалата бира „Грейн Белт“.

— Предай на жена ми моето предложение. Ако е съгласна, ще уредим всичко сами, без адвокати.

— Сериозно ли говориш, Еди?

— Да. Ти ще изчислиш на колко възлизат активите на кампанията. Жена ми и момичетата ще получат седемдесет и пет процента от сумата, останалото е за мен. Що се отнася до развода... в Минесота това не е проблем. Ще отскочим до книжарницата да купим наръчника „Развод за начинаещи“.

Той се опули насреща ми.

— Има ли такава книга?

— Не съм я търсил в каталозите, но ако няма, ще ти изям портите.

— Фразата е „Яж ми шортите“^[1].

— Не казах ли шорти?

— Няма значение, Еди, ще изгубиш цялото си състояние.

— Дреме ми на питката. Или на патката, ако има някаква разлика. Все още държа на компанията, която процъфтява, понеже се управлява от кадърни хора. Колкото до състоянието ми, ще спестим някой и друг долар от адвокати, които винаги обират каймака за наша сметка. Ако живеем разумно, парите ще са достатъчни за всички.

Том допи бирата си, без да откъсва поглед от мен.

— Понякога се питам дали си същия човек, за когото работех по-рано...

— Този човек загина при злополуката — отвърнах.

^[1] Коронната фраза на Барт Симпсън от анимационния сериал „Семейство Симпсън“. — Б.пр. ↑

VII

Пам прие предложението ми; че дори би се съгласила отново да заживеем заедно — разбрах го по изражението ѝ, което ту се появяваше, ту изчезваше като слънце, криещо се зад облаците, докато обядвахме заедно, за да уточним подробностите — но не повдигнах този въпрос. Мислех си само за Флорида — любимото място на младоженците и старците. Може би и Пам съзнаваше, че така е най-добре. Съзнаваше, че човекът, когото извадиха от смачкания додж рам — човекът със стоманената каска, сплескана като консервена кутия, — не беше същият, който се бе качил в пикапа. Предишният ми живот с Пам бе приключил; всички стаи бяха разгледани, всички коридори — обходени. Изходи обаче имаше. Над вратата на единия имаше табелка с надпис „САМОУБИЙСТВО“, но, както бе казал доктор Кеймън, засега този вариант отпаднаше. Следователно ми оставаше другият изход — онзи, над който пишеше „ДУМА КИ“.

Ала преди да мина през тази врата, напускайки предишния си живот, се случи още едно събитие. То бе свързано с Гандолф — симпатичния териер на Моника Голдстейн.

VIII

Сгрешили сте, ако сте си представяли настоящото ми убежище като уединена вила на брега на езерото, кацнала в края на междуселския път, лъкатушещ из северните гори. Всъщност тя се намираше в околностите на Сейнт Пол и в края на Астър Лейн, асфалтираната улица встрани от Ист Хойт Авеню. В съседната къща живееха семейство Голдстейн.

В средата на октомври най-накрая се вслушах в съвета на Кати Грийн и започнах да се разхождам. Не бяха грандиозните крайбрежни походи, които предприех по-късно — позволявах си само кратки разходки и всеки път пострадалото ми дясно бедро молеше за пощада (нерядко упражнението бе съпроводено от сълзи в очите ми), но все пак бяха стъпки в правилната посока. Тъкмо се връщах след една такава разходка, когато госпожа Февъро блъсна любимото куче на Моника.

Тъкмо бях изминал три четвърти от обратния път и тази Февъро профуча покрай мен с джипа си „Хамър“, боядисан в нелеп жълтеникав цвят. Държеше мобилен телефон в едната ръка и цигара в другата и както обикновено караше твърде бързо. Всичко се случи мълниеносно; не забелязах кога Гандолф изскочи на улицата, понеже вниманието ми бе съсредоточено върху Моника Голдстейн с парадна скаутска униформа, която вървеше по отсрещния тротоар. Освен това ме пронизваше и болка в бедрото, възстановено от лекарите след злополуката. Обикновено след всяка разходка чувствах, че това така наречено чудо на съвременната медицина е натъпкано с най-малко десет хиляди остри стъклени отломки.

Изведнъж чух скърцане на гуми и момичешки писък:

— ГАНДОЛФ, НЕ!

В този миг ясно видях крана, който едва не ме беше убил, а светът около мен бе погълнат от нещо жълто, значително по-ярко от хамъра на госпожа Февъро, в което плуваха непрекъснато уголемяващи се четири букви „ЗАДНА ТРАНСМИСИЯ“.

Гандолф също изпищя и видението от миналото (доктор Кеймън би го нарекъл *натрапчив спомен*) изчезна. Преди този октомврийски следобед не бях предполагал, че кучетата могат да *пищят*.

Забързах напред, непохватен и тромав като рак, потраквайки по тротоара с червената си патерица. Сигурно отстрани изглеждах доста нелепо, но едва ли някой ми обръщаше внимание. По средата на платното Моника Голдстийн бе коленичила до териера, проснат пред джипа. Лицето ѝ бе мъртвешки бледо. На лентата на гърдите ѝ бяха прикрепени значки и медали, краят ѝ бе потопен в увеличаващата се локва от кръв на Гандолф.

Госпожа Февъро се смъкна от абсурдно високата седалка на хамъра. В същия миг Ава Голдстийн — боса и с разкопчана блуза — изскочи от къщата си, викайки дъщеря си.

— Не го пипай, мила, не го пипай — смотолеви госпожа Февъро и нервно дръпна от цигарата си.

Моника сякаш не я чу. Погали Гандолф и кучето отново изпищя. Да, *изпищя*. Момичето закри с длани лицето си и заклати глава.

Госпожа Февъро понечи да докосне Моника, но се отказа. Отстъпи две крачки назад, облегна се на джипа си и зарея поглед в небето.

Госпожа Голдстийн коленичи до дъщеря си:

— Миличка, миличка моя, моля те, недей...

Гандолф лежеше на платното в локва кръв и виеше. Изведнъж си спомних звука, издаван от крана. Не беше „бийп-бийп-бийп“, както би трябвало, понеже сигналът, предупреждаващ за движението назад, не работеше. Не, вместо него в паметта ми нахлу вибриращото ръмжене на дизеловия двигател и скриптенето на веригите, изораващи земята.

— Прибери я у вас, Ава — казах аз. — Прибери я в къщата.

Госпожа Голдстийн прегърна дъщеря си през раменете и се опита да я вдигне.

— Хайде, миличка. Да идем вкъщи.

— *Не и без Гандолф!* — изкрещя Моника. Те бе на единайсет, доста развита за годините си, ала в този момент сякаш се бе превърнала в тригодишно момиченце. — *Не и без кученцето ми!* — Лентата със значките — по-точно последните осем сантиметра от нея — вече бе подгизнала от кръвта и когато се допря до полата ѝ, на бедрото ѝ остана червена ивица.

— Моника, обади се на ветеринаря — намесих се. — Кажи му, че Гандолф е блъснат от кола. Да дойде веднага. Аз ще остана при кучето.

Тя ме изгледа. В погледа ѝ се четеше не мъка, не шок, а безумие. Познавах добре този поглед. Често го виждах в огледалото.

— Обещавате ли? Заклевате ли се в майка си?

— Заклевам се в майка си. Тичай.

Тя затича към дома си, но преди да изкачи стъпалата на верандата, се обърна, хвърли последен поглед към териера и изстена съкрушено. Хванах се за бронята на хамъра и коленичих до Гандолф, като се стараех да не свивам дясното си коляно повече от необходимото. Въпреки това извиках сподавено и се запитах дали ще се справя без чужда помощ. На госпожа Февъро не можех да разчитам — тя се заклатушка по улицата, наведе се, сякаш се кланяше на кралска особа, и заповръща в канавката.

Погледнах Гандолф. Колата го беше блъснала отзад, гръбнакът му бе счупен. Кръв и екскременти се точеха между строшените му задни крака. Погледна ме и надеждата, която зърнах в очите му, ме изпълни с ужас. Леко близна китката ми. Езикът му беше студен и грапав като шкурка. Щеше да умре, но не веднага. Всеки момент Моника щеше да излезе от дома си и не ми се искаше кучето да близне нейната китка.

Знаех какво трябва да сторя и никой нямаше да ме вини. Моника и майка ѝ бяха в къщата, госпожа Февъро беше с гръб към мен. Ако съседите погледнеха през прозорците или излезеха на моравите, нямаше да видят понеже джипът ме закриваше. Разполагах с броени секунди и ако продължавах да разсъждавам, щях да пропусна шанса си.

С единствената си ръка повдигнах Гандолф и изведнъж се пренесох на строителната площадка на Стърн Авеню, където компанията „Фриймантъл“ щеше да строи четирийсететажна сграда. Седя в пикапа си. По радиото Рийба Макинтайър пее „Фанси“. Внезапно осъзнавам, че шумът от крана е прекалено близо, въпреки че не съм чул сигнала за движение на заден ход, а щом поглеждам надясно, виждам, че светът зад страничния прозорец, който би следвало да си е там, го няма. Светът е заменен от нещо жълто. И в това жълто се реят черти букви, образуващи думите **„ЗАДНА ТРАНСМИСИЯ“**. Те все повече се уголемяват. Рязко завъртам наляво

волана на доджа, макар да осъзнавам, че е прекалено късно. Скърцането на смачкан метал заглушава песента, кабинката започва да се смалвява отдясно наляво, понеже кранът нахлува в моето пространство, *заграбва* моето пространство и пикапът се накланя. Опитвам се да отворя вратата, но е невъзможно. Трябваше да го направя веднага, ала прекалено рано стана твърде късно за каквото и да било. Светът пред мен изчезва, защото предното стъкло се превръща в замъглено езеро, прорязано от хиляди пукнатини. После строителната площадка се завръща и продължава да се върти около оста си, а предното стъкло изскача от рамката си. Изскача ли? *Изхвърча* като огъната по средата карта за игра. Лягам върху волана и с лакти натискам клаксона — дясната ми ръка ми служи за последен път. Ревът на крана почти заглушава клаксона. Надписът „**ЗАДНА ТРАНСМИСИЯ**“ продължава да се приближава, притиска предната дясна врата и огъва пода под нея, таблото се пръска на десетки пластмасови отломки. Предметите от жабката се разлетяват като конфети, радиото замлъква, кутията за храна пак дрънчи, а надписът „**ЗАДНА ТРАНСМИСИЯ**“ продължава да се движи. Вече е над мен — ако изплезя език, ще оближа идиотското тиренце. Закресявам, защото започва да ме притиска. Разкъсва дясната ми ръка. Кръвта плисва върху скута ми като гореща вода, чувам как нещо хрущи. Вероятно ребрата ми. Пращят като настъпени пилешки кости.

Притиснах Гандолф към гърдите си и си помислих: „*Вземи старчока, седни на старчока, седни на шибания ДЪРТАК, тъпачко!*“

И ето че седя на столетника, седя на шибания *дъртак*, намирам се у дома, но нямам усещането, че съм си вкъщи, понеже всичко часовници на света звънят в пропукания ми череп и не мога да си спомня името на куклата, която ми даде Кеймън, сещам се само за мъжки имена: Рандъл, Ръсел, Рудолф. Жена ми влиза с подноса с плодовете и гадното сирене; казвам ѝ да ме остави на мира поне пет минути. „*Мога да се справя*“ — заявявам, понеже съм научил тази фраза от Кеймън, това е сигналът *бийп-бийп-бийп*, който предупреждава: „Пази се, Пам, Едгар се движи на заден ход.“ Тя обаче се пресяга за салфетката от подноса с обяда, за да изтрие потта от челото ми, и аз я сграбчвам за шията — убеден съм, че е виновна, задето не мога да си спомня името на куклата; че е виновна за всичко, включително и за „**ЗАДНА ТРАНСМИСИЯ**“. Сграбчвам я с

единствената си ръка. В продължение на няколко секунди ми се иска да я убия и може би се опитвам. Знам едно — предпочитам да си спомня всички катастрофи по света, отколкото погледа ѝ, докато се мъчи да се изтръгне от хватката ми. В съзнанието ми проблясва фразата „*Беше ЧЕРВЕНА!*“... и пускам Пам.

Прегръщах Гандолф, както някога прегръщах невръстните си дъщери, и си повтарях: „*Мога да се справя. Мога да се справя. Мога да се справя.*“ Усетих как кръвта на териера облива панталона ми като гореща вода и си помислих: „*Хайде, мухльо скапан, излез най-накрая от пикапа.*“

Прегръщах Гандолф и си спомнях какво е да те смачкат жив, как кабината на пикапа изяжда въздуха и вече не можеш да си поемеш дъх, как кръвта ти шурти от носа и устата ти и последният звук, който долавя помръкващото ти съзнание, е хрущането на кости — на ребрата, на ръката ти, на бедрото, на скулата, на шибания ти череп.

Прегръщах кучето на Моника и си мислех, изпълнен с горчив триумф: „*Беше ЧЕРВЕНА!*“

За миг потънах в мрак, прорязан от това червено, после отворих очи. Държах Гандолф с лявата си ръка, а очите му бяха вперени в лицето ми...

Не в лицето ми, а встрани. И встрани от небето.

— Господин Фриймантъл? — към мен се приближаваше Дон Хейстингс — старецът, който живееше през две къщи от семейство Голдстейн. Носеше кепе от туид и пуловер без ръкави, сякаш се готвеше да се катери по хълмовете на Шотландия, само лицето му, изкривено от ужас, разваляше това впечатление. — Едгар? Пусни кучето. Мъртво е.

— Да — кимнах и разхлабих хватката си. — Ще ми помогнете ли да стана?

— Не знам дали ще мога. По-вероятно е и за да падна...

— Идете да видите как са Голдстейн.

— Кученцето е на малката — въздъхна старецът. — Надявах се...

— Той поклати лава.

— Нейно е — кимнах. — Не искам да го види мъртво.

— Разбира се, но...

— Аз ще му помогна — обади се госпожа Февъро. Изглеждаше малко по-добре и бе захвърлила цигарата. Понечи да ме хване под

мишницата на отрязаната ръка, но се поколеба. — Ще ви заболи ли?

Щеше да ме заболи, но по-малко, отколкото ако продължавах да лежа на земята, затова поклатих глава. Докато Джон крачеше към къщата на семейство Голдстейн, аз се хванах за бронята на хамъра и с помощта на госпожа Февъро се изправих на крака.

— Да ви се намира нещо, с което да покрием кучето... — измънках.

— Всъщност в багажника имам едно старо одеяло.

— Чудесно. Ще свърши работа.

Тя понечи да заобиколи джипа (предвид размерите му й предстоеше доста път), но внезапно се обърна към мен:

— Слава богу, че кучето умря, преди да се върне момиченцето.

— Да — кимнах. — Слава богу.

IX

Трагедията с кучето се разигра недалеч от вилата ми, която се намираше в края на улицата, обаче както обикновено обратният път ми отне доста време. Лявата ми ръка пулсираше от болка, която наричах „отмъщението на патерицата“, а кръвта на Гандолф бе засъхнала върху ризата ми.

Между мрежата против комари и касата на ватата бе затъкната картичка. Извадих я. Под картинката на усмихнато момиченце със скаутска униформа пишеше следното:

ЕДНА ПРИЯТЕЛКА ОТ КВАРТАЛА ДОЙДЕ ДА ВИ
ДИВИ И ДА ВИ ПОЧЕРПИ С ВКУСНИ СКАУТСКИ
КУРАБИЙКИ!

МАКАР ЧЕ ДНЕС НЕ ВИ НАМЕРИ, *Моника* ЩЕ
НАМИНЕ ПАК!
ДО СКОРО!

Вместо точка над i-то в името си Моника бе нарисувала усмихнато лице. Смачках картичката и я хвърлих в кошчето за смет, докато куцуках към банята. Хвърлих в коша за смет ризата, джинсите и бельото, които бяха изцапани с кръв. Не исках да ги виждам повече.

Х

Моят автомобил „Лексус“, модел отпреди две години бе паркиран на алеята, но не бях шофирал след злополуката на строителната площадка. Пазаруваше ми младеж от близкия колеж. Кати Грийн също отскачаше до супермаркета или ме закарваше до книжарницата преди сеансите ни по инквизиция (след упражненията нямах никакви сили). Ако някой ми бе казал, че още тази есен ще седна зад волана, щях да се разсмея. И причината не беше наболяващия ми крак; при мисълта да шофирам неизменно ме обливаше студена пот.

Ала ето че през този ден, след като взех душ и се преоблякох, направих тъкмо това. Седнах зад кормилото, включих двигателя и като поглеждах през рамо, потеглих на заден ход по алеята. Бях взел четири таблетки окситоксин вместо обичайните две и се надявах да стигна до магазин СПРИ И КУПИ, намиращ се преди кръстовището между Ист Хойт и Истшор Драйв, без да прегазя никого.

Приключих бързо в супермаркета. Така или иначе нямах намерение да се запасявам с храна. Взех месо и закуцуках към експресната каса — не пазарувах с купони за намаление, които ползваха повечето домакини. Въпреки това карах обратно до вилата в състояние на наркотично опиянение. Ако някое ченге ме беше спряло, щеше да ме глоби за шофиране в нетрезво състояние.

Това обаче не се случи. На минаване край къщата на семейство Голдстейн видях, че всички прозорци светят, на алеята бяха паркирани четири коли, а най-малко половин дузина бяха наредени на тротоара. Майката на Моника ебе повикала роднини да утешат момичето и явно доста се бяха отзовали. Тази отзывчивост бе от полза както за тях, така и за малката.

След по-малко от минута завих по алеята към вилата. Въпреки лекарствата десният ми крак пулсираше от болка заради честото преместване на стъпалото ми от педала за газта и обратно. Главата също ме болеше, най-вероятно от напрежение. Още по-неприятен обаче бе гладът, заради който бях предприел рискованото пътуване.

Всъщност гладът бе меко казано. Вълчийт ми апетит нямаше да бъде задоволен от престоялата лазаня в хладилника. Месото в това ястие беше прекалено малко.

С помощта на патерицата изкуцуках по коридора (съзнанието ми още беше замъглено от болкоуспокояващото), влязох в кухнята, извадих тигана, сложих го на котлона и пуснах газта на максимум. Дори не чух звука от възпламеняването, дотолкова се бях съсредоточил върху разкъсването на опаковката на бургера с длан, после извадих шпатула от шкафа до печката.

По-рано следобед, докато пусках душа, след като изхвърлих окървавените си дрехи, реших, че ми е зле, защото ми се повдига. Обяснението ми се стори съвсем логично и правдоподобно. Но докато топлата вода обливаше сапуна, спазмите прераснаха в несекващо ръмжене, сякаш мощен двигател работеше в стомаха ми на празни обороти. Болкоуспокояващите го заглушиха донякъде, ала сега то се завърна, и то по-силно отпреди. Най-странното беше, че не си спомнях някога да съм изпитвал такъв глад.

Обърнах месото в тигана и реших да броя до трийсет. Предполагах, че половин минута на силен огън е стъпка към действието, която се нарича пържене на месо. И ако се бях сетил да включа абсорбатора и да разсея влудяващия аромат, навярно щях да издържа до края. В крайна сметка обаче не стигнах и до двайсет. На седемнайсет грабнах картонена чинийка, прехвърлих в нея бургера и се нахвърлих на полусуровото месо. Ометох го почти до половината, едва тогава червеният сок, процеждащ се от него, ми напомни за Гандолф — как той ме погледна, докато от него течаха кръв и екскременти и полепваха по счупените му задни лапи. Стомахът ми обаче дори не се сгърчи конвулсивно, само изръмжа нетърпеливо за още храна. Бях гладен.

Много гладен.

XI

През нощта ми се присъни, че съм в спалнята, която в продължение на толкова много години бях споделял с Пам. Жена ми спеше до мен и не чуваше дрезгавия глас откъм приземния етаж: „Младоженци, старци, младоженци, старци.“ Звучеше като развалена грамофонна плоча. Разтърсих леко съпругата си, но тя само се обърна на другата страна. Обикновено сънищата казват истината, нали?

Станах и заслизах по стълбите, като се държах за перилата, понеже десният крак не ме държеше. Усещах нещо странно в начина, по който се държах за познатото перило, и когато преодолях последното стъпало, разбрах какво ме смущава. Справедливо или не, живеем в свят на десничари — китарите, училищните чинове и таблата на американските коли са пригодени за тях. Перилата в семейната къща не бяха изключение — намираха се вдясно, защото, макар и моята фирма да ги бе изградила по *моите* чертежи, жена ми и дъщерите ми бяха десничарки, а мнозинството управлява.

Странното бе, че липсващата ми дясна ръка се плъзгаше по парапета.

„*Естествено* — помислих си. — *Защото сънувам. Също като този следобед. Нали разбираш? Гандолф не беше сън*“ — изникна в съзнанието ми нова мисъл, а гласът на непознатия (който се чуваше все по-отчетливо) не спираше да повтаря: „Младоженци, старци.“ Който и да беше, явно беше в дневната. Не исках да влизам там.

„*Не. Гандолф изобщо не беше сън* — отново си помислих аз. А може би това бяха мислите на фантомната дясна ръка? — Единственото, което ми се присъни този следобед, бе, че го убих.“

Значи не е умрял от ръката ми. Това ли се опитваше да ми каже гласът? Защото аз не вярвах, че Гандолф е напуснал сам нашия свят.

Влязох в някогашната дневна. Не усещах как движа краката си — вървах, както се ходи насън, когато ти се струва, че светът стремглаво се носи назад като на екстравагантен зрителен киноефект. На стария бостънски люлеещ се стол на Пам седеше Рийба, куклата за

контролиране на гнева, само че сега „пораснала“ колкото дете. Полюшваше зловеците си меки розови крака, обути с черни лачени обувки с каишки. Безизразните ѝ очи се взираха в мен. Червеникавите ѝ къдрици пружинираха. Устата ѝ беше изцапана с кръв. Не! Макар да сънувах, разбрах, че всъщност не е кръв, а сокът от полусуровия бургер... сокът, който облизах от картонената чинийка, след като изгълтах месото.

„Лошата жаба ни гонеше! — изкрещя Рийба. — Имаше ЖЪБИ!“

XII

Думата ЖЪБИ още отекваше в съзнанието ми, когато седнах в леглото. В скута ми блестеше студено езерце от октомврийска лунна светлина. Понечих да изкрещя, но от гърлото ми не излезе нито звук. Сърцето ми биеше до пръсване. Пресегнах се към лампата на нощното шкафче и като по чудо не я съборих на пода, макар че щом я включих, видях, че съм я избутал почти до ръба. Радиочасовникът показваше 3:19.

Стъпих на пода и посегнах към телефона. *„Ако ти потрябвам, позвъни — беше казал Кеймън. — По всяко време на деня и нощта.“* Ако номерът бе в паметта на телефонния апарат, вероятно щях да се обадя, но добрия чичо доктор. Реалността обаче постепенно взе връх — намирах се във вилата на брега на езерото, а не в къщата на Мендота Хайтс, и от долния етаж не се чуваха грачещи гласове, затова преодолях първоначалния порив.

Куклата Рийба на бостънски люлеещ се стол? Куката за потискане на гнева? Защо пък не? Наистина бях гневен, но не на клетия Гандолф, а по-скоро на госпожа Февъро, и няхах понятие каква е връзката между зъбите на жаби и цената на фасула на бостънската борса. Доколкото разбирах, всичко се въртеше около кучето на Моника. Бях ли го убил, или то бе умряло от раните си?

А може би проблемът беше друг — защо после бях огладнял толкова? Вероятно това бе най-важният въпрос.

Защо изпитвах такова желание за месо?

— Взех го на ръце — прошепнах.

„По-точно «на ръка», понеже сега имаш само една ръка.“

Ала споменът ми беше как вземам кучето на ръце. Множествено число. Как отклонявам гнева си

(беше ЧЕРВЕНА)

от тъпачката с цигарата и мобилния телефон и го насочвам към себе си, заплитайки някаква идиотска примка... и как го вземам на ръце... Без съмнение халюцинация, но споменът беше прекалено ярък.

Взех го на ръце!

Облегнах главата му на сгъвката на левия си лакът, за да го удуша с дясната си ръка.

Да го удуша и да го избавя от страданията му.

Бях гол до кръста и трябваше само да завъртя глава, за да погледна чуканчето на мястото на липсващата ръка. Можех да го мърдам, ала нищо повече. Повторих движението няколко пъти и вперих поглед в тавана. Сърцебиенето ми сякаш позатихна.

— Кучето умря от получените травми — казах. — И от шока. Аутопсията ще го потвърди.

Само че никой не правеше аутопсии на кучета, премазани от хамъри, шофирани от безотговорни и разсеяни жени.

И докато се вирах в тавана, изведнъж ми се прииска животът ми да приключи. Злощастния ми живот, който бе започнал толкова щастливо. Помислих си, че тази нощ едва ли ще заспя отново, ала неусетно се унесох в крайна сметка винаги се избавяме от тревогите си.

Поне така казва Уайърман.

КАК ДА НАРИСУВАМЕ КАРТИНА (II)

Помнете, че истината е в подробностите. Без значение как виждате света или в какъв стил работите, истината винаги е в подробностите. Естествено там се крие и дяволът (всички така казват), ала може би истината и дяволът са едно и също нещо. Не е изключено, нали?

Отново си представете момиченцето — онова, което падна от бебешката количка. Удари си главата отдясно, но повече пострада лявото полукълбо на мозъка му, където се намира зоната на Брока^[1] (не че терминът е бил познат през двайсетте години на миналия век). Зоната на Брока управлява речта. При силен удар на това място човек губи способността си да говори — за известно време или завинаги. Ала въпреки че говорът и зрението са свързани, загубата на говор не означава и загуба на зрението.

Малката вижда.

Вижда петте си сестри. Роклите им. Косите им, развявани от вятъра, когато се прибират вкъщи. Вижда прошарените мустаци на баща си. Вижда леля Мелда, която в детското ѝ съзнание не е икономка, а най-близкото нещо до думичката мама. Вижда тюрбана, който си връзва бавачката, когато чисти къщата; вижда възела над високото шоколадово чело на леля Мелда. Вижда сребърните гривни на леля Мелда, вижда как блестят и хвърлят ярки отблясъци под слънчевата светлина, струяща през прозорците.

Подробности, подробности, истината се крие в подробностите.

И копнее ли видяното да бъде изречено, пък макар и от дете с увреден мозък? О, да, да!

Тя си мисли: „Боли ме главата.“

Тя си мисли: „Случи се нещо лошо и не знам коя съм аз. И къде съм. Или какви са всички тези ярки образи.“

Тя си мисли: „Либит? Либит ли се казвам? Едно време знаех. Едно време можех да говоря, но сега думите ми са като риби във вода.

Искам мъжа с косми над устата.“

Тя си мисли: „Това е моят татко, но когато се опитвам да кажа името му, казвам «Ица! Ица!», понеже в този момент някаква птица прелита пред прозореца ми. Виждам всяко нейно перце. Виждам окото ѝ, блестящо като стъкло. Виждам крачето ѝ — как е свито, сякаш е счупено, и думичката за това е криво. Главата ме боли.“

Влизат момичетата. Мария и Хана. Тя не ги обича, както обича близначките. Близначките са малки като нея.

Тя с мисли: „Едно време наричах Мария и Хана големите злобарки“ — *и изведнъж разбира, че отново го знае. Още нещо се е върнало. Думата, обозначаваща друга подробност. Тя пак ще я забрави, ала следващият път ще я помни по-дълго. Почти е сигурна.*

Тя си мисли: „Когато се опитам да кажа Хана се получава «Ица! Ица!» Когато се опитвам да кажа Мария, се получава «Ия! Ия!» И те ми се смеят, тези злобарки. А аз плача. Искам татко, но не мога да се сетя как да го извикам; тази дума пак изчезна. Думите са като птиците — идват и отлитат. Сестрите ми говорят. Говорят, говорят, говорят. Гърлото ми е пресъхнало. Опитвам се да кажа, че съм жадна, ала излиза «Адна! Адна!» Те обаче само се смеят — тези злобарки. Превързана съм, усещам мириса на йод, мириса на пот, чувам присмеха им. Разкрещявам им се — крещя с пълно гърло — и те избягват. Идва леля Мелда — на главата си има червен барабан. Обръчите ѝ лъщят, лъщят, лъщят на слънцето и се наричат *гривни*. Казвам: «Адна, адна!», ала леля Мелда не ме разбира. Тогава казвам «Пи! Пи!» и тя ме слага на гърнето, макар че не ми се пишка. Седя на гърнето, гледам и посочвам. Влиза татко. «Каква е тази врява?» — пита; лицето му е покрито с бяла пяна с изключение на едно място. Вече е прокарал оттам нещото, което премахва космите. Той вижда накъде посочвам и разбира. «Жадна е.» Налива вода в една чаша. Стаята е пълна със слънце. Прашинките танцуват на слънцето и това се нарича красиво. Изпивам я до дъно. После отново закрещявам, но от радост. Татко ме целува, целува, прегръща, и аз се опитвам да кажа «татко», но все още не мога. После се замислям за името му и в главата ми се появява Джон, и докато си мисля за името му, от устните ми се откъсва «татко!» и той ме прегръща, прегръща, прегръща още по-силно.“

Тя си мисли: „Татко е първата ми дума след лошото нещо.“

Истината е в подробностите.

[1] Пол Брока (1824–1880) — френски лекар и антрополог. След смъртта на негов пациент, изгубил способността си да говори, Брока изследвал мозъка му и установил увреждане в лявото полукълбо — така открил, че от тази част на мозъка зависят речевите способности. Оттогава тя се нарича зоната на Брока. — Б.пр. ↑

ВТОРА ГЛАВА

„РОЗОВАТА ГРАМАДА“

I

„Географското“ предложение на Кеймън се оказа удачно, ала що се отнася до наместването на чарковете в главата ми, изборът на Флорида май бе случаен. Да, пребивавах там, но всъщност не живеях в истинския смисъл на думата. Идеята на Кеймън проработи благодарение на Дума Ки и „Розовата грамада“. С течение на времето за мен тези две места започнаха да съставляват отделен свят.

На десети ноември напуснах Сейнт Пол — с надежда и без очаквания. Кати Грийн, кралицата на лечебната физкултура, дойде да ме изпрати. Тя ме целуна по устните, прегърна ме силно и прошепна:

— Дано всичките ти мечти се сбъднат, Еди.

— Благодаря ти, Кати — отвърнах, трогнат до сълзи, макар че от главата ми не излизаше сънят^[1] с Рийба, куклата за контролиране на гнева, в който тя седеше в обляния от лунна светлина хол на къщата, където бях живял с Пам. Нямах никакво желание *този* сън да се сбъдне.

— И ми изпрати снимка от „Дисни Уърлд“. Искам да те видя с уши на Мики Маус.

— Непременно — обещах, ала не отидох нито в „Дисни Уърлд“, нито в „Си Уърлд“, „Буш Гардънс“ или на „Дейтона Спидуей“^[2].

Напуснах Сейнт Пол в първа класа на „Лиър 55“ (голямата пенсия си има своите предимства). Температурата на въздуха бе паднала до пет градуса под нулата и на земята се стелеха първите снежинки, предвестници на дългата зима. В Сарасота обаче бе слънчево, а термометърът показваше двайсет и осем градуса. И още докато куцуках към терминала за чартърни полети, подпирайки се на върнатата си червена патерица, сякаш дочух как дясното ми бедро повтаря: „*Благодаря ти.*“

Спомените за това време ме изпълват с неописуем коктейл от емоции — любов, копнеж, страх, ужас, съжаление и дълбока нежност — каквито могат да изпитат само хора, които са били в единия крак в гроба. Навярно така са се чувствали Адам и Ева. Как мислите, дали са погледнали към райската градина, когато са поели боси по пътеката,

довела ги там, където сме сега — в нашия мрачен политизиран свят на куршуми, бомби и сателитна телевизия? Дали са погледнали зад ангела с огнения меч, пазещ райските порти? Според мен са искали да зърнат за последен път зеления свят, който са загубили, свят, където има сладка вода и мили животинки. И змия, разбира се.

[1] Английската дума „dream“ означава както мечта, така и сън. — Б.пр. ↑

[2] „Дисни Уърлд“, „Си Уърлд“, „Буш Гардънс“ — увеселителни паркове; „Дейтона Спидуей“ — състезателна писта; всички те се намират във Флорида. — Б.пр. ↑

II

Островите край западния бряг на Флорида сякаш са амулети на магическа гривна, хвърлена в океана. Ако имате вълшебни ботуши, с лекота ще прекрачите от Лонгбоут на Лидо, от Лидо на Сиеста, а от Сиеста — на Кейси. Следващата крачка ще ви отведе на Дума Ки, разположен между Кейси Ки и остров Дон Педро. Голяма част от територията му е необитаема и представлява джунгла от бананови дървета и австралийски борове, граничеща с неравен, осеян с дюни бряг, охраняван от пояс от морски овес, висок почти колкото човешки бой. *„За морския овес разбирам — каза веднъж Уайърман, — но другите тревоящи няма как да виреят без изкуствено напояване“* Докато живеях там, единствените други обитатели на острова бяха Уайърман и Невестата на Кръстника.

Бях помолил Санди Смит, моята брокерка в Сейнт Пол, да ми потърси тихо местенце (не помня дали употребих думата „изолирано“, но може и да съм го сторил), което да не бъде твърде отдалечено от благата на цивилизацията. Съблюдавайки съвета на Кеймън, й казах, че искам да го наема за една година и че цената не е от значение (стига да не ми одерат кожата). Да, бях измъчван от депресия и почти несекваща физическа болка, но не исках някой да се възползва от слабостта ми. Санди въведе изискванията ми в компютъра и програмата предложи „Розовата грамада“. Изглежда, бях изтеглил печелившия билет.

Само дето не го вярвах. Защото още в първите ми рисунки имаше нещо... как да кажа, нещо обезпокояващо.

III

В деня, когато пристигнах на Дума Ки (с кола под наем, карана от Джак Кантори младежът, нает от Смит посредством едно от бюрата по труда в Сарасота), не знаех нищо за историята на острова. Нищо, с изключение на факт, че до него може да се стигне от Кейси Ки по подвижния мост, построен още в ерата на УОС^[1].

След като се озовахме от другата страна, забелязах, че в северната част липсва растителността, типична за острова. Тук територията бе облагородена, което във Флорида означаваше прокарване на напоителни системи и засаждане на палми и трева. Покрай тесния, осеян с асфалтови кръпки път, водещ на юг, бяха наредени половин дузина къщи, последната от които бе голяма, но много елегантна хазиенда.

Недалеч от моста се виждаше розова къща, кацнала над залива.

— Това ли е? — попитах, мислейки си: *„Дано да е тя. Точно нея искам.“* — Това е, нали?

— Нямам представа, господин Фриймантъл — отвърна Джак. — Познавам Сарасота, но за пръв път идвам на Дума. — Той спря пред пощенската кутия, върху която бе написано с червено цифрата 13, и взе папката от конзолата между двете седалки. — Да, това е. Салмън Пойнт номер тринайсет. Надявам се, че не сте суеверен.

Поклатих глава, без да откъсвам поглед от вилата. Не се притеснявах от счупени огледала или черни котки, ала искрено вярвах в... е, не в любовта от пръв поглед (историите в стил „Рет и Скарлет“ са ми доста холивудски), но в мигновеното привличане? Да. Така ме омагьоса и Пам, когато я видях за пръв път. Същото изпитах и щом зърнах „Розовата грамада“.

Издигаше се върху дървени стълбове и бе надвиснала над линията на прилива. Край алеята на килнато колче бе закована табелка с надпис „ВХОД ЗА ВЪНШНИ ЛИЦА ЗАБРАНЕН“, но реших, че това не се отнася за мен. *„Подпишете ли веднъж договора за наем, къщата е ваша — беше ми казала Санди. — Дори да я продадат, новият собственик не може да ви изгони, докато договорът не изтече.“*

Джак бавно подкара колата към задната врата... която се оказа единствената, понеже фасадата на вилата беше откъм залива.

— Изненадан съм, че са разрешили да бъде построена толкова близо до океана. — Джак поклати глава. — Явно навремето законите са били други. — Под „навремето“ навярно разбираше осемдесетте години на двайсети век. — Ето я колата ви. Надявам се, че е наред.

Вдясно от вилата върху четириъгълна (и напукана) бетонна плоча бе паркиран типичният американски автомобил от среден клас, предпочитан от компаниите за коли под наем. Не бях сядал зад волана от деня, в който госпожа Февъро блъсна Гандолф, ето защо хвърлих на возилото само бегъл поглед. В момента много повече ме интересуваше грамадният розов слон^[2], който бях взел под наем.

— Няма ли закони, забраняващи строителството в непосредствена близост до брега на океана? — попитах.

— Сега вероятно има, но когато са издигали тази къща, може и да е нямало — отвърна Джак. — Проблемът е в ерозията, която подкопава основите.

Прав беше. Виждах стълбовете, поддържащи остъклената веранда с навеса — така наречената „флоридска стая“. Ако не бяха забити дълбоко в скалата, постройката като нищо щеше да отплава в Мексиканския залив. Всъщност бе въпрос на време и това да се случи.

Джак Кантори сякаш прочете мислите ми и ги изрече на глас. После се усмихна.

— Не се бойте. Сигурен съм, че къщата ще ви предупреди. Ще я чуете да скърца и да стене.

— Като Ъшъровия дом на Едгар По — подхвърлих.

Усмивката му стана още по-широка.

— Със сигурност ще изкара още пет години. Иначе щяха да я съборят.

— Не съм сигурен — измънках.

Джак приближи автомобила на заден ход до вратата, бях взел само три куфара, няколко костюма, лаптопа и раница с минимума, необходим за рисуване — най-вече скициници и цветни моливи. Вече бях приключил с предишния си живот, не исках нищо да ми напомня за него. Прецених, че в новия ще ми трябват най-вече чекова книжка и кредитна карта „Американ Експрес“.

— Какво искате да кажете? — попита спътникът ми.

— Човекът, който е имал достатъчно пари да построи вила тук, навярно би могъл да поухажва служителите от СИ.

— СИ? Какво е това?

Не можах да отговоря веднага. *Виждах* онези, за които говорех — мъже с бели ризи и вратовръзки, с жълти защитни каски. Виждах дори химикалите в джобовете на ризите им. Дяволът се крие в подробностите, нали? Обаче не можех да си спомня какво означава СИ, въпреки че знаех абривиатурата не по-зле от собственото си име. Внезапно ме обхвана ярост и реших, че най-естественото нещо е да свия лявата си ръка в юмрук и да го стоваря върху адамовата ябълка на младия мъж. Имах пълното право — все пак се мъчех да отговоря именно на неговия въпрос.

— Господин Фриймантъл?

Сетих се за Дон Фийлд — човекът, който инспектираше поне половината от сградите, построени от компанията ми през деветдесетте години — и в главата ми нещо прещрака. Осъзнах, че съм изпънал гръб, а лявата ми ръка е свита в юмрук. Разбрах защо в гласа на Джак се долавяше тревога. Изглеждах така, сякаш съм получил силен стомашен спазъм. Или сърдечен пристъп.

— Извинявай — казах. — Претърпях злополука. Удар в главата. Понякога паметта ми изневерява.

— Не се притеснявайте — махна с ръка Джак. — Просто питах.

— СИ означава „Строителна инспекция“. Следи за съблюдаването на нормите при строителство. Служителите ѝ решават дали да се събори дадена къща или не.

— За рушвети ли говорите? — намръщи се новият ми познайник. — Сигурен съм, че не се минава без тях, особено пък тук. Парите са всичко.

— Не бъди толкова циничен. Понякога става дума за приятелство. Строители, предприемачи, сътрудници на строителната инспекция, че дори и пичовете от ФУОТ^[3]...

Обикновено пият в едни и същи барове, а преди това са посещавали едни и същи училища. — Засмях се и добавих: — Едни и същи *поправителни* училища.

— Определиха се за разрушаване две къщи на Кейси Ки, когато ерозията доби застрашителни размери — осведоми ме Джак. — Едната действително *рухна* във водата.

— Е, както сам каза, отрано ще я чуя да скърца, но засега ми изглежда стабилна. Да внесем багажа.

Отворих вратата и понечих да изляза, ала болният ми крак бе изтръпнал. Ако не бях се подпрял навреме на патерицата си, щях да кажа „здравей“ на „Розовата грамада“, като се просна на каменното стъпало пред вратата.

— Аз ще пренеса вещите ви — каза Джак. — А вие влезте и седнете, господин Фриймантъл. Няма да е зле и да пийнете нещо разхладително. Изглеждате капнал от умора.

[1] УОС (Управление на обществените строежи) — федерално независимо ведомство, създадено през 1935 г. по инициатива на президента Рузвелт. — Б.пр. ↑

[2] Перифраза на white elephant (букв. бял слон) — имот, който е прекалено скъп за поддържане, а собственикът не може да го продаде. — Б.пр. ↑

[3] Федерално управление по охрана на труда — Б.пр. ↑

IV

Емоционалното и физическо натоварване от пътуването си бяха казали думата и наистина бях капнал. Докато седна на едно от креслата в дневната (накланяйки се наляво както обикновено, за да изпъна десния си крак), погледът ми бе привлечен от остъклената стена на хола, „флоридска стая“ зад нея и Мексиканския залив в далечината. Безбрежна синева, плоска като тепсия в този жарък ноемврийски следобед. Чувах спокойното и равномерно дишане дори през затворената плъзгаща се врата. „Тя няма спомени.“ Тази странна, но същевременно оптимистична мисъл проблесна в съзнанието ми. Когато ставаше въпрос за спомени... и гняв, още имах известни проблеми.

Помощникът ми се върна от малката спалня и седна на страничната облегалка на дивана — поза, типична за млад човек, който няма търпение да си тръгне.

— Разполагате с най-необходимите продукти — докладва ми той, — плюс салата, хамбургери и от ония печени пилета във вакуумирана опаковка — викаме им „пилета-космонавти“. Надявам се да ви допаднат.

— Чудесно.

— Мляко с два процента масленост...

— Отлично.

— ... и разбита сметана. Ако искате, следващият път ще ви донеса без захар...

— Искаш да запушиш единствената ми останала артерия?

Той се разсмя.

— В кухненското килерче има всякакви консервирани гадо... храни. Кабелната телевизия е включена, интернет работи... уредил съм ви безжичен, струва малко по-скъпо, но пък е много по-як... и ако искате, мога да ви инсталирам сателитна антена.

Поклатих глава. Добро момче беше, но исках да слушам само как заливът нашепва слова, които няма да помня след минута. Исках да се

вслушам и във вилата — да я чуя, ако пожелае да сподели нещо. Незнайно защо имах усещането, че би го сторила.

— Ключовете са в плик на кухненската маса... заедно с ключовете за колата... а на хладилника е закачен списък с най-необходимите телефонни номера. Ходя на лекции в университета в Сарасота всеки ден без понеделник, но винаги нося мобилния си телефон. Ако ви устройва, ще идвам всеки вторник и четвъртък към пет следобед. Съгласен ли сте?

— Да. — Бръкнах в джоба си. — Искам да ти дам малка премия. Справи се отлично.

Той размахна ръце:

— В никакъв случай. И така съм доволен, господин Фриймантъл. Добро заплащане и удобно работно време. Ще се почувствам като гадняр, ако получа и премия.

Засмях се и върнах парите в джоба си:

— Както кажеш.

— Няма да е зле да полегнете. — Той се изправи.

— Имаш право. — Беше ми странно да ме третират като дядка, но май трябваше да свикна. — Какво стана с другата къща на Кейси Ки?

— Какво?

— Каза, че едната рухнала във водата. Какво стана с втората?

— Доколкото знам, още е на мястото си. Макар че ако някой силен ураган като „Чарли“ помете острова, от къщата едва ли ще остане нещо. — Той пристъпи към мен и протегна ръка. — Е, господин Фриймантъл, добре дошли във Флорида. Надявам се да сте щастлив тук.

Стиснах дланта му.

— Благодаря ти... — запънах се, но той навярно не забеляза. Не, не бях ядосан — във всеки случай не и на него. — Благодаря ти за всичко.

— Моля — усмихна се Джак. Когато излизаше, в погледа му се четеше недоумение, така че можеше и да е забелязал как се запънах. Е, вече не ми пукаше. Най-накрая бях сам. Вслушах се в хрущенето на раковините и чакъла под гумите на отдалечаващата се кола. В затихващото ръмжение на двигателя остана само спокойното равномерно дишане на океана. И ударите на сърцето ми —

приглушени и тихи. Никакви часовници — звънящи, биещи или тракащи. Въздъхнах дълбоко и поех с пълни гърди от застоялия, леко влажен въздух. (Как другояче да мирише помещение, което толкова време е стояло затворено, с изключение на кратките ежеседмични — или веднъж на две седмици — проветрявания?) Стори ми се, че долавям и мирис на морска сол и субтропични растения, чиито наименования още не знаех.

Вслушвах се в шума на прибоя, напомнящ на тежкото дишане на грамадно спящо създание, и се вирах във водата отвъд остъклената стена. Заради стълбовете, върху които бе построена „Розовата грамада“, не виждах брега; усещането бе, сякаш се намирам в рубката на танкер, пътуващ от Венецуела до Галвестън. Под небесния купол бе пропълзляла ефирна мараня, която приглушаваше яркостта на слънчевите лъчи, отразяващи се в повърхността на водата. Вляво на синия фон се открояваха силуетите на трите палми, чиито листа се люлееха под ласките на нежния ветрец; именно тях бях изобразил на първата си картина след злополуката. *„Не ми прилича много на Минесота“* — бе казал Том Райли.

Бе достатъчно само да ги погледна, за да ми се прииска отново да рисувам — потребността ми наподобяваше глад, но изгаряше не стомаха, а мозъка ми, предизвиквайки странен сърбеж в съзнанието ми. И още по-странно — в чуканчето на ампутираната ми ръка. *„Не сега — казах си. — После. Сега съм като пребит.“*

Успях да стана от креслото едва на втория опит. Слава богу, младежът не беше тук, за да ме види как тупвам на задника си, надавайки хлапашки (*„Мамицата ти гадна!“*) вик. Щом се изправих, известно време щъках насам-натам, потропвайки с патерицата си, чудейки се колко уморен съм всъщност. Освен че е клише, изразът *„като пребит“* не е нищо повече от цветисто сравнение, ала точно така се чувствах в момента.

Много бавно (нямах никакво желание да се сгромолясам на пода още първия ден) изминах пътя до голямата спалня. Видях двойно легло и повече от всичко ми се прииска да се приближа до него, да седна на ръба му, да замета с патерицата всички идиотски декоративни възглавници (на едната бе избродирано бегло подобие на два подскачащи кокера и стряскащата мисъл *„МОЖЕ БИ КУЧЕТАТА СА НАЙ-ДОБРИТЕ ХОРА“*), да легна и да поспя два часа. Или три.

Вместо това обаче първо пристъпих към раклата в долния му край, като се придвижвах внимателно, понеже знаех колко лесно мога да се озова на земята, когато съм толкова уморен. Младежът бе сложил върху раклата два мои куфара. Естествено този, който ми трябваше, се намираше отдолу; без да се замисля, блъснах на пода другия и дръпнах ципа на външния джоб.

Стъклени сини очи ме стрелнаха с неизменното изражение на укор и удивление: „Аууу, проклетнико! Затвори ме тук цяла вечност!“ Извадих Рийба, куклата за контролиране на гнева, издокарана с красивата синя рокля и черните лачени обувки.

Проснах се на леглото, като я притисках с остатък от ампутирания си ръка. Освободих си място сред декоративните възглавнички (най-вече исках да запратя на пода онази с подскачащите кокери), положих Рийба до себе си.

— Забравих му името — промърморих. — Докато пътувахме насам, го помнех, а после изведнъж ми изскочи от главата.

Куклата се взираше в застиналите перки на вентилатора на тавана. Бях забравил да го включа. Изобщо не я интересуваха как се казва младият човек, работещ за мен в свободното си от лекции време — Айк, Майк или Анди ван Слайк^[1].

Беше й все едно, тя представляваше само парцали, които някое експлоатирано дете, я от Камбоджа, я от шибания Уругвай, беше напъхало в розовото телце.

— Как се казваше? — попитах Рийба. Въпреки умората почувствах как в гърдите ми се надига познатата противна паника. Познатият противен гняв. И страхът, че това ще продължи до края на живота ми. Или ще стане още по-зле! Накрая щяха да ме върнат в санаториума, който се различаваше от преизподнята по пресния слой боя.

Куклата мълчеше — тази тъпа парцалена мръсница.

— Мога да се справя — подчертах, макар че сам не си вярвах. И си казах: „Джери. Не, Джеф. После се поправих: — Не, мислиш си за Джери Джеф Уокър^[2], говедо. Джонсън? Джералд? Великата Джанис Джоуплин?“

Усетих, че задрямвам въпреки гнева и паниката. Тихият шепот на океана ме унасяше.

„Мога да се справя — не се отказвах аз. — Напреди се. Както когато си спомни какво означава СИ.“

Спомних си как младежът каза: „Определиха за разрушаване две къщи от северната част на Кейси Ки, когато ерозията доби застрашителни размери“ и в тези думи се криеше нещо. Сърбежът в чукачето ме подлудяваше. Насилих се да мисля, че това се случва на съвсем друг човек в съвсем друга вселена, а пък аз трябваше да се съсредоточа върху това нещо, този парцал, тази кост, тази връзка...

... унасяйки се...

„Макар че ако някой силен ураган като «Чарли» помете острова, от къщата едва ли ще остане нещо...“

И бинго!

Ураганът „Чарли“... Когато последния ураган застрашаваше крайбрежието, като всички американци и аз включвах Метеорологичния канал, а коментаторът се казваше...

Вдигнах Рийба. Както бях сънен и изтощен, ми се стори, че тежи поне десет килограма.

— Коментаторът по ураганите се казва Джим Канторе — заявих.
— А моят помощник е Джак Кантори. Шибаният случай е приключен.
— Пуснах куклата на леглото и затворих очи. Навярно съм слушал дишането на океана още десет-петнайсет секунди, после заспах.

Събудих се по залез-слънце. От осем месеца насам за пръв път сънят ми не беше обезпокояван от кошмари.

[1] Анди ван Слайк (роден през 1960) — професионален бейзболист, неколнократен носител на „Златната ръкавица“. — Б.пр. ↑

[2] Джери Уокър (роден през 1942, истинското име на Роналд Кросби) — известен американски певец и музикант. — Б.пр. ↑

V

В самолета почти не докоснах храната и естествено се събудих прегладнял. Вместо двайсет и пет упражнения за разтягане на травмираното си бедро направих само дванайсет, отскочих до тоалетната, после се затътрих към кухнята. Подпирах се на патерицата, но не толкова тежко, както очаквах след толкова часа дълбок сън. Възнамерявах да си направя сандвич, а защо не и два? Надявах се в хладилника да има нарязан пушен колбас, но и всякакъв местен продукт щеше да ме задоволи. След вечерята смятах да се обадя на Илзе, че съм пристигнал благополучно. Тя щеше да информира по електронната поща всички останали, които се интересуваха от битието на Едгар Фриймантъл. После щях да изгълтам вечерната си доза обезболяващи и да проуча новото си жилище. Още не се бях качил на втория етаж.

Но щом застанах до прозореца, обърнат на запад, забравих плановите си. Гледката се бе променила.

Слънцето бе залязло, но над плоската повърхност на океана, простиращ се чак до хоризонта, сияеше ярка оранжева ивица. Прекъсваше само на едно място от някакъв голям кораб. Силуетът му напомняше рисунката на първолак. Между носа му и контролната кула бе опънато дебело въже, оформяйки искрящ триъгълник от светлина. По-нагоре оранжевото зарево преливаше в спиращо дъха синьо-зелено, сякаш излязло от платната на Маскфийлд Париш^[1].

Никога не бях виждал такива цветове, същевременно изпитвах усещане за *déjà vu*, като че ли все пак ги бях виждал, може би насън. Навярно всички ние сънуваме подобни небеса, ала събудилият се мозък не може да подбере точните названия на тези фантастични багри.

Най-горе в сгъстяващата се чернота вече сияеха първите звезди.

Вече не изпитвах глад. Изчезна и желанието да позвъня на Илзе. Искаше ми се само едно — да нарисувам онова, което виждах пред себе си. Знаех, че няма да ми се удаде да пресъздам на хартия магичното му великолепие, ала изобщо не ми пукаше дали ще се

получи или не... и тъкмо това беше най-хубавото. Привличаше ме самият процес.

Младият ми помощник (за секунда пак забравих името му, но веднага си помислих: „Метеорологичният канал. Джак шибаният случай е приключен.“) бе оставил в малката стая раницата с принадлежностите за рисуване. Нарамих я и закуцуках с патерицата към „флоридската стая“. Любопитен ветрец разроши косата ми. Мисълта, че топлият ветрец и снегът в Сейнт Пол съществуват едновременно в един и същи свят, ми изглеждаше абсурдна... като от научнофантастичен роман.

Оставих раницата върху дългата грапава дървена маса и за миг се колебах дали да включа осветлението, но в крайна сметка се отказах. Можех да рисувам, докато виждам какво правя, а когато станеше прекалено тъмно, щях да спра. Наместих се непохватно на стола, придърпах ципа и извадих скицника. „Художник“ — гордо провъзгласяваше надписът на корицата. „Ега ти шегичката — помислих си. — Голям художник съм, няма що.“ Порових в раницата и извадих кутията с цветните моливи.

Рисувах и оцветявах бързо, почти не гледах какво правя. Запълвах с жълто пространството над набързо прокараната линия на хоризонта, нанасяйки щрихите с необуздана страст, от време на време пожълтявах и кораба (явно му бе писано да стане първият танкер в света, пипнал жълтеница), ала изобщо не ми пукаше. Когато приключих с изобразяването на залеза (който вече съвсем догаряше), взех оранжевия молив и започнах да го нанасям върху жълтото. После се върнах към кораба, без да се замисля, и прокарах отгоре му черни пресичащи се линии. Такъв го виждах.

Приключих, когато мракът вече закриваше всичко.

Вляво шумоляха листата на трите палми.

Накъде надолу, океанът въздъхна уморено, сякаш бе имал тежък ден, а му предстоеше още работа.

Над мен сияеха хиляди звезди и докато ги съзерцавах, пред очите ми изникваха нови и нови.

„И така е било винаги“ — помислих си и в съзнанието ми изплува фразата, която Мелинда произнасяше, когато чуеше по радиото любима своя песен: „Сякаш ми казва здравей.“ Тъкмо това написах с малки букви под недодялания танкер: „Здравей“. Доколкото

си спомнях (напоследък паметта ми бе доста по-силна), за пръв път в живота си назовавах картина. И понеже стана въпрос за названия, това бе чудесно, не мислите ли? Въпреки всички последвали нещастия аз все още смятам, че е идеално има на картина, нарисувана от човек, който полага усилия да преодолее болката и тъгата... който се опитва да си припомни какво означава щастие.

За днес бях приключил. Оставих молива на масата и в същия миг „Розовата грамада“ ми проговори за пръв път. Гласът ѝ беше по-тих от диханието на океана, ала все пак го чух.

„*Чаках те*“ — прошепна ми тя.

[1] Прочут американски художник и илюстратор (1870–1966). — Б.пр. ↑

VI

През тази година често си говорех сам и дори си отговарях. От време на време се обаждаха и други гласове, но вечерта на първия ми ден във Флорида разговорът се водеше само между мен и моя милост.

— Хюстън, тук е Фриймантъл, чувате ли ме, Хюстън? — Ровех се из хладилника и си мислех: *„Господи, ако това са най-необходимите продукти, не искам да си представя какво щеше да стане, ако хлапето реши да напълни хладилника. Май разполагам с достатъчно провизии, за да преживея Третата световна война.“*

— Прието, Фриймантъл, чуваме ви.

— Имаме пушен салам, Хюстън, и смятаме да го унищожим, разбрано?

— Разбрахме ви, Фриймантъл, чуваме ви ясно. Каква е ситуацията с майонезата?

И майонезата беше налице. Приготвих си два сандвича с кръгчета колбас, наредени върху дебел пласт майонеза (когато бях малък, ни казваха, че майонезата, пушеният салам и белият хляб са храната на боговете), и ги погълнах на един дъх. В килера намерих два вида готови пайове (с ябълков и боровинков пълнеж) и се замислих дали да променя завещанието си в полза на Джак Кантори.

След като се натъпках до пръсване, отидох в дневната, запалих всички лампи и се загледах в картината, наречена „Здравей“. Не беше особено добра, ала в нея имаше нещо. Небрежно тушираното вечерно зарево сякаш сияеше отвътре. Корабът не приличаше на онзи, който бях видял, ала моят изглеждаше по-интересен и някак загадъчен, нещо като кораб-призрак. Бях го нарисувал доста неумело, но жълтите и оранжеви нюанси създаваха усещането, че е прозрачен и лъчите на залязващото слънце минават през него.

Поставих рисунката върху телевизора, като я подпрях на табелката с надпис: „СОБСТВЕНИКЪТ НА ИМОТА МОЛИ ВИЕ И ГОСТИТЕ ВИ ДА НЕ ПУШИТЕ В КЪЩАТА“. Продължих да я гледам още няколко секунди, мислейки си, че на преден план липсва нещо — но не исках да рисувам повече. Освен това всяка добавка би могла да

наруши крехкото обаяние на картината. Ето защо вместо молива взех телефона, като предварително се успокоих, че винаги мога да потърся Илзе по мобилния, ако апаратът не работеше. Джак обаче отново се оказа на висота.

Предполагах, че ще попадна на телефонния ѝ секретар (в колежа момичетата са вечно заети), ала тя вдигна още на първото позвъняване.

— Татко? — Така се изненадах, че не можах да проговоря, и тя повтори: — Татко?

— Да — отвърнах. — Как разбра?

— На дисплея се изписва телефонния код — 941. Това е регионът, където се намира Дума. Проверих.

— Съвременни технологии. Не мога да им свикна. Как си, малка моя?

— Върхът. Въпросът е как си *ти*.

— При мен всичко е наред. Даже повече от наред.

— Човекът, когото нае...

— Ненапразно получава парите си. Леглото е оправено, хладилникът е пълен. Когато пристигнах, спях пет часа.

Настъпи тишина, а когато Илзе я наруши, в гласа ѝ се долавяше нещо повече от загриженост:

— Не взимаш много обезболяващи, нали? Защото окситоксинът е като троянски кон. Не че ти казвам нещо, което не знаеш...

— Не, приемам предписаните дози. Фактически... — замлъкнах.

— Какво, татко? Кажи ми. — По гласа ѝ си личеше, че е готова да пристигне с първия самолет.

— Едва сега си дадох сметка, че съм пропуснал викодина в пет. — Погледнах часовника си. — И окситоксина в осем. Невероятно.

— Болката силна ли е?

— Две таблетки тиленол ще ѝ видят сметката. Поне до полунощ.

— Може би е заради промяната на климата — предположи Илзе. И дрямката ти.

Не се съмнявах, че и първото, и второто бяха повлияли на болката, но едва ли бяха изиграли решаваща роля. Макар и да звучеше налудничаво, подозирах, че решаващият принос е на *рисуването*. Дълбоко в себе си бях сигурен в това.

Поговорихме си още известно време и аз почувствах как загрижеността напуска гласа на Илзе. Замести я тъга. Вероятно бе

осъзнала какво всъщност се е случило и как майка ѝ и баща ѝ нямат никакво намерение една сутрин да се събудят с мисълта да опитат отново. Обаче ми обеща да се обади на Пам и да изпрати електронно писмо на Мелинда, уведомявайки ги, че все още съм жив.

— Имаш достъп до електронна поща там, нали, тате?

— Да, то днес ти ще я заместиш, миличка.

Тя се засмя, изхлипа и пак се изсмя. Понечих да я попитам дали плаче, но се отказах. Беше по-добре да не задавам излишни въпроси.

— Илзе? Да приключваме, а, съкровище? Искам да взема душ и да си легна.

— Добре, но... — отново мълчание. После стаеното в душата ѝ внезапно се изля: — *Не издържам*, че си сам във Флорида! Ами ако паднеш под душа? Не е *честно*!

— Скъпа, при мен всичко е наред. Честна дума. Този младеж... казва се... — „*Урагани* — помислих си. — *Метеорологичният канал*.“

— Казва се Джим Кантори. — попаднах на точния ред, но на неправилното място. — Исках да кажа *Джаск*...

— Не е същото и добре го знаеш. Искаш ли да дойда?

— Не, освен ако не искаш майка ти да ни скалпира и двамата. Искам да останеш там, където си сега, и да се пазиш, съкровище. Редовно ще ти се обаждам.

— Добре. И ти се пази. И никакви глупости.

— Разбрано. Никакви глупости. Прието, Хюстън.

— Моля?

— Няма значение.

— Искам да ми обещаеш, тате.

За един плащещ и изключително странен миг видях Илзе на единайсет години — Илзе със скаутска униформа и вперила в мен изпълнените с ужас очи на Моника Голдстейн. Преди да се спра, се чух да казвам:

— Обещавам. Заклевам се. В името на майка си.

Дъщеря ми се засмя.

— Никога не съм те чувала да говориш така.

— Има много неща, които не знаеш за мен. Пълен съм с тайни и загадки.

— Щом казваш... — поредното мълчание. После тя каза: — Обичам те.

— И аз теб.

Затворих телефона и дълго се взирах в него.

VII

Вместо да си взема душ в банята, излязох на брега. Бързо открих, че в пясъка патерицата повече ме затруднява, отколкото да ми помага, ала щом свих зад къщата, се оказа, че от водата ме делят само двайсетина крачки. Не бързах, така че ги преодолях без усилие. Прибойт бе слаб, а вълните — високи едва няколко сантиметра. Беше ми трудно да си представя същата тази вода, стоварваща се с унищожителна ярост върху брега по време на ураган. Не, абсурд. След време Уайърман щеше да ми каже: „Бог винаги ни наказва за онова, което не можем да си представим.“

Това изречение бе сред най-добрите му попадения.

Обърнах се, за да се върна във вилата, и се спрях. Бе достатъчно светло, за да видя дебел килим от раковини — *нанос* от раковини — под така наречената „флоридска стая“. Внезапно осъзнах, че по време на прилив предната част на новото ми жилище се превръща в нещо корабен бак — онази част от палубата, намираща се между носа и първата мачта.

Спомних си думите на Джак, че своевременно ще бъда предупреден, ако океанът реши да погълне вилата, че ще чуя скърцане и стонове. Вероятно казваше истината... но и на строителната площадка се предполагаше, че отрано ще бъдеш предупреден за движещата си към теб тежка техника.

Дотътрих се до патерицата, която бях подпрял на стената на къщата, и закуцуках по дъсчената пътечка към вратата. Възнамерявах да взема душ, но в крайна сметка си напълних ваната. Спуснах се във водата извънредно внимателно, прилагайки техниките, научени от Кати Грийн в предишния си живот. Двамата ги бяхме упражнявали, когато десният ми крак приличаше на зле отрязано парче месо. Сега нещата се бяха променили — грозните рани се бяха заличили по чудодееен начин. Естествено белезите щяха да ми останат за цял живот, но дори те бяха започнали да избледняват.

След като се подсуших и си измих зъбите, се върнах в голямата спалня и огледах двойното легло. Декоративните възглавнички вече ги

нямаше.

— Хюстън — казах, — лягаме да спим. Прието, Фриймантъл — отвърнах си сам. — Веднага в кревата.

И защо не? Едва ли щях да заспя след дългата следобедна дрямка, ала можех поне да полежа. Кракът не ме болеше въпреки експедицията до водата, но пък усещах някакъв възел в кръста и друг в шията. Легнах. Не, за сън не можеше да става дума, обаче реших да не включавам нощната лампа. Исках да дам малко почивка на очите си. Смятах да полежа, докато вратът и кръстът ми се поотпуснат, после да извадя книга от куфара си и да почета.

Само да полежа, докато мускулите ми се отпуснат...

Наистина се отпуснах и... неусетно заспах дълбоко. Не ме споходиха сънища.

VIII

Събудих се посред нощ. Усещах силен сърбеж в дясната си ръка, сякаш бе изтръпнала, нямах представа къде се намирам, а някъде под мен нещо огромно *стържеше, стържеше и стържеше*. Отначало си помислих, че е някаква машина, ала звукът бе твърде неравномерен. И — както ми се стори — типичен за живо същество. В съзнанието ми изникна асоциация със скърцащи зъби, но толкова огромни зъби не съществуваха. Най-малкото в познатия ни свят.

„Дихание“ — помислих си и май бях прав, ала що за същество би могло да издава такъв всепроникващ стържещ звук, докато си поема въздух? А сърбежът ме *подлудяваше* — сърбеше ме цялата предмишница чак до сгъвката на лакътя, но естествено нямаше ни лакът, ни предмишница. Пръстите ми докоснаха чаршафа.

Това окончателно ме разсъни и аз седна в леглото. Въпреки че стаята бе тъмна, звездната светлина, проникваща през прозореца, бе достатъчна, за да различа долния край на кревата, където единият ми куфар още стоеше върху раклата. Изведнъж всичко си дойде на мястото. Бях на Думи Ки, недалеч от западното крайбрежие на Флорида, убежището на младоженците и старците. Намирах се в къщата, която вече бях нарекъл „Розовата грамада“, а стържещият звук...

— Раковините — измърморих и легнах по гръб. — Раковините под вилата. Водата е придошла. Има прилив.

Обикнах този звук от първия миг, когато се събудих и го чух в нощния мрак, когато не знаех къде се намирам, кой съм, кои части на тялото ми са непокътнати. Беше мой.

Обсеби ме още с първото си „Здравей“.

ТРЕТА ГЛАВА

НОВИ ИЗТОЧНИЦИ

I

Последният период на оздравяване и преход от предишния ми живот към новия на Дума Ки. Доктор Кеймън навярно знаеше, че в такива преломни моменти повечето големи промени протичат в самия пациент — граждански вълнения, бунтове и масови екзекуции, когато главите на предишните управници тупват в коша под гилотината. Сигурен съм, че бе ставал свидетел както на успешни, така и на неуспешни опити за преврат. А и този, който успява, невинаги намира райски бряг със златист пясък.

На мен ми помогнаха два фактора — новото ми хоби и Илзе. Ще ѝ бъда вечно признателен за подкрепата. Обаче се срамувам, задето прерових чантичката ѝ, докато тя спеше. Мога да се оправдая само с едно — тогава ми се струваше, че нямам избор.

II

На следващата сутрин след пристигането ми на Дума Ки се събудих в чудесно настроение. За пръв път след злополуката се чувствах така добре... но не чак толкова, че да се откажа от утринния обезболяващ коктейл. Изпих таблетките с малко портокалов сок и излязох навън. Часовникът показваше точно седем. Ако бях в Сейнт Пол, въздухът щеше да е толкова студен, че да се смрази носа ми, ала на Дума полъхът му беше нежна целувка.

Подпрях патерицата на стената на същото място, където я бях оставил предишната вечер, и отново се приближих към покорните вълни. Вдясно от мен „Розовата грамада“ закриваше подвижния мост и Кейси Ки. Обаче вляво...

В тази посока брегът се простираше докъдето поглед стига — ослепително бяла лента между синьо-сивия океан и морския овес. В далечината се мерзелееше някакво петънце... или май бяха две. Иначе този приказен плаж, напомнящ снимка на пощенска картичка, пустееше. Другите къщи се намираха далеч от брега, а когато погледнах на юг, забелязах над палмите да се подава само един покрив с оранжеви керемиди, но всяка вероятност беше покривът на голямата хазиенда, която бях забелязал по-рано. Можех да го закрия с длан и да се почувствам като Робинзон Крузо.

Тръгнах натам, донякъде защото бе напълно естествено за един левичар да поеме наляво, ала най-вече заради обстоятелството, че виждах накъде вървя. Не стигнах далеч — нямах намерение да предприема проучвателна експедиция, освен това исках да съм спокоен, че ще мога да се върна при патерицата си, но тази разходка беше първата и затова беше по-специална. Помня как се оглеждах и се любувах на следите си в пясъка. Под утринната светлина всеки ляв отпечатък изглеждаше ясен и отчетлив, сякаш бе оставен от щамповъчна преса. Повечето десни отпечатащи бяха размити, понеже влачех крака си, ала си личаха в пясъка. Когато тръгнах обратно към вилата, преброих крачките си. Трийсет и осем отпечатаща. Бедрото ми вече пулсираше от болка. Повече от всичко на света исках да се върна

в къщата, да извадя от хладилника чаша йогурт и да проверя дали Джак кантори не ме е излъгал за кабелната телевизия.

Не беше. Всичко работеше безотказно.

III

Това се превърна в ежедневния ми сутрешен режим — портокалов сок, разходка, йогурт, новини по телевизията. Свикнах да гледам Робин Мийд — младата жена, водеща новинарската емисия от шесто до десет сутринта. Скучно ли ви се струва? Онова, което привидно се случва в някоя тоталитарна страна, също може да изглежда скучно (диктаторите харесват скуката, нещо повече — те я *обожават*), дори когато всъщност назряват големи промени.

Увреденото тяло и мозък не само приличат на диктатура — те *са* диктатура. Няма по-безжалостен тиранин от болката, нито по-жесток деспот от замъгленото съзнание. Започнах да разбирам, че съзнанието ми е травмирано в не по-малка степен от тялото ми, едва когато осъзнах, че съм сам и всички други гласове в главата ми са изчезнали. Опитът ми да удуша жената, с която бях изживял двацет и пет години, само защото е поискала да изтрие потта от челото ми, не беше толкова важен. Фактът, че не бяхме се любили в периода между инцидента и раздялата ни, също не беше основополагащ, макар и да предполагах, че е доста по-значим. Дори моите внезапни и обезпокоителни изблици на ярост не бяха същината на проблема.

Защото в сънищата бе залегнало *отчуждението*. Не знам как другояче да опиша случилото се помежду ни. Съпругата ми сякаш стана... друг човек. Повечето хора в живота ми станаха *други* и най-страшното бе, че изобщо е ми пукаше. В началото си казвах, че промяната, която усещах и в жена си, и в живота си, е естествена за човек, забравящ дори названието на онази джаджа, затваряща дюкяна му — *пип*, *щип* или *цицопип*? Повтарях си, че всичко ще отmine с течение на времето, ала грешах, и когато Пам ми каза, че иска развод, веднага след пристъпа на гняв почувствах облекчение. Вече не се съмнявах, че имам право да изпитвам *отчуждение* към нея. Защото тя наистина бе *друга*. Захвърлила беше фланелката на „Фриймантъл“ и бе напуснала отбора.

През първите седмици от престоя ми на Дума Ки това чувство на *отчуждение* ми позволяваше с лекота да избягвам конкретните

отговори. На всички писма, обикновени и електронни, които получавах от Том Райли, Кати Грийн и Уилям Боузман — трети (вечният Бози) отвърщах лаконично: „При мен всичко е наред“, „Времето е страхотно“, „Костите ми зарастват“ — дежурни фрази, които имаха съвсем бегла връзка с реалния ми живот. И когато потокът писма намаля, а после пресъхна окончателно, изобщо не съжалих.

Само Илзе не напусна отбора на „Фриймантъл“. Само Илзе не захвърли фланелката. Никога не изпитах *отчуждение* към нея. Тя остана от моята страна на стъклената стена и винаги ми протягаше ръка. Всеки ден, ако не получеше електронно писмо от мен, тя ме търсеше по телефона. Звънеше ми и когато не ѝ се обаждах повече от три дни поред. С нея споделих плановете си да отида на риболов или да се разходя из Евърглейдс — блатиста местност в Южна Флорида.

На нея ѝ казвах истината... или поне онази част от истината, която не би ѝ дала повод да ме вземе за безумец.

През първата си утрин на Дума Ки се отдалечих на трийсет и осем крачки от „Розовата грамада“. През втората изпих голяма чаша портокалов сок и пак излязох на брега. Този път изминах четирийсет и пет стъпки, което беше доста дълго разстояние, като се имаше предвид, че съм без патерица. Успях да го сторя, като си внуших, че всъщност крачките са девет. Този умствен фокус залегна в основата на играта на числа. Правиш една стъпка, после две, три, четири... и всеки път нулираш брояча в главата си, докато не стигнеш до девет. Накрая събираш всички цифри от едно до девет и получаваш четирийсет и пет. Звучи ви като пълна безсмислица? Да, съгласен съм.

На третата сутрин се отдалечих на десет крачки от „Розовата грамада“... десет крачки без патерица, което всъщност се равняваше на петдесет и пет, или общо деветдесет метра до там и обратно. Само след седмица докарах рекорда си до седемнайсет... сборът от тези числа бе сто петдесет и три. Изминах разстояние, погледнах км вилата и се смаях колко далеч се намираше. Даже се поуплаших, че ми предстои да измина обратния път.

„Можеш да се справиш — опитах се да се окуража. — Лесно е. Някакви си седемнайсет крачки.“

Казах го на себе си, не и на Илзе.

Всеки ден увеличавах изминатото разстояние. По времето, когато Дядо Коледа се появи в търговския център „Бенева Роуд“, където понякога Джак Кантори ме откарваше за покупки, направих изумително откритие — всички мои следи, докато вървах на юг, бяха отчетливи. Започвах да влача десния си крак (и това веднага си проличаваше на отпечатъка от дясната ми маратонка) само на връщане.

Човек привиква към физическите упражнения, ето защо дори дъждовните дни не ме спираха. Вторият етаж на „Розовата грамада“ представляваше голяма зала. Подът бе застлан с розов килим, грамадният прозорец гледаше към Мексиканския залив. В залата нямаше нищо друго. Джак ми предложи да съставя списък на мебелите, които искам, добавяйки, че може да поръча всичко от компанията, обзавела приземния етаж... стига да съм доволен от услугите им. Уверих го, че всичко на приземния етаж ме устройва, ала няма нужда от допълнителна мебелировка. Празнотата на тази зала стимулираше въображението ми. Ето защо поисках само три неща — обикновен стол с облегалка, художнически триножник и „бягаща пътечка“ на корпорацията „Сайбекс“. Можеше ли Джак да ги осигури? Можеше и го направи. Само след три дни всичко необходимо вече ме чакаше на втория етаж. От този момент нататък до края на пребиваването ми на острова се качвах в залата, за да порисувам с молив (или бои), или да потренирам на пътечката, когато времето не позволяваше да изляза на брега. Докато живеях в „Розовата грамада“, единствената мебел на горния етаж бе столът с права облегалка.

В интерес на истината дъждовните дни не бяха чак толкова много — ненапразно наричат Флорида слънчевия щат. И колкото по-дълги ставаха преходите ми на юг, толкова по-ясно започнах да различавам петънцето или петънцата, които бях зърнал. Те се превърнаха в двама души... във всеки случай през повечето дни бяха двамина. Единият седеше на инвалидна количка и сякаш носеше сламена шапка, а вторият буташе количката или стоеше до нея. Появяваха се на плажа около седем сутринта. Понякога единият си тръгваше, оставяйки другия в количката на брега, а после се връщаше с нещо, което блестеше под лъчите на утринното слънце. Предполагах, че е чайник или поднос за закуска, а може би и двете. Също така предполагах, че двамата живеят в огромната хасиенда, чийто покрив сияеше в оранжево сред палмите. Това бе последната постройка на

Дума Ки — отвъд нея пътят се губеше в джунглите, покриващи останалата част на острова.

VI

Така и не свикнах с *безлюдие*то. „*Би трябвало да е пусто*“ — уверяваше ме Санди Смит, ала аз си представях плаж, гъмжащ от хора: двойки, които се припичат, легнали на плажните кърпи, и се мажат с лосион против изгаряне; колежани, които играят волейбол, дечица с провиснали бански, които се плацикат на плиткото, и мощни джетове, фучащи напред-назад на двайсети метра от брега.

Джак обаче ми напомни, че в момента е декември.

— По отношение на туризма месецът между Деня на благодарността и Коледа във Флорида е мъртъв сезон. Не като през август, но нещо от сорта. Освен това... — той описа кръг с ръка. Стояхме до пощенската кутия с червеното 13 — аз се опирах на патерицата си, а младият ми помощник изглеждаше доста спортно в дънките с отрязани крачоли и опънатата (както изискваше модата) тениска на бейзболния отбор „Тампа Девъл Рейс“. — Тук не предлагаме обичайните туристически атракции. Къщите са само седем, ако броим вашата... другото е джунгла. Между другото има още една постройка, която е същинска развалина. Поне според слуховете, които съм чувал на Кейси Ки, де.

— Какво ѝ е на Дума, Джак? Петнайсет километра скъпа земя, страхотен плаж и никакво строителство. Защо?

Той вдигна рамене.

— Доколкото знам, никакви проблеми със собствеността. Искате ли да проуча по-подробно?

Замислих се и поклатих глава.

— Не ви ли допада усамотението? — В гласа на помощника ми се долавяше неподправено любопитство. — Не ви ли се нравят тишината и спокойствието? Защото, откровено казано, на мен понякога ми лаят по нервите.

— Напротив — отвърнах. — Харесват ми. — И това бе самата истина. Изцелението е своеобразен бунт, а всички успешни бунтове се зараждат в дълбока тайна.

— С какво точно се занимавате? Простете за любопитството. Ако искате, не ми отговаряйте.

— Сутрин правя физически упражнения. Чета. Следобед спя. И рисувам. След време сигурно ще започна да рисувам с бои, но още не съм готов.

— Някои от рисунките ви са доста добри за любител.

— Благодаря ти, Джак.

Не бях сигурен дали ми правеше комплимент, или казваше истината. А може би нямаше значение. По отношение на живописиста всеки си има свое мнение, нали така? Бях сигурен в едно — че с мен става нещо. Не с мен, а *вътре* в мен. Понякога усещането ме плашеше, ала повечето пъти ме изпълваше с невъобразима радост.

Рисувах предимно на горния етаж — в залата, която нарекох „Розовото мъниче“. Оттам виждах само залива и хоризонта, но от време на време правех снимки с цифровия си фотоапарат, които разпечатвах, поставях ги на триножника (с Джак го разположихме така, че следобед лъчите на слънцето да го огряват отстрани.) и се опитвах да ги прерисувам. В подбора на обектите за фотографиране нямаше никаква логика или система, макар че когато споменах за това в едно електронно писмо до Кеймън, той ми каза, че ако оставим подсъзнанието в покой, то само ще започне да твори.

Може би *si*, може би *no*.

Нарисувах пощенската си кутия. Рисувах храстите, цветята и тревите около „Розовата грамада“, после Джак ми купи книгата „Най-разпространените цветя по крайбрежието на Флорида“ и вече можех да давам названия на произведенията си. Имената помогнаха — дариха ме с увереност. По това време вече използвах втората кутия с цветни моливи, но в куфара си имах и трета. Покрай вилата растяха алое, морска лавандула (с множество миниатюрни жълти цветчета, всяко от които с тъмновиолетова сърцевина), американска зеленика (с дълги лопатовидни листа) и моята любимка софората. В книгата „Най-разпространените цветя по крайбрежието на Флорида“ я оприличавах на „храст-огърлица“ заради изящните шушулки, наподобяващи мъниста, окичвайки клонките ѝ.

Рисувах и раковини. И как иначе, след като бяха разпръснати навсякъде. Цяла галактика от черупки, разпростряла се в пределите на

ограничените ми двигателни способности. Дума Ки сякаш бе сътворен от раковини, скоро занесох във вилата цели дузини.

Почти всяка вечер, когато слънцето се скриваше зад хоризонта, аз рисувах залеза. Знаех, че залезите са клише, но именно затова ги рисувах. Струваше ми се, че ако успея поне веднъж да пробия стената „правил-съм-го-и-преди“, ще мога да постигна нещо. Ето защо създавах картина след картина, но без кой знае какъв резултат. Отново се опитвах да наслагвам жълто върху оранжево, само че усилията ми не даваха плод. Вътрешното сияние не се получаваше. Неизменно се получаваше цапаница, чиито цветове говореха: *„Опитваме се да кажем, че хоризонтът пламти.“* Несъмнено можете да си купите поне четирийсестина по-добри изображения на залези от която и да е улична разпродажба в Сарасота или Винъс Бийч. Запазих няколко рисунки, ала повечето ме изпълваха с такова отвращение, че веднага ги изхвърлях.

Една вечер след поредната серия от неуспехи отново наблюдавах как слънчевият диск потъва зад хоризонта, оставяйки подире си кървавите багри на вечерното зарево, и внезапно ме осени: *„Корабът. На него се дължи магията в първата ми картина. Залезът сякаш прозираше през него.“* Навярно бе така, но през онази вечер нито един кораб не нарушаваше съвършената линия на хоризонта, разделяща тъмната синева отдолу и ослепителното жълто-оранжево отгоре. Самото то постепенно преливаше в поразителни нежнозелени нюанси, чието великолепие не можех да пресъздам по никакъв начин — жалката ми кутия с цветни моливи не го позволяваше.

На пода до статива ми се въргаляха двайсестина цветни фотографии. Погледът ми се спря на заснетата в едър план софора, храста-огърлица, и в същия миг несъществуващата ръка започна да ме сърби. Захапах жълтия молив, наведох се, взех снимката и се загледах в нея. Дневната светлина бавно си отиваше, ала тъй като „Розовото мъниче“ я задържаше най-дълго от всички стаи в къщата, все още бе достатъчно светло, за да се насладя на дребните детайли — цифровият ми апарат с абсолютна точност улавяше едрите планове.

Без да си давам сметка какво правя, прикрепих фотографията към триножника и добавих към залеза огърлицата на софората. Работех бързо — отначало скицирах (няколко дъги, нищо повече), после започнах да оцветявам: кафяво върху черно, яркожълтото оценце

на едно цветче... Помня, че съсредоточеността ми бе като остър конус — не се бях концентрирал така от първите крачки на бизнеса си, когато всяка сграда (или заявка за строителство) бе въпрос на живот и смърт. В един момент отново захапах молива, за да почеша липсващата ръка; все още не можех да свикна, че вече я няма. Честно, когато се бях замислил и носех нещо в лявата си ръка, се опитвах да отворя вратата с другата. Хората с ампутирани крайници забравят, това е всичко. Съзнанието забравя и в процеса на възстановяване тялото също му позволява да забрави.

Най-яркият ми спомен от онази вечер е неописуемото божествено усещане, сякаш си уловил мълния в стъкленица. После стаята започна да притъмнява и сенките сякаш запълзяха по розовия килим, устремени към избледняващия четириъгълник на панорамния прозорец. Когато привърших, последните трохички светлина, падаща върху статива ми, не ми позволяваха да разгледам какво съм сътворил, ето защо се изправих, закуцуках покрай тренажора и щракнах ключа за осветлението. Затътрих се обратно, обърнах триножника към себе си и дъхът ми спря.

Огърлицата от софората се подаваше над линията на хоризонта като пипалата на морско чудовище, достатъчно голямо да погълне супертанкер. Единственото жълто цветче можеше да е окото на исполинското създание. Най-важното за мен обаче беше, че софората бе успяла да придаде на залеза онази красота, на която се любувах всяка вечер.

Отделих настрана тази картина. После слязох на долния етаж, претоплих си в микровълновата солидна порция панирано пилешко и изядох всичко до последното парченце.

V

На другата вечер съчетах залеза със снопче трескот; ярката оранжева светлина, прозираща през зеленината, превърнала хоризонта в горски пожар. Следващата вечер опитах с палми, но се получи поредното клише — стори ми се, че виждам двойките, танцуващи хула-хула, и чувам подрънкването на хавайски китари. Продължих да експериментирам, като нарисувах на хоризонта голяма конусовидна раковина. Залезът пламтеше около нея като корона и ефектът — поне на мен така ми се стори — бе доста зловещ. Обърнах тази рисунка към стената, надявайки се, че когато я погледна на следващата сутрин, вече ще е изгубила тъмната си магия. Уви, не беше.

Снимах една от картините и я изплатих по електронната поща. Тя сложи началото на следната кореспонденция, която впоследствие разпечатах и прибрах в папка:

От EFree19 до KamenDoc
10:14
9 декември

Кеймън, казах ви, че отново рисувам.

Вие сте виновен, затова най-малкото, което може да направите, е да отворите прикрепения файл и да ми кажете какво мислите.

Няма защо да щадите чувствата ми.

Едгар

От KamenDoc до EFree19
12:09
9 декември

Едгар, мисля, че състоянието ти се подобрява.
ЗНАЧИТЕЛНО.

Кеймън

ПС. Всъщност картината е невероятна. Прилича на неизвестен Дали. Определено си попаднал на нещо. Имаш ли представа дали е голямо?

От EFree19 до KamenDoc
13:13
9 декември

Не знам. Май е голямо.

ЕФ

От KamenDoc до EFree19
13:22
9 декември

Тогава КОПАЙ!

Кеймън

Два дни по-късно, когато Джак попита какви са новите ми поръчки, аз отвърнах, че искам да си купя албум с творчеството на Салман Дали.

Помощникът ми се разсмя.

— Май имате предвид *Салвадор* Дали. Освен ако не мислите за онзи тип, чиято книга му донесе маса неприятности. Не мога да се сетя заглавието й...

— „*Сатанински строфи*“ — без запъване отвърнах аз. Паметта е странно нещо, нали?

Когато се върнах с богато илюстрираната книга — струваше цели сто и деветнайсет долара, и то с картата ми за намаление в книжарниците „Барнс & Ноубъл“; добре че след развода ми бяха останали няколко милиона, — на телефонния секретар мигаше надписът: „Получено съобщение“. Търсила ме бе Илзе и думите ѝ изглеждаха загадъчни само при първото прослушване.

— *Мама ще ти се обади* — прозвуча гласът на дъщеря ми. — *Дадох всичко от себе си, тате, напомних ѝ за всяка услуга, която ми дължи, и буквално умолявах Лин, така че кажи „да“, става ли? Кажи „да“.* Заради мен.

Седнах, неохотно изяхох пая, за който допреди малко си бях мечтал, притиснах скъпия албум с репродукции и си казах (сигурен съм, че мисълта ми не се отличаваеше с оригиналност): „Ами, здравей, Дали.“ Не всички картини ми направиха впечатление. Много пъти си казах, че наблюдавам работата на талантлив хитрец, който просто се е забавлявал. Някои обаче ме разтърсиха из основи, а други ме изплашиха като раковината, която бях нарисувал над хоризонта. Тигрите, реещи се над голата жена. Летящата роза. А една картина, наречена „Лебеди, отразяващи се в слонове“, ми се стори толкова странна, че едва се заставих да я погледна... ала погледът ми непрекъснато се връщаше към нея.

Онова, което всъщност правех, бе да чакам телефонното обаждане от моята бъдеща бивша жена, в което да ме покани да се върна в Сейнт Пол за Коледа и да прекарам празника с нея и момичетата. В края на краищата телефонът звънна и когато тя ми каза:

— *„Отправлям ти тази покана, макар и против волята си“*, аз едва потиснах желанието да отбия този коварен удар с думите: *„Приемам я против волята си“* и отвърнах лаконично: *„Разбирам.“* — После попитах: — *Какво ще кажеш да се видим за Коледа?*“ Отговорът ѝ гласеше: Чудесно и аз долових, че желанието ѝ да се заяжда с мен е изчезнало. Спорът няма ли да прекарам повече време със семейството си приключи, преди още да е започнал, и идеята за връщане въпреки изведнъж загуби привлекателността си.

„КОПАЙ“, бе написал Кеймън с главни букви. Подозирах, че ако замина сега, ще стане точно обратното — ще го *закопая*. Да, щях да се върна на Дума Ки... ала това не означаваше, че отново ще открия

златната си жилка. Разходките, картините... Едрото подхранваше другото. Не знаех как точно, но и, честно казано, не ме интересуваше.

Но Или толкова го искаше: „*Кажу да. Заради мен.*“ Тя знаеше, че отговорът ще е утвърдителен, и то не защото тази ми дъщеря ми беше голяма слабост (според мен само Лин го знаеше), а защото винаги се задоволяваше с малко и толкова рядко молеше за нещо. Докато прослушвах съобщението ѝ, си спомних как се разплака, когато двете с Мелинда ме посетиха на езерото Фалън — как се притисна към мен и ме попита защо не можем да заживеем както преди. „*Защото никога не става така*“ — мисля, че ѝ отвърнах, но в продължение на няколко дни ми се струваше, че прежното все пак може да се върне... или поне някое негово подобие. Илзе бе на деветнайсет — навярно вече бе късно за последното ѝ детско Рождество, ала със сигурност си бе заслужила още едно със семейството, в което бе израснала. Същото се отнасяше и за Лин. Тя владееше по-добре уменията за справяне с трудностите, но пък щеше да лети чак от Франция, което говореше много.

„Добре тогава — реших аз, — ще отида. Ще се държа добре и, разбира се, ще взема Рийба, ако случайно ме връхлети пристъп на ярост.“ Напоследък гневът не ме спохождаше често, но естествено на Дума Ки нямаше какво да ме вбеси с изключение на мудната ми памет и сакатия ми крак. Позвъних на чартърната авиокомпания, чиито услуги ползвах през последните петнайсет години, и поръчах лиърджет за девет сутринта на двајсети четвърти декември за полет от Сарасота до международното летище на Минеаполис — Сейнт Пол. Обадох се на Джак и той отвърна, че с удоволствие ще ме закара до „Долфин Авиешън“ на двајсет и четвърти и ще ме вземе на двајсет и осми. Тъкмо когато приключих с подготовката за пътуването, Пам се обади, че семейният празник се отменя.

VI

Бащата на Пам беше морски пехотинец в оставка. През последната година на двайсети век двамата със съпругата му се преместиха в Палм Дезърт, Калифорния, заселвайки се в един от онези оградени жилищни комплекси, където задължително пребиваваха една афроамериканска двойка и четири еврейски. Деца и вегетарианци не се допускаха. Жителите бяха все републиканци и отглеждаха дребни кучета с глупави очички, каишки, инкрустирани с изкуствени брилянти, и имена, завършващи на И. Тафи е добре, Каси — още по-добре, а Рифифи — просто върхът! На бащата на Пам му бяха открили рак на дебелото черво. Изобщо не се изненадаха. Съберете ли на едно място неколцина бели задници и ще се уверите, че тази болест е заразна.

Обаче не го казах на Пам. Отначало жена ми се държеше, но после се разрида.

— Назначиха му химиотерапия, но мама казва, че вече има мекас... месас... ох, не мога да си спомня тъпата дума, станах същата като теб! — възкликна, след което, все още хлипайки, побърза да добави с потресен и смирен глас: — Извинявай, Еди, беше ужасно от моя страна.

— Няма нищо — отвърнах. — Искаше да кажеш, че са се появили метастази.

— Да. Благодаря ти. Така или иначе довечера ще му правят операция за отстраняване на най-големия тумор. — Отново се разплака. — Не мога да повярвам, че се случва с баща ми.

— Спокойно. В наши дни лекарите правят чудеса. Аз съм живото доказателство.

Тя или не ме възприемаше като чудо, или не искаше да обсъждаме тази тема.

— Във всеки случай планираното тържество се отменя.

— Разбира се.

Дали се зарадвах? И още как. Даже бях дяволски щастлив.

— Утре летя за Палм. Илзе пристига в петък. Мелинда — на двайсети. Предполагам... като се има предвид, че двамата с татко не се разбирате...

Доста меко казано, при положение, че веднъж едва не се сбихме, след като тъстът ми нарече демократите „комуникрати“.

— Ако намекваш, че нямам желание да празнувам Коледа в Палм Дезърт, имаш право. Ще им помогнеш финансово и се надявам родителите ти да разберат, че и аз имам участие...

— Мисля, че сега не е най-удачният момент да ми говориш за шибаната си *чекова книжка*!

Гневът ми се завърна светкавично. Изскочи като дяволче от кутийка. Идеше ми да изсъкам: „*Я си го начукай, креслива кучко!*“ Обаче си замълчах. Донякъде защото можех да кажа „*красива смучко*“ или „*дрислива бучко*“. Подсъзнателно го знаех.

Едва успях да се сдържа.

— Еди? — Звучеше агресивно, готова да вдигне скандал.

— Не споменавах *чековата си книжка* — казах, като се вслушвах внимателно във всяка дума. Май ги произнасях правилно и всяка бе на мястото си. Изведнъж ми олекна. — Искях да кажа, че присъствието ми едва ли ще ускори оздравяването на баща ти. — От гняв — или от *ярост* ми идваше да добавя, че не бих искал да видя *него* до своя креват. Отново успях да се въздържа, но този път се облях в пот от усилието.

— Добре. Разбрах. — Кратка пауза. — А какво ще правиш на Коледа?

„*Ще рисувам залеза* — помислих си. — *И може би ще успея да го пресъздам на белия лист.*“

— Предполагам, че ако се държа добре, може би ще ме поканя на коледна вечеря с Джак Кантори и семейството му — излъгах, без да ми мигне окото. — Джак е младежът, който работи за мен.

— Май си по-добре. Продължаваш ли да забравяш това-онова?

— Не знам. Забравих.

— Ха-ха, много смешно.

— Смехът е най-доброто лекарство. Прочетох го в „Рийдърс Дайджест“.

— А как е ръката ти? Изпитваш ли фантомни болки?

— Не — излъгах отново. — Напълно изчезнаха.

— Добре. Даже чудесно. — Отново замълча, после промълви: — Еди?

— Още съм тук — рапортувах. Не споменах, че дланта ми е станала тъмночервена, толкова силно стисках слушалката.

Мълчанието, което последва, бе най-продължителното. Телефонните линии вече не съскат и не пукат, както беше през детството ми, но аз чух въздишките на километрите, които ни делиха. По същия начин въздишаше и океанът по време на прилив. После Пам каза:

— Съжалявам, че всичко се обърка така.

— И аз — отвърнах.

Когато тя затвори, взех една от най-големите раковини и се изкушавах да я запратя към екрана на телевизора. Вместо това закуцуках през стаята, отворих вратата и хвърлих раковината към пустеещия път. Не изпитвах омраза към Пам — наистина не я мразех, ала със сигурност ненавиждах нещо. Може би предишния си живот.

Или просто себе си.

VII

От Ifsogirl88 до Efree19

9:05

23 декември

Мили тате, лекарите не казват много, но не очаквам нищо хубаво от операцията на дядо. Може би е заради мама, понеже тя ходи при дядо всеки ден, взима баба със себе си и се прави на силна, но ти знаеш добре, че не е от онези, които се надяват до последно. Погледнах разписанието на полетите и има възможност да дойда при теб на 26 декември. Самолетът каца в 18:15 твое време. Мога да остана 2–3 дни. Моля те, кажи да! Тъкмо ще ти донеса подаръците, вместо да ги пращам по пощата... Обичам те...

Илзе

ПС. Имам важни новини.

Замислих ли се над това, или се консултирах само с интуицията си? Не помня. Май не беше нито първото, нито второто. Май всичко се реши от третото — от желанието ми да видя Илзе. Във всеки случай й отговорих незабавно.

От Efree19 до Ifsogirl88

9:17

23 декември

Илзе, идвай, естествено! Разбери се с мама и аз ще те посрещна с Джак Кантори, моя коледен елф. Надявам се да харесаш къщата, която съм кръстил „Розовата грамада“. Обаче тук имам едно условие: няма да идваш тук без

знанието и одобрението на майка си. Напоследък преживяваме доста трудности, но се надявам, че всичко лошо вече е зад гърба ни. Мисля, че ме разбираш.

Тате

Тя ми отговори веднага. Вероятно още седеше зад компютъра.

От Ifsogirl88 до Efree19

9:23

23 декември

Говорих с мама и те ми разреши.

Опитах се да убедя и Лин, но тя иска да остане тук до полета за Франция. Не ѝ се сърди.

Илзе

ПС. Ураааааа! Толкова се радвам!! ☺

„Не ѝ се сърди.“ Подозирах, че Или се застъпва за голямата си сестра още от деня, в който проговори. „Лин не иска да дойде на пикник, защото не обича хотдог... но не ѝ се сърди. Лин не иска такива маратонки, защото никой от съучениците ѝ вече не носи високи маратонки... обаче не ѝ се сърди. Лин иска бащата на Райън да ги закара на абитуриентския бал... ама не ѝ се сърди.“ И знаете ли кое беше най-лошото? Че никога не ѝ се сърдех. Можех да кажа на голямата си дъщеря: да, обичам повече Илзе, ала не зависи от мен — то е като да се родиш десничар или левичар. Така обаче щях само да влоша положението, макар и да казвах истината. Навярно защото бе *самата* истина.

VIII

Илзе ще дойде на Дума Ки в „Розовата грамада“. Урааааа, тя така се радва, и урааааа, аз също се радвам. Джак ми намери една пълничка жена на име Хуанита, която чистеше къщата два пъти седмично, и аз я помолих да приготви спалнята за гости. Попитах я дали може да намери някакви свежи цветя за деня след Коледа. Тя се усмихна и ми предложи нещо, което прозвуча като „леден каптус“. На мозъка ми, вече усвоил асоциативното мислене, му трябваша десетки секунди, за да разбере за какво става въпрос, и аз казах на Хуанита, че коледният кактус със сигурност ще допадне на Илзе.

На Бъдни вечер препрочитах първото електронно писмо на Или от 23 декември. Слънцето се снишаваше към западния хоризонт, оставяйки арка, дълга следа върху водата, но до залеза оставаха поне още два часа. Аз седях във „флоридската стая“ и високият прилив разбъркваше раковините под мен. Звукът наподобяваше дишане или хрипливи гласове, водещи поверителен разговор. Прокарах пръсти по послеписа „*Имам важни новини*“ — и усетих как несъществуващата ми дясна ръка ме засърбява, и то на определено място. Сърбежът започваше в сгъвката на лакътя и спираловидно се разпространяваше към китката ми. Ставаше все по-силен и от един момент нататък вече изгарях от желание да се зачеша като обезумял.

Затворих очи и си представих как щраквам с палеца и средния пръст на дясната си ръка. Не се чу звук, но *почувствах* изщракването. Потърках хълбока си и усетих триенето. Тогава положих ръката, която отдавна бе изгорена в крематориума на болницата в Сейнт Пол, на страничната облегалка на креслото и забарабаних с пръсти. Никакъв звук, само усет — допир на кожа до раката. Можех да се закълна в името на Бога.

Изведнъж ми се прииска да рисувам.

Помислих си за голямата стая гори, ала „Розовото мъниче“ ми се струваше твърде далеч. Ето защо влязох в хола и взех един скицник от купчинката на масата. Държах повечето си рисувални принадлежности

на горния етаж, но бях оставил няколко кутии моливи в чекмеджето на писалището и си взех един оттам.

Щом отидох във „флоридската стая“ (която за мен винаги ще си остане веранда), седнах и затворих очи. Вслушах се във вълните под къщата — те повдигаха раковините и ги разбъркваха, сътворявайки нови картини, всяка от които се различаваше от предишната. Сега, когато бях затворил очи, стърженето още повече ми напомняше разговор; водата бе дарила брега с дар-слово, макар и временно. Самият бряг също бе временен, понеже в геологичен план Дума Ки нямаше да просъществува още дълго. Същото се отнасяше за всички острови от Флорида Кис — рано или късно океанът щеше да ги погълне и да създаде нови, но на друго място. Навярно и цяла Флорида бе застрашена от подобна съдба. Полуостровът едва се подаваше от водата, сякаш бе даден на хората за временно ползване.

Ах, но този звук бе тъй успокояващ. Хипнотизираше ме.

Без да отварям очи, потърсих разпечатката на електронното писмо на Илзе и прокарах пръстите си по листа. Направих го с дясната си ръка. После отворих очи, с лявата си ръка захвърлих настрани листа хартия и положих скицника на коленете си. Разтворих го, изсипах дванайсет предварително подострени молива на масата пред мен и взех един. Мисля, че исках да нарисувам Илзе (нали точно за нея си мислех?), ала се опасявах, че ще се получи ужасно; откакто бях възобновил старото си хоби, нито веднъж не се бях опитвал да изобразя човек. В крайна сметка не нарисувах дъщеря си, но пък резултатът не беше лош. Картината не беше нищо особено — не можеше да се сравнява с творбите на Рембранд (даже и с тези на Норман Рокуел^[1]), но не беше ужасна.

Бях изобразил млад мъж с дънки и фланелка на бейзболния отбор „Минесота Туинс“. Номерът 48, изписан отпред, не ми говореше нищо. В предишния си живот често ходех на мачовете на този отбор, но не бях кой знае колко запален по бейзбола. Знаех, че русата коса на младежа не е точно това, което исках, обаче моливите, с които разполагах, не ми позволяваха да постигна кестеняв оттенък. В едната си ръка младежът държеше книга. Усмиваше се. Знаех кой е. Това беше голямата новина на Илзе. Раковините ми го прошепнаха, докато приливът ги издигаше, преобръщаше и разпиляваше. Сгодена, сгодена. Тя имаше пръстен с брилянт, младежът ѝ го беше купил от...

Бях оцветил дънките на мъжа в синьо. Изведнъж захвърлих синия молив, взех черен и написах думата

ЗЕЙЛС^[2]

в долния край на листа. Бе някаква информация, както и названието на картината. Названията вдъхват увереност.

После оставих черния молив, взех оранжевия и добавих работни обувки. Оранжевият цвят бе твърде ярък и обувките изглеждаха като нови, макар и да не бяха, ала важното бе друго — мислите ми се движеха в *правилната* посока.

Почесах дясната си ръка (или по-скоро се почесах *през* дясната си ръка, понеже пръстите ми напипаха ребрата ми).

— Мамка ти — измърморих под нос. Раковините под мен сякаш нашепваха името на младежа. Конър? Не. Нещо не беше наред. Не знак откъде изникна това усещане, ала внезапно фантомният сърбеж в дясната ми ръка се замени от вледеняваща болка.

Обърнах страницата и започнах да рисувам наново, този път с червен молив. Червена, червена, беше **ЧЕРВЕНА**! Графитният конус летеше по хартията, очертавайки алена фигура, напомняща кръв, бликаща от рана. Рисувах човек в гръб, с червен халат с бродирана яка. Оцветих косата му в червено, понеже ми изглеждаше като кръв и самият човек ми изглеждаше като кръв. Като опасност. Но не за мен, а за...

— За Илзе — промълвих. — Опасност за Илзе. Този младеж? Младежът от важните новини?

Имаше нещо гнило в този младеж, но не мисля, че точно то ме изпълваше с тревога. Първо, фигурата с червения халат не изглеждаше мъжка. Трудно бе да се каже със сигурност, но, да... струваше ми се женска. Значи халатът изобщо не беше халат. Може би рокля? Дълга червена рокля?

Върнах се към първия лист и погледнах книгата в ръката на младежа. Захвърлих червения молив и оцветих кориците ѝ в черно. После отново се вгледах в мъжа и внезапно написах

КОМУ БЪЩЕ

отгоре му с печатни витиевати букви. Захвърлих на пода и черния молив. Вдигнах треперещите си ръце и закрих лицето си. Изкресях името на дъщеря си, както се крещи на човек, чиято следваща крачка ще го отведе в стръмна пропаст или на натоварена автострада.

Може би полудявах. *Вероятно* полудявах.

Впоследствие разбрах, че съм закрил очите си само с лявата ръка. Фантомната болка и сърбежът изчезнаха, ала мисълта, че навярно полудявам (по дяволите, че навярно вече съм полудял), остана. Едно нещо бе извън всякакви съмнения — бях гладен. Бях гладен като вълк.

[1] Норман Рокуел (1894–1978) — американски художник и илюстратор, автор на множество реалистични картини от живота на малките градчета. — Б.пр. ↑

[2] Названието на магазина поражда асоциации с думата sales — разпродажба. — Б.пр. ↑

IX

Самолетът на Илзе се приземи десет минути по-рано. Тя изглеждаше ослепително с избелелите си дънки и тениската на университета „Браун“ и аз не можах да проумея как Джак не се влюби в нея от пръв поглед тук. Дъщеря ми се хвърли в обятията ми, обсипвайки ме с целувки, а после се разсмя и ме подхвана, когато се килнах наляво към патерицата си. Представих я на помощника си и се престорих, че не забелязвам пръстена с малък брилянт (без съмнение купен от „Зейлс“), който проблесна на безименния пръст на лявата ѝ ръка, докато се здрависаха.

— Тате, изглеждаш *невероятно* — възкликна Илзе, когато излязохме навън и топлата декемврийска вечер ни обгърна в обятията си. — Имаш и тен. За пръв път, откакто построи онзи център за отдих в Лилидейл Парк. И си позагладил косъма. Качил си поне пет килограма. Как мислиш, Джак?

— Трудно ми е да преценя — усмихна се младежът. — Отивам за колата. Ще можете ли да стоите прав, шефе, ако се забавя?

— Не се притеснявай.

Останахме на тротоара с двата куфара на Илзе и лаптопът ѝ.

— Видя го, нали? — опита ме дъщеря ми. — Не се преструвай, че не си го забелязал.

— Ако говориш за пръстена, да — забелязах го. И те поздравявам, освен ако не си го спечелила от някой игрален автомат. Лин знае ли?

— Да.

— Майка ти?

— Как *мислиш*, тате? Познай.

— Мисля, че... не. Защото сега е погълната от тревогите за дядо ти.

— Дядо не е единствената причина да държа пръстена в портмонето си, докато бях в Калифорния. Извадих го само веднъж, за да го покажа на Лин. Искях да кажа първо на теб. Лошо ли постъпих?

— Не, миличка. Трогнат съм.

Беше самата истина. В същото време обаче се притеснявах за нея, и то не само защото след три месеца ставаше едва на двайсет.

— Казва се Карсън Джоунс и учи във Факултета по богословие, можеш ли да си представиш? Обичам го, тате, толкова го обичам!

— Чудесно, скъпа — отвърнах, ала усетих как краката ми се подкосяват. *„Не го обичай толкова — помислих си. — Не го обичай толкова силно. Защото...“*

Тя ме изгледа и усмивката ѝ помръкна:

— Какво има? Нещо не е наред ли?

Бях забравил колко бързо съобразява; как ме чете като отворена книга. Любовта изостря възприятията ни, нали?

— Нищо, миличка. Просто... ме заболя бедрото.

— Да не си забравил да си изпиеш лекарствата?

— Всъщност... опитвам се да намаля дозата. Възнамерявам да ги спра през януари. Това е новогодишното ми обещание.

— Татко, прекрасна новина!

— Макар че новогодишните обещания често се нарушават...

— Не и в твоя случай. Когато обещаеш нещо, винаги го правиш.

— Илзе се намръщи. — Това е едно от нещата, които мама никога не е харесвала у теб. И за което ти завиждаше.

— Скъпа, разводът вече е свършен факт. Няма смисъл да взимаш страна.

— Е, ами нека тогава ти съобща друг факт. — Устните ѝ се превърнаха в тънка ивица. — Откакто е в Палм Дезърт, тя прекарва прекалено много време с един от съседите. Казва, че само пиели кафе и го утешавала, защото Макс бил изгубил баща си миналата година, и Макс наистина обичал дядо, и дрън-дрън-дрън, но аз виждам как го гледа и ми става... гадно! — В този миг устните ѝ сякаш изчезнаха и аз си помислих колко прилича на майка си. С тази мисъл дойде и друга, странно успокояваща: *„Надявам се, че ще издържи. Ще издържи, дори този Свети Джоунс да я зареже по най-бруталния начин.“*

Вече виждах взетата под наем кола, но явно щеше да се наложи да почакаме, докато Джак стигне до нас. Задръстването бе ужасно — автомобилите помръдваха няколко метра и отново спираха. Пъхнах патерицата под мишницата си и прегърнах дъщеря си, която бе дошла чак от Калифорния, за да ме види.

— Не се сърди на мама, става ли?

— Не ти ли пука, че...

— Единственото, за което ми пука, е с Мелинда да бъдете щастливи.

Кожата под очите ѝ тъмнееше и аз реших, че умората от пътуването си казва думата, въпреки че дъщеря ми бе толкова млада и изпълнена с енергия. Помислих си, че утре ще спи до късно, което напълно ме устройваше. Ако предчувствието ми за нейния приятел бе пророческо (надявах се да не е, ала вътрешно бях убеден в обратното), през идната година я чакаха доста безсънни нощи.

В момента Джак се намираше пред терминала на авиокомпанията „Еър Флорида“, следователно имахме още време за лични разговори.

— Имаш ли снимка на твоя приятел? Любопитните бащи искат да знаят всичко.

Тя грейна.

— Естествено.

Фотографията бе пхната в прозрачното пластмасово джобче на червения ѝ кожен портфейл. Извади я и ми я подаде. Предполагам, че този път успях да прикрия реакцията си, защото наивната ѝ усмивка на възхищение не напусна лицето ѝ. А аз? Стори ми се, че съм погълнал нещо свършено чуждо на човешкия организъм. Може би оловен куршум.

Бях поразен от приликата на Карсън Джоунс с мъжа, когото бях нарисувал на Бъдни вечер. Все пак донякъде бях подготвен за това от мига, в който зърнах пръстенчето с брилянт на ръката на Илзе. Порази ме фактът, че рисунката ми почти не се различаваше от снимката. Сякаш бях закрепил на статива си именно нея, а не фотографиите на разни софори, зеленики и морски лавандули. Носеше дънки и износени жълти обувки, които не бях успял да нарисувам както трябва; тъмнорусата му коса закриваше ушите и падаше над челото му; държеше книга, в която разпознах Библията. Повече от всичко обаче ме потресе тениската на „Минесота Туинс“ с номер 48 вляво на гърдите.

— Кой е този четирийсет и осми номер и как успя да срещнеш фено на „Туинс“ в „Браун“? Мислех, че там е царството на „Ред Сокс“^[1].

— Под номер 48 играе Тори Хънтър. — Дъщеря ми ме изгледа по такъв начин, че се почувствах най-големият глупак на света. — В

голямата студентска зала има телевизор с огромен екран и аз отидох там миналия юли, когато играеха „Туинс“ и „Сокс“. Въпреки сесията там гъмжеше от народ, но двамата с Карсън бяхме единствените фенове на „Туинс“ — той бе с фланелка с номера на Тори, а аз — с бейзболната си шапка. Седяхме един до друг и... — тя вдигна рамене, сякаш за да ми каже, че останалото се разбира и без думи.

— Какъв е по вероизповедание?

— Баптист — отвърна Илзе с отбранителен тон, като че ли бе казала „канибал“. Аз обаче принадлежах към Първата църква на Нищо Конкретно и нямах нищо против баптистите. Не уважавам само онези религии, които твърдят, че техният Бог и най-великият. — Последните четири месеца ходим на служба три път седмично.

Джак спря колата пред нас и дъщеря ми се наведе да вземе куфарите.

— Смята да пропусне пролетния семестър, за да пътува из страната с невероятния им госпъл^[2]-бенд. Ще бъде истинско концертно турне — с билети и всичко останало. Съставът се нарича „Колибри“. Трябва да го чуеш. Карсън пее като ангел.

— Не се съмнявам.

Тя отново ме целуна — нежно, по бузата.

— Толкова се радвам, че дойдох, татко. А ти радваш ли се?

— Повече, отколкото можеш да си представиш — отвърнах. Изведнъж ми се прииска Илзе да се влюби до полуда в Джак. Това щеше да разреши всички проблеми... поне тогава ми се струваше така.

[1] „Ред Сокс“ са от Бостън, Масачузетс, но цяла Нова Англия ги възприема като свой тим. — Б.пр. ↑

[2] Музика, съчетаваща религиозни песнопения, блус и джаз. — Б.пр. ↑

Х

Не можахме да се похвалим с пищна коледна вечеря, но на трапезата имаше едно от „пилетата-космонавти“ на Джак, боровинков сос, готова салата и оризов пудинг. Илзе изяде по две порции от всяко блюдо. След като си разменихме подаръците и изразихме възхищението си (и двамата получихме точно това, което искахме!), аз заведох дъщеря си в „Розовото мъниче“ и я запознах с всичките си художнически експерименти. Само портретите на приятеля ѝ и жената с червената рокля (ако *наистина* бе жена) лежаха на най-горната полица на дрешника в спалнята ми, където останаха до заминаването на Илзе.

Бях подлепил с картон десетина картини и ги бях подпрял на стената. Дъщеря ми ги обиколи веднъж, после се спря и отново ги разгледа една след друга. Вече се бе мръкнало и през големия прозорец надничаше само мракът. Имаше отлив и единственото, което напомняше за присъствието на океана, бе едва доловимият шепот на вълните, издъхващи на пясъка.

— Наистина ли ти ги рисува? — след цяла вечност попита Илзе. Обърна се, погледна ме и аз изведнъж се почувствах неловко. Така гледат хората, които изцяло променят мнението си за някого.

— Да — кимнах. — Какво мислиш?

— Добри са. Може би повече от добри. Тази например... — тя се наведе и внимателно вдигна рисунката с раковината на хоризонта, обкръжена от оранжево-жълто сияние. — тази е толкова стра... извинявай, направо тръпки ме побиват от нея.

— И аз мисля така. Всъщност тук няма нищо ново. Трябва само да комбинираш залеза с малко сюрреализъм. — И внезапно възкликнах: — Здравей, Дали!

Дъщеря ми остави „Залез с раковина“ и взе „Залез със софора“.

— Кой ги е виждал?

— Само ти и Джак. А, и Хуанита. Тя ги нарече *asustador*. Или нещо подобно. Джак ми каза, че означавало *плашещи*.

— Да, наистина малко ме плашат — призна Илзе. — Но тате... тези моливи, които използваш, се размазват. И според мен с времето картините ще избледнеят, ако не вземеш никакви мерки.

— Какви?

— Не знам. Но мисля, че трябва да ги покажеш на човек, който *наистина* разбира от живопис. Който ще ти каже дали наистина са добри.

Думите ѝ ме поласкаха и в същото време ме разтревожиха. Почти ме хвърлиха в смут.

— Нямам представа към кого и къде да се обърна...

— Попитай Джак. Може да знае някоя художествена галерия, където да им обърнат внимание.

— Ами да, фасулска работа. Ще изкуцукам вътре и ще им кажа: „Знаете ли, живея на Дума Ки и направих няколко рисунки с молив... предимно залези, доста необичайна тема за крайбрежието на Флорида... а освен това прислужницата ми смята, че са *muу asustador*.“

Дъщеря ми сложи ръце на кръста си и килна глава. И Пам заемаше същата поза, когато нямаше намерение да остави нещата току-така. Когато смяташе да отстоява позицията си докрай.

— Татко...

— Слушай, само това ми трябва в момента.

Тя се престори, че не ме чува, и продължи:

— Създал си процъфтяваща компания, след като си разполагал само с два пикапа, булдозер от времето на Корейската война и заем от двайсет хиляди долара. А сега се мъчиш да ме убедиш, че да покажеш рисунките си на двама-трима галеристи е непосилна за теб задача. — Посмекчи тона си и добави: — Мисълта ми е, че картините ти наистина са добри. *Добри са*. Дори аз го разбирам, въпреки че целият ми опит в тази област се изчерпва с часовете по изкуствознание в училище.

Отвърнах нещо, не помня точно какво, понеже се замислих за набързо нарисувания портрет на Карсън Джоунс, известен още като Баптисткото колибри. Дали дъщеря ми щеше да одобри и тази картина, ако ѝ я покажех?

Обаче няхах никакво намерение да ѝ я показвам. Нето нея, нито рисунката на жената в червено. Няхах намерение да ги показвам на никого. Поне тогава си мислех така.

— Татко, ако винаги си имал този талант, защо не си го проявявал досега?

— Не знам — въздъхнах. — А и още не знам дали наистина имам талант.

— Ами намери някой, който да ти го каже. Човек, който разбира... — Тя взе рисунката, на която бях изобразил пощенската кутия. — Дори тази... не е нищо особено, но в нея има нещо. Заради... — Илзе докосна листа — ... кончето-люлка. Защо си нарисувал тази играчка?

— Нямам представа. Сама пожела да е там.

— По памет ли си рисувал?

— Не. Не съм способен на това. Или заради злополуката, или защото не ми достига въображение. — Само дето всъщност можех. Когато ставаше въпрос за млади мъже с тениски на „Туинс“. Намерих кончето в интернет, после разпечатах снимката...

— Уф, да му се не види, размазах я! — извика Илзе. — О, как можах!

— Няма проблем, скъпа. Не се притеснявай.

— Напротив! *Има* проблем! Трябва да си купиш някакви шибани *боу*! — В този миг дъщеря ми изведнъж си даде сметка какво бе казала и притисна длан към устата си.

— Вероятно няма да ми повярваш, но веднъж или дважд съм чувал тази дума — усмихнах се аз. — Обаче предполагам, че твоят приятел... навярно...

— Правилно предполагаш — отвърна мрачно дъщеря ми, ала след малко също се усмихна. — Но ако знаеш каква уста отваря, когато някой засече колата му... Тате, а за твоите картини...

— Радвам се, че ти харесаха.

— Не само ми харесаха. Направо ме изумиха. — Тя се прозина. — И едва стоя на краката си.

— Май трябва да изпиеш чаша какао и да си легнеш.

— Страхотна идея.

— Коя по-точно?

Илзе се засмя. Как прелестно и звънко прозвуча смехът ѝ!

— И двете.

XI

На следващата сутрин стояхме на брега, отпивахме кафе от пластмасовите чаши, а вълничките милваха глезените ни. Слънцето току-що се бе издигнало над острова зад нас и сенките ни сякаш се разпростираха на километри по гладката водна повърхност.

— Това ли е най-прекрасното място на земята? — Попита Илзе със сериозен тон.

— Не, но ти си млада и не мога да те виня за този извод. В моя списък на най-прекрасните места Дума Ки заема четвърто място, ала никой не може да напише първите три без правописни грешки.

Дъщеря ми се усмихна над ръба на чашата си.

— Каж ми ги.

— Щом настояваш. Номер едно е Мачу Пикчу. Номер две — Маракеш. Номер три — Петроглиф Нешънъл Монюмънт^[1].

За секунда-две усмивката ѝ стана по-широка, но сетне изчезна и сериозното ѝ изражение се завърна. Както когато бе на четири години и ме питаше дали магията от приказките наистина съществува. Тогава ѝ бях казал „Да, разбира се“, макар и да съзнавах, че я лъжа. Сега не бях толкова сигурен. Ала въздухът бе топъл, океанът обливаше босите ни нозе и аз не исках Илзе да бъде наранена. Съзнавах обаче, че едва ли ще ѝ се размине. Всеки получава своята порция скръб, нали? Абсолютно. Бам! — по носа. Бам! — в окото. Бам! — под пояса, ти падаш, а съдията е отишъл за хотдог. И само онези, които обичаш, могат да умножават и препредават тази болка. Болката е най-великата сила на любовта. Поне така казва Уайърман.

— Нещо интересно ли виждаш, съкровище?

— Не. Отново се замислих колко се радвам, че дойдох. Представях си, че деградираш между някой старчески дом и долнопробен хавайски бар, където всеки четвъртък има конкурс „Мис Мокра фланелка“. Сигурно съм прекалила с четенето на Карл Хаясен^[2].

— Тук има доста такива места.

— А има ли такива като Дума Ки?

— Не знам. Може да има още едно-две. — Ала съдейки по казаното от Джак, едва ли имаше друго.

— Е, напълно си го заслужил. Време е за отдых и възстановяване. И ако всичко това... — тя ориса кръг с ръката си — ... не те излекува, не знак кое изобщо би могло. Единствената...

— Да-а? — полюбопитствах и замахнах с ръка, сякаш улових нещо във въздуха. Всяко семейство си има свой таен език, включващ много жестове. Външен човек не би разбрал, ала Илзе се разсмя:

— Ясно, умнико. Единствената муха в супата е приливът. Събудих се посред нощ и за малко щях да се разпищя, докато ми просветна, че всъщност водата преобръща раковините. Така ли е? Моля те, кажи ми, че е заради раковините.

— Точно така е. А ти какво си помисли?

Тя потрепери.

— Първата ми мисъл беше... само не ми се смей... за скелети на парад. Стотици скелети, маршируващи около къщата.

Никога не ми бе хрумвала подобна асоциация, ала ми беше пределно ясно какво има предвид.

— На мен ми действа успокояващо.

Илзе вдигна рамене:

— Ами... щом казваш... Ще се връщаме ли? Мога да изпържа яйца. С чушки и гъби.

— С удоволствие.

— Не съм те виждала да преодоляваш без патерица толкова голямо разстояние.

— Надявам се, че до средата на януари ще изминавам половин километър по брега.

Тя подсвирна.

— Половин километър на юг и още толкова обратно?

Поклатих глава.

— Не, не. Само в едната посока. На връщане смятам да летя. — Изпружих ръка встрани, за да ѝ покажа.

Дъщеря ми изсумтя и закричи към „Розовата грамада“, ала внезапно се спря, понеже на юг проблесна нещо. Веднъж, после пак. На брега тъмнееха две петънца.

— Хора — каза Илзе, засланияйки с длан очите си.

— Моите съседни. Всъщност *единствените* ми съседни. Поне така си мисля.

— Познаваш ли ги?

— Не. Знам, че са мъж и жена в инвалидна количка. Ако не греша, обикновено тя закусва на брега. Онова, което блести, е подносът.

— Трябва да си купиш количка за голф. Тогава ще отидеш при тях, за да се запознаете.

— След време смятам да отида *пешком* при тях — заявих. — Никакви колички. Доктор Кеймън ми нареди да си набелязвам цели и аз го послушах.

— Татко, никога не са ти трябвали психиатри, за да си поставяш цели — отбеляза Илзе, загледана на юг. — В коя къща живеят? В онази голямата, която прилича на ранчо от някой уестърн?

— Май да.

— И никой друг не живее на острова?

— За момента не. Джак казва, че през януари и февруари в някои от вилите идвал летовници, ала сега само аз и те. Останалата част от Дума Ки е пищна ботаническа порнография. Озверели растения.

— Господи, защо?

— Нямам никаква представа. Смятам да разбера — или поне да се опитам, — ала все още се уча да стоя на краката си. В буквалния смисъл.

Вече вървахме обратно към къщата.

— Почти необитаем остров с прекрасен климат — измърмори дъщеря ми. — Има нещо гнило. *Трябва* да има нещо, не мислиш ли?

— Съгласен съм — кимнах. — Джак Кантори ми предлагаше да направи справки, но аз му казах да не се занимава. Помислих си, че мога и сам.

Сграбчих патерицата, плъзнах ръката си в двете стоманени скоби — винаги е приятно да го направиш, след като си прекарал известно време без нея на брега — и закуцуках по пътеката. Забелязах, че вървя сам. Спрях и се огледах. Илзе гледаше на юг, заслонила очи от слънцето.

— Идваш ли, скъпа?

— Да. — В далечината отново проблесна нещо. Подносът. Или чайникът. — Може би *те* знаят каква е причината — извика дъщеря

ми, докато се приближаваше към мен.

— Възможно е.

Тя посочи към пътя.

— Накъде води?

— Не знам.

— Искаш ли следобед да вземем колата и да разберем?

— Готова си да караш взет под наем шевролет „Малибу“?

— Естествено. — Тя сложи ръце на кръста си, престори се, че плюе, и добави с южняшки акцент: — Ще я каам таз кооа, докат' не свърши пътаа!

[1] Национален парк в щата Ню Мексико, САЩ. — Б.пр. ↑

[2] Карл Хаясен (роден през 1953) — американски писател, работещ в жанра на ироничния детектив. Действието на романите му се развива предимно във Флорида. — Б.пр. ↑

XII

Ала така и не стигнахме до края на Дума Роуд. Във всеки случай не и тогава. Експедицията ни на юг започна добре, но завърши зле.

Когато потегляхме, и двамата се чувствахме прекрасно. Аз бях полежал около час и си бях взел следобедната доза окситоксин. Дъщеря ми се бе преоблякла (сега беше по шорти и блузка със завързани отпред краища) и се засмя, когато ѝ предложих да намажем с цинков оксид нослето ѝ, зачервено от слънцето.

— Клоунът Бобо^[1] — заяви тя, когато се зърна в огледалото.

Беше в превъзходно настроение, аз — също; за първи път след инцидента бях толкова щастлив. Навярно затова случилото се следобедна ни връхлетя съвсем неочаквано. Илзе реши, че може би майонезата в салатата с риба тон е била развалена, но според мен проблемът не беше в храната. Не, тук по-скоро бе замесена някаква лоша магия.

Шосето беше тясно, осеяно с неравности и груби кръпки. Преди да се гмурне в гъстите джунгли, то лъкатушеше покрай пясъчни дюни с цвят на кости. Шевролетът преодоляваше с лекота препятствията, но когато пътят свърна досами водата (точно пред хасиендата, която Уайърман наричаше „*Palacio de Asesinos*“ — „Дворецът на убийците“ — наносите станаха по-високи и колелата започнаха да затъват. Добре, че Илзе бе свикнала да шофира в снежни райони и управляваше уверено автомобила, без да се оплаква и мърмори.

Къщите между „Розовата грамада“ и Двореца бяха построени в стил, който нарекох Флоридска грозотия. Прозорците бяха с капаци, а пък алеите за колите бяха преградени с масивни железни порти. Преградата пред една от къщите се състоеше от две магарета за рязане на дърва с избледнял предупредителен надпис: „**ЗЛИ КУЧЕТО, ЗЛИ КУЧЕТА**“. Зад къщата със злите кучета започваше участъкът, където се издигаше хасиендата. Той бе ограден с триметров измазан зид, увенчан с оранжеви керемиди. Същите керемиди застилаха и надипления под невъзможни ъгли и наклонен покрив на фона на бездънно синьото небе.

— Мама миа! — възкликна Илзе (най-вероятно го бе научила от баптисткото си гадже). — Тази сякаш е излязла от Бевърли Хилс!

Стената заемаше поне осемдесет метра от източната страна на шосето. Не видяхме нито една табела с надпис „ВХОД ЗА ВЪНШНИ ЛИЦА ЗАБРАНЕН“. Самите ѝ размери бяха красноречиво свидетелство за отношението на собственика към амбулантните търговци и пътуващите проповедници. По средата на внушителния зид се виждаше желязна порта. Двете ѝ крила бяха откrehнати, отвъд видях...

— Това е тя — измърморих аз. — Жената от плажа. Невестата на Кръстника.

— Тате! — Илзе се разсмя.

Жената беше много възрастна — на осемдесет и пет, че и повече. Краката ѝ почиваха върху хромираната стъпенка, носеше сини кецове марка „Конвърс“ — помислих си, че са поне четирийсет и пети номер. Макар че температурата надвишаваше двайсет и пет градуса, старицата беше по спортен екип. Между костеливите ѝ пръсти стърчеше димяща цигара. Бях виждал сламената ѝ шапка по време на разходките си по брега, ала не подозирах колко е голяма — не шапка, а грамадно сомбреро. А приликата ѝ с Марлон Брандо от финала на „Кръстникът“ (когато си играеше с внука си в градината) бе поразителна. Като капак на скута ѝ лежеше нещо, което приличаше на странно оръжие...

Двамата с дъщеря ми ѝ махнахме. Отначало тя не реагира, после вдигна ръка с длан, обърната към нас, сякаш ни поздравяваше по индиански („Хау!“), а устните ѝ се разтеглиха в лъчезарна и почти беззъба усмивка. Хилядите бръчки, набраздили лицето ѝ, превърнаха зловещата вещица в добра магьосница. Дадох си сметка, че още дори не бях погледнал към постройката зад гърба ѝ; все още се мъчех да асимилирам неочакваната ѝ поява, модерните ѝ сини кецове, множеството бръчки и нейния...

— Тате, това *пистолет* ли е? — Илзе бе вперила ококорените си очи в огледалото за обратно виждане. — *Пистолет* ли държеше тази възрастна жена?

Колата поднесе и аз осъзнах, че вероятността да се забием във високия зид е доста голяма, ето защо завъртях рязко волана и коригирах курса.

— Мисля, че да. Или нещо подобно. Не се разсейвай, миличка. И без друго от този път почти нищо не е останало.

Тя отново впери поглед напред. Движехме се сред океан от ярка слънчева светлина, която изведнъж помръкна, щом оставихме стената на хасиендата зад себе си.

— Какво значи това „нещо подобно“?

— Приличаше ми на... не знам, на нещо като пистолет-арбалет. Може би стреля по змиите с него.

— Слава богу, че се усмихна — добави дъщеря ми. — Усмивката ѝ беше *истинска*, как мислиш?

Кимнах.

Хасиендата беше последната от къщите в северната, разчистена от джунглата част на Дума Ки. По-нататък пътят се губеше в дълбините на острова сред пищната растителност. В началото ми се стори интересно, после ме изпълни с благоговееен страх, а накрая едва не ми причини пристъп на клаустрофобия. Зелените масиви се издигаха на четири метра височина, кръглите листа бяха прорязани от тъмночервени жилки, напомнящи засъхнала кръв.

— Какво е това растение, тате?

— Морско грозде. Онова с жълтите цветчета е уеделия. Расте навсякъде. А това там е рододендрон. Мисля, че дърветата са предимно карибски борове, макар че...

Илзе намали още повече скоростта и посочи наляво, накланяйки се напред, за да погледне през предното стъкло.

— А там се виждат някакви палми. И я гледай... отпред...

Навлизахме все по-навътре в сърцевината на острова и стволовете на дърветата, растящи от двете ни страни, напомняха преплетени сиви въжета. От корените се процеждаше смола. Засега шевролетът преодоляваше препятствията, ала само преди няколко години пътят щеше да стане непроходим за автомобили.

— Смокиня-удушвач — казах.

— Колко симпатично название! — възкликна дъщеря ми. — Сякаш Алфред Хичкок го е измислил. Винаги ли оплитат така другите дървета?

— Не знам.

Илзе прекара внимателно колата през осеяния с коренища участък от пътя и продължихме напред със скорост не по-висока от

седем километра в час. Сред гъстите масиви на морското грозде и рододендроните от време на време се мяркаха смокини-удушвачи. Листакът засенчваше слънцето и обвиваше пътя в полумрак. Видимостта ни се ограничи до няколко метра. Небето напълно изчезна, само от време на време над нас проблясваха синьото небе и слънчевите лъчи, случайно проникнали през зеления балдахин. На места от смолата стърчаха туфи трионова трева и твърдите, сякаш восъчни стъбла на цигулковите храсти.

Засърбя ме ръката. Дясната. Машинално се пресегнах да я почеше, но както обикновено почесах само ребрата си, допирът до които все още пораждаше болка. В същото време ме засърбя и главата отляво. Там вече можех да се почеша, както и направих.

— Татко?

— Всичко е наред. Защо спряхме.

— Защото... нещо не ми е добре.

Изведнъж забелязах как се е променило лицето ѝ бе станало бяло като цинковия оксид на носа ѝ.

— Илзе? Какво ти е?

— Зле ми е на стомаха и ми се повдига. Май салатата с риба тон е била развалена. — Тя кисело се усмихна. — Не знам как ще се измъкнем оттук...

Изведнъж ми се стори, че морското грозде ни притиска от всички страни, палмите, закриващи небето, като че ли се бяха сгъстили около нас. Усетех мириса на заобикалящата ни джунгла — тежък и лепкав аромат, сякаш оживяващ в гърлото ми. И защо не? Излъчваха го *живите* растения около и над нас.

— Татко?

Сърбежът се усили. Не знам защо, но го възприемах в червено, както миризмата ми се струваше зелена. Точно така сърби, когато си заклещен в *лулата*, когато не можеш да се измъкнеш от *полата*.

— Тате, извинявай, но май ще повърна.

Думата, която търсех, не беше нито лула, нито пола — седяхме в колата. Дъщеря ми отвори вратата, надвеси се навън, като се държеше за волана с една ръка, и заповръща.

Червената мъгла пред дясното ми око се разсея и аз си заповтарях: „Мога да се справя. Мога да се справя. Само *трябва да се взема в ръце*.“

Слязох от колата. По-точно се *изсулих*, като се държах за горния край на отворената врата, за да не падна по корем върху коренаците и храсталаците морско грозде. Вече ме сърбеше навсякъде. Листата и клонките се намираха толкова близо до шевролета, че ме драскаха докато се тътрузах към предната броня на автомобила. Половината от онова, което виждах

(ЧЕРВЕНА)

Бе плувнало в кърваво алено, почувствах (готов бях да се закълна) как една борова клонка одраска дясната ми китка и си помислих: „*Мога да се справя, ТРЯБВА да се справя*“, докато Илзе отново заповръща. Усещах, че на тесния път е доста по-горещо, отколкото би трябвало да бъде, след като зеленият покров скриваше жаркото слънце. Същевременно ми бе останал достатъчно здрав разум, за да се запитам какво изобщо сме очаквали, когато поехме по този маршрут. Естествено тогава експедицията във вътрешността на острова ни се струваше дяволски забавна идея.

Дъщеря ми продължаваше да стои надвесена от купето, като се държеше за волана с дясната си ръка. Челото ѝ бе осеяно с капчици пот. Тя вдигна глава и ме погледна.

— Ох, много ми е зле...

— Отмести се, Илзе.

— Тате, какво смяташ да правиш?

Сякаш не разбираше. Внезапно думите *откарам* и *обратно* изчезнаха от съзнанието ми. В този момент можех да произнеса само местоимението *ни* — най-безполезната дума, когато е самичка. Усещах как гневът клокочи в гърлото ми, понеже яростта ми бе — естествено! — *червена*.

— Да ни отведа оттук. Отмести се. — В същото време си помислих: „*Не ѝ се ядосвай. Независимо от обстоятелствата ни ѝ се карай. За Бога, недей!*“

— Но, тате, ти не можеш...

— Напротив. Мога. Отмести се.

Навикът да се подчиняваме е залегнал дълбоко в човека, особено когато в отношението баща — дъщеря. Освен това ѝ беше лошо. В крайна сметка Илзе се премести на другата седалка, а аз се наместих зад волана, след като се напъхах заднишком в купето и с ръка

повдигнах болния крак. Цялата дясна половина на тялото ме сърбеше сякаш през нея преминаваше слаб електрически ток.

Стиснах очи и си казах: „МОГА да се справя, мамка му, и не ми трябва помощта на онези тъпа парцалена кучка.“

Когато отново погледнах света, част от тази вездесъща червенина — и част от гнева ми, слава богу — бе изчезнала. Включих на задна и натиснах едва-едва педала на газта. Колата бавно потегли. Не можех да подавам глава през страничния прозорец като Илзе, понеже нямах дясна ръка, с която да държа волана. Уповавах се на огледалото за обратно виждане. А в главата ми писукаше зловещото *бийп-бийп-бийп*.

— Само не излизай от пътя, моля те — простена дъщеря ми. — Няма как да се приберем пеша. Не мога да се държа на краката си, а ти едва ходиш.

— Спокойно, Моника — отвърнах, ала в този миг Илзе се надвеси през прозореца, за да изхвърли поредната „порция“, и май не ме чу.

[1] Персонаж с яркочервен нос, създаден от Майк Дзуба през 1997 година. — Б.пр. ↑

XIII

Бавно, метър след метър, се отдалечавахме от мястото, на което Илзе бе спряла одева. Не спирах да си повтарям: „Бързай бавно“ и „Колкото по-бавно вървиш, толкова по-далеч ще стигнеш“. Бедрото ми изкрещя от болка, когато гумите на шевролета минаха през корените на смокинята-удушвач. На няколко пъти чувах как клонките на морското грозде стържат по каросерията. Служителите от фирмата за коли под наем „Херц“ нямаше да се зарадват, но в този момент изобщо не ми пукаше.

Плътната зелена решетка над нас ставаше все по-рехава и малко по малко сумракът се разсейваше. Много добре. Червената мъгла пред очите ми също се разпръскваше, а безумният сърбеж започна да затихва. Още по-добре.

— Виждам голямата къща със стената — оповести Илзе, докато гледаше назад.

— По-добре ли си?

— Горедолу, обаче вътре в мен работи центрофуга. — В същия миг стомахът ѝ внезапно изгъркори. — Ох, не биваше да го казвам. — Надвеси се през прозореца и повърна отново, после се отпусна на седалката, като стенеше и се смееше едновременно. Няколко къдрици бяха залепнали за челото ѝ. — Изцапах цялата врата. Дано имаш маркуч.

— Не се тревожи. Отпусни се. Дишай бавно и дълбоко.

Тя вяло козирува и затвори очи.

Старицата с грамадната сламена шапка я нямаше, но портите от ковано желязо бяха широко отворени, сякаш тя очакваше гости. Или знаеше, че ще ни трябва място, на което да обърнем.

Без да губя повече време в предположения, вкарах шевролета на задна в двора на хазиендата, покрит със сини керамични плочки. С периферното си зрение мярнах тенис корт и грамадна двойна порта, но в следващия миг превключих на предна и завих към „Розовата грамада“. Пет минути по-късно вече си бяхме у дома. Забелязах, че виждам също тъй ясно, както когато се събудих, ако не и по-добре. И с

изключение на лекия сърбеж, който „пълзеше“ по дясната половина на тялото ми, се чувствах прекрасно.

Изпитвах и непреодолимо желание да рисувам. Не знаех точно какво, ала не се съмнявах, че ще *разбера*, веднага щом се кача в „Розовото мъниче“ и седна пред триножника.

— Хайде да измием колата — предложи Илзе.

— Иди да си полегнеш. Изглеждаш полумъртва.

Тя се усмихна измъчено.

— Полу? Полу не е съвсем. Помниш ли как го казваше мама?

Кимнах.

— Сега иди да си легнеш. Аз ще се оправя с колата. — Посочих маркуча, навит край северната стена на „Розовата грамада“. — Включен е към крана, трябва само да пусна водата.

— Сигурен ли си, че *наистина* си добре?

— По-добре не мога да бъда. Май си изяло доста повече салата от мен.

Дъщеря ми отново се усмихна.

— Не мога да съм равнодушна към собствените си специалитети. Тате, днес ти беше истински герой. Бих те целунала, ако *дъхът* ми не беше толкова...

Аз я целунах. По челото. Беше студено и влажно.

— Незабавно заемете хоризонтално положение, уважаема госпожице Готвачка... заповед от върховното командване.

Тя влезе в къщата, аз завъртях кранчето и започнах да мия шевролета. Нарочно се забавих, за да дам достатъчно време на Илзе да се унесе. Така и стана. По едно време надзърнах през откренатата врата на втората спалня. Дъщеря ми лежеше по хълбок и спеше като в детството си — с ръка, пъхната под бузата, и коляно, почти допряно до гърдите. Мислим си, че се променяме, но всъщност само си въобразяваме. Поне така казва Уайърман.

Може би *si*, а може би *no*. Така казва Фриймантъл.

XIV

Нещо ме човъркаше — нещо, което навярно се бе загнездило у мен още след злополуката, ала едва сега, след пътуването по Дума Роуд, бе изплувало на повърхността. Оставих го да ме човърка — не мислех, че ще мога да му устоя, а и не ми се искаше да се опитвам. Освен това изгарях от любопитство.

Чантата на дъщеря ми беше на масата в дневната. Отворих я, извадих портфейла ѝ и разгледах снимките, които държеше вътре. Чувствах се като подлец — но само донякъде. „*Нищо няма да откраднеш*“ — казвах си, ала има много видове кражби, нали?

Тук беше и снимката на Карсън Джоунс, която бях видял на летището, но не тя ми трябваше. Искях да го видя с Илзе. Трябваше ми тяхна обща фотография. И я намерих. Явно се бяха снимали пред някаква крайпътна сергия на фона на щайги с краставици и кошове с царевични марули. И двамата се усмихваха, млади и прекрасни. Прегръщаха се и едната ръка на Карсън Джоунс май беше върху стегнатото в сини дънки закръглено дупе на дъщеря ми. Ах, ти, нагъл християнин! Дясната ми ръка още ме сърбеше — слабо, но непрекъснато, сякаш ме пробождаха миниатюрни горещи иглички. Пресегнах се да се почеша и за хиляден път докоснах ребрата си. И тази снимка бе пхната в прозрачно джобче. Извадих я, завъртях се (бях нервен като крадец при първия си обир) към откренатата врата на стаята, където спеше Илзе, и обърнах фотографията.

„Обичам те, Тиквичке!

Усмивко“

Можех ли да имам доверия на ухажор, който наричаше дъщеря ми Тиквичка и се подписваше Усмивко? Едва ли. Може би разсъждавах като закостенял дядка, но наистина не хващах вяра на такива предвзети типове. Така или иначе бях намерил *онова*, което търсех. Не само него, а двамата заедно. Обърнах снимката с изображението към мен,

затворих очи и се престорих, че докосвам цветните им образи с дясната си ръка. Всъщност няхах чувството, че се преструвам — предполагам, че вече не се налага да ви обяснявам защо.

След известно време (не мога да кажа колко точно) върнах снимката в прозрачното джобче и пъхнах портфейла под кърпичките и козметичните принадлежности. Оставих чантичката на масичката и отидох в спалнята си, за да взема куклата Рийба. После закуцуках по стълбите към „Розовото мъниче“, притискайки я под остатъка от дясната си ръка. Май й казах: „Смятам да те превърна в Моника Селеш“, когато я сложих пред прозореца, но нищо чудно да съм казал и Моника Голдстейн. По отношение на спомените всички сме склонни да послъгваме. Такава е истината според Уайърман.

Отчетливо — дори по-отчетливо, отколкото ми се иска — си спомням почти всичко от случилото се на Дума Ки, но тъкмо този следобед сякаш е обгърнат в мъгла. Помня, че изпаднах в художнически транс и влудяващият сърбеж в несъществуващата ми ръка изчезна напълно, докато работех; и *почти* съм сигурен, че червената мъгла, която неизменно се стелеше пред зора ми през онези дни и се сгъстяваше, когато бях уморен, по едно време се разсея.

Не знам колко време останах в това състояние. Едва ли е било малко. Навярно достатъчно, за да завърша рисунката си. Накрая усетих, че съм капнал от умора и изпитвам вълчи глад.

Слязох в кухнята и се нахвърлих на пушения колбас, без да затворя хладилника. Не исках да си правя сандвич, за да не разбере Илзе, че се чувствам добре, за разлика от нея. Предпочитах да си мисли, че ѝ е призляло от развалена майонеза. Така щеше да отпадне необходимостта да губя време в търсене на други обяснения.

А сред обясненията, които ми идваха на ум, нямаше нито едно рационално.

След като ометох половин опаковка нарязан колбас и изпих половин литър сладък чай, отидох в спалнята си, легнах и мигновено потънах в дълбок сън.

XV

Залези.

Понякога си мисля, че най-ясните ми спомени от Дума Ки са свързани с вечерното небе — кървавочервените отблясъци над хоризонта постепенно преливат в оранжево, а то избледнява в зеленикаво, увенчано от черна корона. Събудих се, когато още един ден победоносно напускаше нашия свят. Подпирайки се на патерицата, буквално закуцуках към дневната. Мускулите ми бяха вкочанени и се мръщех от болка (първите десет минути винаги бяха най-кошмарни). Видях, че вратата на другата спалня е отворена, а леглото на дъщеря ми е празно.

— Илзе? — повиках я.

В продължение на един безкраен миг тя не отговори. После гласът ѝ се разнесе от горния етаж:

— Татко! Боже мили, ти ли нарисува това? Кога го нарисува?

Всички мисли за болката и вкочаненото ми тяло се изпариха на секундата. Качих се в „Розовото мъниче“ с цялата бързина, на която бях способен, мъчейки се трескаво да си спомня какво точно бях нарисувала. Каквото и да беше, не бях положил никакви усилия да скрия поредното си творение. Ами ако бях изобразил нещо ужасно? Ами ако ми беше хрумнала блестящата идея да нарисувам карикатура на разпятието, приковавайки към кръста пеещото госпъли Колибри?

Дъщеря ми стоеше пред статива и закриваше картината. Но дори и да бе застанала встрани, стаята се осветяваше само от кървавия залез и листът от скичника щеше да е само черен правоъгълник.

Включих осветлението, молейки се да не съм сътворил нещо, с което да огорча Илзе. Все пак бе била толкова път само за да разбере дали съм добре. По гласа ѝ не можех да преценя дали е възхитена или ужасена.

— Илзе?

Тя се обърна към мен. Изражението ѝ издаваше, че е по-скоро изумена, отколкото ядосана.

— Кога го нарисува?

— Ами... ще се поотместиш ли да видя?

— Паметта ти пак ли изневерява?

— Не... всъщност да. — Бях нарисувал брега, както го виждах през прозореца, ала не можех да кажа нищо повече. — Щом разгледам картината, ще ти... отместе се, скъпа, баща ти не е стъклар.

— Но за сметка на това е невероятен художник, нали? — засмя се тя. Не помня друг случай неин смях да ми е причинявал такова облекчение. Каквото и да бе зърнала дъщеря ми на статива, нарисуваното не я беше ядосало. Стомахът ми веднага се отпусна. Щом тя не ми се сърдеше, вероятността да се вбеся и да разваля приятното ни прекарване също намаляваше.

Илзе отстъпи вляво и аз най-сетне видях какво съм сътворил в дълбокия си транс преди следобедната дрямка. Вероятно това бе най-хубавата картина, която бях нарисувал след първите си колебливи опити на езерото Фалън. Напълно разбирах реакцията на дъщеря ми. Аз самият бях изумен.

От триножника ме гледаше онази част от брега, която се виждаше през широкия, заемащ почти цялата стена прозорец на „Розовото мъниче“. Играта на светлината по водата, нарисувана с жълт молив, показваше, че всичко се случва в ранна утрин. В центъра на картината се открояваше момиченце, застанало с гръб, с рокля за тенис и червеникава коса — Рийба, моята малка любов, приятелката от другия ми живот. Бях я нарисувал доста небрежно, ала бе повече от ясно, че е нарочно, че изобразеното момиченце не е реално, а само присънила ми се фигура на присънило ми се място.

На пясъка около краката ѝ се търкаляха яркозелени топки за тенис.

Други се поклащаха сред неголемите вълни.

— Кога я нарисува? — Илзе продължаваше да се усмихва... почти се смееше. — И какво всъщност означава?

— Харесва ли ти? — попитах. Защото на мен *не ми харесваше*. И не защото не бях постигнал истинския цвят на топките за тенис (така и не бях успял да намеря нужния оттенък на зеленото). Не, картината ме изпълваше с неприязън, понеже нищо в нея не беше както трябва. И ми действаше ужасно потискащо.

— Направо се *влюбих*! — възкликна Илзе и този път наистина се засмя. — Кажи кога я нарисува! Признай си!

— Докато ти спеше. Искях да полегна, но отново ми прилоша и си казах, че е по-добре да остана във вертикално положение. Реших да порисувам с надеждата, че стомахът ми ще се успокои. Дори не подозирах, че държа тази кукла, докато не се озова тук. — Посочих към Рийба, която беше облегната на прозореца, а парцалените ѝ крака висяха от перваза.

— Това е куката, на която трябва да си изкарваш яда, когато не можеш да си спомниш нещо, нали?

— Нещо такова. Та, както ти казах, седях пред статива. Работих горе-долу час, накрая се почувствах по-добре. — Всъщност не си спомнях почти нищо за това как и какво съм рисувал, а от малкото, останало в паметта ми, знаех, че лъжа. — После легнах и заспах. Това е всичко.

— Ще ми я подариш ли?

Почувствах как ме облива вълна на страх, но не можех да откажа, без да обидя дъщеря си или да се проявя като безумец.

— Вземи я, щом искаш. Но не е нищо особено. Не предпочиташ ли някой от знаменитите залези на Фриймантъл? Или пощенската кутия с кончето-люлка? Бих могъл да...

— Искам точно тази — прекъсна ме Илзе. — Забавна е, красива и даже малко... как да кажа... зловеща. Поглеждаш я от един ъгъл и си казваш: „Кукла.“ Поглеждаш я под друг и си мислиш: „Не, това е малко момиченце... нали стои изправено?“ Изумително е какво постигаш с най-обикновени цветни моливи... — Дъщеря ми кимна решително. — Да, искам именно тази картина. Само че трябва да ѝ измислиш название. Художниците трябва да назовават картините си.

— Съгласен съм, но нямам представа как...

— Стига си увъртал! Кажете първото, което ти хрумва.

— Добре — примирих се. — „Краят на играта“.

Илзе изръкопляска.

— Идеално! Идеално! И трябва да се подпишеш. Командаджийски ли го раздавам?

— Винаги си била такава. Моята сладка командаджийка. Вече си по-добре, нали?

— Да. А ти?

— И аз — излъгах. Пред очите ми внезапно се бе спуснала червената пелена. В комплекта ми нямаше точно такъв цвят, но пък на

поставката на статива лежеше нов идеално подострен черен молив. Взех го и написах фамилията си до розовото краче на куклата. Малко по-нататък поне десетина топки за тенис, оцветени в неправилен нюанс на зеленото, се носеха по вълните. Не знаех какво означават, ала не ми харесваха. Не ми харесваше и да подпиша рисунката си, но вече не ми оставаше нищо друго, освен да добавя отстрани с печатни букви „Крайт на играта“. В този момент внезапно си спомних, че Пам бе научила малките ни момичета да казват „Сторено-забравено“, когато приключваха с някоя неприятна задача.

Сторено-забравено.

XVI

Илзе остана още два дни, които прекарахме чудесно. С Джак я изпратихме на летището и преди да се разделим, я загледах. Слънцето бе позлатило ръцете и лицето ѝ, загарът прекрасно се съчетаваше със струящото от нея сияние и младост, здраве и щастие.

Помощникът ми ѝ бе намерил специален цилиндричен калъф за новата рисунка.

— Татко, обещавай, че ще се грижиш за себе си и ще ми се обадиш, ако ти потрябвам.

— Дадено — усмихнах се.

— И ми обещавай, че ще намериш човек, който ще оценява картините ти. Човек, който разбира от тия неща.

— Ами...

Дъщеря ми вирна брадичка и се намръщи. Отново заприлича на Пам, каквато бе, когато се започнах с нея.

— Обещавай, иначе после ще се сърдиш на себе си.

Понеже говореше сериозно — вертикалната бръчица между веждите ѝ го доказваше, — ѝ обещах.

Бръчицата изчезна.

— Добре, разбрахме се. Заслужаваш най-доброто, макар че понякога се съмнявам дали наистина го вярваш.

— Разбира се, че го вярвам.

Тя продължи, сякаш не ме чу:

— Защото онова, което се случи, не беше по твоя вина.

Почувствах как в очите ми напират сълзи. Естествено, *знаех*, че вината не е моя, но бе толкова мило да чуя някой друг да го каже. Не Кеймън, чиято работа беше да изстъргва засъхналата мръсотия от всички отдавна немити, почернели тенджери в мивките на подсъзнанието.

Тя кимна.

— Заслужаваш го и ще *получиш* най-доброто. Аз ти го казвам — твоята малка командаджийка.

В този миг високоговорителите избумтяха, обявявайки полет 559 на компанията „Делта“, с междинни кацания в Синсинати и Кливланд. Първият етап от пътуването на Илзе към къщи.

— Тръгвай, съкровище, че докато минеш през скенерите...

— Първо искам да ти кажа нещо.

Плеснах се по бедрото с ръката, която ми беше останала.

— Какво има *сега*, скъпоценна моя?

Дъщеря ми се усмихна — така се обръщах към дъщерите си, когато търпението ми беше на път да се изчерпи.

— Не се опита да ме убедиш, че двамата с Карсън сме твърде млади за годеж. За което съм ти благодарна.

— Ако се бях опитал, щеше ли да има полза?

— Не.

— И аз така си помислих. Освен това майка ти ще мърмори и за двама ни.

Илзе се нацупи, после се разсмя.

— И Лини също... но само защото я изпреварих.

Прегърна ме още веднъж. Вдъхнах аромата на косите ѝ — този невероятно опияняващ мирис на шампоан и млада здрава жена. Дъщеря ми погледна моето „момче за всичко“ — Джак тактично стоеше встрани от нас.

— Грижи се за него, приятелю. Той е голяма работа.

Не се бяха влюбили един в друг — уви, не се получи, *tuchacho* — ала той я дари с топла усмивка.

— Ще направя всичко по силите си.

— Баща ми обеща да покаже картините си на изкуствовед. Ти си свидетел.

Джак отново се усмихна и кимна.

— Чудесно! — Илзе отново ме целуна, този път по носа. — Умната, тате. Искам да станеш като нов. — Грабна куфарите си и забърза към вратите. Преди да се затворят, тя се обърна и ми извика: — И си купи бои!

— Непременно! — отвърнах, но Илзе май не ме чу. Във Флорида вратите се затварят бързо, за да се пести електричество за климатиците. В продължение на секунда-две всичко около мен се замъгли, слепоочията ми запулсираха, усетих гъделичкане в носа. Наведох глава и с палец и показалец затърках очите си, а Джак се

престори, че изведнъж е зърнал нещо много интересно в небето. Състоянието ми се характеризираше с една дума, ала тя отказваше да ме осени. Първо ми хрумна думичката *рога*, после *сега*.

Казах си: „Не се ядосвай, не бързай, повтаряй си «*Мога да се справя*» и думите сами ще дойдат. Понякога не ги искаш, но те пак идват.“ Дойде и онази, която търсех — *тъга*.

— Ще изчакате ли да докарам колата или... — промърмори Джак.

— Не, ще дойда с теб — заявих и стиснах дръжката на патерицата. — само се оглеждай. Не искам да ме прегазят, докато пресичам улицата. Вече знам какво е.

XVII

На връщане се отбихме в магазина „Всичко за живописиста“ в Сарасота и докато бяхме вътре, попитах Джак дали знае нещо за художествените галерии в града.

— Много неща, шефе. Майка ми работеше в една галерия — „Шотландската“, на Палм авеню.

— По-конкретно?

— Това е най-модната галерия в бохемската част на града. Модна в добрия смисъл на думата. И собствениците са светни хора... във всеки случай винаги са се отнасяло добре с мама, но... нали разбирате...

— Галерията е модна, така ли?

— Да.

— И цените са високи?

— Да, посещава се от елита. — Говореше съвсем сериозно, ала щом се разсмях, и той прихна. Мисля, че именно през този ден Джак Кантори се превърна от мой помощник в мой приятел.

— Тогава работата е в кърпа вързана, понеже и аз безспорно съм от елита. Нали?

Вдигнах ръка с разперена длан и Джак я плесна.

XVIII

Джак ми помогна да внесе вкъщи покупките — пет торби, две кутии и девет опънати върху рамки платна на стойност около хиляда долара. Казах му, че ще ги качим на горния етаж чак на другия ден. Тази вечер нямах никакво желание да рисувам.

Закуцуках през дневната на път за кухнята, за да си приготвя сандвич, но зърнах мигащата лампичка на телефонния секретар. Помислих си, че е Илзе — сигурно бе звъняла да ми каже, че полетът ѝ е отложен заради лоши метеорологични условия или технически проблеми.

Грешах. Чух приятен, но прегракнал от старостта глас и веднага разбрах кой се е обаждал. Отново видях големите сини кецове, облежнати на хромираната метална поставка на инвалидната количка.

„Здравейте, господин Фриймантъл, добре дошли на Дума Ки. Радвам се, че ви видях онзи ден, макар и за кратко. Предполагам, че младата дама с вас беше дъщеря ви — много си приличате. Закарахте ли я вече на летището? Дано пътуването ѝ мине добре. — Пауза. Чувах дишането ѝ — тежко дишане на заклета пушачка. После тя заговори отново: — Предвид всички обстоятелства Дума Ки не е подходящо място за дъщерите. — Изведнъж се сетих за Рийба, с глупавата рокля за тенис, за малките зелени топки, които океанът изхвърляше на брега. — Дано скоро се срещнем. Дочуване, господин Фриймантъл.“

Щрак. Останах насаме с незатихващия стържещ звук на раковините под къщата.

Отново имаше прилив.

КАК ДА НАРИСУВАМЕ КАРТИНА (III)

Оставайте ненаситни. Този принцип е проверен от Микеланджело, от Пикасо и от стотици хиляди художници, които творят не от любов (макар че и без нея не може), а за да имат хляб на масата. Ако искате да претворите този свят, призовете на помощ неутолимите си желания. Изненадани ли сте? Не бива. Няма нищо по-човешко от ненаситността. Да, няма творчество без талант, ала талантът е просяк, който моли за милостиня. Истинският двигател на изкуството е ненаситността. Помните ли онова момиченце, за което ви разказвах? То откри своето неутолено желание и го използва.

Малката си мисли: „Няма да лежа в кревата по цял ден. Ще отида в стаята на татко, кабинета на татко. Понякога казвам кабинет, а друг път — татинет. Там има голям красив прозорец. Слагат ме на креслото. Мога да гледам нагоре. Птиците и красотата. Красотата ми идва много и ставам лъжна. Някои облаци имат крила. Други — сини очи. При всеки залез плача, толкова ми е лъжно. Боли ме да гледам. Болката влиза в мен. Не мога да кажа какво виждам и ми става въжно.“

Тя си мисли: „ТЪЖНА, думата е ТЪЖНА. Не е лъжна, нито въжна.“

Тя си мисли: „Да можех да спра болката. Да можех да я изкарам като пиш-пиш. Плача и се мъча, мъча, мъча да кажа какво искам. Бавачката не може да помогне. Когато ѝ казвам «Цвят!», тя докосва лицето си, усмихва се и казва: «Открай време съм такава и такава ще си остана.» По-големите момичета също не ми помагат. Така им се сърдя, задето не слушат, ГОЛЕМИ ЗЛОБАРКИ ТАКИВА! Веднъж дойдоха близначките Теси и Ло-Ло. Те си говорят по особен начин и ме слушат по особен начин. Отначало не разбират, но после Теси носи лист хартия. Ло-Ло ми носи молив и от устните ми излиза: «Моу-лиф!», а те крещат радостно и пляскат с ръце.“

Тя си мисли: „ПОЧТИ МОГА ДА КАЖА ДУМАТА ЗА МОЛИВ.“

Тя си мисли: „Мога да нарисувам света върху лист. Мога да нарисувам значенията на думите. Виждам дърво. Рисувам дърво. Виждам птица. Рисувам птица. Приятно е като да пиеш вода.“

Малката се е превърнала в глава, носи розова домашна рокличка и седи до прозореца в кабинета на баща си. Куклата ѝ Новийн е на пода до нея. Пред момиченцето има дъска, а на дъската — лист хартия. Вече е успяло да нарисува лапа с остри нокти, която прилича на изсъхналия бор зад прозореца.

Тя си мисли: „Трябва ми още хартия, моля.“

Тя си мисли: „Аз съм ЕЛИЗАБЕТ.“

И езикът се завръща точно когато ѝ се струва, че е изгубен завинаги. Нещо повече от езика. По-доброто. Завръща се собственото ѝ аз, завръща се ЕЛИЗАБЕТ. Още от тези невероятно смели първи рисунки е разбрала какво се случва. И е поискала повече.

Дарът ѝ е бил ненаситен. Най-хубавите дарове — и най-лошите — винаги са такива.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

ПРИЯТЕЛИ-ЛЮБОВНИЦИ

I

В първия следобед на новата година се събудих след кратка, но освежаваща дрямка с мисълта за една раковина — оранжева с бели петънца. Не бях сигурен дали ми се е присънила или не, но знаех, че ми трябва. Вече бях готов да експериментирам с боите и смятах, че подобна раковина ще пасне идеално на някой от моите „Мексикански залези“.

Отправих се на юг, съпровождан само от сянката си и две-три дузини малки птичета — Илзе ги бе нарекла чикчирикчета, — които щъкаха досами водата в търсене на храна. По-далеч над океана се рееха пеликани, които внезапно свиваха криле и падаха като камъни. Когато излязох от къщи, не мислех за физически упражнения, не се заслушах за болката в бедрото си и не броях крачките си. За нищо не мислех — съзнанието ми се рееше като пеликаните, преди да забележат апетитна хапка в *cardo largo* — големия залив. Естествено, когато най-сетне намерих онова, което търсех, и се огледах, бях поразен колко се е смалила „Розовата грамада“.

Стоях, подхвърлях оранжевата раковина и внезапно почувствах как в бедрото ми се забиват стотици парченца натрошено стъкло. Болката се зароди там и запълзя надолу по крака ми. Обаче дирята по пясъка свидетелства, че не съм си влачил болния крак. Изведнъж ме осени, че вероятно несъзнателно съм се разглезвал — в малка или голяма степен... например с глуповатата игра на числа. Днес даже бях забравил да правя разтоварващи упражнения на всеки пет минути. Просто... се бях разхождал. Като всеки нормален човек.

И ето, изправих се пред дилема. Можех да продължа да се глезя, като спирам на равни интервали от време, за да правя упражненията за разтягане, на които ме бе научила Кати Грийн (те пораждаха адска болка, без да ми носят някаква полза), или да продължа да се разхождам. Като всеки нормален, незасегнат от злополука човек.

Избрах втория вариант. Ала преди да поема по обратния път, погледнах през рамо и малко по на юг забелязах раирания шезлонг. На пясъка до него стоеше маса, заслонена с чадър в същия раиран десен.

На шезлонга седеше човек. Петънцето, което бях видял от прозорците на „Розовата грамада“, се бе превърнало във висок едър мъж с дънки и бяла риза с навити до лактите ръкави. Вятърът развяваше дългите му коси. Не можех да разгледам лицето му — разстоянието, което ни разделяше, бе твърде голямо. Той забеляза, че го наблюдавам, и ми махна. Аз също му махнах, после се обърнах и закуцуках към къщи, следвайки собствената си диря. Това бе първата ми среща с Уайърман.

II

Последната ми мисъл, преди да заспя тази нощ, беше, че на втория ден от новата година едва ли ще ми е до разходки — очаквах кракът ми да ми го върне тъпкано за увеличеното натоварване, на което го бях подложил. За своя радост обаче открих, че греша — горещата вана разхлаби схванатите ми мускули и ми позволи напълно да възстановя подвижността си.

Ето защо малко след пладне отново излязох на разходка. Не си бях поставил никакви цели; нито пък се съобразявах с разни новогодишни обещания и игри на числа. Просто се разхождах по брега, като понякога пристъпвах тъй близо до водата, че ятата чикчирикчета уплашено запърхаха и политаха във въздуха. От време на време се навеждах, за да взема някоя раковина и да я пхна в джоба си (само след седмица вече носех със себе си торбичка, в която да държа намерените съкровища). Когато се приближих до шезлонга и достатъчно близо, за да разгледам непознатия — днес той носеше синя риза, панталони в цвят каки и по всяка вероятност беше бос, — се обърнах и закрачих към „Розовата грамада“. Преди това обаче му помахях с ръка и той ми отвърна.

Така положих началото на своите Големи плажни разходки. С всеки следващ следобед те ставаха по-дълги и аз все по-ясно виждах едрият мъж на раирания шезлонг. Беше очевидно, че и той си има строго определен режим — сутрин се появяваше на брега със старицата и буташе инвалидната ѝ количка до дъсчената пътечка, която не можех да разгледам добре от прозорците на Грамадата, а следобед идваше сам. Никога не си сваляше ризата, но ръцете и лицето му бяха потъмнели като стари мебели в аристократичен дом. На масата до него се виждаха висока чаша и кана, в която имаше вода, лимонада или джин с тоник. Непознатият винаги ми махаше и аз винаги му отвръщах.

През един януарски ден, когато бях съкратил разделящото ни разстояние до двеста и петдесет метра, на пясъка изникна втори раиран шезлонг. А на масата — втора чаша; празна, но подканваща.

Махнах на непознатия и той първо ми махна в отговор, после посочи втория шезлонг.

— Благодаря, но още не мога! — извиках аз.

— Елате! — достигна до ушите ми. — Ще ви откарам обратно с количката за голф!

Усмихнах се. Илзе ме бе посъветвала да си купя такава количка, за да бръмча по плажа и да разгонвам чикчирикчетата.

— Днес няма да стане, но съвсем скоро ще ви навестя! И каквото и да е онова в каната, да знаете, че го пия с лед!

— Както кажеш *tuchacho*! — отдаде ми чест мъжът. — Дотогава мами живота и го остави да те мами!

Помня всички изказвания на Уайърман, но в най-голяма степен го асоциирам с това. Може би защото още преди да узная името му и да стисна ръката му, чух: „*Мами живота и го остави да те мами!*“

III

Тази зима Фриймантъл не само се разхождаше; тази зима той започна да живее отново. И се чувстваше страхотно.

Една ветровита вечер, когато вълните щурмуваха брега, а раковините под къщата не си шепнеха, а направо си крещяха, взех следното решение — в момента, в който се уверях, че новият ми живот наистина е започнал, щях да занеса на брега Рийба, куклата за контролиране на гнева, да я поля със запалителна течност и да я изгоря. Щях да устроя викингско погребение на предишния си живот. И защо не?

Междувременно започнах да рисувам с бои и неусетно акварелите се превърнаха за мен в това, което е водата за пеликаните и чикчирикчетата. След седмица вече съжалявах, задето бях изгубил толкова време с цветните моливи. Изпратих на Илзе електронно писмо с благодарности за „ръчкането“ да си купя бои и тя ми отговори, че в тази насока не се нуждае от допълнително насърчаване. Също така ми писа, че „Колибри“ изнесли концерт в голямата църква в Поутъкет, щата Роуд Айлънд (нещо като загарявка за предстоящото турне) и паството изпаднало в див възторг. Всички бурно ръкопляскали и крещели „Алилуя!“ *„Беше пълно с правостоящи, които се поклащаха — прочетох. — Това е баптисткия еквивалент на танцуването.“*

Тази зима интернет (като цяло) и търсачката „Гугъл“ (в частност) станаха най-близките ми приятели, въпреки че пишех само с една ръка. Открих обаче само една карта на Дума Ки. Можех да се поразтърся и по-сериозно, ала нещо ме възпираше... засега. В момента се интересувах най-вече от необичайни събития, случили се на хора с ампутирани крайници, и се натъкнах на истинска златна мина.

Длъжен съм да отбележа, че макар да възприемах тези истории с известна доза скептицизъм, не отхвърлих напълно нито една. Защо ли? Защото не се съмнявах, че собствените ми странни преживявания имат пряко отношение към травмите ми — увреждането на зоната на Брока, ампутираната ми ръка или и двете наведнъж. Всеки момент можех да погледна портрета на Карсън Джоунс с неговата фланелка с

номера на Тори Хънтър и бях абсолютно сигурен, че пръстенът, подарен на Илзе по случай годиша, е купен от Зейлс. Не тъй конкретни, ала също тъй убедителни доказателства бяха и картините ми, които ставаха все по-сюрреалистични. Наивните драсканици от предишния ми живот нямаха нищо общо с призрачните залези, които рисувах сега.

Изобщо не бях първият човек на света, който бе изгубил част от тялото си и бе получил нещо друго в замяна. Във Фредония, щата Ню Йорк, дървосекач бе отрязал ръката си в гората, ала успял да се спаси, понеже пристегнал кървящата си китка. Занесъл дланта си вкъщи, сложил я в буркан със спирт и я прибрал в мазето. Три години по-късно несъществуващата му длан премръзнала. Мъжът слязъл в мазето и открил, че прозорецът е разбит и зимният вятър духа в помещението, където държал стъкленницата. Когато бившият дървосекач поставил буркана пред камината, усещането за студ в дланта изчезнало.

Руски селянин от Тура — селце, захвърлено сред безкрайните сибирски простори, — изгубил лявата си ръка до лакътя след злополука с някаква селскостопанска машина. Оттогава насетне у него се проявила способността да открива вода. Окажел ли се в близост до подпочвени води, откъснатият крайник изстивал и пораждал усещане за влага. Според прочетените от мен статии намерих три) никога не грешал.

В Небраска живял младеж, който можел да предсказва появата на торнадо по мазолите на ампутирания си крак. В Англия един безкрак моряк помагал на екипажа на траулер в откриването на рибни пасажии. Японец, изгубил и двете си ръце, станал известен и уважаван поет — доста добро постижение за човек, който дори не можел да чете и пише преди железопътната катастрофа.

Най-странната от всички истории обаче се случила с Кирни Джафордс от Ню Джърси, който се *родил* без ръце. Малко след тринайсетия си рожден ден това иначе кротко момче изпаднало в истерия, крещейки на родителите си, че ръцете го болят и са заровени в една ферма. Казвало, че може да им покаже къде, и семейството пътувало два дни, докато стигнало един черен път в Айова, водещ от никъде за никъде. Хлапето ги завело на една царевична нива и като се ориентирало по хамбар с реклама на тютюна за дъвкане „Мейл Пауч“, им посочило къде да копаят. Родителите се подчинили, но не защото очаквали да намерят нещо; просто искали синът им да се успокои. На

метър под земята открили два скелета. Единият бил на момиче около петнайсет години, а другият — на мъж на неопределена възраст. Следователят от окръг Едеър установил, че мъртъвците са престояли в земята около дванайсет години, дори може би тринайсет — на колкото е бил и Кирни. Трупите не били идентифицирани. Девојката била с отрязани ръце. Костите на ръцете ѝ били смесени с костите на мъжа.

Ала колкото и да ме впечатли тази история, две други ми се сториха още по-интересни, особено след като тайно пребърках чантата на Илзе.

Намерих тези истории в статия под заглавието: *„Те виждат с онова, което нямат“*, публикувана в Северноамериканското списание за парапсихология. Ставаше дума за двама екстрасенси — жена от Финикс и мъж от Рио Галиегос, Аржентина. Жената бе изгубила дясната си длан, а мъжът — цялата си дясна ръка. И двамата помагали няколко пъти на полицията за откриването на изчезнали хора (вероятно имаха и неуспехи, но в статията не се споменаваха за тях).

Според материала и двамата екстрасенси използвали един и същи метод. Носели им част от дрехите на изчезналия или образец от почерка му, те затваряли очи и си представяли, че докосват предмета с липсващата си ръка (в бележката под линия авторът на статията я наричаше „божия ръка“ или „вълшебна ръка“). Американката виждала образ, който описвала на полицаите, а аржентинецът записвал впечатленията си с лявата си ръка — посредством така нареченото автоматично писане. Процес, доста сходен с моето рисуване.

Както споменах, някои от най-невероятните истории, на които се натъкнах в световната мрежа, ме изпълниха със сериозни съмнения за достоверността им, ала нито веднъж не се усъмних, че с мен се бе случило *нещо*. Мисля, че щях да го вярвам и без да съм виждал снимката на Карсън Джоунс. Може би заради уединения си начин на живот. Ако не се броят идванията на Джак и приветствията на Уайърман (към когото се приближавах с всеки изминал ден) — „Buenas días, muchacho!“^[1] — не се виждах с никого и разговарях само със себе си. Когато човек не контактува с външния свят, започва да чува себе си и убива съмненията.

Все пак, за да се уверя окончателно в собствената си правота, реших да проведа един експеримент.

[1] „Добър ден, момче!“ (исп.) — Б. Meduza [↑](#)

IV

От Efree19 до Ramorama667

9:15

24 януари

Скъпа Пам, имам една необичайна колба към теб. Рисувам и си избирам странни, но забавни обекти (или поне така си мисля). По-просто е да ти покажа, отколкото да ти обяснявам, ето защо ти изпращам няколко снимки на картините си. Сетих се за градинските ръкавици, които използваше — онези с надписа „ДОЛУ“ на едната и „РЪЦЕТЕ“ на другата. Бих искал да ги наложам върху залеза. Не ме питай защо, тези идеи просто ми хрумват. Пазиш ли ги още? Ако е тъй, ще можеш ли да ми ги изпратиш? После с радост ще ти ги върна, ако държиш. Не желая да показваш картините ми на никого от старите ни познати. Бози сигурно ще се прасне от смях, ако ги види.

Еди

ПС. Ако не желаеш да ми изпратиш ръкавиците, няма проблеми. Това е просто подигравка.

Е.

Отговорът пристигна още същата вечер. Пам вече се бе върнала в Сейнт Пол.

От Ramorama667 до Efree19

17:00

24 януари

Здрасти, Едгар,

Естествено Илзе ми каза за картините ти. Определено са необичайни. Надявам се това ти хоби да просъществува

по-дълго от реставрирането на коли. Ако не беше интернет, старият ти мустанг и досега щеше да ръждясва зад къщата.

Прав си, молбата ти е доста странна, но като гледам рисунките, разбирам накъде клониш (съчетаваш различни неща, за да могат хората да ги видят в нова светлина, права ли съм?), пък и бездруго смятам да си купя нов чифт, така ще удовлетвори приумицата ти. Утре ще ти ги изпратя с куриер, само те моля да ми метнеш снимка на „завършената картина“ (☺), ако, естествено, я нарисуваш.

Илзе сподели, че е прекарала страхотно. Надявам се, че ти е изпратила истинска картичка, а не само електронно писмо, макар да не ми се вярва.

И още нещо, Еди, макар че не знам дали ще ти хареса. Изпратих копие от писмото ти на Зандър Кеймън, сигурна съм, че го помниш. Помислих си, че ще му е интересно да види рисунките ти, но най-вече исках да прочете писмото ти и да каже има ли причина за безпокойство, защото продължаваш да допускаш същите грешки. Колба вместо молба и прасне от смях вместо пръсне от смях. Най-долу си написал „Това е просто подигравка“ и аз не можах да разбера какво означава, но доктор Кеймън ми каза, че по всяка вероятност си искал да кажеш прищявка. Просто съм загрижена за теб.

Пам

ПС. Баща ми е малко по-добре, бързо се възстановява (лекарите твърдят, че вероятно са изрязали всичко, но те винаги така казват). В момента си е вкъщи и му назначиха химиотерапия. Вече може да ходи.

Благодаря ти за загрижеността.

Последното изречение от послеписа бе нагледен пример за едно от не толкова очарователните качества на бившата ми жена — умилква се... умилква се... умилква се... след което изведнъж те *захва*ва и „аре, чушката“. По принцип обаче беше права. Можах да й кажа да му

предаде най-хубави пожелания от комуникрата по време на следващия им телефонен разговор. На кучия син с раковия гъз.

Цялото писмо бе една симфония на заядливостта — като се започне със споменаването на мустанга, който така и не бях смогнал да ремонтирам, и се свърши със загрижеността ѝ за неправилния ми подбор на думи. И то от жена, която си мисли, че Зандър се пише Зандър.

След като се освободих от гнева (разкресях се на безлюдната къща), прочетох отново електронното писмо, което бях изпратил на Пам, и... не се почувствах много добре.

От друга страна, може пък наистина да бе само подигравка.

V

С дългокосия мъж вече не само се поздравявахме, но и си разменяхме по няколко думи. Малко странен начин за завързване на запознанство, обаче приятен. В деня след получаването на електронното писмо на Пам с фалшивата ѝ загриженост на повърхността на скрит подтекст („Еди, вероятно си тежко болен като баща ми, а може би си и по-зле“) новият ми познайник се провикна:

— Как мислиш, след колко време ще стигнеш дотук?

— Четири дни! — извиках. — А може би и три!

— Значи твърдо си решил да се върнеш пешком?

— Да! Как се казваш?

Загорялото му от слънцето лице, макар и загрубяло от възрастта, бе все още красиво. Той се усмихна и белите му зъби проблеснаха, а двойната му брадичка изчезна.

— Ще ти кажа, когато дойдеш! Как ти е името?

— Пише го на пощенската ми кутия!

— Ще почна да чета какво пише на пощенските кутии в деня, в който спрат рекламите по телевизията!

Махнах му и той отвърна на жеста ми, придружавайки го с едно „Hasta mañana!“^[1].

После се обърна към водата и реещите се над нея птици.

При завръщането ми в „Розовата грамада“ по навик погледнах монитора и видях, че имам ново писмо. Беше от Кеймън.

От KamenDос до Efree19

14:49

25 януари

Едгар, Пам ми изпрати последното ти писмо и снимки на картините ти. Първо, аз съм ПОРАЗЕН от бързината, с която се развиваш като художник. Представям си как в момента се мръщиш в типичния си стил, но друга дума няма. НЕ ТРЯБВА ДА СПИРАШ. Що се отнася до

тревогите й, не се притеснявай. Обаче една МРТ^[2] няма да ти навреди. Имаш ли си лекар във Флорида? Съветвам те да си направиш пълни изследвания.

Кеймън.

От Efree19 до KamenDoc
15:58
25 януари

Кеймън, радвам се да получа вест от вас. Ако искате да ме наричате художник (или даже майстор), кой съм аз, че да споря? Засега нямам познати сред флоридските хирурзи. Можете ли да ми препоръчате някого или да потърся чрез доктор Тод Джеймисън, който наскоро бърника в мозъка ми?

Едгар

Предполагах, че ще ми препоръча някой лекар и може би дори щях да се обърна към въпросния специалист, ала за момента не виждах проблем в няколко объркани думички. В списъка с първостепенните ми задачи, в който влизаха разходите и стремежът да достигна раирания шезлонг, най-важни бяха ровенето в интернет и рисуването. Предишната вечер например бях сътворил „Залез с раковина № 16“.

На двадесет и седми януари се доближих на сто и петдесет метра до бленувания шезлонг, преди да тръгна обратно към „Розовата грамада“. Заварих пред вратата си колетна пратка. Вътре намерих две градински ръкавици — черни, с избелели червени надписи „ДОЛУ“ на едната, и „РЪЦЕТЕ“ на другата. Бяха износени от многогодишна употреба, ала бяха чисти — бившата ми жена ги бе изпрала, както очаквах. Както всъщност се надявах. Интересуваше ме не онази Пам, която ги бе носила в щастливите периоди на брака ни, и даже не тази Пам, която навярно ги бе използвала миналата есен в градината ни в Мендота Хайтс, когато аз вече се бях преместил във вилата край

езерото Фалън. Отлично познавах тази Пам, но... „Ами нека тогава ти съобща един друг факт — бе ми казала моята дъщеря, без да подозира как в този момент бе заприличала на майка си. — Откакто е пристигнала в Палм Дезърт, тя прекарва прекалено много време с един съсед.“

Ето коя Пам ме интересува — онази, която прекарваше „прекалено много време“ с човек от същата улица. Името му беше Макс. Ръцете на *тази* Пам бяха изпразнили ръкавиците, а след това ги бяха сложили в бялата кутия, от която ги извадих току-що.

Именно с *тази* Пам бе свързан моят експеримент... или поне така си мислех, ала понякога сме толкова добри в самозаблуждаването, че бихме могли да го превърнем в своя професия. Така казва Уайърман и често е дяволски прав. Може би твърде често. Дори и сега.

[1] „До утре“ (исп.) — Б. Meduza ↑

[2] Магнитнорезонансна томография — Б.пр. ↑

VI

Не дочаках залеза, защото не се заблуждавах, че искам да рисувам картина; възнамерявах да рисувам *информация*. Взех неестествено чистите градински ръкавици (жена ми сигурно ги бе удавила в белина), занесох ги в „Розовото мъниче“ и седнах пред триножника. Там ме очакваше чисто платно. Вляво имаше две маси. Върху едната държах снимките, които правех с цифровия си фотоапарат, и различните си плажни находки, а другата е покрита със зелен брезент и отгоре ѝ стояха десетина бурканчета с бои, няколко с терпентин и три-четири бутилки с вода, с която миех четките си. Работна маса.

Сложих ръкавиците в скута си, затворих очи и си представих, че ги докосвам с дясната си ръка. Не се случи нищо. Не почувствах нито болка, нито сърбеж, нито съприкосновение на фантомните си пръсти с грубата, износена материя. Седях, призовавайки го с цялата сила на волята си — каквото и да беше, ала усилията ми не даваха никакъв резултат. Със същия успех можех да си заповядам да се изходя по нужда, когато не ми се ходеше. След пет безкрайни минути отново отворих очи и погледнах ръкавиците в скута си: ДОЛУ... РЪЦЕТЕ...

Безполезни боклуци. Шибани безполезни боклуци.

„Не се ядосвай, вземи се в ръце — казах си. После ме осени нова мисъл: — Твърде късно е. Вече съм бесен. На тези ръкавици и на жената, която ги е слагала. Колкото до това да се взема в ръце...“

— Вече е късно — изрекох и погледнах чуканчето. — Вече никога няма да мога да се взема в сърце.

Пак обърках думите. Не спирах да ги бъркам и така щеше да е до края на света. Изведнъж ми се прииска да съборя на пода всичко, което бях наредил върху двете маси.

— Ръце — прошепна бавно и отчетливо. — Вече никога няма да мога да се взема в р-р-ръце, защото съм еднорък. — В думите ми нямаше нищо смешно (нито пък рационално), но гневът ми започна да отслабва. Помага да се чуеш как произнасяш правилната дума. Поне в повечето случаи.

Мислите ми се върнаха към ръкавиците на Пам. „ДОЛУ РЪЦЕТЕ“^[1], точно така.

С въздишка — най-вероятно на облекчение, макар че не съм съвсем сигурен — ги сложих на масата, където държах снимките и плажните си находки, извадих четката от буркана с терпентин, избърсах я, изплакнах я и погледнах към чистото платно.

Изведнъж идеята, че изобщо мога да рисувам, ми се стори абсурдна и нелепа. Та аз бях абсолютен бездарник! Ако бях топнал четката в черната боя, навярно щеше да се получи само поредица от маршируващи фигурки: *„Десет малки негърчета си хапнаха добре, задави се едното, сега са девет те. Девет малки негърчета до късно поседяха...“*

Бе доста страшно. Потреперих и бързо станах от стола. Внезапно изгубих всякакво желание да бъда тук — в „Розовото мъниче“, в „Розовата грамада“, на Дума Ки, в своя тъп, безсмислен, осакатен, самотен, изгубен живот. Колко ли лъжи бях наговорил на самия себе си? Че съм художник? Какъв абсурд! Кеймън можеше да пише с главни букви „ПОРАЗЕН СЪМ“ и „НЕ ТРЯБВА ДА СПИРАШ“, но неговата работа бе да залъгва жертвите на тежки злополуки и да им внушава, че жалкото подобие на живот, което водят, по нищо не се различава от истинския. Станеше ли въпрос за укрепване на позитивното мислене, Кеймън и Кати Грийн, кралицата на лечебната физкултура, се превръщаха в сплотен отбор. Бяха БЛЕСТЯЩИ СПЕЦИАЛИСТИ и повечето им благодарни пациенти крещяха: „НЕ ТРЯБВА ДА СПИРАШ!“ Казвах ли си, че съм екстрасенс? Че имам фантомна ръка, способна да надзърне в невидимото? Това вече не бе абсурдно, а направо жалко. И налудничаво.

В Нокомис имаше денонощен магазин. Реших, че мога да се доверя на шофьорските си умения, за да ида дотам, да си купя два стека бира и да се напия. Може би на другия ден щях да видя всичко в по-добра светлина... през пелената на махмурлука. Пресегнах се за патерицата и здравият ми крак се заклеши под стола. Залитнах встрани. Другият крак се подгъна и аз полетях към пода, протягайки дясната си ръка, за да смекча удара.

Направих го машинално, разбира се... само че тя наистина смекчи удара. *Наистина*. Не го видях (бях затворил очи, както затваряш очи на стадиона, когато противниковият отбор нанася опасен

удар), но ако не го бе смекчила, щях да получа сериозни травми въпреки дебелия килим. Можех да си изкълча врата и дори да го счупя.

В продължение на няколко секунди останах да лежа на пода, за да се уверя, че все пак съм жив, после коленичих (бедрото ми крещеше от болка) и вдигнах пред очите си пламналата си дясна ръка. Нея я нямаше. Изправих прекатурения стол, подпрях се на него с лявата си длан... наведох глава и ухапах дясната си ръка.

Почувствах как зъбите ми се впиха в нея малко по-надолу от лакътя. Заболя ме.

Почувствах и нещо повече. Устните ми се допряха до плът. Вдигнах глава, дишайки тежко, и възкликнах:

— Господи! Господи! Какво става? Какво е *това*?

Буквално очаквах да видя дясната си ръка. Не я видях, ала беше там. Пресегнах се през облегалката на стола за една от четките. Почувствах как пръстите ми я стиснаха, но четката не се помръдна. „Ето какво е да си призрак“ — помислих си.

Качих се на стола. Парещата болка пронизваше дясното ми бедро, но сега ме занимаваше друго. С лявата си ръка взех четка, която бях изплакнал, и я затъкнах зад ухото си. Почистих втора и я сложих на поставката на статива. Изплакнах трета и я поставих до втората. Зачудих се дали да не измия и четвърта, ала реших, че няма смисъл. Отново бях обхванат от тази треска... от този глад. Бе внезапен и необясним като пристъпите ми на гняв. Ако детекторите за дим на приземния етаж се бяха задействали, известявайки, че къщата гори, нямаше да им обърна никакво внимание. Скъсах целофановата обвивка на нова четка, потопих я в черното и започнах да рисувам.

Подобно на случаят с Краят на играта, почти не си спомнях как бях нарисувал „Приатели-любовници“. Знам само, че създаването на картината беше като взрив и че залезите нямаха никакво отношение към нея. Преобладаваха черно и синьо (цветовете на синина върху кожата), а когато приключих, лявата ръка ме болеше от прекомерното натоварване. Отгоре на всичко бе изцапана с боя чак до китката.

Завършената картина напомняше кориците на джобните криминалета от типа „черен“ роман, които бях виждал в детството си. Обикновено на тях бе изобразена фатална жена, запътила се към ада. Само че художниците им отдаваха предпочитание на двайсетинагодишни блондинки, докато аз бях нарисувал брюнетка,

отдавна прехвърлила четирийсетте. Тази жена беше моята бивша съпруга.

Седеше на разхвърляно легло и беше само по сини бикини. Сутиен в същия цвят бе праметнат върху бедрото ѝ. Бе свела глава, но лицето ѝ се разпознаваше безпогрешно. Бях успял да го пресъздам ГЕНИАЛНО с няколко щриха, напомнящи китайски идиограми^[2].

Над зърното на едната ѝ гърда се виждаше единственото по-светло петънце — татуировка на роза. Можех само да гадая кога Пам си я бе направила и защо. Пам с татуировка би ме потресла не помалко от Пам, участваща в състезание по планинско колоездене, но не се съмнявах, че се е татуирала; приемах го като съвършен факт подобно на фланелката на Карсън Джоунс с номера на Тори Хънтър.

Освен бившата ми жена на картината бяха изобразени и двама голи мъже. Единият стоеше до прозореца и бе обърнат в профил. Тялото му бе типично за петдесетинагодишен представител на средната класа, какъвто можем да видим в съблекалнята на всеки фитнес център — закръглено коремче, плосък задник, все още стегнати гърди. По лицето му личеше, че е интелигентен и добре възпитан. Меланхоличното му изражение сякаш казваше: „Тя си тръгва“ и „Уви, не мога да я накарам да остане“. Това бе Макс от Палм Дезърт. Знаех го със сигурност. Знаех го със сигурност, както щях и да го знам, ако носеше на шията си табелка с името си. Този Макс бе загубил своя *баща* миналата година. Този Макс първо ѝ бе предложил кафе, после нещо друго. Пам бе приела кафето и другото, но не и всичко, което той жадуваше да ѝ даде. Изражението му го казваше. Макар че виждах само част от лицето му, то изглеждаше поразголено и от голия му задник.

Вторият мъж се облягаше на вратата. Беше се поизпъчил, излагайки на показ внушителната си мъжественост. Бе поне с десет години по-възрастен от Макс, но в по-добра физическа форма. Никакво коремче. Никакви паласки. Релефни бедрени мускули. Бе скръстил ръце на гърдите си и наблюдаваше Пам с лека усмивка. Добре познавах тази усмивка, понеже трийсет и пет години Том Райли би мой счетоводител и приятел. Ако в семейството ни нямаше обичай бащата да бъде шафер на сватбата на дъщеря си, Том щеше да е първият, когото да предложи.

Сега на моята картина той стоеше гол до вратата и гледаше жена ми, а аз си спомнях как ми помагаше да принесе нещата си във вилата на езерото Фалън. Спомних си и думите му: „Не си длъжен да напускаш дома си. Все едно се отказваш от предимството на собствения терен във важен мач.“

Друг път каза със сълзи в очите: „Шефе, е мога да свикна, че едната ти ръка я няма. Толкова ми е жал за теб.“

Дали вече я е чукал? Може би не. Но...

„Ще те помоля да ѝ предадеш моето предложение“ — му бях казал същия ден. И той го предаде. Навярно не се бе ограничил само с това.

Без да взема патерицата, закуцуках към големия прозорец. До залеза оставаха още няколко часа, ала слънцето вече се снишаваше към хоризонта и лъчите му се отразяваха във водната повърхност. Заставих се да наблюдавам тази сияйна диря, като от време на време избърсвах очите си.

Опитах се да си внуша, че тази картина е само плод на все още болно съзнание. Обаче знаех истината. Пам се бе изчукала с Макс в Палм Дезърт, а когато ѝ бе предложил по-сериозна и дълбока връзка, му бе отказала. Пам се бе изчукала и с моя стар приятел и делови партньор, а може би се чукаше с него и сега. Единственият въпрос без отговор беше кой от двамата я бе накарал да татуира роза на гърдите си.

— Трябва да сложа кръст на миналото — изрекох и допрых горещото си чело до стъклото. Пред мен слънцето гореше в Мексиканския залив. — Наистина трябва да му сложа кръст.

„Тогава щракни с пръсти“ — помислих си.

Щракнах с пръстите на дясната си ръка и чух характерния рязък звук.

— Добре сторено-забравено! — добавих. Щом затворих очи обаче, видях Пам да седи на леглото — на нечие легло — само по бикини, а сутиенът ѝ бе праметнат върху бедрото ѝ като мъртва змия.

Приатели-любовници.

Шибани приятели-любовници.

[1] На английски фразата „hands off“ означава и „без ръце“. — Б.пр. ↑

[2] Идеограма — писмен знак, който означава понятие, а не звук, както буквите. — Б.пр. ↑

VII

Тази вечер не се любувах на залеза от прозорците на „Розовото мъниче“. Подпрях патерицата на стената на вилата, затътрих се по пясъка и нагазих до колене във водата. Беше студена, защото сезонът на ураганите бе приключил съвсем скоро, ала това изобщо не ме притесняваше. Слънчевата пътека на повърхността на океана бе станала тъмнооранжева и вниманието ми бе погълнато изцяло от нея.

— Страшен експеримент, мамка му! — изсъсках. Вълните ме люлееха и аз изпънах ръка за равновесие. — Набутах си го сам!

Над главата ми една чапла се стрелна в притъмняващото небе като безшумен издължен снаряд.

— Долно шпиониране — продължиш. — Долно шпиониране и нищо повече. И си плати за него.

Така си беше. И ако отново ми се искаше да я удуша, то вината бе изцяло моя. *„Ако не искаш да се ядосваш не надзъртай през ключалката“* — казваше скъпата ми майка. Аз надзърнах, ядосах се, точка по въпроса. Сега бившата ми имаше свой живот и всичко, което правеше, си беше нейна работа. Моята работа бе да ѝ сложа кръст. Но дали щеше да се получи? Да заличиш предишния си живот е по-трудно от това да щракнеш с пръсти; бе по-трудно дори от това да щракнеш с пръстите на несъществуващата си ръка.

Надигна се вълна, достатъчно голяма, за да ме събори. За миг потънах и водата нахлу в гърлото ми. Вдигнах глава над повърхността и се закашлях. Оттегляйки се, вълната се опита да ме вземе заедно с раковините и пясъка. Започнах да се изтласквам към сушата със здравия си крак, като от време на време си помагах с травмирания. Можех да не разбирам някои неща и да се съмнявам в други, но не исках да се удавя в Мексиканския залив. Безусловно! Някак си изпълязях на брега — косата ми бе увиснала пред очите, кашлях и плюех вода, влачейки подире си десния си крак като подгизнал денк.

Добрах се до сухия пясък, легнах по гръб и се загледах в небето. Полумесецът царствено се рееше в тъмносиньото кадифено небе над „Розовата грамада“. Изглеждаше самодоволен и спокоен. А под него,

на пясъка, лежеше човек, който се чувстваше като пълна противоположност на спокойствието и хармонията — треперещ, съкрушен и озлобен. Завъртях глава, за да погледна чуканчето си, и отново се взрях в луната.

— Никакво шпиониране! — зарекох се. — От тази вечер започва новият живот. Без шпиониране и без експерименти!

Бях решен да го сторя. Ала както вече казах (цитирайки Уайърман), понякога сме толкова добри в самозаблуждаването, че бихме могли да го превърнем в своя професия.

ПЕТА ГЛАВА УАЙЪРМАН

I

В деня, в който двамата с Уайърман най-сетне се запознахме официално, той се смя толкова силно, че счупи шезлонга, на който седеше, а аз едва не припаднах (всъщност изпаднах в онова полусънно състояние, известно като „синдром на сивата пелена“). Изобщо не бях очаквал, че подобно нещо ще ми се случи в деня, след като бях разбрал за връзката на Том Райли с бившата ми жена (естествено нито един съдия не би взел под внимание доказателствата ми), ала ето че този смях се превърна в предзнаменование за бъдещето. После неведнъж се смяхме заедно. Уайърман бе много за мен — включително и моя съдба, но преди всичко ми беше приятел.

II

— И тъй — обяви Уайърман, когато най-накрая се добрах до двата шезлонга и масата под раирания чадър, — куцият странник пристигна с плик, пълен с раковини. — Седни, куцащи страннико. Накваси гърлото си. Чашата те чака търпеливо от много дни.

Сложих на масата найлоновия плик и протегнах ръка към здравеняка.

— Едгар Фриймантъл.

Дланта му бе широка, пръстите — къси, а ръкостискането — силно.

— Джером Уайърман. Предпочитам да ми казваш Уайърман.

Погледнах предназначения за мен шезлонг. С тази полегата облегалка и ниска седалка приличаше на седалка за порше.

— Нещо не е наред ли, *tuchacho*? — попита Уайърман, повдигайки вежди. Бяха гъсти и прошарени.

— Всичко е наред, стига да не се смееш, когато реша да стана.

Той се усмихна.

— Драги, живеи, както трябва да живееш. Чък Бери^[1], цитат от хиляда деветстотин шейсет и девета.

Заставах пред шезлонга, отправих кратка молитва и се строполих на шезлонга. Както обикновено залитнах наляво (машинално пазех травмираното си бедро), ето защо седнах малко накриво, но мигновено сграбчих страничната облегалка и се опрях на земята със здравия си крак, затова столът само се заклати. Преди месец щях със сигурност да се плъосна на пясъка, ала явно бях позаякнал — упражненията си казваха думата. Представих си как Кати Грийн аплодира постижението ми.

— Браво, Едгар — похвали ме Уайърман. — Или Еди?

— Както си избереш, аз отговарям и на двете. Какво има в каната?

— Зелен чай с лед. Ще го опиташ ли?

— С удоволствие.

Той напълни първо моята, после своята чаша. Когато я вдигнах, забелязах, че зеленият цвят на чая бледнее в сравнение с очите му, обкръжени от фини бръчици. Черната му коса бе доста дълга и прошарена на слепоочията. По едно време вятърът я разроши и видях вдясно на челото му кръгъл белег, мъничък колкото монетка. Беше по бански и краката му бях загорели като ръцете му. Като цяло изглеждаше в добра форма, но в същото време ми се струваше, че от него струи умора.

— Да пием за теб, *tuchacho*. ти успя.

— Добре — кимнах. — За мен.

Чукнахме се и отпихме. Не бях любител на зеления чай, ала този ми се стори божествен. Беше нежен като прохладна коприна, с едва доловима сладост.

— Почувства ли меда? — попита Уайърман и се усмихна, като кимнах. — Не на всички се удава. Слагам по една супена лъжица на кана. Медът подчертава естествената сладост на чая. Научих се да приготвям тази напитка на товарен параход Китайско море. — Той вдигна чашата и погледна през нея. — Там се сражавахме с пирати и се съвкупявахме със загадъчни смугли красавици „под тропическите небеса“^[2].

— Нещо не ми се вярва, господин Уайърман.

Той се засмя.

— Всъщност прочетох за меда в една от готварските книги на госпожа Истлейк.

— Да не е дамата, с която идваш тук всяка сутрин? В инвалидната количка?

— Съвършено вярно.

Пред очите ми внезапно изплуваха огромните сини кецове на хромираната поставка за крака на инвалидния стол и от устните ми се откъсна:

— Невестата на Кръстника.

Изобщо не бях се замислил какво казвам. Уайърман зяпна, а зелените му очи се ококориха; тъкмо щях да се извиня за неучтивостта си, но той *избухна* в смях. Така се смее човек, когато някой е успял да преодолее всичките му защитни редути и е докоснал самата сърцевина на чувството му за хумор. Уайърман сякаш щеше да се пръсне от смях, а щом видя, че не разбирам с какво толкова съм го развеселил, се

разкикоти още по-силно и коремът му заподскача. Опитва се да остави чашата, но не учели и тя се забучи в пясъка с дъното на долу, напомняйки ми фас, забит в една от онези урни до асансьорите в хотелските фойета. Това му се стори още по-смешно и с треперещата си ръка той посочи чашата.

— Бас държа, че ако исках да го направя, нямаше да се получи! — произнесе задъхано и пристъпите на смях отново го обзеха. Тресеше се в шезлонга, държеше се с една ръка за корема, а с другата — за гърдите. В паметта ми внезапно изплува откъс от стихотворение на Емили Дикинсън, което бях наизустил в училище преди повече от трийсет години: *„Сълзи и смях човек не симулира и тръпки силни рядко имитира.“* Аз се усмихвах, усмихвах се и накрая също се закикотех. Подобна веселост е заразителна дори когато не знаеш каква е шегата. И чашата на Уайърман, която падна така, че не се изля нито капка чай... това също беше забавно. Като смешен епизод от анимационното филмче за Бягащата кукувица. Смяхът на събеседника ми обаче не бе предизвикан от чашата.

— Не разбирам. Искам да кажа, съжалявам ако съм те...

— В известен смисъл си е точно *тъй*! — извика Уайърман, сякаш изгубил способността си да говори свързано. — Идея си нямаш колко си прав! Само че всъщност е *дъщеря* — дъщеря на Кръс...

Поклащаше се наляво-надясно и напред-назад, разтърсван от пристъпите на смях — никакво симулиране, съвсем автентични тръпки, — и именно в този миг шезлонгът не издържа, изтреця и се счупи. Уайърман политна напред и на лицето му се изписа израз на комично изумление, после той се бухна в пясъка. Неволно закачи чадъра и прекатури масата, а вятърът сякаш само това и чакаше, защото подхвана чадъра като платно на ветроход и повлече масата по плажа. Изведнъж ме напуши още по-силен смях и причината не беше нито в опулените очи на Уайърман, когато шезлонгът се опита да го ухапе с раираните си челюсти, нито в падането му на пясъка, нито в масата, която се мъчеше да избяга от нас, взета на буксир от чадъра. Не, причината бе чашата, която невъзмутимо продължаваше да стърчи в пясъка.

„Студен зелен чай от «Акме Къмпъни» — помислих си, неспособен да се отърся от асоциацията с Бягащата кукувица. — Бийп-бийп!“^[3]

Неизбежно беше да си спомня за крана, който ме бе осакатил, и шибания сигнал за заден ход, който така и не бе прозвучал. Представих си Злия койот в купето на смачкания пикап — анимационен герой с изпъкнали от недоумение очи и щръкнали димящи уши.

Най-накрая се разсмях. С пълно гърло. Смях се, докато паднах от шезлонга и се проснах на пясъка до Уайърман, но също като него не докоснах чашата, която продължаваше да стърчи като фас в хотелска урна за угарки. По страните ми потекоха сълзи и светът започна да притъмнява, понеже достъпът на кислород до мозъка ми рязко намаля.

Без да спира да се кикоти, Уайърман запълзя следи избягалата масичка. Опита се да я хване, ала в последния момент тя се изплъзна, сякаш бе почувствала приближаването му. Той падна по корем, после се надигна, като се смееше и плюеше песъчинки. Легнах по гръб, поемайки си дъх на малки порции, но без да спирам да се кискам.

Така се запознах с Уайърман.

[1] Чарлз „Чък“ Бери (роден 1926) — легендарен певец и музикант, един от създателите на рокендрола. — Б.пр. ↑

[2] Откъс от стихотворението на англо-австралийския поет Джеймс Лаънъл Майкъл (1824–1868). — Б.пр. ↑

[3] В анимационните филми Бягащата кукувица издава точно този звук. — Б.пр. ↑

III

След дваайсет минути масичката беше на предишното си място. Вече всичко бе наред, само дето никой от нас не можеше да погледне чадъра, без отново да избухне в смях. Едно парче се беше откъснало и сега чадърът се беше килнал над масичката като опърпан пияница, който се мъчи да изглежда трезвен. Уайърман пренесе оцелелия шезлонг в края на дъсчената пътечка и по мое настояване седна на него. Аз се разположих на самите дъски — нямах облегалка, но пък можех да се изправа много по-лесно и без да накърнявам достойнството си. Новият ми познат предложи да отиде до къщата и да донесе друга кана с чай, но аз отказах. В крайна сметка си поделихме напитката, като по чудо останала в чашата му.

— Вече сме водни братя — отбеляза той, когато я пресушихме до последната капка.

— Да не е някакъв индиански ритуал?

— Фраза от „Странник в странна страна“ на Робърт Хайнлайн, лека му пръст.

Хрумна ми, че нито веднъж не го бях виждал да чете, докато седеше на раирания шезлонг, но не му го казах. Мнозина избягват да четат на плажа, понеже от ярката светлина ги заболява главата. Съчувствах на всеки, който страда от главоболие.

Той отново прихна. Бе закрил устата си с две ръце — също като малко дете, — но смехът му пробиваше с лекота тази преграда.

— Стига толкова. Господи, стига. Май си разтегнах всички коремни мускули.

— Аз също.

Помълчахме известно време. Този ден от океана духаше прохладен ветрец с навяващ меланхолия привкус на сол. Съдраното парче от чадъра плющеше като корабно платно. Тъмното петно на пясъка, където се бе разлял чайт, вече бе почти изсъхнало.

Накрая Уайърман не можа да се въздържа и се изкикоти.

— Видя ли как масичката се опита да избяга? Тъпата масичка?

И аз се захилих. Бедрото и коремните мускули ме боляха, но се чувствах доста добре за човек, който едва не бе припаднал от смях.

— „Бягство от Алабама“ — добавих.

Дългокосият кимна, докато се опитваше да изчисти пясъка от лицето си.

— Парче на „Грейтфул Дед“ от хиляда деветстотин седемдесет и девета. Или някъде там. — Пак се закиска и постепенно кискането му премина в гръмогласен смях. — Не мога. Трябва да спра, но... Невестата на Кръстника! *Господи!*

— Само не й го казвай, става ли?

Той внезапно спря да се смее, но не и да се усмихва.

— Нямам такова намерение, *muchacho*. Но... заради шапката, нали? Голямата й сламена шапка. Като на Марлон Брандо в градината, когато си играе с момченцето...

Мислех, че повече няма да се засмеем, ала щом кимнах, отново започнахме.

— Ако зацвилим, когато ви запозная — започна той (двамата зацвилехме, като си представихме ситуацията), — ще кажем, че се си спомнили как счупих шезлонга, става ли?

— Става. Правилно ли съм разбрал, че тя наистина има връзка с мафията?

— Ти не знаеш ли?

— Не.

Той посочи „Розовата грамада“, която от това разстояние изглеждаше миниатюрна. На връщане ме чакаше доста дълъг път.

— Кой според теб притежава вилата, където си отседнал, *amigo*? Разбирам, че плащаш на агенция по недвижими имоти, но в чия банкова сметка отиват паричките ти?

— В сметката на госпожица Истлейк?

— Точно така. В сметката на госпожица Елизабет Истлейк. Предвид възрастта на дамата (тя е на осемдесет и пет), би могъл да я наречеш стара мома. — Той пак се разсмя и поклати глава. — Трябва да престана. Но, честно казано, отдавна не бях имал повод да се посмея така.

— И аз.

Уайърман ме погледна — еднорък човек, овалян в пясък — и кимна. В продължение на няколко минути се наслаждавахме на

приказния изглед към океана. Всеизвестно е, че възрастните и болни хора идват във Флорида, понеже тук е топло почти през цялата година, но не бива да забравяме и ролята на Мексиканския залив. Целебна е дори гледката към тази обляна от слънцето, спокойна водна шир. Залив с главна буква. Достатъчно голям, за да хвърлиш в него много неща и да гледаш как изчезват завинаги.

Уайърман продължи:

— А кой според теб притежава къщите между твоята вила и тази хазиенда? — Той кимна към белите стени и оранжевите керемиди. — На всички местни карти е обозначено като „Гнездото на чаплата“, но аз ѝ викам „*El palacio de Asesino*“.

— Пак госпожица Истлейк?

— Поздравления! Току-що пресметна правилно две плюс две.

— Защо си я кръстил „Двореца на убийците“?

— Когато мисля на английски, я наричам „Убежището на бандита“. — Той извинително се усмихна. — И знаеш ли защо? Защото ми прилича на къща, в която главният злодей от уестърн на Сам Пекинпа^[1] би се заселил на старини. Така или иначе има шест красиви вили между „Гнездото на чаплата“ и Салмън Пойнт...

— Която аз наричам „Розовата грамада“ — добавих. — Когато мисля на английски.

Уайърман кимна.

— „*El Rosaldo Grande*“. Хубаво название. Харесва ми. Колко време смяташ да останеш тук?

— Наех вилата за година, но, честно казано, не зная. Не се боя от жегите — тук, както разбирам, ги наричат лошия сезон, — но да не забравяме ураганите.

— Да, всички тук ги помним, особено след „Чарли“ и „Катрина“. Обаче къщите между „Гнездото на чаплата“ и Салмън Пойнт ще опустеят дълго преди сезона на бурите. Както и целият Дума Ки. Впрочем, това място трябва да се нарича Истлейк Айлънд.

— Островът на Истлейк? Да не искаш да кажеш, че всичко тук е нейно?

— Виж сега, дори на мен ми е трудно да кажа със сигурност, въпреки че в предишния си живот бях юрист. Някога островът принадлежеше на баща ѝ заедно с голям терен от континентална Флорида на изток оттук. През трийсетте обаче той продаде всичко с

изключение на Дума. Със сигурност госпожица Истлейк притежава северната част. — Ръката му описва широк полукръг във въздуха, за да ми покаже въпросния участък от острова (впоследствие щеше да ми каже за него, че е лишен от растителност като катеричката на стриптийзърка). — Собствеността ѝ се простира както върху земята, така и върху вилите, построени на нея — от „Гнездото на чаплата“, която е най-люксовата, до „Розовата грамада“, която е най-опасната за живеене. Това ѝ носи сериозни доходи, от които тя не се нуждае особено, понеже баща ѝ остави на нея и на другите си деца *mucho dinero* — много пари.

— И колко от братята и сестрите ѝ са още...

— Нито един — прекъсна ме Уайърман. — Дъщерята на Кръстника е последната издънка на фамилиното дърво. — Изсумтя и поклати глава. — Трябва да престана да я наричам така — промърмори сякаш на себе си.

— Както кажеш. Аз обаче се питам защо останалата част от острова не е застроена. Като се има предвид бумът на строителството във Флорида, това ми се стори доста странно още първият път, когато минах по моста.

— Говориш като професионалист. Какъв беше в предишния си живот, Едгар?

— Строителен предприемач.

— И вече не се занимаваш с това?

Можех да се измъкна от директния отговор — все пак не го познавах достатъчно добре, за да бъда пределно откровен, ала не го направих. Може би заради истеричните пристъпи на смях, които бяхме споделили.

— Да — отвърнах.

— И какъв си в сегашния си живот?

Въздъгнах и извърнах глава. Загледах се в океана, където човек можеше да хвърли всичките си тъги и да наблюдава как изчезват безследно.

— Не знам точно. Рисувам... — млъкнах и зачаках смеха му.

Той обаче не се засмях.

— Няма да си първият художник, пребивавал на Сал... в „Розовата грамада“. Вилата има впечатляващо творческо минало.

— Шегуваш се. — Не бях забелязал свидетелства, потвърждаващи думите му.

— Ни най-малко — възрази Уайърман. — Там са отсядали Александър Колдър, Кийт Харинг, Марсел Дюшан^[2]. Преди бреговата ерозия да застраши къщата от рухване във водата. — Той направи кратка пауза: — И Салвадор Дали.

— Не може да бъде! — възкликнах аз и поруменях, когато той учудено ме погледна. За миг почувствах как старият ми приятел гневът помрачава разума ми и ме задушаваше. „Мога да се справя“ — помислих си. — Извинявай, претърпях тежка злополука преди известно време и... — замълчах.

— Не е трудно да се досети човек — кимна събеседникът ми. — Ако не си забелязал, вдясно не ти достигат чаркове *tuschacho*.

— И понякога... как да се изразя... забравям думите.

— Разбирам. Така или иначе не те лъжа за Дали. Живял е във вилата ти три седмици през хиляда деветстотин осемдесет и първа. — Изведнъж добави без никаква пауза: — Знам какво си преживял.

— Твърде се съмнявам. — Не исках да бъда груб, но за съжаление се получи точно така. И откровено казано, думите напълно отразяваха състоянието ми в момента.

Известно време Уайърман не продума. Вятърът все така развяваше скъсаното парче от чадъра. Казах си: „*Май очертаващото се интересно приятелство помежду ни няма да се получи*“, ала щом той заговори отново, гласът му звучеше спокойно и доброжелателно, сякаш изобщо не се бяхме отклонявали от основната тема.

— До голяма степен строителството на Дума е възпрепятствано от буйната растителност. Разбирам за морския овес, но другите буренаци не би трябвало да растат без напояване. Някой трябва да проучи това явление.

— Преди няколко седмици с дъщеря ми предприехме кратка екскурзия. На юг от хасиендата започва неизбродна джунгла.

По лицето на Уайърман се изписа тревога.

— При сегашното ти състояние Дума Ки Роуд не е място за екскурзии. Пътят е много разбит.

— Сякаш не знам. Интересува ме друго. Защо на негово място няма четириленово шосе с велосипедни алеи от двете страни и луксозни жилищни сгради на всеки осемдесет метра?

— Защото никой не знае кой е собственикът на земята. Как ти се струва това обяснение като за начало?

— Сериозно ли говориш?

— Да. Госпожица Истлейк притежава територията от северния бряг до „Гнездото на чаплата“ на юг. В това няма никакви съмнения. Правото ѝ на собственост е отразено във всички завещания.

— *Завещания*? Много ли са?

— Три. Всички са написани собственоръчно, обаче са заверени от три различни нотариуси и се различават по клаузите, засягащи Дума Ки. Във всички еднозначно е указано, че северната част на острова е завещана на Елизабет Истлейк от баща ѝ Джон. Останалото се оспорва в съда. Вече шейсет години. На фона на тези безкрайни съдебни дела „Студеният дом“ на Дикенс изглежда като детска приказка.

— Но всички братя и сестри на госпожица Истлейк са мъртви, нали така?

— Да, обаче тя има племенници и племеннички, които също си имат дечица. Те са навсякъде по света, както гласи рекламата на боите „Шъруин-Уилямс“. Та именно те се съдят, но не с нея, а помежду си. Във всяко от завещанията на стареца госпожица Истлейк се споменава само във връзка с тази част на Дума Ки, която е кадастрирана от две геодезични компании — едната преди Втората световна война, а другата — по-късно. Цялата документация се съхранява в обществените архиви. И знаеш ли какво, *amigo*?

Поклатих глава.

— Госпожица Елизабет си мисли, че баща ѝ е искал точно това. И аз, след като прегледах с адвокатското си око копията на трите завещания, съм напълно съгласен с нея.

— А кой плаща данъците?

Той повдигна вежди, после се засмя.

— Харесваш ми все повече, младежо. Впрочем испанската дума за младеж е *vato*.

— Говорехме за предишния ми живот — напомних му. Бях се влюбил в този израз.

— Да, отплеснах се. Като специалист ще оцениш онова, което ще ти разкажа. И в трите завещания на Джо Истлейк има еднаква клауза относно създаването на попечителски фонд, предназначен за плащане на данъците. Обаче с течение на времето инвестиционната компания,

управляваща фонда, бе погълната от друга... която също бе погълната...

— Нещо обичайно за бизнеса в Америка — кимнах.

— Точно така. Така или иначе фондът никога не е бил застрашен от банкрут и данъците са били съвестно плащани всяка година.

— Когато парите говорят, и боговете мълчат.

— Тъй си е. — Уайърман се надигна, сложи ръце на кръста си и се изпъна. — Не искаш ли да се запознаеш с дамата? Сигурно тъкмо е станала — често подремва през деня. Мъчат я болестки, но даже и на осемдесет и пет пак е свежарка.

Помислих си, че сега не е времето да разказвам за кратката ни среща и съобщението, което бе оставила на телефонния ми секретар.

— Друг път. Когато веселието ни поутихне.

Той кимна.

— Ако искаш, ела утре по същото време.

— Ще видим. Беше ми много приятно.

Уайърман стисна дланта ми, загледан в остатъка от дясната ми ръка.

— Протеза нямаш ли? Или я носиш само в голяма компания?

Имах си специална история за подобни случаи — оправдавах се с болки в чуканчето, ала беше лъжа. Не желаех да мамя този човек. Донякъде защото той надуваше лъжата от километър, но най-вече защото не исках.

— Естествено взеха ми мерки още докато бях в болницата и всички ме уговаряха да я поръчам колкото се може по-скоро — особено физиотерапевтката и моят приятел психотерапевт. Казваха ми, че колкото по-бързо се науча да я използвам, толкова по-лесно ще се върна към нормалния живот.

— Ще забравиш миналото и ще продължиш да танцуваш...

— Да.

— Само че понякога никак не е лесно да забравиш.

— Никак.

— А понякога дори не бива.

— Не е съвсем така, но... — млъкнах и махнах с ръка.

— Почти уцели, а?

— Да. Благодаря за чая.

— Ела утре и пак ще те почерпя. Обикновено съм на плажа между два и три следобед — един час дневно ми е достатъчен, — но следобед госпожица Истлейк или спи, или се занимава с колекцията си от порцеланови статуетки... и естествено никога не пропуска предаването на Опра, следователно имам свободно време. Всъщност дори повече, отколкото мога да оползотворя. С една дума, ела. Все ще намерим за какво да си побъбрим.

— Добре — кимнах. — Предложението ме заинтригува.

Уайърман се усмихна и сякаш се подмлади. Отново се ръкувахме.

— Знаеш ли какво ми хрумна? — добави той. — Че приятелството, родено в смях, винаги е непредвидимо.

— Може би следващата ти работа ще е да пишеш афоризми на листчета, които слагат в китайските курабийки — подхвърлих.

— Има и по-лоши занимания, *tuchacho*. Много по-лоши.

[1] Американски режисьор и сценарист (1925–1984), известен с насието във филмите си. — Б.пр. ↑

[2] Александър Колдър (1898–1976) — американски скулптор; Кийт Харинг (1958–1990) — американски художник и скулптор; Марсел Дюшан (1887–1968) — френски художник и теоретик на изкуството. — Б.пр. ↑

IV

На връщане се замислих за госпожица Истлейк, старицата със сламената шапка и големите сини кецове, която се оказа собственичка на флоридски остров. И не бе Невестата на Кръстника, Дъщеря на Милиардер... и покровителка на изкуството. В главата ми пак нещо се беше объркало и не си спомнях името на баща ѝ (нещо простичко беше, едносрично) ала помнех ситуацията, описана от Уайърман. Никога не бях чувал за нещо подобно, а когато и изкарваш хляба като шеф на строителна компания, се сблъскваш с какви ли не странности в собствеността над земята. Помислих си, че ходът е изключително оригинален... ако, разбира се, някой искаше да запази малкото си кралство в цялата му дива прелест. Въпросът бе *защо*?

Вече бях изминал по-голямата част от разстоянието, дялящо ме от „Розовата грамада“, когато усетих, че десният ми крак пламти от болка. Докуцуках до вилата, отидох в кухнята, пих вода направо от крана и прекосих дневната, за да отида в спалнята. Мярнах мигащата лампичка на телефонния секретар, но в този момент няхах никакво желание да прослушвам съобщенията от външния свят. Исках само едно — да сваля бремето от краката си.

Легнах и се загледах в бавно въртящите се перки на вентилатора на тавана. Май не бях обяснил много убедително липсата на протеза. Напомних си обаче, че и Уайърман не би могъл да ми отговори задоволително на въпроси от типа на *„Как така един юрист е станал прислужник на богата старица?“* и *„Какво му е хубавото на този друг живот?“*

Докато размишлявах над тези неща, неусетно потънах в дълбока, необезпокоявана от сънища следобедна дрямка.

V

Събудих се, взех горещ душ и отидох в дневната, за да прослушам съобщенията на телефонния секретар. Мускулите ми не бяха схванати, както очаквах след близо трикилометровия преход. Вероятно на следващия ден щях да пропусна разходката, ала тази вечер се чувствах сравнително добре.

Съобщението бе от Джак. Майка му го била запознала с някой си Дарио Нануци, който с радост щял да разгледа картините ми в петък между четири и пет следобед в галерия „Ското“. Казал бил да занеса онези, които смятам за най-добри, но да не са повече от десетина. Никакви скици. Искал да види само завършени работи.

Усетих как ме изпълва лека тревога.

Стомахът ми се сви, бях готов да се закълна, че вътрешностите ми са се смъкнали поне с няколко сантиметра. Ала и това не беше най-лошото. Или болката, или сърбежът (а може би и двете) запълзяха към ръката, която бях изгубил преди злополуката. Казах си, че е пълна глупост да реагирам по този начин, след като до срещата остават цели три дни. Веднъж трябваше да представя проект за десет милиона долара пред градския съвет на Сейнт Пол, когато председател беше бъдещият губернатор на Минесота. Бях следил с трепет как двете ми дъщери минават през репетициите по танци, конкурсите за мажоретки, шофьорските курсове и безумния ад на юношеството. Нима всички тези събития можеха да се сравняват с това да покажа няколко свои картини пред галерист?

Ала щом се заизкачвах по стълбите към „Розовото мъниче“, краката ми сякаш бяха станали оловни.

Слънцето се снишаваше, обливайки голямата зала с разкошно и неописуемо оранжево сияние, но аз не изпитвах никакво желание да рисувам залеза. Във всеки случай не и тази вечер. Светлината сякаш ме зовеше. Зовеше ме като снимката на отдавна забравена възлюбена, която си открил случайно в стара кутия със сувенири. Приливът продължаваше — чувах стържещите гласове на раковините даже и тук, на горния етаж. Седнах и започнах да разглеждам предметите,

намерени на брега — перо, полиран от водата камък, запалка за еднократна употреба, обезцветена от слънцето... В главата ми отново изплуваха стихове, но не от Емили Дикинсън, а от някаква стара песен: „Как красиво слънце струи през листата на дърветата.“ Дървета нямаше, но ако исках, можех да нарисувам едно на хоризонта. Можех да го нарисувам на фона на оранжевия залез и лъчите на слънцето да струят през листата му. Здравей, Дали.

Не се боях, че ще ме обявят за бездарник или плагиат. По-скоро се притеснявах сеньор Нануци да не ми каже, че талантът ми е мъничък. Или да ме посъветва да си запазя място в Художествения фестивал, който се провежда на тротоара на Вийнъс Авеню в центъра на Сарасота, където ще пожъна голям успех — „Туристите ще се избият за вашите очарователни имитации на Дали.“

И ако страховете ми се оправдаеха, как щях да реагирам? Можеше ли присъдата на един свършено непознат човек да ме лиши от наскоро придобитата самоувереност, да отнеме новата радост в живота ми?

— Да — промърморих.

Да. Защото рисуването на картини не беше като изграждането на търговски центрове.

Нищо не пречеше да се откажа от срещата... само че бях обещал на Илзе да покажа картините си на специалист, а няхах навика да нарушавам обещанията, които съм дал на децата си.

Дясната ръка продължаваше да ме сърби — силно, едва ли не до болка, — но аз не й обръщах внимание. До стената вляво от мен бяха наредени десетина картини. Обърнах се към тях с мисълта, че ще се опитам да определя кои са най-добрите, ала не успях дори да ги погледна.

Том Райли стоеше до стълбите. Носеше само светлосиньо долнище на пижама, потъмняло от урина на чатала и от вътрешната част на единия крачол. На мястото на дясното му око имаше червено-черна съсирена каша. Струя кръв беше засъхнала на слепоочието му и се губеше в прошарените коси над ухото. Взираше се в океана с единственото си око, оранжевият залез озаряваше изпитото му бледо лице.

Извиках от изумление и ужас, машинално се дръпнах назад и паднах от стола върху травмираното си бедро. Отново изкрещях, но

този път от бока. Потръпнах, неволно ритнах стола и го прекатурих. След миг отново погледнах към стълбите, но от Том нямаше и следа.

VI

След десет минути вече набирах домашния му номер. Не слязох по стълбите, а се спуснах по задник, като се приплъзвах от едно стъпало на друго. Не заради адските болки в бедрото, което бях контузил допълнително при падането от стола, а защото краката ми трепереха толкова силно, че не знаех дали ще ме удържат. Опасявах се, че ще падна и ще си ударя главата, даже ако слизам заднишком и се придържам за парапета с единствената си ръка. Мамка му, страхувах се, че ще припадна и ще си прекърша врата.

Отново си спомних онзи ден на езерото Фалън, когато зърнах неестествения блясък в очите на том, който полагаше всички усилия да не се разплаче. *„Шефе, не мога да те гледам така, с една ръка. Толкова ми е жал за теб.“*

Телефонът в красивата къща на Том в Епъл Вали започна да звъни. Том, който два пъти се беше женил и развеждал. Том, който ме съветваше да не се изнасям от Мендота Хайтс с думите: *„Все едно да се откажеш от предимството на собствения си терен във важна квалификация.“* Том, който се бе възползвал и насладил на собствения ми терен, ако на картината „Приатели-любовници“ можеше да се вярва... а аз й вярвах.

Както вярвах на онова, което бях видял на горния етаж.

Едно позвъняване... второ... трето...

— Вдигни телефона — измърморих. — Вдигни тъпия телефон. — Не знаех какво да му кажа, но, честно казано, изобщо не ми пукаше. В този момент исках само да чуя гласа му.

И наистина го чух, но записан на телефонния секретар.

„Здравейте, свързахте се с Том Райли. С брат ми Джордж и мама заминаваме на ежегодния круиз... този път в Насау. Какво казваш, мамо?“

„Че сега съм на Бахама-Мама“ — закачливо отвърна въпросната мама — гласът ѝ бе хриплив, явно беше заклета пушачка.

„Правилно! — каза Том. — Ще се върнем на осми февруари. До тогава можете да ни оставите съобщение... кога, Джордж?“

„Злед звуговия сигнал!“ — възкликна мъжки глас.

„Точно така. Злед звуговия сигнал. Ако искате, можете да позвъните и в службата ми. — Той продиктува телефонния номер, след което тримата извикаха в един глас: — “*BON VOYAGE!*”,“

Затворих телефона, без да оставям съобщение *злед звуговия сигнал*. Думите на Том не приличаха на прощално послание на човек, решен да сложи край на живота си, обаче той бе с най-близките си и скъпи хора (които после щяха да кажат: „*Изглеждаше в чудесна форма*“) и...

— Кой говори за самоубийство? — попитах пустата стая... и се огледах уплашено, за да се убедя, че наистина е пуста. — Кой казва, че няма да е нещастен случай? Или даже убийство? При условие, че още не се е случило?

Е, ако се беше случило, щяха да ми позвънят. Или Бози, или (най-вероятно) Пам. Но пък...

— Самоубийство е — казах на празната къща. — Самоубийство е и още не се е случило. Беше предупреждение.

Изправих се и закуцуках към спалнята, подпирайки се на патерицата. Напоследък я ползвах доста рядко, но тази вечер се държах за нея като за родна сестра.

Любимата ми лежеше от тази страна на кревата, която би принадлежала на реалната ми партньорка, стига да имах такава. Седнах до нея и се вгледах в големите сини очи, пълни с карикатурно изумление: „*Ау-у-у-у, мръсник такъв!*“ Моята Рийба, която приличаше на Луси Рикардо.

— Съвсем като Скрудж, когато му се яви Призракът на бъдещата Коледа — казах ѝ аз. — *Може да се случи, но може и да не се случи.*

Рийба се въздържа от коментар.

— Какво да направя? Не е като с картините. Картините обаче са нещо съвсем различно!

Обаче не беше съвсем така и аз го знаех. И картините, и виденията се зараждаха в човешкия мозък и нещо в мозъка ми се променяше. Мислех си, че тези промени настъпват в резултат на съчетанието от увреждания. Мозъчната контузия. Зоната на Брока. И Дума Ки. По някакъв начин Дума Ки...

— ... го подсилва — обясних на Рийба. — Нали?

Куклата пак не отговори.

— Тук има нещо, което ми въздейства. Възможно ли е именно то да ме е повикало?

Побиха ме ледени тръпки. Под мен раковините стържеха, когато водата ги вдигаше и захвърляше. Не ми беше трудно да си представя на тяхно място черепи — хиляди черепи, които скърцат със зъби, когато ги връхлита поредната вълна.

Какво ми бе казал Джак? Че в джунглите на Дума Ки има още една къща, която е същинска развалина... Когато с Илзе се бяхме опитали да отидем нататък, състоянието на пътя рязко се бе влошило. Както и състоянието на дъщеря ми. Моят стомах не ме предаде, ала от миризмата на околната растителност ми се догади и сърбежът в ампутираната ми ръка внезапно се усили. На лицето на Уайърман се изписа тревога, щом му споменах за неуспешния ни опит да изследваме джунглата: *„При сегашното ти състояние Дума Ки Роуд не е място за екскурзии.“* Въпросът бе точно какво е състоянието ми?

Рийба продължаваше да мълчи.

— Не искам да се случи — прошепнах.

Куклата безмълвно се взираше в мен. Мръсник, ето какъв бях за нея.

— Безполезна никаквица! — просъсках аз и я пернах настрани. Тя падна по лице върху възглавницата, вирна дупе и разтвори розовите си крака. Досущ като малка уличница: *„Ау-у-у-у, мръсник такъв!“*

Наведох глава между коленете си. Потърках си тила. Мускулите на врата ми се бяха опънали и втвърдили като желязо. Напоследък главоболието не ме мъчеше, но знаех, че ме очаква тежка нощ, ако тези мускули не се отпуснат. Реших, че като за начало трябва да хапна нещо. Нещо засищащо, висококалорично. Махате опаковката от замразеното месо с гъст сос, слагате го за седем минути в микровълновата и му се нахвърляте като прегладнял хищник.

Поседях още малко на леглото. В съзнанието ми препускаха куп въпроси, на които не можех да отговоря — бяха извън умствените ми възможности. Съзнавах го и го приемах. След сблъсъка с крана се бях научил да приемам много неща. Помислих си обаче, че ще се опитам да отговоря поне на един въпрос, преди да се заема с вечерята си, макар и да умирах от глад. Бях наследил телефонния апарат заедно с къщата. Очарователен старомоден модел „Принцеса“ с шайба вместо с бутони. Бе поставен на масичката върху телефонния указател.

Разгърнах го, предполагайки, че номерът на Елизабет Истлейк едва ли ще е поместен, но го открих. На второто позвъняване чух гласа на Уайърман:

— Добър вечер, тук е резиденцията на Истлейк.

В съдържания му тон не се откриваше нито следа от човека, който днес се бе смял толкова силно, че бе счупил шезлонга си. Изведнъж си помислих, че обаждането ми е възможно най-лошата идея, но не виждах други варианти.

— Уайърман? Обажда се Едгар Фриймантъл. Трябва ми помощ.

ШЕСТА ГЛАВА

ГОСПОДАРКАТА НА КЪЩАТА

I

Следващия следобед отново седнах до масичката близо до дъсчената пътечка, водеща към „Двореца на убийците“. Раираният чадър, макар и скъсан, още изпълняваше функцията си. От океана духаше хладен вятър и развяваше съдраното парче плат; потреперих и съжалих, че не съм си взел горна дреха. По масичката пробягваха ивици светлина, докато говорех, а аз говорих дълго — изповедта ми продължи близо час. От време на време разквасвах гърлото си със зелен чай, който Уайърман постоянно ми доливаше от каната. Най-накрая замлъкнах и известно време тишината се нарушаваше само от нежния шепот на вълните, обсипващи с ласки брега.

Предполагам, че паническото ми снощно обаждане бе разтревожило Уайърман, защото той предложи да дойде незабавно, придвижвайки се с количката за голф. Щял да поддържа връзка с госпожица Истлейк чрез радиостанцията. Отвърнах му, че няма защо да бърза. Работата бе сериозна, но не и спешна. „Не е за 911“ — добавих. И това бе самата истина. Ако Том имаше намерение да се самоубие по време на круиза, нямаше как да му попреча. Аз обаче смятах, че няма да го направи, докато е с майка си и брат си.

Нямах намерение да разказвам на Уайърман, че тайно съм ровил в чантата на дъщеря си, понеже се чувствах все по-засрамен от този факт. Ала щом отворих уста и започнах с надписа „ЛИНК-БЕЛТ“, вече не можех да спра. Разказах му почти всичко, завършвайки с Том Райли, застанал до стълбите в „Розовото мъниче“ — бледен, мъртъв и с извадено око. Мисля, че споделих всичко това, защото знаех: Уайърман не може не може да ме въдвори в най-близката лудница, понеже няма законната власт да го стори. Имаше и друга причина — колкото и да ме привличаше компанията на този човек, съчетаващ по изумителен начин добротата и цинизма, той все пак бе един непознат. Понякога (всъщност доста често, като се замисля) е далеч по-лесно да разкажеш историята, от която се притесняваш, на някой непознат. Преди всичко обаче изповедта ми донесе неизразимо облекчение —

чувствах се като човек, който изцежда от тялото си отровата след ухапване от змия.

Уайърман взе каната, за да си долее чай, и аз забелязах, че ръката му едва забележимо трепери. Стана ми любопитно, същевременно се разтревожих от реакцията му. Той си погледна часовника, който носеше като медицинска сестра — с циферблата от вътрешната страна на китката.

— След половин час или някъде там трябва да отскоча до къщата и да проверя как е госпожица Истлейк — промърмори. — Сигурен съм, че е добре, но...

— Ами ако не е? Ако е паднала или нещо друго?

Уайърман извади от джоба на летния си панталон малка радиостанция с размерите на мобилен телефон.

— Всеки път, когато излизам, проверявам дали тя носи своята. Из цялата къща има бутони за спешно повикване, но... — Той потропа с палец по гърдите си. — Най-добрата алармена система съм аз. Единствената, на която се доверявам. — Загледа се в океана и въздъхна. — Има Алцхаймер. Засега е в начален стадий, но доктор Хадлок казва, че вероятно болестта ще се развие доста бързо. След година... — Той унило вдигна рамене, после лицето му се проясни. — Всеки ден в четири следобед пием чай. Това са малките удоволствия на госпожата — чай плюс предаването на Опра Уинфри. Не искаш ли да те запозная с господарката на къщата? Ще те почерпя със специалитета на Флорида Кис — лимонов пай.

— Добре — кимнах. — Съгласен. Как мислиш, тя ли е оставила онова съобщение на телефонния ми секретар, в което се казваше, че Дума Ки не е хубаво място за дъщерите?

— Сигурно. Макар че ако искаш обяснение, или очакваш тя да си спомни за съобщението, че има да чакаш. Аз обаче май мога да ти помогна. Вчера ме попита за братята и сестрите й, а пък аз не те поправих. Работата е там, че Елизабет няма братя — само сестри. Най-голямата е родена през 1908 или някъде там, а Елизабет е дошла на белия свят през 1923. Майката умира около два месеца след раждането й. От някаква инфекция или тромб... кой може да каже сега, след като е минало толкова много време? Случило се е тук, на Дума Ки.

— Баща й оженил ли се е повторно? — Още не можех да си спомня името му.

Уайърман ми помогна.

— Джон ли? Не.

— Да не възнамеряваш да ми кажеш, че е възпитавал тук шестте момичета? Струва ми се доста готическо.

— Опитал се с помощта на бавачка, но най-голямата избягала с някакъв младеж. Госпожица Истлейк претърпяла злополука, от която едва не умряла. А близначките... — той поклати глава. — Били с две години по-големи от Елизабет. През 1927 изчезнали. Предполага се, че отишли да се къпят в океана, попаднали на подводно течение и се удавили в *caldo grande*.

Известно време наблюдавахме водата — тези измамно кротки вълни, които подскачаха по брега като кученца — и мълчахме. Наруших мълчанието, като попитах, дали е узнал всичко това от госпожица Истлейк.

— Донякъде. Не всичко. Спомените й са доста объркани. За нещастния случай с близначките разбрах от страница в интернет, посветена на историята на Залива. Водих и електронна кореспонденция с един библиотекар в Тампа. — Уайърман вдигна ръка и пробяга с пръсти по въображаема клавиатура. — Теси и Лора Истлейк. Библиотекарят ми изпрати копие от градския вестник, излязъл на 19 април 1927 година. От заглавието на първата страница ме побиха тръпки. Две думи: „ТЕ ИЗЧЕЗНАХА“.

— Господи — въздъхнах.

— Близначките били шестгодишни. Елизабет била на четири и разбрала какво се е случило. Вероятно дори е била способна да прочете простичкото заглавие. След смъртта на близначките и бягството на най-голямата дъщеря Адриана с един от работниците в имението... нищо чудно, че Джон решил да напусне Дума. С дъщерите му се преместили в Маями. Много години по-късно се върнал, за да умре тук, и госпожица Елизабет се грижила за него. — Той отново вдигна рамене. — Горедолу по същия начин, както аз сега се грижа за нея. Тъй че... сега разбираш защо една жена с Алцхаймер в начална фаза може да смята Дума за лошо място за дъщерите.

— Прав си, но откъде тази дама на преклонна възраст е узнала телефонния номер на новия наемател?

Уайърман се подсмихна.

— Наемателят е нов, но номерът е стар. Всички тукашни телефони са въведени в система за автоматично набиране. Други въпроси?

Зяпнах насреща му.

— Тя може да ме набере *автоматично*?

— Не ме обвинявай; аз съм тук отскоро. Според мен някой е въвел в паметта на нейния телефон номерата на къщите, които Истлейк притежава. Може да е бил агентът по недвижимите имоти. Или нейният бизнес мениджър, който е от Сейнт Питсбърг, но идва тук през шест седмици, за да се увери, че мадам е жива и че не съм откраднал колекцията ѝ от порцеланови фигурки. Когато цъфне следващия път, ще го попитам.

— Значи тя може да позвъни във всяка къща от северната част на Дума с едно натискане на бутона...

— Ами... да. Все пак *всичките* са нейни. — Той ме потупа по ръката. — Но знаеш ли какво, *tuchacho*? Мисля, че довечера бутонът за твоя номер ще претърпи нервен срив.

— Не — възпротивих се машинално. — Недей.

— Аха... — измърмори Уайърман, сякаш разбираше мотивите ми. Кой знае, може пък наистина да ги разбираше. — Така или иначе ситуацията със загадъчното обаждане се изясни, макар че на Дума Ки обясненията невинаги се подчиняват на логиката. Както си личи и от твоята история.

— Какво искаш да кажеш? Да не би с теб да се е случвало... нещо подобно?

Той ме изглежда изпитателно. Едрото му загоряло лице не издаваше никакви емоции. Внезапен порив на хладния януарски вятър поръси с пясък голите ни глезени и развя косата на Уайърман, откривайки белега-монетка над дясното му слепоочие. Зачудих се дали го бяха ударили с гърлото на бутилка по време на кръчмарска свада и се опитах да си представя човек, който би могъл да го мрази дотолкова, че да иска да го убие. Не успях.

— Да, и на мен ми се случи... нещо подобно — отвърна той и сгъна по два пръста на всяка ръка, изобразявайки кавички. — Именно така децата стават... *възрастни*. И това дава възможност на учителите по английски да плямпат какви ли не глупости през първата година на... *обучението по литература*.

Разбрах, че няма намерение да ми разкаже историята си — във всеки случай не и сега. Ето защо го попитах доколко вярва на моята.

Той въздъхна и се излегна на шезлонга.

— Не злоупотребявай с търпението ми, vato. Може да не си прав за едно или за друго, но не си смахнат. Тази жена тук... тя е най-милата жена на света и аз я обичам, но понякога си мисли, че съм баща ѝ и че се намираме в Маями през хиляда деветстотин трийсет и четвърта. Понякога слага някое от порцелановите си човечета в кутия за курабийки и я хвърля в езерото със златните рибки, което се намира зад тенис корта. Трябва да го извадя, докато тя спи, иначе ме чака грандиозен скандал. Защо го прави? Нямам представа. Боя се, че след няколко месеца ще се наложи постоянно да носи пелени за възрастни.

— Какво намекваш?

— Намеквам, че добре познавам *losos* — лудите. Познавам и Дума като петте пръста на ръката си и възнамерявам да опозная и теб. Вярвам, че си видял мъртвия си познат.

— Наистина ли?

— Наистина. *Verdad*. Въпросът е какво смяташ да правиш, ако не искаш да видиш как го погребват, задето — прощавай за вулгарността! — маже масло върху твоята бивша филия...

— Не искам. Макар че за миг изпитах желание да... не знам как да го опиша...

— Да му отрежеш пишката и да му избодеш очите с нажежена вилица за барбекю. Това ли ти се прииска, *tuchacho*? — Уайърман изобрази пистолет с палеца и показалеца на дясната си ръка и се прицели в мен. — Бях женен за едно мексиканско девойче и знам какво е ревността. Нормално. Естествена първосигнална реакция.

— Да не би жена ти да... — млъкнах, понеже си спомних, че се познавам с този човек само от един ден. Лесно бе да забравя този факт. Уайърман умееше да се сближава с хората.

— Не, *amigo*, доколкото ми е известно. Друго направи — умря. — Лицето му остана безизразно. — Да не говорим за това, става ли?

— Става.

— За ревността трябва да помниш едно — че идва и си отива. Като тукашните следобедни дъждове по време на дъждовния сезон. Казваш, че си го преживял. Така и трябва да бъде, понеже вече не си *el campesino*. Друг е въпросът — какво ще предприемеш по отношение

на този Том? Как ще му попречиш да сложи край на живота си? Защото знаеш, че той ще го направи след щастливия семеен круиз, нали?

Помълчах известно време. Опитвах се да си превода последната испанска дума *sampresino*. Вече не съм неин стопанин? Точно така. Това бе горчивата истина.

— *Muchacho*? Какъв ще е следващият ти ход?

— Не знам. Имам електронния му адрес, но какво трябва да му напиша? „*Скъпи Том, тревожа се да не посегнеш на живота си, моля те, отговори ми възможно най-скоро.*“ Бас държа, че по време на отпуската няма да проверява електронната си поща. Има два развода. Още плаща издръжка на втората си съпруга, но не поддържа отношения нито с нея, нито с първата. Имаше дете, което умря съвсем мъничко от спина бифида — вроден дефект на гръбнака — и... какво? *Какво има?*

Уайърман се бе привел и гледаше към водата, където пеликаните се гмуркаха, наслаждавайки се на своя следобеден чай. Позата му сякаш казваше: „Отвратен съм.“

Той се обърна към мен:

— Стига си увъртал. Прекрасно знаеш кой може да говори с него.

— Пам? Имаш предвид *Пам* ли? — Той ме наблюдаваше безмълвно. — Ще кажеш ли нещо, или само ще си седиш така?

— Чакай да проверя как е моята лейди. Сигурно се е събудила и ще иска следобедния си чай.

— Пам ще си помисли, че съм се побъркал! Всъщност вече си го мисли!

— Убеди я! — Тонът му се смекчи. — Виж, Едгар, ако тя е близка с него, сигурно е забелязала нещо. Единственото, което можеш да направиш, е да се опиташ. *Entiendes* — разбираш ли?

— Не.

— Позвъни на жена си.

— Вече не ми е жена.

— Напротив. Докато отношението ти към нея не се промени, разводът е само юридическа формалност. Именно затова не ти е безразлично дали те смята за откачалка или не. Ако наистина ти пука за този човек, ще ѝ се обадиш и ще ѝ кажеш, че той възнамерява да се

самоубие. — Уайърман стана от шезлонга и ми протегна ръка. — Край на преговорите. Ела да те запозная с господарката на дома. Няма да съжаляваш. Ще видиш, че сравнение с мафиотските босове тя е изключително мила.

Хванах го за ръката и му позволих да ме издърпа от шезлонга, заменил счупения. Имаше силна хватка. Това е другото, което винаги ще свързвам с Джером Уайърман — силната му хватка. Дъсчената пътечка бе толкова тясна, че трябваше да вървим в индианска нишка, ето защо аз кретах отзад. Стигнахме до задната порта (умалено копие на предната врата, която бе испанска колкото думичките на местния жаргон, така любими на новия ми приятел) и Уайърман се обърна към мен, а устните му се разтегнаха в усмивка.

— Джоузи идва да чисти всеки вторник и четвъртък и не възражава да наглежда госпожица Истлейк, докато тя спи следобед. Значи утре мога да ти дойда на гости и да хвърля едно око на картините ти — да кажем към два, ако те устройва.

— Как разбра, че го искам? Още не бях събрал кураж да те помоля...

Уайърман вдигна рамене.

— Повече от ясно е, че искаш *някой* да погледне картините ти, преди да ги покажеш на онзи тип от галерията. Човек, различен от дъщеря ти и от твоето момче за всичко.

— Уговорката ни е за петък. Умирам от страх.

Той махна с ръка и се ухили:

— Не се притеснявай. — Помълча и добави: — Ако картините ти са пълен боклук, няма да ти спестя истината.

— Дадено.

Уайърман кимна.

— Просто исках да го уточним. — Отвори вратата и ме въведе в двора на хасиендата „Гнездото на чаплата“, известно още като „Двореца на убийците“.

II

Вече бях виждал двора, когато обърнах колата, но тогава не го разгледах, понеже си мислех само за едно — как да стигна по-бързо до „Розовата грамада“. Бях забелязал тенис корта и сините керамични плочки, но не бях обърнал внимание на езерото със златните рибки. Сега видях, че покритието на корта (малко по-тъмно на цвят от плочките) е грижливо почистено и сякаш само чакаше играчите. Мрежата се опъваше с едно завъртане на никелирана ръчка. Кошничката с топки ми напомни за картината ми „*Крайт на играта*“, която Илзе бе отнесла в Провидънс.

— Някой ден, *tuchacho* — каза ми Уайърман и посочи корта, — двамата с теб ще се пробваме. — Бе забравил крачка, за да не изоставам. — Няма да ти поставям сложни задачи, само ще отбиваш и подаваш, без да мърдаш от мястото си. Ех, как ми се иска да хвана ракетата!

— Да отбивам и подавам — това ли е цената, която ще заплатя за твоята оценка на картините ми?

Той се усмихна.

— А, там цената е друга. После ще ти я кажа. Влизай.

III

Влязохме в къщата през задната врата. Уайърман ме преведе през сумрачна кухня с дълги бели плотове за сервиране и грамадна печка „Уестингхаус“ и навлязохме в шепнещите дълбини на къщата, изпълнена с матовия проблясък на тъмно дърво — дъб, орех, тик, секвоя, кипарис. Да, това беше истински дворец в старинен местен стил. Прекосихме помещение, чиито стени бяха заети от полици с книги, а в ъгъла дремеха рицарски доспехи. През библиотеката се влизаше в кабинет, чиито стени бяха украсени с картини — но не мрачни маслени портрети, а ярки абстракции, включително и няколко зашеметяващи платна в стил „поп-арт“^[1].

Светлината се лееше отгоре ни като бял дъжд, докато вървахме по главния коридор (*Уайърман* вървеше, аз куцуках), и внезапно осъзнах, че се намираме в пасаж, който обикновено разделя отделните части на старите и далеч по-скромни жилища във Флорида. И този стил (за строителен материал се използваше предимно дървен материал, а не камък) дори си имаше название — „флоридска немотия“.

Покрай стените на коридора, който бе ярко осветен, защото слънцето проникваше през остъкления покрив, бяха наредени декоративни сандъчета с цветя. В края му Уайърман зави наляво и се озовахме в просторна и прохладна дневна. Прозорците й гледаха към страничния двор — пъстро море от цветя. Дъщерите ми биха назовали половината, Пам — всичките, а аз разпознах само астрата, комелината, бъза и напръстника. А, да, — и рододендроните. Безкрайните лехи с рододендрони. Отвъд цветните лехи и храстите започваше пътечка, покрити със сини плочки, която навярно водеше към главния двор. По пътеката важно-важно пристъпваше чапла — замислена и мрачна — и аз си казах, че чаплите ми приличат на пуритани, които се питат коя вещица да изгорят.

В средата на просторния хол стоеше жената, която двамата с Илзе бяхме видели в деня на нашата „експедиция“ по Дума Ки Роуд. Тогава обаче тя беше в инвалидна количка и носеше сини кецове,

докато сега се държеше за проходилката и големите ѝ стъпала бяха боси. Носеше бежов панталон с висока талия и тъмнокафява копринена блуза с буфан-ръкави. Приличаше на Катрин Хепбърн в онези стари филми, които понякога дават по „Класическото кино на Търтър“: Само дето не си спомнях Катрин Хепбърн да е изглеждала толкова стара, дори и когато възрастта ѝ напредна.

В центъра на помещението бе разположена дълга ниска маса като онази, която татко бе инсталирал в мазето на къщата ни, за да пуска електрическите си влачета. Тази обаче не бе покрита с изкуствена трева, а плотът бе от някакво светло дърво — вероятно бамбук. Върху нея бяха наредени макети на къщички и порцеланови статуетки — мъже, жени, деца, домашни животни, животни от зоопарка, митични създания. Всъщност видях две-три фигурки на чернокожи, които изглеждаха толкова гротескни, че биха предизвикали негодуванието на хората от НАСПЦН^[2].

Елизабет Истлейк погледна Уайърман с нежност и радост, които бих нарисувал... макар и да не бях уверен, че някой ще ги вземе насериозно. Съмнявам се, че някога ще повярваме в простите и чисти емоции, отразени в изкуството, въпреки че всеки ден ги виждаме около нас.

— Уайърман! — възкликна жената. — Събудих се рано и прекарах тъй чудесно времето с моите статуетки. — Направи ми впечатление, че говори със силен южняшки акцент, провлачвайки гласните. — Виж, цялото семейство е вкъщи!

В края на масата се издигаше модел на величествен дом с колони. Спомнете си „Тара“ от „Отнесени от вихъра“ и няма да сбъркате. Около него бяха наредени в кръг десетина статуетки. Сякаш се бяха събрали на някаква церемония.

— Точно така — съгласи се Уайърман.

— И училището! Виж как съм наредила децата пред училището! Виждаш ли?

— Виждам, но знаете, че не обичам да ставате без мен.

— Не ми се искаше да те викам по радиостанцията. Наистина се чувствам добре. Ела да ги разгледаш. Нека и твоят приятел да ги види. О, знам кой сте. — Тя ми се усмихна и ми направи знак да се приближа. — Уайърман ми разказа всичко за вас. Вие сте новият наемател на къщата на Салмън Пойнт.

— Той я нарича „Розовата грамада“ — уточни Уайърман.

Старицата се разсмя. Както често се случва с пушачите, смехът ѝ прерасна в кашлица. Уайърман се втурна към нея и я подхвана. Госпожица Истлейк не възрази.

— *Харесва ми* — рече, когато отново можеше да говори. — О, мили мой, колко ми *харесва* само! Елате и вижте как съм наредила децата, господин... Сигурна съм, че ми казахте фамилията си, но я забравих, както забравям толкова други неща...

— Фриймантъл — подсказах. — Едгар Фриймантъл.

Приближих се до масата със статуетките и жената ми подаде ръка. Не беше мускулеста, но също като стъпалата ѝ бе доста голяма. Не бе забравила да се здрависва и ръкостискането ѝ беше силно. В същото време ме огледа с жив интерес. Хареса ми с каква лекота си призна за проблемите с паметта. Що се отнася до болестта на Алцхаймер... и в разговора, и търсенето на думи аз се запъвах доста по-често от госпожица Истлейк.

— Приятно ми е да се запознаем, Едгар. Виждала съм ви и по-рано, но не помня кога и къде. По-късно ще се сетя. „Розовата грамада“! Доста дръзко!

— Къщата ми харесва, мадам!

— Добре. Радвам се, че ви харесва. Тази вила е за художници, знаете ли? Вие художник ли сте, Едгар? — попита тя, сините ѝ очи изпитателно ме стрелнаха.

— Да. — Това бе най-простичкият, най-бърз и вероятно най-правдивият отговор. — По-скоро да, отколкото не.

— Естествено, че сте художник, миличък, веднага го разбрах. Искам една от вашите картини. Уайърман ще уточни с вас цената. Той е не само първокласен готвач, но и юрист. Споменал ли го е?

— Да... не... искам да кажа... — оплетох се. Тя постоянно прескачаше от една тема на друга. Уайърман, този негодник, изглеждаше така, сякаш полага усилия да не се засмее. Усетих как и мен ме напуши смях.

— Опитвам се да събера картините на всички художници, отсядали във вашата Розова грамада. Имам картина на Херигн, нарисувана там. И на Дали.

Импулсът да се засмея внезапно изчезна.

— Наистина ли?

— Скоро ще ви го покажа, няма да ни избяга, той е в телевизионната стая, където винаги гледаме Опра. Нали, Уайърман?

— Да — кимна той и погледна циферблата от вътрешната страна на китката си.

— Гледам я, когато поискам, не прякото излъчване, понеже има забележително устройство, наречено... — тя замълча, намръщи се и допря пръст до трапчинката на брадичката си. — Вито? Вито ли се казваше, Уайърман?

Той се усмихна.

— „Тиво“^[3], госпожице Истлейк.

Тя се засмя.

— „Тиво“, такава смешна дума! Не е ли смешно и как се обръщаме един към друг — той ме нарича госпожица Истлейк, аз му казвам Уайърман... стига да не съм разстроена, а това се случва, когато забравям. Двамата сме като герои от пиеса! Щастлива пиеса, в която всички запяват, щом започне музиката! — Тя отново се разсмя, за да покаже колко очарователна ѝ се струва идеята, но в смеха ѝ се усещаше и някаква уплаха. За първи път акцентът ѝ ме накара да се замисля за Тенеси Уилямс^[4], а не за Маргарет Мичъл^[5].

— Предлагам да се преместим в другата стая и да погледаме Опра — деликатно предложи Уайърман. — И май трябва да поседнете. Можете да изпуштите една цигара, докато гледате шоуто — нали знаете колко обичате това...

— След минутка, Уайърман, само след минутка. Толкова рядко ни идват гости. — Тя се обърна към мен: — Какъв художник сте, Едгар? Вярвате ли в изкуството само заради самото изкуство?

— Определено, мадам.

— Радвам се. Такива художници обича най-много Салмън Пойнт. Как точно го наричате?

— Изкуството си?

— Не, драги — къщата на Салмън Пойнт.

— „Розовата грамада“, мадам.

— Значи отсега нататък ще бъде „Розовата грамада“. А вие ще ми казвате Елизабет. И стига с тия формалности — да си говорим на „ти“.

Усмихнах се. Нямаше как да не се усмихна, защото тонът ѝ бе по-скоро сериозен, отколкото игрив.

— Добре, Елизабет.

— Чудесно. Скоро ще отидем в телевизионната стая, но преди това... — Тя погледна към масата. — Е, Уайърман? Е, Едгар? Виждате ли как съм наредила децата?

Вляво от училището бяха разположени десетина фигурки, обърнати с лице към сградата. Сякаш чакаха да се запишат.

— Какво си мислите, докато ги гледате? — попита тя. — Уайърман? Едуард?

Обърка името ми, но точно аз ли можех да я съдя? Вече бях свикнал с грешките. Време беше някой да сгреши и моето име.

— Междучасие? — предложи Уайърман и вдигна рамене.

— Естествено, че не — отвърна Елизабет. — Ако беше междучасие, щяха да *играят*, а не да стоят вкупом и да зяпат училището.

— Или пожар, или учебна тревога — обадох се аз.

Тя се надвеси над проходилката (бдителният Уайърман веднага я подхвана за рамото) и ме целуна по страната. Това дяволски ме изненада, но не предизвика никакви негативни емоции у мен.

— Много добре, Едуард! — възкликна старицата. — А сега кажи дали е учебна тревога или пожар.

Замислих се. Въпросът не бе сложен, стига човек да не го възприеме като шега.

— Учебна тревога.

— Да! — Сините ѝ очи радостно блеснаха. — Обясни на Уайъринг защо.

— Ако беше пожар, щяха да се разбягат. Те обаче...

— Чакат заповед да се върнат в училището — довърши Елизабет вместо мен. В следващия миг се обърна към дългокосия и аз видях съвсем различна жена — изплашена и разтревожена. — Пак ти обърках името.

— Всичко е наред, госпожице Истлейк. — Той я целуна по челото с такава нежност, че ми стана още по-симпатичен.

Старицата се усмихна. Сякаш слънцето се показва зад облак.

— Докато се обръщаш към някой друг по фамилия, знаеш, че... — тук тя оплете нишката на мислите си и усмивката ѝ започна да помръква. — Знаеш, че...

— Време е да гледаме Опра — обяви Уайърман и я хвана под ръка.

Двамата заедно обърнаха проходилката и Елизабет запристъпва тежко, но учудващо бързо към вратата в другия край на помещението. Уайърман вървеше подире ѝ, без да я изпуска от очи.

В телевизионната стая властваше огромен „Самсунг“ с широк плосък екран в другия ѝ край имаше скъпа аудиосистема. Не обърнах внимание нито на телевизора, нито на уредбата. Бях се втренчил в рамкираната рисунка над рафтовете с компактдискове и за няколко секунди дори забравих да дишам.

Бе направена с молив, подчертан от две алени линии, вероятно направени с най-обикновена химикалка — от онези, с които учителите поправят грешките в домашните работи. Линиите бяха прокарани по протежение на хоризонта, за да покажат залеза. Бяха напълно достатъчни. При гения няма нищо излишно. Това беше моят хоризонт — същият, на който се наслаждавах от прозорците на „Розовото мъниче“. Знаех го със същата сигурност, с която знаех и нещо друго — художникът бе слушал стъргането на раковините под къщата, когато бе пресъздал на белия лист хартия онова, което очите му виждаха, а мозъкът му интерпретираше. На хоризонта се виждаше кораб, навярно танкер. Кой знае — може да беше онзи, който бях нарисувал през първата вечер, прекарана в къща номер тринайсет на Салмън Пойнт. Стилът естествено нямаше нищо общо с моя, ала темата и подходът дяволски си приличаха.

Под рисунката авторът небрежно бе надраскал:

Palo Dali.

[1] Съкращение от optical art. Стил в изобразителното изкуство, популярен през 50-те и 60-те години, при който художникът използва съчетания от плоски и пространствени фигури за постигането на зрителни илюзии. — Б.пр. ↑

[2] Национална асоциация за съдействие на прогреса на цветнокожото население — най-голямата обществена организация на чернокожите, създадена през 1909. — Б.пр. ↑

[3] Дигитално записващо устройство с хард диск, произвеждано от едноименната компания. — Б.пр. ↑

[4] Тенеси Уилямс — американски драматург, печелил две награди „Пулицър“ за драмата „Трамвай «Желание»“ и „Котка върху ламаринен покрив“. — Б. Meduza ↑

[5] Маргарет Мичъл (1900–1949) — американска писателка, авторка на бестселъра „Отнесени от вихъра“. — Б. Meduza ↑

IV

Госпожица Истлейк — Елизабет — допуши цигарата си, докато Опра си бърбеше с Кърсти Ели^[1] на вечната и вълнуваща тема за отслабването. Уайърман донесе сандвичи с яйчена салата, които ми се сториха божествени. Погледът ми продължаваше да се връща към рамкираната рисунка на Дали и аз не спирах да си повтарям: „Здравей, Дали“. Когато на екрана се появи доктор Фил^[2] и започна да критикува две дебели жени от зрителската аудитория, които очевидно бяха избрали доброволно тази си роля, аз казах на любезните си домакини, че е време да се прибирам.

Елизабет се възползва от дистанционното, за да заглуши доктор Фил, и ми подаде книгата, върху която бе лежало устройството. В очите ѝ се четеше смирение и надежда.

— Уайърман ми каза, че някой следобед ще дойдеш и ще ми почетеш, Едмънд. Вярно ли е?

Понякога се налага да взимаме светкавични решения и в момента трябваше да направя точно това. Реших да не гледам към човека, който седеше вляво от госпожица Истлейк. Проницателността, която бе демонстрирала до масата с порцелановите статуетки, се топеше като лед на слънце (дори аз го забелязвах), но по-голямата част от айсберга бе непокътната. Ако погледнех Уайърман, Елизабет щеше да разбере, че не съм обещавал нещо подобно, и щеше да се огорчи. Не исках да я огорчавам. Първо, тя ми харесваше, и второ, в близките една-две години животът щеше да ѝ поднесе предостатъчно страдания. Скоро щеше да започне да забравя не само имената.

— Да, уговорихме се — смотолехих.

— Може би ще ми прочетеш едно стихотворение още днес. По твой избор. Четенето много ми липсва... Мога да мина и без Опра, но животът без книги е мъчителен, а без поезия... — тя се засмя. В смеха ѝ се долавяше отнесеност, от която ми се сви сърцето. — Също като живот без картини, нали? Как мислиш?

В стаята внезапно настъпи мъртвешка тишина, само някъде тиктакаше часовник. Уайърман можеше да се намеси, но мълчеше.

Елизабет временно го бе лишила от дар-слово, което си беше истинско постижение.

— По твой избор — продължи старицата. — Но ако наистина бързаш, Едуард, недей...

— Не — отвърнах. — Не бързам за никъде.

Заглавието на сборника бе простичко — съставител бе някой си Гарисън Кейлър, който би могъл да стане губернатор в онази част на Америка, която бях изоставил, за да заживея във Флорида. Напосоки разгърнах томчето и попаднах на стихотворение от Франк О'Хара^[3].

Беше кратко, каквото според мен трябва да е хубавото стихотворение. Зачетох на глас:

*Забрави ли вече какви бяхме преди —
толкова млади и пълни със сили,
а денят ни със ябълка бе сит и щастлив.*

*Няма смисъл да страдаш за Времето.
Нали преживяхме всички остри завои,
скрили по няколко коза в ръкавите.*

*Цялото пасище изглеждаше наше,
нямахме нужда от скоростомери
и коктейли си правехме от лед и вода...*

В този момент нещо се случи с мен. Гласът ми затрепери, а буквите заподскачаха и се удвоиха, сякаш като изрекох „вода“, тя беше избликнала от очите ми.

— Извинете ме — изхриптях. Уайърман ме изгледа разтревожено, ала Елизабет Истлейк само се усмихна. Сякаш напълно ме разбираше.

— Всичко е наред, Едгар. Понякога поезията ми действа по същия начин. Не бива да се срамуваме от истинските си чувства. Сълзи и смях човек не симулира.

— И тръпки силни рядко имитира — добавих. Гласът ми беше неузнаваем.

На лицето ѝ грейна лъчезарна усмивка:

— Този човек познава Дикинсън, Уайърман!
— Така изглежда — кимна той и ме изгледа изпитателно.
— Ще довършиш ли, Едуард?
— Да, мадам.

*Не, не искам да бъда по-игрив или млад,
ако ти си до мен — само теб аз искам.
Ти беше най-хубавият от моите дни.*

Затворих книгата.
— Това е всичко.
Елизабет кимна.
— И кой е най-хубавият от твоите дни, Едгар?
— Може би някой от сегашните... надявам се.
Тя кимна.
— Тогава и аз ще се надявам. На човек му е позволено да се надява. И, Едгар...
— Да, мадам?
— Казвай ми Елизабет. Не ми се ще да ставам мадам в края на живота си. Разбрахме ли се?
Сега аз кимнах.
— Да, Елизабет.
Тя се усмихна и сълзите, стаени в ъгълчетата на очите ѝ, се търкулнаха по лицето ѝ — старческо лице, осеяно с бръчки, макар че очите бяха млади. Много млади.

[1] Холивудска актриса, родена през 1951. През 2005 напълнява до 100 кг, след което отслабва до 75 започва да пропагандира активно борбата със затлъстяването. — Б.пр. ↑

[2] Роден през 1950 психолог и телевизионен водещ, който често участва в шоуто на Опра Уинфри. — Б.пр. ↑

[3] Франк О'Хара (1926–1966) — най-значимият представител на нюйоркската поетична школа. — Б.пр. ↑

V

След десет минути с Уайърман отново стояхме в края на пътеката, водеща към „Двореца“. Той тръгна да ме изпрати, след като поднесе на господарката на дома парче лимонов пай и чаша чай, и й остави дистанционното за телевизора. Бе пъхнал в плика ми два сандвича с яйчена салата. Заяви, че ще се развалят, ако не ги взема, и не се наложи да ме убеждава дълго. Изпросил си бях и две таблетки аспирин.

— Извинявай за четенето. Първо исках да те попитам, честна дума.

— Спокойно, Уайърман.

Той кимна, но вместо към мен, гледаше към океана.

— Повярвай, че не съм й обещавал каквото и да било. Тя обаче... се държи като малко дете. Ето защо и предложенията й не се базират на факти, а на желанията й.

— А тя желае да й четат.

— Да.

— Записи на касети или на компактдискове не вършат ли работа?

— Не. Казва, че разликата между записа и прочетеното на глас е като между консервираните и пресни гъби. — Той се усмихна, продължавайки да се взира в океана.

— Защо не й четеш, Уайърман?

— Защото вече не мога — отвърна той, без да откъсва взор от водата.

— Как така... вече не можеш?

Уайърман се замисли и поклати глава.

— Да не говорим за това днес. Уайърман е уморен, *tuchacho*, а през нощта тя ще се събуди. Ще се събуди и ще започне да спори, напълно убедена, че е в Лондон или Сен Тропе. Виждам признаците.

— Ще ми кажеш ли някога?

— Да. — Той тежко въздъхна. — Щом ти можеш да ми разкажеш за себе си, значи и аз мога да ти отвърна със същото, макар и тази

перспектива да не ме изпълва с радост. Сигурен и си, че ще можеш да се прибереш сам?

— Абсолютно — заявих, въпреки че бедрото ми вибрираше като мощен двигател.

— Бих те откарал с количката, но когато тя изпадне в това състояние — по терминологията на доктор Уайърман — на път от здравомислие към слабоумие, — може да й скимне да измие прозорците... да избърши паяжините от тавана... или да излезе без проходилката си. — Тук той внезапно потрепери. Шеговитият разговор беше добил неочакван обрат. Опитах се да разведрия атмосферата:

— Всички се опитват да ме напъхат в тъпата количка за голф.

— Ще се обадиш ли на жена си?

— Не виждам друг начин.

Той кимна.

— Добро момче. Ще ми разкажеш какво е станало, когато дойда да видя картините ти. Мога да намина по всяко време. Ако сутрин ти е по-удобно, ще се обадя на медицинската сестра Ан-Мари Уислър и ще й кажа да дойде преди обяд.

— Добра. Благодаря. И благодаря, задето ме изслуша, Уайърман.

— Аз ти благодаря, задето почете на боса. *Buena suerte, amigo.*^[1]

Закуцуках по плажа и вече бях извървял петдесетина метра, когато внезапно ми хрумна нещо. Обърнах се, предполагайки, че Уайърман се е прибрал, но той си стоеше на същото място, пъхнал ръце в джобовете си, а духащият от океана вятър (който бе станал още по-хладен) развяваше дългата му коса, прошарена на слепоочията.

— Уайърман?

— Какво?

— Да не би Елизабет също да е рисувала?

Дълго време той не каза нищо. Чувахе се само шумът на прибоя, който днес беше по-силен, понеже вятърът гонеше вълните към брега.

— Интересен въпрос, Едгар — обади се най-сетне Уайърман. — Ако я попиташ, макар че не ти препоръчвам, тя най-вероятно ще отрече. Но мисля, че ще те излъже.

— Защо?

Вместо да отговори, той каза:

— Продължавай да вървиш, *tuschacho*, иначе бедрото ти съвсем ще се схване. — Беше последното, което чух от него този ден. Махна

ми, обърна се и закрачи по пътеката, преследвайки източената си сянка.

Не помръднах секунда-две, после се обърнах и тръгнах към „Розовата грамада“. Преходът ми се стори по-дълъг отпреди и преди да стигна до вилата, зловещо издължената ми сянка се изгуби из морския овес, ала в крайна сметка достигнах крайната си цел. Вълните продължаваха да набират сили и шепотът на раковините отново се бе превърнал в разгорещен спор.

[1] Късмет, приятелю (исп.). — Б. Meduza [↑](#)

КАК ДА НАРИСУВАМЕ КАРТИНА (IV)

Започнете с онова, което знаете, а после опитайте да го преоткриете. Безспорно изкуството е магия, но всички произведения на изкуството, колкото и да са необичайни, се раждат в обикновеното ежедневиe. Затова не се учудвайте на екзотичните цветя, израсли на обикновена почва. Елизабет го знаеше. Никой не я бе учил; бе достигнала до тези изводи сам.

Колкото повече рисуваше, виждаше повече. И повечето думи се завръщаха в съзнанието ѝ — отначало онези четиристотин-петстотин, които знаеше, преди да падне от количката и да си удари главата, а после към тях започнаха да се прибавят все нови и нови.

Баща ѝ бе смаян от бързината, с която картините ѝ ставаха все по-сложни. Сестрите ѝ — също, особено Големите злобарки и близначките (не и Ади; тя беше в Европа заедно с три приятелки и двама доверени придружители; Емъри Полсън, младежът, за когото щеше да се омъжи, още не се бе появил на хоризонта). Бавачката-икономка я гледаше с благоговееен трепет и я наричаше la petite obeah fille^[1].

Докторът, който я лекуваше, беше предупредил, че прекомерната ѝ физическа активност и вълнението са противоположни и могат да предизвикат нежелани последствия, но през януари 1926 година тя вече обикаляше на воля из южната част на Дума Ки, понесла блокчето си, и рисуваше всичко.

Именно през тази зима тя забеляза, че рисунките ѝ са омръзнали на по-възрастните — първо на Големите злобарки Мария и Хана, после на Теси и Ло-Ло, на тате и най-накрая на леля Мелда. Дали си е давала сметка, че дори гениалността омръзва, ако се приема в твърде големи дози? Вероятно детската ѝ интуиция ѝ го е подсказала.

Така от отегчението на по-възрастните се зароди решимостта ѝ да ги накара да погледнат на всичко по нов начин, да им отвори очите за възшебството, съзирано от нея.

Така започна сюрреалистичния ѝ период; отначало птиците политаха от горе на долу, после животните тръгваха по водата и накрая конете започнаха да се усмихват. Именно усмихващите се коне върнаха интереса към картините ѝ. Тогава обаче нещо се промени. Нещо черно пропълзя в света, използвайки малката Либит за свой портал.

Тя започна да рисува куклата си и докато я рисуваше, ненадейно куклата проговори. Каза си името.

Новийн.

По това време Адриана се завърна от веселия Париж и Новийн започна да имитира пронизителния ѝ глас, когато тя питаше Елизабет може ли да „ала-бала-парлеву“ или ѝ казваше да си затвори плювалника. Понякога Новийн ѝ пееше приспивни песни и щом Либит заспеше, картините с лицето на куклата — голямо, обло и кафяво с изключение на устните — се разпиляваха по леглото ѝ.

Новийн пееше: „Брат Жак, брат Жак, спиш ли? Спиш ли? Ако не — защо?“

Друг път Новийн ѝ разказваше истории с елементи от приказки, само дето Пепеляшка носеше червените пантофки на Дороти от страната на Оз, а близнаците Бобси^[2] се изгубваха във вълшебната гора и намираха къщичка от бисквити с покрив от ментови бонбони.

После обаче гласът на Новийн се промени. Вече не беше гласът на Ади. Нито гласът на някого, когото Елизабет познаваше. И куклата продължаваше да говори дори когато Либит ѝ казваше да си затвори плювалника. В началото този глас навярно ѝ е харесвал. Навярно ѝ се е струвал забавен странен, но забавен.

После нещата се промениха. Защото изкуството е магия, но не всяка магия е бяла.

Дори и за малките момиченца.

[1] Вълшебно момиченце (фр.). — Б.пр. ↑

[2] Герои от поредица детски романи, написани под псевдонима Лора Лий Хоуп. От 1904 до 1979 са публикувани 72 романа. — Б.пр. ↑

СЕДМА ГЛАВА
ИЗКУСТВО ЗАРАДИ САМОТО ИЗКУСТВО

I

В барчето в дневната имаше шотландско уиски. Искаше ми се да изпия една чаша, но устоях на изкушението. Чудех се как да отложa неизбежния разговор с бившата си — например да похапна сандвич с яйчена салата и да помисля какво да ѝ кажа — но не го направих. Понякога единственият начин да доведеш нещо до край е незабавно да се заемеш с него. Ето защо взех слушалката на безжичния телефон и отидох във „флоридската стая“. Там беше студено, въпреки че подвижните стъклени панели бяха затворени, но това не ми пречеше. Дори си помислих, че студът ще ме ободри, а гледката на слънцето, спускащо се към хоризонта и очертаващо златиста ивица по водата, ще ме успокои. Защото не бях никак спокоен. Сърцето ми биеше до пръсване, страните ми пламтяха, болката в бедрото бе нетърпима, отгоре на всичко осъзнах, че съм забравил името на жена си. Всеки път, когато се опитвах да си го спомня, наум ми идваше само испанската дума *peligro* — опасност.

Реших, че *трябва* да свърша нещо, преди да позвъня в Минесота.

Оставих на дивана слушалката, изкуцуках в спалнята (с помощта на патерицата; нямах намерение да се разделям с нея, докато не си легна) и взех Рийба. Само един поглед към сините ѝ очи бе достатъчен, за да си спомня името на Пам и сърцебиенето ми се успокои. Пъхнах любимата си под мишницата на отрязаната ръка (тъпите ѝ парцалени крака се мандахерцаха напред-назад), върнах се във „флоридската стая“ и отново седнах. Рийба падна в скута ми и аз я сложих до себе си с лице към залязващото слънце.

— Ако го гледаш твърде дълго, ще ослепееш — предупредих я. — Естествено точно това му е забавното. Брус Спрингстийн^[1], хиляда деветстотин седемдесет и трета или някъде там, *tuchacha*^[2].

Куклата мълчеше.

— Сега би трябвало да съм горе и да рисувам гледката. — Посочих към океана. — Да се занимавам с идиотско изкуство заради идиотското изкуство.

Никакъв отговор. Широко отворените очи на Рийба сякаш казваха, че животът я е събрал с най-големия мръсник в Америка.

Взех слушалката и я разтърсих пред лицето ѝ:

— Мога да се справя.

Тя пак не ми отговори, но ми се стори, че на лицето ѝ се изписа съмнение. Раковините под нас продължаваха раздухвания от вятъра спор: „*Ти беше! Не бях аз! Не, ти беше!*“

Искаше ми се да продължа разговора с куклата за контролиране на гнева, но се претраших и набрах номера на къщата, която някога беше мой дом. Не го бях забравил. Надявах се да чуя телефонния секретар на Пам, ала надеждите ми се оказаха напразни.

— Джоуни, слава богу, че се обади — прозвуча задъханият глас на бившата ми жена. — Закъснях и ще дойда при теб не в три и петнайсет, както беше уговорката, а...

— Не е Джоуни — прекъснах я. Пресегнах се за Рийба и я върнах в скута си. — Обажда се Едгар. Можеш да отмениш срещата си в три и петнайсет. Налага се да поговорим. Много е важно.

— Случило ли се е нещо?

— С мен ли? Нищо. Всичко е наред.

— Едгар, не може ли да го обсъдим по-късно? Трябва да отида на фризьор и закъснявам. Ще се прибера към шест.

— Отнася се за Том Райли.

В онази част на Америка, където се намираше Пам, се възцари тишина, която продължи десетина секунди. Междувременно златистата ивица по водата едва забележимо потъмня. Елизабет Истлейк познаваше творчеството на Емили Дикинсън. Запитах се дали е чела стиховете на Вейчъл Линдзи^[3].

— Какво за Том? — попита накрая Пам. По тона ѝ усетих, че се е наежила. Бях убеден, че е забравила за фризьорката.

— Имам основания да вярвам, че е замислил самоубийство. — Притиснах слушалката между ухото и рамото си и започнах да галя косата на Рийба. — Знаеш ли нещо?

— Какво мога да... Как мога да... — Сякаш някой я бе ударил в слънчевия сплит и ѝ бе изкарал въздуха. — От къде, за бога, бих могла да... — постепенно идваше на себе си и реши да симулира възмущение. Доста удобно в конкретната ситуация. — Изведнъж ти скимва да ми се обаждаш и очакваш да ти кажа какво се върти в

главата на Том Райли, така ли? Предполагах, че състоянието ти се подобрява, но явно...

— Би трябвало да знаеш, след като се чукаш с него! — Простите ми се впиха в изкуствената рижа коса на куклата, сякаш исках да я изтръгна от корените. — Или греша?

— Говориш пълни *дивотии*! — почти изкрещя Пам. — Имаш нужда от лекарска помощ, Едгар! Обади се на доктор Кеймън или си намери някой местен специалист! Колкото може по-скоро!

Гневът ми и съпровождащата го увереност, че скоро ще започна да бъркам думите, внезапно изчезнаха. Пуснах косата на Рийба.

— Успокой се, Пам. Не говорим за теб. Нито за мен. Става дума за Том. Забелязала ли си признаци на депресия? Би трябвало.

Не последва отговор, но връзката не беше прекъсната. Чувах учестеното дишане на Пам.

— Добре — въздъхна тя след цяла вечност. — Добре. Знам откъде ти е хрумнала тази идея. От малката кралица на драмата, нали? Предполагам, че Илзе ти е разказала за Макс Стантън от Палм Дезърт. О, Едгар, нали я знаеш каква е!

Тези думи едва не пробудиха отново яростта ми. Протегнах ръка и сграбчих парцалената Рийба. „*Мога да се справя* — помислих си. — *Няма връзка с Илзе. А Пам? Тя е изплашена, защото разкритието я връхлетя като гръм от ясно небе. Изплашена и озлобена, но аз мога да се справя. Длъжен съм да се справя.*“

Нямаше никакво значение, че в продължение на един безкраен миг исках да я убия. Най-малкото щях да се опитам, ако тя беше до мен.

— Илзе не е споделяла нищо.

— Стига глупости, затварям...

— Само не знам кой от двамата те е накарал да си направиш татуировката на гърдите. Малката роза.

Тя извика. Само веднъж, при това сподавено, ала бе достатъчно. Отново настъпи тишина. Напрегната и вибрираща като струна. После Пам избухна:

— Малката мръсница! Видяла е татуировката и ме е издала! Само така би могъл да разбереш! Нищо не означава! Не е доказателство!

— Не сме в съда, Пам — напомних й.

Тя не отговори, ала чувах тежкото ѝ дишане.

— Илзе наистина подозираше за този с Макс, но не знае нищичко за Том. Ако ѝ кажеш, ще я съкрушиш. — Замълчах. — Също и мен.

Пам възкликна през сълзи:

— Изобщо не ми пука за теб. Върви на майната си. Ще ми се да си мъртъв, разбра ли? Лъжливо копеле, което си пъха носа, където не трябва. Ще ми се да си мъртъв.

Аз не изпитвах същите чувства към нея. Слава богу.

Ивицата по водата продължаваше да потъмнява и вече напомняше полирана мед. Скоро щеше да стане оранжева.

— Какво знаеш за душевното състояние на Том?

— Нищо. За твоє сведение помежду ни няма нищо. Ако изобщо е *имало* нещо, продължи само три седмици. Всичко свърши. Дадох му ясно да разбере, когато се върнах от Палм Дезърт. Причините са много, но най-вече защото е твърде... — Пам замлъкна, после избухна: — Само тя ти е казала. Мелинда не би го направила, дори и да знаеше. — В гласа ѝ се прокрадна нелепа злоба: — Тя *знаеше* какво преживях заради теб.

Колкото и да бе изненадващо, тази тема не ме вълнуваше. За разлика от другата.

— Той е твърде какво?

— *Кой* е твърде какво? Господи, как те мразя! Да ме разпитваш така!

Сякаш на мен ми харесваше да я разпитвам.

— Том. Ти каза, че бил твърде...

— Твърде неуравновесен. Постоянно променя настроенията си. Днес е весел, утре потиснат, а вдругиден — и двете, особено ако не е взел...

Пам рязко спря.

— Ако не си е взел хапчетата — довърших вместо нея.

— Не съм му психиатър! — В гласа ѝ не се долавяше обичайното за подобна ситуация раздразнение, а стоманена нетърпимост. Боже! Жената, с която бях живял толкова дълго, при необходимост бе нещо ново и със сигурност бе възникнала *след* злополуката. Помислих си, че *това* е травмата на Пам.

— До гуша ми дойде от твоите идиотщини, Едгар. Имам нужда от истински мъж, чието настроение да не зависи от някакви хапчета. „Сега не мога да ти кажа, попитай ме по-късно, когато не съм толкова разстроен“ — добави опитвайки се да ми подражава.

Изхлипа и аз зачаках следващия пристъп. Така и стана... някои неща не се променят.

— Майната ти, Едгар. Успя да развалиш един чудесен ден.

— Въобще не ме интересува с кого спиш. Нали сме разведени — напомних ѝ. — Искam само едно — да спася живота на Том Райли.

Този път тя изкрещя толкова силно, че машинално отдръпнах слушалката от ухото си.

— *Не нося НИКАКВА отговорност за живота му! СКЪСАХМЕ!* Не разбра ли? — После добави малко по-тихо: — Той не е в Сейнт Пол. Замина на пътешествие с майка си и педерасткото си братче.

Внезапно разбрах (или си помислих, че разбирам). Сякаш се бях издигнал над ситуацията и я наблюдавах от птичи поглед. Може би защото самият аз бях обмислял идеята за самоубийство, което трябваше да изглежда като нещастен случай. Не заради застрахователното обезщетение, а защото не исках дъщерите ми да живеят с тежкото бреме всички да знаят, че баща им се е самоубил...

— Кажи му, че знаеш. Когато се върне, му кажи, че знаеш за намерението му да сложи край на живота си.

— И защо да ми повярва?

— Защото наистина смята да го направи. Защото го познаваш. И защото е психически неуравновесен и вероятно си мисли, че се разхожда с табелка на гърба, на която пише: **„МИСЛЯ ДА СЕ САМОУБИЯ“**. Скастри го, че не взема антидепресантите. Така е, нали?

— Да. Но предишните ми молби да пие хапчетата си не помогнаха.

— Казвала ли си му, че ще разкажеш на всички, ако престане да взема лекарствата си?

— Не, и нямам никакво намерение да го правя! — В гласа ѝ се прокраднаха панически нотки. — Да не мислиш, че искам целият град да разбере, че съм спала с Том Райли? Че съм имала връзка с него?

— А ако целият град узнае, че съдбата на Том не ти е безразлична? Това също ли ще е ужасно?

Пам мълчеше.

— Искам само едно. Да се срещнеш с него, когато се върне...

— Искаш! Естествено! Целият ти живот се върти около онова, което искаш! Виж какво ще ти кажа, Еди! Щом е толкова важно за теб, *ти* се срещни с него! — В гласа ѝ отново се появи стоманената нетърпимост, но този път примесена със страх.

— Ако ти си го зарязала, вероятно все още имаш някакво въздействие върху него. И то би могло да спаси живота му. Знам, че няма да ти е леко, но ти вече си станала част от живота му.

— Как не! Помежду ни всичко приключи!

— Ако се самоубие, едва ли до края на живота ти ще те измъчват угризения на съвестта... но мисля, че една тежка година и е гарантирана. Дори две.

— Не си познал. Ще спя като къпана.

— Извинявай, Панда, но не ти вярвам.

Не бях я наричал с това ласкаво име от доста години и не знам как ми хрумна, ала ефектът му върху Пам бе съкрушителен. Тя отново се разплака. Този път в риданията ѝ не се долавяше и капчица озлобление.

— Защо си такъв мръсник? Защо не ме оставиш на мира?

Тъкмо това исках. Както и да взема две болкоуспокоителни таблетки. И — може би — да се просна на леглото и да си поплача на воля.

— Кажи му, че знаеш. Кажи му, че трябва да отиде при психиатъра си и отново да започне да пие антидепресантите си. И най-важното, че ако сложи край на живота си, ще разкажеш на всички, включително на майка му и брат му. И колкото и да се старае, куцо и сакато ще разбере, че се е самоубил.

— Не мога да го направя! Не мога! — Гласът ѝ излъчваше безпомощност.

Замислих се и реших, че съм ѝ поверил живота на Том Райли. Подобно прехвърляне на отговорността не се връзваше с предишния Едгар Фриймантъл, но естествено онзи Едгар Фриймантъл никога не би рисуval залези. Нито пък би си играл с кукли.

— Ти решаващ, Панда. Усилията ти може да са напразни, ако вече не те обича, но...

— Обича ме. — Звучеше по-безпомощно от всякога.

— Тогава му кажи, че отново трябва да започне да живее, без значение дали му харесва или не.

— Добрият стар Едгар, който все гледа да командва — процеди тя. — Даже и от далечното си островно кралство. Добрият стар Едгар. Едгар чудовището.

— Уязви ме.

— Радвам се. — Тя прекъсна връзката.

Поседях известно време на дивана. Залезът ставаше все по-ярък, а въздухът във „флоридската стая“ — по-студен. Онези, които си мислят, че във Флорида няма зима, много грешат. През 1977 година в Сарасота валя сняг и дебелината на снежната покривка достигна близо три сантиметра. Бас държа, че сняг вали и в ада, макар че според мен там едва ли се образуват преспи.

[1] Песента „Ослепен от светлина“ е от дебютния албум на Спрингстийн (1973), но влиза в класациите едва през 1977 в изпълнение на групата „Манфред Ман“. — Б.пр. ↑

[2] Момиче (исп.) — Б. Meduza ↑

[3] Американски поет (1879–1931), известен като трубадур на предградията, тъй като стихотворенията му са посветени на Средния запад. — Б.пр. ↑

II

Малко след пладне на следващия ден Уайърман ми се обади и попита дали поканата да разгледа картините ми все още е в сила. Нещо ме парна под лъжичката, понеже помнех обещанието му (или заплахата) да се изкаже честно и откровено, но все пак поднових поканата.

Избрах шестнайсетте картини, които смятах за най-добри... макар че в този ясен и студен януарски ден всички ми се сториха доста посредствени. Портретът на Карсън Джоунс продължаваше да е скрит в дрешника на спалнята ми. Извадих го, прикрепих го към парче талашит и го поставих в края на редицата. Изглеждаше простовато и неугледно в сравнение с рисунките с маслени бои и размерите му бяха по-малки от тях, но въпреки това ми се стори, че в него има нещо, което липсва в тях.

Замислих се дали да добавя рисунката на жената в червено, но се отказах. Не знаех защо. Може би защото сома като я погледнех, мигом ме побиваха тръпки. За сметка на това добавих „Здравей“ — графичното изображение на танкера.

Уайърман пристигна с яркосиня количка за голф, украсена с жълти тигрови ивици. Не му се наложи да търси звънеца. Чаках го на вратата.

— Какво си се стегнал, *tuchacho*? Усмихна се гостът ми. — Отпусни се. Не съм лекар и къщата ти не е болница.

— Безсилен съм — това е извън мен. Ако тук се строеше нова сграда и ти беше строителен инспектор, сигурно щях да се отпусна, но...

— Но ти говориш за предишния си живот — изтъкна Уайърман. — А това тук е новият ти живот, в който още не си износил един чифт чехли.

— Говоря за значимостта на събитието.

— Тук си дяволски прав. Като стана дума за предишния ти живот, обади ли се на жива си във връзка с оная дреболийка, която обсъждахме?

— Да. Искаш ли подробен отчет?

— Не. Искам само да ми кажеш доволен ли си от разговора.

— Откакто се свестих в болницата, не е имало и един случай, в който да съм бил доволен от разговора с Пам. Обаче съм почти сигурен, че ще се види с Том.

— Дано успее да го разубеди, прасчо. Хиляда деветстотин деветдесет и пета година. — Той влезе вътре и любопитно се огледа. — Харесва ми как си се устроил.

Засмях се. Дори не бях махнал от телевизора табелката, забраняваща пушенето.

— Накарах Джак да инсталира горе пътека за бягане и това е единствената нова вещ в къщата с изключение на статива. Значи си идвал тук и преди, а?

Уайърман загадъчно се усмихна:

— *Всички* сме били тук и преди, амиго... което е по-яко и от професионалния футбол. Питър Строб, хиляда деветстотин осемдесет и пета.

— Не те разбирам.

— Работя за госпожица Истлейк вече шестнайсет месеца. През цялото време живеем тук, ако не се брои краткото и докарало ни маса неудобства преместване в Сейнт Пит, когато жителите на Флорида Кис бяха евакуирани заради урагана „Франк“. Така или иначе последните хора, живели на Салмън Пойнт — пардон, в „Розовата грамада“ — изкараха тук само две от осемте седмици, за които я бяха наели. Или вилата не им хареса, или те не се харесаха на вилата. — Уайърман застрашително вдигна ръце и запристъпва по синия килим, подражавайки на призрак. Пъстрата му риза с тропически птици и цветя обаче разваляше впечатлението. — Оттогава насетне онова, което броди из „Розовата грамада“... *броди в самота!*

— Шърли Джаксън^[1] — промърморих. — Но не знам коя година.

— Точно така. Е, разбираш какво искаше да ти каже Уайърман, нали? „Розовата грамада“ *ТОГАВА!* Обзаведена в популярен местен стил, известен като „първокласната къща под наем на дваисет и първи век“! И „Розовата грамада“ *СЕГА!* Обзаведена като „първокласната къща под наем на дваисет и първи век“ плюс тренажор „Сайбекс“ на горния етаж и... — Той присви очи. — Копие на Лусил Бол ли виждам на дивана във „флоридската стая“?

— Това е Рийба, моята кукла за контролиране на гнева. Даде ми я мойт приятел психолог доктор Крамер. — Но не беше точно така. Дясната ми ръка започна безумно да ме сърби. За десетхиляден път се опитах да я почеше и напипах единствено нарастващите си ребра. — Почакай — казах на събеседника си и погледнах Рийба, която се взираше в океана. *„Ще се сетя — помислих си. — Беше свързано с укриване на пари от данъчните.“*

Уайърман търпеливо чакаше.

Ръката ме сърбеше. Ампутираната. Тази, която понякога искаше да рисува. Казах си, че искам да нарисувам Уайърман. Уайърман и купа плодове. Уайърман и пистолет.

„Престани с тези глупости“ — помислих си.

„Ще се сетя“ — помислих си.

„Криеш си парите в офшорните банки — помислих си. — Насау. Бахамските острови. Големите Кайманови острови.“ Бинго!

— Кеймън — поправих се. — Казва се Кеймън. Кеймън ми даде Рийба. Зандър Кеймън.

— Е, щом го уточнихме, дай да разгледаме твоите произведения на изкуството — предложи гостът ми.

— Ако можем да ги наречем така — засмях се и го поведох към стълбището, като се подпирах на патерицата. По средата на изкачването обаче изведнъж ми хрумна нещо и спрях. — Уайърман — подхванах, без да се обърна към него, — откъде разбра, че бягащата пътечка е марка „Сайбекс“?

Той помълча малко, преди да ми отговори.

— Това единствената марка, която знам. Ще се справиш ли сам, или да те изритам в задника?

„Звучи красиво, но фалшиво — помислих си, докато преодолявах стъпалата. — Мисля, че ме лъжеш, и още нещо — знаеш, че знам.“

[1] Американска писателка (1916–1965), работила в жанровете на фантастиката, готическата проза и психологическия съспенс. Цитатът е от романа ѝ „Призрак в къщата на хълма“. — Б.пр. ↑

III

Бях подредил картините си покрай северната стена на „Розовото мъниче“, та следобедното слънце да ги облива с достатъчно естествена светлина. Докато ги наблюдавах зад гърба на Уайърман, който вървеше бавно покрай тях, от време на време се спираше и веднъж дори се върна, за да разгледа втори път две платна, си казах, че всъщност светлината само им вреди, защото показваха дефектите им. Илзе и Джак ги бяха похвалили, но девойката ми се падаше дъщеря, а младежът — мой наемен работник.

Когато стигна до рисунката на танкера в края на редицата, Уайърман приклепна, подпря лакти на бедрата си и съсредоточено я гледа в продължение на трийсетина секунди.

— Какво... — подхванах аз.

— Шшшт — прекъсна ме той и се наложи да изтърпя още трийсет секунди мълчание.

Най-накрая стана и коленете му изпукаха. Обърна се към мен и очите му ми се сториха някак уголемени, а лявото сякаш бе възпалено. Вода (не сълза) се стичаше от вътрешното му ъгълче. Уайърман извади носна кърпа от задния джоб на дънките си и я изтри с машиналното движение на човек, който прави това поне по десет пъти на ден.

— Мили Боже! — възкликна и пристъпи към прозореца, натиквайки кърпата си обратно в джоба.

— Мили Боже какво? — попитах. — *Какво?*

Уайърман отвърна, без да откъсва поглед от океана:

— Не знаеш колко са добри, нали? Явно наистина не знаеш...

— Добри ли са? — никога досега не се бях чувствал толкова неуверен. — Сериозно ли говориш?

— В хронологичен ред ли си ги подредил? — попита той. Веселият, остроумен и шеговит Уайърман го нямаше. Стори ми се, че говори онзи Уайърман, който се бе изправял пред съдебните заседатели... ако не ме беше излъгал, че е бил адвокат. — В хронологичен ред са, нали? С изключение на последните две. Сигурен съм, че си ги рисувал доста по-рано.

Рисувах едва от два месеца и не разбирах какво би трябвало да означава „доста по-рано“, ала щом погледът ми пробяга по картините, разбрах, че е прав. Нямах никакво намерение да ги подредя по хронологичен ред — не и съзнателно, но се беше получило точно така.

— Да — кимнах. — От най-старите към най-новите.

Уайърман посочи четирите платна в края на редицата — онези, които наричах „зелени композиции“. На едната бях нарисувал на хоризонта раковина от наutilus, в другата — компактдиск с думата „МЕМОРЕКС“, напечатана върху него (слънцето блестеше в алено през централния отвор), а на третата — умрялата чайка, която намерих на брега, само че уголемена до размерите на птеродактил. При композирането на последната бях използвал килима от раковини под „Розовата грамада“, заснет с цифровия ми фотоапарат. Към раковините по незнание за мен причина бях прибавил и рози. Наоколо не растяха рози, но за сметка на това разполагах с много снимки от своята нова приятелка — търсачката „Гугъл“.

— Значи тези са последните — рече замислено гостът ми. — Виждал ли ги е някой? Дъщеря ти например?

— Не. Нарисувах ги, след като тя си замина.

— А младежът, който работи за теб?

— Не.

— Естествено, не си показал на дъщеря си портрета на нейния прия...

— Господи, не! Шегуваш ли се?

— Да, разбира се, че не си го показал. В този портрет има някаква особена сила въпреки прибързаното изпълнение. Що се отнася до останалите... — Уайърман се разсмя. Внезапно осъзнах, че е много развълнуван, и вълнението му се предаде и на мен. Все пак имах едно наум. *„Не забравяй, че той е юрист — напомних си, — а не изкуствовед.“*

Най-накрая той се обърна към мен.

— Виж сега — подхвана, като ме гледаше в очите. — През последната година светът ти е зашлевил доста шамари, а аз знам какъв удар е това върху самочувствието. Но не казвай, че дори не *усещаш* колко са гениални картините ти.

Спомних си как двамата идвахме на себе си след безумния пристъп на смях, когато слънцето светеше през съдрания чадъри

ивиците светлина пробягваха по масата. Тогава Уайърман ми каза: „Знам какво си преживял“, на което аз отвърнах: „Много се съмнявам.“ Сега обаче не се съмнявах. Наистина знаеше. След спомена за отминалия ден ми се прииска да запечатам Уайърман върху белия лист. В някаква комбинация между портрет и натюрморт. Той ме потупа по страната с дебелите си къси пръсти:

— Земята вика Едгар. Едгар, чува ли ни?

— Чувам ви, Хюстън — чух се да казвам. — Говори Едгар.

— Е, какво ще кажеш, *tuchacho*? Прав ли съм или не? Усещаше ли, че са гениални, когато ги рисувахте?

— Да. Струваше ми се, че съм в стихията си.

Той кимна:

— Азбучната истина в изкуството — художникът винаги усеща, когато е създал нещо хубаво. Зрителят също — изкушеният зрител, който наистина съзерцава...

— Навярно имаш предвид себе си — подметнах. — Доста дълго ги съзерцава.

Той обаче не се усмихна.

— Когато картината е хубава и ценителят я съзерцава с цялата си душа, настъпва емоционален трус. Аз го почувствах, Едгар.

— Добре.

— Можеш да си сигурен в това. И когато онзи тип от „Ското“ види тези картини, мисля, че ще изпита същото. Нещо повече — готов съм да се обзаложа, че ще стане така.

— Всъщност не са нищо особено. Претоплен Дали.

Той ме прегърна през раменете и ме поведе към стълбите.

— Не желая да правя подобни сравнения, нито пък да коментирам факта, че вероятно си нарисувал гаджето на дъщеря си благодарение на необяснимата телепатия на фантомните крайници. Искам да разгледам рисунката с топките за тенис, но я няма.

— Може би така е по-добре.

— Обаче трябва да внимаваш, Едгар. Дума Ки е необикновено място за... някои хора. Островът сякаш *подсилва* способностите на някои хора. Хора като теб.

— Ами ти? — попитах. Не ми отговори веднага, ето защо посочих лицето му. — Окото ти отново сълзи.

Уайърман извади кърпичката си и попи влагата.

— Не искаш ли да ми кажеш какво е станало с те? Защо не можеш да четеш? Защо картините ти въздействат по такъв начин?

Мълчание. За разлика от него обаче раковините под „Розовата грамада“ явно имаха какво да кажат. Когато вълната ги издигаше, прошепваха: „Плод“, а когато ги захвърляше, съскаха: „Пистолет“. Плод, пистолет, плод, пистолет...

— Не — отвърна най-накрая. — Не сега. И ако искаш да ме нарисуваш, добре. Имаш зелена улица.

— Каква част от мислите ми можеш да четеш, Уайърман?

— Неголяма. Добър нюх имаш, *tuchacho*.

— А можеш ли да го правиш извън Дума Ки? Ако седим в някое барче в Тампа например?

— Все щях да уловя нещичко — усмихна се той. — Особено след като съм прекарал тук повече от година, къпейки се в... нали се сещаш, лъчите.

— Ще ме придружиш ли в галерията?

— *Amigo*, не бих пропуснал тази възможност дори да ми предложат всички чай на Китай.

IV

Тази вечер от залива духаше много силен вятър и два часа валя като из ведро. Проблясваха мълнии, а прибойт яростно атакуваше подпорите на къщата. Розовата грамада стенеше, но се държеше. Открих една любопитна подробност — когато океанът започваше да буйства и да гони вълните към брега, раковините замлъкваха. Водата ги изтласкваше толкова високо, че изобщо не им беше до разговори.

Качих се на горния етаж в разгара на феерията от грохот и светкавици — чувствах се като доктор Франкенщайн, когато вдъхва живот на чудовището в кулата на замъка — и нарисувах Уайърман с обикновен черен молив. Едва накрая използвах червения и оранжевия за плодовете в купата. На заден план добавих вратата — на прага ѝ стоеше Рийба и сякаш наблюдаваше Уайърман. Навярно доктор Кеймън би казал, че Рийба символизира мен в света на картината. Може би *si*, може би *no*. Последното, което направих, бе да оцветя в синьо глупавите ѝ очи. С това приключих. Роди се още един шедьовър на Фриймантъл.

Останах да съзерцавам портрета чак докато грохотът на гръмотевиците затихна и мълниците, прорязващи небето над океана, хвърлиха прощалните си отблясъци. Уайърман, седнал до масата. Не се и съмнявах, че съм го изобразил в самия край на предишния му живот. Пред него имаше купа с плодове и пистолет, който той използваше за тренировки на стрелбището (тогава не е имал проблеми със зрението), за самозащита или за двете. След като нарисувах оръжието, побързах да го ретуширам и то придоби доста зловещ вид. Беше сам в дома си. Някъде тиктакаше часовник и бръмчеше хладилник. Въздухът бе натежал от аромата на цветя. Мирисът им предизвика отвращение у мен. Звуците обаче бяха по-ужасни. Тиктакането отекваше в ушите ми, сякаш цял взвод войници маршируваха на плац, а хладилникът продължаваше да произвежда лед в един свят, където вече нямаше нито жена, нито деца. Знаех, че скоро човекът до масата ще затвори очи, ще протегне ръка и ще вземе

един плод от купата. Ако попаднеш на портокал, щеше да си легне. А вземеше ли ябълка, щеше да натисне спусъка и да си пръсне мозъка.

Попадна на ябълка.

V

На сутринта Джак дойде с взетия под наем миниван. Бе донесъл някаква мека материя, в която да увием платната, за да не ги повредим при транспортирането. Казах му, че съм се запознал с един човек от голямата хазиенда, който ще ни придружи.

— Няма проблеми — безгрижно отвърна Джак, докато се качваше по стълбите, влачейки след себе си количката. — Има място за всички... Ха! — възкликна внезапно и се закова на най-горното стъпало.

— Какво има?

— Тези нови ли са? Бас държа, че са нови.

— Да. — Нануци от „Ското“ бе поискал да види не повече от десет картини, ето защо бях избрал осем, включително онези четири, които бяха възхитили Уайърман. — Какво ще кажеш?

— Човече, жестоки са!

Нямах основание да се съмнявам в искреността му. Никога по-рано не ме беше наричал „човече“. Преодолях няколко стъпала и боцнах с патерицата си пристегнатия му от дънките задник.

— Отмести се.

Той се подчини, издърпвайки количката към себе си, и аз пристъпих в „Розовото мъниче“. Помощникът ми продължаваше да се любува на картините.

— Джак, този човек от „Ското“ познавач ли е? Имаш ли представа?

— Мама казва, че е познавач, а аз й вярвам. — Това навярно означаваше, че и аз трябва да се доверя на преценката ѝ. Е, може би жената бе съвсем права. — Не ми е казвала нищо за другите двама собственици на галерията, но за господин Нануци бе категорична, че си разбира от работата.

Джак се бе обаждал в галерията, за да ми направи услуга. Това ме трогна.

— Ако не хареса картините ви — добави младежът, — значи е тъп снобар.

— Така ли мислиш?

Той кимна.

Отдолу се разнесе гласът на Уайърман:

— Чук-чук! Готов съм за екскурзията! Ще тръгваме ли? От кого да взема табелка с името си? Трябваше ли да взема храна за из път?

VI

Представях си плешив и кльощав интелектуалец с искрящи кафяви очи — нещо като италиански Бен Кингсли, но Дарио Нануци се оказа любезен пълничък мъж на около четирийсет, при това с гъста коса. За очите обаче бях познал. Нищо не им убягваше и забелязах как се разшириха (макар и едва доловимо), когато Уайърман разопакова последното ми произведение. Бяхме наредили картините покрай далечната стена на галерията, която за момента бе посветена на фотографиите на Стефану Шачат^[1] и маслените платна на Уилям Бера^[2].

Помислих си, че и след сто години няма да достигна майсторството им.

В същото време реакцията на господин Нануци би трябвало да означава *нещо*.

Той мина веднъж покрай наредените в редица картини, после ги обходи втори път. Нямах никаква представа дали е добър или лош признак. Колкото и да бе позорно, до този момент не бях стъпвал в художествена галерия. Обърнах се към Уайърман, за да го попитам какво мисли, ала той си шушукаше нещо с Джек и двамата наблюдаваха как Нануци разглежда платната ми.

Както разбрах, разглеждаше ги не само той. Краят на януари е „горещ“ сезон за художествените салони по западното крайбрежие на Флорида. Поради тази причина в просторната галерия „Ското“ имаше поне десетина зяпачи (по-късно Нануци използва далеч по-благопристойното определение „потенциални редовни клиенти“), които съзерцаваха „Гергините“ на Шачат, великолепните, обожавани от туристите европейски пейзажи на Бера и няколко забележителни скулптури, които бях пропуснал в притесненията покрай разопаковането на собствените ми творения. Техният автор беше Давид Герщайн^[3].

Отначало си мислех, че именно скулптурите, които изобразяваха джаз музиканти, плувци и сцени от градския живот, привличат вниманието на следобедните посетители. После обаче разбрах, че

някои от посетителите действително ги разглеждаха, въпреки че повечето дори не ги удостояваха с поглед. Моите картини бяха предизвикали всеобщия интерес.

Някакъв мъж с мичигански загар (както биха казали жителите на Флорида, имайки предвид или млечнобялата кожа, или аленочервена като сварен омар) ме потупа по рамото:

— Да знаете кой е художникът?

— Аз — промълвих и усетих как се изчервявам. Сякаш бях казал, че миналата седмица съм свалял от интернет голи снимки на актрисата Линдзи Лоуън.

— *Поздравления!* — похвали ме съпругата му. — Ще направите ли изложба?

Вече всички се взираха в мен. Оглеждаха ме, сякаш бях рибатаралез и се чудеха дали съм достатъчно прясна за суши.

— Още не знам дали ще ги излижа. Искан да кажа *изложба*. — Чувствах как лицето ми пламва от притока на кръв. Кръвта на срама, която беше лоша, и кръвта на гнева, която беше още по-опасна. Ако се проявеше, щях да се разгневя на себе си, ала тези хора нямаше да го знаят.

Отворих уста, за да изнеса цяла тирада, но за щастие се овладях. „*Трябва да говоря бавно*“ — казах си, съжалявайки, задето Рийба не е с мен. Тези хора щяха да възприемат един художник с кукла като нещо съвсем нормално. Вали бяха преглътнали всички дивотии на Анди Уорхол.

„*Трябва да говоря бавно. Мога да се справя.*“

— Искан да каже, че рисувам отскоро и затова не знам точно каква е процедурата...

„*Стига си се заблуждавал, Едгар. Знаеш какво ги интересува. Не картините, а празния ти ръкав. За тях ти си Едноръкия художник. Защо не сложиш край на преструвките и не им кажеш да вървят на майната си?*“

Бе абсурдно, обаче...

Обаче всички посетители на галерията се бяха скупчили наоколо. Тези, които допреди малко разглеждаха цветята на госпожица Шачат, се бяха приближили, тласкани от любопитство. Бях виждал как минувачите се тълпят по същия начин, за да надзърнат през оградите на десетки строителни площадки.

— Аз ще ви кажа каква е процедурата — обади се друг мъж с мичигански загар, голямо шкембе и нос, осеян със сини жилчици, издаващи пристрастието му към джина. Носеше пъстра хавайска риза, стигаща почти до коленете му, белите му обувки бяха в същия цвят като педантично сресаната му назад коса. — Съвсем проста е и се състои от два етапа. Етап номер едно — вие ми казвате колко искате да получите за тази картина. — Той посочи към Етап номер две — аз ви написвам чек.

Тълпата се разсмя. Дарио Нануци обаче остана невъзмутим и ми направи знак да се приближа.

— Извинете ме — казах на беловласия.

— Цената току-що се вдигна, приятелю — подхвърли някой на господин Джин Хавайски и всички отново се засмяха. Той също, но май не му беше до смях.

Имах чувството, че сънувам.

Нануци ми се усмихна и се обърна към посетителите, който продължаваха да гледат картините ми.

— Дами и господа, господин Фриймантъл не е дошъл, за да продава картините си. Пожела да чуе мнението на специалист за творчеството си. Моля ви да уважите личното му пространство и да ми позволите да изпълня професионалните си задължения. — *„Каквото и да означава това“* — помислих си. — Извинете ме за момент. Госпожица Окойн, господин Брукс и господин Кастелано с радост ще отговорят на всичките ви въпроси относно творбите, които в момента се продават в галерията.

— *Мое*то мнение е, че трябва да сключиш договор с този човек — заяви строга на вид жена с лице, носещо белезите на някогашна красота, и прошарена коса, вързана на опашка. Думите ѝ бяха последвани от аплодисменти. Усещането, че сънувам, се усили.

От дъното на помещението към нас пристъпи грациозен млад мъж. С Нануци си размениха няколко думи и младежът извади от джоба си руло овални стикери. На всеки от тях със сребристи букви пишеше „НСП“ — „Не се продава.“

Нануци отлепи един и се наведе над първата картина, след което се извърна към мен и ме изгледа укорително:

— Не сте ги лакирали.

— Ами... май не. — Отново поруменях. — Всъщност... не знам как се прави.

— Дарио, явно човекът е примитивист — отново се обади строгата на вид жена. — Обзалагам се, че рисува най-много от три години; ако греша, ще те покана на вечеря в „Зория“. — И тя обърна към мен повехналото си, но все още красиво лице.

— Когато и *ако* се появи нещо, за което да пишеш, Мери, ще ти се обадя — тросна се Нануци.

— Гледай да не забравиш — кимна тя. — Дори няма да питам за името на художника... Виждаш ли какво добро момиче съм? — Тя ми махна и тръгна към изхода.

— Че защо да пита — измърмори Джак и беше съвсем прав. Бях се подписал в долния ляв ъгъл на всяка картина — четливо и старателно, както бях подписвал всички фактури, бланки и договори в предишния си живот. *Едгар Фриймантъл*.

[1] С. Шачат — съвременна американска художничка, поетеса и фотографка, носителка на множество награди, авторка на известната серия „Гергини“. — Б.пр. ↑

[2] У. Бера — американски художник, който живее и работи в щата Ню Мексико, но често пътешества из Европа. — Б.пр. ↑

[3] Съвременен израелски художник и скулптор. — Б.пр. ↑

VII

Нануци приклепна и се зае да залепва стикерите в горния десен ъгъл на платната — на същото място, където обикновено маркират папките с документи. Щом приключи, поведе двама ни с Уайърман към кабинета си. Покани и Джак, ала той предпочете да остане при картините.

Любезният домакин ни предложи кафе, което отказахме, и вода, която приехме. Използвах повода да изгълтам две капсули тилебол.

— Коя е дамата? — попита Уайърман.

— Мери Айър. Ярка фигура в културния живот на Слънчевия бряг. Издава независим и агресивен артвестник, наречен „Булевард“. Обикновено вестникът излиза веднъж месечно, но по време на туристическия сезон — на всеки две седмици. Живее в Тампа — в ковчег, както мълвят злите езици. Новите местни художници са най-голямата ѝ страст.

— Стори ми се доста наблюдателна — отбеляза Уайърман.

Нануци вдигна рамене:

— Мери е голяма работа. Помогнала е на много художници и сякаш винаги е била тук. Оттук идва и значението ѝ за града, в който си изкарваме прехраната благодарение на туристите.

— Ясно — кимна Уайърман. Зарадвах се, че поне единият от нас разбира нещо. — Тя е нещо като меценатка на местните художници.

— Нещо повече — изтъкна Нануци. — Тя е истински експерт. И ние се стараем да я радваме. Стига да можем, разбира се.

Дългокосият мъж кимна.

— По Западното крайбрежие на Флорида художествените галерии са доста популярни. Очевидно Мери Айър го знае и съдейства за процъфтяването им. И ако някоя успешна галерия открие, че може да продава за по десет хиляди долара портрети на Елвис, изработени от макарони, зашита върху кадифе, Мери...

— Ще я направи на пух и прах — довърши Нануци. — За разлика от всичко, което казват префърцунените сноби (ще ги познаете

по черните костюми и миниатюрните телефончета), печалбата не е най-важното нещо за нас.

— Олекна ли ви на душата? — попита Уайърман, без да се усмихва.

— Почти. Искях само да кажа, че Мери разбира положението ни. Продаваме хубави неща — поне повечето от нас, — понякога дори истински шедьоври. Правим всичко по силите си да откриваме и налагаме нови художници, но някои от клиентите ни са толкова богати, че това дори им пречи. Имам предвид хора като господин Костенца, който размахва навсякъде чековата си книжка, и дамите, които идват тук с кученца, чиято козина е боядисана в тон с любимото им кожено палто. — Нануци се ухили — бях сигурен, че богатите му клиенти не са виждали тази подигравателна усмивка.

Слушах го като омагьосан. Помогнал ми бе да пристъпя в друг свят.

— Мери пише за всяка изложба, която успее да посети. А посещава много и повярвайте ми, отзивите ѝ невинаги са ласкателни.

— Но повечето са положителни, нали? — попита Уайърман.

— Естествено, защото повечето изложби са на високо ниво. Разбира се, много малко творби са гениални, понеже това по принцип е характерно за туристическите региони, но добрите неща са наистина много. Картини, които да си купиш, да закачиш въкъщи и без капка смущение да посочиш с думите: „Аз съм ги избрал.“

Помислих си, че галеристът току-що бе дал идеалното определение за посредствеността — бях виждал как този принцип е залегнал в стотици архитектурни проекти, ала отново се замълчах.

— Мери споделя нашия интерес към новите художници. Вероятно и за вас ще е от полза, господин Фриймантъл, да поговорите с нея, преди да направите първата си изложба.

— Искаш ли да организираш първата си изложба тук, в „Ското“? — попита Уайърман.

Устните ми бяха пресъхнали. Опитах се да ги навлажня с език, но и той бе сух. Ето защо пийнах малко вода, преди да отговоря.

— Не слагаш ли кацата пред балкона? — Замълчах. Изчаках малко и пийнах още вода. — Искях да кажа каруцата пред коня. Дойдох, за да чуя *вашето* мнение, сеньор Нануци. Вие сте експертът.

Той извади пръстите си изпод жилетката и се приведе. Столът му изскърца и резкият звук ми се стори твърде пронизителен за малкото помещение. Най-важното обаче беше, че ми се усмихна и усмивката му беше сърдечна. Тя оживи очите му и те станаха неустойими. Внезапно разбрах защо постига такива успехи в търговията с предмети на изкуството, макар че в този момент едва ли искаше да продаде нещо. Пресегна се над бюрото и стисна ръката ми — ръката, с която рисувах; единствената, която ми бе останала.

— Господин Фриймантъл, оказвате ми голяма чест, но боят баща Аугустино е сеньорът в *нашата* фамилия. На мен ми стига и господин. Що се отнася до картините ви... да, добри са. Ако се има предвид от колко малко време се занимавате с живопис, те са отлични. Може би дори гениални.

— *Защо?* — попитах. — Каква е причината да ви харесват, ако, разбира се, не ме ласкаете?

— Правдивостта — отвърна той. — Излъчва се от всеки шрих.

— Но на повечето са изобразени залези! А онова, което добавих... — вдигнах ръка и я отпуснах. — Подръчни средства — доста банален трик.

Нануци се разсмя.

— Откъде научихте тези думи? От раздела за култура на „Ню Йорк Таймс“? Или често гледате предаванията на Били О’Райли^[1]? А може би и двете? — Той посочи към тавана. — Лампа? Това е подръчно средство. — Насочи показалеца към гърдите си. — Пейсмейкър? Друго подръчно средство. — Изпъна двете си ръце, а пък аз си помислих, че онези, които имат две ръце, са истински щастливци. — Забравете думите „банален трик“, господин Фриймантъл. Изкуството трябва да бъде обител на надеждата, а не на съмнението. Вашите съмнения са породени от липсата на опит, което изобщо не е срамно. Изслушайте ме. Ще ме изслушате ли?

— Естествено — кимнах. — Нали за това съм дошъл.

— Когато казвам истина, разбирам „красота“.

— Джон Кийтс — обади се Уайърман. — „Ода за гръцката ваза“. „Красотата истина е, истината — красота, това ви трябва, него само знайте на земята.“^[2] Стар хит, но златен.

Нануци не го чу. Беше се надвесил над бюрото и продължаваше да се взира в мен.

— Според мен, господин Фриймантъл...

— Едгар.

— Според мен, Едгар, това е смисълът на изкуството и единственият начин да бъде оценявано. — Той се усмихна — малко виновно, както ми се стори. — Разбирате ли, не искам да се замислям за изкуството. Не желая да ходя по симпозиуми, да слушам изказвания, да ги обсъждам по време на префърцунени сбирки... макар че понякога ми се налага, защото такава ми е работата. Онова, което искам, е да ме хване ей тук... — той посочи сърцето си — ... и да бъда разтърсен, когато зърна истинската красота.

Уайърман избухна в смях и също разпери ръце.

— *Точно така!* Не знам дали картините ти хванаха за сърцето онзи тип, но той бе готов да хване чековата си книжка!

— Мисля, че наистина бе разтърсен — кимна галеристът. — Както всички други.

— И аз съм на същото мнение — кимна Уайърман. Вече не се усмихваше.

Нануци продължаваше да ме гледа:

— Повтарям — не говорете за банални трикове. Онова, към което се стремите в картините си, е съвсем очевидно: търсите начин да погледнете поновому на най-популярната и банална гледка във Флорида — тропическия залез. Опитали сте се по свой начин да избегнете клишето.

— Да, прав сте. Затова подражавах на Дали...

Галеристът махна с ръка:

— Картините ви нямат нищо общо с творбите на Дали. Нямам намерение да обсъждам с вас различните школи в живописа, Едгар, нито пък да използвам думи, завършващи на „изъм“. Работите ви не принадлежат към нито една живописна школа, защото не сте *запознат* с тези течения в изкуството.

— Запознат съм със строителството на сгради.

— Тогава защо не рисувате *сгради*?

Поклатих глава. Можех да му отвърна, че никога не ми бе идвало наум... ала си дадох сметка, че думите ми щяха да са по-правдиви, ако бях казал, че подобна мисъл никога не бе осенявала ампутираната ми ръка.

— Мери е права. Вие сте американски примитивист и в това няма нищо срамно. Баба Моузес^[3] е била американски примитивист. Както и Джаксън Полак^[4]. Важното обаче, Едгар, е, че притежавате талант.

Понечих да отговоря, но се отказах. Не знаех какво да кажа. Уайърман ми се притече на помощ:

— Благодари на човека, Едгар.

— Благодаря ви.

— Няма защо. Ако *решите* да направите изложба, Едгар, ще ви моля първо да се обърнете към „Ското“. Ще ви предложи по-добри условия от всички галерии на Палм Авеню. Обещавам.

— Шегувате ли се? Разбира се, че ще дойда първо при вас.

— Аз естествено ще проуча договора. — Уайърман се усмихна престорено невинно.

Нануци също се усмихна:

— Нямам нищо против. Всъщност няма бог знае колко за проучване. Стандартният ни договор с нови художници е дълъг страница и половина...

— Господин Нануци — прекъснах го. — Наистина не знам как да ви се отблагодаря.

— Вече го направихте. Картините ви ме хванаха за сърцето и ме разтърсиха. Само още нещо, преди да си тръгнете... — Той отвори бележника си, написа нещо, откъсна листчето и ми го подаде, сякаш бе лекар, даващ рецепта. Една-единствена дума, написана с големи наклонени букви, която изглеждаше като названието на някакво загадъчно лекарство: „**ЛИКУИН**“.

— Какво е това? — попитах.

— Лак. Предлагам ви да го нанесете върху всички завършени платна. Оставете го да съхне двайсет и четири часа, след което нанасяте втори слой. Този препарат ще запази залезите ви ярки в продължение на столетия. — Той ме изгледа толкова сериозно, че почувствах как стомахът ми се сви. — Не знам дали заслужават толкова дълъг живот, но... кой знае. Може би го заслужават.

[1] Водещ на една от най-популярните телевизионни програми.
— Б.пр. ↑

[2] Приложих превода на Цветан Стоянов. — Б. NomaD ↑

[3] Баба Моузес (1860–1961) — американска самоука художничка. Прави първата си изложба на осемдесет години. — Б.пр. ↑

[4] Джаксън Полак (1912–1956) — американски художник, основател на школата по абстрактен експресионизъм. — Б.пр. ↑

VIII

Хапнахме в „Зория“ — ресторанта, споменат от Мери Айър, и аз позволих на Уайърман да ме почерпи един бърбън преди вечерята. За пръв път след злополуката консумирах твърд алкохол и напитката ми действа доста странно. Всичко наоколо изведнъж стана по-ярко и отчетливо, изпълвайки се с цвят и светлина. Тъглите, вратите, прозорците, дори лактите на сервитьорите като че ли се заостриха и тези остриета сякаш разрязваха въздуха, а през зейналите отвори се процеждаше някакво странно усещане, гъсто като сироп. Рибата-меч, която си бях поръчал, се топеше на езика ми, зеленият грах бе сочен и хрупкав, а кремът брюле бе толкова сладък и засищащ, че се боях да не се пръсна ако го изям (но и съблазънта беше голяма). Разговорът ни беше оживен, смяхме се много. Същевременно ми се искаше обядът да приключи час по-скоро. Главата ме болеше, но пулсиращата болка се бе преместила към тила. Шумът, който вдигаха пълзящите броня до броня коли по главната улица, бе изнервящ и всеки клаксон ми звучеше злобно и заплашително. Искях да се върна на Дума. Липсваха ми чернотата на океана и спокойният разговор на раковините под къщата, докато лежах в постелята заедно с Рийба.

Ето защо когато сервитьорът се приближи да попита искаме ли още кафе, само Джак поддържаше разговора. Сетивата ми бяха изострени до крайна степен и усещах, че не само аз копнея за смяна на обстановката. В ресторанта беше доста тъмно и лицето на Уайърман беше загоряло от слънцето, но все пак забелязах, че е пребледнял. И лявото му око отново сълзеше.

— Не, благодаря, искаме само сметката — каза на сервитьора, усмихна ни се и добави: — Извинете, че прекъсвам малкото ни празненство, но искам да се върна при своята дама. Ако не възразявате, момчета.

— Аз съм за — кимна Джак. — Първо безплатна вечеря в шиказен ресторант, после да съм вкъщи за любимото спортно предаване? Това се казва късмет.

Двамата с Уайърман изчакахме пред големия паркинг, докато младежът докара взетият под наем миниван. На улицата беше светло, но бледността на Уайърман продължаваше да ме тревожи. Под ярките лампи кожата му изглеждаше почти жълтеникава. Попитах го как се чувства.

— Уайърман се чувства прекрасно. Госпожица Истлейк, от друга страна, напоследък изкара няколко тежки ноци. Зовеше сестрите си и баща си и само дето не ме помоли да ѝ донеса от пиле мляко. Вероятно е свързано с пълнолунието. Зовът на луната се чува на определена честота, но само увреденият мозък може да го улови. Елизабет отново ще спи. Което значи, че и аз ще спя. Надявам се.

— Добре.

— На твоє място, Едгар, нямаше да отговоря веднага на предложението за изложбата. Щях да помисля ден-два. И не спирай да рисуаш. Работлив си като пчеличка, но се съмнявам, че имаш достатъчно картини за...

Зад Уайърман се издигаше облицована с плочки колона. Той залитна назад и се облегна на нея, за да не падне. Въздействието на бърбъна вече отшумяваше, но възприятията ми бяха запазили остротата си, затова видях какво се случи с очите му, когато изгуби равновесие. Дясното се обърна надолу, а лявото — кървясало и сълзящо, се завъртя нагоре, докато от ириса остана само малка дъга. Помислих си, че виждам невъзможното — човешките очи не могат да се движат в диаметрално противоположни посоки. Ала това навярно се отнасяше само за здравите хора. След миг Уайърман политна встрани.

Подхванах го.

— Уайърман? *Уайърман!*

Той тръсна глава и ме погледна. Като нормалните хора. Лявото му око се бе наляло с кръв и блестеше от влага, но по нищо друго не се различаваше от дясното. Уайърман извади носната си кърпа и изтри бузата си. Засмя се.

— Чувал съм, че скучният разговор може да те накара да заспиш, но не съм и предполагал, че може да се случи с мен. Абсурдно е!

— Ти не заспа. Ти... не знам точно какво ти стана.

— Не дрънкай врели-некипели.

— С очите ти стана нещо странно.

— Защото умирам за сън, *tuchacho*.

Изглежда ме, както му беше обичай — главата му беше наклонена, веждите повдигнати, а устните — извити като за усмивка. Аз обаче си помислих, че прекрасно знае какво имам предвид.

— Трябва да отида на лекар и да си направя изследвания — казах. — Да си направя МРТ на главния мозък. Обещах на приятеля си Кеймън. Какво ще кажеш да отидем двамата?

Уайърман се отдръпна от колоната:

— А, ето го Джак с минивана. Чудесно. Хайде, Едгар, да не изпуснем последния автобус за Дума Ки.

IX

На връщане той отново изпадна в странното състояние, обаче Джак не забеляза нищо, понеже не откъсваше очи от пътя. Предполагам, че и Уайърман не си спомняше какво точно се случи. По моя молба се движихме не по натоварената Тамаями Трейл с безкрайните задръствания, а по доста по-тесния и лъкатушещ Кейси Ки Роуд. Бях казал, че искам да видя как луната се отразява във водата.

— Започваш да развиваш характерната за повечето художници ексцентричност, *tuchacho* — подхвърли Уайърман, който се бе излегнал на задната седалка. Явно не искаше да нарушава комфорта си, като слага предпазен колан. — Току-виж си сложил и баретта. — Той произнесе думата като италианец.

— Я си го начукай, Уайърман.

— Чукал съм на изток, чукал съм на запад — замечтано промърмори дългокосият.

Слушах го с половин ухо. Бях като хипнотизиран от луната, която пореше черната вода. Запитах се дали мога да нарисувам онова, което виждах от минивана — луната, напомняща сребърен куршум под самата повърхност на водата.

Бях се замислил над това (може би се бях унесъл в дрямка), но с периферното си зрение улових някакво движение над лунната пътека. Отражението на Уайърман. В първия момент бях осенен от безумната идея, че той мастурбира — така силно се гърчеше. Погледнах изпод око Джак, ала той бе съсредоточен в шофирането — Кейси Ки Роуд е истинска симфония от остри завои.

Обърнах се да погледна какво става на задната седалка. Уайърман не мастурбираше, не спеше и не сънуваше. Несъмнено бе получил епилептичен припадък. През първите десет години от съществуването на компанията „Фриймантъл“ за мен работеше чернокож-епилептик и познавах признаците. Уайърман се тресеше, сякаш през него минаваше електрически ток, ръцете му се мятаха. Премляскваше, сякаш ядеше нещо вкусно, а с очите му се случваше същото, което бях видял одева. На устните му беше избила пяна, от

кървясалото му око се стичаше тънка струйка и се губеше в рошавите му бакенбарди.

Пристъпът продължи двайсетина секунди, после премина. Уайърман примигна, очите му се фокусираха. В продължение на минута-две остана да лежи безмълвно. Щом забеляза, че го гледам, подхвърли:

— Човек убивам за още едно уиски, но май алкохолът няма да ми се отрази добре.

— Ако пиеш още, няма да чуеш звънеца на госпожата... — надявах се, че гласът ми не издава колко съм разтревожен.

— Мостът на Дума Ки е пред нас — обяви Джак. — Почти стигнахме.

Уайърман се понадигна:

— Страхотно си изкарахме, момчета, но сега копнея за кревата си. Май остарявам, а?

Х

Въпреки че десният ми крак бе отекал, намерих сили да слеза от минивана и застанах до Уайърман, когато той отвори металното сандъче до вратата, където се намираше пултът на модерната алармена система.

— Благодаря ти, че ме придружи — промърморих.

— Моля — кимна той. — Но ако ми благодариш още веднъж, *tushacho*, ще ти забия един. Извинявай, но започваш да ми лазиш по нервите.

— Ясно. Благодаря, задето ме предупреди.

Той се засмя и ме потупа по рамото.

— Харесваш ми, Едгар. Имаш характер, макар и чепат... имаш и устни да ме целунеш отзад.

— Трогателно, още малко и ще се разплача. Виж сега, Уайърман...

Можех да му кажа за пристъпа. Точно такова намерение имах, но в крайна сметка се отказах. Нямах представа дали постъпвам правилно или не, обаче знаех, че вероятно го очаква дълга безсънна нощ с Елизабет Истлейк. Болката отново се загнезди в тила ми. Ето защо се ограничих с въпроса съгласен ли е двамата да отидем на лекар.

— Ще си помисля и ще ти кажа какво съм решил.

— Само не протакай, защото...

Той вдигна ръка и ме прекъсна. Вече не се усмихваше.

— Стига, Едгар. Стига толкова за днес, става ли?

— Става — кимнах. Изпроводих го с поглед и се върнах при минивана.

Джак бе усилил радиото. Слушаше парчето „Ренегат“. Понечи да намали звука, но аз го спрях.

— Недей даже може да го усилиш.

— Наистина ли? — Младежът се обърна и подкара към моята вила. — Страшна банда. Слушали ли сте ги преди?

— Джак, това е „Стикс“^[1]. Денис Де Йънг? Томи Шоу? Къде си живял досега? В пещера?

Помощникът ми се ухили виновно.

— Предпочитам кънтри и по-старички неща. Голям фен съм на „Рат Пак“^[2] например.

Като чух, че Джак Кантори слуша Дино и Франк, се запитах (не за пръв път през този ден) дали не сънувам. Запитах се и нещо друго — как така успях да си спомня, че Денис Де Йънг и Томи Шоу бяха от „Стикс“ (и че именно Шоу бе написал песента, която сега гърмеше от тонколониите на минивана), при положение, че понякога не се сещах как се казва бившата ми жена.

[1] Американска рок група, създадена през 60-те; първата банда с четири мултиплатинени албума. След разпадането ѝ двамата вокалисти Денис Де Йънг и Томи Шоу започват солови кариери. Песента „Ренегат“ достига 16-то място в класациите през 1979 година. — Б.пр. ↑

[2] „Рат Пак“ (букв. Глутница плъхове) — прозвище, дадено от журналистите на певците Франк Синатра, Дино Мартин, Сами Дейвис младши, Джоуи Бишъп и Питър Лофърд, които били близки приятели и често изнасяли съвместни концерти. — Б.пр. ↑

XI

На телефонния секретар в дневната мигаха две лампички — едната съобщаваше, че е получено ново съобщение, а втората известяваше, че записващата лента е запълнена докрай. В прозорчето „ПОЛУЧИ СЪОБЩЕНИЯ“ светеше цифрата 1. Изведнъж изпитах лошо предчувствие, а болката в тила ми бавно запълзя към челото. Познавах само двама души, които можеха да оставят толкова дълго съобщение, че да запълнят цялата касетка — Пам и Илзе — и в нито един от двата случая не разчитах на добри новини. За да кажеш *„Всичко е наред, обади се, когато имаш възможност“* не са необходими цели пет минути.

„Ще го прослушам утре сутринта“ — помислих си, после някакво подличко гласче, което май не бях чувал досега (може би се бе пръкнало току-що), даде още по-радикално предложение — да изтрия съобщението, без да го прослушам.

— Чудесна идея — изсумтях. — А когато човекът, който ме е търсел, позвъни отново, ще кажа, че бездомно псе е изяло телефонния ми секретар.

Натиснах бутона за прослушване. Както често се случва, тъкмо когато сме най-сигурни какво да очакваме, предположението ни се оказва погрешно. Съобщението не бе оставено нито от Пам, нито от Илзе; чух хрипкавия глас на Елизабет Истлейк:

„Здравей, Едгар. Надявам се, че си имал ползотворен ден и се наслаждаваш на компанията на Уайърман, както и аз се наслаждавам на компанията на госпожица... добре, де, забравих й името, но е изключително приятна жена. Важното е, че помня *твое* име. В момента се радвам на един от светлите си периоди. Обичам ги и ги ценя, но в същото време ме изпълват и с тъга. Сякаш летиш с планер и порив на вятъра те издига над стелещата се над земята мъгла. Известно време виждаш всичко ясно и отчетливо... но знаеш, че вятърът ще затихне и планерът отново ще се гмурне в мъглата. Разбираш ли ме?“

Разбрах я чудесно. Животът ми се бе подобрил, но още бях в света, в който се бях събудил — тук думите нямаха смисъл, а

спомените бяха разпилени като градински мебели след ураган. В този свят се опитвах да общувам, като се нахвърлям върху хората, а единствените чувства, на които бях способен, бяха страх и гняв. Навярно бе възможно да изляза от това състояние (както би казала Елизабет), ала после никога нямаше да мога да се откъсна от усещането, че реалността е тънка и прозрачна. А какво имаше зад нея? Хаос. Безумие. Жестоката истина е червена.

„Стига съм говорила за себе си, Едгар. Обаждам се да те питам нещо. Заради парите ли рисуваш, или вярваш в изкуството заради самото изкуство? Сигурна съм, че те попитах, когато се запознахме — почти съм сигурна, — но не помня отговора ти. Според мен вярваш в изкуството заради самото изкуство, иначе Дума не би те извикала. Но ако останеш тук достатъчно дълго... — В гласа ѝ се прокрадна загриженост. — Едгар, не се съмнявам, че ще си чудесен съсед, но трябва да вземеш някои предохранителни мерки. Мисля, че имаш дъщеря, и ако не се лъжа, тя идва тук. Нали? Доколкото си спомням, веднъж май ми помаха. Симпатична блондинка е, нали така? Може да я бъркам със сестра си Хана (имам склонност към подобни грешки), но мисля, че сега съм права. Ако възнамеряваш да се задържиш тук, Едгар, повече не кани дъщеря си тук. При никакви обстоятелства. Дума Ки е опасно място за дъщерите.“

Втренчих се в телефонния секретар. Опасно място. Преди май беше казала, че не е хубаво, или поне такъв спомен имах. Дали означаваше едно и също?

„И картините ти — продължи тя. — В тях е другият проблем. — В гласа ѝ се долавяха извинителни нотки и сякаш въздухът не ѝ достигаше. — Естествено никой *не бива* да казва на художника какво да прави, обаче... ох, драги... — Тя се закашля като всеки дългогодишен пушач. — Никой не обича да му говорят открито за тези неща... може би никой не знае *как* да говори открито за тях... но ще ми позволиш ли да ти дам един съвет, Едгар? Съвет от човек, който само съзерцава изкуството, към човек, който го създава? Ще ми позволиш ли?“

Зачаках. Телефонният секретар мълчеше. Казах си, че сигурно лентата е свършила. Раковините под къщата шепнеха тихичко, сякаш споделяха тайните си. „*Пистолет, плод. Плод, пистолет.*“ Елизабет отново заговори:

„Ако управителите на «Ското» или «Авенида» ти предложат да направиш изложба, настоятелно те моля да се съ согласиш. За да могат и други хора да се насладят на творбите ти, но най-вече за да ги махнеш възможно по-скоро от Дума... — Тя си пое дъх като човек, който се подготвя за някаква неприятна работа. Направи ми впечатление, че говори съвсем свързано, не като изкуфяла старица. — *Не допускай да се натрупа в тях.* Това е съветът ми — съвсем добронамерен и лишен от какъвто и да е... личен интерес. Да оставиш тук картините си е все едно да оставиш акумулатор да се зарежда твърде дълго. Накрая ще експлодира.“

Не знаех дали това е възможно или не, но разбрах смисъла на думите ѝ.

„Не мога да ти обясня защо трябва да постъпиш така, но е наложително — продължи тя, а мен внезапно ме осени, че този път ме лъже. — Ако наистина вярваш в изкуството заради самото изкуство, творбите ти са изключително важни за теб, нали? Дари и да не се налага да продаваш картините си, за да осигуриш насъщния, споделянето на творчеството... желанието да го покажеш на света... художниците не са безразлични към тези неща, нали?“

Откъде можех да знам кое е важно за художниците? Едва днес бях научил за лакирането на картините. Бях... как ме бяха нарекли Нануци и Мери Айър? Американски примитивист.

„Мисля, че няма друго — изрече Елизабет след кратка пауза. — Казах ти всичко, което си бях намислила. Моля те, слушай се в съвета ми, ако възнамеряваш да останеш на острова, Едуард. С нетърпение очаквам деня, когато ще ми почетеш. Много стихотворения, надявам се. Ще е истински празник за мен. До нови срещи. Благодаря, задето изслуша една старица. — Замълча за миг, после ни в клин, ни в ръкав изтърси: — Масата потече. Нищо. Извинявай.“

Изваках двайсет секунди, после трийсет. Тъкмо бях решил, че е забравила да затвори телефона, и протегнах ръка към бутона „СТОП“, отново чух гласа ѝ. Тя изрече само четири думи, които бяха безсмислени като фразата за потеклата маса, но от тях ме побиха тръпки, а косъмчетата на тила ми настръхнаха.

„Баща ми беше гмуркач.“

Всяка дума бе произнесена бавно и отчетливо, после чух тихичко изщракване — слушалката бе върната на вилката.

„Няма повече съобщения — избоботи механичен глас. — Лентата е запълнена.“

Загледан в телефонния секретар, се замислих дали да не изтрия записа, но реших да го запазя и да го пусна на Уайърман. Съблякох се, измих си зъбите и се проснах на кревата. Лежах в мрака, тъпата, но несекваща болка в главата продължаваше да ме измъчва, някъде под мен раковините непрестанно нашепваха последните слова на Елизабет Истлейк: *„Баща ми беше гмуркач.“*

ОСМА ГЛАВА СЕМЕЙНА СНИМКА

I

Събитията позабавиха темпото си. Случва се понякога. Водата в тенджерата кипи, но тъкмо когато заплашва да прелее, някаква сила — Бог, съдба или обикновено съвпадение — намалява силата на огъня под нея. Веднъж споделих тази мисъл с Уайърман и той ми каза, че животът е като петъчна сапунена опера. Зрителят си мисли, че епизодите са свършили, ала в понеделник продължава същата боза.

Очаквах да дойде с мен на лекар и да изясним каква е причината за пристъпите. Очаквах да ми каже защо се е прострелял в главата и как човек може да оживее след подобно нещо. Дори си представях отговора му: *„Е, от време на време имам пристъпи и не мога да чета, но иначе нищо ми няма.“* Очаквах да ми разкаже защо работодателката му е вманиачена на темата „Несъвместимостта на острова и Илзе“. И най-важното — надявах се да реша каква е следващата стъпка в живота на Едгар Фриймантъл, великият американски примитивист.

Ала нито едно от тези неща не се случи... или поне веднага. В живота естествено настъпват промени и понякога крайните резултати са сравними с експлозии, но както в сапунените опери, така и в реалния живот големите бомби често имат дълъг фитил.

Уайърман се съгласи да дойде с мен на лекар и да си „прегледа главата“, но не по-рано от март. През февруари щял да бъде много зает. От следващият уикенд зимните наематели (той ги наричаше „месечните“, сякаш ставаше дума за менструални цикли, а не за хора) започвали да пристигат в къщите, притежавани от госпожица Истлейк, и първи щели да цъфнат именно онези, които не можел да понася. Джо и Рита Годфри от Роуд Айлънд, които Уайърман беше кръстил Злите псета (след време и аз започнах да ги наричам така). Те идвали всяка зима за десет седмици и се настанявали във вилата, намираща се най-близо до хасиендата. Табелите, предупреждаващи за техните ротвайлери и питбула, бяха пред къщата; сетих се, че с Илзе ги бяхме видели по време на кошмарната експедиция по Дума Ки Роуд. По думите на Уайърман Злото псе Джо навремето бил зелена барета —

тонът му подсказваше, че това обяснява прозвището, което му беше лепнал.

— Господин Дириско не слиза от колата, когато им носи пощата — добави той. Говореше за пълничкия весел пощальон, който обслужваше южната част на Кейси Кий и цялата Дума. Седяхме на магаретата за рязане на дърва пред къщата на Злите псета ден-два преди появата им на острова. Застланата с натрошени мидички алея блестеше в розово, понеже Уайърман бе включил пръскачките. — Остава пратката на земята до пощенската кутия, натиска клаксона и подкарва към „Двореца“. И мога ли да го виня? *Non, non, Nanet.*

— Уайърман, за онзи поглед...

— Грешиш. Наистина февруари е най-натовареният месец в годината. Предишния път ме изненадаха, но сега няма. Най-малкото защото тази година госпожица Истлейк няма да се занимава с битовите им проблеми. Освен това Злите псета не идват за пръв път и вече знам какво да очаквам от тях. Както и от Баумгартенови. Те ми харесват. Имат две деца.

— Момичета ли са? — попитах, мислейки си за онова, което ми бе казала Елизабет.

— Не, и двете са момчета и на челата им сякаш пише: „Ние направихме белята, но не ни се карайте.“ В другите четири къщи ще има нови наематели. Надявам се, че не изповядват философията „Рок всяка нощ, купон всеки ден“^[1], но какви са шансовете надеждите ми да се оправдаят?

— Не особено големи, обаче се моли да не са взели дисковете на „Слипнот“^[2].

— Кой е тоя Слипнот? Какво е това?

— По-добре да не знаеш. Особено след като толкова неща са ти се струпали на главата, че не преставаш да мрънкаш.

— Не мрънкам, Уайърман обяснява що е то февруари на Дума Ки, *tuchacho*. Налага ми се да върша всичко — да оказвам първа помощ на хлапетата на Баумгартенови, ако ги парне медуза, да търся вентилатор за бабата на Злото псе Рита, която вероятно ще натресат в спалнята за гости поне за седмица. Мислиш, че госпожица Истлейк е стара ли? Виждал съм в Деня на мъртвите по улиците на Гуадалахара да носят мексикански мумии, които изглеждат по-добре от дъртата вещица Годфри. Речникът ѝ се състои от две фрази. Едната е

въпросителна: „Донесе ли ми курабийка?“, а другата е повелителна: „Рита, дай кърпа, че с последната пръдня май изскочи още нещо.“

Разсмях се.

С върха на маратонката си той нарисова усмивка в мидичките, застилащи алеята. Зад нас сенките ни лежаха на Дума Ки Роуд — асфалтиран, гладък и равен. Е, поне тук шосето бе такова. На юг беше съвсем друга история.

— Решението с проблема с вентилаторите, ако те интересува, е просто — „Светът на вентилаторите на Дан“. Гениално название, не мислиш ли? И чуй какво ще ти кажа: наистина ми харесва да решавам тези проблеми. Да намирам изход от малките кризисни ситуации. Нося повече радости на хората от Дума Ки, отколкото някога в съда.

„Но не си забравил да отвлечаш вниманието на хората от темите, които не искаш да обсъждаш“ — помислих си.

— Уайърман, ще изгубиш не повече от половин час, докато лекарят ти прегледа очите и главата...

— Греша, *tuchacho*... — прекъсна ме той. — По това време на годината са необходими минимум два часа, и то да се добереш до лекар в подвижен медицински пункт, който да прегледа възпаленото ти гърло. Ако пък добавим един час за пътуване — даже повече, защото започва сезонът на Прелетните птички и никой от тях не знае къде отива, — но вече говорим за три часа, които аз не мога да отделя. Понеже трябва да видя как работи климатикът в номер 17... електромерът на номер 27... и да пратя кабелджията ей там, ако изобщо благоволи да се появи. — Той посочи съседната къща, която бе номер 39. — Младежи от Толидо я наеха до петнайсети март и са се изръсили пет стотак допълнително за нещо, което се нарича „Уай-Фай“. Идея си нямам какво е.

— Безжичен интернет. Джак ми го осигурил. Вълната на бъдещето, когато децата ще изнасилват бащите си и ще колят майките си.

— Браво. Арло Гътри^[3], хиляда деветстотин шейсет и седма.

— А филмът май беше от хиляда деветстотин шейсет и девета.

— Която и година да е бил, да живее вълна на бъдещето, когато децата ще изнасилват майките си и ще колят бащите си. Това обаче не променя факта, че ще бъда по-зает от еднокрак инвалид в конкурс по

ритане на задници. И още нещо, Едгар. Добре *знаеш*, че няма да ми се размине само със стандартен преглед.

— Но ако се нуждаеш от...

— Ще изкарам още малко и така.

— Естествено. Затова всеки следобед аз й чета.

— Малко поезия няма да ти навреди, канибал такъв.

— Знам, че няма да ми навреди, както и *ти* *знаеш*, че имах предвид друго. — Помислих си (и не за пръв път), че Уайърман е един от малкото ми познати, който може постоянно да ми отказва, без да ме разгневи. Беше истински гений на отказа. Понякога ми се струваше, че причината е в него, ала най-често си казвах, че и двата фактора са оказали влияние.

— Всъщност *мога* да чета — призна той. — По мъничко. Достатъчно, че да се оправям. Етикети на лекарства, телефонни номера... И ще отида да се прегледам, така че продължавай с усилията да превърнеш света в едно прекрасно място. Господи, представям си как си вбесявал жена си! — Той млъкна и ми хвърли кос поглед. — Опа! Да не те настъпих по мазола?

— Готов ли си да поговорим за малкия кръгъл белег на челото ти, *michacho*?

Той се ухили.

— Туше, туше! Приеми дълбоките ми извинения^[4].

— Кърт Кобейн. Хиляда деветстотин деветдесет и трета или някъде там.

Събеседникът ми премигна.

— Наистина ли? Бих казал хиляда деветстотин деветдесет и пета, но рокът отдавна не ми е стихията. Уайърман остаря, колкото и да е тъжно. Що се отнася до пристъпите... извинявай, Едгар, но не ти вярвам.

Обаче вярваше. Виждах го в очите му. Преди да смогна да кажа нещо, той стана и посочи на север:

— Виж! Бял микробус! Мисля, че отрядът на кабелджиите пристигна!

[1] Уайърман цитира припева на един от най-големите хитове на „Кис“. — Б.пр. ↑

[2] Американска група от края на 90-те, свиреща екстремнен метал; членовете ѝ носят уродливи маски. — Б.пр. ↑

[3] Американски певец и актьор. Препратката е към знаменитата му 18-минутна песен-речитатив „Ресторантът «Елис»“ (1966). Песента звучи в едноименния филм, в който Гътри играе самия себе си. — Б.пр. ↑

[4] Уайърман цитира заглавието на песен на „Нирвана“ — рок групата, чийто вокалист бе самоубилият се впоследствие Кърт Кобейн. — Б.пр. ↑

II

След като изслуша записа на телефонния секретар, Уайърман ми каза, че няма представа за какво говори Елизабет Истлейк. Повярвах му. Той продължаваше да твърди, че тревогата на старицата за дъщеря ми по някакъв начин е свързана с отдавна починалите ѝ сестри. Колкото до препоръката ѝ да не държа картините си на острова, тя направо го смая. Дори не знаеше как да реагира.

Злите псета Джо и Рита пристигнаха заедно с целия си зверилник. Семейство Баумгартен — също, и аз често минавах покрай хлапетата им, които играеха фризби на плажа. Оказаха се именно такива, каквито ги описа Уайърман — добре сложени, симпатични и възпитани. Малкият беше на единайсет, а големият — на тринайсет. Не беше далеч денят, когато атлетичните им фигури щяха да отприщят цунами от срамежлив кикот сред мажоретките (нищо чудно и вече да бе дошъл). Докато куцуках по брега, те винаги се старяха да ме включат в играта си и по-големият — Джеф — често ме насърчаваше.

— Браво, господин Фриймантъл, страхотно хвърляне!

В къщата южно от „Розовата грамада“ се бе настанила двойка, пристигнала със спортната си кола. Явно бяха почитатели на Тоби Кийт^[1], защото досадният му протяжен глас се разнасяше от стереото им от зори до мрак.

Каквото и да си говорим „Слипнот“ определено бяха за предпочитане. Четиримата младежи от Толидо имаха количка за голф, с която сновяха напред-назад край брега, когато не играеха волейбол и не ловяха риба.

Малко е да се каже, че Уайърман е зает — той се въртеше като пумпал. За щастие можеше да разчита на помощ. Веднъж Джак му помогна да махне запушилите се пръскачки от моравата на Злите псета. Ден-два по-късно аз му помогнах да изкара количката за голф, заседнала в пясъчна дюна — гостите от Толидо я бяха зарязали, за да отидат за бира, и приливът заплашваше да повлече машината в океана. Десният ми крак все още не бе читав, но няхах проблеми с лявата ръка.

Започнах да предприемам големи крайбрежни разходки. Понякога — особено в следобедите, когато над Залива и вилите се спускаше гъста мъгла — прибягвах до болкоуспокояващи (запасите ми видимо бяха намалели). През повечето дни обаче гледах да не взимам хапчета. През този месец Уайърман рядко сядаше на шезлонгите си на плажа, ала Елизабет Истлейк неизменно беше в дневната си, всеки път ме разпознаваше и винаги държеше под ръка някоя стихосбирка. Не задължително антологията „Хубава поезия“ на Кейлър, макар че явно тя ѝ допадаше най-много. Както и на мен. Мъруин, Секстън и Фрост на едно място — боже мили!

През февруари и март се посветих на четене. От години не бях чел толкова много — романи, сборници с разкази и даже три дебели публицистични книги за това как се набутахме в иракското тресавище (презимето на виновника започва с У, а вицето му е капут^[2]).

Ала през повечето време рисувах. Всеки следобед и вечер, докато единствената ми ръка изнемогнеше. Крайбрежни пейзажи, морски пейзажи, натюрморти и залези, залези, залези.

Фитилът обаче продължаваше да тлее. Котлонът под тенджерата бе намален, но не беше изключен. Проблемът с Кенди Браун не беше първостепенен, но нямаше как да не възникне. И възникна... в Деня на Свети Валентин. Каква ужасяваща ирония!

Ужасяваща.

[1] Популярен американски кънтри певец, роден през 1961. — Б.пр. ↑

[2] Презимето на Джордж Буш е Уокър, а английската дума *disk* освен умалително от Ричард (първото име на вицепрезидента Чейни), означава и мъжки член. — Б.пр. ↑

III

От ifsogirl188 до Efree19

10:19

3 февруари

Скъпи тате!

Толкова съм щастлива, че са харесали картините ти!
Ура! ☺

Ако ти ПРЕДЛОЖАТ да направиш изложба, хващам първия самолет и идвам при теб, за да присъствам на откриването, пременена с „официална черна рокля“ (имам такава, колкото и да не ти се вярва). Напоследък седя до късно над учебниците, защото — това е тайна! — искам да изненадам Карсън за априлската ваканция. Тогава „Колибри“ ще имат концерти в Тенеси и Арканзас (по думите му турнето е започнало страхотно). Мисля, че ако си взема всички изпити, ще присъствам на концертите в Мемфис или Литъл Рок. Как мислиш?

Илзе

Тревогите ми по отношение на баптисткото колибри не бяха намалели и според мен Илзе щеше да си навлече само проблеми. И ако бъркаше в преценката си, най-добре беше да разбере възможно най-скоро грешката си. Ето защо — надявах се и аз да не греша — ѝ изпратих електронно писмо, в което казвах, че идеята е интересна, но при условие, че не занемари учението си. (Не можах да се насиля да кажа на любимата си дъщеря, че перспективата да прекара седмица в компанията на приятеля си, и то под надзора на високоморални баптисти, е добра идея). Също така написах, че вероятно е за предпочитане да не споделя плановете си с майка си. Тя отговори моментално.

От ifsogirl188 до Efree19
12:02
3 февруари

Скъпи, скъпи, тате, да не мислиш, че съм
ОТКАЧИЛА?

Или

Не, не мислех... но ако при пристигането си в Литъл Рок завареше своя тенор в хоризонтално положение с някой от алтовете, щеше да бъде едно много нещастно момиче. Не се съмнявах, че тогава майка ѝ щеше да разбере и за годежа, и за всичко останало, и щеше да наговори какво ли не за бащинската ми отговорност. И аз самият си задавах доста въпроси на тази тема и накрая стигнах до извода, че е най-добре да не предприемам нищо. Когато става дума за децата ти, от време на време започваш да правиш странни предположения и се надяваш, че всичко някак ще се нареди — и с предположенията, и с децата. Родителите са обиграни в изкуството да изпеят цялата песен само като чуят два-три начални акорда.

Размених няколко писма и със Санди Смит от агенцията по недвижими имоти. В съобщението на телефонния ми секретар Елизабет казваше, че вероятно съм от художниците, които вярват в изкуството, иначе островът не би ме повикал. Искях да чуя от Санди само едно — потвърждение, че ме е призовала само гланцираната рекламна брошура, която показват на всички потенциални наематели с дълбоки джобове в цяла Америка. А може би и по целия свят.

Отговорът ѝ не оправда надеждите ми, ала ще излъжа, ако кажа, че останах *изненадан*. В края на краищата тази година не бе особено благосклонна към паметта ми. Да не говорим за желанието да вярвам, че събитията са следвали определен път; когато става въпрос за миналото, всички сме склонни да шмекеруваме.

От SmithRealty9505 до Efree19
14:17
8 февруари

Драги Едгар!

Радвам се, че мястото ви е харесало. В отговор на запитването ви съобщавам, че брошурата с вилата на Салмън Пойнт беше една от деветте, които ви изпратих. Другите къщи се намираха във Флорида или на Ямайка. Доколкото си спомням, вие проявихте интерес само към онази на Салмън Пойнт. Казахте, че цената не е от значение и настоявахте да сключим сделката. Дано съм ви била полезна.

Санди

Прочетох писмото ѝ два пъти и измърморих:

— Довърши сделката и позволи на сделката да довърши теб, *tuschacha*^[1].

Не се сещах какво представляваха другите брошури, ала помнех добре тази, по която бях избрал вилата на Салмън Пойнт. Беше в яркорозова папка. Също като „Розовата грамада“. Спомних си, че вниманието ми не бе привлечено на местността, а от златистия текст по-долу: **„ВАШЕТО ТАЙНО УБЕЖИЩЕ НА БРЕГА НА ЗАЛИВА.“** Значи Дума Ки ме бе повикала, така ли?

Май така излизаше.

[1] Момиче, девойче (исп.). — Б.пр. ↑

IV

От KamenDoc до Efree19

13:46

10 февруари

Едгар, отдавна не съм те чувал, както казал глухият индианец на блудния син (моля да ме извиниш — помня само тъпите вицове). Как върви рисуването? Що се отнася до МРТ, предлагам да се обърнеш към Центъра по неврологични изследвания към Общинската болница в Сарасота. Телефон: 941-555-5554.

Кеймън

От Efree19 до KamenDoc

14:09

10 февруари

Кеймън, благодаря ви за препоръката. „Център по неврологични изследвания“ — колко сериозно звучи само! В най-близко време ще им се обадя, за да си запазя час за преглед.

Едгар

От KamenDoc до Efree19

16:55

10 февруари

Чудесно. Стига само да не те мъчат пристъпи. ☺

Кеймън

Второто изречение завършваше с личице със зъбата усмивка. На мен обаче хич не ми беше смешно — не можех да заравя как Уайърман се гърчее на задната седалка, а очите му гледаха в различни посоки. Обаче знаех, че до петнайсети март нямаше как да го завлека на лекар, освен ако не го привържех с вериги към някой трактор. Или пък ако не получеше нов епилептичен припадък. Разбира се, Уайърман не беше пациент на доктор Кеймън. Всъщност и аз вече не бях, но бях трогнат от загрижеността му. Затова съвсем импулсивно задействах опцията „ОТГОВОРИ“ и написах:

От Efree19 до KamenDoc
17:05
10 февруари

Кеймън, не ме тормозят никакви пристъпи. Чувствам се чудесно. Рисувам непрекъснато. Занесох няколко платна в Сарасота и собственикът на една галерия ги разглежда. Мисля, че ще ми предложи да направя изложба. Ако се стигне дотам, ще дойдете ли? Ще се радвам да видя познато лице от страната на снеговете и ледовете.

Едгар

Възнамерявах да изключа компютъра и да си направя сандвич, ала чух сигнала за ново писмо.

От KamenDoc до Efree19
17:09
10 февруари

Само ми кажи датата и пристигам.

Усмигнах се, докато изключвах компютъра, и усетих, че съм се просълзил.

V

Ден по-късно отидох до Номикс заедно с Уайърман, за да купим нов филтър за умивалник по молба на двойката от номер 17 (онези със спортната кола и мазното кънтри) и пластмасови заграждения за Злите псета. Уайърман не се нуждаеше от помощта ми, а още по-малко пък му трябваше да се тътря подире му в магазина, но денят бе мрачен и дъждовен и ми се прииска да сменя обстановката. Обядвахме в „Офелия“ и поспорихме на тема рокендрол, така че си изкарахме добре. Когато се прибрах, лампичката на телефонния секретар мигаше. Съобщението бе от Пам и се състоеше едва от три думи: „Обади ми се.“

Направих го, ала преди това (признавам, че постъпих като страхливец) влязох в интернет и отворих страницата с некролозите на „Минеаполис Стар Трибюн“. Прегледах я набързо. Името Том Райли не фигурираше, макар че можеше да се е самоубил, след като броят е влязъл за печат.

Обикновено следобед бившата ми жена лягаше да си подремне и изключваше телефона. Очаквах да чуя краткото съобщение, записано на телефонния секретар. Този ден обаче Пам вдигна слушалката и аз чух вежливото, но сдържано „Ало?“.

— Аз съм, Пам. Търсила си ме.

— Сигурно си бил на плажа. При нас вали сняг. Вали сняг и е студено като на Северния полюс.

Олекна ми. Том не беше мъртъв. Ако беше сложил край на живота си, нямаше да си говорим празни приказки.

— Всъщност днес тук е хладно и дъждовно.

— Чудесно. Надявам се да простинеш. Тази сутрин том Райли избяга оттук, след като ме нарече „мръсница, която си вре носа, където не й е работата“, и счупи една ваза. Може би трябва да се радвам, че не я хвърли по мен. — Пам заплака. Изхлипа, после изненадващо се засмя. Смехът й бе горчив, но лишен от злост. — Кога най-сетне ще изгубиш таланта си да ме разплакваш?

— Кажи ми какво се случи, Панда.

— Престани да ме наричаш така. Повтори и ще затворя. Тогава ще звъниш на Том да питаш *него* какво се е случило. Май трябва да те принудя да направиш точно това. Ще ти е за урок. — Започнах да си масажирам слепоочията: лявото с палеца, а дясното — с показалеца и средния ръст. Изумително е как една ръка може да обхване толкова много сънища и болка. Не говоря за потенциалните възможности за задоволяване на еротичните фантазии.

— Кажи ми, Пам моля те. Ще те изслушам и няма да избухвам.

— Значи можеш, а? Секунда... — Чух някакво изтракване, сякаш бе оставила слушалката на твърда повърхност, може би на кухненската маса. За миг чух приглушения брътвеж на телевизора, после звукът внезапно замлъкна. — Така, сега вече чувам мислите си. — Тя отново изхлипа. Изсекна се. Отново заговори, но вече спокойно, без истерия. — Помолих Майра да ми се обади, когато Том се прибере... Майра Деворкян, съседката му. Казах ѝ, че се тревожа за психическото му състояние. Не съм сбъркала, нали?

— Не си.

— И бинго! Майра сподели, че *също* била разтревожена... също и съпругът ѝ Бен. Каза, че пиел твърде много, а понякога отивал на работа небръснат. Макар че бил в чудесно настроение, когато тръгвали на пътешествието. Удивително е колко неща забелязват съседите, дори и да не са ти близки приятели. Бен и Майра изобщо не подозираха за... нас, но са разбрали, че Том е в депресия.

„*Ти си въобразяваш, че не са знаели за вас*“ — помислих си, ала не го изрекох.

— Накратко, поканих го у дома. Така ме гледаше, когато дойде... така ме гледаше... сякаш си мислеше, че искам да... нали разбираш...

— Продължи оттам, където спря.

— Аз ли разказвам или ти?

— Извинявай.

— Всъщност си прав естествено, че си прав. Смятах да го поканя в кухнята на кафе, но не успяхме да стигнем по-далеч от хола. Опита се да ме целуне. — Тя произнесе това изречение с демонстративна гордост. — Позволих му... веднъж... но щом стана ясно, че иска нещо повече, го отблъснах и му казах, че настоявам да поговорим. Отвърна, че не очаквал нищо хубаво, понеже изречението ми било достатъчно красноречиво, но вече нищо не можело да го нарани така, както съм го

била наранила аз, когато му казах, че няма да се виждаме повече. Такива сте вие, мъжете — а после разправят, че *ние* сме насаждали чувство за вина.

Слушах я, без да продумам.

— Потвърдих, че вече няма да имаме романтични отношения, но той не ми е безразличен. Добавих как няколко души са споделили с мен за странностите в поведението му, а аз съм се сетила, че е престанал да взема антидепресантите, и съм се разтревожила да не реши да се самоубие.

Тя замлъкна за миг, преди да продължи задъханата си тирада:

— Преди да дойде, въобще не смятах да му казвам всички тези неща. Но щом прекрачи прага, реших да го направя, а като ме целуна, и последните ми съмнения изчезнаха. Устните му бяха студени и сухи. Сякаш се целувах с труп.

— Вярвам ти — въздъхнах и понечих да почеша дясната си ръка.

— Лицето му се бе изопнало... в буквалния смисъл. Всички бръчки се бяха изгладили, а свитите му устни бяха като чертички. Попита ме откъде ми е хрумнала подобна дивотия. И преди да му отговоря, добави, че дрънкам шибани простотии. Тъкмо така се изрази, а знаеш, че такива думи не фигурират в речника му.

Права беше. Онзи Том, когото познавах, за нищо на света не би говорил така.

— Нямах намерение да му съобщавам имена... най-малко твоето, за да не ме помисли за луда, нито пък на Илзе, защото един бог знае какво би могъл да й наговори, ако...

— Казах ти вече, че Или няма нищо общо с...

— Не ме прекъсвай. Свършвам. Казвах само, че хората, забелязали странностите в поведението му, дори не знаят за хапчетата, които взема след втория развод, нито че от месец май миналата година вече не ги пие. Той ги нарича „хапчета за затыпяване“. И ако си въобразява, че се контролира и никой нищо не забелязва, много греши. После го предупредих, че ако посегне на живота си, ще кажа на майка му и брат му, че се е самоубил, и това ще ги съкруши. Беше твоя идея, Едгар, и се оказа блестяща. Надявам се, че се гордееш. Тогава той счупи вазата и ме нарече „мръсница, която си вре носа, където не й е работата“. Бас държа, че... — Тя преглътна и аз го чух съвсем ясно

през всичките километри, които ни деляха. — Бас държа, че вече е знаел със сигурност как точно ще се самоубие.

— Не се и съмнявам. Какво според теб ще направи сега?

— Не знам. Наистина не знам.

— Може би трябва да му се обадя...

— По-добре недей. Ами ако узнае за нашия разговор и това се окаже последната капка? Тогава *ти* ще си онзи, който няма да може да спи спокойно — добави малко ехидно тя.

Не бях мислил за този вариант, но в думите ѝ имаше логика. Том и Уайърман дяволски си приличаха в едно — и двамата се нуждаеха от помощ, но не можех насила да ги отведа там, където щяха да я получат. В паметта ми изплува един афоризъм (може би уместен, а може би — не): „Можеш да приобщиш една уличница към културата, не и да я накараш да мисли“. Вероятно Уайърман знаеше кой е авторът^[1]. И годината, през която е била изречена крилатата мисъл.

— Сега искам да ми кажеш как разбра за намеренията му — продължи Пам. — Искам да разбера и, кълна се в Бога, ще ми разкажеш всичко, преди да затворя. Изпълних наставленията ти, затова имам право да знам.

Най-накрая се бе появил въпросът, който не ми беше задавала преди. Тогава умът ѝ беше ангажиран с друго: как бях узнал за двама им с Том. Е, не само Уайърман имаше афинитет към житейските мъдрости; баща ми също можеше да се похвали с няколко. Сред тях беше и следната: „Когато лъжата не върши работа, кажи истината.“

— След злополуката започнах да рисувам.

— Знам. И?

Разказах ѝ за картината, на която я бях изобразил заедно с Макс и Том Райли. За проучванията си на феномена „фантомни крайници“. За това как бях видял Том Райли да стои до стълбите към *ателието* ми (използвах тази дума, а не „Розовото мъниче“) — гол до кръста и с извадено око, на чието място се чернееше съсирена кръв.

Най-накрая приключих, а в другия край на линията се възцари продължителна тишина. Нямах намерение да я нарушавам. Най-накрая Пам заговори. С променен, безкрайно резервиран и предпазлив глас:

— Наистина ли го вярваш, Едгар?

— Уайърман, който живее наблизо... — замълчах, обхванат от внезапна ярост. И не защото не намирах нужните думи. Или не само

заради това. Наистина ли възнамерявах да ѝ кажа, че човекът, който живее в голямата хасиенда, от време на време проявява телепатични способности и *затова* ми вярва?

— Какво за него, Едгар? — Пам говореше спокойно и предразполагащо. Познавах добре този тон. Бях му се наслушал през първите месец-два след злополуката. Така тя говореше с Едгар, пациент в психиатричното отделение.

— Нищо — отсякох. — Не е важно.

— Обади се на доктор Кеймън и му разкажи за новата си идея. Че си екстрасенс. Но не му изпращай електронно писмо, а му се обади по телефона. *Моля те.*

— Добре, Пам. — Изведнъж се почувствах безкрайно уморен. И много гневен и озлобен.

— Какво добре?

— Добре, разбрах те. Напълно. Все едно не сме разговаряли. Искях само да спася Том Райли.

Тя явно не намери отговор на думите ми. Не успя и да получи рационално обяснение как точно бях успял да разбера за плановете на Том. Така завърши разговорът ни. Затворих телефона и си казах: „*Всяко добро дело бива наказано.*“

Може би и тя си бе помислила същото.

[1] Фразата е на Дороти Паркър (1893–1967) — американска сценаристка. — Б.пр. ↑

VI

Бях ядосан и отчаян. Дъждовното мрачно време още повече ме потискаше. Опитах се да рисувам, но нищо не излезе. Слязох на долния етаж, взех скицника си и изведнъж осъзнах, че съм се върнал към онези драсканици, с които се развличах, докато говорех по телефона в предишния си живот — карикатурни уроди с грамадни уши. Отвратих се от себе си и се наках да захвърля скицника, но телефонът иззвъня. Беше Уайърман.

— Ще наминеш ли днес следобед?

— Естествено.

— Защото си казах, че при този дъжд...

— Мисля, че ще дойда с кола. Тук няма кого да блъсна.

— Добре. Само че забрави за два часа по поезия. Днес мадам не е на себе си.

— Много ли е зле?

— Много. Още не си я виждал такава. Разпокъсани мисли. Никакъв досег с реалността. Помрачено съзнание. — Той си пое дълбоко дъх и издиша шумно. Сякаш внезапен порив на вятъра засвистя в слушалката. — Виж, Едгар, не ми е удобно да те моля, но може ли да те оставя при нея за малко? Не повече от четирийсет и пет минути. Баумгартенови имат проблеми със сауната... нещо не е наред с нагревателя и ще дойде човек да го оправи, но аз трябва да му покажа разпределителното табло и така нататък. И естествено да подпиша бланката за свършената работа.

— Нямах проблеми.

— Благодаря! Бих те целунал, ако нямаше толкова херпеси...

— Майната ти, Уайърман.

— Да-а-а, всички ме обичат. Това е моето проклятие.

— Пам ми се обади. Поговорила е с моя приятел Том Райли. — Като се имаше предвид какво бяха правили с жена ми в мое отсъствие, да наричам Том свой приятел бе малко странно, ала от друга страна, защо пък не? — Мисля, че благодарение на усилията ѝ планът за самоубийство е отменен.

— Прекрасно. Но защо долавям горчивина в гласа ти?

— Тя взе да ме разпитва как съм разбрал за намеренията му.

— Тоест вече не я е интересувало как си разбрал за креватните им изпълнения, а...

— Как съм поставил диагнозата му — депресия със самоубийствени тенденции — от две хиляди километра разстояние.

— Да! И какво й каза?

— Понеже нямах под ръка добър адвокат, нямах друг избор, освен да кажа истината.

— И тя си помисли, че си *un poco loco*^[1].

— Не, Уайърман — вероятно реши, че съм *тиу loco* — луд за връзване.

— Пука ли ти?

— Не. Но ще започне да умува, а Пам е достойна за националния олимпийски отбор по умуване. Ето защо се тревожа, че доброто ми дело ще навреди на малката ми дъщеря.

— Тоест жена ти ще търси виновника.

— Точно така. Познавам я.

— Лоша работа.

— Илзе ще бъде разтърсена много по-силно, отколкото заслужава. Откакто се помнят, двете с Мелинда са възприемали Том като истински чичо.

— Налага се да убедиш жена си, че наистина си имал видение и дъщеря ти не е свързана с тази история.

— И как да го сторя?

— Защо не й разкажеш случка от живота й, за която няма как да знаеш?

— Уайърман, ти си полудял! *Не мога да задействам телепатията си, когато ми скимне!*

— Откъде си толкова сигурен? Затварям, *amigo* — госпожица Истлейк май изпусна подноса с обяда. Ще се видим ли следобеда?

— Да. — Щях да добавя и „До скоро“, но той вече бе прекъснал връзката. Последвах примера му, чудейки се къде ли бях сложил градинските ръкавици на Пам — онези с надписа „ДОЛУ РЪЦЕТЕ“. Може би ако ги намерех, идеята на Уайърман нямаше да ми изглежда толкова налудничава.

Претърсих цялата къща, но не ги открих. Може би ги бях изхвърлил, след като бях завършил „Приатели-любовници“. Не помнех. Знаех само, че от тогава не ги бях виждал.

[\[1\]](#) Леко изперкал (исп.). — Б.пр. [↑](#)

VII

Стаята, която Уайърман и Елизабет наричаха „Порцелановата приемна“, бе изпълнена с тъжната светлина на субтропичната зима. Дъждът се беше усилил и барабанеше по прозорците, силният вятър люлееше короните на палмите, обкръжаващи „Двореца“, и сенките им танцуваха по стените. Този следобед за първи път не видях на масата „живи картини“ — статуетките на хора и животни и макетите на сгради бях захвърлени в безпорядък. Еднорог и чернокож мъж лежаха един до друг до преобърнатото училище. Ако на масата изобщо се разиграваше някаква сцена, то явно бе от филм-катастрофа. До величествения дом с колони в стил „Тара“ се виждаше кутия за курабийки. Уайърман вече ми бе обяснил какво трябва да сторя, ако Елизабет ме помоли да ѝ я дам.

Дамата седеше на инвалидната количка и с безразличие се взираше в хаоса на масата, където обикновено всяко нещо си беше на мястото. Носеше синя рокля и сини баскетболни кецове „Чък Тейлър“. Запита се дали тази сутрин госпожица Истлейк се е облякла сама или с помощта на Уайърман.

В началото се държеше нормално — произнесе правилно името и попита за здравето ми. Взе си довиждане с Уайърман, когато той се отправи към семейство Баумгартен, и го посъветва да си сложи шапката и да вземе чадър. Но само петнайсет минути по-късно, когато ѝ донесох храна от кухнята, състоянието ѝ рязко се влоши. Елизабет се взираше в една точка и я чух как мърмори:

— Връщай се, Теси, не ти е тук мястото. И кажи на Големия урод да се маха.

Теси. Името ми беше познато. Като използвах разработената от мен система за търсене, потърсих асоциации и в съзнанието ми изникна заглавието „ТЕ ИЗЧЕЗНАХА“. Едната от сестрите-близначки на Елизабет се казваше Теси. Знаех го от Уайърман. Сякаш го чух да казва: „Предполага се, че са се удавили“ и внезапен хлад прободеше сърцето ми като нож.

— Дай ми я — изфъфли старицата и посочи кутията за курабийки. Подадох ѝ я, а тя извади от джоба си статуетка, увита в носна кърпа. Махна капачето на кутията, погледна ме с такава смесица от притворство и смущение, че ми се прииска да извърна очи, и пусна фигурката вътре. Чу се глухо тупване. Тя се опита да сложи капака обратно, ала щом понечих да ѝ помогна, отблъсна ръката ми. Едва когато го намести, ми подаде кутията.

— Знаеш ли какво да направиш с това? — попита. — Той... той... — виждах как се мъчи. Думата упорито ѝ убягваше. Надсмиваше ѝ се. Можех да ѝ подкажа, ала помнех как се вбесях, когато другите постъпваха така с мен, затова се въздържах. — Той каза ли ти какво да направиш?

— Да.

— Тогава какво чакаш? Разкарай *мръсницата*!

Понесох кутията към малкото езерце, което се намираше до тенис корта. Рибките подскачаха във водата — явно се радваха на дъжда, за разлика от мен. До пейката имаше купчинка камъни, точно както Уайърман ми беше казал. Хвърлих един в езерцето („Може би си мислиш, че няма да го чуе, но слухът ѝ е много остър“ — беше ме предупредил дългокосият), като се стараех да не улуча някоя палава рибка. Върнах кутийката със статуетката в къщата, но не я занесох в „Порцелановата приемна“, а в кухнята, махнах капака и извадих фигурката, увита в носна кърпа. Не беше предвидено в подробните указания на Уайърман, обаче любопитството му гризеше.

Видях порцеланова жена с изстъргано лице. На мястото му се белееше грапава повърхност.

— *Кой е там?* — изкрещя старицата и аз се стреснах. За малко щях да изтърва обезобразената статуетка на покрития с керамични плочки под, където по всяка вероятност щеше да се разбие на парчета.

— Аз съм, Елизабет — отвърнах и сложих фигурката на масата.

— Едмънд? Едгар... или както там се казваш...

— Точно така. — Върнах се в салона.

— Изпълни ли молбата ми?

— Да, Елизабет.

— Хапнах ли вече?

— Да.

— Добре.

Тя въздъхна тежко.

— Искаш ли нещо друго? Мога да...

— Не, благодаря ти, драги. Сигурна съм, че влакът скоро ще пристигне, а пък аз не обичам да пътувам с гръб към движението и ако съм яла скоро, ми прилошава. Не си ли виждал кутията ми за курабийки?

— Май е в кухнята. Да ти я донеса ли?

— Не и в такъв дъждовен ден. Бих те помолила да я хвърлиш в езерото, но размислих. Глупаво е, когато вали дъжд. Милосърдието идва с лекота. И ръми кротко като дъжда.

— От небесата — добавих аз.

— Да, да — махна с ръка госпожица Истлейк, сякаш искаше да каже, че това няма никакво значение.

— Защо не подредиш статуетките си, Елизабет?

Тя погледна масата, после обърна очи към прозореца — тъкмо когато силен порив на вятъра плисна завеса от дъжд върху стъклото.

— Да го духат! — чух в отговор. — Всичко в главата ми е ебана каша! — И внезапно добави с неочаквана злоба: — Измряха и ме зарязаха *тук*.

Аз бях последният, който би се скандализирил от вулгарността ѝ; разбирах я прекрасно.

— Не биваше да го взима, но той не знаеше — добави Елизабет.

— Какво да взима?

— Това — отвърна старицата. — Искам на влака. Искам да се махна *оттук*, преди да дойде Гадния.

И двамата замълчахме. Тя затвори очи и сякаш заспа.

За да се заема с нещо, станах от креслото, което щеше да пасне идеално на интериора в някой изискан клуб, и се приближих до масата. Взех две порцеланови фигурки — момченце и момиченце — разгледах ги и ги върнах обратно. Почесах разсеяно липсващата си ръка, докато се вирах в безпорядъка. Върху полираната дървена повърхност имаше най-малко сто, може би и двеста статуетки. Вниманието ми бе привлечено от порцеланова жена със старомодна шапка (шапка на млекарка), но тя не ми вършеше работа. Заради шапката и защото бе твърде млада. Сетне забелязах друга с дълга боядисана коса, по-дълга и малко по-тъмно, ала...

Не, всъщност не беше, понеже Пам бе посетила козметичния салон, който наричах „Извор на младостта за всички жертви на кризата на средната възраст“.

Докато държах фигурката, съжалих, че не разполагам с къщичка, в която да я приютя, и книга, която да ѝ дам да почете.

Опитах се да я преместя в дясната си ръка — съвсем естествено желание, защото *усещах*, че тази ръка си е на мястото — и статуетката изтрака на масата. Не се счупи, но Елизабет отвори очи.

— Дик! Влакът ли идва? Изсвири ли? Спря ли на гарата?

— Още не — отвърнах аз. — Защо не подремнеш още мъничко?

— О, ще я намериш на площадката на втория етаж — рече тя, сякаш я бях питал за нещо, и отново затвори очи. — Каж ми, когато влакът пристигне. Не понасям тази гара. И се оглеждай за Гадния. Този путколизец може да се спотайва къде ли не.

— Не се бой — успокоих я. Дясната ми ръка ме сърбеше ужасно. Посегнах към задния си джоб, но бележникът ми не беше там. Бях го забравил в кухнята на „Розовата грамада“. От тази кухня мислите ми прескочиха към другата — тази в „Двореца“. На масата, където бях оставил кутийката за курабийки, имаше бележник. Забързах към кухнята, взех бележника, ухапах го и почти на бегом се върнах в „Порцелановата приемна“. Извадих химикалката от джоба на ризата си, седнах на креслото и трескаво започнах да рисувам статуетката под съпровода на дъжда, барабанящ по прозорците. Госпожица Истлейк дремеше от другата страна на масата, главата ѝ беше клюмнала, устата ѝ — полуотворена, а гонените от вятъра сенки на палмите се мятаха по стените като прилепи.

Не ми отне много време, но докато рисувах, осъзнах, че се освобождавам от сърбежа, прехвърляйки го върху белия лист. Рисувах порцелановата фигурка, но това беше и Пам. Жената бе Пам, но и порцелановата фигурка. Косата ѝ беше по-дълга, отколкото при последната ни среща, и стигаше до раменете ѝ. Тя седеше на

(СТАРЧОК, СТОЛЕТНИК)

стол. Какъв? Люлеец се стол. Докато живеехме заедно, в дома ни нямаше люлеец се стол, ала ето, че вече се бе появил. На масата до нея имаше нещо. Отначало не знаех какво е, после химикалката изобрази кутия с надпис на капака. „Златна пещ“? Не, друг надпис. „Бабините курабийки“. До кутията се появи и още нещо. Нещо по-малко. Овесена

курабийка. Пам обожаваше овесените курабийки. Докато се взирах в рисунката, химикалката изобрази и книга в ръката на бившата ми жена. Заглавието ѝ обаче не се виждаше. Ръката ми вече добавяше ивици между Пам и прозореца. Бившата ми каза, че в Сейнт Пол вали сняг, но явно времето се е прояснило. Ивиците бяха слънчеви лъчи.

Помислих си, че рисунката е завършена, но не беше. Химикалката, бърза като мълния, се премести към левия край на листа и добави телевизор. Нов телевизор с плосък екран като този в хащиендата. А под него...

Химикалката свърши работата си и се отдели от листа. Сърбежът изчезна. Пръстите ми се бяха вдървили от напрежението. Елизабет бе заспала дълбоко. Казах си, че на времето е била млада и красива. Навярно навремето е била мечтата на някой млад мъж. А сега похъркваше, раззинала беззъбата си уста. Хрумна ми, че ако има Бог, не би трябвало да позволява хората да остарят и да погрознеят.

VIII

Знаех, че в библиотеката, и в кухнята има телефонни апарати, но библиотеката беше по-близо до „Порцелановата приемна“. Реших, че нито Уайърман, нито Елизабет ще ми се разсърдят за междуградски разговор до Минесота. Вдигнах слушалката и се вцепених, преди да я притисна до ухото си. На стената над рицарските доспехи, осветена от няколко миниатюрни лампички на тавана, видях колекция от старинни оръжия: зареждан през дулото аркебуз; питолет-кремъклия „Делинджър“, който идеално би паснал в ботуша на някой речен пират, и пушка „Уинчестър“. Над нея висеше пневматичният харпун, който Елизабет държеше в скута си в деня, когато двамата с Илзе я видяхме за пръв път. От двете му страни се виждаха четири стрели, разположени под формата на обърнато V. Всъщност не бяха точно стрели, понеже бяха твърде къси. Блестящите им върхове изглеждаха много остри.

„*Могат да причинят дълбоки рани*“ — казах си. После си спомних загадъчните думи на старицата: — „*Баща ми беше гмуркач.*“

Прогоних тези мисли и телефонирах в къщата, която някога наричах свой дом.

IX

— Здравей, Пам, пак съм аз.

— Не желая да говоря повече с теб, Едгар. Казахме си всичко, край!

— Не съвсем. Ще бъда кратък. Намирам се в дома на една възрастна дама. Сега тя спи, но не мога да я оставя сама за дълго.

— Каква възрастна дама? — не сдържа любопитството си Пам.

— Казва се Елизабет Истлейк. На осемдесет и пет години е, има Алцхаймер в начален стадий. Човекът, който се грижи за нея, има спешна работа и го замествам.

— Да не искаш да те препоръчам за медал от организацията „Помагай на другите“?

— Не, обаждам се, за да те убедя, че не съм луд. — Притиснах слушалката между ухото и рамото си и се пресегнах за рисунката.

— И защо си правиш този труд?

— Защото си убедена, че Илзе те е предала, а не е истина.

— Господи, не вярвам на ушите си! Ако тя ти се обади от Санта Фе и ти каже, че връзката на обувката ѝ се е скъсала, сигурно ще се юрнеш да ѝ занесеш нова!

— Освен това не ми харесва, че ме смяташ за луд. Затова ще ти дам доказателство за здравия си разум... чуваш ли ме?

Бившата ми жена мълчеше, но знаех, че ме слуша.

— Преди десет-петнайсет минути си излязла от банята. Предполагам, че е така, защото косата ти не е сресана. Сигурно още отказваш да ползваш сешоар...

— Как...

— Не знам как. Когато ти се обадох, ти седеше на люлеещ се стол. Вероятно се го купила след развода. Четеше книга и ядеше курабийки. Овесени, наричат се „Бабините курабийки“. Вече не вали и слънцето грее през прозореца. Имаш нов телевизор с плосък екран — помълчах. — И котка. Взела си си котка. Спи под телевизора.

На другия край на линията цареше мъртвешка тишина. В моя край духаше вятър и дъждът плющеше по прозорците. Наканих се да я

питам дали ме слуша, но чух безжизнен глас, който никак не приличаше на нейния. Първо си помислих, че говори с престорено безразличие, за да ми причини болка, но грешах.

— Престани да ме шпионираш. Ако си ме обичал някога, престани да ме шпионираш.

— Тогава ти престани да ме обвиняваш — изрекох прегракнало. Внезапно си помислих за Илзе — как стои пред терминала на авиокомпания „Делта“, обляна от ярките лъчи на тропическото слънце, гледа ме и казва: *„Трябва да оздравееш, татко. Заслужаваеш най-доброто, макар че понякога се съмнявам дали наистина го вярваш.“*

— Онова, което ми се случи, не беше по моя вина. Злополуката също не беше по моя вина, нито пък това, което става сега. Не съм го искал.

— *Да не мислиш, че аз съм го искала?* — изкрещя Пам.

Затворих очи, молейки се да се въздържа и да не отвърна на яростта с ярост.

— Не, разбира се.

— *Тогава ме остави на мира! Престани да се обаждаш! Престани да ме ПЛАШИШ!*

Тя затвори. Притиснах слушалката до ухото си. Тишината бе нарушена от изщракване, после чух характерното бучене на Дума Ки. Днес то сякаш идваше изпод вратата. Може би заради дъжда. Върнах слушалката на вилката и се загледах в рицарските доспехи.

— Мисля, че мина добре, сър Ланселот — промърморих.

Отговор не последва — така ми се падаше.

Х

Върнах се по големия коридор в „Порцелановата приемна“ и видях, че Елизабет още спи в същата поза. Похъркването ѝ, което преди малко бе пробудило съжалението ми, сега ми действа успокояващо. Иначе човек можеше да си помисли, че е мъртва и вратът ѝ е прекършен. Запитах се дали да я събудя, но реших да я оставя да поспи. Погледнах надясно към широкото стълбище и си спомних думите ѝ: *„О, ще я намериш на площадката на втория етаж.“*

Какво ще намеря?

Вероятно Елизабет отново бе изгубила връзка с реалността, ала нямах друга работа, затова закрачих по коридора с остъкления таван (дъждът неспирно барабанеше по стъклото) и се заизкачвах по стълбите. Спрях, преди да стигна до площадката на втория етаж, очите ми се разшириха. След няколко секунди бавно продължих нагоре. Не, госпожица Истлейк не бе изгубила връзката си с реалността. Бях открил онова, за което говореше — грамадна черно-бяла фотография в тясна позлатена рамка. После попитах Уайърман как е било възможно да се увеличи черно-бяла снимка от двайсетте години до подобни размери (беше минимум метър и двайсет на метър и половина), без да се влоши качеството. Той ми отвърна, че снимката най-вероятно е била направена с Хаселбланд^[1] — най-добрият нецифров фотоапарат, произвеждан някога.

На снимката се виждаха осем души на плаж, покрит с белезникав пясък. На фона беше Мексиканският залив. Високият красив мъж (вероятно бе на около четирийсет и пет години) беше с черен старомоден бански костюм — фланелка с презрамки и тесни гащета като онези, които носят баскетболистите под екипите си. От двете му страни бяха застанали пет момиченца — най-голямото беше нараницата между юношеството и зрелостта, а най-малките бяха русокоси близначки, които ми напомниха за близнаците Бобси от книжките на моето детство. Близначките носеха еднакви плажни роклички, украсени с финтифлюшки и воланчета, и се държаха за ръце. И двете бяха прегърнали по една Парцалена Ан^[2] — куклите с

дълги меки крака поразяващо приличаха на моята Рийба — а косите, увенчаващи тъпо усмихващите се личица, със сигурност бяха **ЧЕРВЕНИ**. Джон Истлейк (не се съмнява, че това е той) държеше в прегръдките си момиченце номер шест, което сега беше старицата, хъркаща на креслото в приемната. Отзад стоеше млада чернокожа жена на около двайсет и две, косата ѝ беше скрита под забрадка. Държеше кошница за пикник, която навярно беше доста тежка, ако се съди по изопнатите мускули на ръцете ѝ. Три сребърни гривни блестяха на едната ѝ китка.

Елизабет се усмихваше и протягаше пухкавите си ръчички към човека, заснел семейната фотография. Другите изглеждаха доста сериозни, само мъжът сякаш леко се усмихваше, но не бях сигурен, защото мустаците закриваха устата му. Младата чернокожа обаче определено гледаше мрачно.

В свободната си ръка Джон Истлейк държеше маска на гмуркач и харпуна, който бях видял при оръжията в библиотеката. Въпросът бе дали Елизабет е изплувала от мъглата, помрачила съзнанието ѝ, само за да ме накара да дойда тук.

Преди да потърся отговора, входната врата се отвори и Уайърман се провикна:

— Върнах се! Задачата е изпълнена! Кой иска питие?

[1] Шведска компания, основана през 1841, специализирана в производството на висококачествена фотоапаратура. — Б.пр. ↑

[2] Парцалената Ан — героиня на детския писател Джони Грюлъм. Самата кукла е червенокоса и е пусната в продажба през 1918. — Б.пр. ↑

КАК ДА НАРИСУВАМЕ КАРТИНА (V)

Не се страхувайте от експериментите; открийте своята муза и ѝ позволете да ви води. Талантът на Елизабет разцъфтяваше, а Новийн — изумителната говореща кукла — се превърна в нейна муза. И когато момиченцето осъзна грешката си, когато гласът на Новийн се промени, вече беше твърде късно. Но в началото всичко бе прекрасно. Срещата с музата винаги носи щастие.

Например тортата.

— Накарай я да падне на пода — казва Новийн. — Накарай я да падне на пода, Либит!

И тя го прави. Защото може. Рисува на пода тортата на леля Мелда. Размазана на пода. Ха! Рисува и леля Мелда, която е сложила ръце на кръста си и явно е ядосана.

Почувства ли Елизабет срам, когато го направи? Почувства ли се засрамена и малко уплашена? Май да.

Знам, че се е почувствала така. Обикновено само въобразяемата злина е забавна за децата.

Обаче имаше и други игри. Други експерименти. До онзи случай през 1927 година...

Всички извънсезонни урагани във Флорида се наричат „Алис“. Това е нещо като шега. Но онзи, който върхлетя Залива през март дваисет и седма година, трябваше да бъде наречен „Елизабет“.

Куклата ѝ шепнеше с гласа на нощния вятър, огъващ палмите. Или с приглушеното стържене на раковините под „Розовата грамада“ по време на отлив. Шепнеше, когато малката Либит започваше да се унася. Разказваше ѝ колко забавно ще е да нарисува силна буря. И още нещо.

— Тук има много тайни — казва Новийн. — Много скрити съкровища, които бурята ще извади на бял свят. На татко ще му е интересно да ги намери и разгледа.

И това я убеди. Елизабет не изгаряше от желание да рисува урагани, но да зарадва татко? На такова изкушение не можеше да се

устои.

Защото тази година татко почти непрекъснато беше ядосан. Ядосваше се на Ади, която не се върна в колежа след пътуването си до Европа. Ади не искаше да се среща с уважавани хора и да ходи по баловете на дебютантките. Интересуваше я само Емъри... а той според татко изобщо те бе подходящ за нея.

Татко казва:

— Той не е от нашата черга, обикновен чиновник е.

Ади отвръща:

— Не ме интересува, за мен е най-прекрасният мъж на света!

Татко се вбесява.

Скандалите бяха ежедневие. Татко се ядосваше на Ади, а тя — на него. Хана и Мария се ядосваха на Ади, защото си е намерила красив приятел — нищо, че беше доста по-възрастен от нея и обикновен чиновник. Скандалите плашеха близначките. Също и Либит. Леля Мелда повтаряше, че ако не са Теси и Ло-Ло, отдавна да е отишла при роднините си в Джаксънвил.

Знам тези подробности, защото Елизабет ги бе нарисувала.

Накрая бомбата избухна. Ади и Неподходящият младеж избягаха в Атланта, където Емъри си беше намерил работа. Татко буквално побесня. Големите злобарки, които се бяха върнали за уикенда от училището „Брейдън“, го чува как говори по телефона в кабинета си. Каза на някого, че иска Емъри Полсън да бъде върнат на острова и да бъде бичуван така, че да не остане здраво място по тялото му! И двамата да бъдат бичувани!

След миг обаче татко размисли.

— Не, за Бога — каза. — Да си трошат главите. Тя си избра тази съдба, да си носи последствията.

После се разрази ураганът „Алис“.

Либит усети приближаването му. Усети как вятърът се надигна и понесе облаци, черни като смърт. А самият ураган — проливният дъжд и тътнещите като товарен влак вълни — я изплашиха така, сякаш бе свирнала на кучето си, но вместо него беше дотичал вълк.

После обаче вятърът утихна, слънцето се показва и всичко отново беше наред. Дори стана по-хубаво от преди, понеже след опустошенията от „Алис“ всички забравиха за Ади и Неподходящия

младеж (поне за известно време). Елизабет даже чу как татко си тананика, докато двамата с господин Шанингтън разчистваха боклуците на двора. Татко караше малкия трактор, а господин Шанингтън хвърляше в ремаркетото палмови листа и клони.

Куклата шепнеше, музата разказваше.

Елизабет ги слушаше и още същия ден нарисува Скалата на вещицата, където според Новийн се намираха съкровищата, разкрити от урагана.

Либит моли татко си да отиде и да ги разгледа, моли го, моли го, моли го. Татко каза НЕ — бил много уморен след разчистването на двора.

Леля Мелда казва:

— Водата мож' да пропъди умората, господин Истлейк.

Леля Мелда казва:

— Ще туря храна в кошницата и ще идем с момичетата.

После леля Мелда казва:

— Нали я знаете каква е. Щом вика, че там има нещо, мож' наистина да...

Речено-сторено — отидоха при скалата на вещицата... Татко (носеше отеснелия си бански костюм), Елизабет, близначките и леля Мелда. Хана и Мария вече се бяха върнали в училището, а пък Ади... Ади беше в НЕМИЛОСТ. Леля Мелда носеше червената кошница за пикник. Вътре беше сложила храната, шапките на момичетата, рисувателните принадлежности на Елизабет, харпуна на татко и няколко резервни стрели.

Татко слага плавниците си, нагазва до коленете във водата и казва:

— Много е студено! Няма да издържа дълго, Либит. Къде са тези съкровища?

Либит отвръща:

— Ще ти кажа, но ще ми подариш порцелановата кукла?

Татко казва:

— Дадено, имаш я.

Музата съзря съкровището и момиченцето го нарисува. Бъдещето им бе предопределено.

ДЕВЕТА ГЛАВА

КЕНДИ БРАУН

I

Две нощи по-късно нарисувах за пръв път този кораб.

Отначало нарекох картината „Момиче и кораб“, после — „Момиче и кораб № 1“, макар че истинското ѝ название беше „Илзе и кораб № 1“. Именно корабният цикъл, а не историята с Кенди Браун ме подтикна да направя изложба на творбите си. (Надявах се, че Нануци не бе променил решението си.) И не защото гонех, както бе казал Шекспир, „мехура сапунен на тленната слава“^[1] (Уайърман ме посвети в този цитат). Реших се, защото осъзнах, че Елизабет е права — не биваше да оставям за дълго готовите платна на Дума Ки.

Картините с кораба бяха добри. Може би гениални. Усещах го, докато нанасях финалните щрихи на всяка. Същевременно бяха като лоша и силна магия. Мисля, че го разбрах още когато завърших първата в навечерието на Свети Валентин. През последната нощ от живота на Тина Гарибалди.

[1] Цитат от комедията „Както ви се харесва“ — „... които и в топовно гърло скачат за мехура сапунен на тленната слава“. — Б.пр. ↑

II

Сънят не беше кошмар, но бе толкова ярък и жив, че бе невъзможно да го опиша с думи, макар че донякъде успях да пресъздам върху платно онова, което усещах. Донякъде... но бе напълно достатъчно. Беше по залез-слънце. В този сън, както и във всички следващи, слънцето винаги залязваше. Ярката червена светлина на запад стигаше до небето, където избледняваше до оранжево, после до мръснозелено. Заливът бе обхванат от мъртвешки покой, само малки вълнички, напомнящи струйки пот, пробягваха по гладката водна повърхност. Океанът, осветен от алено зарево, напомняше грамадна очна кухня, пълна с кръв.

На този огнен фон се очертаваше силуетът на тримачтов кораб. Прогнилите изпокъсани платна висяха немощно и слънчевите лъчи струяха през дупките в тях. Всички на борда бяха мъртви — разбираше се от пръв поглед. От кораба се излъчваше някаква заплаха, сякаш там бе върлувала коварна болест, погубила екипажа и оставила подире си само този гниещ труп от дърво, такелаж и платна. Казах си, че ако някоя птица прелети над него, ще се подпали и ще падне мъртва на палубата.

На около четирийсет метра от кораба се виждаше малка лодка с весла. В нея седеше момиченце, обърнато с гръб към мен. Оранжево-червената му коса бе изкуствена — естествената не можеше да прилича на заплетено гранче прежда. Познах момиченцето само по рокличката. Материята беше щампована с квадратчета на популярната игра „морски шах“ и надписи „АЗ ПЕЧЕЛЯ“, „ТИ ПЕЧЕЛИШ“. Илзе имаше такава рокличка, когато беше на четири-пет години... горе-долу на толкова бяха и близначките на семейната снимка, която бях видял на площадката на втория етаж в „Двореца на убийците“.

Опитах се да извикам и ударих травмираното си бедро. Изкрещях от болка и легнах по гръб, вслушвайки се в грохота на прибоя и шепота на раковините под къщата. Те ми подсказаха къде се намирам, ала не ми донесоха покой. „Аз печеля — сякаш казваха. — Ти

печелиш. Ти печелиш. Аз печеля. Пистолет, аз печеля. Плод, ти печелиш. Аз печеля, ти печелиш.“

Ампутираната ръка ме засърбя. Ако продължаваше така, щях да полудея. Знаех само един начин да спра сърбежа. Качих се на горния етаж и следващите три часа рисувах като обезумял. Нямах модел, не поглеждах за вдъхновение през прозореца. Всичко беше в съзнанието ми. Докато работех, разбрах, че всички досегашни картини са ме водили към тази. Момиченцето в лодката беше само допълнение, котва, придържаше ме към реалността. Към кораба — ето към какво се бях стремил. Към кораба и залеза. Когато погледнах назад, осъзнах иронията — новото платно много напомняше на „Здравей“ — рисунката с моливи, която направих в деня на пристигането си на острова.

III

Към три и половина през нощта усетих, че вече съм капнал от умора. Проснах се на леглото и спах до девет сутринта. Събудих се свеж, бодър и безгрижен. Времето също бе в унисон с настроението ми — очертаваше се първият безоблачен ден от седмица насам. Семейство Баумгартен се приготвяха да отпътуват за дома си, но аз успях да поиграя на фризби с хлапетата им, преди да потеглят. Чувствах се чудесно. Колко приятно бе да се почувствам отново като другите хора, пък макар и само за час.

Съзнанието на Елизабет също се бе прочистило от мъглата. Прочетох й няколко стихотворения, докато тя нареждаше порцелановите си статуетки. Уайърман ни правеше компания и също бе заразен от всеобщото лъчезарно настроение. Струваше ми се, че целият свят се радва на живота. Едва по-късно ми хрумна, че навярно Джордж Кенди Браун е отвлякъл дванайсетгодишната Тина Гарибалди точно когато четях на госпожица Истлейк стихотворението на Ричард Уилбър^[1] за прането Любовта ни зове към всичко земно. Бях го избрал, защото сутринта прочетох във вестника, че било най-популярното обяснение в любов по случай Деня на Свети Валентин. Моментът на похищението на Тина Гарибалди бе фиксиран с пределна точност — 15:16 според таймера на видеозаписа. Мисля, че именно тогава прекъснах четенето, за да отпия от чашата със студен зелен чай, след което отново се върнах към стихотворението, което бях открил в интернет.

Складовете зад търговския център „Кросроудс“ бяха снабдени с видеонаблюдение — вероятно с цел да се предотврати кражбата на стоки. Този път обаче те регистрираха кражба на живот. На записа, който телевизиите въртяха с маниакално упорство, се вижда как Тина прекосява контролирания от камери периметър — стройна девойка с дънки и раница на гърба. Най-вероятно е смятала да се отбие в търговския център на път за вкъщи. Убиецът излиза иззад една колона и я хваща за ръката. Тя се обръща към него и сякаш го пита нещо. Браун й кима и я повежда нанякъде. Отначало момичето не се

съпротивлява, ала преди да изчезнат зад голям контейнер за отпадъци, се опитва да се изплъзне. Мъжът обаче продължава да стиска китката ѝ и двамата излизат от обсега на камерата. Според съдебния лекар смъртта на девойката бе настъпила приблизително шест часа след отвличането, но ако се съдеше по обезобразения ѝ труп, тези часове навярно ѝ са се сторили цяла вечност.

„Зад отворения прозорец в утринта въздухът изпълнен е със ангели“ — казва Ричард Уилбър в стихотворението „Любовта ни зове към всичко земно“. Но не е така, Ричард. Не е.

[1] Роден през 1921, известен американски поет и майстор на стихотворения превод, носител на множество литературни награди. — Б.пр. ↑

IV

Семейство Баумгартен си заминаха. Кучетата на Годфри не пропуснаха да ги изпратят с лай. Цяла гвардия прислужници проведе генерално почистване на къщата, където бяха пребивавали Баумгартенови. Мъртвата Тина Гарибалди, гола от кръста надолу, бе открита в канавка зад детското бейзболно игрище в Уилк Парк, захвърлена като торба смет. По Шести канал показаха как майка ѝ крещи и с нокти си дере лицето. На мястото на семейство Баумгартен пристигна семейство Кинтър. Младежите от Толидо освободиха вила № 39 и там се нанесоха три възрастни жени от Мичиган. Те се оказаха големи веселячки и всеки път, щом виждаха Уайърман или мен, подвикваха: „Здрасти!“ Нямах представа дали използват наскоро инсталирания безжичен интернет, но първия път, когато играх скрабъл с тях, ме нагостиха с обяд. Кучетата на Годфри ги лаеха неуморно, щом излезеха на следобедна разходка. Един човек, който работеше на автомивката „И-Зи Джет“ в Сарасота, се обади на полицията и каза, че човекът на видеозаписа от охранителните камери прилича на колегата му Джордж Браун, известен с прякора Кенди. На Свети Валентин Кенди Браун напуснал работа в два и половина под предлог, че е болен. Автомивката „И-Зи Джет“ се намираше на една пресечка от търговския център „Кросроудс“. Два дни след Деня на влюбените влязох в кухнята на „Двореца“ и заварих Уайърман да седи до масата; беше отметнал глава и отново се гърчеше. Когато кризата отмина, той заяви, че се чувства прекрасно. Заявих, че изобщо не изглежда прекрасно, а той каза да си гледам работата. Никога досега не ми бе говорил с такъв тон. Вдигнах ръка, изпънах три пръста и го попитах колко са. Той отвърна, че са три. Повторих експеримента, но с два пръста, и Уайърман пак отговори правилно. Реших — не без известни колебания — да не задълбавам. Отново си напомних, че не съм му настойник. Нарисувах номер две и номер три. В номер две в малката лодка се носеше синята рокля на Рийба, ала аз бях сигурен, че това всъщност е Илзе. А в номер три не можеше да става и дума за съмнение. Момиченцето беше сламенорусо като Илзе в детството ѝ, носеше

моряшка блузка с фестонирана якичка (помнех я много добре, понеже дъщеря ми беше с нея, когато един неделен следобед падна от ябълковото дърво в двора и си счупи ръчичката). В номер три ветроходът се бе обърнал и се виждаха първите букви от името му, написани на носа: „ПЕР“. Нямах никаква представа какво ще последва по-нататък. На тази картина за първи път се появи харпунът на Джон Истлейк. Беше зареден и поставен на една от скамейките в лодката. На осемнайсети февруари дойде един приятел на Джак, за да му помогне с някакъв ремонт. Кучетата на Годфри яростно залаяха непознатия и само чакаха той да се приближи, за да му заръфат задника през хипхопърските дънки. Полицията разпита жената на Кенди Браун (и тя го наричаше Кенди, всички го наричаха Кенди; вероятно бе предложил и Тина Гарибалди да го нарича Кенди, преди да я изтезава и убие) за местонахождението му в следобеда на Свети Валентин. Тя съобщи, че не бил добре, но излязъл някъде. Прибрал се към осем вечерта или малко по-късно. По случай Деня на влюбените ѝ подарил кутия шоколадови бонбони — бил непоправим романтик! На дваисет и първи февруари поклонниците на кънтри музиката се качиха в спортната си кола и отпрашиха на север, откъдето бяха дошли. Вилата им остана празна. Уайърман заяви, че това свидетелства за миграцията на прелетните птици. Добави, че на Дума Ки въпросният момент настъпва винаги по-рано, понеже на острова няма ресторанти и туристически атракции („Дори и една пършива ферма за алигатори няма!“). Кучетата на Годфри продължаваха да лаят, сякаш за да напомнят, че да, пришълците бяха намалели, но не всички си бяха заминали. В същия ден, когато съседите ми напуснаха острова, полицаите позвъниха на вратата на Кенди Браун със заповед за обиск. По новините на Шести канал съобщиха, че представителите на властта иззели някои вещи. Ден по-късно трите възрастни жени отново ме нагостиха с обяд след играта на скрабъл; не ги победих, но пък научих думата кивиут^[1].

Прибрах се и включих телевизора. По Шести канал предаваха извънредна емисия новини. Кенди Браун беше арестуван. Според „източници, близки до разследването“, сред конфискуваните от дома му вещи имало бельо, изцапано с кръв. Предстоеше неизменният ДНК-анализ, ала Кенди Браун не пожела да го изчака. На следващия ден вестниците цитираха признанието му: „Надрусах се и извърших нещо

ужасно.“ Прочетох дописката, докато пиех сутрешния си сок. Над статията бе поместена прословутата снимка от записа на охранителната камера, която вече ми беше позната като фотографията, запечатала убийството на Кенди: Кенди държи Тина Гарибалди за китката, а тя го гледа въпросително. Телефонът иззвъня. Вдигнах слушалката, без да откъсвам очи от снимката. Ужасната смърт на Тина бе обсебила мислите ми. Обаждаше се Уайърман. Попита мога ли да отида в хасиендата. Казах му да ме чака и тъкмо щях да затворя, но осъзнах, че гласът му е някак променен. Попитах какво се е случило.

— Май ослепях с лявото око, *tuchacho*. — Той се засмя. Смехът му беше странен, изпълнен с отчаяние. — Знаех, че натам вървят нещата, но въпреки това съм потресен. Предполагам, че всички се чувстваме по този начин, когато се събудим и разберем, че... — Той си пое дълбоко дъх. — Можеш ли да дойдеш? Опитах се да се свържа с Ан-Мари, но са я повикали по спешност при пациент и... можеш ли да дойдеш, Едгар? Моля те.

— Тръгвам веднага. Горе главата, Уайърман. Дръж се!

[1] Тъкан от козина на мускусен бик. — Б.пр. ↑

V

През последните няколко седмици няхах проблеми с очите. След злополуката периферното и зрение бе увредено и се налагаше да се обръщам, за да погледна встрани, но иначе очите ми си бяха наред. Докато вървах към невзрачния шевролет, се запитах как ли ще се почувствам, ако червената мъгла отново забули всичко около мен... или ако някоя сутрин се събудя и открия, че светът се е превърнал в черна дупка. Тези въпроси породиха и друг. Как Уайърман изобщо успя да се засмее? Макар и едва-едва.

Отворих вратата на шевролета и си спомних какво бе казал Уайърман за Ан-Мари Уистлър — медицинската сестра, която се грижеше за Елизабет по време на отсъствията му. Повикали я били по спешност, тоест... Закуцуках обратно към къщи и набрах номера на мобилния телефон на Джак, като се молах да вдигне и да може да смени Уайърман. Вдигна и ми каза, че ще може. Точка в полза на отбора домакин.

VI

Тази сутрин за пръв път шофирах извън острова и образно казано, се хвърлих право в дълбокото като се влях в натоварения трафик от автомобили, движещи се на север по Тамаями Трейл. Целта ни беше Мемориалната болница в Сарасота. Препоръча ни я лекарят на Елизабет, на когото се обадох въпреки протестите на Уайърман. Сега Уайърман не преставаше да ме пита *добре* ли се чувствам, сигурен ли съм, че мога да шофирам, не било ли по-разумно аз да остана при Елизабет, а Джак да го откара до болницата...

— Добре съм — отвърнах лаконично.

— Изглеждаш уплашен до смърт. Личи си. — Дясното му око се завъртя към мен. Лявото се опита да го последва, но без особен успех. Беше налято с кръв и от него струяха сълзи. — Няма да те прихванат бесните, нали, *tuchacho*?

— Няма. Освен това чу какво каза Елизабет. Ако не беше тръгнал доброволно, щеше да грабне метлата и да те насмете като мръсно коте.

Той не искаше госпожица Истлейк да разбере, че не му е добре, но тя бе влязла в кухнята, тътрейки се с проходилката, и бе чула края на нашия разговор. Явно и Елизабет притежаваше нещичко от способностите на Уайърман. Не говорехме за това, ала и двамата си давахме сметка за съществуването му.

— Ако поискат да те оставят в болницата...

— Естествено, че ще поискат — на тях само това им дай, но няма да ги огрее. Виж, ако могат да оправят нещата, тогава бих размислил. Навих се да дойда само защото Хедлок вероятно ще ми каже, че това не е сериозна авария, а временно изключване на радара. — Той кисело се усмихна.

— Уайърман, ще ми кажеш ли някога какво ти се е случило?

— Всичко с времето си, *tuchacho*. Какво рисуваш напоследък?

— Тъкмо сега няма никакво значение.

— Драги мой, явно не съм единственият, на когото му е писнало да отговаря на въпроси. Знаеш ли, че през зимата на всеки четирийсет души, редовно пътуващи по Тамаями Трейл, един катастрофира? Факт.

А вчера чух по новините, че шансовете за сблъсък между Земята и астероид с размерите на хюстънския „Астродоум“^[1] са по-големи от...

Пресегнах се към радиото.

— Искаш ли да послушаме музика?

— Бива — кимна спътникът ми. — Само да не ми пуснеш някое мазно кънтри.

Отначало думите му ме изненадаха, но после си спомних бившите си съседи. Намерих възможно най-шумната и тъпа радиостанция, наречена „Кокал“. Бандата „Назарет“ надаваше кански вой в „Пия за изтрезняване“.

— Охо, просташки рокендрол — отбеляза Уайърман. — Най-накрая видях истинското ти лице, *mi hijo*^[2].

[1] Закрита спортна арена в Хюстън, Тексас, с капацитет 60 000 зрители и най-голямото електронно табло на света. — Б.пр. ↑

[2] Синко (исп.) — Б. Meduza ↑

VII

Денят ми се стори безкраен. Ако си решил да хвърлиш тялото си върху конвейера на съвременната медицина (особено в голям град, претъпкан с възрастни и често болни хора), със сигурност те очаква дълъг и изнурителен ден. Останахме в болницата до шест вечерта. Наистина поискаха да задържат Уайърман, той обаче твърдо отказа.

Прекарах по-голямата част от този ден в чакалните-числителици, в които по масите се въргаляха стари списания, столовете са с протрита тапицерия, а телевизорът е прикрепен на висока стойка. Седях, слушах как разговорите на угрижени хора се конкурират с боботенето на телевизора, само от време на време отивах до помещенията, където се разрешаваше да говориш по мобилен телефон, и се обаждах на Джак, за да проверя как е Елизабет. Първият път ми каза, че играели на парчизи^[1].

После госпожица Истлейк пренаредила Порцелановия град. Когато се обадох за трети път, научих, че ядат сандвичи и гледат Опра. Четвъртият път госпожицата спеше.

— Кажете му, че отиде сама до тоалетната — добави Джак. — До скоро.

Казах му. Уайърман се зарадва. Макар и бавно, медицинският конвейер пълзеше.

Минахме през три чакални. Първата се намираше пред приемното отделение, където Уайърман дори не пожела да вземе формуляр (навярно защото не можеше да прочете и дума, ала аз старателно попълних всички необходими графи), а втората — пред неврологията, където се запознах с Джийн Хедлок, лекарят на Елизабет, и с Хърбърт Принсайп, който според Хедлок бе най-добрият невролог в цяла Сарасота. Принсайп не го отрече, нито пък отвърна с престорена скромност: „Ласкаете ме.“ Третата чакалня бе на втория етаж, където бе отделението със свръхмодерно медицинско оборудване. Не заведох Уайърман при моя добър познат — магнитнорезонансния томограф, а в рентгеновия кабинет в далечния край на коридора (предполагах, че в нашият високотехнологичен век

този кабинет ще е прашасал и обвит в паяжини). Уайърман ми повери медальона си с Дева Мария и аз седнах в чакалнята, питайки се защо най-добрият невролог на Сарасота е прибягнал до този архаичен метод. Никой не си направи труда да ме посвети.

Телевизорите и в трите чакални бяха включени на Шести канал, ето защо пред очите ми непрекъснато се появяваше прословутата снимка — ръката на Кенди Браун стиска здраво китката на Тина Гарибалди, лицето ѝ е обърнато към похитителя, а очите ѝ казват нещо, което поражда ужас във всеки, израснал в що-годе приличен дом. Всички родители обясняват на децата си, че трябва да са предпазливи, *изключително* предпазливи, че непознатите могат да бъдат *опасни*, много *опасни*, и вероятно рожбите им не се съмняват в тези предупреждения, но децата от добрите семейства са убедени, че безопасността им е гарантирана по рождение. Погледът на Тина казваше: „*Да, господине, кажете какво да направя.*“ Погледът ѝ казваше: „*Вие сте възрастен, аз още съм малка, ще ви послушам.*“ Погледът ѝ казваше: „*Възпитали са ме да уважавам възрастните.*“ Но най-ужасно бе как очите ѝ казваха: „*Никога не са ми причинявали болка.*“

Не мисля, че натрапчивото повторение на снимката по телевизията бе определящ фактор за онова, което последва, но имаше ли връзка с онези събития? Да.

Твърдо да.

[1] Популярна настолна игра, базирана на индийска игра отпреди две хиляди и петстотин години. Американският вариант е създаден през 1867. — Б.пр. ↑

VIII

Мракът вече бе паднал, когато най-накрая изкарах колата от гаража и подкарах по Тамаями Трейл към Дума. Отначало не мислех за Уайърман; шофирането поглъщаше цялото ми внимание, дори се притеснявах, че където всеки момент ще ме изостави и пътуването ни ще завърши с катастрофа. Започнах да се отпускам едва след като отминахме изхода да Сиеста Ки и потокът от автомобили намаля. Щом наближихме търговския център „Кросроудс“ обаче, Уайърман внезапно изкомандва:

— Спри!

— Какво ще си купиш от „Гап“? Боксерки? Тениски с джобчета?

— Не ми се прави на умник. Спри, без да коментираш. Паркирай под онази лампа!

Подчиних се и изключих двигателя. Мястото ми се стори доста зловещо, въпреки че на паркинга имаше доста коли, а Тина Гарибалди бе отвлечена от Кенди Браун от другата страна на масивното здание, където се намираха товарните платформи.

— Май съм готов да ти разкажа всичко — промърмори Уайърман. — Заслужаваш да го научиш. Защото се грижиш за мен. Защото си добър с мен...

— Спести си сантименталните излияния — прекъсна го.

Той стискаше тънката сива папка, която сутринта беше взел със себе си. На етикета бе написано името му. Вдигна показалец, давайки ми знак да замълча, но не ме погледна. Вниманието му сякаш бе приковано от входа на магазина „Бийлс“, намиращ се от тази страна на търговския център.

— Искам да разкажа всичко наведнъж и да приключим с обясненията. Съгласен ли си?

— Естествено.

— Случилото се с мен прилича на... — Той се обърна към мен. Лицето му внезапно се бе оживило. Яркочервеното му ляво око продължаваше да сълзи, но погледът му се беше фокусирал. —

Muchacho, гледал ли си репортаж за човек, който спечелва двестатриста милиона долара от лотарията?

— Че кой не е гледал?

— Изкарват късметлията на сцената, дават му грамаден картонен чек и той дърдори нещо несвързано, в повечето случаи пълни дивотии, но и това е добре, понеже самото отгатване на всички тези цифри си е доста *щуро*, нали? Направо абсурдно. Най-доброто, което можеш да кажеш, е: „Отивам в шибания «Дисни Уърлд».“ Следиш ли ми мисълта?

— Горедолу.

Уайърман отново започна да изучава хората, които влизаха и излизаха от „Бийлс“. Зад този магазин Тина Гарибалди бе срещнала Кенди Браун.

— Аз също спечелих на *la loteria*. В нея обаче се разиграваше не огромна сума, а огромно нещастие. В предишния си живот бях адвокат и работех в кантората „Файнъм, Дулинг и Алън“ в Омаха. Шегаджиите (към тях се числях и аз) я наричаха „Намери, Изчукай и Забрави“. Всъщност фирмата бе напълно почтена. Имахме много клиенти и аз заемах доста висока позиция в йерархията. Бях ерген и си мислех — вече бях на трийсет и седем, че никога няма да се ожения. После в града пристигна цирк, Едгар. Истински цирк с лъвовве, тигри и въздушни акробати. Повечето артисти бяха чужденци — нещо обичайно за цирковете. Например въздушните акробати и семействата им от Мексико. Хулия Таверес, една от касиерките, също беше мексиканка. Тя водеше и счетоводството, бе и преводачка на въздушните акробати. Не обичам цирка. От време на време Уайърман можеше да посети рок концерт, но на цирк не ходи. И ето, че отново се появява лотарията — на всеки няколко дни работниците от цирка теглеха жребий, за да определят кой да напазарува. Нали се сещаш — чипсове, снаксове, кафе, сода... Един ден Хулия изтеглила белязаната хартийка. Когато излязла от супермаркета с покупките и тръгнала със своя миниван, един камион, влизащ в паркинга с твърде голяма скорост, блъснал количките за пазаруване... нали знаеш как ги нареждат една в друга?

— Да.

— Добре. Бам! Количките били изтласкани на десетина метра. Ударили Хулия и счупили крака ѝ. Тя нямало как да види камиона, следователно нямало как и да отстъпи. Недалеч имало полицаи, който

чул вика й. Той извикал „Бърза помощ“ и подложил шофьора на тест за алкохол. Дрегерът показал едно цяло и седем промила.

— Много ли е?

— Да, *tuchacho*. В Небраска това не означава глоба от двеста долара, а затвор. Лекарят от спешното отделение посъветвал Хулия да се обърне към нас. В „Намери, Изчукай и Забрави“ тогава работеха трийсет и петима адвокати и делото й можеше да попадне при всеки от тях. Обаче попадна при мен. Виждаш ли как изскачат печелившите числа?

— Да.

— Аз не само защитавах интересите й, но и се ожених за нея. Тя спечели делото и получи прилично обезщетение, а циркът напусна града, обаче без едната касиерка. Да добавя ли, че бяхме лудо влюбени?

— Не — отвърнах. — Личи си всеки път, когато произнасяш името й?

— Благодаря ти, Едгар. Благодаря ти. — Той беше навел глава и продължаваше да стиска папката. По едно време се пресегна и извади от задния си джоб дебел и поизтърган кожен портфейл. Изненадах се как може да седи върху такава тухла. Прегледа многобройните отделения, предназначени за снимки и важни документи, и извади fotografia на тъмнокоса черноока жена с бяла блуза без ръкави. Изглеждаше около трийсет и беше приказно красива.

— Моята Хулия — промълви Уайърман. Понечих да му върна снимката, но той поклати глава. Извади от портфейла си още една. Не исках да я гледам, ала я взех, когато ми я подаде.

Видях умален образ на Хулия Уайърман. Същите черни коси обрамчваха съвършеното бяло лице. Същите черни, сериозни очи.

— Есмералда — поясни спътникът ми. — Другата половина от сърцето ми.

— Есмералда — повторих аз. Помислих си, че очите от тази фотография и очите на горката Тина почти не се различават. Ръката ме засърбя. Онази ръка, която бе изгорена в крематориума на болницата. Почесах я... по-точно почесах ребрата си. Тук всичко бе постарому.

Уайърман взе снимките, целуна ги (сърцето ми се сви, като го гледах) и ги върна в портфейла си. Позабави се, понеже ръцете му трепереваха, а очите му сигурно бяха замъглени от сълзите.

— Дори не трябва да гледаш как изскачат печелившите числа, amigo. Затвориш ли очи, ще чуеш как топките падат в гнездата — *трак, трак, трак*. На някои хора просто им върви.

Когато Есмералда стана на три години, Хулия постъпи в организацията „Намери си работа — решения за имигранти“. Помагаше на испаноезични чужденци със или без зелени карти да си намерят работа и съдействаше на нелегалните пришълци, които искаха да придобият гражданство по законен път. Организацията беше малка и не рекламираше дейността си, но от нея имаше много повече полза, отколкото от показните протестни маршове. Така твърди Уайърман.

Той притисна длани към очите си, изхлипа и си пое дълбоко въздух. После отново стисна папката.

— Трагедията се разигра, когато бях по работа в Канзас Сити. Хулия работеше на половин ден от понеделник до четвъртък. През това време за Есмералда се грижеха в детската градина. Престижна детска градина. Можех да ги осъдя и да ги разоря, но не го направих. Защото дори в мъката си разбирах, че нещастieto с дъщеря ми можеше да се случи с всяко дете. Животът е лотария, *tuchacho*... Веднъж нашата кантора даде под съд една компания, производител на щори (аз не участвах в процеса). Бебе, лежащо в креватчето си, някак си успяло да хване шнура на щорите, пхнало го в устата си и се задушило. Родителите спечелиха делото и получиха солидно обезщетение, но детето им си беше отишло. Вместо шнура можеше да бъде какво ли не. Автомобилче-игралка... Табелка от кучешки нашийник... Стъклено топче... — Уайърман вдигна рамене. — Както с Есмералда. Докато си играела, глътнала стъклено топче и се задушила.

— Господи, Уайърман! Какъв ужас!

— Още дишала, когато я закарали в спешното. Жената от детската градина телефонира на мен и на Хулия. Ломотеше като обезумяла. Жена ми скочила в колата и подкарала с бясна скорост. На три преки от болницата се блъснала челно в общински камион. Починала на място. Дъщеря ни издъхнала двацет минути по-рано. Медальонът на Дева Мария, който ти дадох... беше на Хулия.

Той замълча и тишината ни обгърна. Не смеех да я наруша. А и какво можех да кажа? След известно време Уайърман продължи:

— Друга версия на популярна лотария. Пет числа плюс най-важното — допълнителното. Трак, трак, трак, трак, трак. И най-накрая

трак! Очаквах ли, че нещо подобно ще ми се случи? Не, *tuchacho*, никога, дори и в най-кошмарните си съновидения. Бог обаче ни наказва за онова, което не очакваме. Моите родители ме умоляваха да се обърна към психотерапевт и след известно време — осем месеца след погребенията — се подчиних. Бях се уморил да се нося по течението.

— Чувството ми е познато.

— Знам. Слизали сме в ада на смени — и аз, и ти. И както виждам, сме се измъкнали, макар че моите подметки още димят. А твоите?

— Същата история.

— Психотерапевтът... оказа се мил човек, но не можех да говоря с него. Все му дърдорех нещо нечленоразделно. И се усмихвах. Всеки миг очаквах разкошна жена по бански да ми връчи големия картонен чек, а зрителите да заръкопляскат. В края на краищата чекът *наистина* се появи. Когато се оженихме, сключихме семейна застраховка. След раждането на Есмералда включих и нея. Премията от застраховката и обезщетението за смъртта на Хулия бяха като печалба от лотарията — улучил бях заветните шест числа. Кое то ни води до това тук.

Той вдигна тънката сива папка.

— Започнах да си мисля за самоубийство и тази идея все повече ме привличаше. Най-вече с това, че Хулия и Есмералда може би ме чакаха да отида при тях... но едва ли щяха да чакат вечно. Не съм религиозен, обаче си мисля, че не бива категорично да отхвърляме идеята за живот след смъртта... живот, в който сме си същите като сега. Обаче... — печална усмивка докосна устните му — ... тогава бях воден най-вече от отчаянието. Държах пистолет в сейфа си. Двайсет и втори калибър. Бях го купил за защита на семейството си след раждането на Есмералда. Една вечер седях в трапезарията и... сигурен съм, че знаеш тази част от историята, *tuchacho*.

Вдигнах ръка и махнах, сякаш казвах: Може би *si*, може би *no*.

— Седях в трапезарията на опустелия си дом. На масата имаше купа с плодове, оставена от жената, която бях наел да се грижи за къщата. Сложих пистолета пред себе си и затворих очи. После завъртях купата два-три пъти. Казах си, че ако избира ябълка, ще допра пистолета до слепоочието си и ще свърша със себе си. А ако избира

портокал... тогава ще взема печалбата от лотарията и ще отида в „Дисни Уърлд“.

— Чувал си бръмченето на хладилника — вметнах.

— Точно така. — Изобщо не изглеждаше изненадан. — Чувах хладилника... бученето на компресора, цъкането на термостата. Протегнах ръка и попаднах на ябълка.

— Шмекерувал ли си?

Уайърман се усмихна:

— Уместен въпрос. Ако ме питаш дали съм надзърнал, отговорът е не. Ако подозираш, че съм запомнил местоположението на плодовете в купата... — Той вдигна рамене. — *Quien sabe* — кой знае? Така или иначе взех ябълка. Всички носим първородния грях. Не се налагаше да отхапя или да я помириша. Щом докоснах плода, разбрах какъв е. Не отворих очи (боях се да не започна да разсъждавам и да променя решението си), а допрях дулото на пистолета до слепоочието си. — Той докосна с показалеца си малкия кръгъл белег, който обикновено бе скрит зад прошарените му кичури. — Последната ми мисъл беше: „Вече няма да чувам проклетия хладилник, нито да вадя от него поредното парче пай.“ Не си спомням изстрела. Целият свят потъна в белота и така завърши предишният ми живот на Уайърман. А сега... искаш ли да чуеш за халюцинациите?

— Да.

— Искаш да ги сравниш със своите, нали?

— Да. — Внезапно ми хрумна нещо. Навярно беше важно. — Уайърман, имаше ли такива телепатични откровения... странни видения... както искаш ги наречи... *преди* да дойдеш на Дума Ки? — Мислех си за Гандолф, кучето на Моника Голдстейн, което сякаш бях удушил с ампутираната си ръка.

— Да, може би два-три пъти. Някой ден сигурно ще ти разкажа по-подробно, Едгар, но не ми се иска да задържаме Джак твърде дълго при госпожица Истлейк. А и тя сигурно се тревожи за мен. Толкова е мила.

Можех да му кажа, че Джак също е много мил и също се тревожи за мен, но го помолих да продължи.

— Често си обгърнат от червена мъгла, *muchacho* — каза Уайърман. — Не мисля, че е аура в буквалния смисъл, нито пък еманация на конкретна мисъл... макар че и това се е случвало. Три-

четири пъти съм го долавял не само като цвят, но и като слово. И... да, веднъж това се случи извън Дума Ки. В галерия „Ското“.

— Когато търсех подходящата дума.

— Така ли? Не си спомням.

— Аз също, но съм сигурен, че е било така. Червеното е нещо като асоциативен символ за мен. Като спусък. Дойде от една песен на Рийба Макинтайър. Открих го съвсем случайно. Има и друго. Когато не мога да си спомня нещо важно, започвам да... разбираш ли...

— Да се вбесяваш?

Спомних си как стиснах Пам за шията. Как се опитах да я удуша.

— Да. Нещо такова.

— Ясно.

— Предполагам, че червеното избива навън и обагря моите... ментални одежди? Така ли е?

— Горе-долу. И всеки път, когато го усещам около теб и *вътре* в теб, си мисля как се събудих с куршум в главата и видях, че целият свят е тъмночервен. Струваше ми се, че съм попаднал в ада — така си представям преизподнята, като тъмночервена вечност. — Той замълча за миг. — После осъзнах, че виждам ябълка. Беше пред мен, вероятно на два-три сантиметра от очите ми. Бе на пода... аз — също.

— Проклятие!

— Да, и аз си помислих същото. Само че не беше проклятие, а най-обикновена ябълка. „Всички носим първородния грях — промълвих. После добавих: — Фруктиерата.“ Всичко, което се случи и бе казано през следващите двайсет и шест часа, е запечатано с кристална яснота в съзнанието ми. С най-големи подробности. — Уайърман се разсмя. — Естествено, помня някои неща, които изобщо не са се случили, обаче важното е, че ги помня. И никакъв детектор няма да ме хване в лъжа, дори и когато описвам покритите с гной хлебарки, които видях да изпълзват от очите, устата и ноздрите на стария Джак Файнъм.

Мъчеше ме ужасно главоболие, ала след като преодолях шока от ябълката, се почувствах сравнително добре. Беше четири сутринта. Бяха изминали шест часа след нескопосания ми опит за самоубийство. Лежах в локва съсирена кръв. Кръв бе засъхнала като желе и по дясната ми страна. Помня как седнах и казах: „Аз съм един желиран гъзар.“ После добавих: „Няма желе във фруктиерата.“ Това изказване

ми се стори изключително трезво и рационално — сякаш благодарение на него бях преминал теста за проверка на психическото здраве. Започнах да се съмнявам, че съм се прострелял. Реших, че съм задрямал с мисълта, че ще се *самоубия*, бях паднал от стола и си бях ударил главата. Ето откъде се беше взела кръвта. Обяснението ми се стори много логично предвид обстоятелството, че можех да говоря и да се движа. Прииска ми се да кажа на глас още нещо. Името на майка си. Вместо него обаче произнесох: „Узряла е реколтата богата и радват се на фермата децата.“

Кимнах разбиращо. След излизането от комата имах не един, а безброй подобни случая: „Седни на *дъртака*, седни на *сторчока*.“

— Ядоса ли се?

— Не, честна дума! Почувствах облекчение! Предположих, че травмата на главата е причинила известна дезориентация. Едва тогава видях пистолета на пода. Взех го и помирисах дулото. Острата миризма на изгорял барут доказваше, че с оръжието е било стреляно. Аз обаче продължавах да се придържам към версията заспах и си ударих главата, докато отидох в банята и видях дупката в слепоочието си. Малка кръгла раничка, опушена от барута. — Той отново се засмя, както се смее човек при спомена за голяма глупост, която е извършил — например как се е опитал да вкара колата си в гаража, забравяйки да отвори вратата.

— Тъкмо тогава чух как изтрака топката с шестото печелившо число, Едгар. И разбрах, че няма как да избегна разходката до „Дисни Уърлд“.

— Или до неговото копие — въздъхнах. — Господи, Уайърман.

— Опитах се да измия следите от барута, но всеки допир бе ужасно болезнен. Сякаш дъвчех на болен зъб.

Внезапно прозрях защо в болницата го бяха пратили на рентген, а не на томограф. Куршумът още беше в главата му.

— Уайърман, може ли да те питам нещо?

— Казвай.

— Зрителните нерви на човека... не знам как да го кажа... пресичат ли се?

— Да.

— Значи затова имаш проблеми с *лявото* око. Напомня за... — За миг не можах да намеря точната дума и гневно стиснах юмруци, ала

след секунда се сетих. — Напомня ми за моята мозъчна контузия.

— Май си прав, да. Прострелях дясното си слепоочие, но пострада лявото ми око... И така, през онзи паметен ден сложих лейкопласт на раната. И изпих два аспирина.

Разсмях се. Не можах да се въздържа. Уайърман се усмихна и кимна.

— После си легнах и се опитах да заспя. Беше все едно да се опитам да заспя на концерт на духов оркестър. Не мигнах четири денонощия. Страхувах се, че ще ме мъчи вечно безсъние. Мислите ми се носеха с шеметна скорост. Вероятно в сравнение с това преживяване надрусването с хероин бе като да пиеш антидепресант. Не можех дори да лежа спокойно. Издържах дващест минути, после скочих и си пуснах диск с мексиканска народна музика. Беше пет и половина сутринта. Качих се на велотренажора (за пръв път след смъртта на Хулия и Есмералда), след трийсет минути взех душ и отидох на работа.

Следващите три дни бях птичка, самолет и суперадвокат. Колегите ми първо се разтревожиха за мен, после се разтревожиха за здравето ми, а накрая взеха да се притесняват за собствената си безопасност. Бърборех несвързано, от време на време преминавах на развален испански и френски. Работех като обезумял, но на практика тъпчех на едно място. Съдружниците във фирмата и подчинените им адвокати бяха убедени, че страдам от психическо разстройство, и в известен смисъл бяха прави. Имах органичен^[1] нервен срыв.

Неколцина се опитаха да ме накарат да остана вкъщи, ала безуспешно. Дион Найтли, един от най-близките ми приятели, умоляваше да ме заведе на лекар. И знаеш ли какво му казах?

Поклатих глава.

— „Урожаят вече се събира, довольният стопанин пие бира.“ Отлично си го спомням! После си тръгнах. Всъщност избягах. За Уайърман бавното придвижване не съществуваше. Прекарах две нощи по клубовете. На третата нощ един охранител ме изхвърли въпреки протестите ми. Информирах го, че еректиралият ми пенис има един милион капилляри и нула угризения на съвестта. Освен това му казах, че е желиран гъзар и баща му го мрази. — Уайърман пак погледна папката. — Това за баща му се оказа вярно. Веднага го разбрах. — Той показва белега на слепоочието си. — От свръхестественото радио, amigo.

На следващия ден ме повика Джак Файнъм, върховният раджа, и ми нареди да си взема отпуск. Точно така — не ме помоли, а ми нареди. Заяви, че съм избързал да се върна на работа след „злополучните семейни събития“. Отвърнах му, че дрънка глупости. Какви семейни събития? „Не увъртай, а кажи, че жена ми и детето ми изядоха гнила ябълка — отвърнах му. — така кажи, беловлас синдик, защото тези думи изпълват смъртните с насекоми.“ В същия миг хлебарките заизскачаха от очите и носа му, две изплъзяха изпод езика му и оставиха белезникава диря върху брадичката му.

Закресях. И се хвърлих отгоре му. Ако не беше паникбутоната под бюрото му (не предполагах, че параноичният дъртофелник се е подсигурил така), вероятно щях да го убия. Той се оказа доста пъргав за възрастта си и ми се изплъзна. Явно имаше тренинг от голфа и тениса. — Уайърман се замисли. — На моя страна обаче бяха безумието и младостта. Настигнах го и отново го сграбчих тъкмо когато колегите нахълтаха в кабинета. Половин дузина адвокати едва успяха да го изтръгнат от хватката ми, но преди това раздрах скъпото му сако. От горе до долу. — Той поклати глава. — Да беше чул как крещи дъртият мръсник! Разбира се, аз не му отстъпвах. Нарекох го какво ли не, включително скапан травестит, дето се кипри с дамско бельо. И също като с охранителя от нощния клуб отново улучих в десетката. Забавно, нали? Луд или не, ценен кадър или не, тази моя постъпка сложи край на кариерата ми в „Намери, Изчукай и Забрави“.

— Съжалявам.

— Няма защо. Всяко зло за добро — заяви той с делови тон. — След като насила ме изнесоха от кабинета му (където сякаш бе паднала бомба), получих епилептичен припадък. Много силен. Ако не бяха медицинските познания на един стажант, щях да пукна на място. Всъщност изпаднах в ступор, който продължи три дни. И защо не? Не бях мигнал дни наред. А сега...

Той отвори папката и ми подаде трите рентгенови снимки. Не бяха ясни като онези, направени с магнитнорезонансен томограф, ала от опит знаех къде и какво да гледам.

— Едгар, пред теб е онова, което според мнозина не съществува — мозък на адвокат. Ти имаш ли си такива снимки?

— Да го кажем така — ако исках да ги събера в албум...

Уайърман се усмихна.

— Кому е нужен албум с такива фотоси? Виждаш ли куршума?

— Да. Сигурно си държал пистолета ето така... — насочих показалеца си под доста голям ъгъл.

— Почти позна. Куршумът е пробил черепа, променил е траекторията си и е заседнал в мозъка. Но докато спре, е създал... как да се изразя...

— Нещо като ударна вълна?

Очите му грейнаха.

— Именно. Тази ударна вълна е предизвикала оток и натиск върху пресечната точка на зрителните нерви. Разбираш ли какво се е случило? Прострелях се в слепоочието и не само останах жив, но и докарах нещата дотам, че куршумът да създава проблеми за всички чаркове на мозъка, които се намират *тук*. — Той посочи костта над дясното си ухо. — Положението се влошава още повече от движението на куршума. За две години е проникнал със седем милиметра навътре. Може би дори с повече. Не се налага Хедлок или Принсайп да ми го обясняват. Снимките са достатъчно красноречиви.

— Тогава защо не позволиш да те оперират и да извадят куршума? С Джак ще се грижим за Елизабет, докато се възстановиш напълно...

Той поклати глава.

— Отказваш ли? Защо?

— Защото куршумът се намира твърде дълбоко, *amigo*. Затова и не останах в болницата. Да не мислиш, че искам да се простя с живота? В никакъв случай. Желанието ми да *умра* остана в миналото. Най-близките същества все така ми липсват, но сега имам госпожица Истлейк, за която се грижа, и се влюбих в този остров. А и се запознах с теб, Едгар. Искам да видя какво ще се случи с теб. Съжалявам ли за стореното? Понякога *si*, понякога *no*. Обземат ли ме съжаления, бързам да си напомня, че вече не съм онзи Уайърман и че трябва да проявявам снизхождение към предишното си „аз“. Онзи човек претърпя такава голяма загуба и изпита толкова силна душевна болка, че не можеше да носи отговорност за постъпките си. Това е моят предишен живот и аз се старая да мисля за проблемите си като за... ами... вродени недъзи.

— Струва ми се доста налудничаво.

— Нима? Спомни си собственото си положение.

Спомних си го. Бях се опитал да удуша жена си, а после бях забравил. Делях леглото си с кукла. Уайърман беше прав, обаче не му го казах.

— Доктор Принсайп иска да постъпя в болницата само защото съм интересен медицински случай — добави той. — Нещо като опитна мишка.

— Откъде знаеш?

— Сигурен съм! — По гласа му се усещаше, че едва сдържа емоциите си. — След фаталния изстрел си имах работа с поне четирима като Принсайп. Ужасяващо еднакви — умни, но дистанцирани и лишени от съчувствие като социопатите от романите на Джон Д. Макдоналд. Принсайп не може да ме оперира, както е невъзможно да се оперира пациент със злокачествен тумор на същата дълбочина в мозъка. Ако имах раково образуване, вероятно щяха да го облъчат, но радиацията няма да действа на парче олово. Принсайп го съзнава, но в същото време изгаря от любопитство. Възнамерява да ми даде лъжлива надежда, за да ме вкара в болницата и да си прави експерименти. А по-късно, когато умра, най-вероятно ще напише статия за мен и ще я публикува в престижно медицинско списание. После ще отиде в скъпия курорт Канкуин и ще си живее като цар.

— Жестоко е.

— О, не знаеш що е жестокост, докато не видиш погледа на този тип. Щом ме погледна, изпитах непреодолимо желание да си плюя на петите, докато още мога. Впрочем, тъкмо това и направих.

Поклатих глава и зададох най-важния въпрос:

— Какво е прогнозата?

— Я по-добре тръгвай. Това място започва да ми действа на нервите. Току-що осъзнах, че именно тук онзи изрод е отвлякъл момичето.

— Щях да ти го кажа още когато ме накара да отбия.

— Може би е по-добре, че не ми каза. — Той се прозина. — Боже, колко съм уморен!

— От стреса е — казах и се огледах в двете посоки, преди отново да поема по Тамаями Трейл. Още не можех да повярвам, че седя зад волана, но шофирането все повече ми харесваше.

— Питаш ме за прогнозата... Ами, хич не е розова. Взимам конски дози доксептин и зонегран, които са препарати против

эпилептични припадъци; донякъде помагат, но онази вечер, когато бяхме в „Зория“, разбрах, че имам сериозен проблем. Упорито отказвах да го приема, но нали знаеш библийския пример — упорството погуби фараона, а Моисей поведе към свободата синовете Израилеви.

— Хм... мисля, че там ставаше дума за Червено море. Има ли други лекарства, които можеш да взимаш? По-силни?

— Принсайд ми предложи неуронтин, но аз за нищо на света няма да го пия.

— Заради работата си.

— Именно.

— Уайърман, госпожица Истлейк няма да има полза от теб, ако ослепееш като къртица.

Той помълча минута-две. Шосето, което вече бе съвсем пусто, се развиваше като серпентина под светлината на фаровете.

— Много скоро слепотата ще бъде най-малкият от проблемите ми — промълви Уайърман.

Хвърлих му бърз поглед.

— Да не искаш да кажеш, че този куршум може да те убие?

— Да. — В гласа му не се долавяше никакъв драматизъм, поради което звучеше още по-убедително. — И знаеш ли какво, Едгар?

— Какво?

— Преди да ме убие и докато все още имам едно зрящо око, искам да видя колкото се може повече твои картини. Госпожица Истлейк също иска да разгледа поне няколко. Помоли ме да ти го кажа. Можеш да ги докараш с колата. Какво виждам, доста добре се справяш с шофирането.

Бяхме се приближили до отклонението за Дума Ки. Включих мигача.

— Ще ти кажа какво мисля понякога — продължи Уайърман след кратка пауза. — Смятам, че този невероятен късмет в живота ми все някога трябва да свърши и да се обърне на сто и осемдесет градуса. Нямам основания да си го мисля, ала все пак е някаква опора. Разбираш ли ме?

— Да — кимнах аз. — Уайърман?

— Все още съм на линията, *tuchacho*.

— Ти обичаш Дума, но в същото време мислиш, че нещо в острова не е наред. Какво?

— Не знам точно, ала наистина има нещо. Не си ли съгласен?

— Разбира се. Много добре го знаеш. Когато двамата с Илзе се опитахме да навлезем в дълбините на острова, ни прилоша. Само че дъщеря ми се почувства много по-зле от мен.

— И не е единствената, ако се вярва на историите, които съм чувал.

— Истории?

— Да. На брега всичко е нормално, но в дълбините на острова...

— Уайърман поклати глава. — Мисля, че може да има някакво замърсяване на подпочвените води. Вероятно това е причината треволяците и хрусталаците да избуяват, въпреки че при подобен климат без поливане не би трябвало да има и стръкче трева на моравата ти. Не знам на какво се дължи, но по-добре човек да се пази. Особено младите жени, които искат да имат деца. Деца без вродени недъзи.

Изявлението му ме порази. Изобщо не ми беше хрумвало подобно нещо. Не казах нито дума до края на пътуването.

[1] Органичното психическо разстройство е свързано с увреждане на част от нервната система — в дадения случай на мозъка.
— Б.пр. ↑

IX

Не са много спомените, които са се запечатали в съзнанието ми така ярко като завръщането ни в „Двореца“ през тази февруарска вечер. Масивната порта беше отворена, Елизабет Истлейк седеше на инвалидната количка също като в деня, в който с Илзе се отправихме на неуспешната експедиция на юг. Харпунът не беше на скута ѝ, ала тя пак носеше спортния екип (и нещо като сако от стара училищна униформа) и облягаше краката си с големите кецове върху хромираната поставка. До инвалидната количка се намираше проходилката, а зад нея стоеше Джак Кантори с фенерче в ръка.

Щом зърна приближаващата се кола, Елизабет понечи да се изправи. Джак пристъпи напред, за да я спре, но когато разбра, че е твърдо решена да стане, остави фенерчето на земята и ѝ помогна да се изправи. Аз вече паркирах до портата, а Уайърман бе отворил вратата. Осветени от фаровете, Джак и старата жена изглеждаха като актьори на сцена.

— Не, госпожице Истлейк! — извика Уайърман. — Не ставайте! Ще ви закарам вкъщи!

Тя сякаш не го чу. Младежът ѝ помогна да се намести зад проходилката и старицата се хвана за дръжките ѝ. После се затътри към колата. Междувременно аз се мъчех да изляза от шевролета — дясното ми бедро беше като вкочанено. Все пак успях и понечих да заобиколя колата, но в този момент Елизабет пусна дръжките на проходилката и протегна ръце към Уайърман. Изплаших се да не падне, но тя се беше разкрачила леко и се задържа на крака. Ароматният нощен ветрец отметна косата ѝ и аз не се изненадах, щом зърнах белега от дясната страна на главата ѝ — бе почти същият като моя, но очевидно отдавнашен.

Уайърман заобиколи отворената врата на шевролета и се поколеба за няколко секунди. После тръгна към Елизабет с наведена глава, дългата коса бе паднала върху челото му. Старицата протегна ръце и го притисна към внушителната си гръд. За миг се олюля и аз се уплаших, че краката няма да я удържат, но тя запази равновесие и

запрокарва по гърба на Уайърман възлестите си, изкривени от артрит пръсти.

Неуверено пристъпих към тях и тя ме погледна. Не беше старицата, която питаше кога ще дойде влакът или твърдеше, че мозъкът ѝ е като каша. Машинките в главата ѝ явно работеха перфектно. Поне засега.

— Ще се оправим сами — промърмори. — Тръгвай си, Едгар.

— Но...

— Ще се оправим сами. Уайърман ще ме отведе у дома. След минутка. Нали така, Уайърман?

Той кимна — безмълвно и без да се обърне.

Помислих и реших да се подчиня.

— Добре. Лека нощ, Елизабет. Лека нощ, Уайърман. Да тръгваме, Джек.

Помощникът ми остави фенерчето върху проходилката, погледна към Уайърман, чието лице продължаваше да бъде притиснато към гърдите на старицата, и пристъпи към колата.

— Лека нощ, госпожо.

— Лека нощ, млади човече. Малко сте нетърпелив в играта на парчизи, но имате потенциал. Едгар? — Тя ме погледна отново. — Водата вече тече по-бързо. Скоро ще се появят и бързеите. Усещаш ли?

— Да. — Не знаех за какво говори, но *разбрах* смисъла.

— Остани. Моля те, остани на Дума, каквото и да се случи. Необходим си ни. *На мен* и на Дума Ки. Не го забравяй, когато разумът отново ме напусне.

— Няма.

— Потърси кошницата за пикник на леля Мелда. Сигурно е някъде на тавана. Червена е. Ще я намериш. Вътре са.

— Какво има вътре, Елизабет?

Тя сами ми кимна:

— Да. Лека нощ, Едуард.

Разумът отново я напускаше. Но аз знаех, че Уайърман ще я отведе в къщата. Той щеше да се погрижи за нея. А ако не бе в състояние да го стори, тя щеше да се погрижи за двамата. Преди да седна зад волана, отново ги погледнах. Уайърман се притискаше към нея, все така обронил глава на гърдите ѝ. Този спомен е съвсем ясен.

Ясен.

Х

Бях доста уморен от шофирането (и интензивния, прекаран сред толкова хора ден след месеците на уединение), но и дума не можеше да става за лягане, а още по-малко пък за спане. Проверих електронната поща — имах писма от двете си дъщери. Мелинда беше получила стрептококова инфекция и както винаги приемаше болестта като лично оскърбление, а Илзе ми изпращаше интернет-адреса на вестник „Ситизън Таймс“, който излизаше в Ашвил, Северна Каролина. На сайта намерих възторжен репортаж за концерта на „Колибри“. Бяха свирили в Първа баптистката църква и паството крещяло „Алилуя!“. На снимката се виждаха Карсън Джоунс и някаква русокоса красавица, които се гледаха влюбено. Под фотографията пишеше: „Дует на Карсън Джоунс и Бриджит Андрейсън при изпълнението на «Колко си велик».“ Дъщеря ми бе написала: „Изобщо не ревнувам.“ Хммм. Силно се съмнявах.

Подготвих си сандвич с пушен колбас и сирене (три месеца на Дума Ки и още не можех да се наситя на саламите) и се качих на горния етаж. Погледнах картината „Момиче и кораб“, която би трябвало да се нарича „Илзе и кораб“. Замислих се за Уайърман, който ме питаше какво рисувам напоследък.

Замислих се и за странното съобщение, който бе оставила Елизабет на телефонния ми секретар. За тревогата в гласа ѝ. За съвета, който ми бе дала.

Внезапно ми хрумна нещо и аз слязох обратно по стълбите — движех се възможно най-бързо, въпреки риска да падна и да се пребия.

XI

За разлика от Уайърман никога не носех портфейл. Обикновено пъхах в джоба си кредитна карта, шофьорска книжка и две-три банкноти. Предполагах, че е напълно достатъчно... а портфейла държах в заключеното чекмедже на писалището в дневната. Сега го извадих, разгледах визитните картички и намерих онази, на която със златисти букви пишеше „ГАЛЕРИЯ СКОТО“. Набрах номера и зачаках. Включи се телефонният секретар — все пак звънях в извънработно време — и след като Дарио Нануци изрецитира задължителната фраза за оставяне на съобщение, казах:

— Здравейте, господин Нануци, обажда се Едгар Фриймантъл от Дума Ки. Аз съм... — замълчах, понеже щях да добавя „човекът“, но това едва ли щеше да го подсети за мен. — Аз съм художникът, който рисува залези с големи раковини, растения и други предмети. Бяхте споменали за евентуална изложба на картините ми. Ако не сте изгубили интерес към тази идея, бихте ли ми позвънили? — Продиктувах номера си и затворих. Настроението ми внезапно се бе подобрило. Все пак бях *свършил* нещо важно.

Извадих една бира от хладилника и включих телевизора, надявайки се да изгледам някой свестен филм по НВО, преди да си легна. Изпод къщата се чуваше приятно успокояващо шумолене — раковините водеха любезен и деликатен разговор.

Този разговор бе заглушен от гласа на някакъв мъж, застанал пред цяла батарея микрофони. Бях попаднал на Шести канал, а настоящата „звезда“ бе служебният адвокат на Кенди Браун. Вероятно излъчваната на запис пресконференция бе проведена по същото време, когато лекарите изследваха главата на Уайърман. Защитникът бе на около петдесет години, косата му беше вързана на опашка — доста фриволна прическа за адвокат, но в поведението му нямаше нищо фриволно. Напротив — и изражението и гласът му издаваха готовността му да пожертва всички си сили и опит за защитата на клиента си. Той заяви на репортерите, че господин Браун ще пледира невинен поради невменяемост.

Каза още, че господин Браун е наркоман, голям любител на порното и шизофреник. Не спомена за отношението му към сладоледа и музикалните му вкусове, но само защото съдебните заседатели все още не бяха определени. Освен микрофона на Шести канал видях още микрофоните на Ен Би Си, Си Би Ес, Ей Бе Ес, Фокс и Си Ен Ен. Тина Гарибалди не би получила такава известност, ако бе спечелила конкурс по правопис или научна олимпиада — не би я получила даже ако бе спасила домашното си куче, хвърляйки се подире му в бурна река. Но когато изнасят и убият момиче, за него вече говори цялата страна. И всички знаят, че убиецът държи в чекмедже бикините на жертвата.

— Той често и открито си признава за своите зависимости — продължи адвокатът. — Майка му и двамата му пастроци са били наркомани. Детството му е било кошмарно. Редовно са го биели и са го малтретирали сексуално. Известно време е бил в психиатрична клиника. Съпругата му е добра жена, но също има проблеми с психиката. Такъв човек не бива да бъде оставян на свобода.

Сега адвокатът гледаше право в обективите на камерите.

— Това е престъпление на Сарасота, а не на Джордж Браун. Искрено съчувствам на семейство Гарибалди, плача заедно с тях... — камерите не уловиха дори една сълза в потвърждение на думите му, — но екзекуцията на Джордж Браун няма да върне Тина Гарибалди и няма да промени ужасната система, при която психично болни хора се разхождат без надзор. Това бе моето изявление, благодаря ви, задето ме изслушахте, а сега, ако ми позволите...

Той започна да се отдалечава от микрофоните, пренебрегвайки въпросите, и ако бях изключил телевизора или бях сменил канала, по-нататъшните събития можеше изобщо да не се случат (или да поемат в коренно различна посока). Аз обаче не го направих, защото вече гледах и слушах водещия от студиото на Шести канал.

— Роял Бониър, адвокатът кръстоносец, който, работейки безвъзмездно, е спечелил половин дузина безнадеждни дела, заяви, че ще направи всичко възможно да изключи от материалите по случая видеозаписа, направен от камерата за наблюдение на товарните платформи на универсалния магазин „Бийлс“.

В този момент започна поредното повторение на ужасяващия запис. Девойката прекосява участъка, намиращ се в обсега на

камерата. Носи раница на гърба си. Браун се появява иззад една колона и я хваща за ръката. Тя вдига глава и го поглежда въпросително.

В този момент ампутираната ми ръка внезапно ме засърбя толкова силно, сякаш в нея се бяха забили жилата на рояк пчели.

Извиках от изумление и болка и се строполих на пода, дистанционното за телевизора и чинията със сандвичите също паднаха на килима. Опитвах се да почеша ръката, която вече я нямаше. Чух вика си:

— Стига! *Моля те*, стига!

Но имаше само един начин сърбежът да бъде спрян. Коленичих, после запълзах към стълбата (дистанционното изхрущя под тежестта ми). Преди да го строша обаче, явно бях натиснал някакъв бутон и Шести канал се смени с Кънтри Мюзик Телевижън. Докато се качвах по стълбището, на два пъти понечих да се хвана за парапета с ампутираната си дясна ръка. Дори чух как потната ми длан заскриптя по полираната повърхност, преди да премине през дървото като през дим.

Някак си се добрах до „Розовото мъниче“ и със сетни сили се изправих на крака. С лакът натиснах бутона за осветлението и забързах към триножника. Махнах недовършената картина, без дори да я погледна, и сложих чисто платно. Дишах на пресекулки (всяко вдишване бе съпроводено със стон), изпод косата ми бе избила пот. Сграбчих кърпата, с която избърсвах четките, и преметнах на рамото си, както слагах лигавчетата на дъщерите си, когато бяха бебета и ги прегръщах, за да се оригнат. Захапах една четка, затъкнах друга зад ухото си и се пресегнах за трета, ала вместо нея грабнах молив. Веднага щом започнах да рисувам, нетърпимият сърбеж изчезна. Към полунощ картината бе готова, а от сърбежа нямаше и следа. Само че не бях нарисувал поредната картина — това бе с главна буква и беше невероятно добра, ако имах право да я оценя. А аз го имах. Наистина бях адски талантлив. На платното се виждаше как ръката на Кенди Браун стиска китката на Тина Гарибалди. Тина беше вперила в него големите си тъмни очи, потресаващи със своята невинност. Бях успял да предам изражението ѝ с такова съвършенство, че ако родителите ѝ видеха картината, щеше да им се прииска да се самоубият. Обаче никога нямаше да я видят.

Да, никога.

Онова, което бях изобразил, бе почти като копие на фотографията, поместена поне веднъж във всички местни вестници и (вероятно) в повечето вестници в Съединените щати. Разликата беше само в един доста важен детайл. Сигурно Дарио Нануци би казал, че това е запазената марка на Едгар Фриймантъл — американският примитивист, който се бори с клишето, се опитва да погледне по нов начин на Кенди и Тина, тази двойка, венчана от ада, — ала тази картина нямаше да бъде видяна и от Нануци.

Отново върнах четките си в бурканите от майонеза. Бях изцапан с боя чак до лактите (нашарил бях и лицето си), но дори и през ум не ми мина да се измия.

Изпитвах вълчи глад.

Във фризера имах хамбургер, но дълбоко замразен. Замразени бяха и свинските пържоли, които Джак купи миналата седмица от „Мортън“. Довършил бях пушения колбас, следователно ми оставаше само кутия овесени ядки и йогурт. Взех купичката за мюсли и понечих да я напълня, но понеже ме мъчеше зверски апетит, тя ми се стори не по-голяма от напръстник. Блъснах купичката настрани с такава сила, че тя се удари в панера за хляб и отскочи от него. Извадих голямата купа за салата и изсипах вътре цялото съдържание на кутията. Добавих половин литър мляко, изсипах седем-осем препълнени лъжици захар и започнах да се тъпча, като спрях само веднъж, за да добавя още мляко. Ометох всичко и се затътрих към спалнята, минавайки пътьом покрай телевизора, за да заглуша гласа на един пееш градски каубой. Проснах се напреки на леглото и се озовах лице в лице с Рийба. Раковините под „Розовата грамада“ продължаваха да си шепнат.

— *Какво направи?* — попита куклата. — *Какво направи този път, мръсно?*

Опитах се да кажа „Нищо“, ала заспах, преди да произнеса думата. Пък и щеше да е лъжа.

XII

Събуди ме телефонен звън. Успях да натисна бутона едва от втория опит и да изломотя нещо като „Ало?“.

— *Muchacho*, ставай и ела на закуска! — възкликна Уайърман. — Бифтек и яйца! Празнуваме! — Той замълча. — Поне аз празнувам. Госпожица Истлейк отново не е в час.

— И какво празну... — Прозрението внезапно ме осени и аз седнах рязко в леглото, избутвайки Рийба на пода. — Да не би зрението ти да се е върнало?

— Не, *amigo*, боя се, че новината не е чак толкова добра. Днес е празник за цяла Сарасота. Кенди Браун. По време на сутрешната проверка пазачите са го намерили мъртъв в килията му.

За миг дясната ми ръка ме засърбя, а всичко пред очите ми стана червено.

— И какво казват? — промърморих и едва познах гласа си. — Самоубил ли се е?

— Не знам, но независимо дали е посегнал на живота си, или го е сподобила естествена смърт, той спести на Флорида много пари, а на родителите на бедното момиче — порой от съдебна помия. Най-добре ела да го обсъдим. Какво ще кажеш?

— Само да се облека. И да се измия. — Погледнах лявата си ръка, която бе цялата на разноцветни петна. — Легнах си много късно.

— Рисува ли?

— Не, чуках Памела Андерсън.

— Въображаемият ти живот е достоен за съжаление, Едгар. Снощи аз чуках Венера Милоска и тя *имаше* ръце. Не се бави. Как ги искаш яйцата?

— Бъркани. До половин час съм при теб.

— Чудесно. Бих искал да отбележа, че очаквах по-бурна реакция на информационния си бюлетин.

— Все още се опитвам да се събудя. Естествено много се радвам, че извергът е мъртъв.

— Вземи си номерче и се нареди на опашката — подхвърли Уайърман и затвори.

XIII

Предишната вечер бях с дистанционното, затова се наложи ръчно да включа телевизора. Този навик бе останал в далечното минало, но все пак се справих. По Шести канал вместо „Само Тина, нищо друго, освен Тина“ даваха ново шоу: „Само Кенди, нищо друго, освен Кенди“. Увеличих звука до максимум и се заех да се измия от боите.

Джордж „Кенди“ Браун явно бе умрял в съня си. Пазачът, когото интервюираха, бе казал: Не съм чувал някой да хърка по-силно от този човек. „Шегувахме се, че другите затворници щяха да го убият заради хъркането му, ако беше в обща килия.“ Лекарят измърмори нещо за задушаване и предположи, че Браун е издъхнал в съня си. Отбеляза, че възрастните рядко умират от това, ала подобни случаи са известни на медицината.

Задушаването ми звучеше като правдоподобна версия, но усложненията бяха възникнали благодарение на мен. Измих се криволяво и се качих в „Розовото мъниче“, за да разгледам Картината на дневна светлина. Съмнявах се, че сега ще ми се стори толкова добра, както си бях помислил снощи, преди да сляза в кухнята, за да омета куп овесени ядки — нямаше начин да е толкова добра, като се имаше предвид колко бързо я бях сътворил.

Само че грешах. Бях изобразил Тина с дънки и чиста розова тениска, с раница на гърба. Кенди Браун също бе с дънки, пръстите му стискаха китката на девойката. Очите ѝ бяха вперени в неговите, устата ѝ бе полуотворена, сякаш искаше да го попита нещо, може би „*Какво искате, господине?*“. Неговите очи сезираха в нея, изпълнени със злост, ала останалата част от лицето му не изразяваше никакви емоции, защото липсваше. Не му бях нарисувал нито уста, нито нос. Под очите на моя Кенди Браун се белееше празно платно.

ДЕСЕТА ГЛАВА
МЕХУРЪТ САПУНЕН НА ТЛЕННАТА
СЛАВА

I

Когато се качих на самолета от Минесота до Флорида, бях с дебела шуба и качулка. Оттогава не я бях обличал, но тази сутрин реших добре да се екипирам за крайбрежния си преход от „Розовата грамада“ до „Двореца на убийците“. Беше студено и от океана духаше пронизващ вятър, а повърхността на водата наподобяваше грапава стомана под пустеещото небе. Ако знаех, че това е последният ми мразовит ден на Дума Ки, щях да му се радвам повече... макар че отдавна бях изгубил способността си да се радвам на студа.

Във всеки случай едва осъзнавах къде се намирам. На рамото ми висеше платнена торба, в която обикновено събирах находките си (излизах ли на разходка, машинално я вземах със себе си), но тази сутрин не си харесах нито една раковина или изхвърлен на брега плавей. Просто крачех, местех механично болния си крак, без да го усещам, слушах как вятърът свисти край мен, без да го чувам, и наблюдавах как чикчирикчетата подскачат край вълните, без всъщност да ги виждам.

Мислех си: *„Убих го, по същия начин, както убих кученцето на Моника Голдстейн. Знам, че е налудничаво, но...“*

Само че не беше налудничаво.

Бях спрял дишането на Кенди Браун.

II

От южната страна на „Двореца“ имаше остъклена тераса. Едната ѝ страна гледаше към джунглата, а другата — към металическата синева на океана. Елизабет седеше там на инвалидната си количка, подносът със закуската ѝ бе положен върху подлакътниците. За пръв път от запознанството ни я виждах завързана. Осеяният с парченца бъркани яйца и късчета препечени филийки поднос изглеждаше като след храненето на малко дете. Уайърман ѝ даваше да пие сок от чашка с дозатор, за да не се задави. В ъгъла работеше малък телевизор, включен на Шести канал. Естествено даваха „Само Кенди, нищо друго, освен Кенди“. Беше умрял и сега Шести канал се хранеше от трупа му. Не че Кенди заслужаваше друго, ала въпреки всичко беше противно.

— Тя вече закуси — каза Уайърман, — но може да поседиш с нея, докато приготвя яйцата и препека няколко филийки.

— С удоволствие, обаче не си прави труда. Работих до късно, после хапнах малко.

Малко. Ха-ха! Когато излизах от къщи, видях оставената в мивката купа за салата.

— Изобщо няма да ме затрудниш. Как е кракът ти?

— Не е зле. — Това бе самата истина. — А ти, Бруте?

— Добре съм, благодаря. — отвърна той, въпреки че изглеждаше уморен, а кървясалото му око продължаваше да сълзи. — Закуската ти ще е готова след пет минути.

Разумът на Елизабет напълно бе дезертирал. Когато поднесох чашката с дозатора към устните ѝ, тя отпи една глътка и извърна глава. Под неумолимата светлина на зимния ден лицето ѝ изглеждаше прастаро и отнесено. Помислих си, че сме интересно трио — страдаща от старческо слабоумие жена, бивш адвокат с куршум в мозъка и бивш строителен предприемач с ампутирана ръка. Всичките с бойни белези отдясно на главата. На екрана на телевизора защитникът на Кенди Браун (вече също *бивш*) настояваше за щателно разследване. Госпожица Истлейк изрази целокупното мнение на жителите на окръг

Сарасота по темата, като затвори очи. Тя се отпусна върху поддържащия я ремък и заспа.

Уайърман донесе две порции яйца и аз стръвно се нахвърлих върху своята. Елизабет захърка. Едно бе сигурно — ако случайно се задушеше насън, поне нямаше да умре млада.

— Пропуснал си едно петно, *tuchacho* — информира ме домакинът ми и докосна с вилицата месестата част на ухото ми.

— Моля?

— Имаш боя. На ухото си.

— А, да — кимнах. — Ще има да я чистя поне няколко дни. Буквално се омазах до ушите.

— И какво рисува посред нощ?

— Сега не ми се говори за това.

Той вдигна рамене и кимна:

— Все повече заприличваш на другите художници. С всичките им странни приумици и ексцентризъм...

— Не се подигравай.

— Тъжно, много тъжно... Аз се отнасям с такова уважение към теб, пък ти чуваш само сарказъм.

— Извинявай.

Той махна с ръка:

— Изяж си яйцата. Иначе няма да пораснеш голям и силен като Уайърман.

Подчиних се. Госпожица Истлейк продължаваше да хърка. Телевизорът боботеше. На екрана се появи лелята на Тина Гарибалди — млада жена, с две-три години по-голяма от моята Мелинда. Тя каза, че щатът много се забавил с присъдата, ето защо Бог наказал „чудовището“. Собственоръчно. Помислих си: „По принцип си права, *tuchacha*, само че грешиш за своя Бог. Той изобщо не се намеси.“

— Изключи този водевил — помолих Уайърман.

Той изпълни молбата ми и се обърна към мен:

— Май всъщност си прав за художническите приумици — отбелязах. — Реших да направя изложба в „Ското“, стига този Нануци да не се е отказал.

Уайърман се усмихна и изръкопляска тихичко, за да не събуди спящата старица.

— Чудесно! Едгар търси мехура сапунен на тленната слава! Но защо пък не? Да, защо пък не?

— Не търся никакъв сапунен мехур — казах, чудейки се дали пък всъщност не е прав. — Но ако ми предложат договор, ще можеш ли да влезеш в ролята си на юрист и да го прегледаш?

Усмивката на Уайърман помръкна.

— Ще то прегледам, ако съм все още тук, amigo, но не знам колко време ми е отредено. — Изражението ми го накара да вдигне ръка, прекъсвайки евентуалните ми възражения. — Не бързам да лягам в гроба, обаче започвам да се питам дали тъкмо аз трябва да се грижа за госпожица Истлейк? В сегашното си състояние?

Не исках да зачеквам тази тема (особено тази сутрин), ето защо попитах:

— А как изобщо се озова тук?

— Има ли значение?

— Може би.

Замислих се как в началото смятах, че съм дошъл на Дума Ки по свой избор, но после стигнах до извода, че по-скоро островът ме беше избрал. Дори се бях питал — обикновено нощем в леглото си, докато слушах шепота на раковините под вилата — дали злополуката бе наистина злополука? Разбира се, че беше — как иначе? — но умът ми диплеше сходствата между случилото се с мен и Хулия Уайърман. Аз бях блъснат от кран, а тя — от камион на общината. Същевременно си давах сметка как мнозина (и то напълно здравомислещи хора) са убедени, че са зърнали образа на Христос, запечатан върху мексиканска питка.

— Ако очакваш още една дълга история, не си познал — заяви Уайърман. — Тази разкази ужасно ме изтощават, а в момента кладенецът е пресъхнал. — Той се вгледа замислено в Елизабет. И (както ми се стори) с мъничко завист. — Тази нощ почти не мигнах.

— И съкратен вариант ще ми е достатъчен — подхвърлих.

Той въздъхна тежко. Добродушната му усмивка се бе стопила като пияната от халба бира. Беше се изгърбил, гърдите му сякаш бяха хлътнали.

— След като Джак Файнъм ме изпрати в „неплатен отпуск“, реших, че Тампа се намира достатъчно близо до „Дисни Уърлд“. Обаче щом се озовах тук, ужасно ми доскуча.

— Напълно те разбирам.

— Изпитвах и някаква необходимост да изкупя греха си. Не ми се искаше да ходя в Дарфур или Ню Орлийнс, нито пък да работя *pro bono*, макар че такава мисъл ми мина през ума. Усещах, че малките сферички с лотарийните числа все още подскочат някъде и една чака своя ред да се търкулне по тръбата. Последната.

— Да — изрекох. Стори ми се, че студен пръст ме докосва по тила. Съвсем лекичко. — Още едно число. Чувството ми е познато.

— *Si, señor*, знам, че ти е познато. Чаках възможността да направя нещо хубаво, за да изравня баланса. Защото усещах, че трябва да го изравня. И един ден попаднах на обява в „Тампа Трибюн“: *„Търси се човек, който да се грижи за възрастна дама и да наглежда няколко първокласни островни имота. Кандидатът трябва да представи автобиография и препоръчителни писма, съответстващи на високата заплата и премиалните. Длъжността е перспективна и кандидатът вероятно ще го оцени. Задължително условие е умението да общува с хората.“* Е, аз умеех да общувам и самата обява докосна нещо в мен. Явих се на събеседване при адвоката на госпожица Истлейк. Той ми каза, че на семейството, което до сега работело за нея, му се наложило спешно да се върне в Нова Англия, понеже родителите на мъжа или жената претърпели тежка катастрофа.

— И ти получи работата. Какво му каза за...? — Посочих дясното си слепоочие.

— Нищо. Той и без друго ме гледаше с подозрение... Чудеше се за какъв дявол един адвокат от Омаха иска да се погребее цяла година на малък остров, да обслужва някаква капризна старица и да наглежда къщите, пустеещи през повечето месеци... но госпожица Истлейк... — Той се пресегна и погали сбръчканата ѝ ръка. — Харесахме се от пръв поглед, нали, скъпа?

Елизабет само изхърка, но аз погледнах лицето на Уайърман и отново почувствах допира на студения пръст (сега не докосваше тила ми, а го натискаше). Почувствах го и разбрах: тримата се бяхме озовали тук неслучайно, а защото неведома сила имаше нужда от присъствието ни. Тази мисъл не се основаваше на логиката, с която бях израснал и върху която бях изградил своя бизнес, ала няхах никакви съмнения в истинността ѝ. Тук, на Дума Ки, аз бях съвсем различен

човек и единствената логика, но която се подчинявах, се определяше от реакцията на нервните ми окончания.

— Знаеш ли, тя ми е много скъпа. — Уайърман взе салфетката и тежко въздъхна, сякаш движението му бе коствало големи усилия. — Щом се озовах на острова, цялата безумна истерия, за която ти разказвах, изчезна. Свалих всички лепкави наноси от себе си и се превърнах в обикновен застаряващ мъж, който се зачита във вестника за не повече от няколко минути, ако не иска да получи нетърпимо главоболие. Движеше ме само една идея — имах дълг, който трябваше да изплатя. И работа, която трябваше да върша. Нищо друго не ме интересуваше. Госпожица Истлейк не ме назначи — тя ме взе при себе си. Когато пристигнах тук, не беше такава, Едгар. Беше умна, весела, горда, кокетническа, капризна, взискателна... и стига да поискаше, можеше да ме изтръгне от депресията я със смях, я с ругатня, както и правеше.

— Съдейки по гласа ѝ, тя е закоравяла пушачка.

— Беше. Друга на нейно място би се примирила с недъга си. Не и тя. Изминава по сто и осемдесет крачки с проходилката и се разхожда из двора и в къщата — този снабден с климатик музей... Порано обичаше да стреля по мишени — понякога със старите огнестрелни оръжия на баща си, но най-често с харпунния пистолет, понеже има по-слаб откат. И понеже, както самата казва, звукът ѝ му харесва повече. Когато я видиш с харпуна в скута, наистина изглежда като Невестата на Кръстника.

— Точно такава я видях за първи път.

— Веднага се привързах към нея, после я обикнах. Хулия ме наричаше *mi companero*. Често си мисля за това, когато съм с госпожица Истлейк. Тя е *mi companera*, *mi amiga* — моя другарка, моя приятелка. Тя ми помогна да открия сърцето си, когато мислех, че съм го изгубил завинаги.

— Бих казал, че ти е провървяло.

— Може би *si*, може би *no*. Да ти кажа честно, ще ми бъде доста трудно да я оставя. Какво ще прави, когато назначат нов болногледач? Той няма да знае, че всяка сутрин Елизабет си пие кафето в края на дъсчената пътечка, нито пък за тъпата кутия за курабийки, която наужким трябва да хвърлям в езерото със златните рибки... А тя няма

да може да му обясни, понеже през повечето време съзнанието ѝ ще бъде обгърнато от гъста мъгла.

Уайърман се обърна към мен и аз видях, че на изпитото му лице е изписано страх.

— Ще запиша всичко, ето какво ще направя... всичките ни порядки, целият ни режим. От сутрин до вечер. И ти ще се погрижиш новият служител да се придържа към тях, Едгар. Ще го сториш, нали, amigo? Ти също я харесваш, сигурен съм. И не би искал да я видиш наранена. И Джак! Може би той също ще помогне мъничко. Знам, че нямам право да го искам, но...

Внезапно бе озарен от нова мисъл. Понадигна се и се загледа в океана. Беше отслабнал, кожата на скулите му бе тъй прозрачна, че блестеше, косата му беше сплъстена.

— Ако умра... а аз мога, мога да умра всеки момент, също като сеньор Браун... нали ще се погрижиш за Елизабет, докато намерят нов болногледач? Работата не е толкова тежка, а и тук ще можеш да рисуаш. Светлината е превъзходна, не смяташ ли? Само за рисуване!

Започваше да ме плаши.

— Уайърман...

Той се обърна към мен. Очите му блестяха — и двете, въпреки че лявото бе замрежено от разширени и спукани капилярчета.

— Обещай ми, Едгар! Налага се да планираме нещата отсега! Ако не го направим, те ще я изпратят в старчески дом, където няма да изкара и месец! Дори седмица! Знам го! Затова ми обещай!

Помислих си, че вероятно е прав. Помислих си и още нещо — че ако не намеря отдушник за тревогите му, като нищо ще получи нов пристъп. Ето защо обещах. После добавих:

— Навярно ще живееш по-дълго, отколкото си мислиш, Уайърман.

— Възможно е — вдигна рамене той. — Но ще запиша всичко. За всеки случай.

III

Отново ми предложи да ме откара в „Розовата грамада“ с количката за голф. Отвърнах му, че пешеходните разходки са източник на удоволствие за мен, но не бих отказал чаша сок, преди да поема към къщи.

Обичам прясно изцедения сок от флоридски портокали не по-малко от всекиго, обаче тази сутрин поисках напитката по съвсем друга причина. Уайърман ме бе оставил в малката стаичка в края на остъкления централен коридор, който излизаше на брега. Беше я приспособил за свой кабинет, макар че не разбирах как един човек, неспособен да чете по-дълго от пет минути, ще води кореспонденция и ще преглежда сметки и договори. Предположих — и това ме трогна, че най-вероятно Елизабет му е помагала, преди състоянието ѝ да се влоши.

Когато дойде закуската, надзърнах в тази стаичка и забелязах сивата папка върху преносимия компютър. Вероятно Уайърман го бе ползвал тези дни. Отворих папката и взех една рентгенова снимка.

— Голяма чаша или малка? — провикна се от кухнята Уайърман и така ме стресна, че едва не изпуснах снимката.

— Средна! — извиках в отговор. Пъхнах снимката в платнената си торба и затворих папката. Пет минути по-късно вече се тътрех обратно към къщи.

IV

Идеята да крада от приятел изобщо не ми допадаше, дори и да ставаше дума за една нищо и никаква рентгенова снимка. Не ми харесваше и пазя в тайна онова, което бях сторил с Кенди Браун. Спокойно можех да му разкажа — след историята с Том Райли Уайърман със сигурност би ми повярвал. Би ми повярвал дори и без намесата на свръхестествените си способности. Ала точно там беше проблемът. Той не беше глупак. Щом можех да изпратя Кенди Браун в моргата на Сарасота само с един щрих върху платното, навярно бях способен и на друго — да помогна на един бивш адвокат с куршум в главата там, където лекарите са безсилни. Ами ако не можех? Казах, че е по-добре да не му вдъхвам напразна надежда... макар че дълбоко в себе си бях уверен в магическите си способности.

Когато се прибрах в „Розовата грамада“, дясното ми бедро сякаш виеше от болка. Закачих горната си дреха в гардероба, глътнах две таблетки окситоксин и забелязах мигащата лампичка на телефонния секретар.

Съобщението беше от Нануци. Радвал се, че съм размислил. Ако и останалите ми работи били на нивото на онези, които бе видял, галерия „Ското“ с удоволствие щяла да организира изложба на картините ми. Настоявали да бъде преди Великден, защото после туристите се разотивали и настъпвал мъртвият сезон. Питаше дали е възможно с двама негови сътрудници да ме навестят и да разгледат другите ми завършени творби. Щели да донесат и образец от договора, за да го прегледам на спокойствие.

Новината беше добра — направо *страхотна*, но имах усещането, че всичко се случва на друга планета, с някой друг Едгар Фриймантъл. Изтрих съобщението и вече бях започнал да се изкачвам по стълбите, когато внезапно се спрях. Не можех да рисувам в „Розовото мъниче“, понеже стативът ми бе неподходящ за целта. Както и платното, и маслените бои.

Накуцвайки, се върнах в просторния хол. Върху масичката бях струпал цяла купчина цветни моливи, ала и те нямаше да ми свършат

работа. В ампутираната ми дясна ръка се появи лек сърбеж и за пръв път изпитах увереност, че ще се справя... стига само да открия медиум — средство за предаване на посланието.

Сетих се, че популярната представа за медиума е човек, който пише под диктовката на мъртъвци от отвъдното, и се засмях. Малко нервно, но все пак се засмях.

Влязох в спалнята, без да съм наясно какво точно търся. После погледът ми попадна върху дрешника и ми просветна. Седмица по-рано бях помолил Джак да ме закара с колата, за да напазарувам — не в търговския център „Кросроудс“, а в един от магазините за мъжки дрехи на Сейнт Арманд Съркъл. Купих си пет-шест ризи — от онези с копчета от горе до долу. Като малка Илзе ги наричаше „ризички за големи“. Още не бяха разопаковани. Разкъсах целофанените обвивки, извадих иглите и захвърлих ризите в дрешника. Не ми трябваша. Интересуваха ме картонените подложки, върху които бяха сгънати ризите.

В джобчето на чантата за лаптопа намерих маркер „Шарпи“. В предишния си живот ненавиждах тези маркери, понеже воняха на мастило и много цапаха. Напоследък обаче се бях влюбил в плътните им линии, които сякаш създаваха своя собствена реалност. Занесох подложките, маркера и рентгеновата снимка в обляната от светлина „флоридска стая“.

Сърбежът в ампутираната ръка се усили. Вече го чувствах почти като приятел.

Не разполагах със светещ екран, на който лекарите разглеждат рентгеновите снимки и томографските изследвания, но стъклената стена на „флоридската стая“ се оказа съвсем приличен заместител. Даже нямах нужда от лепенки. Успях да пхна края на снимката между стъклото и хромираната рамка и разгледах онова, което според мнозина не съществува — мозък на адвокат. Известно време (две минути... или четири?) не откъсвах очи от него, запленил от наъбените стени, чиито извивки превръщаха водата в мъгла.

Куршумът представляваше нацърбена черна отломка. Приличаше на малко корабче... или на лодка с весла, носеща се по вълните.

Захванах се за работа. Възнамерявах да нарисувам само мозъка без куршума, ала не се ограничих само с това. Продължих и добавих

вода, понеже самата картина го изискваше. Или ампутираната ми ръка. А може би ставаше дума за едно и също нещо. Дори не нарисувах океана, а само го щрихирах, но и това бе повече от достатъчно, защото наистина бях адски талантлив кучи син. Работата ми отне около двайсетина минути, а когато приключих, на подложката се виждаше как един човешки мозък се носи из водите на Мексиканския залив. Беше изключително ефектно.

И в същото време зловещо. Бих предпочел да мина и без тази дума, когато говоря за творчеството си, но нямаше как. След като махнах рентгеновата снимка от стъклото и я сравних с картината (куршум в произведението на науката и никакъв куршум в произведението на изкуството), осъзнах нещо, което навярно трябваше да забележа доста по-рано. Например веднага щом започнах цикъла. Творбите ми правеха такова впечатление не защото въздействаха върху нервните окончания, а понеже хората знаеха — на някакво съзнателно или подсъзнателно ниво, че виждат нещо, дошло от далечните места отвъд пределите на таланта. Всички тези създадени на Дума картини пораждаха един удържан ужас. Ужас, който заплашваше всеки миг да се изтръгне навън. И който дебнеше под прогнилите платна.

V

Отново бях гладен. Направих си сандвич и го изядох пред компютъра си. Четях за последните успехи на „Колибри“ (доста се блях вманиачил по тези „птиченца“), когато телефонът иззвъня. Обаждаше се Уайърман.

— Не ме боли главата — съобщи ми той.

— Вече така ли ще поздравяваш? — попитах. — Или следващият път ще чуя „Току-що ходих по голяма нужда“?

— Не е моментът да се бързиш. Имам главоболие от момента, в който се събудих под масата в трапезарията, след като се прострелях. Понякога главата ми само бучеше, друг път гърмеше като новогодишни фойерверки в Преизподнята, но болката оставаше. А преди половин час... Правех си кафе и хоп! — главоболието престана. Не мога да повярвам. Отначало си помислих, че съм умрял. Ходех на пръсти, очаквайки да се върне и да ме фрасне със сребърния чук на Максуел, но още не се е появило.

— Ленън — Маккартни — отбелязах. — Хиляда деветстотин шейсет и осма година^[1]. И не ми казвай, че греша.

Той не каза нищо. Мълча дълго. Чувах дишането му. Най-накрая попита:

— Да не си направил нещо, Едгар? Кажи на Уайърман. Кажи на татко.

Зачудих се дали да отрека, обаче съобразих, че може да надзърне в папката и да открие липсата на рентгеновата снимка. Замислих се за сандвича си, който бе наченат, но не и довършен.

— А как е зрението ти? Има ли някаква промяна?

— Не, левият фар продължава да не бачка. И ако се вярва на Принсайд, никога вече няма да проработи. Във всеки случай, но и в този живот.

Мамка му. Но нима в дълбините на душата си не знаех, че работата не е свършена? Сутрешното лигавене с „Шарпи“ и картонената подложка не можеха изобщо да се сравнят с мощния оргазъм от миналата нощ. Бях уморен. Днес исках само да седя и да се

любувам на океана. Да гледам как слънцето се потапя в *caldo largo*, без да рисувам проклетия залез. Само че това беше Уайърман. Уайърман, дявол да го вземе.

— Още ли си там, *tuchacho*?

— Да. Можеш ли да извикаш Ан-Мари Уислър на няколко часа днес?

— Защо?

— За да ми позираш. Искам да ти направя портрет. Щом продължаваш да си кьорав, предполагам, че ми трябва истинският Уайърман.

— *Ти* си бил значи. — Едва го чух, толкова тихо говореше. — Нарисува ли ме вече? По памет?

— Виж си папката с рентгеновите снимки — отвърнах. — Ела към четири. Искам да подремна преди това. И донеси нещичко за хапване. Живописта разпалва апетита ми. — Помислих си дали да добавя „някои видове живопис“, но се отказах. Вече бях казал достатъчно.

[1] Песента на „Бийтълс“ „Сребърният чук на Максвел“ от албума „Аби Роуд“, излязъл през септември 1969 г. — Б.пр. ↑

VI

Не знаех дали ще успея да поспя, ала задряхах. Будилникът ме събуди в три следобед. Качих се в „Розовото мъниче“ и проверих запасите си от чисти платна. Най-голямото беше метър и половина на метър и в крайна сметка се спрях на него. Разтеглих опорните стойки на статива до максимум и поставих чистото платно. Само при вида на този бял правоъгълник, напомнящ изправен вертикално ковчег, почувствах парене в стомаха и гъделичкане в дясната си ръка. Раздвижих пръстите й. Не ги виждах, но ги усещах как се свиват и разтварят. Усещах как ноктите се впиват в дланта ми. Дълги нокти. Бяха пораснали след злополуката и нямаше начин да ги подрежа.

VII

Миех четките си, когато зърнах Уайърман да се приближава към „Розовата грамада“. Пристъпваше по пясъка с тромавата си, мечешка походка и чикчирикчетата се разбягаха пред краката му. Беше само по дънки и пуловер. Времето бе започнало да се затопля.

Щом прекрачи прага, той извика за поздрав и аз му отговорих от „Розовото мъниче“, предлагайки му да се качи при мен. Той веднага забеляза голямото платно на статива.

— Мамка му, amigo, когато каза „портрет“, реших, че ще ми нарисуваш само главата!

— И аз мислех така, но се боя, че няма да е достатъчно реалистично. Вече свърших малко подготвителна работа. Ела да хвърлиш едно око.

Откраднатата рентгенова снимка и рисунката с маркера бяха на долната полица на работната ми маса. Подадох ги на Уайърман и седнах пред статива. Платното вече не беше бяло. В горния му край се виждаше правоъгълен контур. Бях долепил до него картонената подложка и я бях очертал с един черен молив HB.

Уайърман мълча почти две минути. Взираше се ту в рентгеновата снимка, ту в рисунката. После едва чуто попита:

— Какво става тук, *tuchacho*? Какво?

— Още нищо — отвърнах. — Подай ми картончето.

— Тази ли?

— Да. Внимателно. Още ми трябва. Необходима е и на *двама* ни. А рентгеновата снимка можеш да изхвърлиш.

Той ми подаде рисунката върху картона от ризата. Забелязах, че ръката му трепери.

— Сега отиди до стената, където са наредени готовите картини. Разгледай последната вляво. Онази в ъгъла.

Уайърман се приближи до картината, огледа я и отстъпи назад.

— Боже миризливи! Кога я нарисува?

— Снощи.

Той вдигна картината и я обърна към светлината, струяща от големия прозорец. Взираше се в Тина, която пък се взираше в Кенди Браун, чието изображение беше без нос и уста.

— Няма уста, няма нос, мъртъв Браун, решен въпрос — прошепна Уайърман. — Господи Иисусе, не искам да съм онзи *maricon de playa*^[1], който ще ритне пясък в лицето ти. — Той постави картината на мястото ѝ и се отдалечи... предпазливо, сякаш се боеше, че ще се взриви от резките му движения. — Какво е станало с теб? Какво се е вселило в теб?

— Дяволски добър въпрос — отвърнах. — Бях решил да не ти я показвам, но... като се има предвид какво ни предстои...

— Какво?

— Знаеш много добре, Уайърман.

Той се олюля, сякаш неговото бедро беше премазано от кран. Лицето му блестеше от пот. Лявото му око все още бе кървясало, но ми се стори, че не беше *толкова* червено като преди. Естествено не бе изключено и да греша.

— Ще можеш ли да го направиш?

— Ще се опитам. Стига да искаш, разбира се.

Той кимна и си свали пуловера.

— Опитай тогава.

— Застани до прозореца, та светлината да пада върху лицето ти, когато слънцето се спусне към хоризонта. В кухнята има табуретка, на която можеш да седнеш. Какво се разбра с Ан-Мари?

— Каза, че може да остане до осем, и обеща да поднесе обяд на госпожица Истлейк. Аз донесох лазаня. Ще я сложа във фурната в пет и половина.

— Добре — кимнах. Казах си, че докато стане лазанята ще се е стъмнило. Обаче можех да снимам Уайърман с фотоапарата си, а после да прикрепя снимката към статива и да рисувам по нея. Ала въпреки че бях привикнал да работя бързо, разбирах, че портретът няма да се получи веднага — работата щеше да ми отнеме няколко дни.

Той се върна от кухнята, понесъл табуретката, и се вкамени.

— *Какво правиш?*

— А какво правя според теб?

— Изрязваш дупка в това чудесно платно.

— Дай си бележника да ти пиша шестица. — Оставих изрязания правоъгълник встрани, взех подложката с рисунката на плаващия мозък и заобиколих статива. — Помогни ми да го залепя отзад.

— Кога измисли всичко това, *vato*?

— Не съм го измислял.

— Не си ли?

Гледаше ме през дупката в платното по същия начин, както зяпачите се взираха през хилядите пролуки в оградите на строителните обекти от предишния ми живот.

— Не. Нещо ми подсказва в движение какво да правя. Ела от тази страна.

С помощта на Уайърман приключихме с подготовката за няколко минути. Той закри отвора с картонената подложка от риза, а аз извадих от джоба си тубичка „Елмърс Глу“ и я залепих за платното. После отново заобиколих статива и видях, че всичко се е получило перфектно. Във всеки случай поне за мен.

Посочих челото на Уайърман.

— Това е мозъкът ти.

После посочих към статива.

— Това е мозъкът ти върху платното.

На лицето му се изписа недоумение.

— Шегичка, Уайърман.

— Не я разбрах.

[1] Тип от плажа (исп.) — Б.пр. ↑

VIII

Вечерта се нахвърлихме на храната като прегладнели спортисти. Попитах Уайърман дали вижда по-добре, но той поклати глава.

— В лявата половина на моя свят продължава да цари мрак, Едгар. Бих искал да кажа обратното, но уви.

Дадох му да прослуша съобщението на Нануци. Уайърман се засмя и заудря с юмрук по дланта си. Трогнах се от радостта му, граничеща с ликуване.

— Отново се издигаш към върха, *tuchacho*... вече в новия си живот. Нямам търпение да те видя на корицата на „Тайм“.

— Притеснява ме само едно — казах... и веднага избухнах в смях. Всъщност ме притесняваха доста неща, включително и фактът, че все още нямах никаква представа защо се впусках в тази авантюра. — Дъщеря ми може да поиска да дойде. По-малката, която вече ме навести.

— И какво лошо има в това? Повечето хора само биха се зарадвали, че дъщерите им са свидетели на превръщането им в професионалисти. Ще изядеш ли последното парче лазаня?

Разделихме си го. Аз взех по-голямата част, понеже бях творческа натура.

— Не ме разбра — ще се радвам много, ако дойде. Но твоята господарка казва, че Дума Ки не е хубаво място за дъщерите, и аз съм склонен да ѝ вярвам.

— Моята господарка има Алцхаймер, който непрекъснато се задълбочава. Лошата новина е, че вече не може да различи лакътя от задника си. Добрата — че всеки ден се запознава с нови хора. Включително и с мен.

— Каза ми това за дъщерите два пъти и нито веднъж умът ѝ не бе помрачен.

— Може да е права. А може и да си го е въобразила, понеже тук са умрели двете ѝ сестрички, когато е била само на четири годинки.

— Илзе повърна. Когато се прибирахме ѝ беше толкова зле, че едва ходеше.

— Може би е слънчасала. Виж сега... не искаш да рискуваш и аз напълно те разбирам. Защо не настаниш дъщерите си в добър хотел с денонощен рум сървиз, където портиерите те гледат в устата и само чакат поръчките ти? Препоръчвам ти „Риц-Карлтън“.

— И двете ли? Мелинда няма да може да...

Гостът ми пхна в устата си последното парченце лазаня.

— Не можеш да погледнеш обективно на ситуацията, *tuchacho*, но Уайърман, този благодарен кучи син...

— Още няма защо да ми благодариш.

— Ще ти покаже правия път. Не мога да допусна щастieto ти да бъде помрачено от излишни тревоги. Защото, Исусе миризливи, ти трябва да бъдеш щастлив. Знаеш ли колко хора от западното крайбрежие на Флорида биха убили и родната си майка за изложба на Палм Авеню?

— Уайърман, да не би току-що да каза *Исусе миризливи*?

— Не сменяй темата.

— Още не са ми предложили изложба.

— Ще ти предложат. Няма да ти носят договора в пущинаците, за да убиваш комари с него. Затова чуй какво ще ти кажа. Слушаш ли ме?

— Слушам те.

— Когато обявят датата на откриването — а тя ще бъде обявена, бъди спокоен, — ще се заемеш с онова, което се очаква от всеки нов художник: със своята реклама. Ще даваш интервюта, като се започне с Мери Айър и се свърши с всички вестници и Шести канал. Ако решат да се захванат с ампутираната ти ръка, чудесно. Едгар Фриймантъл изгрява на художествената сцена на Слънчевия бряг като феникс, роден от димящите пепелища на трагедията!

— Изпуши това, *amigo* — подхвърлих и се хванах за чатала, без да спирам да се усмихвам.

Ала Уайърман не обърна внимание на вулгарността ми. Носеше се на гребена на собствената си вълна.

— Ампутираната ти ръка ще стане златна.

— Уайърман, ти си цинично копеле.

Той явно възприе думите ми като комплимент, защото кимна и махна величествено с ръка.

— Ще стана твой адвокат. Ти подбери картините за изложбата, като се съобразиш с мнението на Нануци. После Нануци ще ги нареди в галерията, като се съобрази с твоето мнение. Нали така?

— Да. Ако се стигне до там.

— Ще се *стигне*, не се съмнявай. И, Едгар... последното, макар и не по важност... ще трябва да се обадиш на всички хора, на които държиш, и да ги поканиш на изложбата.

— Но...

— Няма „но“. На всички. На психиатъра си, на бившата си жена, на двете си дъщери, на онзи Том Райли, на онази физиотерапевтка...

— Кати Грийн — казах смутено. — Уайърман, Том няма да дойде. За нищо на света. Нито пък Пам. А Лин е във Франция. Има стрептококова инфекция!

Той сякаш не ме чу, а продължи:

— Беше споменал някакъв адвокат...

— Уилям Боузман трети. Викаме му Бози.

— Покани го. И естествено родителите си. Сестрите и братята си.

— Родителите ми са мъртви и аз бях единствено дете. Бози... Бози ще дойде. Но не го наричай така, Уайърман. Във всеки случай не и в лицето му.

— Да нарека друг адвокат Бози? Ти за глупак ли ме имаш? — Той се замисли. — Като се има предвид, че се гръмнах в главата и не можах да се самоубия, по-добре не ми отговаряй.

Слушах го с половин ухо, понеже бях погълнат от собствените си мисли. За пръв път си дадох сметка, че ще организирам светско парти в новия си живот... *на което ще дойдат хора*. Идеята едновременно ме привличаше и плашеше.

— Не е изключено и всички да дойдат — продължи Уайърман. — Бившата ти, избягалата на другия край на света дъщеря, счетоводителят, който възнамерява да се самоубие... Помисли над това. Цяла тълпа мичиганци.

— Те са от Минесота.

Той вдигна рамене, сякаш ме беше все едно за кой щат става въпрос — Мичиган или Минесота. Казах си, че е доста снобарска реакция за човек от Небраска.

— Мога да организирам чартърен полет — предложих. — И да наема целия ресторант в „Риц-Карлтън“. Да направим голям банкет. И защо пък не?

— Така те искам! — прихна той. — Влез в ролята си на прегладнял художник.

— Да — кимнах. — Ей сега ще напиша на прозореца: „ГОТОВ СЪМ ДА РАБОТЯ И ЗА ТРЮФЕЛИ.“

И двамата избухнахме в смях.

IX

След като сложих чиниите и чашите в съдомиялната машина, отново се качихме горе, но само за да направя шест-седем дигитални фотографии — всяка в близък план. През целия си живот бях направил само няколко сполучливи снимки и всички се бяха получили случайно. Ненавиждам фотоапаратите и навярно те го усещат. Щом приключихме с фотосесията, разреших на Уайърман да върви да смени Ан-Мари. Вече се бе стъмнило и му предложих да го закарам с колата.

— Предпочитам да вървя пеш. Чистият въздух ще ми се отрази добре. — Той посочи картината. — Може ли да й хвърля едно око?

— Мисля, че не бива.

Очаквах да възрази, ала той само кимна и слезе по стълбите едва ли не на подскоци. Походката му бе станала енергична и аз знаех, че промяната не е въображаема.

— Утре се обади на Нануци! Кови желязото, докато е горещо!

— Добре. Ти ми звъни, ако усетиш някаква промяна в... — посочих лявото му око.

Уайърман се усмихна.

— Ще го научиш пръв. Засега съм предоволен и че не ме боли главата. — Усмивката му помръкна. — Сигурен ли си, че болката няма да се върне?

— Не съм сигурен в нищо.

— Ясно. Да, така ни е съдено на нас, хората. Благодаря ти за старанията. — И преди да се усетя, той целуна опакото на дланта ми. После ми каза *adios* и изчезна в мрака, оставяйки подире си само диханието на океана и шепота на раковините под къщата. Скоро обаче те бяха заглушени от нов звук — звъна на телефона.

Х

Обаждаше се Илзе — искала да си побъбри. С учението всичко било наред, чувствала се добре (всъщност чудесно), чувала се с майка си веднъж седмично, а с Лин поддържали връзка по електронната поща. Според малката ми дъщеря Мелинда сама си бе поставила диагнозата (прословутата стрептококова инфекция), ето защо не бивало да я взимам насериозно. Казах, че съм потресен от великодушието ѝ, и тя се разсмя.

Съобщих ѝ, че има голяма вероятност да изложат картините ми в една от галериите в Сарасота. Въодушевена от новината, Илзе извика толкова силно, че се наложи да отдалеча слушалката от ухото си.

— Тате, *страхотно*! Кога? Може ли да дойда?

— Естествено, стига да искаш — отвърнах аз. — Всъщност смятам да поканя всички. — Осъзнах, че съм взел това решение едва сега, след като се чух да ѝ казвам за изложбата. — Може би ще е в средата на април.

— Уф! Тъкмо тогава смятах да се включа в турнето на „Колибри“. — Тя помълча известно време. — Ще се опитам да ги съчета. Ще си организирам собствено турне.

— Ще успееш ли?

— Да, разбира се. Само ми кажи датата и ще дойда.

Просълзих се. Не знам какво е да имаш синове, ала съм сигурен, че дъщерите те даряват с повече положителни емоции (да не говорим, че можеш просто да им се любоваш).

— Много съм ти признателен, съкровище. Как мислиш... дали сестра ти ще може да дойде?

— Според мен ще дойде. Няма да пропусне възможността да види как си впечатлил специалистите. Ще пишат ли за теб?

— Приятелят ми Уайърман мисли, че ще пишат. Едноръкият художник и цялата произтичаща от това сензация.

— Наистина рисуващ *страхотно*, татко!

Благодарих ѝ и насочих разговора към Карсън Джоунс. Попитах я какво става с него.

— Всичко е наред.

— Наистина ли?

— Да... защо?

— Не знам. Стори ми се, че долових горчивина в гласа ти.

Тя невесело се засмя:

— Познаваш ме твърде добре. Работата е там, че навсякъде, където свирят, църквите са претъпкани. Турнето трябваше да приключи на петнайсети май, понеже четирима от певците имат други участия, но агентът им намери други трима. А на Бриджит Андрейсън, която стана истинска звезда, ѝ разрешиха да започне да замества пастора в една от църквите на Аризона по-късно от първоначално уговорената дата. Кое е супер. — Когато произнесе последното изречение, от гласа ѝ бяха изчезнали всички емоции. Дъщеря ми говореше като възрастна и непозната за мен жена. — Така че вместо да завърши в средата на май, турнето ще продължи до края на юни. Ще имат концерти в Средния запад, а заключителното представление ще бъде в „Кау Палас“ в Сан Франциско. Пред дванайсет хилядна публика. Феноменално, а? — Това беше моя фраза от времената, когато невръстните още Или и Лин устройваха „балетно супершоу“ в гаража. Не можех да си спомня обаче да съм я произнасял някога с толкова тъга и сарказъм.

— Притесняват ли те отношенията между твоя приятел и тази Бриджит?

— Не! — без запъване отговори Илзе и се засмя. — Той казва, че Бриджит има чудесен глас и е извадил късмет да пее дуети с нея (вече изпълняват заедно не една, а две песни), но е празноглава фантазьорка. И не би възразил, ако гълта едно-две ментови дражета преди дуетите, нали разбираш...

Аз чаках.

— Добре, де — най-накрая въздъхна Илзе.

— Какво „добре, де“?

— Добре, де, притеснявам се. — Пауза. — Притеснявам се мъничко, понеже са заедно всеки ден... сутрин в автобуса и вечер на сцената. А аз съм тук. — Още една по-дълга пауза. — И когато говорим по телефона, гласът му май не е същият... Сякаш се е променил.

— Може би си въобразяваш.

— Да. Възможно е. Във всеки случай, ако има нещо — почти съм сигурно, че няма, — но ако все пак *има* нещо, предпочитам да го разбера сега, а не после... нали разбираш, не след като вече...

— Да — наруших мълчанието. Тя говореше като зрял човек, но въпреки това усетих как ме заболя сърцето. Спомних си как намерих снимката им (стояха до пътя и се прегръщаха) и я докоснах с ампутирания си дясна ръка, а после побързах да се кача в „Розовото мъниче“, стиснал Рийба под мишницата си. Колко отдавна сякаш беше... „Обичам те, Тиквичке! Смайли“ — прочетох на гърба ѝ, ала рисунката, която направих още същия ден с цветни моливи „Вийнъс“ (те също бяха останали в далечното минало), по някакъв начин се надсмиваше над идеята за вечната любов: малко момиченце с рокля за тенис, обърнато с лице към океана. Топи за тенис на пясъка. Още топки сред вълните, заливащи брега.

Това момиченце беше Рийба, но също така и Илзе, и... кой още? Елизабет Истлейк?

Идеята ме беше връхлетяла изневиделица, но отговорът на въпроса бе „да“.

„Водата вече тече по-бързо — беше казала Елизабет. — Скоро ще се появят и бързеите. Усещаш ли го?“

Усещах го.

— Татко, там ли си?

— Да — промълвих. — Скъпа, да се пазиш, чуваш ли? Недей да се ядосваш напразно. Новият ми приятел казва, че в края на краищата винаги се отърваваме от тревогите си. И аз съм склонен да му вярвам.

— Винаги знаеш как да ми оправиш настроението — каза тя. — Затова ти се обаждам. Обичам те, татко.

— И аз те обичам.

— Колко пъти?

Откога не бе задавала този въпрос? От дванайсет години? Или петнайсет? Въобще нямаше значение, защото не бях забравил отговора.

— Милион плюс един, за да си имаш под възглавницата.

После си казахме „дочуване“. Докато затварях, си казах, че ще убия Карсън Джоунс, ако нарани дъщеря ми. Тази мисъл ме накара да се усмихна. Колко бащи си бяха казвали същото и се бяха заричали да го сторят... За разлика от всички тях обаче аз можех да погубя

безотговорния, нараняващ дъщери ухажор само с няколко удара на четката си.

XI

Дарио Нануци и неговият сътрудник Джими Йошида пристигнаха на следващия ден. Йошида беше същински японско-американски Дориан Грей. От ягуара, паркиран на алеята, заедно с Нануци слезе човек с избелели дънки и още по-избеляла тениска с надпис „Pon de Replay“^[1], който изглеждаше на не повече от осемнайсет. Когато наближи, реших, че е с десетина години по-възрастен, а щом с топлата и уважение стисна ръката ми, забелязах бръчките около очите и устата му и разбрах, че наближава петдесетте.

— Радвам се да се запозная с вас — каза ми. — В галерията още говорят за вашето посещение. Мери Айър идва три пъти, за да пита кога ще подпишем договор с вас.

— Влезте — поканих ги аз. — Моят приятел Уайърман, който също живее на острова, вече два пъти ми се обаждат, за да се увери, че не съм подписал нищо без него.

Нануци се усмихна.

— Измамите на художници не са по нашата част, господин Фриймантъл.

— Едгар, нали помните? Искате ли кафе?

— Първо картините — отвърна Джими Йошида, — после кафето.

Въздъгнах дълбоко.

— Както кажете. Елате с мен.

[1] „Pon de Replay“ — песен на барбадоската певица Риана (родена през 1988), която ѝ донесе световна слава през 2005 г. — Б.пр.

↑

XII

Бях покрил портрета на Уайърман, а картината с Тина Гарибалди и Кенди Браун бе казала сбогом на „Розовото мъниче“ и здравей на дрешника в спалнята ми, където компания ѝ правеха „Приятели-любовници“ и фигурата в червено. Всичко останало обаче си беше на мястото. Картините бяха наредени покрай стените. Общо четирийсет и едно платна, включително петте творби от цикъла.

Мълчанието на посетителите стана непоносимо, затова се осмелих да го наруша:

— Благодаря ви, задето ми казахте за ликуина. Много съм доволен. Направо е върхът, както биха казали дъщерите ми.

Нануци сякаш не ме чу. Разглеждаха картините, но не ме попитаха за покритото платно на статива. Предположих, че в техния свят подобен въпрос се смята за израз на лошо възпитание. Раковините под нас си шепнеха. В далечината по вълните се носеше джет. Дясната ръка ме сърбеше, но съвсем слабо и някак в дълбочина, сякаш ми казваше, че ѝ се иска да рисува, ала може да почака. Знаеше, че нейният час ще удари. Преди залез-слънце. Тогава щях да започна работа — първо щях да рисувам по снимките, закрепени на статива от двете страни на картината, после нещо щеше да се промени, раковините щяха да заговорят по-силно, хромираната повърхност на океана — да промени цвета си, преминавайки от прасковено, розово, оранжево и накрая в **ЧЕРВЕНО**, и това, щеше да е хубаво, много хубаво, изключително хубаво...

Междувременно Нануци и Йошида застанаха до стълбището за долния етаж. Размениха няколко думи и пристъпиха към мен. Йошида извади от джоба на дънките си плик с надпис **„ДОГОВОР ОБРАЗЕЦ/ ГАЛЕРИЯ СКОТО“**, и ми го подаде:

— Заповядайте. Кажете на господин Уайърман, че ще направим всичко необходимо, за да изложим вашите произведения.

— Наистина ли? Сигурни ли сте?

Йошида не се усмихна.

— Да, Едгар. Сигурни сме.

— Благодаря ви. Благодаря ви и на двамата. — Погледнах към Нануци, който *се усмихваше* за разлика от колегата си. — Изключително съм ви признателен, Дарио.

Нануци обходи с поглед картините, засмя се и разпери ръце.

— Мисля, че ние трябва да ви благодарим, Едгар.

— Впечатлен съм от тяхната искреност — добави Йошида. — И тяхната... не знам как да го кажа... *яснота*. Тези образи привличат зрителя, без да го потапят в себе си. И съм поразен от бързината, с която работите. Вие изригвате.

— Моля?

— За художниците, които започват да рисуват като по-възрастни, понякога се казва, че изригват — поясни Нануци. — Сякаш се опитват да наваксат пропуснатото време. Но вие... четирийсет картини за няколко месеца... или всъщност *седмици*...

„И още не сте видели онази, която погуби педофила-убиец“ — помислих си.

Дарио отново се засмя, макар и невесело.

— Само гледайте да не избухне някой пожар.

— Да... наистина ще бъде ужасно. Ако се договорим, ще може ли да съхраним част от творбите във вашата галерия?

— Разбира се — отвърна Нануци.

— Чудесно — кимнах, мислейки си, че искам да подпиша договора възможно най-бързо, каквото и да каже Уайърман, само за да махна картините час по-скоро от Дума. Не пожарът ме притесняваше. Навярно мнозина художници „къснозрейки“ изригваха, ала четирийсет и една картини на Дума Ки бяха с трийсетина повече от нормалното. Усещах присъствието им в тази стая, все едно беше статично електричество в лайденова стъкленица.

Естествено Дарио и Джими също го усещаха. На Дума Ки картините се проявяваха в пълна степен. Те буквално се *впиваха* в онзи, който ги гледаше.

XIII

На следващата сутрин отидох на кафе с Уайърман и Елизабет пред „Двореца“. Вече пиех само аспирин, преди да тръгна на път, а напоследък Големите крайбрежни разходки се бяха превърнали от изпитание в удоволствие. Особено след като времето се затопли.

Елизабет седеше на инвалидната си количка, подносът ѝ бе осеян с трохички от закуската. Предположих, че Уайърман е успял да я накара да пийне малко сок и кафе. Старицата се взираше в океана и в погледа ѝ се четеше сурово неодобрение — сега приличаше повече на капитан Блай^[1], отколкото на дъщеря на мафиотски дон.

— *Buenas dias, mi amigo* — поздрави ме Уайърман и се обърна към Елизабет: — Това е Едгар, госпожице Истлейк. Дойде да поиграем на карти. Искате ли да го поздравите?

— Пикня-говна-глава-плъх — отвърна тя (или поне така си мисля). Във всеки случай думите ѝ бяха адресирани към океана, който бе все така тъмносин и притихнал.

— Очевидно още не е във форма — отбелязах.

— Да. И педи е изпадала в подобно състояние, следвано от просветление, но не помня да е получавала такава криза.

— Още не съм ѝ показал картините си...

— В момента е безсмислено. — Той ми подаде чаша турско кафе. — Вземи. Повдигни си настроението.

Връчих му плика с примерния договор. Уайърман го отвори, а аз се обърнах към старицата.

— Елизабет, да ти почета ли стихове?

Отговор не последва. Намръщеното ѝ каменно лице бе обърнато към океана — все едно виждах капитан Блай, който се канеше да нареди да завържат някой моряк за мачтата и да му смъкнат кожата от бой.

Внезапно, без никаква причина и изненадващо за самия себе си, попитах:

— Баща ти гмуркач ли беше, Елизабет?

Тя завъртя едва забележимо главата си към мен и погледите ни се срещнаха. Горната ѝ устна се бе повдигнала, оголвайки застрашително зъбите ѝ. За секунда (ужасяващо дълга секунда) имах чувството, че ме гледа друг човек. Или дори не човек, а същество, вселило се в старческото тяло на Елизабет Истлейк. Пръстите на дясната ми ръка се свиха в юмрук и аз за пореден път усетих как несъществуващите прекалено дълги нокти се впиват в несъществуващата ми длан. После Елизабет отново извърна очи към водата и заопипва подноса, докато намери парче от сладкиша, а аз си казах, че съм идиот, който трябва да обуздае въображението си. Без съмнение на Дума Ки имаше доста странности, ала не биваше да взимам всяка сянка за призрак.

— Да — отговори ми разсеяно Уайърман, докато разглеждаше договора. — Джон Истлейк беше същински Рику Браунинг^[2]... нали се сещаш, онзи тип, който изигра чудовището от Черната лагуна.

— Уайърман, ти си непресъхващ извор на безполезна информация.

— Да, такъв съм си. Знаеш ли, че харпунът на стареца не е купен от магазина? Госпожица Истлейк твърди, че са го изработили по поръчка. Вероятно мястото му е в музея.

Аз обаче изобщо не се интересувах от харпуна на Джон Истлейк... поне тогава.

— Четеш ли договора?

Той остави листа върху подноса и ме изглежда смутено.

— Опитвам се.

— Как е лявото ти око?

— Без изменения. Виж, не се обезсърчавай. Лекарят каза...

— Ще те помоля за нещо. Закрий лявото си око.

Уайърман се подчини.

— Какво виждаш?

— Теб, Едгар. Един *homme tue feo* — голям гадняр.

— Добре, добре. Сега закрий дясното.

Той отново се подчини и промърмори:

— Сега виждам само чернота. Макар че... — млъкна за миг, после добави: — ... май не е само чернота. — Отпусна ръката си. — Не мога да преценя. Напоследък не мога да различа действителното от желаното. — Тръсна глава толкова силно, че косата му се разчорли, и се плесна с длан по челото.

— Отпусни се.

— Лесно ти е да го кажеш. — Уайърман замълча, взе сладкиша от ръката на Елизабет и започна да я храни. Обърна се към мен едва когато лакомството изчезна благополучно в устата ѝ. — Ще я наглеждаш ли, докато отида да взема нещо?

— С удоволствие.

Забърза по пътеката, а аз останах сам с Елизабет. Опитах се да ѝ дам още от сладкиша и тя яде от ръката ми, напомняйки ми за зайчето, което гледах вкъщи, когато бях на седем-осем години. Наричах го господин Хичънс, макар че вече бях забравил защо го бях кръстил така... паметта е странно нещо, нали? Устата на старицата бе мека и беззъба, ала не предизвикваше неприятни усещания. Погалих я по главата — там, където белите ѝ коси бяха пристегнати в кок. Казах си, че навярно Уайърман всяка сутрин ѝ прави прическата. Че най-вероятно тази сутрин я е облякъл, като първо ѝ е сложил памперс, понеже тя не би могла да се справи в сегашното си състояние. Запитах се дали си мислеше за Есмералда, докато повиваше Елизабет и закрепваше пелените ѝ? И дали си мислеше за Хулия, когато прибираще косата ѝ на кок?

Взех още едно парче сладкиш от подноса. Старицата веднага отвори уста... ала ръката ми застина във въздуха.

— Какво има в червената кошница за пикник, Елизабет? В кошницата на тавана?

Тя сякаш се замисли. Опитваше се да си спомни.

— Шнорхели... — промълви и вдигна рамене. — Шнорхели за гмуркане, дето Ади ги иска. Стреляй! — изкиска се тя. Хриптящо, като вещица. Дадох ѝ останалите парчета от сладкиша, без да ѝ задавам повече въпроси.

[1] Уилям Блай (1754–1817) — морски офицер, вицеадмирал и губернатор. По време на бунта на кораба „Баунти“ екипажът го изоставя на лодка в открито море, но той успява да се добере до сушата. — Б.пр. ↑

[2] Знаменит подводен каскадьор, режисьор и актьор. Филмът „Чудовището от Черната лагуна“ излиза на екран през 1954 г. — Б.пр. ↑

XIV

Уайърман се върна с диктофон и ми го подаде.

— Не ми се искаше да те карам да прочетеш договора на глас, но няма друг начин. Слава Богу, че е само две страници. Върни ми го днес следобед, ако е възможно...

— Нямаш грижи. А ако някоя от картините ми се продаде, ти ще получиш комисионна, приятелю. Петнайсет процента. Би трябвало да покрие юридическата ти помощ и грижите ти за таланта ми...

Той се отпусна на шезлонга, като се смееше и пъшкаше едновременно.

— *Por Dios!*^[1] Тъкмо когато си мислех, че вече не мога да падна по-ниско, станах шибан импресарио! Извинете ме за грубия език, госпожице Истлейк!

Тя не му обърна внимание. Взорът ѝ продължаваше да е вперен в океана, където — далеч, далече, някакъв танкер пъплеше на север към Тампа. Корабът ме заплени. Явно всички плавателни съдове ми действаха по този начин.

Погледнах го:

— Заслугата за всичко е твоя, така че...

— Моя на куково лято!

— ... така че трябва да се изправиш рамо до рамо с мен и да понесеш последствията като мъж.

— Ще взема десет процента, макар че и това е твърде много. Приеми го, *tichacho*, да не започнем да се пазарим за осем!

— Добре. Да бъдат десет. — протегнах ръка и скрепихме договора с ръкостискане над осеяния с трохи поднос. Бях пъхнал диктофона в джоба си. — Обади ми се веднага щом почувстваш някакви изменения в... — посочих окото му, което вече не беше толкова червено.

— Разбира се — кимна той и взе договора, по който бяха полепнали парченца от сладкиша. Изтръска го и ми го върна, приведе се, сключил ръце между коленете си, и ме погледна над внушителната

гръд на Елизабет. — Ако ми направят рентгенова снимка, какво ще се види на нея? Че куршумът се е смалил? Че е изчезнал?

— Не знам.

— Още ли работиш над портрета?

— Да.

— Не спирай, *tuchacho*. Моля те, не спирай.

— Нямам такова намерение. Но не храни големи надежди, става ли?

— Дадено. — Внезапно го осени друга мисъл и — колкото и да е странно — той изказа почти същите опасения като Дарио. — Какво според теб би станало, ако мълния удари „Розовата грамада“ и вилата изгори заедно с портрета ми? Как мислиш... какво ще се случи с мен тогава?

Поклатих глава. Не ми се искаше да мисля за това. Изведнъж изпитах желание да помоля Уайърман да ми разреши да се кача на тавана (беше *ЧЕРВЕНА*), ала в крайна сметка се отказах. Не се съмнявах, че е там, но не бях сигурен дали наистина искам да узная какво има в нея. На Дума Ки ставаха странни неща, които едва ли предвещаваха нещо хубаво, ето защо беше по-добре да стоя настрана. Смятах, че ако не се занимавам с тях, те също няма да се занимават с мен. В името на спокойствието бях готов да изпратя повечето си картини на континента, както и да ги продам, стига да се намерят купувачи. Окончателната раздяла с тях нямаше да породя в мен никакви емоции. Докато работех над платната, усещах как сме свързани от невидима пъпна връв, ала след последната мазка те не означаваха за мен нищо повече от мазолите, които излизаха на краката ми след жарък августовски ден на строителната площадка и които своевременно изстъргвах, за да не се превърнат в болезнени пришки.

Възнамерявах да задържа само картините от цикъла, но не защото хранех към тях някаква особена любов, а понеже още не бях завършил цикъла и тези картини бяха плът от плътта ми. По-късно можеше да ги изложи в галерията и да ги продам, но засега смятах да ги държа там, където се намираха в момента — в „Розовата грамада“.

[1] За Бога! (исп.) — Б. Meduza ↑

XV

Върнах се във вилата. На хоризонта не се виждаха никакви кораби, а и, честно казано, не изпитвах желание да рисувам. Затова се възползвах от диктофона на Уайърман и „прехвърлих“ текста на договора върху касетката. Не бях адвокат, но в предишния си живот бях прочел и подписал доста юридически документи, ето защо и сам установих, че договорът изобщо не е сложен.

Вечерта занесох в „Двореца“ договора и диктофона. Уайърман приготвяше вечерята, а Елизабет седеше в „Порцелановата приемна“. Чаплата с пронизващи очи, която вече възприемах като домашен любимец, стоеше на алеята и замислено и мрачно се взираше в прозореца. Залязващото слънце изпълваше помещението със светлина. Само дето *не беше* точно светлина. В порцелановия град цареше хаос и разруха — навсякъде се въргаляха статуетки на хора и животни, а сградите бяха разпръснати върху бамбуковата маса. Голямото здание с колоните беше преобърнато. Госпожица Истлейк седеше на креслото си — лицето ѝ отново ми напомни за капитан Блай, а погледът ѝ сякаш ме питаше дали ще дръзна да възстановя реда и хармонията в Порцелановия град.

— Всеки път, когато се опитам да подредя фигурките — сепна ме гласът на Уайърман, който бе застанал зад мен, — тя веднага ги събаря. Няколко паднаха на пода и се счупиха.

— Много ли са скъпи?

— Някои — да, но не там е проблемът. Когато се чувства добре, познава всяка. Познава ги и ги обича. Ако дойде на себе си и ме попита къде е пастирката... или Въглищарят... а аз ѝ кажа, че ги е строшила, ще тъгува цял ден.

— Ако дойде на себе си.

— Да. Именно.

— За съжаление трябва да потеглям обратно, драги.

— Ще рисуваш ли?

— Така смятам... — Загледах се в безпорядъка на масата. — Уайърман?

— Тук съм, *vato*.

— Защо всеки път, когато е в подобно състояние, се държи толкова деструктивно?

— Предполагам, че хаосът в главата ѝ я кара да сее хаос навсякъде.

Понечих да се обърна, но той сложи ръка на рамото ми.

— Бих предпочел да не виждаш какъв съм днес. — Усетих по гласа му, че едва сдържа сълзите си. — Не съм на себе си. Излез през главния вход, а после мини през двора, ако искаш да се върнеш по брега. Става ли?

Подчиних се. А щом се прибрах, се захванах с портрета. Всичко вървеше добре, което означава, че картината се получава. Вече виждах лицето, което сякаш изгаряше от нетърпение да се покаже върху платното. Започваше да се появява. В това нямаше нищо необичайно, което напълно ме устройваше. Липсата на необичайни неща винаги е най-добрият вариант. Бях щастлив — прекрасно си го спомням. Намирах се в пълна хармония. Раковините шептяха. Дясната ръка ме сърбеше, но някъде дълбоко и съвсем слабо. Прозорецът, обърнат към океана, се бе превърнал в черен правоъгълник. По някое време прекъснах работата си, за да слеза на долния етаж и да си направя сандвич. После включих радиото и намерих „Кост“ — „Джей Гейлс“ пееха „Прегърни любимата си“^[1].

Самата банда също не беше нещо необичайно — просто дар от боговете на рокендрола. Продължих да рисувам и лицето на Уайърман вече се открояваше по-отчетливо. Беше се превърнал в призрак. Призрак, обитаващ платното. Но безобиден призрак. Ако се обърнех, нямаше да видя Уайърман да стои там, където стоеше Том Райли, и знаех със сигурност, че в „Двореца на убийците“ лявата половина на света на Уайърман все още е черна. Ето защо рисувах, а радиото гърмеше и въпреки силната музика можех да се закълна, че чувам шепота на раковините.

По едно време хвърлих четката, взех душ и си легнах. Нищо не ми се присъни.

Когато се връщам към времето, прекарано на Дума Ки, именно тези дни от февруари и март, когато работих над портрета на Уайърман, ми се струват най-хубавите.

[1] „Джей Гейлс“ — рок група, създадена през 1967; песента „Прегърни любимата си“ е от 1973. — Б.пр. ↑

XVI

На сутринта Уайърман ми телефонира в десет. Аз вече седях пред статива си.

— Да не те прекъсвам?

— Няма страшно. Прекъсването ми е от полза — излъгах.

— Липсваш ни тази сутрин. — Пауза. — Или поне на мен. Тя...

— Ясно — въздъхнах.

— Договорът е почти перфектен. Необходими са съвсем дребни поправки. Там пише, че с галерията делите по равно приходите, но аз ще го коригирам. Съотношението петдесет на петдесет остава, докато приходите не превишат четвърт милион. После се променя на шейсет към четирийсет в твоя полза.

— Уайърман, никога няма да продам картини за двеста и петдесет бона!

— Надявам се и те да си мислят същото, *tuschacho*, понеже смятам да добавя и клауза за изменение на съотношението в седемдесет към трийсет, ако печалбата надхвърли половин милион.

— Добави и свирка от мис Флорида — подхвърлих. — Само такава клауза липсва.

— Дадено. Има и още нещо — ексклузивен период от сто и осемдесет дни. Би трябвало да са деветдесет. Тук не очаквам проблеми, но мисля, че ще бъде интересно. Страх ги е някоя голяма нюйоркска галерия да не те надуши и да те отмъкне.

— Трябва ли да знам още нещо за договора?

— Не. Усещам, че нямаш търпение да се върнеш към картината. Ще се свържа с господин Йошида, за да се разберем за поправките.

— Някаква промяна в зрението ти?

— Не, *amigo*. Бих искал да ти отговоря положително, но уви. Обаче продължавай да рисуваш. — Вече отдалечавах слушалката от ухото си, когато чух: — Гледа ли сутрешните новини?

— Не. Изобщо не съм пускал телевизора. Защо?

— Съдебният лекар на окръга каза, че Кенди Браун е умрял от остра сърдечна недостатъчност. Помислих си, че ще ти е любопитно да

го узнаеш.

XVII

Рисувах. Напредвах бавно, но важното беше, че работата вървеше. Лицето на Уайърман придоби реални очертания около правоъгълника, където мозъкът му се носеше над водата. Бях го нарисувал по-млад от човека на снимките, закрепени на статива, но това нямаше никакво значение. Все по-рядко поглеждах към фотографиите, а на третия ден ги магнах. Вече не ми трябваша. Сега рисувах, както според мен рисуваха повечето художници — равномерно, задълбочено и методично, сякаш това ми бе професията, а не под влияние на внезапно връхлитащи и отлитащи пристъпи на безумие, породени от наркотици. Работех под съпровода на радиото, което неизменно бе настроено на честотата на „Кост“.

На четвъртия ден Уайърман ми донесе коригирания договор и каза, че мога да го подпиша. Добави, че Нануци искал да фотографира картините ми и да направи диапозитиви за лекцията в библиотеката „Селби“ в Сарасота, която щяла да се проведе през март — един месец, преди откриването на изложбата ми. Въпросната лекция щяла да бъде посетена от шейсет-седемдесет ценители на живописата в Тампа и околностите. Дадох съгласието си и подписах договора.

Дарио пристигна още същия следобед. Изгарях от нетърпение да приключи със снимките и да си тръгне, за да се върна към работата си. Когато мълчанието стана неловко, се поинтересувах (само от учтивост) кой ще изнесе лекцията в Сарасота.

Нануци повдигна вежда и ме изгледа така, сякаш си бях позволил да се пошегувам.

— Единственият човек на света, който е запознат с работата ви — заяви съвсем сериозно. — Самият вие.

Зяпнах от изненада.

— Не мога да изнеса лекция! Нищо не разбирам от живопис!

Дарио махна с ръка към картините, които Джак и още двама сътрудници на галерията щяха да откарат в Сарасота следващата седмица. Предполагах, че до откриването на изложбата ще бъдат съхранявани в склада на „Ското“.

— Всички тези творби говорят за обратното.

— Дарио, тези хора са *познавачи*! Изучавали са изобразително изкуство! Бас държа, че повечето имат дипломи по изкуствознание, за Бога! Нима искате да застана пред тях и да дрънкам глупости?

— Точно това правеше Джаксън Полак, когато говореше за работата си. При това често беше пиян. И забогатя. — Галеристът пристъпи към мен и ме хвана за чуканчето. Това ме впечатли — съвсем малко хора се осмеляваха да ме докоснат там, сякаш се боях, че ампутацията е заразна. — Изслушайте ме, приятелю. Те са влиятелни хора и не само защото имат пари, а понеже се интересуват от новите художници и всеки познава още трима души със същите интереси. След лекцията... *вашата* лекция... ще започнат разговорите. Онези разговори, благодарение на които обикновеното събитие се превръща в сензационно. — Той замълча, играейки си с ремъка на фотоапарата, усмихна се и добави: — От вас се иска само да им разкажете как сте започнали, как сте доразвили уменията си...

— Дарио, *нямам представа*!

— Добре, така кажете. Говорете каквото искате. Вие сте *художник*!

Изоставих темата. До плашещата лекция все още имаше много време, а аз няхах търпение да се сбогувам с галериста. Искан да включа радиото, да махна чаршафа от статива и да се върна към работата на „Уайърман гледа на запад“. Искате ли да чуete голата истина? Картината вече не бе предназначена за изпълнението на някакъв магически трик. Тя *самата* се бе превърнала в магически трик. Вече не можех да мисля за себе си без нея, а всички събития, които евентуално щяха да се случат в обозримото бъдеще (интервюто с Мели Айър, лекцията, изложбата) се разполагаха не пред мен, а някъде високо над мен. Възприемах ги по същия начин, както рибата възприема дъжда, падащ над океана.

Първата седмица от март стана за мен седмицата на дневната светлина. Не светлината на залеза, а именно дневна. Тя изпълваше „Розовото мъниче“ и сякаш го издигаше към небето. Тази седмица стана за мен и седмицата на музиката, звучаща по радиото — най-различни песни на „Олмън Брадърс“, „Моли Хатчет“, „Фогхет“. Тази седмица се характеризираше с думите на Джей Джей Кейл, с които

представи „Наричай ме Бриз“^[1]. „Ето ви още едно любимо старо рокендрол парче, което звучи на Бродуей.“

Тази седмица слушай и шепота на раковините, когато изключвах радиото и миех четките си. Тази седмица зърнах и лицето на призрака на един по-млад мъж, комуто тепърва предстоеше да погледне света от Дума Ки. Има една песен: *„Не бих могъл да плача, ако не бях обичал.“* Тези думи бяха изречени за неговото лице. Не беше съвсем истинско, ала аз го превръщах в реално. Оформяше се около мозъка, който се носеше над океана. Вече не се нуждаех от снимките, понеже познавах прекрасно това лице. То беше част от спомените ми.

[1] Джей Джей Кейл (роден през 1938) — американски певец, композитор и поет, прославил се през 70-те, когато Ерик Клептън изпълнява две негови песни, а групата „Линърд Скинърд“ прави кавър на „Наричай ме Бриз“. — Б.пр. ↑

XVIII

Четвърти март бе доста горещ още от сутринта, но не включих климатика. Рисувах само по шорти и потта се стичаше по лицето и тялото ми. Телефонът звъня два пъти. Първото обаждане бе от Уайърман.

— Отдавна не сме ти виждали по нашите земи, Едгар. Ще дойдеш ли за вечеря?

— Боя се, че няма да мога, Уайърман. Благодаря ти за поканата.

— Работиш или ти е дошло до гуша от дворцовото общество? А може би и двете?

— Работя. Съвсем малко ми остава. Някакви промени в зрението ти?

— Левият фар пак не свети, но си купих превръзка за него и вече мога да чета петнайсет минути с едното си око. Това е голяма крачка напред и мисля, че заслугата е изцяло твоя.

— Не съм сигурен. Това не е като картината с Кенди Браун и Тина Гарибалди... нито пък тази с жена ми и нейните... приятели. Този път няма никакво чудо. Следиш ли мисълта ми?

— Да, *tuchacho*.

— Но ако изобщо стане нещо, ще е скоро. Дори да не стане, ще имаш портрета си, на който ще видиш как си изглеждал на... двайсет и пет.

— Шегуваш ли се, amigo?

— Не.

— Май не си спомням как съм изглеждал на двайсет и пет.

— Как е Елизабет? Някакво подобрение?

Той въздъхна:

— Снощи съзнанието й сякаш се проясни и аз я закарах в другата дневна — там има по-малка маса, която наричам „Порцелановото селце“, — и тя събори на пода колекцията си от балерини „Валендорф“^[1]. И осемте се строшиха. Лошото е, че не можем да ги заменим, понеже са уникати.

— Съжалявам.

— През есента не бих предположил, че може да стане толкова зле... Бог обаче ни наказва за онова, което не можем да си представим.

Петнайсет минути по-късно телефонът иззвня за втори път и аз ядосано захвърлих четката върху работната маса. Обаждаше се Джими Йошида. Раздразнението ми обаче бързо се разсея от радостното му вълнение, граничещо с неудържим възторг. Беше разгледал диапозитивите и изрази увереността си, че „всички ще паднат на задниците си, щом ги видят“.

— Чудесно — отвърнах. — Така и ще им кажа на лекцията: „Хайде станете и си изтупайте задниците“... после ще си изляза.

Той се засмя, сякаш никога през живота си не беше чувал по-смешно нещо.

— Обадих се да ви попитам дали искате да маркираме някоя от картините за изложбата със стикер „НСП“ — „Не се продава“?

В същия миг в мен се разнесе оглушителен грохот, сякаш огромен камион с ремарке минаваше по дървен мост. Погледнах към океана (където нямаше дървени мостове) и осъзнах, че някъде далеч на запад бе паднал гръм.

— Едгар? Чувате ли ме?

— Да, чувам ви. Ако някой поиска да купува, продавайте всички освен картините от цикъла „Момиче и кораб“.

— Ясно.

— Май се разочаровахте.

— Надявах се да купя нещо от цикъла за галерията. Бях си харесал № 2.

Хрумна ми, че според условията на договора щеше да я купи с петдесет процента намаление. „Не е зле, малкия“ — би казал баща ми.

— Цикъла още не е завършен. Може би когато нарисувам всички картини...

— Колко още ще има?

„Ще рисувам, докато не успея да прочета името на шибания призрачен кораб.“

Като нищо щях да го изтърся, но отново чух силен гръм.

— Предполагам, че ще разбере, когато завърша последната. А сега, ако ми позволите...

— Очевидно ви прекъснах работата. Извинете. Не исках да ви преча.

Докато затварях, се запитах дали наистина исках да се върна към картината. Но... оставаше ми съвсем малко. Казах си, че ако продължавам да рисувам, навярно ще успея да завърша портрета още тази вечер. Освен това идеята да работя под съпровода на надигащата се буря неустойимо ме привличаше.

Включих радиото (бях го спрял, когато телефонът иззвъня) и в „Розовото мъниче“ се разнесе гласът на Аксел Роуз, който се дереше в „Добре дошли в джунглата“. Взех една четка и я затъкнах зад ухото си. Грабнах втора и се захванах за работа.

[1] Фабриката за порцелан „Валендорф“ е основана през 1764 и е една от първите в Тюрингия (Германия). — Б.пр. ↑

XIX

Буреносните облаци — черни отдолу и лилаво-сини по средата и наподобяващи гигантски плоскодънни лодки — закриваха небосвода. От време на време в дълбините им проблясваше мълния и тогава заприличваха на мозъци, изпълнени с лоши мисли. Заливът изгуби цвета си и помръкна. Жълтата ивица на залеза за малко се обагри в оранжево и внезапно изчезна. В „Розовото мъниче“ се възцари сумрак. При всяка светкавица радиото запращяваше. Издържах доста дълго, преди да го изключа, но така и не светнах лампите.

Не знам кога точно престанах да съм художникът, рисуващ картината... и до ден-дневен не съм сигурен, че престанах да съм аз; може *si*, може би *no*. Единственото, в което съм сигурен, е, че по някое време погледнах надолу и под останките от дневна светлина видях *цялата* си дясна ръка. Чуканчето беше загоряло, но надолу плътта беше мъртвешки бяла, а мускулите — отпуснати. Не се виждаше нито белег, нито шев — само линия, очертаваща по-тъмната кожа, ала сърбежът бе нетърпим. После отново проблесна мълния и ръката ми изчезна, сякаш никога не бе съществувала (поне на Дума Ки), но сърбежът остана. Беше толкова непоносим и влудяващ, че ми идеше са се ухапя.

Обърнах се към картината, в този миг сърбежът рукна към нея като вода под силно налягане и аз обезумях. Бурята връхлетя върху острова, мракът се сгъсти. Ни в клин, ни в ръкав се сетих за цирковия номер, в който мъж с превръзка на очите хвърля ножове към красива девойка, разпъната на въртяща се кръгла платформа. Разсмях се, понеже и аз рисувах *слепешката*... или почти. От време на време проблясваха мълнии и Уайърман се хвърляше към мен от тъмнината — Уайърман на два̀сет и пет, Уайърман преди Хулия, преди Есмералда и преди лотарията.

Аз печеля, ти печелиш.

Поредната мълния обля прозореца ми с ослепително лилаво-бяло сияние, а ревящият вятър, който гонеше наелектризираните облаци, така заблъска дъжда върху стъклото, че се уплаших да не се строши.

Стори ми се, че над мен е експлодирал барутен погреб, а шепотът на раковините под къщата вече бе оглушителен разговор между костеливи мъртви твари как така не ги бях чул по-рано? Мъртви твари, точно така! Корабът бе идвал тук. Корабът на мъртвите с прогнилите платна, натоварен с живи трупове. Те се намираха под тази къща и бурята ги беше съживила. Виждах ги как си пробиват път през дебелия пласт раковини и как се прокрадват навън с желеподобните си туловища, зелени коси и немигащи очи, как пълзят един върху друг в мрака и си говорят, говорят, говорят. Да! Защото имаха толкова много тайни, които да си поделят, а кой можеше да каже кога ще се разрази следващата буря, която да им вдъхне живот?

Въпреки всичко аз не спирах да рисувам. Рисувах в ужас и мрак. Ръката ми се движеше със свръхестествена бързина и в един момент ми се стори, че сякаш дирижирам стихията. Не можех да спра. По някое време „Уайърман гледа на запад“ най-сетне бе завършена. Дясната ми ръка ме информира. Бързо надрасках инициалите си в долния ляв ъгъл — *ЕФ* — и счупих четката по средата, използвайки и двете си ръце. Захвърлих половинките на пода и отстъпих назад от статива, като крещях (вече не помня на кого), че трябва да спре. И всичко спря от само себе си — нямаше начин да не спре, понеже портретът бе готов и всичко *трябваше* да спре.

Пристъпих към стълбището, погледнах надолу и видях в подножието му две малки фигурки, от които капеше вода. Помислих си: „Ябълка, портокал. — А после: — *Аз печеля, ти печелиш.*“ В следващия миг проблесна светкавица и аз зърнах две момиченца на шест години, без съмнение близначки и без съмнение удавилите се сестри на Елизабет Истлейк. Разкъсаните им роклички бяха залепнали за телцата им, косите им бяха полепнали по страните им, бледите им лица бяха ужасяващи.

Знаех откъде са дошли. Бяха изпъззели изпод раковините.

Хванати за ръце, те започнаха да се изкачват по стълбите. Гръм разцепи простора на километър над мен. Понечих да изкрещя, ала не можех. Казах си: „*Не ги виждам*“, но после си помислих: „*Виждам ги.*“

— Мога да се справя — изрече едното момиченце. Гласът му наподобяваше стърженето на раковините.

— Беше червена — каза другото. И неговият глас приличаше на стържене.

Бяха преполовили стълбите. Главите им напомняха черепи, по които бяха полепнали коси.

— Седни на *старчока* — изрекоха едновременно, сякаш рецитираха детско стихче... но с гласа на раковините. — Седни на *столетника*.

И протегнаха към мен злоещите си пръсти, бели като рибешки кореми.

Строполих се в несвяст.

XX

Звънеше телефонът. Това бе моята телефонна зима.

Отворих очи и се пресегнах да включа нощната лампа — исках час по-скоро да бъда на светло, защото бях сънувал най-страшния кошмар през живота си. Пръстите ми обаче се натъкнаха на стена и аз внезапно осъзнах, че главата ми е притисната под някакъв странен ъгъл към същата стена. Избумтя гръмотевица (слабо и приглушено — бурята утихваше) и това ми бе достатъчно, за да си спомня всичко. С ужасяваща яснота. Не бях в леглото си. Намирах се в „Розовото мъниче“. И бях изгубил съзнание, защото...

Очите ми се отвориха широко. Лежах на площадката, но краката ми бяха на стълбите. Замислих се за двете удавени момиченца — не, те буквално изплуваха в паметта ми с всички кошмарни подробности — и скочих на крака, без изобщо да се замисля за болното си бедро. Интересуваха ме само трите ключа за осветлението в „Розовото мъниче“, но дори когато пръстите ми ги напипаха, си помислих: *„Лампите няма да светнат. Токът е бил прекъснат от бурята.“*

Те обаче светнаха, прогонвайки мрака от ателието и стълбището. Призля ми, когато зърнах петната от пясък и вода в подножието на стълбите, но после видях отворената от вятъра входна врата и се успокоих.

Естествено, че вятърът я бе отворил.

Телефонът в хола престана да звъни, включи се автоматичният секретар. Чух как записаният ми глас приканва обаждания се да остави съобщение след сигнала, след което до слуха ми достигна познатият тембър на Уайърман.

— Едгар, къде си? — Все още бях твърде объркан, за да определя какво изразява тонът му — радост, страх или ужас. — Обади ми се, веднага ми се обади! — Последва тихо изщракване — това беше крайт на съобщението.

Предпазливо слязох по стълбите, спирайки се на всяка стъпало (все едно бях осемдесетгодишен старец) и първата ми работа беше да включа осветлението — в хола, кухнята, двете спални и във

флоридската стая. Светнах даже в банята. За тази цел трябваше да се протегна в тъмното, очаквайки всеки миг допира на нещо студено, мокро и обвито във водорасли. Нищо подобно не ме докосна. Когато навсякъде беше светло, най-накрая се успокоих и внезапно установих, че отново съм гладен. Умирах от глад. Случваше ми се за пръв път, откакто работех над портрета на Уайърман... но естествено последната сесия изобщо не можеше да се сравнява с предишните.

Наведох се, за да огледам мръсотията, довяна от вятъра през отворената врата. Само вода и пясък, като водата вече се бе разделила на капчици върху восъчното покритие, с което чистачката ми мажеше паркета, за да блести. Килимчето върху долните стъпала също бе влажно, но пък по него нямаше пясък.

Не смеех да си призная, че търся следи от стъпки.

Отидох в кухнята, направих си сандвич с пилешко и му се нахвърлих, без да седна до масата. Извадих от хладилника една бира, я щом приключих със сандвича, изядох остатъците от вчерашната салата. После се върнах в дневната, за да телефонирам на Уайърман. Той вдигна още след първото прозвъняване. Възнамерявах да му кажа, че съм излязъл, за да огледам щетите от бурята, ала се оказа, бе местонахождението ми изобщо не го интересува. Той плачеше и се смееше.

— Виждам! Както преди! Лявото ми око е бистро като сълза! Не мога да повярвам, но...

— Забави темпото, Уайърман, едва те разбирам.

Той навярно не можеше.

— В разгара на бурята изведнъж усетих болка в лявото си око... толкова силна и пронизваща, сякаш ми забиваха нажежена жица... помислих си, че ме е ударил гръм, да пази Господ... махнах превръзката... и бях прогледнал! Разбираш ли какво ти казвам? *Прогледнах!*

— Да — отвърнах аз. — Разбирам. Много се радвам.

— Ти ли беше? Ти беше, нали?

— Може би. Вероятно. Портретът ти е завършен. Утре ще ти го донеса. — Поколебах се дали да продължа. — Хвърлих доста труд по него, amigo. Убеден съм, че не е толкова важно какво се случва с картините, след като са вече завършени, но навремето бях убеден, че и Кери ще победи Буш.

Събеседникът ми се разхили.

— О, *verdad*, чувал съм тази история. Как си?

Преди да му отговоря, в главата ми проблесна нова мисъл:

— Как е Елизабет? Бурята действа ли й?

— Братле, беше ужасно. Бурите винаги я плашат, но тази... тя изпадна в истерия. Крещеше, викаше сестрите си... Теси и Ло-Ло — близначките, които са се удавили през двайсетте... Дори за известно време сякаш се пренесох там... но, слава Богу, всичко свърши. *Ти* как си? Бурята действа ли ти?

Погледнах пясъка, разпилян на пода между входната врата и подножието на стълбите. Нямаше следи от стъпки. Ако си мислех, че виждам някакви отпечатащи, трябваше да обвинявам само шибаното си художническо въображение.

— Донякъде. Както сам каза, важното е, че вече всичко свърши.

Надявах се наистина да е така.

XXI

Поговорихме си още пет минути... по-точно Уайърман говореше. Всъщност дърдореше почти несвързано. Накрая сподели, че се страхува да заспи, понеже се бои да не се събуди посред нощ и да открие, че лявото му око отново е ослепяло. Успокоих го, че според мен няма защо да се тревожи, пожелах му лека нощ и затворих. Мен самият ме тревожеше друго — ще се събудя нощем и ще открия, че Теси и Лора (Ло-Ло, както я наричаше Елизабет) седят от двете страни на леглото ми.

И едната държи Рийба на скута си.

Извадих от хладилника още една бира и се качих в „Розовото мъниче“. Приближих се до статива с наведена глава, после рязко вдигнах очи, сякаш исках да изненадам портрета. Част от мен — рационалната част — очакваше да види отвратителна цапаница, безумно стълпотворение от разноцветни петна, с които бях осеял картината по време на бурята, когато ателието ми бе осветявано само от мълниците. Останалата част от съзнанието ми обаче очакваше друго. Тя знаеше, че бях рисувал под друга светлина (както циркаджиите, които мятат ножове със завързани очи, се направляват от други сетива). Тя знаеше, че „Уайърман гледа на запад“ ще се открие пред мен в целия си блясък, и се оказа напълно права.

В известен смисъл това бе най-добрата картина от нарисуваните на Дума, най-вече защото беше най-„рационалната“ — спомнете си, че почти до самия край бях работил над нея на дневна светлина. И бе нарисувана от човек със здрав разум. Призракът, обитаващ платното, се бе превърнал в симпатичен младеж, който излъчваше спокойствие и уязвимост. Младеж с прекрасни черни коси без никакви признаци на оредяване и загатната усмивка, стаена в ъгълчетата на устните му и в зелените му очи. Над гъстите му вежди се открояваше високо чело — отворен прозорец, откъдето този човек насочваше мислите си към Мексиканския залив. В изложения му на показ мозък нямаше никакъв куршум. Със същата лекота можех да премахна аневризма или

злокачествен тумор. Цената, която платих на финалната права, се оказа висока, ала усилията ми не яха отишли напразно.

Бурята бе утихнала, в далечината се чуваха само откъслечни гръмотевици. Помислих си, че бих могъл да поспя, ако оставя да свети лампата на нощното шкафче. Рийба нямаше да каже на никого. Можех да поспя, като я пъхна под мишницата на отрязаната си ръка. Бях го правил и преди. Зрението на Уайърман се бе възстановило напълно, но не това беше най-важното. Не, в настоящия момент най-важното бе друго — най-накрая бях създал нещо велико.

И заслугата беше само моя.

Предполагах, че тази мисъл ще ми помогне да заспя.

КАК СЕ РИСУВА КАРТИНА (VI)

Овладейте изкуството да се съсредоточавате. Там е разликата между добрата картина и поредната имитация, изобразяваща и бездруго изобилстващия от бездарие свят.

Елизабет Истлейк нямаше равна, когато ставаше въпрос за концентрация — спомнете си как в буквалния смисъл на думата се бе нарисувала в този свят. И когато гласът, всели се в Новийн, ѝ каза за съкровищата, тя се съсредоточи над тази идея и ги нарисува, разпръснати по пясъчното дъно на залива. А когато бурята ги извади на показ, възхитителните находки се оказаха толкова близо до повърхността, че по пладне слънчевите лъчи се отразяваха в тях и хвърляха слънчеви зайчета по вълните.

Искаше да зарадва татко. Единственото, което искаше за себе си, беше порцеланова кукличка.

Татко казва: „Ще ти подаря каквато кукла искаш. Заслужила си си възнаграждение.“ — И тя му е благодарна.

Нагази във водата заедно с него, докато вълните започнаха да обливат пухкавите ѝ коленца, и посочи:

— Те са там. Плувай, докато ти кажа да спреш.

Остана на мястото си, а татко се потопи в caldo. Струваше ѝ се, че плавниците му са големи колкото весла на лодка. По-късно щеше да ги нарисува точно така. Той се изплю в маската си, изплакна я и си я сложи. После пълна в устата си мундиука на шнорхела и заплува в обляната от слънцето синева — тялото му се сливаше с блещукащите зайчета, които позлатяваха огледалната вода.

Всичко това ми е добре известно. Елизабет е нарисувала някои неща, аз — други.

Аз печеля, ти печелиш.

Тя стоеше във водата, стиснала Новийн под мишницата си, после леля Мелда, която се беше разтревожила да не би вълните да съборят малката, ѝ викна да излезе на Слънчевия плаж, както го наричат. Застанаха една до друго, по едно време Елизабет извика на

Джон да спре. Видяха как плавниците му се издигат над водата и той се гмурна за пръв път. След четирийсет секунди изскочи на повърхността сред фонтан от пръски и изплю шнорхела. Той казва:

— Мама му стара, там наистина има нещо!

Приблужи се до малката Либит и я запрегръща, запрегръща, запрегръща.

И това ми е известно. Нарисувал съм го. Заедно с червената кошница за пикник върху постланото наблизко одеяло и харпуна, положен на капака на кошницата.

Татко отново нагази във водата и този път се върна с купчина старинни предмети, които притискаше до гърдите си. Следващия път реши да използва пазарската кошница на леля Мелда. С оловна тежест на дъното кошницата бързо потъна във водата. Впоследствие се появи и снимката във вестника, на която се виждаха извадените изпод водата вещи („съкровища“), наредени пред усмихнатия Джон Истлейк и талантливата му дъщеря, владееща до съвършенство изкуството на концентрацията. На фотографията обаче нямаше никаква порцеланова кукла.

Защото порцелановата кукла бе нещо специално. Тя принадлежеше на Либит, защото тя си беше заслужила наградата.

Тази кукла ли причина смъртта на Теси и Ло-Ло? Тя ли създаде Големия изрод? И до каква степен Елизабет бе виновна за това? Кой беше художникът и кой — чистото платно?

Така и не намерих задоволителен отговор на някои въпроси, ала тъй като самият аз бях художник, знаех, че става ли въпрос за изкуство, най-добре да перифразираш Ницше — ако се концентрираш достатъчно силно, накрая концентрацията ще те погълне.

В някои случаи завинаги.

ЕДИНАЙСЕТА ГЛАВА ИЗГЛЕДЪТ ОТ ДУМА

I

Рано на следващата сутрин с Уайърман нагазихме в океана (водата бе толкова студена, че очите ни щяха да изскочат). И двамата държахме чашки с кафе. Той беше по шорти, а аз се наведох, за да навия крачолите си до коленете. Елизабет седеше прегърбена на инвалидната си количка и мрачно се взираше в хоризонта. По брадичката ѝ де стичаше слюнка. Почти не бе докоснала храната на подноса — хапна няколко залька, а останалото разсипа. Топлият южен вятрец развяваше разпуснатата ѝ коса.

Водата се плискаше около нас. След като привикнах към температурата ѝ, направо се влюбих в ласкавия ѝ копринен допир. Първо вълната създаваше усещането, че по някакво чудо си свалил шест-седем килограма, а после оттеглящият се поток изсмукваше песъчинките между пръстите на краката ти, завихряйки миниатюрни гъделичкащи водовъртежи. Не седемдесет-осемдесет метра от нас два големи пеликана прорязваха утринното небе с плавния си полет. После свиха криле и полетяха надолу като камъни. Накъде на юг в дълбините на острова пронизително изкряска друга птица: „О-о! О-о! О-о!“

Уайърман се обърна към мен. Естествено не изглеждаше на двайсет и пет, но за пръв път ми се стори толкова подмладен, а лявото му око вече не беше зачервено. Бях сигурен, че това око ме вижда, и то с кристална яснота.

— Ще направя за теб всичко, което мога — каза ми той. — Във всеки един момент. Докато съм жив. Повикаш ли ме, веднага ще дойда. Поискаш ли нещо, веднага ще го направя. Все едно ти давам подписан чек без посочена сума. Ясно ли ти е, amigo?

— Да — кимнах аз. Беше ми ясно и друго — когато някой ти дава подписан празен чек, не бива никога, *никога* да го осребряваш. Но не се наложи да мисля за това. Понякога прозренията заобикалят мозъка и получаваеш отговора директно от сърцето.

— Добре тогава — кимна той. — Само това исках да ти кажа.

Елизабет изхърка. Обърнах се и видях, че брадичката ѝ е клюмнала върху гърдите ѝ. Още стискаше препечената филийка, а

ветрецьт развяваше косата й.

— Изглежда ми отслабнала — отбелязах.

— Свалила е десет кила от Нова година насам. Давам й от онези протеинови коктейли — май „Иншуър“ се казваха, — но тя невинаги ги пие. А с теб какво става? Да не си се преуморил от бачкане, че изглеждаш така?

— Как изглеждам?

— Сякаш Баскервилското куче е отхапало парче от задника ти. Ако се дължи на преумора, може би трябва да позабавиш темпото. — Той вдигна рамене. — „Това беше нашето мнение, ще се радваме да чуем и вашето“, както казват по Шести канал.

Стоях във водата, наслаждавайки се на галещите вълнички, и се чудех какво да кажа на Уайърман. И каква част от истината да му кажа. Не се наложи да търся дълго отговора — всичко или нищо.

— Мисля, че е най-добре да ти разкажа какво се случи снощи. Обаче искам да ми обещаеш, че няма да извикаш хората с белите престилки.

— Добре.

Разказах му как довърших портрета му в тъмното. Как видях двете мъртви момиченца на стълбите и изгубих съзнание. Към края на изповедта ми вече бяхме излезли от водата и вървахме към Елизабет. Уайърман се зае да почисти подноса й, прибирайки останките от храната в найлонова торбичка, която извади от джобчето на инвалидния стол.

— Има ли нещо друго? — попита накрая.

— Това не е ли достатъчно?

— Просто питам.

— Няма друго. Спах като къпан до шест часа. После те сложих — сложих *портрета ти* — на задната седалка на колата и дойдох тук. Впрочем, кога най-сетне ще го погледнеш?

— Всяко нещо с времето си. Намисли си число от едно до девет?

— Какво?

— Направи ми удоволствието, *tuchacho*.

Намислих си.

— Готово.

Известно време Уайърман мълча, загледан в океана, после попита:

— Девет?

— Не. Седем.

— Седем значи. — Той забарабани с пръсти по гърдите си и въздъхна. — Вчера можех да ти кажа верния отговор, а днес — не. Телепатията ми вече я няма. Е, сделката си е съвсем честна. Уайърман отново е такъв, какъвто беше, и ти казва *muchas gracias*.

— И какви са изводите ти? Ако си направил някакви изводи...

— Направих. Основният е, че не полудяваш. Явно на Дума Ки осакатените хора придобиват по-особени способности, а когато се избавят от недъга си, ги изгубват. Аз се изцелих. Ти обаче още си осакатен.

— Не разбирам накъде биеш.

— Защо усложняваш простото? Погледни пред себе си, *michacho*. Какво виждаш?

— Залива. Ти го наричаш *caldo largo*.

— Какво рисуваш най-често?

— Залива. Залезите в Залива.

— Но какво всъщност рисуваш?

— Предполагам онова, което виждам.

— Без „предполагам“. И какво виждаш на Дума Ки?

Чувствах се като дете, което не е съвсем сигурно в отговора на поставената му задача.

— *Особени* неща?

— Да. Така че какво мислиш, Едгар? Имало ли е снощи мъртви момиченца в дома ти или не?

Побиха ме тръпки.

— Вероятно е имало.

— И аз така мисля. Мисля, че си видял призраците на сестричките й.

— Изплаших се — прошепнах.

— Едгар... съмнявам се, че призраците могат да наранят някого.

— Да, стига да става дума за обикновени хора на обикновени места.

Той кимна с известна неохота:

— Прав си. Какво смяташ да правиш?

— Знам какво *не смятам* да правя — да си тръгна оттук. Още не съм свършил.

Не мислех нито за изложбата, нита за мехура сапунен на тленната слава. Залогът бе доста по-голям, ала не знаех повече за него. Все още не знаех. Ако се бях опитал да облека мислите си в думи, щеше да се получи някаква глупост от солта на посланията в китайските курабийки. По всяка вероятност с думата *съдба*.

— Искаш ли да се преместиш в „Двореца“? Да поживееш с нас?

— Не. — Опасявах се, че така само ще влоша положението. Освен това ми харесваше да живея в „Розовата грамада“. Бях се влюбил във вилата. — Уайърман, ще се опиташ ли да узнаеш колкото се може повече за семейство Истлейк и по-специално за тези две момиченца? Ако вече нямаш проблеми с четенето, може да се поровиш и в интернет...

Той стисна ръката ми.

— Ще се поровя, бъди сигурен. Ти също можеш да направиш туй-онуй. Мели Айър ще вземе интервю от теб, нали?

— Да. Седмица след така наречената ми лекция.

— Попитай я за Истлейкови. Може да удариш джакпота. Навремето госпожица Истлейк направи много за художниците.

— Добре.

Той сграбчи ръкохватките на инвалидната количка и я обърна към къщата с оранжевия покрив.

— А сега да отидем да разгледаме портрета ми. Искам да видя как съм изглеждал, когато все още вярвах, че Джери Гарсия^[1] може да спаси света.

[1] Джером Джон Гарсия (1942–1995) — китаристът на „Грейтфул Дед“, една от първите американски групи, която свири психоделичен рок. — Б.пр. ↑

II

Бях паркирал на двора до сребристия мерцедес на Елизабет Истлейк, модел от времето на войната във Виетнам. Извадих портрета от скромния шевролет и го изправих вертикално, за да го разгледа Уайърман. Докато той безмълвно се взираше в картината, в съзнанието ми изплува странна мисъл — че съм шивач, стоящ до огледалото в ателие за мъжка мода. Скоро клиентът щеше да ми каже, че ушитият от мен костюм му харесва, или щеше да поклати недоволно глава, отказвайки се от него.

Накъде на юг от джунглите на Дума отново се разнесе кресливото птиче предупреждение: „О-о!“

Най-накрая не издържах:

— Кажи нещо, Уайърман. Каквото и да е.

— Не мога. Нямам думи.

— Ти? Не може да бъде.

Ала щом той се обърна към мен, разбрах, че това бе самата истина. Изглеждаше като човек, когото са ударили с чук по главата. Естествено вече бях свикнал с въздействието, което картините ми оказваха върху хората, но реакцията на Уайърман в тази мартенска утрин бе уникална.

Той дойде на себе си едва когато тишината бе нарушена от тракане. Елизабет се бе събудила и барабанеше с пръсти по подноса.

— Цигара! — изхриптя тя. — Цигара! *Цигара!* — Някои привички явно устояваха и на болестта на Алцхаймер. Онази част от мозъка ѝ, която обожаваше никотина още не бе мъртва. Елизабет щеше да остане заклет пушачка чак до смъртта си.

Уайърман измъкна от джоба си пакет „Американ Спиритс“, извади една цигара, пъкна я в устата си, запали я и я подаде на старицата.

— Ако ви оставя да пушите сама, нали няма да се подпалите, госпожице Истлейк?

— *Цигара!*

— Отговорът Ви Не Е особено утвърдителна, драга.

В крайна сметка ѝ даде цигарата и Елизабет я стисна между пръстите си. Вдиша дима, после го изпусна през ноздрите си. Облегна се назад — вече не изглеждаше като капитан Блай на палубата на „Баунти“, а като президента Рузвелт на трибуната. Липсваше ѝ само цигаре, което да стърчи между зъбите ѝ. И, разбира се, няколко зъба.

Уайърман отново насочи вниманието си към портрета.

— Нали не смяташ да ми го подариш? Не бива. Картината е просто изумителна.

— Портретът е твой. Точка по въпроса.

— Непременно трябва да го изложиш.

— Не съм убеден.

— Сам каза, че след като го завършиш, вече няма ефект върху...

— *Вероятно.*

— Това ми е напълно достатъчно. „Ското“ е далеч по-безопасно място от тази къща. Едгар, портретът заслужава да бъде видян от хората. По дяволите, *трябва* да бъде видян.

— Теб ли съм изобразил, Уайърман? — попитах с неподправено любопитство.

— Да. Не. — Той се взира в картината още няколко секунди, после пак се обърна към мен. — Бих искал да съм. Може би наистина съм бил такъв през най-хубавите дни от най-хубавата година в живота си. — Замълча и след секунда добави: — Когато още бях непоправим идеалист.

Мълчахме се. Взирахме се в портрета, а Елизабет изпускаше облачета дим като влакчето Пуф-Паф от едноименната приказка. Като едно *престаряло* влакче Пуф-Паф.

Уайърман пръв наруши мълчанието:

— Много неща искам да разбера, Едгар. Откакто дойдох на Дума Ки, у мен напират повече въпроси, отколкото в ума на любопитно четиригодишно хлапе. Една от загадките обаче ми се изясни. Вече знам защо искаш да останеш на острова. И аз бих останал тук завинаги, ако можех да сътворя нещо подобно.

— Миналата година по това време само драсках в бележника с телефонните номера, докато чаках да ме свържат — подхвърлих.

— Споменавал си ми. Кажи ми нещо, *michacho*. Като гледаш този портрет... и си мислиш за другите си картини... иска ли ти сега

не беше станал жертва на злополуката? Би ли променил миналото, ако можеше?

Замислих се как рисувах в „Розовото мъниче“ под съпровода на оглушителен рокендрол. Замислих се за Големите си крайбрежни разходки. Замислих се за голямото хлапе на Баумгартенови, което ми извика „Браво, господин Фриймантъл, страхотно хвърляне“, когато му върнах фризбито. После се сетих как се събудих в болничното си легло, как ми беше ужасно *горещо*, как се разбягваха и объркваха мислите ми, как понякога не можех да си спомня даже собственото си име. Сетих се за раздиращия ме гняв. За осъзнаването (това се случи по време на „Шоуто на Джери Спрингър“), че част от мен бе дезертирала завинаги. Тогава бях заридал и дълго време не можех да се спра.

— Ако наистина имам подобна възможност — въздъхнах, — бих го променил на мига.

— Разбирам — кимна Уайърман. — Просто ми беше любопитно. — Обърна се към Елизабет, за да ѝ вземе цигарата.

Тя моментално протегна ръце към нея — досущ като бебе, лишено от любимата си играчка.

— Цигара! Цигара! ЦИГАРА! — Той загаси угарката с подметката на сандала си, а само след миг Елизабет се успокои, забравяйки за цигарата; все пак организъмът ѝ съвсем скоро бе заситил никотиновия си глад.

— Ще останеш ли с нея, докато занеса портрета в хола? — попита ме той.

— Естествено. Уайърман, исках да кажа, че...

— Знам. Ръката ти. Болката. Жена ти. Самият ми въпрос беше глупав. Без съмнение. Сега ме остави да прибера тази картина на сигурно място. А когато Джак дойде следващия път, кажи му да намине оттук, става ли? Ще опаковаме портрета, за да го закара в „Ското“. Смятам да го покрия целия с надписи „НСП“, преди да замине за Сарасота. Щом ми го подаряваш, значи си е *мой*. Не искам никой да ми го задигне.

В джунглите южно от нас отново проехтя тревожният птичи крясък: „О-о! О-о! О-о!“

Исках да добавя още нещо, ала Уайърман вече вървеше към къщата. Е, той беше повдигнал тази тема, а не аз. И въпросът му

наистина беше глупав.

III

На следващия ден Джак Кантори откара „Уайърман гледа на запад“ в „Ското“ и Дарио ми позвъни веднага щом разопаковал картината. Заяви, че никога не бил виждал нещо подобно и предложи портретът и картините от цикъла да са основни в експозицията. А обстоятелството, че творбите не са за продан, щяло само да разпали интереса на публиката (поне така смятали двамата си Джими). Дадох му съгласието си. Галеристът попита дали се готвя за лекцията и аз отвърнах, че работя по въпроса. Думите ми го зарадваха и той добави, че събитието вече поражда „необичаен“ интерес въпреки липсата на каквато и да е реклама до момента.

— Смята ме да разпратим на всичките си клиенти снимки на картините ви по електронната поща.

— Страхотно — отвърнах, макар че изобщо не се чувствах страхотно. През първите десет дни на март усещах необяснима апатия. За щастие не се отразяваше на работата ми — нарисувах още един залез и още една картина от цикъла. Всяка сутрин се разхождах по брега, праметнал през рамо чантата за находки, която пълнех с раковини и други любопитни предмети, изхвърлени на брега. Сред находките бяха кутийки от бира и газирани напитки (избелени от водата като олицетворения на амнезията), няколко презерватива, пластмасов детски бластер, дамски бикини... И нито една топка за тенис. През останалото време пиех зелен чай с Уайърман под раирания чадър. Убеждавах Елизабет да изяде салатата си от риба-тон и макаронената си салата, обилно полети с майонеза. Карах я да пие със сламка „млечните“ си шейкове „Иншуър“.

Правех всичко друго, освен да подготвям така наречената си „лекция по живопис“, и когато Дарио се обади, за да ми каже, че ще се състои в залата на обществената библиотека, която побирала двеста души, за голяма моя радост импровизираният ми отговор по никакъв начин не издаде обзелия ме ужас.

Двеста души означаваха четиристотин очи, вперени в мен.

Още не бях написал нито една покана, не бях резервирал нито една стая в местния „Риц-Карлтън“ за петнайсети и шестнайсети април и не бях организирал чартърен полет, който да докара приятелите и роднините ми от Минесота.

Самата идея, че някой от тях ще поиска да разгледа цапаниците ми, вече ми се струваше абсурдна.

А идеята, че този Едгар Фриймантъл, който до вчера спореше до изнемога със сейнтполския архитектурен комитет по най-прозаичните строителни въпроси, ще изнася *лекция по живопис* пред *отбрани ценители на изобразителното изкуство*, ми изглеждаше направо безумна.

В същото време реалността на картините бе извън всякакво съмнение, а самото рисуване... Господи, с каква наслада ме изпълваше то! Докато стоях пред статива в „Розовото мъниче“ по залез-слънце, само по шорти, слушайки рокендрол и наблюдавайки как изниква бялото платно с плашеща бързина (сякаш изплуваше от гъста мъгла), аз се чувствах неизменно бодър и жив — като човек, който се намира на идеалното място в идеалния момент. Корабът-призрак се бе завъртял още мъничко — вече виждах. Воден от любопитство, написах тази дума в прозорчето на търсачката „Гугъл“ и получих само една интернет страница... май бях направил световен рекорд. Така се наричаше едно частно училище в Англия, чиито възпитаници се наричаха „старите персийци“. Не се споменаваха училището да разполага с кораб, бил той тримачтов или не.

В последната картина от този цикъл в лодката седеше девойка със зелена рокля, чиито презрамки се кръстосваха на голия ѝ гръб, а из спокойната вода около нея се носеха множество рози. Докато я съзерцавах, усетих как ме изпълва лошо предчувствие.

Бях щастлив, когато се разхождах по брега, хапвах или се наслаждавах на студена бира (понякога сам, понякога в компанията на Уайърман). Когато рисувах, също бях щастлив. Дори повече от щастлив. Когато рисувах, ми се струваше, че преди пристигането си на Дума Ки не бях осъзнавал колко пълноценен може да бъде животът. Ала щом се замислех за предстоящата изложба и всичко онова, което трябваше да се направи, за да протече събитието успешно, разумът ми изпадаше в ступор. Не, не беше сценична треска, а истинска паника.

Забравях най-простите неща — например не отварях електронните писма от Дарио, Джими и Алис Окойн от „Ското“. Когато Джак ме питаше дали се вълнувам, че ще изнеса лекция в зала „Гелдбарт“, аз му казвах „О, да“, след което го молах да отиде до „Оспри“, за да зареди шевролета с бензин, и напълно забравях въпроса му. Когато Уайърман ме питаше дали съм говорил с Алис Окойн за подредбата и групирането на картините, аз му предлагам да си подхвърляме топки за тенис, защото Елизабет обожаваше да съзерцава полета им.

Един ден — горе-долу седмица преди лекцията — Уайърман заяви, че иска да ми покаже нещо, което бил направил.

— Държа да чуя мнението ти. Като художник.

На масичката под сянката на раирания чадър (Джак го беше ремонтирал с помощта на изолирбанд) лежеше черна папка. Отворих я и открих вътре гланцирана брошура. Лицевата ѝ страна бе украсена от една от първите ми картини — и аз се удивих колко професионално изглеждаше. Под репродукцията пишеше:

„Скъпа Лини!

Виж с какво се занимавам във Флорида.

Знам, че си ужасно заета...”

Под „ужасно заета“ имаше стрелка. Погледнах Уайърман, който ме наблюдаваше съсредоточено. Зад него Елизабет се взираше в океана. Не знам дали се ядосах за нахлуването в личния ми живот, или почувствах облекчение. Мисля, че усещах и едното, и другото. И не помнех да съм му споменавал, че наричам голямата си дъщеря Лини.

— Можеш да си избереш какъвто шрифт искаш — каза Уайърман. — Този е малко момичешки според мен, но съавторът ми го хареса. И името в първото изречение винаги може да се промени, за да се получат индивидуални покани. Страхотен кеф е да правиш такива неща на компютъра.

Разтворих мълчаливо брошурата. На едната страница беше „Залез със Софора“, а на другата „Момиче и кораб № 1“. Под

репродукциите пишеше:

„.... но се надявам да ми правиш компания при откриването на изложбата на картините ми, което ще се състои на 15 април в художествената галерия «Ското» в град Сарасота, Флорида, от седем до девет вечерта. Има резервация на твоето име за първа класа на полет 22 на «Ер Франс». Самолетът излита от Париж на 15 април в 8:25 сутринта и пристига в Ню Йорк в 10:15 сутринта. Резервирал съм ти и билет за полет 496 на «Делта Еърлайнс» — самолетът излита от летище «Кенеди» на 15 април в 13:20 и пристига в Сарасота в 16:30. Там ще те очаква лимузина, която ще те откара в хотел «Риц-Карлтън», където можеш да останеш от 15 до 17 април.“

Под последния ред имаше още една стрелка. Погледнах Уайърман. Както и преди лицето му не изразяваше никакви емоции, но забелязах вената, пулсираща на челото му. По-късно щеше да ми каже. Обърнах на следващата страница. Още две репродукции вляво и неозаглавена рисунка на пощенската ми кутия вдясно. Ебе от най-ранните ми творчески опити, когато използвах най-вече цветни моливи „Вийнъс“, обаче ми хареса цветето, растящо край дървения стълб (яркожълто, с голямо черно „око“ в центъра). В лъскавата брошура рисунката изглеждаше доста добре — сякаш бе дело на човек, който знае какво прави. Или съвсем скоро му предстои да научи.

Надписът под нея бе съвсем кратък:

„Ако не можеш да дойдеш, ще те разбере (все пак Париж не е толкова близо!), но се надявам да се видим.“

Ядосах се, обаче не бях глупак. Някой наистина трябваше да стори нещо и явно Уайърман бе решил, че не може да остави нещата на самотек.

„Илзе — помислих си. — По всяка вероятност Илзе му е помогнала.“

Очаквах да видя още една репродукция на последната страница, ала се оказа, че греша. Видях нещо друго и сърцето ми трепна от изненада и любов. Открай време полагах повечко усилия с Мелинда, но аз я обичах не по-малко от Илзе и чувствата ми се илюстрираха от черно-бяла снимка, която изглеждаше прегъната по средата и с оръфани краища. Нарочно изглеждаше стара, понеже онази Мелинда, която стоеше до мен, беше на не повече от четири години. Тоест снимката бе направена преди осемнайсет години. Дъщеричката ми носеше дънки, каубойски ботуши, ризка в същия стил и сламена шапка. Току-що се бяхме върнали от „Плезънт Хил Фармс“ в Тексас, където тя бе яздила пони на име... Захарче? Май така се казваше понито. Стояхме на тротоара пред първата ни (и доста скромна) къща в Бруклин Парк; аз бях с избелели дънки и бяла тениска, косата ми беше пригладена назад (направо зализана). Държах кутия бира „Грейн Белт“ и се усмихвах. Лини бе пъхнала едната си ръка в джоба на дънките ми и ме гледаше с такава любов — такава силна любов, — че усетих буца в гърлото си. Усмигнах се, както се усмихват хората, когато се опитват да удържат сълзите си. Под снимката пишеше:

„Ако искаш да разбереш кой още ще дойде, можеш да ми се обадиш на 941-555-6166, да позвъниш на Джером Уайърман (941-555-8191) или на мама. Впрочем, тя ще пристигне с гостите ми от Минесота и ще се видите в хотела.

Надявам се да дойдеш... дори и да не успееш, не забравяй, че те обичам, моя малка Пони...

Татко“

Върнах се към лицевата страна на брошурата, която представляваше и писмо, и покана за изложба, и се взирах мълчаливо в нея в продължение на няколко секунди. Боях се да заговоря.

— Естествено, това е само работен вариант. — В тона на Уайърман се долавяше нерешителност, нещо доста изненадващо за него. — Ако не ти харесва, ще я изхвърля и ще започна отначало. Никакъв проблем.

— Не си получил тази снимка от Илзе — изхриптях.

— Не, *tushacho*. Пам я открих в един от старите ви албуми.

Изведнъж всичко ми се изясни.

— И колко пъти говори с нея, *Джером*?

Той се намръщи:

— Държиш се гадно, но май имаш право. Пет-шест пъти. В началото й казах, че си попаднал в сложна ситуация, в която са замесени доста хора...

— Боже Господи! — извиках потресен.

— Хора, които ти възлагат големи надежди и вярват в теб, да не говорим за парите, които...

— Ще възмездя „Ското“ за всеки долар, похарчен за...

— Млъкни — прекъсна ме той. Никога не ми беше държал такъв леден тон. И никога не бях съзирал такава пронизваща студенина в очите му. — Не си дръвник, *tushacho*, така че не се дръж като такъв, става ли? Та да се върнем към разговора с жена ти. Ще оправдаеш ли доверието на галеристите? Ще възстановиш ли репутацията им, ако великият художник, когото са обещали да представят пред потенциалните купувачи, не се появи нито на лекцията, нито на изложбата?

— Уайърман, ще *присъствам* на откриването, а що се отнася до шибаната лекция...

— *Те* не го знаят! — изрева събеседникът ми. Викът му ме стресна — не подозирах, че крие в себе си децибелна мощ, способна да спуска тъпанчетата на съдебните заседатели. Елизабет сякаш не го чу, ала чикчирикчетата, които щъкаха наблизко, вкупом излетяха. — И без друго вече си мислят, че на петнайсети април няма да има никаква изложба — че ще си прибереш картините и ще останат с празна зала в най-доходния период на туристическия сезон, когато обикновено изкарват една трета от годишната си печалба.

— Нямаат никакви основания да мислят така — възразих, но лицето ми пареше като току-що изваден от пещта кирпич.

— Така ли? А как би възприел подобно поведение в предишния си живот, amigo? Какъв извод би направил, ако доставчикът на цимент не го докара навреме? Или отговорникът по водопроводните инсталации на строящата се банка не започне работа в указания в договора ден? Би ли се чувствал уверено, ако си имаш работа с такива хора? Би ли повярвал на оправданието им?

Мълчах.

— Дарио ти изпраща електронни писма с конкретни въпроси по организирането на изложбата, но не получава отговори. Сътрудниците му ти звънят по телефона и какво чуват? „Ще си помисля.“ Това би ги притеснило дори и на твое място да бяха Джими Уайт^[1] или Дейл Чихули^[2], а какво става за теб?

Та в техните очи ти си само човекът от улицата... Ето защо се обаждат на мен и аз правя всичко по силите си — нали съм твоят шибан агент, — обаче аз не съм художник, нито пък те. Ние сме просто таксиджии, които се мъчат да докарат родилката навреме в болницата.

— Разбирам.

— Чудя се дали наистина е така — въздъхна тежко Уайърман. — Казваш, че лекцията те изпълва със сценична треска, но със сигурност ще присъстваш на откриването. Знам, че донякъде си вярваш, но трябва да ти кажа, amigo, че дълбоко в себе си нямаш намерение да се появиш в „Ското“ на петнайсети април.

— Уайърман, дрънкаш глу...

— Глупости? Сигурен ли си? Обадох се в „Риц-Карлтън“, за да попитам дали господин Фриймантъл е резервирал стаи за средата на април, и знаеш ли какво ми отговориха? „Non, non, Nanet.“ Ето защо си поех дълбоко дъх и позвъних на бившата ти жена. Номерът ѝ вече го няма в телефонния указател, но твоята брокерка ми го продиктува, когато ѝ казах, че ситуацията е, в известен смисъл, извънредна. И какво става? Веднага усетих, че Пам не е безразлична към теб. Дори е искала да ти се обади и да ти го каже, но се е притеснявала, че ще я пратиш по дяволите.

Облещих се насреща му.

— След като си разменихме дежурните любезности, научих две неща. Първото е, че Пам Фриймантъл не знае за изложбата на мъжа си,

чието откриване предстои след пет седмици. А второто... то се изясни след телефонния разговор, който Пам проведе, докато Уайърман я чакаше търпеливо и решаваше кръстословици... е, че бившият ѝ съпруг не е ангажирал чартърен полет при авиокомпанията, чиито услуги е ползвал по-рано. Кое то ни накара да се замислим над следната хипотеза — ами ако Едгар Фриймантъл вече е взел съдбоносното решение и възнамерява — както казвахме във времената на пропиляната ни младост — да заебе всичко и да се скатае?

— Греша — изломотих (крайно неубедително). — Само че тази организационна суетня ми идва малко в повече... затова и отлагах всичко за после.

Ала Уайърман беше неумолим. Казах си, че ако давах свидетелски показания, досега да ме е превърнал в локва от разтопена мазнина и сълзи. И навярно съдията щеше да обяви почивка, за да може да почистят пода.

— Пам ми каза, че ако махнеш силуетите на всички здания, построени от компанията „Фриймантъл“, Сейнт Пол би изглеждал като Демойн от хиляда деветстотин седемдесет и втора.

— Жена ми преувеличава.

Той пропусна думите ми покрай ушите си.

— Как да повярвам, че човекът, ръководил такива строежи, не може да се справи с резервирането на няколко самолетни билета и хотелски стаи? При положение, че само трябва да вдигне слушалката? Защото в другия край на линията ще намери пълно разбиране.

— Те не... аз не... не мога проста да...

— Ядосан ли си?

— Не — излъгах. Предишният ми гняв се бе завърна и искаше да извиси глас, докато го превърне в крясък, достоен за Аксел Роуз. Докоснах с пръсти челото над дясното си око, където бе започнала да се събира болката. Днес не можеше и дума да става за рисуване и вината бе изцяло на Уайърман. Беше ме лишил от възможността да застана пред статива. За момент му пожелах да ослепее. Не наполовина, а *изцяло*. Изведнъж ми хрумна, че мога да го рисувам сяп като къртица. И внезапно от гнева ми не остана и следа.

Уайърман видя как посегнах към челото си и посмекчи тона.

— Виж, повечето хора, с които е говорила, вече са дали съгласието си. Бившият ти бригадир Анджел Слоботник е казал на

Пам, че ще ти донесе буркан мариновани краставички. Жена ти сподели, че бил във възторг от новината.

— Мариновани яйца, а не краставички — поправих го аз и широкото усмихнато изражение на Големия Анджи мигновено изплува в съзнанието ми. Анджел бе работил за мен в продължение на двайсет години, докато тежък инфаркт не го изпрати в пенсия. Анджел, който на всяка задача, колкото и сложна да беше, реагираше по един и същ начин: „Ще го направим, шефе.“

— С Пам сме уредили всичко около полетите — продължи Уайърман. — Не само от Минеаполис-Сейнт Пол, но и от другите места. — Той потупа с показалец по брошурата. — Полетите на „Ер Франс“ и „Делта“ си остават и Мелинда има резервации за тях. Тя е в течение на събитията. Както и Илзе. Само чакат официална покана. Илзе искаше да ти се обади, но Пам я помоли да почака. Според нея ти си този, който трябва да задвижи нещата, и дори да е допускала грешки в семейния ви живот, за това, *tuchacho*, е абсолютно права.

— Ясно — кимнах. — Слушам те.

— Добре. А сега да поговорим за лекцията.

Изпъшках.

— Ако офейкаш от лекцията, ще ти бъде двойно по-трудно на откриването на изложбата...

Ококорих се насреща му.

— Какво? — учуди се той. — Не си ли съгласен?

— Да офейкам ли? Що за дума?

— Британски жаргон. Ивлин Уо, „Офицери и джентълмени“, хиляда деветстотин петдесет и втора.

— Да ти пикая на фасона — озъбих се. — Едгар Фриймантъл, днешният ден.

Той ми показва среден пръст и отношенията ни отново се затоплиха.

— Ти си изпратил снимките на Пам, нали? По електронната поща?

— Да.

— Как реагира тя?

— Беше зашеметена, *tuchacho*.

Седнах мълчаливо, опитвайки се да си представя зашеметената Пам по принцип се получаваше, но виждах как изумлението и

възторгът озаряват едно доста по-младо лице. Бяха минали доста години, откакто я бях виждал в подобно състояние.

Елизабет спеше, но от вятъра косата ѝ сякаш пълзеше по страните ѝ и тя махаше с ръка, като че ли отпъждаше досадни мухи и комари. Надигнах се, взех едно ластиче от джобчето на инвалидния стол (там винаги имаше много в най-различни цветове) и вързах косата ѝ на опашка. Спомените за това как бях правил същото за Мелинда и Илзе бяха едновременно сладости и ужасни.

— Благодаря ти, Едгар. Благодаря ти, *mi amigo*.

— Как обаче да го направя? — попитах. Бях положил драни върху главата на старицата и усещах гладкостта на косата ѝ, както често бях усещал гладкостта на измитите с шампоан коси на дъщерите ми; когато спомените са дълбоко вкоренени, телата ни се превръщат в призраци и повтарят заучените жестове от далечното минало. — Как да говоря за процес, в който сякаш е намесено нещо свръхестествено?

Да. Най-накрая го казах. Изплюх камъчето.

Ала лицето на Уайърман остана спокойно.

— Едгар! — възкликна той.

— Едгар какво?

Кучият му син се захили.

— Ако им го разкажеш... *те ще ти повярват*.

Понечих да възразя, но... се замислих за творбите на Дали. Замислих се за „Звездна нощ“ — невероятната картина на Ван Гог. Замислих се за няколко платна на Андрю Уайът^[3]... не за „Светът на Кристина“, а за интериорите в произведенията му — просторни стаи, където светлината изглежда едновременно нормална и необикновена, сякаш струи от два съвсем различни източника.

— Не мога да те науча какво да говориш — продължи Уайърман, — но мога да ти дам нещо такова. — Той вдигна брошурата/покана. — Мога да ти съставя примерен план.

— Така много ще ми помогнеш.

— Наистина ли? Тогава слушай.

И аз го изслушах.

[1] Джеймс Уайът (роден през 1946) — известен художник реалист. — Б.пр. ↑

[2] Дейл Чихули (роден през 1941) — прочут автор на скулптури от стъкло. — Б.пр. ↑

[3] Роден през 1917 известен художник, баща на споменатия вече Джеймс Уайът. — Б.пр. ↑

IV

— Ало?

Седях на дивана във флоридската стая. Сърцето ми кънтеше. Беше от онези обаждания (всеки прави няколко такива през живота си), когато се надяваш, че ще вдигнат слушалката, за да разрешиш проблема веднъж завинаги, и в същото време се молиш да не вдигнат, за да отложиш за пореден път тежкия и в повечето случаи болезнен разговор.

Падна ми се вариант номер едно — Пам вдигна слушалката още след първото позвъняване. Оставаше ми само да се надявам, че този разговор ще протече по-добре от последния. И предпоследния.

— Пам, Едгар се обажда.

— Здравей, Едгар — предпазливо ме поздрави тя. — Как си?

— Ами... добре. Говорих с моя приятел Уайърман. Той ми показва поканата, която двамата скришом сте направили.

„Двамата скришом сте направили.“ Това прозвуча малко недружелюбно. С намек за заговорничене. Но как другояче да се изразя?

— И? — Гласът ѝ не издаваше никакви чувства.

Поех си дълбоко въздух и скочих с главата надолу. „Господ мрази страхливците“, както казва Уайърман.

— Обаждам се да ти благодаря. Държах се като идиот. Помощта ви дойде тъкмо навреме.

Мълчанието от другата страна на линията ме накара да се зачудя дали жена ми не бе затворила телефона. После обаче чух:

— Тук съм, Еди... просто се опитвам да дойда на себе си. Не мога да си спомня кога за последен път си се извинявал пред мен...

Извинявах ли се? Е... всъщност не беше чак толкова важно.

— Тогава извинявай за това.

— Аз самата ти дължа извинение. Затова смятай, че сме квит.

— Ти? За какво се извиняваш?

— Том Райли се обади. Преди два дни. Отново пие лекарствата си. И възнамерява да... цитирам „отново да се види с тоя-оня“...

Доколкото разбирам, става дума за психотерапевта му. Обади се, за да ми благодари, задето съм му спасила живота. Някой да ти е звънял по такъв повод?

— Не — отвърнах, макар че наскоро ми се бяха обадили, за да ми благодарят за възстановяването на зрението, така че донякъде разбирах за какво говори.

— Да знаеш какво ми каза! „Ако не беше ти, сега щях да съм мъртъв!“ А аз нямаше как да му кажа на кого всъщност трябва да благодари, защото щеше да прозвучи налудничаво.

Стори ми се, че стегнатият ремък, който ме опасваше, внезапно се разхлаби. Понякога събитията се развиват по най-добрия възможен начин. Да, понякога става точно така.

— Радвам се, Пам.

— Разговарях с Илзе за изложбата ти.

— Да, аз...

— Както и с Лин, но когато говорих с Или, насочих разговора към Том и съм сигурна, че тя не знае нищо за случилото се помежду ни. Оказа се, че съм грешала. И междувременно ти показах една от най-лошите си страни.

В този момент осъзнах, че тя плаче.

— Пам, чуй ме...

— След като ме изостави, показах някои от най-лошите си страни на *някои* хора...

„Не съм те изоставял! — едва не изкрещях. Съвсем малко ми оставаше. По челото ми изби пот от усилията да се сдържам. — Не съм те изоставил, ти поиска развод, пръсна мачавро!“

Ала онова, което казах в слушалката, бе:

— Стига, Пам.

— Обаче ми беше толкова трудно да го повярвам, дори и след като ми спомена за новия телевизор и Пухчо.

Тъкмо щях да попитам кой е Пухчо, но си спомних котарака.

— Опитвам се да стана по-добра. Започнах отново да ходя на църква. Представяш ли си? И веднъж седмично посещавам психотерапевт. — Кратка пауза, след която бентът на удържаните с мъка емоции се пропука. — Тя е много добър специалист. Казва, че човек не може да затвори вратата към миналото — единственото, което е способен да направи, е да внесе някои подобрения и да продължи

напред. Разбирам го, но не знам как да внесе подобрения в нашите отношения, Еди.

— Пам, не ми дължиш никакви...

— Според моя психотерапевт не е важно какво мислиш *ти*, а какво мисля *аз*.

— Ясно. — Говореше като предишната Пам, явно бе попаднала на добър психотерапевт.

— А после се обади твойт приятел Уайърман и ми каза, че се нуждаеш от помощ... Той ми изпрати и снимките на картините. Нямам търпение да ги видя на живо. Знам, че имаш *някакъв* талант, понеже рисуваше онези малки книжки за Ли, когато горкичката все боледуваше...

— Рисувал съм? — Помнех годината, в която болестите връхлитаха дъщеря ни една подир друга, докато в крайна сметка тя получи диария, вероятно предизвикана от предозирането с антибиотици. Тогава се наложи да влезе в болница за една седмица и отслабна с пет килограма. Ако не беше лятната ваканция (и блестящият ѝ интелект), щеше да се наложи да повтаря втори клас. Но не си спомнях да съм рисувал илюстрации към детски книжки.

— Рачето Роджър? Камбалата Карла? Лари Ленивия лос?

На Лари Ленивия лос паметта ми сякаш реагира и в дълбините ѝ нещо се размърда, ала нищо повече.

— Не помня — отвърнах аз.

— Анджел беше казал, че трябва да ги издадеш, не си ли спомняш? Но *тези* картини... Господи. Знаеше ли, че притежаваш такъв талант?

— Не. Започнах да си мисля, че може би си струва да се занимавам с живопис, когато живеях във вилата на езерото Фалън, но нямах никаква представа докъде всъщност ще стигне. — Спомних си „Уайърман гледа на запад“ и лишеният от уста и нос Кенди Браун и си казах, че току-що бях направил признанието на века.

— Еди, ще ми позволиш ли да направя и другите покани по образец на първата? Всяка ще бъде индивидуална и не по-малко красива.

— Па... — за малко да кажа *Панда*. — Пам, не мога да те моля за това.

— Аз искам.

— Наистина ли? Тогава може.

— Ще направя пробни варианти и ще ги изпратя по електронната поща на господин Уайърман. Ти ще ги прегледаш, преди той да ги разпечати. Твоят Уайърман е истинско съкровище.

— О, работата е ясна. Вие двамата наистина сте се наговорили зад гърба ми.

— Да, наговорихме се. — В гласа ѝ се долавяше радост. — Заради теб. Само че и ти ще трябва да направиш нещо за мен.

— Какво?

— Ще се обадиш на момичетата, защото много се вълнуват. Особено Илзе. Става ли?

— Става. И виж какво, Пам...

— Какво, скъпи? — Сигурен съм, че произнесе последната дума машинално, без да мисли как ще я изтъкувам. Макар че навярно и тя се чувстваше по същия начин, когато чуваше да я наричам Панда от далечната Флорида, въпреки че с всеки километър нежността в ласа ми се стопяваше.

— Благодаря ти.

— Винаги се радвам да помогна.

Казахме си „дочуване“ и приключихме разговора в единайсет без четвърт. Тази зима времето течеше най-бързо вечер, когато се намирах в „Розовото мъниче“ (седнал пред статива и удивлявайки се на скоростта, с която помръкват багрите на залеза), а най-бавно — тази сутрин, когато най-накрая се осмелих да проведа всички отлагани телефонни разговори. Набирах номерата един след друг, сякаш гълтах предписаните ми таблетки.

Погледнах лежащата в скута ми слушалка на безжичния телефон, измърморих: *„Мамицата ти проклета“* и започнах да натискам бутоните.

V

— Галерия „Ското“, на телефона е Алис.

— Здравейте, Алис. Обажда се Едгар Фриймантъл.

— Кажете, Едгар. — Гласът ѝ беше весел, но предпазлив. Бях ли чувал тези нотки преди? Или просто не им бях обърнал внимание?

— Ако разполагате с няколко минути, бих искал да обсъдим подредбата на диапозитивите за лекцията.

— Да, Едгар, на ваше разположение съм. — Сякаш камък бе паднал от гърдите ѝ. Почувствах се като герой. И като подлец.

— Имате ли бележник под ръка?

— И още как!

— Добре. По принцип ми се ще да ги покажем в хронологичен ред...

— Но аз *не* знам хронологията им. Опитах се да ви кажа...

— Да, знам, ето защо искам да ви продиктувам списъка. Но вижте, Алис, първият диапозитив няма да бъде част от хронологичния ред. Ще започнем с... Записахте ли?

— Записах. — За втори път след запознанството ни чувах в гласа на Алис неподправена радост.

— А сега рисунките с моливи...

Прекарахме в разговор следващия половин час.

VI

— *Oui, allô?*^[1]

В продължение на секунда-две не казах нищо. Френският ме изненада. Както и обстоятелството, че слушалката бе вдигната от млад мъж.

— *Allô, allô?* — Нотки на нетърпение. — *Qui est à l'appareil?*^[2]

— М-м-м, май съм сбъркал номера. — Чувствах се не просто глупак, а незнаещ чужди езици американски глупак. — Опитвам се да се свържа с Мелинда Фриймантъл.

— *D'accord*, набрали сте правилния номер. — После младежът извика, но не в слушалката: — Мелинда! *C'est ton papa, je crois, chérie.*^[3]

Чух някакво изщракване и във въображението ми тутакси изникна образ (изключително ярък, изключително злобен и най-вероятно породен от споменатите от Пам книжки с картинки, които рисувах навремето за малкото си болно момиченце) — голям говорещ скункс с барета, мосю Пепе льо Пю, който се разхожда из парижкия *pension* (ако това бе думата за едностаян апартамент) на дъщеря ми, а над прорязания му от бяла ивица гръб се издигат вълнички, символизиращи специфичната му воня.

После в слушалката се разнесе гласът на Мелинда.

— Татко? Тате? Всичко наред ли е?

Не помнех да съм я чувал толкова развълнувана.

— Разбира се — отвърнах. — Това съквартирантът ти ли беше? — Шегувах се, но по несвойственото за нея мълчание разбрах, че без да искам, съм попаднал в десетката. — Няма значение, Лини. Просто...

— ... ми се подиграваш, добре. — Не можах да определя дали е развеселена или ядосана. Връзката не бе толкова добра, че да доловя всички нюанси. — Щом искаш да знаеш, да.

Подтекстът на това изречение бе кристално ясен: „*Сега скандал ли ще ми вдигнеш?*“

Нямах подобно намерение.

— Е, радвам се, че си намерила приятел. Носи ли барета?

За мое облекчение Лини се разсмя. При нея никога не знаех коя шега ще ѝ подейства — чувството ѝ за хумор бе непредсказуемо като априлски следобед.

— Рик! — извика тя. — *Mon papa...* — последва нещо, което не можах да разбера, след което: — ... *si tu portes r bèret!*^[4]

До слуха ми достигна далечен мъжки смях. „Ох, Едгар — помислих си. — *Даже и отвъд океана се смеят на щуротиите ти, père fou*^[5] *такъв.*“

— Тате, кажи ми, че наистина ли си добре?

— Чувствам се чудесно. Как е стрептококовата ти инфекция?

— Мисля, че се оправям.

— Току-що говорих по телефона с майка ти. Ще получиш официална покана за откриването на изложбата. Тя ми каза, че ще дойдеш, и аз съм във възторг от тази новина.

— *Ти си във възторг?* Мама ми изпрати няколко снимки на картините ти и нямам търпение да ги видя в оригинал. Къде си се научил да рисуваш *така?*

Явно това беше въпросът на деня.

— Ами тук.

— Картините са *невероятни*. И другите ли са толкова добри?

— Ще ги видиш.

— Рик може ли да дойде?

— Има ли задграничен паспорт?

— Да...

— Ще обещае ли тържествено да не се подиграва на твоя старец?

— Той се отнася с голямо уважение към по-възрастните.

— Тогава нека дойде, стига да си намерите билети за самолета и да сте съгласни да спите в една стая... но според мен ще го преживеете.

Тя се засмя тъй силно, че чак ухото ме заболя, но не отдалечих слушалката. Отдавна не бях чувал Лини Фриймантъл да реагира по такъв начин на нещо, което съм казал или направил.

— Благодаря ти татко... страхотно е.

— Ще се радвам да се запозная с Рик. Може да му свия баретата. Нали вече съм художник...

— Ще му предам. — Гласът ѝ се промени. — Чу ли се с Илзе?

— Не, защо?

— Не й казвай, че Рик ще идва, става ли? Ще й го съобща сама.

— Нямах грижи.

— Защото с нейния Карсън... доколкото знам, вече знаеш за него...

— Да, така е.

— Мисля, че имат проблеми. Или ми каза, че „обмисля връзката си“. Точно такива бяха думите й. Рик не е изненадан. Смята, че не можеш да имаш доверие на човек, който се моли публично. Със сигурност малката ми сестричка доста е пораснала през последните месеци, съдейки по изказванията й.

„Същото се отнася и за теб, Лин“ — помислих си. Внезапно я видях, каквато беше на седем години — когато беше толкова болна, че двамата с Пам се страхувахме да не умре в ръцете ни, макар и никога да не го изрекохме на глас. Огромните черни очи, бледото изпито лице и косата, мокра от пот. По едно време даже си казах, че ми прилича на череп на пръчка и тутакси се намразих. Още повече се намразих за друго — помислих си, че ако някоя от двете трябва да боледува толкова тежко, по-добре да е Лин. Непрекъснато си внушавах, че обичам еднакво и двете си деца, ала не беше вярно. Вероятно някои родители можеха да го кажат с ръка на сърцето — например Пам, — но не и аз. Дали Мелинда го знаеше?

Разбира се, че го знаеше.

— Естествено, татко. — Представих си я как забелва очи.

— Тогава продължавай в същия дух. Чакам те.

— Тате? — Пауза. — Обичам те.

Усмихнах се.

— Колко пъти?

— Милион плюс още един, за да си имаш под възглавницата — отвърна тя със закачлив тон, сякаш се опитваше да разсмее детенце. Не бе забравила отговора. Поседях известно време, загледан в океана, после набрах още един номер, надявайки се, че ще бъде последното обаждане за деня.

[1] Да, ало? (фр.) — Б. Meduza ↑

[2] Ало, ало? Кой е на телефона? (фр.) — Б.пр. ↑

[3] Разбира се. Скъпа, мисля, че е баща ти. (фр.) — Б.пр. ↑

[4] Моят баща... Дали носиш барета! (фр.) — Б.пр. ↑

[5] Смахнат баща (фр.) — Б.пр. ↑

VII

Вече бе пладне и, честно казано, не очаквах да я намеря вкъщи; предполагах, че е излязла да обядва с приятелките си. Ала също като Пам и тя ми вдигна след първия сигнал. Гласът ѝ прозвуча необичайно резервирано, което първоначално ме учуди, но в следващия миг внезапно ми просветна — тя ме мислеше за Карсън Джоунс, който се обажда с молба за втори шанс или възможност за обяснение. Не можех да потвърдя догадката и с никакви доказателство, ала не се и налагаше да го правя. Понякога просто знаеш, че си прав.

— Как си, мое малко момиче?

Тя мигновено се оживи:

— Татко!

— Как си, съкровище?

— Добре съм, макар и не колкото теб. Нали ти казах, че картините са добри? Казах ти го, спомня ли си?

— Да, така е. — Устните ми се разтеглиха в усмивка. Вероятно за Лин гласът ѝ звучеше като на зряла жена, но аз чувах само предишната Или, в която емоциите бълбукаха като мехурчета в току-що налята кока-кола.

— Мама ми каза, че нещо се мотаеш напоследък, но смята да обедини усилия с тамошния ти приятел и да те накара да се размърдаш. — Това ми хареса. И гласът ѝ звучеше като в доброто старо време! — Тя замълча, за да си поеме дъх, после позабави темпото: — Е... не съвсем, но почти като тогава.

— Разбирам какво искаш да кажеш, бонбонче.

— Татко, ти си невероятен. Това е не само завръщане, но и крачка *напред*.

— И колко ще ми струва твоето ласкателство?

— *Милиони* — засмя се тя.

— Все още ли смяташ да пътуваш с „Колибри“? — надявах се, че въпросът ми показва единствено бащинско любопитство и не е свързан по никакъв начин с любовния живот на почти двайсетгодишната ми дъщеря.

— Не — отвърна тя. — Мисля, че задрасках този вариант. — Само пет думи, но в тях почувствах другата, порасналата Илзе, за която в недалечното бъдеще втора кожа щяха да станат официалният костюм, чорапогашникът и обувките с практичните четирисантиметрови токове. Щеше да носи косата си на елегантен кок и да слиза от самолета с кожено куфарче вместо раница на гърба...

— Завинаги или...

— Предстои да разбере.

— Нямам намерение да пъхам носа си в личния ти живот. Просто любопитните бащи...

— ...искат да знаят как стоят нещата. Напълно те разбирам, но засега не мога да ти помогна с нищо. Засега знам само, че още го обичам... или си мисля, че го обичам... и той ми липсва, но изборът е в неговите ръце.

Пам навярно би попитала: „*Между теб и момичето, което нее?*“ Моят въпрос обаче бе следният:

— Нали не забравяш да се храниш?

Тя избухна в радостен смях.

— Отговори ми, Или.

— Тъпча се като прасе!

— Тогава защо не си на обяд?

— Защото планирахме да си направим пикник в парка! Ще вземем лекциите си по антропология и едно фризби. Аз отговарям за сиренето и франзелите. И вече закъснявам.

— Добре. Важното е да се храниш и да не тъгуваш в шатрата си.

— Храня се добре и тъгува умерено. — Гласът ѝ отново се промени и стана като на възрастен човек. Тези резки преходи ме притесняваха. — Понякога лежа нощем, без да мога да заспя, а после се сещам за теб. Как си ти там? Случва ли ти се да будуваш?

— Случва се. Но напоследък все по-рядко.

— Татко, женитбата ти с мама твоя грешка ли беше? Или нейна? Или просто така се случи?

— Не беше ничия грешка, нито пък се случи просто така. Двайсет и четири щастливи години, две дъщери и все още общуваме нормално. Не може да е грешка, Или.

— Би ли искал да промениш нещата?

Май бях абониран за този въпрос.

— Не.

— Ако можеше да се върнеш в миналото и да поемеш по друг път... би ли се върнал?

Не отговорих веднага, но и не проточих паузата твърде дълго. Понякога нямаш време да решиш кой отговор е най-уместен. Понякога можеш да кажеш само истината.

— Не, съкровище.

— Ясно. Липсваш ми, тате.

— И ти на мен.

— Понякога тъгувам по миналото. Когато всичко беше по-простичко. — Тя замълча. Можех да кажа нещо — всъщност исках да кажа, — ала не отворих уста. Има моменти, в които мълчанието наистина е злато. — Тате, животът дава ли ни втори шанс?

Замислих се за моя втори шанс. За това как оцелях след злополуката, която едва не ме изпрати в гроба. И аз не просто оцелях — аз *живеех*. Почувствах как ме облива вълна на благодарност.

— Непрекъснато.

— Благодаря, татко. Нямам търпение да те видя.

— И аз. Скоро ще получиш официална покана.

— Добре. А сега затварям. Обичам те.

— Аз също те обичам, скъпа.

След като Илзе затвори, аз поседях известно време със слушалката до ухото си, вслушвайки се в нищото.

— Живей живота си и позволи на живота да живее — изрекох на глас.

После сигналът в слушалката се промени и аз реших, че трябва да проведе още един разговор.

VIII

Този път Алис Окойн говореше доста по-ведро и радушно. Реших, че това е добър признак.

— Алис, не обсъдихме названието на изложбата.

— Предположих, че ще е... Добре звучи, живописно...

— Така е — казах, загледан в океана. Повърхността на водата сияеше като полиран синьо-бял поднос. Ослепителният ѝ блясък ме накара да присвия очи. — Но не е съвсем точно.

— Да разбирам ли, че имате по-добра идея?

— Да, така мисля. Бих искал да е „Изглед от Дума“. Какво ще кажете?

Отговорът ѝ бе светкавичен:

— Блестящо е.

И аз мислех същото.

IX

Тениската ми с надпис „ЩЕ Я ИЗГУБЯ НА ВИРДЖИНСКИТЕ ОСТРОВИ“^[1] бе подгизнала от пот, въпреки че климатикът в „Розовата грамада“ работеше отлично, чувствах се по-изтощен, отколкото бях след скорошния бърз преход до „Двореца“ и обратно. Ухото ми, до което бях притискал телефонната слушалка, пламтеше и пулсираше. Тревожех се за Илзе (предполагам, че всеки родител се тревожи за децата си, след като станат достатъчно големи, за да ги прибиращ вкъщи, щом се стъмни), ала в същото време резултатът от усилията ми ме изпълваше с онази удовлетвореност, с която навремето се връщах след ползотворен ден на строителната площадка.

Не бях много гладен, но се заставих да хапна малко салата с риба тон. Изпих и чаша мляко — от пълномасленото, което е вредно за сърцето и полезно за костите. „Смятай, че сме квит“ — както би казала Пам. Включих телевизора в кухнята и научих, че жената на Кенди Браун ще съди град Сарасота, обвинявайки властите в престъпна небрежност, довела до смъртта на съпруга ѝ. „Желая ти попътен вятър, мила“ — помислих си. Местният метеоролог съобщи, че тази година сезонът на ураганите може да започне по-рано. Второразредните „Девил Рейс“ бяха изяли голям пердах от „Ред Сокс“ в извънсезонен мач. „Добре дошли в жестоката реалност на бейзбола, момчета.“

Помислих си дали да не хапна десерт (пудинг „Джел-О“, който понякога наричат „последната утеха на ергена“), но в крайна сметка се отказах. Оставих чинията в умивалника и закуцуках към спалнята, за да подремна. Възнамерявах да настроя будилника, ала ме домързя; така или иначе щях да се събудя, когато слънцето се спуснеше достатъчно ниско, за да надзърне през гледащия на запад прозорец на спалнята.

Излегнах се на кревата и спах до шест вечерта.

[1] На английски „Вирджинските острови“ означава още „Островите на девствениците“. — Б.пр. ↑

Х

За вечеря и дума не можеше да става. Каква вечеря? Раковините под мен шептяха: „*Рисувай, рисувай!*“

Качих се в „Розовото мъниче“, пристъпвайки като сомнамбул. Бях само по шорти. Включих настроеното на „Кост“ радио, свалих картината от статива и я подпрях до стената. На мястото ѝ сложих чисто платно — по-малко от използваното за „Уайърман гледа на запад“, но достатъчно голямо. Ампутираната ми ръка ме сърбеше, обаче изобщо не се притеснявах; всъщност очаквах с нетърпение познатия сърбеж.

По радиото „Шарк Пъпи“ изпълняваха „Съкровище“. Чудесна песен. С великолепен текст. „*Животът не е само любов и лудории.*“

Съвсем ясно си спомням как целият свят сякаш ме чакаше да започна. И как усещах невероятната мощ, която ме изпълваше под грохота на китарите и шепота на раковините.

„*Съкровището свое дошъл съм да открива.*“

Да, съкровище.

Рисувах, докато слънцето залезе и луната обля водната повърхност с бялото си сияние. Продължих да рисувам и когато луната изчезна от небосвода.

Следващата вечер продължих в същия дух.

Както и по-следващата.

И тази след нея.

„*Залагай, щом решил си да играеш.*“

Изригнах.

XI

Признавам, че изтупаният Дарио — с костюм, вратовръзка и прилежно сресани назад коси — ме изплаши повече от публиката, претъпкала зала „Гелдбарт“. Осветлението бе приглушено, само един прожектор бе насочен към разположената в средата на сцената катедра. А най-много ме изплаши обстоятелството, че Дарио също бе притеснен — докато пристъпваше към катедрата, за малко щеше да изпусне бележките с експозето си.

— Добър вечер, аз съм Дарио Нануци — представи се той. — Аз съм куратор и главен закупчик на галерия „Ското“ от Палм Авеню. И което е по-важно, вече трийсет години участвам в живота на художественото общество на Сарасота. Надявам се, че ще ме извините за краткото ми отклонение, което някои биха нарекли Бобитизъм, ако ви кажа, че в Америка няма по-изискано художествено общество.

Думите му предизвикаха бурни аплодисменти, макар че — както отбеляза в последствие Уайърман — присъстващите в залата хора може и да правеха разлика между Моне и Мане, но не и между Джордж Бабит и Джон Бобит^[1].

Аз обаче не обърнах внимание на този факт, понеже седях зад кулисите, обхванат от вълнение, и се пържех в чистилището, където се пържат всички оратори, докато чакат да бъдат представени пред аудиторията.

Дарио премести най-горната си бележка под останалите и отново щеше да изпусне всички листове хартия. Като по чудо ги задържа и погледна присъстващите.

— Не знам откъде да започна, но за щастие няма нужда да казвам каквото и да било, понеже истинският талант, който разцъфна неочаквано край нас, говори сам за себе си.

Вместо да се ограничи с тези думи, галеристът продължи да говори за мен още цели десет минути. Аз стоях зад кулисите, стискайки в ръка единствения си лист с бележки за лекцията. До слуха ми долитаха все нови и нови имена. Някои — като Едуард Хопър^[2] и Салвадор Дали — ми бяха познати.

Други — като Ив Танджи^[3] и Кей Сейдж^[4] — не.

Всяко име, което не бях чувал, засилваше усещането ми, че съм самозванец. Страхът, който изпитвах, вече не човъркаше само съзнанието ми; пропълзя надолу и обгърна с ледените си пипала стомаха ми. Коремът ме заболя и ми се прииска да се отърва от газовете в червата си, ала се боях да не напълня гащите. Грижливо подготвеното ми встъпление излетя от главата ми, с изключение на първото изречение, което ми се струваше ужасно изтъркано: „*Казвам се Едгар Фриймантъл и нямам никаква представа как се озовах тук.*“ Бях си въобразил, че така ще развеселя аудиторията. Вече знаех, че никой няма да се разсмее на плоската ми шега, но поне нямаше да ги излъжа.

И докато Дарио продължаваше да изрежда (Хуан Миро^[5] това, „Манифестът на сюрреализма“ на Бретон^[6] онова), бившият строителен предприемач трепереше стискайки жалкото си листче в ледения си юмрук. Езикът ми се бе превърнал в мъртъв плужек, затова бях способен да издавам само нечленоразделни хрипове. Каква ти лекция, особено пред двеста познавачи на живописиста, голяма част от които имаха дипломи по изкуствознание, а някои бяха дори *професори*. Най-зле обаче беше главата ми. Тя се бе превърнала в пресъхнал резервоар, който всеки миг заплашваше да се напълни с безсмислен, бушуващ гняв; думите можеха да избягат, но яростта ми бе винаги готова да изригне.

— Но стига съм говорил! — възкликна радостно Дарио, засилвайки ужаса в кънтящото ми сърце. Стомахът ме сви още повече. Каква картинка бях само — паника в главата и напирещи лайна в червата. Дори на враговете си не бих пожелал подобно съчетание. — Минаха петнайсет години, откакто галерия „Ското“ представи нов творец в изобилстващия от събития пролетен сезон, но никога не сме правили изложба, която да предизвика по-голям интерес. Мисля, че диапозитивите, които сега ще видите, и лекцията, която ще чуете, ще обяснят радостното ни вълнение.

Той направи дълга театрална пауза. Почувствах как предателската роса на потта избива по челото ми и я изтрих с длан. Стори ми се, че ръката ми тежи поне трийсет килограма.

— Дами и господа, господин Едгар Фриймантъл, който преди живееше в Минеаполис-Сейнт Пол, а сега — на Дума Ки!

Присъстващите заръкопляскаха. Сякаш присъствах на артилерийско учение. Заповядах си да си плюя на петите. Заповядах си да припадна. Обаче не направих нито първото, нито второто. Като в някакъв сън — по-скоро кошмар — излязох на сцената. Времето внезапно забави ход. Видях, че всички места са заети, но в същото време всички места бяха и свободни, понеже присъстващите бяха станали на крака и ме аплодираха. На куполообразния свод над мен бяха изобразени летящи ангелчета, реещи се високо над земните дела... Как ми се искаше да съм едно от тях! Дарио стоеше до катедрата с протегната към мен ръка. *Погрешната* ръка. Явно от притеснение ми бе подал дясната, поради което ръкостискането се получи доста непохватно. Листът с бележките се смачка между дланите ни и се скъса. „*Виж какво направи, тъпако!*“ — помислих си и за миг се ужасих, че съм произнесъл тези думи пред микрофона и са ги чули всички. После Дарио ме остави сам на подиума. Микрофонът ми приличаше на кобра, надигнала се от кошницата на змиеукротител. Виждах как лъскавата стойка хвърля ярки отблясъци, които се отразяват в ръба на чашата и бутилката с минерална вода „Евиан“, която стоеше до нея. Чух как аплодисментите започнаха да утихват; някои от зрителите вече сядаха по местата си. Давах си сметка, че съвсем скоро ръкоплясканията ще бъдат заменени от нагнетена от очакване тишина. Те щяха да очакват встъплението ми. Но какво можех да кажа? Дори първото изречение избяга от главата ми. Те щяха да чакат и мълчанието да стане неловко. После някой щеше да се закашля нервно, а друг — да измърмори нещо на съседа си. Съседът щеше да му отвърне и скоро недоволният ропот щеше да изпълни залата. Защото всички бяха задници. Сбирщина от задници-сеирджии с гумени шии, които изпъваха до краен предел, за да ме огледат по-добре. И ако изобщо успеях да кажа нещо, от устата ми щеше да се излее поток от сквернословия, сравним само с гневния изблик на човек, страдащ от синдрома на Туре^[7].

Можех да помоля да покажат на екрана първия диапозитив. Май трябваше да започна именно оттам, а после картините ми щяха да говорят вместо мен. Оставаше ми само да се надявам, че ще го сторят. Щом погледнах към листа си обаче, видях, че не е просто скъсан — буквите така се бяха размазали от потта, че не можех да разчета и една дума. Или стресът бе блокирал информационните канали между очите

и мозъка ми. А и кой беше *първият* диапозитив? Рисунката на пощенската кутия? Страхувах се, че е друг.

Хората вече бяха седнали, никой не ръкопляскаше. Бе дошло времето американският примитивист да нададе своя вой. На третия ред до пътеката седеше устатата бучка Мери Айър с бележник (както ми се стори) на коленете. Огледах се за Уайърман. Той ми бе натресъл всичко това, но не таях глоба към него. Просто исках да му се извиня с поглед за случващото се.

„Ще бъда на първия ред — беше ми обещал той. — В средата.“

И наистина беше там. Вляво от него седяха Джак, домашната ми помощница Хуанита, Джими Йошида, Алис Окойн. А вдясно, до самата пътека...

Мъжът в креслото до пътеката можеше да бъде само халюцинация. Примигнах, ала той остана на мястото си. Широкото му лице излъчваше неземно спокойствие, а гигантското му тяло изглеждаше загнездено в плюшеното кресло и навярно можеше да бъде извадено оттам само с помощта на кран. Зандър Кеймън ме гледаше през огромните си очила с рогови рамки и повече от всякога приличаше на древен бог. Внушителният му корем висеше над коленете му, а върху него бе положена украсена с панделка кутия за подаръци, дълга около метър. Той забеляза изумлението ми (какво ти изумление, беше направо шок!) и вместо да ми махне с ръка, ме поздрави със странен жест — първо допря върховете на пръстите си до масивното си чело, после до бузите и накрая протегна длан към мен, разпервайки пръсти. Усмихна ми се, сякаш присъствието му на първия ред в зала „Гелдбарт“ бе най-естественото нещо на света, и устните му беззвучно произнесоха четири думи: *„Можеш да се справиш.“*

И вероятно можех. Ако насочех мислите си другаде.

Замислих се за Уайърман — по-точно за „Уайърман гледа на запад“ — и си спомних първото изречение.

Кимнах на Кеймън и той ми кимна в отговор. После обходих с поглед залата и видях, че пред мен има само хора. Всички ангели, изрисувани на купола, сега се рееха в тъмнината. Що се отнася до демоните, повечето от тях навярно обитаваха само съзнанието ми.

— Здравейте... — подхванах и се отдръпнах от микрофона, стреснат от силата, с която прозвуча гласът ми. Неколцина от

присъстващите се засмяха, но този смях не ме разгневи, както би станало само преди минута.

„*Мога да се справя.*“

— Здравейте — повторих. — Казвам се Едгар Фриймантъл и вероятно няма да изнеса кой знае каква лекция. В предишния си живот се занимавах със строителство. Знам, че се справях добре, понеже получавах поръчки. В настоящия си живот рисувам картини. Досега обаче никой не ми е казвал как се справям с изнасянето на лекции.

Този път се засмяха повече хора.

— Възнамерявах да започна, като кажа, че нямам никаква представа как се озовах тук, но всъщност не е така. И това е добре, понеже нямам какво друго да кажа. Разбирате ли, не познавам историята на живописиста, теорията на живописиста или оценяването на живописиста. Някои от вас вероятно познават Мери Айър.

Присъстващите захихикаха, сякаш бях казал: „*Някои от вас вероятно са чували за Анди Уорхол.*“ Дамата се огледа наперено. Седеше изпъната, сякаш бе глътнала бастун.

— Когато за първи път донесох някои от картините си в галерия „Ското“, госпожица Айър ги видя и ме нарече „американски примитивист“. Това не ми хареса, защото всеки ден си сменям бельото и си мия зъбите преди лягане...

Отново смях. Краката ми отново станаха крака, а не циментови плочи. Усещах, че вече съм в състояние да избягам от залата, ала желанието и необходимостта да го направя бяха изчезнали. Не бе изключено присъстващите да намразят картините ми, но аз нямах никакви проблеми с това, понеже аз не мразех тези хора. Нека да се смеят, нека ме освиркват, нека покажат неодобрението си (или да се прозяват); ала щом всичко свършеше, аз щях да се прибера вкъщи и отново да рисувам.

А ако картините ми им харесат? За мен нищо нямаше да се промени.

— Но ако тя е искала да каже, че съм човек, който прави нещо, което не разбира и не може да изрази с думи, понеже никой не го е научил на правилните термини, тогава е свършено права.

Кеймън кимаше доволно. По същия начин — кълна се в Бога — изглеждаше и Мери Айър.

— Ето защо остава само историята за това как попаднах тук... за моста, по който минах, за да стигна от предишния си живот до този, който вода сега.

Кеймън беззвучно пляскаше с месестите си длани. Това ме ободри. Самото му присъствие ми действаше ободряващо. Не знаех какво би станало, ако не присъстваше в залата, ала не изключвах варианта, който Уайърман наричаше „*mucho feo*“ — „доста отвратителен“.

— Няма да влизам в подробности, понеже мой приятел Уайърман казва, че всички сме склонни да шмекеруваме, когато става въпрос за миналото ни, и аз съм убеден, че е точно така. Разказваш твърде много и... м-м-м... не знам, изкарваш миналото такова, каквото би искал да бъде?

Погледнах надолу и видях, че Уайърман кима.

— Да, точно така — изкарваш го такова, каквото би искал да бъде. Затова, казано накратко, ето какво се случи с мен — претърпях злополука на строителната площадка. Нещастен случай с тежки последствия. Подемният кран смачка пикапа, в който седях, а заедно с него смачка и мен. Изгубих дясната си ръка и едва не изгубих и живота си. Бях женен, но след инцидента жена ми ме изостави. Нямах никаква представа какво да правя с живота си. Сега го виждам доста по-ясно, но тогава знаех само, че ми е много, много зле. Друг мой приятел — Зандър Кеймън — ме попита няма ли нещо, което да ме направи щастлив. Няма ли нещо...

Замълчах. Кеймън се взираше в мен от първия ред. Спомних си онзи далечен ден на езерото Фалън — износеното му куфарче, ивиците есенна слънчева светлина, пресичащи диагонално пода... Спомних си мислите си за самоубийство и милиардите пътища, водещи към мрака — магистралите, шосетата и забравените от всички тесни черни друмища.

Паузата се бе проточила, ала аз вече не се боях от тишината. И слушателите ми нямаха нищо против. Имах пълното право да се вгълбя в себе си. Нали бях художник, мамка му.

— Самата идея за щастие — особено пък в моя живот — бе нещо, за което отдавна бях престанал да мисля. Мислех за това как да осигуря всичко необходимо на семейството си, а после, когато основах своя собствена компания — как да не подведа хората, работещи за мен.

Също така мислех как да постигна успех и работех усилено в тази насока, най-вече защото мнозина очакваха да се проваля. След злополуката всичко се промени. Открих, че нямам...

Потърсих думите, които ми трябваха, протягайки и двете си ръце, въпреки че присъстващите виждаха само едната. И — навярно — потръпващото чукаче в забодения с безопасна игла ръкав.

— ... че нямам опора. А що се отнася до щастието... — вдигнах рамене. — Казах на моя приятел Кеймън, че навремето рисувах, ала отдавна не съм се занимавал с това. Той ми предложи да опитам отново, а когато го попитах защо, отвърна, че имам нужда от стена, която да ме защити от нощта. Тогава не разбихах какво иска да каже, понеже мислите ми бяха объркани и болката не ме изоставяше и за минута. Сега го разбирам по-добре. Хората казват, че нощта се спуска, но тук тя се издига. Издига се от океана слез залеза на слънцето. Бях изумен, щом го зърнах.

Още по-изумен бях от собственото си красноречие. Дясната ми ръка се държеше съвсем прилично.

— Може ли да изгасим всички лампи? Включително и таз, която ме осветява?

Алис се втурна към пулта. Насоченият към мен лъч внезапно изгуби яркостта си (въпреки че не угасна напълно) и аудиторията потъна в гъст мрак.

— И ето какво открих, когато прекосих моста между двата си живота — продължих аз. — Понякога красотата избуява точно тогава, когато изобщо не я очакваш. Тази мисъл изобщо не е оригинална, нали? Даже е доста банална... като флоридския залез. Въпреки това е самата истина, а истината заслужава да бъде казана... ако човек може да я каже по нов начин. Аз се опитах да я кажа с картина. Алис, може ли да покажем първия диапозитив?

Образът грейна на големия екран, широк три и висок два метра — три гигантски разцъфнали рози, издигащи се от килима на тъмнорозовите раковини. Бяха тъмни, понеже се намираха под къщата, в нейната сянка. Присъстващите ахнаха — звукът наподобяваше кратък, но силен порив на вятъра. Чух го и разбрах, че Уайърман и сътрудниците на „Ското“ не бяха единствените, които разбираха. Които виждаха нещо в картините ми. Всичките ми слушатели ахнаха,

както се случва с хората, които са потресени от нещо напълно неочаквано.

После заръкоплясках. Аплодисментите продължиха почти цяла минута. Аз стоях, подпрян на катедрата, зашеметен от бурната реакция на аудиторията.

Прожекцията на диапозитивите продължи още двайсет и пет минути, но всичко ми беше като мъгла. Струваше ми се, че сънувам. Всеки миг очаквах да се събудя в болницата, изгарящ от треска, гърчейки се от болка и крещейки за морфин.

[1] Джордж Бабит — главният герой от романа на Синклер Луис „Бабит“ (1922). Името на Джон Бобит нашумява след твърдение на съпругата му, че я изнасилвил, а тя отрязала пениса му с кухненския нож, докато спял. Съдебният процес от 1994 я обявява за невинна. — Б.пр. ↑

[2] Художник реалист (1882–1967), чиито произведения стават все по-скъпи в последно време. — Б.пр. ↑

[3] Ив Танджи (1900–1955) — френски сюрреалист, автор на много пейзажи-халюцинации. — Б.пр. ↑

[4] Кей Сейдж (1898–1963) — американска сюрреалистка, съпруга на Ив Танджи. — Б.пр. ↑

[5] Хуан Миро (1893–1983) — испански сюрреалист. — Б.пр. ↑

[6] Андре Бретон (1896–1966) — френски писател и поет, основоположник на сюрреализма. „Манифестът“ е публикуван през 1924 г. — Б.пр. ↑

[7] Наследствено разстройство, характерно с тикове в областта на лицето, врата и раменете и неконтролируеми движения на устните и езика, съпроводени с често кашляне. — Б.пр. ↑

XII

Усещането, че спя, не изчезна и на приема след лекцията, който се проведе в галерия „Ското“. Едва изпих първата си чаша шампанско (всъщност малко повече от напръстник) и тутакси тикнаха в ръката ми втора. Чувах „наздраве“ от хора, които не познавах. Разнасяха се възгласи: „Браво! Браво!“, някой даже извика: „Маестро!“ Огледах се за новите си приятели, но не ги видях.

Не че имах много време да се оглеждам. Отвсякъде ме засипваха поздравление както за диапозитивите, така и за лекцията. Поне не се наложи да изслушам пространни анализи на техниката ми. Защото самите картини (плюс няколко рисунки с молив, които да им правят компания) се намираха под ключ в две от големите складови помещения. Направих и едно важно откритие — как еднорък човек може да оцелее на прием, устроен в негова чест. За този цел бе необходимо само едно — да не изпускаш увитата в бекон скарида, която държиш в единствената си ръка.

Мери Айър се приближи до мен и ме попита дали уговорката ни за интервюто все още е в сила.

— Естествено — отвърнах аз. — Макар че не знам какво още мога да ви споделя. Мисля, че тази вечер си казах всичко.

— О, все ще измислим нещо — отвърна тя и проклет да бъде, ако не ми смигна зад очилата тип „котешко око“, които бяха на мода през петдесетте. После подаде празната си чаша на един сервитьор и ми кимна. — Вдругиден. *A bientôt, monsieur*^[1].

— На ваше разположение съм — отвърнах, въздържайки се да й кажа, че трябва да отложи френския за момента, в който ще сложа барета ала Мане.

Тя се отдалечи, целуна Дарио по бузата и напусна галерията, потъвайки в благоуханната мартенска нощ.

При мен дойде Джак, понесъл два бокала с шампанско. Съпровождаше го Хуанита, моята домашна помощница, която изглеждаше стройна и изящна в розовия си костюм. Тя си взе печена на шиш скарида, но отказа шампанското. Тогава Джак подаде чашата

на мен, чакайки търпеливо да доям своя ордъовър. Двамата се чукнахме.

— Поздравявам ви, шефе — вие им взехте акъла.

— Благодаря ти, Джак. Ти си критик, който без проблеми разбирам. — Изгълтах шампанското (във всяка чаша имаше горе-долу по една глътка) и се обърнах към Хуанита.

— Днес изглеждате просто прекрасно.

— *Gracias*, господин Едгар. — Тя се огледа. — Тези картини са хубави, но вашите са много по-добри.

— Благодаря.

Джак подаде на Хуанита още една скарида.

— Ще ни извиниш ли за секунда?

— Естествено — отвърна тя.

Помощникът ми ме отведе зад една от веселяшките скулптури на Дейвид Гърстейн.

— Господин Кеймън попита Уайърман дали може да остане малко в библиотеката, след като всички си тръгнат.

— Така ли? — разтревожих се аз. — Защо?

— Прекарал е почти целия ден в пътуване и добави, че той и самолетът хич не се разбрали. — Джак се усмихна. — Каза на Уайърман, че му писнало да седи и има нужда да си полегне за малко.

Замислих се. В същото време се чувствах трогнат. За човек с подобни габарити пътешествието с обществен транспорт си беше цяло изпитание... и сега, след като се замислих над нещата, изведнъж осъзнах, че Кеймън дори не би могъл да седне в тези миниатюрни самолетни тоалетни. Малката нужда едва ли му беше проблем, но голямата? Масивните телеса просто не биха се побрали върху тясната тоалетна чиния.

— Във всеки случай Уайърман реши, че господин Кеймън си е заслужил правото на отдых. Каза, че вие ще разберете.

— Така е — кимнах аз и извиках Хуанита. Изглеждаше ми толкова самотна — бе дошла тук заради мен, облечена в най-хубавата си рокля, а всички тези „културтрегери“ сновяха около нея, без да ѝ обръщат никакво внимание. Прегърнах я и тя ми се усмихна. Тъкмо я бях убедил да си вземе чаша шампанско (употребих думата *requeno*^[2], което я накара да се усмихне, когато в галерията влязоха Уайърман Кеймън. Последният (който продължаваше да държи продълговатата

кутия) засия, щом ме зърна, и реакцията му ме зарадва повече от аплодисментите, които бях получил тази вечер.

Взех бокал шампанско от подноса на най-близкия сервитьор и забързах през тълпата към Кеймън. Подадох му чашата, след което го обгърнах с ръце (доколкото можех, естествено) и го притиснах към себе си. Той ми отвърна с мечешка прегръдка, от която всичките ми ребра завиха от болка.

— Изглеждаш в страхотна форма, Едгар. Бог е добър, приятелю. Бог е добър.

— Вие също. Как се озовахте в Сарасота? Уайърман ли ви извика? — Обърнах се към моя *compadre*^[3] по чадър. — Ти си бил, нали? Обадил си се на Кеймън и си го помолил да стане Тайнствения гост на лекцията ми...

Уайърман поклати глава.

— Обадох се на Пам. Бях изпаднал в паника, *michacho*, защото виждах как ти треперят партенките с приближаването на лекцията. Тя ми каза, че единственият човек, когато си слушал след злополуката, бил доктор Кеймън. Ето защо му звъннах. Не вярвах, че ще успее да дойде, без да е бил известен отрано, но... ето че е тук.

— И не само съм тук, но и ти нося подарък от дъщерите — усмихна се Кеймън и ми подаде кутията. — Макар че ще трябва да се задоволиш с онова, което имах под ръка, понеже нямах никакво време да пазарувам. Боя се да не останеш разочарован.

Внезапно разбрах какъв беше подаръкът и устата ми пресъхна. Въпреки това пъхнах кутията под чукачето си, дръпнах панделката и разкъсах хартията. Под хартията имаше картонена кутия, която ми прилича на детски ковчег. Естествено. На какво друго можеше да прилича? На капака пишеше: **„ПРОИЗВЕДЕНО В ДОМИНИКАНСКАТА РЕПУБЛИКА“**.

— Браво, докторе — отбеляза Уайърман.

— Боя се, чу нямах време за нищо по-добро — отвърна Кеймън.

Гласовете им сякаш идваха някъде отдалеч. Хуанита вдигна капака. (Предполагам, че го даде на Джек.) В следващия момент от кутията ме погледна Рийба, този път с червена рокля вместо синя, но на същите бели точки. И обувките й бяха същите — черни и лъскави, — и синтетичните червени коси, и сините очи, които сякаш казваха: „Ау-у-у, мръсник такъв, да знаеш откога лежа тук!“

— Илзе ми се обади и предложи да ти подаря кукла — сякаш насън чух гласа на Кеймън. — След като би обсъдила идеята със сестра си.

„Естествено, че Илзе ще я предложи — помислих си аз. Монотонното бучене на разговорите в галерията ми напомняше за шепота на раковините под «Розовата грамада». Усмивката тип *«Господи, колко мило!»* не слизаше от лицето ми, но ако някой ме побутнеше по гърба, щях да изкрещя. — *Нали тя ще дойде на Дума Ки. Тя бе с мен в колата, когато минахме покрай «Двореца на убийците».*“

Въпреки своята проникателност Кеймън едва ли усети, че нещо не е наред. Все пак бе прекарал целия ден в пътуване и не беше в най-добрата си форма. Уайърман обаче ме наблюдаваше изпитателно, килнал леко главата си и смръщил вежди. Вече ме познаваше доста по-добре от психиатъра.

— Тя знаеше, че вече имаш една — продължи доктор Кеймън. — Хрумнало й, че две кукли ще ти напомнят за двете дъщери, и Мелинда се съгласила. Аз обаче разполагах само с Лусита...

— Лусита ли? — прекъсна го Уайърман, вземайки куклата. Розовите й крачета се залюляха. Безизразните й очи се втренчиха в мен.

— Не ви ли прилича на Лусил Бол? Подарявам ги на пациентите си и те им измислят имена. Как нарече своята, Едгар?

За миг мозъкът ми бе скован от вледеняващ хлад и аз си помислих: „*Ронда, Робин, Рейчъл, сядай в старчока, сядай в стареца, сядай в шибания СТОЛЕТНИК.*“ После си казах: „*Беше ЧЕРВЕНА.*“

— Рийба — отвърнах аз. — Като кълтри певицата.

— Още ли е при теб? — поинтересува се Кеймън. — Илзе ми каза, че я пазиш.

— О, да. — Спомних си как Уайърман ми разказваше за лотарията — как затваряш очи и слушаш как топките с печелившите числа тупват по местата си. *Так, так, так.* Струваше ми се, че сега и аз ги чувам. Вечерта, когато завърших „Уайърман гледа на запад“, в „Розовата грамада“ дойдоха гости — две малки момиченца, търсещи подслон в бурята. Удавените сестри на Елизабет — Теси и Лора Истлейк. Сега в къщата отново щеше да има близначки... и защо?

Защото нещо бе пожелало така. Нещо бе достигнало съзнанието на дъщеря ми и й бе подхвърлило тази идея. Още една топка с печеливш номер бе тупнала в гнездото си.

— Едгар? — попита загрижено Уайърман. — Добре ли си, *michacho*?

— Всичко е наред — усмигнах се аз. Светът се завърна с цялата си пъстрота и яркост. С усилие на волята се протегнах и взех куклата от Хуанита, която я разглеждаше недоумяващо. Не ми беше никак лесно, ала се справих. — Благодаря, доктор Кеймън. Зандър.

Той вдигна рамене и разпери ръце:

— Благодаря на дъщерите си и най-вече на Илзе.

— Непременно. Кой иска още шампанско?

Оказа се, че има много желаещи. Върнах куклата в кутията, обещавайки си две неща. Първо, че дъщерите ми никога няма да узнаят колко силно ме изплаши проклетата кукла. Второ, че тези две сестри — двете *живи* сестри — нито веднъж няма да се озоват на Дума Ки по едно и също време. Нещо повече — щях да направя всичко по силите си, за да не стъпят никога там.

[1] До скоро, господине (фр.). — Б.пр. ↑

[2] Реquenо (исп.) — „малък“, но думата се използва предимно за част от тялото. — Б.пр. ↑

[3] Другар, приятел (исп.). — Б.пр. ↑

ДВАНАЙСЕТА ГЛАВА ДРУГАТА ФЛОРИДА

I

— Добре, Едгар. Мисля, че сме към края. — Навярно Мери забеляза промяната в изражението ми, защото се засмя. — Толкова ужасно ли беше?

— Не — отвърнах, и наистина — ако имах някакви проблеми, то те бяха с въпросите, отнасящи се до техниката ми. А тя бе следната: виждах нещо и после го пренасях на платното. Не познавах друга техника. Влияния? Какво можех да кажа? Светлината. В крайна сметка всичко се свеждаше до светлината — както при картините, които обичах да гледам, така и при онези, които рисувах. Как светлината въздействаше на външността на хората и повърхността на предметите, как загатваше какво е вътре и как търси възможност да излезе. Обаче не звучеше научно; дори и за мен изглеждаше наивно и глупаво, а какво оставаше за образованите хора...

Седях в мансардния апартамент на Мери в Дейвис Айлъндс — шикозният квартал на Тампа, който ми изглеждаше като световна столица на стила арт деко. Холът представляваше огромно, оскъдно обзаведено пространство. Диван до едната страна, два стола с кожени облегалки — до срещуположната. Нищо друго. Никакви книги, никакъв телевизор. На едната стена висеше голяма картина на Дейвид Хокин^[1].

С Мери седяхме в двата края на дивана. На скута ѝ имаше бележник, а на подлакътника до нея — пепелник. Между нас стоеше голям сребрист магнетофон марка „Волензак“. Беше произведен най-малко преди петдесет години, но ролките му се въртяха абсолютно безшумно. Немско качество, бейби.

Мери не си бе сложила грим, само устните ѝ блестяха от безцветния гланц. Косата ѝ беше прибрана в небрежен кок, едновременно елегантен, но и като прическа на повлекана. Носеше скъп памучен панталон. Пушеше английски цигари „Оувл“ и пиеше неразреден скоч от висока уотърфордска^[2] (както ми се стори) чаша.

Предложи уиски и на мен и явно се разочарова, като предпочетох бутилка минерална вода. Лицето ѝ изглеждаше старо, уморено и секси.

Навярно е била красавица по времето, когато са прожектирали филма „Бони и Клайд“, ала очите ѝ все още спираха дъха въпреки бръчиците около тях. Имаше очите на София Лорен.

— В библиотеката „Селби“ видяхме дваисет и два диапозитива. На девет бяха рисунки с молив. Изключително интересни, но малки. Тринайсетте с маслени платна, едно от които — „Уайърман гледа на запад“ — ни показахте три пъти (два пъти в едър план и веднъж — под ъгъл). Колко картини още имате? И колко ще представите в „Ското“ следващия месец?

— Не мога да кажа точно, защото работя през цялото време, но мисля, че имам готови... още дваисет.

Изглежда ме така, че изведнъж се почувствах неловко. Размърдах се и диванът изскърца.

— Мисля, че ще бъдат дваисет и една. — Естествено не боях няколко творби. „Приатели-любовници“ например. И онази, която понякога наричах „Кенди Браун спира да диша“. И рисунката със силуета с червени одежди.

— Ясно. Значи общо над трийсет.

Пресметнах наум:

— Там някъде.

— И нямате никаква представа, колко добри са всъщност. На челото ви е изписано, че нямате. — Тя се надигна, изсипа пепелника в кошчето за смет зад дивана и безмълвно се загледа в картината на Хокин, плъзнала ръце в джобовете на скъпия си панталон. На платното бе изобразена къща във формата на куб и син плувен басейн. До басейна стоеше съблазнителна тийнейджърка с черен бански. Изкусителни гърди, дълги загорели бедра, черна коса. Носеше слънчеви очила и по едно миниатюрно слънце блестеше във всяка от стъклата.

— Оригинал ли е? — попитах.

— Естествено. И момичето също е оригинал. Мери Айър, хиляда деветстотин шейсет и втора. — Тя се обърна към мен. Лицето ѝ бе станало сурово. — Изключете магнетофона. Интервюто свърши.

Изключих го.

— Искам да ме изслушате. Става ли?

— Разбира се.

— Някои художници с месеци се трудят над картина, която не и на половина толкова добра колкото вашите. Естествено повечето прекарват сутрините си в борба с махмурлука и забавленията от предишната нощ. Но *вие*... вие „произвеждате“ картините като на конвейер. Все едно сте илюстратор на списание или... не знам... рисуващ на комикси!

— От малък съм научен на трудолюбие. Ако ще вършиш нещо, отдай му се напълно. Това е. Когато ръководех своя компания, работех много, понеже човек няма по-суров шеф от себе си.

Мери кимна:

— Не се отнася за всичко, но е истина за малцината, които засяга. Знам го от опит.

— Аз само пренесох тази... тази норма... към онова, с което се занимавам сега. И усещам, че съм постъпил правилно. Включвам радиото... сякаш изпадам в транс... и рисувам... — поруменях. — Не си поставям за цел световен рекорд по бързина или нещо такова...

— *Знам* — отсече тя. — Използвате ли блокиране?

— Блокиране ли? — Според мен този термин имаше отношение към баскетбола, а не към живописиста... — какво означава?

— Не е важно. В „Уайърман гледа на запад“... потресаваща картина, между другото... този мозък... как нарисовахте лицето?

— Направих няколко снимки.

— Сигурна съм, че сте направили, драги, но когато разбрахте, че сте готов да създадете портрет, как нарисовахте лицето?

— Ами... аз... всъщност...

— Използвахте ли правилото на третото око?

— Правило на третото око? Никога не съм го чувал.

Мери се усмихна, този път добронамерено.

— За да разположат правилно очите, художниците често си представят или даже създават посредством блокиране трето око между двете истински. Ами устата? Центрирате ли я спрямо ушите?

— Не... изобщо не разбирам за какво говорите. — Стори ми се, че съм се изчервил навсякъде.

— Отпуснете се. Не ви предлагам да се съобразявате с шибаните правила на живописиста, след като тъй бляскаво сте ги нарушили. Само че... — Тя поклати глава. — Трийсет картини от миналия ноември?

Не, дори за още по-кратък срок, понеже сте започнали да рисувате веднага.

— Разбира се, че не. Първо трябваше да си купя необходимите принадлежности.

Мери се разсмя толкова силно, че се закашля и отпи от уискито си, за да се успокои.

— Ако трийсет картини за три месеца са резултатът от почти смъртоносната злополука, май и аз ще трябва да си потърся кран като вашия.

— Изобщо не ви трябва — каза сухо. — Повярвайте ми. — Изправих се, приближих се до прозореца и погледнах към Адалия Стрийт. — Красив изглед.

Тя застана до мен и двамата се загледахме навън. Кафенето на отсрещния тротоар сякаш бе пренесено тук от Ню Орлийнс. Или от Париж. Една жена пристъпваше по плочките, ядеше франзела и червената ѝ пола танцуваше под вятъра. Някой свиреше блус на дванайсетструнна китара и всяка нота звънеше във въздуха.

— Кажете ми, Едгар, когато гледате през този прозорец, как възприемате видяното? Като художник или като строител, какъвто сте били?

— И като художник, и като строител.

Тя отново се засмя.

— Логично. В този квартал всичко е построено от човешка ръка. Плод на въображението на Дейв Дейвис. Той е бил флоридския Джей Гетсби^[3]. Чували ли сте за него?

Поклатих глава.

— Още един пример за това, че славата е преходна. През двайсетте Дейвис е бил смятан за бог от жителите на Слънчевия бряг. — Тя посочи лабиринта от улици долу; гривните на костеливата ѝ китка издрънчаха, някъде в далечината църковна камбана удари два часа. — То построил всичко това върху блатистата земя край устието на река Хилсбъро. Убедил градския съвет на Тампа да премести тук болницата и радиостанцията — през онези времена, когато радиото е било по-важно от здравеопазването. Издигнал странни и прекрасни жилищни комплекси във време, когато изобщо не е съществувало понятието жилищен комплекс. Построил хотели и открил нощни клубове. Пръскал пари, оженил се за победителката в конкурс за

красота, развел се с нея и се оженил отново. Притежавал милиони долари във време, когато един милион се е равнявал на дванайсет сегашни. А един от най-близките му приятели живеел на Дума Ки. Джон Истлейк. Познато ли ви е това име?

— Естествено. Познавам дъщеря му. Моят приятел Уайърман се грижи за нея.

Мери запали поредната си цигара.

— Дейв и Джон били приказно богати. Дейв печелел от търговски операции със земя и сгради, а Джон — от фабриките си. Но Дейв бил паун, а Истлейк — сиво врабче. Кое то се оказало от полза за втория. Знаете какво се случва с пауните, нали?

— Изскубват перата от опашката им?

Тя си дръпна от цигарата, посочи ме с показалци и издиша дима през ноздрите си.

— Абсолютно вярно, сър. През 1925 флоридския бум в областта на недвижимите имоти се спукал като сапунен мехур. Дейв Дейвис бил вложил всичките си пари в това, което виждате наоколо. — Отново посочи към зигзагообразните улици и розовите къщи. — През 1926 година дълговете на Дейвис били четири милиона долара, а парите, с които разполагал — около трийсет хиляди.

Отдавна не бях яздил тигър (така баща ми наричаше ситуацията, когато паричните проблеми те карат да лъжеш кредиторите си и да подправяш счетоводните книги), но никога не бях стигал толкова далеч — дори и през първите години на компанията „Фриймантъл“, когато се налагаше отчаяно да се борим за оцеляването си. Изпитвах съчувствие към Дейв Дейвис, въпреки че отдавна бе покойник.

— Каква част от дълговете си е можел да покрие?

— Отначало се справил. В другите райони на страната интересът към недвижимите имоти продължавал да е голям.

— Доста добре сте запозната със случилото се.

— Историята на Слънчевия бряг е моята страст, Едгар. Моето хоби.

— Разбирам. Значи Дейвис преживял краха на пазара.

— За известно време. Предполагам, че е продавал акциите си на нови играчи и така е покрил първите плащания по дълговете си. А и приятелите му помагали.

— Истлейк?

— Джон Истлейк е бил негов ангел-хранител. Да не говорим за контрабандния алкохол на Дейв, който навярно е бил складиран на Дума Ки.

— Наистина ли е бил контрабандист?

— Казах *навярно*. Било е друго време и друга Флорида. Ако човек живее тук достатъчно дълго, ще се наслуша на всякакви истории за сухия режим. Но независимо дали е продавал уиски или не, до Великден 1926 Дейвис е щял да фалира без подкрепата на Джон Истлейк. Джон не бил плейбой, не ходел по нощни клубове и публични домове като Дейвис и приятелите си, но овдовял през 1923... Предполагам, че старият Дейв е осигурявал жени на вдовеца, когато онзи се е чувствал прекалено самотен... Ала през лятото на 1926 година дълговете на Дейвис станали толкова големи, че дори старите му приятели не били в състояние да го спасят.

— И една тъмна нощ той изчезнал.

— Изчезнал, но не през нощта. Дейвис имал друг стил. През октомври 1926, по-малко от месец след като ураганът „Естер“ нанесъл страшни поражения върху делото на живота му, той отплавал за Европа в компанията на своя телохранител и новата си приятелка — манекенка, рекламираща моделите на Мак Сенет^[4].

Приятелката и телохранителят пристигнали благополучно в Париж, ала Дейв Дейвид — не. Изчезнал безследно в океана.

— Това истинска история ли е?

Тя вдигна ръка в бойскаутски поздрав (макар че димящата между пръстите ѝ цигара не се връзваше много с бойскаутското ѝ излъчване).

— Самата истина. През ноември 1926 там се състояла мемориална служба. — Мери посочи тясната ивичка от океана, която синееше между две розови здания. — Присъствали минимум четиристотин души, повечето жени със слабост към щраусови пера. Сред ораторите бил и Джон Истлейк. Той хвърлил във водата венец от тропически цветя.

Тя въздъхна, лъхна ме миризма на алкохол. Не се съмнявах, че Мери умееше да пие; в същото време бях сигурен и че ако не престане да се налива, тя ще се натряска до козирката.

— Без съмнение Истлейк е скърбял за загубата на приятеля си — продължи, — но съм готова да се обзаложа, че се е поздравявал, задето е оцелял след „Естер“. Както и всички останали. Изобщо не е

предполагал, че след шест месеца отново ще хвърля венци във водата. И ще скърби не за една дъщеря, а за две. Може би и три, ако броим и най-голямата. Тя избягала в Атланта. С бригадир от една от бащините фабрики, ако не ме лъже паметта. Макар че това едва ли може да се сравнява със смъртта на двете момиченца в океана. Господи, колко ужасно е било!

— „ТЕ ИЗЧЕЗНАХА“ — казах, цитирайки вестникарското заглавие, за което ми беше споменал Уайърман.

Тя се извърна рязко към мен:

— Май и вие сте поразровили миналото.

— Не аз, а Уайърман. Интересувал се от миналото на жената, при която работи. Но не мисля, че знае за връзката между Джон Истлейк и Дейв Дейвис.

Мери се замисли.

— Интересно какво ли си спомня Елизабет?

— Напоследък не помни и собственото си име.

Тя ме изгледа изпод око, отдалечи се от прозореца и угаси цигарата в пепелника.

— Алцхаймер? Чувала съм туй-онуй.

— Да.

— Ужасно съжалявам. Знаете ли колко ми е разказвала за Дейвис? Когато се чувстваше далеч по-добре. С нея постоянно се виждахме. А аз вземах интервю от всички художници, които отсядаха във вилата на Салмън Пойнт. Само че вие я наричате другояче, нали?

— „Розовата грамада“.

Тя се усмихна.

— Знаех, че вашето название ще ми хареса.

— Много художници ли са отсядали там?

— Да. Някои пристигаха, за да изнесат лекция в Сарасота или Винъс, както и да порисуват... макар че онези, които отсядаха в къщата на Салмън Пойнт, не се претоварваха от работа. За повечето гости на Елизабет пребиваването на Дума Ки беше безплатна ваканция.

— Тоест не е взимала пари от художниците?

— Не, естествено. — Мери се усмихна иронично. — Художническият съвет на Сарасота плащаше лекциите, а Елизабет обикновено отговаряше за настаняването. Предполагам обаче, че това

не важи за вас... Може би следващия път, особено при положение, че *наистина* работите там. Бих могла да назова доста художници, които са живели във вилата и дори не са хващали четката. — Тя отиде до дивана, взе чашата си и отпи. Доста голяма глътка.

— Елизабет има картина от Дали, нарисувана в „Розовата грамада“ — отбелязах аз. — Виждал съм я.

Очите на Мери блеснаха.

— О, Дали. Салвадор се *влюби* в Салмън Пойнт, но дори той не остана за дълго... макар че преди да си тръгне, кучият му син ме оципа по задника. Знаете ли какво ми разказа Елизабет след заминаването му?

Поклатих глава. Нямаше как да зная, но ми се искаше да разбера.

— Споделил, че там било „твърде разкошно“. Разбирате ли за какво става дума, Едгар?

Усмяхнах се.

— Защо според вас Елизабет е превърнала „Розовата грамада“ в художническа резиденция? Винаги ли е покровителствала изкуството?

На лицето на Мери се изписа изумление.

— Вашият приятел не ви ли разказа? Може би не знае. Според една местна легенда навремето самата Елизабет е била известна художничка.

— Какво значи „според една местна легенда“?

— Чувала съм — но по всяка вероятност това е мит, — че Елизабет била вундеркинд. Че рисувала невероятно, когато била малка, а после изведнъж престанала.

— Питали ли сте я?

— Естествено. Нали това ми е работата — да питам хората. — Вече се олюляваше, а очите ѝ на София Лорен се бяха налили с кръв.

— И какво ви каза?

— Отрече всичко. Точните ѝ думи бяха: „Тези, които могат, рисуват, а онези, които не могат, им *помагат*. Както правим ние с теб, Мери.“

— Хубав отговор.

— Да, и на мен така ми се стори. — Тя отново отпи от кристалната чаша. — Единственият проблем е, че изобщо не ѝ повярвах.

— Защо?

— Не знам, просто не ѝ повярвах. Имам една стара позната, Аги Уинтърборн, която водеше рубриката „Съвети към влюбените“ в „Тампа Трибюн“, и веднъж ѝ споменах за тази легенда. Беше по времето, когато Дали почете с присъствието си Слънчевия бряг — някъде през 1980. Седяхме в някакъв бар... тогава постоянно киснехме по баровете... и си приказвахме как се раждат легендите. Аз изтъкнах като пример слуховите за малката Елизабет, която уж рисувала като Рембранд, а пък Аги... тя отдавна почина, лека ѝ пръст... отвърна, че според нея въобще не е легенда. Каза ми, че е чела статия във вестника по въпроса.

— Вие проверихте ли?

— Естествено, че проверих. Не пиша за всичко, което знам... — смигна ми я, — но искам да *знам* всичко.

— И какво открихте?

— Нищо. Нито в „Трибюн“, нито в другите вестници на Сарасота и Винъс. Затова предполагам, че навярно е измислица. Както и слуховите, че баща ѝ криел на Дума Ки контрабандното уиски на Дейв Дейвис — може ли някой да докаже истинността им? Обаче... съм готова да заложа каквато и да е сума на паметта на Аги Уинтърборн. И на изражението на Елизабет, когато я попитах.

— Какво беше изражението ѝ?

— Все едно беше написала на челото си: „Няма да ти кажа.“ Но всичко това се случи тъй отдавна и оттогава е изпит толкова алкохол, че е абсурдно да узнаете нещо от нея, права ли съм? При положение че е зле, както твърдите...

— Сега е зле, но има надежда за просветление. Уайърман сподели, че и преди се е случвало.

— Значи ще стискаме палци — кимна Мери. — Тя е уникална жена. Във Флорида е пълно със старци — неслучайно наричат този щат „чакалнята на Господ“, — ала малцина са израсли тук. Слънчевият бряг, който Елизабет помни — който е *помнила* — е една съвсем друга Флорида. Различна от хаотично разрастващата се, осеяна с гигантски закрити стадиони и прорязана от магистрали днешна Флорида, и различна от онази, в която съм израсла аз. Моята Флорида е описана от Джон Макдоналд. Тогава в Сарасота съседите се познаваха, а Тамаями Трейл бе най-обикновен междуселски път. Тогава не беше рядкост да

се върнеш от църква и да откриеш, че в басейна ти има алигатори, а в боклука ровят рисове.

Осъзнах, че Мери е доста пияна... но това не правеше общуването ми с нея по-малко интересно.

— В онази Флорида, в която Елизабет и сестрите ѝ са израсли, вече нямало индианци, а белият човек още не бил поел контрола над син... ситуацията. Малкият ви остров е изглеждал съвсем различно. Виждала съм снимки. Палми в обятията на смокини-удушвачи, мексиканска лавандула и карибски ели във вътрешността, и вирджински дъб и мангрово дърво на малкото места, където почвата е била по-влажна. Софора и зеленика по земята, но ни следа от гадните джунгли, плъзнали сега из острова. Само брегът си е бил същият... и морският овес, естествено... който го обрамчвал като кант на пола. Подвижният мост е бил в северния край, а на целия остров е имало само една къща.

— На какво се дължи появата на джунглите? — попитах аз. — Имате ли някаква представа? В момента заемат три четвърти от острова.

Мери сякаш не ме чу.

— Само една къща — повтори. — Построена на неголямото възвишение до южния край, тя почти не се е различавала от старинните сгради, които можете да видите в Чарлстън или Мобийл. Колони и застлана с надробен чакъл алея. С разкошен западен изглед към Залива и разкошен изглед към флоридското крайбрежие на изток. Само дето тогава човек е можел да види само Винъс. Спокойно малко градче. — Та осъзна, че езикът ѝ се преплита, и се взе в ръце. — Извинете ме, Едгар. По принцип не пия всеки ден. Приемете... вълнението ми... като комплимент.

— Така и го приемам.

— Преди двайсет години бих се опитала да ви вкарам в леглото, вместо да се напия като глупачка. Може би и преди десет. Сега ми остава само да се надявам, че не съм ви наплашила.

— Никак.

Тя се засмя — дрезгаво и весело.

— Тогава се надявам, че ще ми дойдете пак на гости. Ще ви приготвя пилешка супа с червена бамя. Сега обаче... — Тя ме прегърна и ме поведе към вратата. Тялото ѝ под дрехите бе костеливо,

горещо и твърдо като камък, а походката ѝ бе доста нестабилна. — Сега си мисля, че е време да си вървите и да ми позволите да полегна. Съжалявам, но умирам за сън.

Излязох коридора и се обърнах към нея.

— Мери, Елизабет споменавала ли ви е нещо за смъртта на близначките? Тогава е била на четири или пет. Би трябвало да помни подобна трагедия.

— Никога — отвърна жената с очи на София Лорен. — Нито дума.

[1] Роден през 1937 известен британски художник и фотограф. — Б.пр. ↑

[2] Уотърфорд — град в Ирландия, известен с производството на висококачествен кристал. — Б.пр. ↑

[3] Главният герой на романа „Великият Гетсби“ (1925) от Ф. Скот Фицджералд. — Б.пр. ↑

[4] Мак Сенет (1880–1960) — известен продуцент от епохата на нямото кино (Чарли Чаплин се е снимал в много негови филми), известен и като колекционер на снимки на млади жени по бански. — Б.пр. ↑

II

Пред входната врата, в тясната ивица на ефимерната, но приятна следобедна сянка, бяха наредени десетина стола. Половината бяха заети от възрастни хора, които наблюдаваха автомобилите, минаващи по Адалия Стрийт. Сред старците беше и Джак, ала той не обръщаше внимание нито на колите, нито на минаващите жени. Облегнат на розова колона, младежът четеше „ПогРийбална“ наука за начинаещи. Щом ме видя, отбеляза страницата, до която бе стигнал, и се надигна.

— Правилен избор за този щат — подхвърлих, сочейки книгата с традиционното за поредицата опулено човече на корицата.

— Все някога ще трябва да се замисля за кариерата си — отвърна ми Джак, — а като гледам как вървят нещата, май скоро ще стана безработен.

— Не ме предизвиквай, че току-виж ми скимнало да те уволня. — Потупах джоба си, за да проверя дали не съм забравил шишенцето с аспирин. Там беше.

— Всъщност — усмихна се Джак — точно това смятам да направя.

— Бързаш ли за някъде? — попитах докато куцуках по тротоара. Едва пристъпих извън сенчестия участък и жегата веднага ме обгърна. Пролетта вече бе пристигнала на западния бряг на Флорида. Обикновено спираше тук само за чашка кафе, след което се насочваше на север, където я чакаше тежка работа.

— Не, но четири имаме час при доктор Хадлок в Сарасота. Мисля, че ще успеем, ако избегнем задръстванията.

Сложих ръка на рамото му.

— Лекарят на Елизабет?

— Трябва да се прегледате. Едно птиченце ми каза, че го отлагате от доста време.

— Това птиченце може да е само Уайърман — измърморих и прокарах пръсти през косата си. — Уайърман, който не може да понася лекарите! Няма да се оставя да ме води за носа. Ти си ми свидетел, Джак. *Никога* няма да...

— Не е той, обаче ме предупреди, че ще кажете точно това. — Младежът ме хвана под ръка. — Да вървим, че ще закъснеете.

— Кой? Ако Уайърман не е уговорил срещата, кой би могъл да го направи?

— Другият ви приятел. Големият черен пич. Страшен симпатяга е, много е печен.

Вече бяхме стигнали до шевролета и Джак ми отвори вратата, ала аз бях неспособен да помръдна и в продължение на няколко секунди го зпах като ударен от гръм.

— Кеймън?

— Точно той. Двамата с доктор Хедлок си поговориха на приема след лекцията ви и доктор Кеймън му изказа своята загриженост, понеже не сте отишли да се прегледате, въпреки че сте обещали. Доктор Хедлок тутакси предложи услугите си.

— Предложил услугите си — измърморих.

Помощникът ми кимна, усмихвайки се под ярката слънчева светлина. Потресаващо млад човек, който стискаше под мишница „ПогРийбална наука за начинаещи“ с канареножълта корица.

— Хедлок каза на Кеймън, че не могат да допуснат нещо да се случи с такъв забележителен, току-що открит талант. И аз напълно съм съгласен с тях.

— Благодаря ти за ласкателството, Джак.

Той се засмя.

— С вас не може да се скучае, Едгар.

— Означава ли, че и аз съм печен?

— Меко казано. Вие сте същинска пещ. Сядайте в колата и да се опитае да минем по моста, докато все още е възможно.

III

Така се получи, че пристигнахме в приемната на доктор Хедлок на Банева Роуд точно на минутата. По принцип теоремата на Фриймантъл относно чакането в приемна гласи, че действителното време на прегледа е равно на уговорения час плюс трийсет минути, ала този път останах приятно изненадан. Регистраторката обяви фамилията ми още в четири и десет и ме въведе в кабинета за преглед с украса, вдъхваща оптимизъм — на едната стена имаше плакат на сърце, потънало в мазнини, на другата — с почернели бели дробове на заклет пушач. Само таблицата за проверка на зрението (която се намираше точно пред мен) не ме изпълни с неприятни емоции, въпреки че не успях да разчета нищо след шестия ред.

Медицинската сестра, пъхна термометър под езика ми, премери ми пулса и отчете кръвното ми налягане. Когато я попитах дали ще оживея, сухо се усмихна и отвърна: „Всичко е в нормата.“ После ми взе кръв и ме изпрати в тоалетната с пластмасова чашка. Докато свалях ципа на панталоните си, не пропуснах да измърморя няколко добри думи по адрес на Кеймън. Фактът, че си еднорък, не ти пречи да дадеш урина за анализ, но увеличава доста шансовете за неприятел инцидент.

Когато се върнах от тоалетната, сестрата вече я нямаше. Бе оставила папката с името ми на масата, а до нея имаше червена химикалка. Чукачето ми внезапно бе прорязано от остра болка и аз машинално взех химикалката и я пъхнах в джоба на панталона си. В джоба на ризата си имах синя химикалка „Бик“. Извадих я и я сложих на мястото на червената.

„И какво ще ѝ кажеш, като се върне? — запитах се. — Че е долетяла феята на химикалките и е решила да направи трампа?“

Но преди да си отговоря на този въпрос (и да реша защо изобщо откраднах червената), доктор Джийн Хедлок влезе и ми подаде ръка. Лявата си ръка... което ми направи доста добро впечатление. Почувствах, че го харесвам доста повече, когато не е в компанията на Принсайп, брадатия невролог. Изглеждаше на около шейсет, беше приятно закръглен и имаше прошарени мустачки и учтиви маниери.

Накара ме да се съблека по шорти и прегледа травмирания ми крак, обръщайки внимание и на дясната страна на торса ми. Натисна с пръсти на няколко места и попита за усещанията. Полюбопитства дали приемам болкоуспокояващи и се учуди, когато ме казах, че вземам само аспирин.

— Бих искал да погледна остатъка от ръката ви — каза. — Ако не възразявате.

— Да, разбира се. Само бъдете внимателен.

— Не се притеснявайте.

Загледах се в таблицата за проверка на зрението. На седмия ред сякаш пишеше „**БОГКАЗАЛ**“. Зачудих се какво ли е казал бог.

Почувствах лек натиск.

— Боли ли?

— Не.

— Добре. Не, не гледайте надолу, само пред вас. Усещате ли ръката ми?

— Горедолу. Слабо. Натиск. — Но не болка. И защо пък трябваше да ме боли? Ръката ми бе получила своето (червената химикалка вече беше в джоба ми) и отново спеше.

— А сега, Едгар? Може ли да ви наричам Едгар?

— Наричайте ме и Боб ако щете, само в печката не ме гответе. Същото. Натиск. Лек.

— Вече можете да погледнете.

Погледнах. Едната ръка на лекаря лежеше на рамото ми, но другата бе отпусната покрай тялото му и изобщо не докосваше чукачето.

— Божичко!

— Не се тревожете. Фантомните усещания в липсващия крайник са нещо нормално. Изумен съм от бързото нарастване. И от липсата на болка. Все пак го стиснах доста силно. Това е добре. — Той отново обхвана чукачето с пръсти и го вдигна нагоре. — Така боли ли?

Почувствах едва доловима болка.

— Мъничко.

— Ако не ви болеше, щях да се разтревожа. — Той отслаби хватката си. — Погледнете отново към таблицата.

Подчиних се и видях, че на изключително важния седми ред всъщност пише „**БОРКАЗЕЛ**“. Най-обикновен набор от букви,

какъвто и трябваше да бъде.

— С колко пръсти ви докосвам, Едгар?

— Не знам. — Изобщо не усещах допир.

— А сега?

— Три. — беше стигнал почти до ключицата ми. Изведнъж ми хрумна (идеята беше налудничава, но не пораждаше никакви съмнения), че ако се намирах в някой от безумните си творчески пристъпи, щях да почувствам допира на пръстите му до чуканчето си. Всъщност щях да ги почувствам и отвъд очертанията на израстъка, останал след ампутацията. Мисля, че Джийн Хедлок щеше да почувства *ръката* ми... след което добрият доктор без съмнение щеше да изскочи с писъци от кабинета.

Той продължи с прегледа — крак, глава... Допря стетоскопа до гърдите ми, надзърна в очите ми и направи още куп неща, които правят лекарите. Когато приключи, ми каза да се облека и да отида в дъното на коридора.

Там ме очакваше уютен, приятно разхвърлян малък кабинет. Хедлок седеше зад бюрото си, облегал удобно на креслото си. На едната стена висяха снимки. Предимно на близките на доктора, но имаше и изключения на някои той стискаше ръката на Джордж Буш Първи и Мори Попович^[1] (които според мен са равни в интелектуално отношение), а една фотография го бе запечатала с младата и красива Елизабет Истлейк.

Двамата държаха ракети за тенис. Веднага разпознах корта. Нямах как да сбъркам двора на хасиендата.

— Предполагам, че ви се иска да се върнете на Дума и да полегнете, за да си почине кракът ви. Сигурен съм, че по това време на деня ви наболява и че доста ви тормози, когато е влажно. Ако ви трябва рецепта за перкосет или викодин...

— Не, аспиринът ми е достатъчен — отвърнах. Нямах намерение да се връщам към болкоуспокояващите, след като бях положил толкова усилия да се откажа от тях.

— Възстановяването ви е просто изумително — отбеляза Хедлок. — Излишно е да ви казвам какъв късмет сте извадили. Можехте да прекарате целия си живот на инвалидна количка.

— Извадих късмет, че изобщо останах жив — уточних аз. — Ако ви разбирам правилно, не сте установили нищо фатално.

— Още нямам резултатите от изследванията на кръвта и урината, но засега мога да ви уверя, че всичко е наред. С удоволствие бих ви пратил на рентген за травмите в дясната част на черепа ви, ако ви тревожат някакви симптоми, но...

— Нищо не ме тревожи — отсякох. Излъгах, но добре съзнавах, че рентгенът няма да установи тези симптоми. Нито пък причините, които ги пораждаха.

Лекарят кимна.

— Обърнах особено внимание на отрязаната ви ръка, понеже не ползвате протеза. Предположих, че имате изострена чувствителност. Или възпален нерв. Но всичко е наред.

— Мисля, че още не съм готов за протеза.

— Вие си знаете най-добре. Като се имат предвид успехите ви, ми идва да цитирам старата мъдрост: „Щом като функционира, недей го ремонтира.“ Картините ви са... забележителни. С нетърпения очаквам изложбата в „Ското“. Ще доведе жена си. Още отсега тръпне в очакване.

— Много се радвам. Благодаря ви. — Отговорът беше банален, но още не знаех как да реагирам на подобни комплименти.

— Каква ирония точно вие да си плащате за престоя в къщата на Салмън Пойнт — отбеляза Хедлок. — Дълги години — вероятно го знаете — Елизабет пазеше тази вила само за художници. После обаче се разболя и позволи да бъде предлагана заедно с другите къщи на острова, макар че *настоя* минималният срок за наемането ѝ да бъде три месеца. Не искаше пролетните туристи да си устройват купони там. Във вилата, където са отсядали легендарните Салвадор Дали и Джеймс Бама^[2].

— Не я виня. Къщата наистина е уникална.

— Да, но малцина от знаменитостите са създавали нещо уникално по време на престоя си там. После се появява вторият „обикновен“ наемател, строителен предприемач, и... ами, Елизабет би трябвало да е изключително доволна.

— Ласкаете ме, доктор Хедлок.

— Джийн — поправи ме той. — Хората, които присъстваха на лекцията ви, мислят като мен. Представихте се чудесно. Само съжалявам, че Елизабет не можа да ви чуе. Щеше да се гордее с вас.

— Надявам се да дойде на откриването на изложбата.

Лекарят поклати тъжно глава.

— Съмнявам се. Тя се бори с всички сили, но настъпва момент, когато болестта взема връх. Не защото пациентът е слаб, а защото физическото му състояние е такова. Това е като множествената склероза. Или рака. Щом симптомите се проявят веднъж — обикновено загуба на краткосрочна памет, — броячът започва да тиктака. Мисля, че крайт на Елизабет приближава, колкото и да ми е неприятно да го кажа. И ми е ясно, както и на повечето ваши слушатели в аудиторията, че цялата тази суета не ви е по вкуса...

— Точно така.

— ... но ако Елизабет можеше да присъства на изложбата, щеше така да се радва за вас! Познавам я почти откакто се помня и знам, че щеше да вземе под контрол всичко, включително и подреждането на картините.

— Съжалявам, че не се запознах с нея по-рано.

— Невероятна жена. Беше на четирийсет и пет, а аз на двайсет, когато спечелихме турнира за любителски тенис по двойки в клуб „Колония“ на Лонгбоут Ки. Бях се върнал от колежа за ваканцията. Още пазя купата си и съм сигурен, че и тя пази своята.

Думите му ми напомниха за фразата „Сигурна съм, че ще я намерите.“ Ала преди да успея да си спомня откъде изскочи тя, в съзнанието ми изплува друга мисъл, свързана с нещо, за което бе станало дума съвсем наскоро.

— Доктор Хедлок — Джийн, — случайно да знаете дали Елизабет е рисувала някога?

— Елизабет? Никога — усмихна се той.

— Сигурен ли сте?

— Да. Веднъж я попита и добре си спомням случая. Норман Рокуел бе дошъл, за да изнесе лекция. Но не отседна във вашата вила, защото предпочете „Риц“. Самият Норман Рокуел, с лулата и всичко останало! — Лекарят поклати глава и усмивката му стана още поширока. — Господи, какъв шум се вдигна, какъв вой настана, когато Художественият съвет обяви за пристигането на господин „Сатърдей Ивнинг Поуст“^[3].

Идеята беше на Елизабет и цялата тази врява ѝ харесваше... Разправяха, че желаещите да посетят лекцията, биха напълнили стадион „Грифин“... — Той забеляза недоумението ми и побърза да

уточни: — Флоридския университет. Блатото, откъдето живи използват само „Алигаторите“^[4].

— Ако говорите за американски футбол, там интересите ми започват с „Викингите“ и свършват с „Опаковчиците“^[5].

— По време на истерията около Рокуел (между другото, лекцията му се състоя не в зала „Гелдбарт“, а в градския център, и много хора пак не успяха да си намерят места) попитах Елизабет за художническите ѝ заложби. Тя се засмя и ми отвърна, че може да нарисува само човече с кръгче вместо глава и чертички место крайници. Добави, че е като другите заможни възпитаници на колежа, само че се интересува от живопис, а не от футбол. Запомнил съм думите ѝ: „Щом не можеш да бъдеш спортист, тогава поддържай спорта. А ако не можеш да рисуващ, грижи се за художниците, храни ги и им давай подслон.“ Но тя самата да е имала такава дарба? Не, абсурд.

Замислих се дали да не му кажа за Аги Уинтърборн, приятелката на Мери Айър, но докоснах червената химикалка в джоба си и реших, че няма смисъл. Онова, което исках да направя, бе да се върна на Дума Ки и да рисувам. Картината „Момиче и кораб № 8“ беше най-амбициозната от целия цикъл — най-голямата и най-сложната — и ми оставаше съвсем малко, за да я завърша.

Изправих се и подадох ръка на лекаря.

— Благодаря ви за всичко.

— Няма защо. Ако ви потребват по-силни болкоуспокояващи...

[1] Роден през 1939 журналист и телевизионен водещ. — Б.пр. ↑

[2] Роден през 1926 американски художник реалист. — Б.пр. ↑

[3] Норман Рокуел е автор на 322 от кориците на седмичника. — Б.пр. ↑

[4] „Флорида Алигейтърс“ — футболният отбор на университета, един от най-добрите в студентската лига. — Б.пр. ↑

[5] „Минесота Вайкингс“ и „Грийн Бей Пакърс“ — професионални футболни отбори. — Б.пр. ↑

IV

Подвижният мост към Дума Ки бе вдигнат, за да може скъпата яхта на някакъв богаташ да премине безпрепятствено в Залива. Седнал зад волана на малибуто, Джак наблюдаваше с възхищение девойката със зелен бански, която правеше слънчеви бани на палубата. Радиото беше на вълните на „Кост“. Рекламата за автокъщата за търговия с мотоциклети завърши (по „Кост“ вървяха доста реклами за продажби на мотори и ипотечни заеми) и в купето се разнесоха звуците от „Вълшебният автобус“ на „Дъ Ху“^[1].

Усетих как чуканчето ми изтръпна, след което ме засърбя. Сърбежът бавно се усилваше и пълзеше надолу по несъществуващата ръка. Усилих звука на радиото, бръкнах в джоба си и извадих откраднатата химикалка. Не беше нито черна, нито синя, а *червена*. Повъртях я под лъчите на залязващото слънце. После отворих жабката и заровичках вътре.

— Да ви помогна ли, шефе?

— Не. Продължавай да зяпаш красавицата. Ще се оправя сам.

Извадих рекламната брошура за безплатен хамбургер („Трябва да *ядеш!*“ — пишеше отгоре ѝ) и я обърнах. От тази страна нямаше никакви надписи. Рисувах бързо, без да се замислях, и бях готов още преди края на песента. Под скицата изписах пет печатни букви. Самата картина напомняше драсканиците от предишния ми живот, с които се развличах по време на телефонните си разговори. Надписът гласеше „ПЕРСЕ“ — името на загадъчния ми кораб. Само че не бях съвсем сигурен дали се произнася точно така.

— Какво е това? — попита Джак, докато гледаше рисунката, а после сам си отговори. — Малка червена кошница за пикник. Яко. А защо отдолу пише „Персей“?

— „Персей“ ли?

— Не пише ли точно това? — Младежът се вгледа внимателно в надписа, но в същия момент бариерата се вдигна и той подкара по моста.

Аз продължих да се вирам в червената кошница за пикник, която бях нарисувал, и се чудех защо ли ми изглежда толкова позната... После се сетих, че не тя ми е позната, а *фразата* за нея. В нощта, когато докарах Уайърман от Общинската болница на Сарасота, Елизабет беше казала: „Потърси кошничката за пикник на леля едичоя си.“ Внезапно осъзнах, че това всъщност бе последната нощ, когато бях видял старицата в *compos mentis*^[2].

„Тя е на тавана. Червена е.“ И: „Сигурна съм, че ще я намериш.“ И: „Те са вътре.“ Само че когато я попитах какво има предвид, тя не можа да ми отговори. Здравият разум я бе напуснал.

„Тя е на тавана. Червена е.“

— Естествено — измърморих. — Всичко при нас е червено.

— Какво казахте, Едгар?

— Нищо — отвърнах, докато разглеждах откраднатата химикалка. — Размишлявах на глас.

[1] Един от най-големите хитове (1968) на легендарната британска рок група. — Б.пр. ↑

[2] В здрав разум (лат.). — Б.пр. ↑

V

Картината „Момиче и кораб № 8“ (последната от цикъла), вече го знаех със сигурност) всъщност бе завършена, но аз продължавах да стоя пред нея, разглеждайки я под намаляващата светлина на западното крайбрежие, а по „Кост“ звучеше „Копърхед Роуд“^[1].

Работата над това платно бе продължила по-дълго в сравнение с другите от цикъла и започнах да осъзнавам, че тази картина сякаш обединяваше в себе си всички предишни. И ме плашеше. Ето защо всеки път, когато приключвах с рисуването за деня, я покривах. Сега, докато я наблюдавах с безпристрастен (както се надявах) поглед, си дадох сметка, че „плашеше“ не беше точната дума; това мое произведение буквално ме изпълваше с ужас. Струваше ми се, че се вирам в съзнанието на безумец.

А може би не беше *съвсем* завършена. Със сигурност щеше да се намери място за червената кошница за пикник. Можех да я закача на бушприта на „Персе“. Наистина. И защо не? Тази проклета картина буквално гъмжеше от фигури и детайли. Колко му беше да вмъкна още един предмет?

Тъкмо потапах четката си в червената боя, напомняща кръв, телефонът иззвъня. Можех да не се обадя (както щях да сторя, ако се намирах в някой от безумните си творчески пристъпи), ала случаят не беше такъв. Кошницата за пикник представляваше само малка подробност, една от многото. Ето защо оставих четката и вдигнах слушалката. Обаждаше се Уайърман и явно беше доста развълнуван.

— Днес следобед тя дойде на себе си, Едгар! Възможно е да не означава нищо — опитвам се да не се залъгвам с празни надежди, — но и преди се е случвало. Първо един ясен период, после втори, трети, накрая се сливат и тя отново е с всичкия си, макар и за кратко.

— Знае ли коя е? И къде се намира?

— В момента не, но преди половин час, някъде около пет и половина, знаеше коя е, и кой съм аз. Представи си, *tuchacho* — изпуши сама проклетата си цигара!

— Непременно ще уведомя Министерството на здравеопазването — отвърнах аз, но си помислих, че по същото време двамата с Джак се намирахме пред подвижния мост. А на мен внезапно ми се бе приискало да рисувам.

— Поиска ли нещо друго освен цигара?

— Да хапне. А преди това — да види Порцелановия град. Искаше да разгледа статуетките си, Едгар! Помниш ли кога за последен път си е играла с тях?

Помнех. И се радвах на възторга му.

— Ала щом я приближих до масата, ѝ стана по-зле. Тя се огледа и попита къде е Перси. Каза, че иска Перси, че Перси трябва да влезе в кутията за курабийки.

Вдигнах очи към картината си. Към кораба си. До, вече беше мой. Моят „Персе“. Облизах устните си, които внезапно и се сториха изпръхнали. Същите бяха и когато дойдох на себе си слез злополуката. Когато дори не можех да си спомня кой съм. И знаете ли кое е най-странното? Да си спомниш забравеното. Все едно се взираш в безкраен коридор, облицован с огледала.

— Коя от тях е Перси?

— Откъде да знам? Когато нареди да хвърля кутията в езерото, винаги слага вътре фигурка на жена. Обикновено пастирката с изстърганото лице.

— Каза ли нещо друго?

— Поиска да хапне. Доматена супа. И праскови. Когато престана да гледа статуетките, разумът ѝ отново се бе замъглил.

Дали разумът ѝ се бе замъглил, защото не бе видяла Перси? Или „Персе“? Може би... ала дори и да имаше порцеланов кораб, никога не го бях виждал. Помислих си (и не за първи път), че Персе е доста странна дума. Не ми вдъхваше доверие. Постоянно се променяше.

— По една време ми каза, че масата тече — продължи Уайърман.

— Течеше ли?

Последва кратка пауза.

— Искяхме да се посмеем за сметка на Уайърман, така ли amigo?

— Не, просто ми е любопитно. Какво точно каза?

— Тези две дум. „Масата тече.“ Статуетките обаче са наредени на дървена маса, а не на водна, както ти е добре известно.

— Успокой се. Не прогонвай доброто си настроение.

— Опитвам се, но ти не ми помагаш особено, Едстър.

— Не ми викай Едстър, все едно съм стар форд от музея... Ти й донесе супа и тя... Какво? Пак ли изгуби връзка с реалността?

— До голяма степен, да. Хвърли няколко фигурки на пода. Конче и девойка-каубой. Счупиха се — въздъхна Уайърман.

— Кога каза „Масата тече“ — преди да поиска да яде или след това.

— Какво значение има?

— Не знам — признах аз. — Е?

— Мисля, че преди това. Да, точно така. После изгуби интерес към всичко, дори забрави за статуетката и езерото. Донесох й супата в любимата й купа, но тя я блъсна толкова силно, че я изля върху ръката си. Но сякаш нищо не усети. Едгар, защо ми задаваш тези въпроси? Знаеш ли нещо? — Знаех, че крачи из стаята, притиснал мобилния си телефон до ухото си. Струваше ми се, че го виждам.

— Нищо. Просто опипвам в тъмното...

— Така ли? И с коя ръка?

Запънах се, но бяхме преминали през толкова неща, че не можех да го лъжа, дори и истината да звучеше като безумие.

— С дясната.

— Добре. Добре, Едгар. Щеше ми се да знам какво става. Защото *нещо* става.

— Може би си прав. Как е тя сега?

— Спи. А пък аз те прекъснах. Ти работиш.

— Не — отвърнах. — Мисля, че картината е завършена, известно време няма да рисувам. До откриването на изложбата смятам само да се разхождам и да събирам раковини.

— Амбициите ти са забележителни, но едва ли ще ги осъществиш. Ти си работохолик, за Бога.

— Грешиш.

— Според мен ти грешиш.

— Добре, де, греша. Няма да ми е за пръв път. Защо утре не ни погостуваш? Бих искал да си тук, ако тя дойде на себе си.

— Непременно ще намина. Може да си подхвърляме топки за тенис.

— С удоволствие.

— Уайърман, искам да те питам още нещо. Елизабет рисувала ли е някога?

Той се разсмя.

— Кой знае? Попитах я веднъж и тя ми каза, че може да нарисува само човече с кръгче вместо глава и чертички вместо ръце и крака. Добави, че се интересува от живопис така, както някои заможни колежани се интересуват от футбол или баскетбол. Накрая се пошегува и заяви, че...

— „Ако не можеш да си спортист, драги, тогава поддържай спорта.“

— Точно така. Откъде знаеш?

— Стар лаф — излъгах. — До утре.

Затворих и се загледах във вечерния пожар, запален от залеза над океана — залез, който вече няхах никакво желание да рисувам. Бе казала същото и на Джийн Хедлок. Не се съмнявах, че ако разпитам и други хора, щях да чуя неведнъж и дважд: *„Каза, че може да нарисува само човече с кръгче вместо глава и чертички вместо ръце и крака. Каза, че ако не можеш да бъдеш спортист, тогава трябва да поддържаш спорта.“* И защо? Защото една честна жена понякога може да оплете конците, но опитната лъжкиня няма да отстъпи от своята версия.

Не попитах Уайърман за червената кошница за пикник, защото си казах, че ако наистина е на тавана на „Двореца“, то ще бъде там и утре, и вдругиден. Казах си, че все още има време. Естествено винаги се успокояваме така. Не можем да си представим, че времето изтича, а господ винаги ни наказва за онова, което не можем да си представим.

Изгледах *„Момиче и кораб № 8“* с нарастваща неприязън и я покрих с чаршаф. Така и не нарисувах червената кошница за пикник на бушприта — вече не докоснах с четка тази последна безумна потомка на първата ми рисунка, направена в „Розовата грамада“, носеща невинното название *„Здравей“*. В много отношения номер осем беше най-доброто ми произведение, но така се случи, че напълно я забравих. До самата изложба. Оттогава насетне вече не можех да я забравя, дори и да исках.

[1] Песен на известният американски певец Стив Ърл. — Б.пр. ↑

VI

Кошницата за пикник.

Тази проклета кошница за пикник, пълна с рисунките.

Тя непрестанно ме преследва.

Дори сега, години по-късно, продължавам да се питам „Какво би станало, ако...“, гадаейки до каква степен събитията щяха да се променят, ако бях зарязал всичко и се бях съсредоточил върху търсенето на кошницата. Тя се намери (Джак Кантори я откри), но вече беше твърде късно.

А може би (не съм съвсем сигурен) нищо нямаше да се промени, понеже някаква сила бе започнала своето дело — както на Дума Ки, така и в съзнанието на Едгар Фриймантъл. Мога ли да кажа, че тази сила ме доведе на острова? Не. А мога ли да кажа, че не тя ме доведе тук? Отново не. Обаче по времето, когато март преля в април, тази сила вече бе започнала да набира ход и неусетно разширяваше зоната на въздействието си.

Тази кошница.

Проклетата кошница за пикник.

Беше *червена*!

VII

Надеждите на Уайърман, че Елизабет ще започне да възстановява връзката си с реалността, не се оправдаха. Тя седеше на инвалидната си количка, мърмореше си нещо, от време на време се размърдваше и крясваше с продран като на престарял папагал глас, че иска цигара. Уайърман ангажира Ан-Мари Уислър да идва по-често и сега тя му помагаше четири дни в седмицата. Медицинската сестра сне от плещите му голяма част от грижите му, но не му стана по-леко; всеки път, когато го виждах, осъзнавах, че сърцето му се къса.

Междувременно един априлски ден се заменяше от следващия, все тъй слънчев и горещ. И като споменах думата „горещ“... тя се отнасяше не само за времето.

След публикуването на интервюто с Мери Айър се превърнах в местна знаменитост. И защо не? В Сарасота винаги бе имало интерес към художниците. Особено към художници, които преди са строили банки, а сега са обърнали гръб на Мамона. Да не говорим за едноръки художници с блестящ талант — те бяха безценни! Дарио и Джими ми организираха още няколко интервюта, включително и за Шести канал. От сарасотското им студио излязох с главоболие и подарък — стикер за броня с надпис „ШЕСТИ КАНАЛ — ВРЕМЕТО НА СЛЪНЧЕВИЯ БРЯГ“. В крайна сметка го залепих върху магарето за рязане на дърва с надпис „ЗЛИ КУЧЕТА“. Не ме питайте защо.

Занимавах се с организационните въпроси по посещението и настаняването на гостите. По същото време Уайърман хвърляше всичките си усилия в нелеката задача да накара Елизабет да глътне нещо друго освен цигарен дим. Чувах се с Пам на всеки два-три дни, сверявайки списъка с гостите от Минесота и маршрутите на онези, които трябваше да пристигнат от други части на страната. Илзе ми се обади два пъти. Стори ми се, че радостното ѝ настроение е престорено, но можеше и да греша. Мелинда също ми позвъни — да попита каква е обиколката на главата ми. Когато я попитах за какъв дявол ѝ е притрябвала, не пожела да ми отговори. Петнайсет минути

след края на разговора ни разбрах всичко — с френския ѝ приятел действително възнамеряваха да ми купят барета! Избухнах в смях.

Срещнах се в Сарасота с репортер от „Асошиейтед Прес“. Той настояваше да се видим на Дума, но не ми хареса идеята някакъв журналист да се разхожда из „Розовата грамада“ и да слуша разговорите на раковините, които вече смятах за свои. Поради тази причина интервюто се проведе в „Ското“, а придружаващият го фотограф направи снимки на три специално подбрани за целта картини: „Рози върху раковини“, „Залез със софора“ и „Дума Роуд“. Аз бях с тениската с щампа „Рибен ресторант «Кейси Ки»“ и тази моя фотография (с обърната назад бейзболна шапка и празен десен ръкав на ризата) бе видяна от цялата страна. От този миг насетне телефонът ми не престана да звъни. Анжел Слоботник се обади и говорихме двайсет минути. По някое време ми каза, че винаги е знаел за дарбата в мен. „Моля?“ — учудих се аз. „Бъзикам се, шефе“ — отвърна ми той и двамата се захихахме като откачени. Кати Грийн също ми звънна. Научих всичко за новия ѝ приятел (не бил кой знае какво) и новия ѝ комплекс от упражнения по лечебна физкултура, които човек можеше да изпълнява самостоятелно (било нещо невероятно). Аз ѝ разказах как Кеймън се появи изневиделица на лекцията и ме спаси от позора. Към края на разговора ни жената се разплака и сподели, че никога не била имала толкова смел, буквално върнал се от оня свят пациент. После ми обеща, че щом се видим, ще ме накара да направя петдесет коремни преси. Добрата стара Кати! Като капак на всичко доктор Том Джеймисън, благодарение на чиито старания не се превърнах в зеленчук, ми изпрати бутилка шампанско и картичка с надпис: „*Нямам търпение да видя изложбата ви.*“

Ако Уайърман се бе обзаложил с мен, че няма да издържа и ще грабна четката, щеше да загуби. Когато не се готвех за знаменателното събитие в живота си, се разхождах, четях и спях. Споменах му го в един от редките за април следобеди, които прекарвахме заедно под раирания чадър в края на пътеката на „Двореца“ и пиехме зелен чай. До откриването на изложбата оставаше по-малко от седмица.

— Радвам се — отбеляза той. — Имаше нужда от почивка.

— Ами ти, Уайърман? Как се чувстваш?

— Не много добре, но ще оцелея... Глория Гейнър^[1], хиляда деветстотин седемдесет и осма. Тъгата ме убива, *tuchacho* —

въздъхна той. — Ще я изгубя. Залъгвах се, внушавах си, че ще стане по-добре, но... истината е, че ще я изгубя. Не е като с Хулия и Есмералда, слава Богу, но пак е тежко.

— Съжалявам — промълвих и покрих дланта му със своята. — И за нея, и за теб.

— Благодаря ти. — Той се загледа във вълните. — Понякога си мисля, че тя никога няма да умре.

— Никога?

— Никога. Мисля си, че за нея ще дойдат Моржа и Дърводелеца и просто ще я вземат със себе си, както направиха с доверчивите Стриди. Ще я поведат по брега. Помниш ли какво казваше Моржа?

Поклатих глава.

— „Не бива, друже, да им причиняваме това — след този тежък път те уморени са сега.“ — Той избърса сълзите си. — Виж ме, *tuschacho*, плача досущ като Моржа. Не съм ли глупак?

— Не.

— Мразя самата мисъл, че този път си е отишла завинаги... че най-добрата ѝ част вече е поела покрай брега заедно с Моржа и Дърводелеца, а тук е останало само едно тлъсто старо парче плът, което още не е забравило да диша.

Замълчах. Той отново изтри очите си, изхлипа и си пое дълбоко въздух.

— Опитах се да намеря нещичко за Джон Истлейк и да разбера как точно са се удавили дъщерите му, какво се е случило после... нали помниш, че ме помоли за това?

Да, наистина го бях помолил, но беше толкова отдавна, че вече ми се струваше без значение. Сега обаче си мисля, че нещо *искаше* да разсъждавам точно така.

— Порових се из интернет и попаднах на златна мина. Статии от стари броеве на вестници, спомени на очевидци... Един е озаглавен — не фантазирам, *tuschacho* — „Разходки с лодка и пчелен восък — моминство в Нокомикс“. Авторката се казва Стефани Уайдър Грейвъл-Милър.

— Явно е предприела дълго пътешествие по алеята на спомените.

— Точно така. Пише за „щастливи чернокожи, събиращи портокали и пеещи прости песнички за възхвала на Господа с

мелодичните си гласове“.

— Доколкото разбирам, това е било преди Джей Зи^[2].

— И тук си прав. Но това не е всичко. Поговорих си с Крис Шанингтън, който живее на Кейси Ки — може да си го виждал. Колоритен старчок — не излиза без чворестия си бастун и голямата си сламена капела. Баща му Елис Шанингтън е бил градинар на Джон Истлейк. По думите на Крис именно Елис е откарал Мария и Хана, големите сестри на Елизабет, в училището „Брайдън“ десет дни след удавянето на близначките. Той казал: „*Сърчицаата на тия пиуленца са къъсат за маулките им сестриученца.*“

Уайърман изимитира толкова добре южняшкото произношение на стареца, че аз отново се сетих за Моржа и Дърводелеца, крачещи покрай брега с малките Стриди. Аз самият помнех единствено тази част от стихотворението, в която Дърводелеца им казва, че са си направили чудесна разходка, ала Стридите не могли да му отговорят, понеже били изядени — до последната.

— Искаш ли да чуеш какво открих? — попита събеседникът ми.

— Имаш ли време да ми разкажеш?

— Естествено. Ан-Мари ще бъде на поста си до седем вечерта, макар че от практически съображения напоследък се грижим за Елизабет по двойки. Защо не влезем вътре? Събрал съм всичко в папка. Не е много, но има една снимка, която според мен си струва да видиш. Крис Шанингтън я е пазил в кутията с бащините му книжа. Двамата отидохме до библиотеката на Кейси Ки и ѝ направих копие. — Той помълча. — Снимката е на „Гнездото на чаплата“.

— Тоест искаш да видя как е изглеждала хасиендата тогава?

Вече крачехме по пътеката, но Уайърман внезапно спря.

— Не, amigo, не ме разбра. Говоря за *първоначалното* „Гнездо на чаплата“. „Дворецът на убийците“ е второто „Гнездо“. Построен е двайсет и пет години след смъртта на близначките. По това време състоянието на Джон Истлейк се увеличило от десет-двайсет милиона на сто и петдесет. Или повече. „Войната е доходен бизнес, инвестирай живота на сина си в нея.“

— Лозунг на движението срещу войната във Виетнам. Хиляда деветстотин шейсет и девета. Често се срещаше редом с друг лозунг: „На жената ѝ е необходим мъж, колкото на рибата — велосипед.“

— Браво, amigo. — Уайърман посочи към буйната растителност, покрила острова на юг от нас. — Първото „Гнездо на чаплата“ се намираше там. Светът беше още млад и плавниците шляпаха по водата: пляс-пляс-пляс.

Сетих се за Мери Айър, която бе прекалила с почерпката си, и думите ѝ: *„Само една къща. Построена на неголямо възвишение до южния край, тя почти не се е различавала от старинните сгради, които можете да видите в Чарлтън или Мобийл.“*

— И како е станало с него?

— Доколкото ми е известно, нищо. Оставили го на произвола на стихии и времето. Когато Джон Истлейк изгубил надежда, че ще открият телата на близначките, той се сбогувал с Дума Ки. Разплатил се с работниците си, събрал вещите си, качил трите си живи дъщери в ролс-ройса (наистина е притежавал ролс-ройс) и си заминал. Ненаписаният роман на Ф. Скот Фицджералд — това ми каза Крис Шанингтън. Също така ми каза, че Истлейк не намерил покой, докато Елизабет не го върнала отново тук.

— Смяташ ли, че този Шанингтън наистина знае нещо или препредава слухове?

— *Quien sabe*^[3]? — Уайърман отново се спря и посочи към южната част на острова. — Там не е имало никакви джунгли. От първата къща е можело да видиш континента, а от континента — къщата. Доколкото знам, amigo, тя все още е там. Или онова, което е останало от нея. Стои и гние. — Той хвана дръжката на кухненската врата и се обърна към мен. Лицето му бе съвсем сериозно, без намек за усмивка. — *Ей това трябва да нарисуваш, не смяташ ли? Кораб-призрак на сушата.*

— Може би — промърморих. — Може би наистина трябва да го направя.

[1] Известна американска певица. През 1978 претърпява тежка автомобилна катастрофа, но оцелява и записва песента „Ще оцелея“ — един от най-големите попхитове на века. — Б.пр. ↑

[2] Роден през 1969 популярен чернокож хип-хоп изпълнител. — Б.пр. ↑

[3] Кой знае? (исп.) — Б.пр. ↑

VIII

Той ме отведе в библиотеката със старинните оръжия и рицарските доспехи. На масичката до телефона имаше папка с надпис „ДЖОН ИСТЛЕЙК“/„ГНЕЗДОТО НА ЧАПЛАТА“. Уайърман отвори папката и извади снимката. Фотографирана беше къща, която приличаше доста на онази, в която се намирахме в момента — все едно бяха първи братовчедки. В едно отношение обаче двете доста се различаваха и сходствата им (един и същ архитектурен план, еднакви покриви и яркооранжеви керемиди) само подчертаваха разликата.

Сегашният „Дворец“ се криеше от света зад висок зид и имаше една-единствена порта — нямаше дори параден вход. Поради тази причина прекрасният вътрешен двор можеше да бъде видян само от малцина избрани с изключение на Уайърман, Ан-Мари и градинарят, който идваше два пъти седмично. Напомняше тялото на красива жена, скрито под безформени дрехи.

Първото „Гнездо на чаплата“ беше съвсем различно. Също като порцелановото здание на Елизабет и тази сграда беше с шест колони и с широка гостоприемна веранда. От двете страни на дъгообразна алея се простираше морава. Алеята не бе посипана с чакъл, както ми бе казала Мери Айър, а с натрошени розови раковини. Първият дом на семейство Истлейк сякаш казваше „добре дошъл“ на целия свят, а неговият наследник (*El Palacio*) не пускаше никой да премине прага му. Веднъж двамата с Илзе станахме свидетели на това (тя веднага го забеляза), но през този ден зърнахме хасиендата от пътя. Оттогава моето мнение се промени значително, защото неусетно свикнах да я наблюдавам от брега. Да се приближавам към нея откъм незащитената ѝ страна.

Първата къща, назована „Гнездото на чаплата“, също бе висока (три етажа при фасадата и четири — откъм задната страна), ето защо, ако наистина е била построена на възвишение, както твърдеше Мери Айър, от най-горния етаж човек е можел да се любува са спиращата дъха панорама на Мексиканския залив, континента, Кейси Ки и остров Дон Педро. Но моравата изглеждаше неподдържана — дори запустяла,

— а в шпалира от декоративни палми от двете страни на сградата зееха празноти. Вгледах се и видях, че някои от прозорците на горните етажи за заковани. И покривът изглеждаше някак странно. След няколко секунди разбрах причината. От едната му страна имаше комин, а от другата — не.

— Кога е направена снимката? — полюбопитствах. — След като са заминали, нали?

Уайърман поклати глава.

— Според Шанингтън къщата е била фотографирана през март 1927 година, преди близначките да се удавят, когато всички са били живи, здрави и щастливи. Това, което виждаш, не е занемаряване, а резултат от разрушенията, нанесени от „Алис“.

— Измисляш си.

— Ни най-малко. „Естер“ — най-силният ураган през двайсет и шеста — изобщо не засегна Дума, ала през март двайсет и седма „Алис“ премина през острова. После връхлетя континента и наводни Глейдс. Щетите, които виждаш на снимката, са резултат от природното бедствие. И в интерес на истината не са особено големи — няколко изкоренени палми, разръфана ливада, изпочупени прозорци... От друга страна, последствията от бурята се усещат и сега, понеже съм почти сигурен, че именно „Алис“ е довела до смъртта на близначките Теси и Лора, както и до всичко останало. Включително и нашето идване на острова.

— Обясни.

— Помниш ли тази снимка?

Той извади друга фотография от папката си. Естествено, че я помнех — нали увеличеното ѝ копие висеше на стълбищната площадка на втория етаж. Тази беше далеч по-малка и поради тази причина доста по-ясна. Цялото семейство Истлейк начело с Джон Истлейк по черен бански костюм. Изглеждаше като второразреден холивудски актьор, който обикновено се снима в криминални или приключенски филми. С едната си ръка придържаше Елизабет, а в другата стискаше харпун и маска с шнорхел.

— Съдейки по Елизабет, бих казал, че фотографията е направена през двайсет и пета — отбеляза Уайърман. — Изглежда на две-две години и половина. А Адриана... — той посочи най-голямата — е на видима възраст между седемнайсет и трийсет и четири. Не смяташ ли?

Събеседникът ми беше съвсем прав. Дори старомодният бански костюм, който не показваше почти нищо, не можеше да скрие разцъфналата ѝ женственост.

— На лицето ѝ вече е изписано онова нацупено-надменно изражение, което сякаш казва: „Искам да съм някъде другаде.“ Чудя се дали баща ѝ наистина се е изненадал, когато е избягала с онзи тип? И дали тайно не се е зарадвал на бягството ѝ. — Той отново взе да имитира провлачения изговор на Крис Шанингтън: — Да избяга в Атлаунта с моумък с вратоузка... — ала внезапно млъкна. Досетих се, че бе натъжен от смъртта на момиченцата, въпреки че трагедията се бе разиграла преди повече от осемдесет години. — Дватама с новоизпечения ѝ съпруг се върнали, но по това време вече не им оставало нищо друго, освен да търсят труповете.

Докоснах с пръст суровото лице на чернокожата бавачка.

— А тази коя е?

— Мелда или Тилда, а може би Хекуба, ако се доверим на Крис Шанингтън. Баща му е знаел името ѝ, обаче Крис не го помни.

— Красиви гривни.

Уайърман ги изглежда без особен интерес.

— Щом казваш.

— Може да е била любовница на Джон Истлейк — предположих.
— Може гривните да са подарък от него.

— *Quien sabe?* Богат вдовец, млада жена... не е изключено.

Потупах с показалец по кошницата за пикник, която бавачката държеше с две ръце, сякаш бе доста тежичка. Подозирах, че вътре нямаше сандвичи, а цяло печено пиле и няколко бутилки бира за господаря, с които да утоли жаждата.

— Какъв цвят е кошницата? Тъмнокафява? Или червена?

Въпросът ми го учуди.

— Снимката е черно-бяла, трудно е да ти кажа...

— Разкажи ми как бурята е довела до смъртта на момиченцата.

Той извади от папката копие от стара вестникарска статия, придружена с фотография:

— Това е от „Гондолиър“, броят е от 28 март 1927. Самата информация намерих в мрежата. Джак Кантори се обади в редакцията, помоли ги да направят копие и да ми го изпратят по факса. Впрочем, този Джак е истинско съкровище.

— Няма две мнения — отвърнах и се вгледах в снимката. — Кой са тези девойчета? Не, не ми казвай. Вдясно от Джон е Мария, а вляво — Хана.

— Получавахш шестица. Хана е тази с големите гърди. През двайсет и седма е била на четиринайсет.

В продължение на няколко секунди мълчаливо се взирахме в листа хартия. Разпечатката на файл, получен по електронната поща, би изглеждал по-добре. Вертикалните черни линии дразниха и някои букви бяха размазани, ала заглавието се виждаше достатъчно ясно: **„БУРЯ РАЗКРИВА СЪКРОВИЩА ПРЕД ГМУРКАЧ-ЛЮБИТЕЛ“**. Самата фотография бе в добро състояние. Видях, че косата на Джон е оредяла, но пък мустаците му бяха доста по-дълги — като на морж. Банският му костюм си беше същият, обаче явно му бе отеснял... дори ми се стори, че се е сцепил под едната му мишница, ала можеше и да греша — все пак изображението не беше толкова ясно. Джон Истлейк определено бе загладил косъма между 1925 и 1927 (ако беше актьор, щеше да се наложи да се откаже от десертите и да ходи по-често на фитнес, за да запази професията си). Момичетата до него не излъчваха сексапила на най-голямата си сестра (погледнеш ли Адриана, изпитваш желание да си легнеш с нея, погледнеш ли сестрите ѝ, започваш да се питаш дали са си написали домашното), но изглеждаха по детски симпатични и много развълнувани.

И как да не са развълнувани, когато на пясъка пред тях лежаха съкровища?

— Не виждам какво е извадил — оплаках се. — Много е замъглено.

— В чекмеджето има лупа, но ще ти спестя усилията. — Уайърман взе химикалката и посочи с върха ѝ. — Това е шишенце от лекарство, а това — патрон за пушка... така поне е казал Истлейк на репортера. Мария е сложила ръката си върху ботуш... или онова, което е останало от ботуша. До ботуша има...

— Очила — прекъснах го. — И... нещо като огърлица?

— Според статията е гривна. Не знам. Мога да се закълна, че е от метал и е покрита я с ръжда, я с мръсотия... Най-голямото момиче обаче определено държи обица.

Набързо прочетох статията. Освен находките на снимката Истлейк бил намерил кухненски прибори... четири чаши в

„италиански стил“ (по думите му)... пиростия... сандъче с разни принадлежности (каквото и да означава това)... и множество гвоздеи. Плюс половината от порцеланова кукла, която липсваше на снимката. В материала се казваше, че Истлейк се гмуркал от петнайсет години сред рифовете на запад от Дума. Понякога за риболов, но по-често за да се любува на подводния свят. Споделил пред журналиста, че бил виждал всевъзможни боклуци, но нищо, което да привлече вниманието му (поне досега). Според Джон „Алис“ (точно така я бе нарекъл) предизвикала огромни вълни, които разместили пясъците между рифовете и острова и разкрили съкровището.

— Не споменава за корабокрушение — промърморих.

— Защото не е имало кораб — обясни Уайърман. — Не открил останки от плавателен съд — нито той, нито десетките мъже, които му помагали в търсенето на близначките. Само отделни вещи. Ако е имало кораб, са щели да го намерят. На югозапад от Дума до риф Кит дълбочината не надхвърля шест-седем метра. Водата и сега е бистра, но през онези дни е била прозрачна като кристал.

— Някакви хипотези как находката се е озовала тук?

— Естествено. В една от теориите се споменава потъващ ветроход, който се е взривил преди двеста или триста години. А може и самите моряци да са изхвърлили зад борда едно-друго в стремежа си да задържат кораба над водата. След бурята са запушили пробойните и са продължили плаването. Това обяснява защо Истлейк е намерил цял куп предмети, но нищо ценно. Вероятно съкровищата са останали на кораба.

— И рифа не е пробил кила на ветрохода, експлодирал тук през осемнайсети век? Или даже през седемнайсети?

Уайърман вдигна рамене.

— Крис казва, че никой не може да каже какъв е бил риф Кит преди сто и петдесет години, какво остава за повече...

Вгледах се в наредените на пясъка находки. В усмихнатите дъщери. В усмихнатия баща, който съвсем скоро трябваше да си купи нов бански костюм. И внезапно реших, че не е спял с бавачката. Не. Всяка любовница би му казала, че не бива да се снима за вестника в такива дрипи. Тя щеше да прояви достатъчно такт при обяснението; аз обаче виждах истинската причина след всички тези години, въпреки не до там възстановено зрение на дясното си око. Просто беше напълнял.

Обаче нито той го виждаше, нито децата му. Любящите очи не забелязват такива подробности.

Беше напълнял. Ала имаше и още нещо, нали? Някое А, което непременно изискваше Б.

— Изненадан съм, че изобщо е разказал за откритието си — подхвърлих. — Ако днес се случи нещо подобно и Шести канал го разтръби, половината население на Флорида ще се юрне тук с моторници и металотърсачи с надеждата да открие златни кюлчета и дублони.

— Така е, но не забравяй, че това е била съвсем друга Флорида — отвърна Уайърман и аз си спомних, че бях чул същите думи от устата на Мери Айър. — Джон Истлейк е бил богат човек, а Дума Ки — неговият частен резерват. Освен това не са намерили нито дублони, нито златни кюлчета — само старинни предмети, които едва ли биха заинтригували някого. В продължение на седмици се гмуркал за тези предмети, разпилени по дъното на залива. Шанингтън ми каза, че при отлив можеш да ги достигнеш и без леководолазен екип. Със сигурност е искал да открие нещо ценно — фактът, че си богат, не те имунизира срещу желанието да намериш съкровище.

— И аз така мисля.

— Вероятно бавачката е била с него, когато е изследвал дъното в търсене на съкровищата. И трите момиченца, които са били в къщата — близначките и Елизабет. Мария и Хана са се върнали в училището в Брейдънтън, а най-голямата е избягала в Атланта. Вероятно Истлейк и децата му са си устройвали пикници на брега.

— Често и? — Вече си представях къде и как се е случвало.

— Да. Може би всеки ден, когато са попадали на богатата плячка. Отъпкали са пътека от къщата до мястото, известно като Сенчестия бряг. Било е на почти километър от „Гнездото“.

— Пътека, по която две жадни за приключения малки момиченца биха могли да тръгнат самички...

— И един ден са го направили. За всеобща скръб. — Той прибра снимките в папката. — Тук има история, *tuchacho*... Предполагам, че е по-интересна от това как едно малко момиченце се е задавило със стъклено топче, но трагедията винаги е трагедия, а в същината си всички трагедии са нелепи. „Сън в лятна нощ“ е сто пъти по-велика от „Хамлет“. Всеки глупак с нормални дробове, чиито ръце не треперят,

може да построи къщичка от карти и да я събори с едно духване, но само геният може да накара хората да се смеят.

Той потъна в размисъл, после продължи:

— Ето какво се е случило според мен. Един априлски следобед през 1927 година, когато Теси и Лора трябвало да са в креватчетата си, те тайно излезли от къщата и минали по пътеката, за да търсят съкровища на Сенчестия бряг. Вероятно са искали да влязат във водата само до колене, както им разрешавали — една от вестникарските статии цитира Джон Истлейк, който сам го казва, а Адриана го поддържа.

— Омъжената дъщеря, която се завърнала.

— Точно така. Двамата със съпруга й дошли за ден-два преди официалното приключване на издирването. Така ми каза Шанингтън. Така или иначе, навярно едното момиченце видяло на дъното нещо блестящо и нагазило по-навътре. Там обаче било по-дълбоко и то започнало да се дави...

— И другата сестра се хвърлила да спасява близначката си. — Да, виждах го съвсем ясно. Само че вместо момиченцата Истлейк видях малките Лин и Илзе. В продължение на три-четири години бяха неразделни.

Уайърман кимна.

— И течение ги завлякло. Няма как да е било другояче, *amigo*, и затова не са открити телата им. Водата ги е отнесла далеч-далеч в *caldo largo*.

Преди да успее да кажа каквото и да било, в съзнанието ми нахлу романтичната, но изпълнена с мощ картина на Уинслоу Хоумър^[1] „Подводно течение“.

В този миг интеркомът на стената внезапно забръмча и двамата се сепнахме. Уайърман рязко се обърна, ръката му закачи папката и я събори на пода. Ксерокопията и факсовете се разпиляха.

— Господи Уайърман! — Беше Ан-Мари Уислър. — Господин Уайърман, тук ли сте?

— Да — отвърна той.

— Господин Уайърман? — Сестрата явно беше превъзбудена. После добави, сякаш на себе си: — Господи, къде сте?

— Шибаният бутон — измърмори събеседникът ми и се втурна към апарата на стената. Натисна бутона и извика: — Тук съм. Какво

има? Да не е паднала?

— Не! — възкликна Ан-Мари. — Събуди се! Будна е и е *на себе си*! Пита за вас! Ще дойдете ли?

— Веднага. — Уайърман се обърна към мен с грейнало лице. — Чу ли, Едгар? Да тръгваме! — Той се спря. — Какво гледаш.

— Това — казах гледайки двете снимки на Джон Истлейк по бански — на едната бе заобиколен от всичките си дъщери, а на другата (направена две години по-късно) от двете му страни стояха само Мария и Хана.

— Остави ги сега... не чу ли? Госпожица Истлейк се *завърна*! — И той се спусна към вратата. Сложих папката на масата и го последвах. Бях намерил връзката между двете снимки, но само защото през последните месеци бях усъвършенствал уменията си да виждам.

— Уайърман! — извиках. Той вече бе прекосил коридора и тъкмо преполовяваше стълбите. Аз се тътрех подире му с цялата бързина, на която бях способен, но разстоянието помежду ни се увеличаваше. Той се спря и ме изчака, но усещах, че няма търпение да продължи нагоре. — Кой му е казал за съкровището?

— На Истлейк ли? Предполагам, сам го е намерил. Нали подводното плуване му е било хоби...

— Съмнявам се... От снимката си личи, че отдавна не е обличал банския си костюм. В началото на двайсетте може да е бил страстен гмуркач, но някъде около 1925 си е намерил друго хоби — обилното хапване. Така че кой му е казал?

Ан-Мари се появи зад една врата в края на коридора. Лицето ѝ бе озарено от такава усмивка, че изглеждаше не на четирийсет, а на двайсет и пет.

— Влизайте. Това е просто невероятно...

— Още ли е *на себе си*?

— Още — достигна до нас дрезгавият глас на Елизабет. — Влез, Уайърман, и ми позволи да видя лицето ти, докато още мога да го разпозная.

[1] Известен художник реалист (1836–1910), рисува пейзажи от Нова Англия и Флорида. „Подводно течение“ е създадена през 1886. — Б.пр. ↑

IX

Аз останах в коридора с Ан-Мари, несигурен как точно да се държа в подобна ситуация. Затова се заех да разглеждам украшенията и голямото старо платно на Фредерик Ремингтън^[1], изобразяващо индианци на коне.

После Уайърман ме извика. Нетърпеливо, с треперещ от възмущение глас.

В стаята цареше сумрак. Щорите бяха спуснати, климатикът шепнеше. На масичката до леглото имаше лампа с абажур от зелено стъкло. Самото легло сякаш бе излязло от някоя болница и горната му част бе повдигната така, че Елизабет да седне. Лампата я обливаше с меко сияние. Прошарената ѝ коса беше разпиляна върху розовата ѝ нощница, Уайърман седеше до кревата и я държеше за ръката. Над главата ѝ висеше единствената картина в стаята, чудесна репродукция на „Единайсет сутринта“ на Едуард Хопър — квинтесенция на самотата, стояща до прозореца и търпеливо чакаща промяна... някаква промяна.

Някъде тиктакаше часовник.

Елизабет ме погледна и се усмихна. В същия миг ме сподобиха три мисли, които ме удариха като камъни, всеки по-силно от предишния. Първата — колкото бе отслабнала. Втората — колко уморена изглеждаше. И третата — че не ѝ оставаше дълго.

— Едуард... — обърна се тя към мен.

— Не съм... — подхванах, ала тя вдигна ръка (плътта над лакътя ѝ висеше като снежнобяла торба) и аз замълчах. Защото бях осенен от друга мисъл и тя ме удари по-силно от всички — сякаш беше не камък, а цяла скала. Наблюдавах самия себе си. Точно такъв ме виждаха хората след злополуката, когато се опитвах да събера разпилените отломки от паметта си — съкровището, което в този разголен и хаотичен вид приличаше на смет и мръсотия. Сетих се как бях забравил името на куклата си и вече знаех какво ще последва.

— Мога да се справя — рече тя.

— Знам, че можеш.

— Ти докара Уайърман от болницата.

— Да.

— Толкова се страхувах, че ще го задържат там. Щях да остана самичка.

Не казах нищо.

— Едмънд ли се казваш? — попита смирено старицата.

— Госпожице Истлейк, не се напрягайте — намеси се деликатно Уайърман. — Това е...

— Тихо, Уайърман — прекъснах го. — Тя може да се справи.

— Ти рисуваш.

— Да.

— Нарисува ли вече кораба?

Нещо странно се случи със стомаха ми. Не се сви, а сякаш направо изчезна, оставяйки празнина между сърцето и останалите ми вътрешности. За сметка на това по гърба ми пробяга хлад. И ампутираната ръка ме засърбя.

— Да — кимнах. — И неведнъж.

— Ти си Едгар.

— Да, Елизабет. Аз съм Едгар. Радвам се за теб, мила.

Тя се усмихна. Навярно отдавна не я бяха наричали мила.

— Моят разум е покривка с огромна дупка, прогорена в средата.

— Тя се обърна към Уайърман. — *Muy divertidoq si*^[2]?

— Трябва да си починете — отвърна той. — Сега за вас би било най-добре да *dormir como un tronco*^[3].

Тя се усмихна.

— Като пън. Да. И мисля, че като се събудя, все още ще съм тук. Поне за известно време. — Тя поднесе ръцете му към лицето си и ги целуна. — Обичам те, Уайърман.

— И аз ви обичам, госпожице Истлейк — рече искрено той.

— Едгар... Едгар ли беше?

— А ти как мислиш, Елизабет?

— Да, разбира се. Ще имаш изложба, нали? Говорихме за това, преди да... — тя затвори клепачи, имитирайки сън.

— Да, в галерия „Ското“. Наистина трябва да си починеш.

— Тя скоро ли ще бъде? Изложбата ти?

— След по-малко от седмица.

— Картините ти... картините с кораба... те на континента ли са?

Двамата с Уайърман се спогледахме. Той вдигна рамене.

— Да — отвърнах аз.

— Добре — Елизабет се усмихна. — Тогава ще си почина. Всичко друго може да почака... докато не мине изложбата. Твоят миг на слава. Ще ги продадеш ли? Картините с кораба?

С Уайърман отново се спогледахме. Посланието в очите му беше пределно ясно: „*Не я разстройвай.*“

— Отбелязани са с „НСП“. Това означава...

— Знам какво означава, Едгар. Не съм вчерашна. — Очите ѝ проблеснаха — сините ѝ очи, обкръжени от дълбоки бръчки и загнездени в лице, белязано с клеймото на смъртта. — Продай ги. Колкото и да са, *трябва да ги продадеш*. Макар да не ти се иска. Продай ги на различни хора. Разпръсни ги по света. Разбираш ли ме?

— Да.

— Ще го направиш ли?

Още не знаех дали ще го направя или не, но долових признаците на нарастваща възбуда, характерни и за самия мен в не тъй далечното минало.

— Да. — В този момент можех да обещая и да скоча на Луната със седемлевговите ботуши на Палечко, ако това щеше да я успокои.

— Но дори и разпръснати по света могат да бъдат опасни — прошепна старицата. Гласът ѝ бе изпълнен с ужас.

— Достатъчно — погалих я по ръката. — Не мисли за това.

— Добре. Ще си поговорим повече след изложбата ти. Тримата. Тогава ще бъда по-силно... с ясен ум... и ти, Едгар, запомни думите ми. Имаш ли дъщери? Май да.

— Да, но те ще останат на континента с майка си. В „Риц“. Вече е уредено.

Тя се усмихна, обаче ъгълчетата на устните ѝ внезапно се отпуснаха. Сякаш устата ѝ започна да се топи.

— Помогни ми да си легна, Уайърман. Бях в тресавището... четирийсет дни и четирийсет нощи... така се чувствам... толкова съм уморена.

Той спусна горната част на леглото и Ан-Мари донесе някакво лекарство. Ала Елизабет не го изпи — вече се бе унесла. Над главата ѝ най-самотната девойка на света седеше на стол и се взираше през

прозореца — гола, с обувки на бос крак и с лице, скрито под водопада на косите ѝ.

[1] Известен американски художник (1861–1909), скулптор и график. — Б.пр. ↑

[2] Много забавно, нали? (исп.) — Б.пр. ↑

[3] Да заспите като пън. (исп.) — Б.пр. ↑

Х

Към мен обаче сънят не беше никак благосклонен. Навести ме едва след полунощ. Отгоре на всичко имаше отлив и раковините мълчаха. За разлика от гласовете в главата ми.

„Друга Флорида — шепнеше Мери Айър. — Било е друго време и друга Флорида.“

„Продайте ги. Колкото и да са, трябва да продадете всичките.“ — Елизабет, разбира се.

Възрастната Елизабет. Чух и другата Елизабет, но понеже трябваше да си измисля гласа ѝ, тя прозвуча като Илзе, когато беше съвсем малка.

„Там има съкровище, татко — прошепна гласът. — Можеш да го извадиш, ако си сложиш маската и шнорхела. Аз ще ти покажа къде да търсиш.“

„Нарисувах всичко.“

XI

Събудих се на разсъмване. Мислех, че ще мога отново да заспя, но не се получи. Потънах в сън едва след като глътнах таблетка окситоксин и проведох един телефонен разговор. Щом набрах номера на „Ското“ обаче, се включи телефонният секретар. Трябваше да предположа, че по това време в галерията няма да има никой — повечето хора на изкуството не са ранобудни.

Въпреки това не се отказах. Натиснах 11 (вътрешният номер на Дарио Нануци) и след звуковия сигнал казах:

— Дарио, безпокои ви Едгар. Размислих за картините от цикъла „Момиче и кораб“. Искam да ги обявя за продажба. Условието е само едно — да бъдат закупени от различни хора, ако е възможно. Благодаря ви.

Затворих и се върнах в постелята. Полежах петнайсетина минути, наблюдавайки лениво въртящия се вентилатор и слушайки шепота на раковините. Въпреки хапчето не се унасях в сън. И знаех защо.

Знаех *точно* защо.

Станах, натиснах бутона за повторно набиране, чух телефонния секретар и отново набрах вътрешния номер на Дарио. Записаният глас отново ме прикани да оставя съобщение след сигнала.

— Освен номер осем — казах. — номер осем си остана „НСП“.

И *защо* беше „НСП“?

Не защото картината беше гениална, макар и да бях убеден в това. И не защото всеки път, когато я погледнех, сякаш се заслушах в история, разказвана от най-тъмната част на сърцето ми. Причината бе друга — струваше ми се, че нещо ме беше оставило да живея, за да нарисувам тази картина, и да я продам означаваше да се отрека от собствения си живот и да забравя всичките страдания, през които бях преминал.

Да, ето защо.

— Тази картина е моя, Дарио.

Отпуснах се в леглото и този път заспах.

КАК ДА НАРИСУВАМЕ КАРТИНА (VII)

Помнете, че фразата „виждам — значи вярвам“ слага каруцата пред коня. Произведението на изкуството е конкретен артефакт на вярата и очакването, възплъщение на един свят, който в противен случай не би бил нищо повече от опънат над тайнствена бездна воал на безсмислено съзнание. А ако вие не вярвате в онова, което виждате, кой би повярвал във вашите творения?

Трагичните събития, случили се след намирането на съкровището, бяха тясно свързани с вярата. Въпреки невероятния си талант Елизабет беше само дете, а децата възприемат вярата като даденост. Нито едно дете, дори и да е талантливо (особено ако е талантливо), не владее изцяло своите способности. Детският разум все още спи, а сънят на разума ражда чудовища.

Ето картината, която така и не нарисувах:

Момичета-близначки, само че едната е червена с буква Л на гърдите, а другата — синя с Т. децата се държат за ръце и тичат по пътеката, която води до Сенчестия бряг. Наричат го така, понеже през по-голямата част от деня той се намира в сянката на Скалата на вещицата. На бледите им пухкави личица личат следи от сълзи, ала те скоро ще изчезнат — сега момиченцата са прекалено уплашени, за да плачат.

Ако повярвате в това, ще видите и останалото.

Грамадна врана бавно прелита над тях — обърната е по гръб, крилете ѝ са разперени. Заговаря им с гласа на татко.

Ло-Ло пада и раковините нараняват коленцата ѝ. Теси ѝ помага да се изправи. Продължават да тичат. Не ги плаши нито говорещата врана, която лети по гръб, нито небето, което внезапно се променя от синьо в залезночервено, а после отново става синьо. Страх ги е от онова, което ги преследва.

Големия урод.

Въпреки дългите кучешки зъби той прилича на смешните жаби, които Либит рисуваше навремето, само че е много по-голям от жаба

и толкова реален, че хвърля сянка. Толкова е реален, че излъчва зловоние и разтърсва земята при всеки скок. Откакто татко откри съкровището, много неща плашат близначките и Либит им казва да не излизат нощем от стаята си и даже да не гледат през прозореца, обаче сега е ден и съществуването зад тях е прекалено истинско, за да вярват, че го няма... и то се приближава.

Сега Теси се спъва и пада, Ло-Ло я вдига, хвърляйки изплашен поглед към създаването, което ги преследва. Около него кръжат насекоми, от време на време то лапва по някоя хвърката гадина. Ло-Ло вижда отражението на Теси в едното му изпъкнало немигащо око. В другото различава себе си.

Останали без дъх, изплашените момиченца изтичват на брега. Вече няма къде да избягат... освен към океана. Но може там да е спасението, понеже върху вълните се поклаща корабът, който напоследък се явява доста често пред погледа им. Либит казва, че това изобщо не е кораб, ала сега той сияе пред очите им като бяла мечта за избавление, а и нямат друг избор. Големият урод ги приближава.

Той излезе от плувния басейн веднага след като престанаха да играят на „Сватбата на Ади и Рампопо“ в детската къщичка на моравата (днес Ло-Ло играеше ролята на Ади). Понякога Либит можеше да накара тези твари да ги оставят на мира, като надраска нещо в албумчето си, но сега Либит спи — напоследък сънят ѝ е доста неспокоен.

Големият урод скача на брега, разхвърчава се пясък. Изпъкналите му очи фиксират момиченцата. Белият му корем, пълен със зловонни гъргореци вътрешности, се издува. Гърлото му пулсира.

Двете момиченца (хванати за ръце, те стоят сред вълните, които татко нарича малкия прилив) се споглеждат. Сетне извържат очи към кораба, който е пуснал котва и се полюшва върху водата, а свитите му платна блестят под слънцето. Струва им се, че е по-близо, сякаш им идва на помощ.

Ло-Ло казва: „Трябва да го направим.“

Теси изплаква: „Но аз не мога да ПЛУВАМ!“

Ло-Ло ѝ отвръща: „Можеш — кучешката!“

Големият урод скача. Те чуват как коремът му издава шляпащ звук при приземяването му. Сякаш някой е ударил с мокра кърпа по

водната повърхност. Синевата си отива от небето и то става кървавочервено. Такъв беше този ден. Нима не знаеха, че ще настъпи? Нима не го бяха видели в обсебените очи на Либит? Леля Мелда знаеше; дори татко знае, обаче не е тук през цялото време. Днес е в Тампа и докато се взират в зеленикаво-белия кошмар, който почти ги е настигнал, децата разбират, че Тампа е далеч колкото обратната страна на Луната. Не могат да се надяват на помощ.

Теси стиска рамото на Ло-Ло с вкочанените си пръсти: „Ами течението?“

Ло-Ло клати глава: „Не се плаши. То ще ни отведе до кораба.“

Няма време за разговори. Гнусната твар отново се готви за скок. Внезапно момиченцата разбират защо чудовищната жаба е истинска. Защото може да ги убие. По-добре да рискуват. Те се обръщат, хванати за ръце както преди, и се хвърлят във водата. Стараят се да не изпускат от очи белия кораб, закотвен тъй близо до тях. Моряците ще ги вземат на борда, после някой ще се свърже по радиото с „Гнездото“. „Уловихме две русалки — ще каже капитанът. — Някой търси ли ги?“

Безмилостното течение ги разделя. Ло-Ло се удавя първа, понеже се съпротивлява по-яростно. Теси я чува как изкрещява две думи. Първо вика за помощ, а после, примирявайки се с неизбежното, зове името на сестра си.

Течението влачи Теси към кораба и в същото време я държи над водата. В продължение на няколко вълшебни секунди ѝ се струва, че е върху сърф, а непохватното ѝ плуване я тласка още по-силно напред. Миг преди по-студеното течение да се издигне от дълбините и да обгърне глезените ѝ, тя вижда, че корабът се превръща в...

Ето картината, която рисувах неведнъж, а отново, отново и отново:

Белотата на корпуса не изчезва, а е засмукана като кръв, напускаща лицето на изплашен човек. Въжетата се разръфват. Ярките цветове избледняват, кърмовите илюминатори се пръсват отвътре навън. На палубата се появяват купчина боклуци, която се търкаля от кърмата към носа и обратно. Винаги е било така, само че Теси не го е виждала. Сега най-сетне вижда.

Сега вярва.

Някой се появява на палубата. Пропълзява до парапета и се навежда, за да погледне към момичето. Прегърбено същество с червена роба и качулка. Влажни кичури коса, която може би не е коса, обрамчват разтапящото се лице. Жълти ръце сграбчват напуканото гниецо дърво. После едната се вдига.

И маха на момиченцето, което скоро ще УМРЕ.

То казва: „Ела при мен, дете мое.“

В съзнанието на давещата се Теси Истлейк проблясва: „ЖЕНА е!“

Сетне потъва. Но дали чувства все още топлите ръце, които я хващат за глезените и я повличат надолу? Ръцете на мъртвата ѝ сестра?

Да, разбира се. Естествено, че ги чувства.

Да вярваш означава и да чувстваш.

Всеки художник ще ви го каже.

ТРИНАЙСЕТА ГЛАВА ИЗЛОЖБАТА

I

Ако животът ви е дълъг и компютърът в главата ви не блокира, ще помните последното хубаво нещо, което ви се е случило. Не е песимизъм, а чиста логика. Надявам се, че още не съм теглил чертата под списъка си с щастливи събития (в противен случай нямаше да има смисъл да живея), но паузата между последното и следващото се проточи твърде дълго. Спомням си отлично последното. Случи се преди повече от четири години в галерия „Ското“ вечерта на петнайсети април. Между седем и четирийсет и пет и осем, когато в сенките на Палм Авеню се появяват първите мазки синьо. Знаех точния час, понеже постоянно поглеждах часовника си. В галерията вече се бяха събрали доста хора и залата беше препълнена, но жена ми и дъщерите ми още не бяха пристигнали. По-рано през деня се бях видял с Пам и Или, а Уайърман ме увери, че самолетът на Мелинда ще се приземи по разписание, обаче още не бяха дошли в „Ското“. И не ми се бяха обадили.

В нишата от лявата ми страна, където барът и осемте картини „Залез със...“ се радваха на интереса на присъстващите, музикално трио от местната консерватория изпълняваше погРийбална версия на Моя странна Вальнтайн^[1].

Мери Айър (чаша шампанско в ръка, но все още трезва) дърдореше за нещо художествено пред групичка заинтригувани слушатели. Вдясно беше по-голямата зала, където имаше шведска маса. На едната стена висяха платната „Рози върху раковини“ и „Аз виждам луната“, а на другата — три картини, изобразяващи Дума Роуд. Забелязах, че неколцина посетители ги снимат с мобилните си телефони, макар че на входа на галерията имаше триножник с табелка, обявяваща снимането за *verboden*.

Споделих за това на Джими Йошида. Той кимна, но не изглеждаше разгневен или ядосан, а по-скоро озадачен.

— Присъстват много хора, които не познавам и които изобщо не свързвам със света на изкуството. Не си спомням изложба да е събирала толкова народ.

— Лошо ли е?

— Господи, не! Но след толкова години, прекарани в усилия да се задържим над водата, този успех ме кара да се чувствам доста необичайно.

Централната зала на „Ското“ беше достатъчно голяма и аз лично бях доволен от този факт. Въпреки че храната, напитките и оркестърът бяха в по-малките зали, гостите се събираха именно тук. Картините от цикъла „Момиче и кораб“, повесени от тавана на почти невидими шнулове, бяха в средата на помещението. „Уайърман гледа на запад“ висеше на далечната страна. Тази картина плюс „Момиче и кораб № 8“ бяха единствените платна, маркирани със стикери „НСП“. „Уайърман“ принадлежеше на модела ми, а номер осем... не можех да си представя, че ще я продам.

— Не ти даваме да си подремнеш, а, шефе? — чух вляво от мен гласа на Анджел Слоботник, който както обикновено въобще не забеляза, че жена му го сръга с лакът.

— Никога до сега не съм се чувствал по-бодър... — подхванах.

Някакъв мъж с костюм за две хиляди долара ме прекъсна, като ми подаде ръка:

— Хенри Вестик, господин Фриймантъл, от Първа банка на Сарасота. Картините ви са изумителни. *Поразен* съм. Направо съм *потресен*.

— Благодаря ви — отвърнах и ми се стори, че банкерът добави: „Продължавайте в същия дух.“ — Много мило.

Между пръстите му се появи визитна картичка. Като в трик на уличен фокусник. С тази разлика, че уличните фокусници не носят костюми на „Армани“.

— Ако мога да ви бъда полезен с нещо... написал съм телефоните си на гърба — домашния, мобилния и служебния.

— Много мило — повторих. Не можах да измисля нещо друго, пък и какво очакваше господин Вестик? Да му се обадя вкъщи и пак да му благодаря? Да поискам заем и да предложа като залог картина?

— Ще позволите ли да ви запозная със съпругата си? — попита той и аз си казах, че познавам този поглед. Гледаше ме не точно като Уайърман, когато разбра, че съм умъртвил Кенди Браун, но горе-долу по същия начин. Сякаш малко се страхуваше от мен.

— Разбира се — кимнах и той се отдалечи.

— Ти строеше банки за типове като тоя, а после трябваше да се разправяш с тях, когато отказваха да платят за допълнителните работи — изръмжа Анжел. Носеше син костюм, прекарал в дрешника не една година, който всеки момент щеше да се пръсне по шевовете като в „Невероятният Хълк“. — Тогава щеше да те вземе за досадник, дето се опитва да му скапе настроението, а сега те зяпа тъй, сякаш сереш злато!

— Анджел, млъкни! — възмути се Хелън Слоботник, пак го сръга с лакът и се опита да му вземе чашата с шампанско. Обаче бившият ми бригадир не беше вчерашен и сръчно отдръпна ръка.

— Кажи й, че съм прав, шефе.

— По-скоро да, отколкото не — кимнах аз.

Оказа се, че не само банкерът ме гледа боязливо. Жените също... да, да. Когато погледите ни се срещнеха, долавях някаква нега и любопитство как ли биха се чувствали, ако ги прегърна с единствената си ръка. Беше налудничаво, но...

Някой ме хвана отзад и едва не ме събори на пода. Щях да разлея шампанското, ако Анджел не бе взел чашата от ръката ми. Обърнах се и видях усмихнатата Кати Грийн. Бе оставила в Минесота униформата на терапевт от Гестапо и носеше къса зелена рокля от някаква лъскава материя, подчертаваща стройното ѝ тяло, а токовете ѝ бяха толкова високи, че лицето ѝ бе на нивото на брадичката ми. Зад нея се извисяваше Кеймън. Огромните му очи добродушно надничаха иззад очилата с рогови рамки.

— Боже, Кати! — възкликнах. — Ами ако ме беше съборила?

— Щях да те накарам да направиш петдесет коремни преси. — Усмивката ѝ стана още по-широка, а очите ѝ се напълниха със сълзи. — Нали те предупредих по телефона. Какъв тен си направил... ах, красавец! — Тя ме прегърна и сълзите ѝ рукогнаха.

Притиснах я към себе си, после се здрависах с Кеймън. Дланта ми изчезна в неговата.

— Твоят самолет е идеален за хора с моите габарити — избоботи той и хората тутакси взеха да се обръщат към него. Дълбокият му плътен бас напомняше за Джеймс Ърл Джоунс^[2]; такъв глас можеше да превърне и най-прозаичната реклама, звучаща в супермаркет, в застрашително старозаветно пророчество. — За мен беше огромно удоволствие, Едгар.

— Самолетът не е мой, но се радвам. Искате ли...

— Господин Фриймантъл?

Към мен се обръщаше очарователна червенокоса дама, чиито обсипани с лунички гърди заплашваха да изскочат от деколтето на късата розова рокличка. Изглеждаше на възрастта на дъщеря ми Мелинда. Преди да кажа каквото и да било, тя се пресегна и стисна леко пръстите ми.

— Просто исках да пипна ръката, нарисувала всички тези картини — добави. — Тези прекрасни, *необикновени* картини. Господи, вие сте *невероятен* художник. — Тя вдигна ръката ми и я целуна. После я притисна към едната си гърда. Почувствах твърдото ѝ зърно през тънката материя, после красавицата изчезна в тълпата.

— Често ли имаш подобни изживявания? — попита Кеймън и в същия момент Кати направи своя коментар:

— Ето значи как ти се отразява разводът, Едгар!

Двамата се спогледаха и избухнаха в смях.

Знаех на какво се смеят — моментът на слава на Едгар, — но всичко продължаваше да ми изглежда странно. Залите в галерията изведнъж ми заприличаха на подводни пещери и аз си дадох сметка, че мога да ги нарисувам точно такива — подводни пещери с картини по стените; картини, разглеждани от любопитни хора-риби, докато Триото на Нептун пуска мехурчета в ритъма на „Градината на октопода“^[3].

Странно, толкова странно... Липсваше ми компанията на Уайърман и Джак (и тях още ги нямаше), но най-вече на семейството ми. Особено Или. Ако бяха до мен, вероятно веднага бих почувствал, че всичко се случва наяве, а не на сън. Извърнах очи към вратата.

— Ако търсиш Пам и момичетата, мисля, че ще се появят всеки момент — каза Кеймън. — Мелинда имаше проблем с роклята си и се качи горе да се преоблече в последната минута...

„Мелинда — помислих си. — *Естествено, че само тя може да...*“

И в този миг ги видях. Пробиваха си път през множеството от зяпачи, събрало се тук заради моите картини. Том Райли и Уилям Боузмън трети — безсмъртният Бози — ги следваха, облечени в тъмни костюми. По едно време се спряха, за да разгледат три от най-ранните ми рисунки, които Дарио бе обединил в триптих. Илзе първа ме видя.

— *Татко!* — възкликна тя и проряза тълпата като катер пилот, влачейки подире си майка си и сестра си. Зад Лин вървеше висок млад мъж. Пам ми махна.

Оставих Кеймън, Кати и семейство Слоботник (Анджел продължаваше да държи чашата ми). Някой се обърна към мен: „Извинете, господин Фриймантъл, бихте ли ми казали...“, но аз дори не го удостоих с поглед. В този момент виждах само сияещото лице на Илзе и щастливите ѝ очи.

Срещнахме се под големия плакат с надпис: **„ГАЛЕРИЯ СКОТО ПРЕДСТАВЯ ИЗГЛЕДИ ОТ ДУМА — КАРТИНИ И РИСУНКИ НА ЕДГАР ФРИЙМАНТЪЛ“**. Забелязах, че носи светлосиня рокля, която не бях виждал преди, и че косата ѝ е прибрана на кок, разкривайки лебедовата ѝ шия. Може би заради това ми се стори много пораснала. Усетих как сърцето ми прелива от безкрайна любов към нея, както и от благодарност, че тя изпитва същото към мен — четеше се в очите ѝ. Притиснах я силно към себе си.

Миг по-късно Мелинда застана пред мен с младия мъж, който се извисяваше зад нея (и над нея — беше висок като небостъргач). Нямаше как да прегърна и двете си дъщери с една ръка, но за сметка на това Лин имаше две свободни ръце. Тя ги обви около мен и ме целуна по бузата:

— *Bon soir*, тате! Поздравявам те!

Пред мен изникна и Пам — жената, която не толкова отдавна бях нарекъл „предателска бучка“. Носеше тъмносин костюм, светлосиня копринена блузка и перлена огърлица. Беше със скромни обеци и скромни, но елегантни обувки с нисък ток. Минесота в цялата ѝ прелест. Без съмнение всички тези хора и необичайната обстановка я плашеха, но на лицето ѝ грееше лъчезарна усмивка. По време на съвместния ни живот Пам се бе държала по различни начини, но никога не бе изпадала в отчаяние.

— Едгар? — попита колебливо тя. — Още ли сме приятели?

— Естествено. — Целунах я (лекичко) и я прегърнах (силно) с единствената си ръка. Илзе ме държеше от едната страна, а Мелинда — от другата, притискайки ме по такъв начин, че ребрата ме заболяха, но аз не им обръщах внимание. Някъде отдалеч чух възторжени аплодисменти.

— Добре изглеждаш — прошепна ми Пам. — Не, изглеждаш чудесно. Нямахте да те позная, ако те срещна на улицата.

Отстъпих крачка назад и я огледах от глава до пети.

— И ти си прекрасна.

Тя се разсмя и поруменя — тази непозната жена, с която бях споделял безброй нощи.

— Гримът прикрива повечето недостатъци.

— Тате, това е Рик Дюсо.

— *Bon soir* и поздравления, мосю Фриймантъл — каза Рик. Държеше плоска бяла кутия, която ми подаде. — От Лини и мен. *Un cadeau*. Как беше на английски? Подарък?

Аз, естествено знаех какво означава *cadeau*. Онова, което ме поразих със силата на библиейско откровение, беше екзотичното звучене, което придаде френският акцент на галеното име на дъщеря ми. Накара ме да разбера, че в момента Мелинда е повече негова, отколкото моя.

Имах впечатлението, че повечето гости се струпваха наоколо, за да видят как ще отворя кутията с подаръка. Том Райли беше надвиснал над рамото на Пам. Бози стоеше до него. Маргарет Боузман ми изпрати въздушна целувка зад гърба на мъжа си. До нея стоеше Тод Джеймисън, лекарят, който ми спаси живота... двама чичовци и две лели с половинките си... Руди Рудник, мой секретар в предишния ми живот... Кеймън, който няма как да пропуснеш... и Кати. Всички бяха тук... всичките, с изключение на Уайърман и Джак, и аз започнах да се безпокоя — ами ако нещо се бе случило с тях? За няколко секунди обаче тревогата ми отстъпи на заден план. Замислих се как се бях събудил в болничното си легло с помрачено съзнание и изолиран от света зад плътната завеса на болката, след което се огледах и се зачудих как изобщо бе възможно нещата да се променят толкова драстично. Всички тези хора се бяха върнали в живота ми, макар и за една вечер. Не исках да плача, но не се съмнявах, че ще го сторя; усещах как се разтапям като лист хартия под проливен дъжд.

— Отвори я, тате! — възкликна Илзе. Долових аромата на парфюма ѝ — нещо сладко и свежо.

— Отвори я! Отвори я! — подкрепиха я гласове от множеството.

Отворих кутията. Махнах бялата хартия и видях онова, което очаквах... само дете бях очаквал нещо шеговито, а тук нямаше никаква

шега. Мелинда и Рик ми бяха купили барета от тъмночервено кадифе и щом я докоснах, установих, че е гладка като коприна. Качеството ѝ определено беше първокласно.

— Прекалено е хубава за мен — измърморих.

— Напротив, тате — възрази Мелинда. — Хайде, пробвай я!

Извадих баретата от кутията и я вдигнах над главата си. Над тълпата се разнесе одобрително: „О-о-о-о!“ Мелинда и Рик се спогледаха радостно, а Пам (която винаги бе усещала, че Лин не получава необходимата доза любов от мен), ме изгледа с грейнали очи. Сложих баретата и тя ми прилегна идеално. Мелинда се пресегна, поправи нещо, после отстъпи крачка назад, огледа присъстващите, посочи ме гордо и заяви: „*Voici mon père, ce magnifique artiste!*“^[4]

Наоколо всички заръкопляскаха и завикаха „Браво!“ Илзе ме целуна. Плачеше и се смееше. Никога няма да забравя белоснежната нежност на шията ѝ и докосването на устните ѝ.

Аз бях кралят на този бал и семейството ми беше до мен. Имаше много светлина, шампанско и музика. Всичко това се случи преди четири години, на петнайсети април, между седем и четирийсет и пет и осем, когато в сенките на Палм Авеню започват да се появяват първите мазки синьо. Пазя грижливо този спомен — спомена за последното хубаво нещо в живота си.

[1] „Моя странна Валънтайн“ — песен от бродуейски мюзикъл от 1937, превърнала се в джаз класика. — Б.пр. ↑

[2] Роден през 1931 американски актьор, носител на множество награди, по-известен сред широката публика като гласа на Дарт Вейдър от „Междузвездни войни“. — Б.пр. ↑

[3] Песен на Ринго Стар, влязла в албума на „Бийтълс“ „Аби Роуд“ (1969). — Б.пр. ↑

[4] Това е баща ми — един забележителен художник! — Б.пр. ↑

II

Поведох ги из „Ското“ — Том, Бози и останалите гости от Минесота. Вероятно голяма част от посетителите стъпваха за пръв път в художествена галерия, ала вежливо се отдръпваха, за да ни направят път.

Мелинда остана цяла минута през *„Залез със софора“*. После се обърна към мен с почти обвинителен тон:

— Тате, при положение, че имаш такъв талант, защо похаби трийсет години от живота си в строителство на общински сгради?

— Мелинда Джийн! — срязва я Пам, но някак разсеяно. Самата тя гледаше висящите в центъра на залата картини от цикъла *„Момичето и кораб“*.

— Но това е самата истина — не се отказваше Лин. — Кажи, тате?

— Не знам, скъпа.

— Как може да носиш такава дарба в себе си и да не го знаеш?

Нямах отговор, но Алис Окойн ме спаси тъкмо навреме.

— Едгар, Дарио пита дали можете да дойдете в кабинета на Джими за няколко минути? С удоволствие ще заведе близките ви в централната зала, където ще можете да се присъедините към тях.

— Добре... какво искат?

— Не се притеснявайте, видях, че се усмихват — отвърна Алис и също се усмихна.

— Върви, Едгар — кимна Пам и се обърна към Алис. — Свикнала съм постоянно да го викат някъде. Когато бяхме женени, това се бе превърнало в ежедневие.

— Тате, какво означава червеното кръгче на рамката? — полюбопитства Илзе.

— Че е продадена, мила — обясни Алис.

Обърнах се към *„Залез със софора“* и... да, в горния десен ъгъл на рамката се червенееше малко кръгче. Стана ми приятно — значи публиката не се състоеше само от зяпачи, любопитни да видят мацаниците на едноръкия урод — ала сърцето ми се сви и аз се

запитах дали реакцията ми беше нормална, или не. Не знаех отговора. За съжаление, понеже не познавах други художници, нямаше и кого да попитам.

III

Освен Дарио и Джими в кабинета имаше и мъж, когото не бях виждал преди. Дарио ми го представи като Джейкъб Розенблат, счетоводителят на „Ското“. Малко се притесних, когато се ръкувах с него (наложи се да извия дланта си, понеже той ми подаде дясната си ръка, както постъпваха повечето хора). Е, какво да се прави, живеем в свят на десничари.

— Дарио, някакъв проблем ли има? — попитах.

Вместо отговор, Нануци постави сребърна купа за шампанско на бюрото на Джими. Вътре, положена върху легло от натрошен лед, се виждаше бутилка „Перие-Жуе“. Шампанското, което раздаваха на гостите, беше хубаво, но не можеше да се мери с това. Тапата бе извадена съвсем скоро, понеже от зеленото гърло излизаше едва забележима пара.

— Как мислите? — усмихна се Дарио. — Щях да накарам Алис да покани и близките ви, но кабинетът е твърде малък. Другите двама души, които *трябва* да присъстват, са Уайърман и Джак Кантори. Къде са, дявол ги взел? Мислех си, че ще дойдат...

— Аз също. Потърсихте ли ги в дома на Елизабет Истлейк? В „Гнездото на чаплата“?

— Естествено. Побъбрих си с телефонния секретар.

— Медицинската сестра не вдигна ли? Ан-Мари?

Той поклати глава и в съзнанието ми внезапно изплува зданието на сарасотската Общинска болница.

— Започвам да се плаша.

— Може би тримата пътуват насам... — предположи Розенблат.

— Съмнявам се — въздъхнах аз. — Елизабет е толкова отпаднала, че едва диша. Не може дори да се движи с проходилката.

— Е, сигурен съм, че скоро всичко ще се изясни — намеси се Джими. — Сега да вдигнем чаши.

— И вие, Едгар — добави Дарио.

— Благодаря ви, много сте мили, с удоволствие бих се чукнал с вас, но близките ми са там и бих искал да им покажа и останалите

картини, стига да не възразявате...

— Разбираме — кимна Джими, — но...

— Едгар, цялата изложба е разпродадена — прекъсна го Дарио със спокоен глас.

Изгледах го учудено.

— Моля?

— Едва ли сте имали възможност да видите всички червени кръгчета. — Джими се усмихваше, а лицето му пламтеше. — Всички картини и рисунки, *обявени* за продан, са *купени*.

— Но... — устните ми сякаш замръзнаха. Наблюдавах как Нануци се обръща и вдига поднос с чаши от рафта зад бюрото. Имаха същия флорален десен като бутилката „Перие-Жуе“. — Но за „*Момиче и кораб №7*“ вие искате четирийсет хиляди долара!

Розенблат извади от джоба на обикновения си черен костюм навито на руло листче, най-вероятно от касов апарат.

— Картините са продадени за четиристотин осемдесет и седем хиляди долара, а рисунките — за още деветнайсет. Тоест общата сума надхвърля половин милион. Това е най-големият удар, който е правила галерия „Ското“ след самостоятелна изложба на художник. Изумителен резултат. Поздравявам ви.

— *Всички* ли са продадени? — едва чух собствения си глас. Погледнах недоумяващо към Дарио, а той ми подаде чаша.

Той кимна.

— Ако решите да продадете „*Момиче и кораб № 8*“, със сигурност ще ѝ вземете минимум сто хиляди долара.

— Двеста — поправи го Джими.

— За Едгар Фриймантъл и началото на блестящата му кариера! — произнесе тържествено Розенблат и вдигна чашата си. Последвахме примера му и отпихме, без да подозираме, че блестящата ми кариера всъщност беше към края си.

Важното беше, че се насладихме на момента, *muchacho*.

IV

Том Райли се приближи до мен, докато лавирах из тълпата, за да намеря най-краткия път до семейството си. Най-различни хора се опитваха да ме заговорят, ала аз с усмивка им се изплъзвах.

— Невероятни са, шефе — каза ми той, — но са и малко плашещи.

— Предполагам, че е комплимент. — От моя гледна точка пък плашещ беше самият разговор с Том, като се имаше предвид как бях постъпил с него.

— Определено е комплимент. Е, ти отиваш при семейството си, а аз смятам да се поразходя наоколо. — И той направи крачка напред, но аз го хванах за лакътя.

— Остани с мен. Заедно ще отблъснем всички нахалници. Иначе ще се добера до Пам и момичетата най-рано в девет.

Той се засмя. Старият Том изглеждаше добре. Бе качил няколко килограма след онзи ден на езерото Фалън, но бях чел някъде, че това е страничен ефект от антидепресантите... особено при мъжете. Той само бе спечелил от напълняването, понеже вдлъбнатините под очите му се бяха запълнили.

— Как я караш, Том?

— Е... честно казано... минах през тежка депресия. — Той махна с ръка, за да отклони съчувствието, което така и не изразих. — Биохимичен дисбаланс, нали разбираш... хич не е лесно да свикнеш с хапчетата. В началото замъгляват мозъка ти — поне при мен се получи така. Известно време даже спрях да ги взимам, но сега отново започнах и животът не ми изглежда толкова мрачен. Или изкуствените ендорфини са започнали да действат, или просто в Страната на милиардите езера е дошла пролетта.

— А компанията „Фриймантъл“?

— На печалба е, но не е същото без теб. Пристигнах тук с мисълта, че трябва да те убедя да се върнеш. Щом обаче видях какво си постигнал, разбрах, че дните ти в строителния бизнес са приключили.

— Да, и аз така мисля.

Той посочи платната в централната зала.

— Какво означават? Имам предвид наистина. Защото — мога да го кажа на съвсем малко хора — ми напомнят за онова, което ставаше в главата ми, когато не си взимах хапчетата.

— Просто измислица — отвърнах аз. — Сенки.

— Познавам сенките — кимна Том. — важното е да не допуснеш да им пораснат зъби. Защото е възможно. И като се протегнеш към ключа на лампата, за да ги прогониш със светлина, изведнъж се оказва, че няма ток.

— Сега обаче си по-добре, нали?

— Да. Пам много ми помогна. Може ли да ти кажа нещо за нея, което навярно и сам знаеш?

— Давай — казах, надявайки се да не стане дума за това, че понякога се смее гърлено по време на оргазъм.

— Бившата ти има невероятна интуиция, но е лишена от всякакъв такт. Това е странно и жестоко съчетание.

Мълчах... но не защото бях съгласен с него.

— Неотдавна ми каза, че трябва да се погрижа за себе си, и думите ѝ попаднаха точно в десетката.

— Наистина ли?

— Наистина. И съдейки по изражението ѝ, мисля, че иска да каже нещо и на теб, Едгар. Май трябва да потърся твоя приятел Кеймън и да обменим впечатленията си. Извини ме.

Момичетата и Рик стояха пред „Уайърман гледа на запад“ и разговаряха оживено. Пам обаче бе застанала пред картините от цикъла „Момиче и кораб“, окачени като филмови плакати, и на лицето ѝ бе изписана тревога. Не злост или гняв, а именно тревога. И смущение. Тя ми махна с ръка и заговори веднага щом се приближих.

— Това малко момиченце Илзе ли е? — Сочеше към номер едно. — Първо си помислих, че е онази червенокоса кукла, която доктор Кеймън ти подари след злополуката, но като малка Илзе имаше точно такава рокличка. Бях я купила от „Ромпърс“, а *тази* тук... — тя кимна към номер три, — ... мога да се закълна, че бе облечена точно с такава рокличка, когато тръгна на училище. Беше с нея и когато счупи ръката си в онази вечер след състезанието с колички!

Бинго! Аз помнех, че бе счупила ръката си на връщане от църквата, но това беше просто малък водовъртеж в плавния поток на паметта. Защото ставаше дума за нещо много по-важно. Пам се намираше в уникално положение — можеше да вижда през дима и огледалата, които критиците наричат изкуство... или поне в моя случай можеше. В този аспект, както и в много други, тя продължаваше да бъде моя жена. Казах си, че май само времето можеше да издаде документ за развод, а и този документ едва ли щеше да отразява напълно реалността.

Обърнах я към себе си. Наблюдавах ни множество очи и вероятно им се струваше, че се прегръщаме. И в известен смисъл беше точно така. Забелязах широко отворените ѝ, изумени очи, и зашепнах в ухото ѝ:

— Да, момичето в лодката е Илзе. Нарисувах я несъзнателно, защото *всички* тези картини са сътворени несъзнателно. Дори не знаех, че ще ги рисувам, докато не започнах да го правя. И понеже е изобразена в гръб, никой няма да се сети коя е, ако ти или аз не си отворим устата. Е, аз нямам никакво намерение да го правя. Но... — Отдръпнах се от ухото ѝ. Очите на Пам все още бяха широко творени, а устните ѝ бяха леко отворени, сякаш очакваше целувка. — Как реагира Илзе?

— Доста странно. — Жена ми ме хвана за ръкава и ме поведе към номер седем и осем. В тях момичето беше със зелена рокличка с презрамки, кръстосани на голия му гръб. — Каза ми, че вероятно четеш мислите ѝ, понеже тази пролет си поръчала точно такава рокля от „Нюпорт Нюз“.

Тя отново се загледа в картината. Аз стоях мълчаливо до нея, опитвайки се да не ѝ преча.

— Тези не ми харесват, Едгар. Не са като другите и не ми харесват.

Сетих се за думите на Том Райли: *„Бившата ти има невероятна интуиция, но е лишена от всякакъв такт.“*

Пам заговори по-тихо:

— Да не би да знаеш нещо за Или, което не бива да знам? Както знаеше за...

— Не — отвърнах, ала цикълът *„Момиче и кораб“* вече ме притесняваше доста повече от преди. Отчасти защото за пръв път

виждах всичките картини, наредени една до друга. Заедно зловещото им въздействие се увеличаваше неимоверно и се стоварваше върху сетивата с чудовищна сила.

„Продай ги — бе ме посъветвала Елизабет. — *Колкото и да са, трябва да продадеш всичките.*“

И аз разбрах защо мисли така. Изобщо не ми харесваше, че дъщеря ми, макар и в образа на дете, каквото отдавна не беше, се намира в такава опасна близост до тази прогнила плаваща развалина. В същото време бях изненадан, че реакцията на Пам се изчерпва с безпокойство и недоумение... ала не биваше да забравям, че съвсем отскоро се намира под въздействието на картините.

А и те вече не се намираха на Дема Ки.

Младите се приближиха до на. Рик и Мелинда се бяха прегърнали.

— Татко, ти си гений — заяви тя. — Рик също мисли така, нали, Рик?

— Абсолютно. Дойдох с нагласата да похваля творбите ви... от вежливост, а ето че сега се чудя как да подбера думите си, за да кажа, че съм потресен.

— Много мило — отвърнах. — *Merci.*

Така се гордея с теб, татко — каза Или и се притисна към мен.

Пам театрално забели очи и в този момент с удоволствие бих ѝ фраснал един. Вместо това прегърнах Илзе и я целунах по косата. В същия миг от входната врата на „Ското“ се разнесе дрезгавият вик на изумената Мери Айър: „*Либи Истлейк! Не вярвам на очите си!*“

Аз не вярвах на ушите си, ала откъм входа, където се бяха събрали истинските ценители, за да разменят впечатления и да поемат глътка свеж вечерен въздух, се разнесоха аплодисменти... и внезапно разбрах защо Джак и Уайърман се бяха забавили толкова.

V

— Какво става? — попита Пам. — *Какво?* — Крачех към вратата, влачейки жена си подире си, а Илзе, Лини и Рик ни следваха. Аплодисментите се усилиха. Хората се обръщаха към входа и изпъваха шии, за да видят кой е дошъл. — Кой пристигна, Едгар?

— Най-добрите ми приятели от острова. — Обърнах се към Илзе. — Сред тях е и онази дама, която видяхме на пътя, спомняш ли си? Оказа се не Невестата, а Дъщерята на Кръстника. Казва се Елизабет Истлейк и е душичка.

Очите на малката ми дъщеря грейнаха.

— Старицата със сините кецове!

Тълпата (мнозина продължаваха да ръкопляскат) ни пропусна да минем и аз ги видях — тримата бяха във фоайето, където стояха две маси с купите за пунш. Очите ми започнаха да парят, а в гърлото ми се надигна буца. Джак беше облякъл сиво-син костюм и бе пригладил непокорната си коса, така че изглеждаше като млад сътрудник на „Банк ъф Америка“ или необичайно висок седмокласник, дошъл в университета за Деня на отворените врати. Уайърман, който буташе количката на Елизабет, беше с избелели дънки без колан и бяла ленена риза, подчертаваща загара му. Косите му бяха сресани назад и аз за първи път осъзнах какъв красавец е. По нищо не отстъпваше на Харисън Форд, когато актьорът бе на петдесет години.

Но естествено център на вниманието бе Елизабет. Именно към нея бяха адресирани аплодисментите и забелязах, че дори и онези, които не знаеха коя е, ѝ ръкопляскаха. Носеше черен костюм от обикновена, грубовата на външен вид памучна материя, който ѝ бе станал широк, но пак ѝ стоеше елегантно. Върху косата си, прибрана на кок, носеше тънка мрежичка, искряща като бриланти под светлината на лампите в галерията. На шията ѝ на златна верижка висеше резбован медальон от слонова кост, а на краката ѝ се виждаха не сините франкенщайновски кецове, а изящни тъмноалени обувки. Между показалеца и средния пръст на лявата ѝ ръка стърчеше златно цигаре с незапалена цигара.

Въртеше глава ту наляво, ту надясно и не спираше да се усмихва. Когато Мери се приближи до инвалидната количка, Уайърман спря, за да даде възможност на по-младата жена да целуне Елизабет по бузата и да ѝ прошепне нещо. Старицата я изслуша, кимна и ѝ отговори също шепнешком. Мери се разсмя дрезгаво и я погали по ръката.

Някой си проби път покрай мен. Джейкъб Розенблат, счетоводителят, със сълзи в очите и зачервен нос. По петите му вървяха Дарио и Джими. Розенблат застана на колене до инвалидния стол и ставите му изпукаха като изстрели на стартов пистолет.

— Госпожице Истлейк! Госпожице Истлейк, откага не сме се виждали... каква невероятна изненада!

— И аз се радвам да те видя, Джейк. — Жената притисна плешивата му глава към гърдите си. Сякаш бе допряла до пазвата си някакво огромно яйце. — Хубавец си като Богарт! — В този миг ме видя... и ми смигна. И аз ѝ смигнах в отговор, но не беше никак лесно да крепя щастливата маска на лицето си. Въпреки лъчезарната си усмивка Елизабет изглеждаше на ръба на силите си.

Погледнах към Уайърман. Той едва забележимо вдигна рамене, сякаш казваше: „*Настояваше да дойде.*“ Огледах се за Джак и той реагира по същия начин.

Розенблат ровеше в джобовете си. Най-накрая извади кутийка кибрит, която беше толкова олющена, че навярно бе попаднала в Щатите през остров Елис^[1], отвори я и извади една клечка.

— Мислех, че пушенето в обществени сгради вече е забранено — отбеляза Елизабет.

Лицето и шията на счетоводителя пламнаха. Имах чувството, че главата му всеки момент ще се взриви, ала той ненадейно възкликна:

— Майната им на правилата, госпожице Истлейк!

— **БРАВИСИМО!** — изкрещя Мери и се засмя, вдигайки ръце към тавана. Последва поредната вълна от аплодисменти. Хората заръкопляскаха още по-бурно, когато Розенблат най-накрая успя да запали клечката и да поднесе пламъчето към цигарата на Елизабет, която вече бе стиснала цигарето между устните си.

— Каква е тя, тате? — попита Илзе. — Като оставим настрана факта, че ти е съседка?

— Ако се вярва на вестниците, едно време е играла активна роля в културния живот на Сарасота. Нещо повече — тя е *била* културният

живот на Сарасота.

— Това не й дава право да трови *нашите* дробове със *своите* цигари? — изсумтя Лин и между веждите й се вдълба вертикална бръчица.

Рик се усмихна.

— О, *chérie*^[2], след всички барове, където сме...

— Тук не е като *там* — натърти голямата ми дъщеря и вертикалната бръчица стана по-дълбока.

„Рик — казах си аз, — *може да си французин, но ти предстои да научиш доста неща за тази американка.*“

Алис Окойн прошепна нещо на Дарио и той извади от джоба си кутийка ментови дражета. Изсипа ги на дланта си и подаде кутийката на Алис. Тя я връчи на Елизабет, която й благодари и изтръска вътре пепелта от цигарата си.

Направи ми впечатление, че Пам наблюдава старицата като хипнотизирана. По едно време се обърна към мен и попита:

— Какво мисли *тя* за картините ти?

— Не знам — отвърнах. — Още не ги е виждала.

В този момент Елизабет ми махна да се приближа.

— Ще ме запознаеш ли със семейството си?

Подчиних се, като започнах с Пам и завърших с Рик. Джак и Уайърман също си стиснаха ръцете с жена ми и момичетата.

— След всичките ни телефонни разговори ми е изключително приятно да се срещна с вас на живо — усмихна се Уайърман на Пам.

— Взехте ми думите от устата. — Бившата ми съпруга го огледа отгоре до долу. Вероятно видяното й хареса, понеже лицето й се озари от искрена усмивка. — направихме всичко, за да се състои изложбата, нали така? Той не ни улесни особено, но пък ние постигнахме целта си.

— В изкуството няма лесни пътища, млада жено — отбеляза Елизабет.

Пам я изглежда. На лицето й продължаваше да грее онази усмивка, в която се бях влюбил навремето.

— Знаете ли кога за последен път някой ме е нарекъл млада жена?

— За мен вие сте млада и прекрасна — отвърна Елизабет. Не можех да повярвам, че същата тази жена само преди седмица бе

представлявала изгърбена буца плът, издаваща нечленоразделно ломотене. Не, колкото и изтощена да изглеждаше, не можех да го повярвам. — макар и не толкова млада и прекрасна като дъщерите ви. Момичета, по всичко личи, че вашият баща е голям талант.

— Много се гордеем с него — отвърна Мелинда, играейки с огърлицата си.

Елизабет ѝ се усмихна и погледна към мен.

— Бих искала да видя картините и сама си съставя собствено мнение. Може ли?

— Разбира се — отвърнах, макар да се чувствах доста нервен. Страхувах се от оценката ѝ. Страхувах се, че Елизабет ще поклати глава и ще постанови с онази прямота, на която имаше пълно право заради възрастта си: *„Изящно... ярко... експресивно... но в крайна сметка нищо особено.“*

Уайърман вече се протягаше да хване дръжките на количката, ала тя го спря.

— Не, драги, позволи на Едгар. Нека той ме разведе из галерията. — Тя извади от цигарето недопушената цигара (учудих се на сръчността на възлестите ѝ пръсти) и я загаси в кутийката. — Младата дама е права — мисля, че всички се надишахме на тази гадост.

Мелинда бе достатъчно възпитана, за да се изчерви. Елизабет подаде кутийката на Розенблат, който я пое с усмивка и кимна. Впоследствие често се питах — знам, че е ужасно, но е самата истина, — дали нямаше да я изпуши до филтър, ако знаеше, че е последната цигара в живота ѝ.

[1] Неголям остров на юг от Манхатън, главен център за прием на имигранти за периода 1892–1943. — Б.пр. ↑

[2] Скъпа (фр.) — Б. Meduza ↑

VI

Дори тези, които не подозираха за съществуването на единствената жива дъщеря на Джон, усещаха, че сред тях има Личност, и човешката вълна, която се изля към входа след пронизителния вик на Мери Айър, се обърна в противоположна посока, когато подкарах количката на Елизабет към нишата с картините „Залези със...“. Уайърман и Пам вървяха вляво от мен, а Илзе и Джак — вдясно. Мелинда и Рик бяха зад мен, Кеймън, Том Райли и Бози — зад тях, а подире им пристъпваха почти всички гости на събитието.

Не знаех дали инвалидния стол ще мине през тесния проход между стената и импровизирания бар, но успях да го провра. Бутах количката, доволен, че всички бяха останали зад нас, когато старицата внезапно извика:

— *Спри!*

Подчиних се на мига.

— Добри ли си, Елизабет?

— Една минутка, драги... почакай.

Тя се взираше в картините. След известно време въздъхна и се обърна към Уайърман:

— Имаш ли хартиена кърпичка?

Той извади платнена от джоба си, разгърна я и я подаде на възрастната жена.

— Мини отпред, Едгар — помоли ме тя. — Застани така, че да те виждам.

Приплъзнах се странично между количката и високата маса, служеща за бар. Барманът я хвана с две ръце, за да не се преобърне.

— Можел ли да коленичиш, та лицата ни да бъдат на едно ниво?

Можех. Усилията, вложени в Големите крайбрежни разходки, не бяха отишли напразно. Тя стискаше цигарето в едната си ръка и кърпичката на Уайърман в другата и ме гледаше с навлажнени очи.

— Ти ми чете стихове, понеже Уайърман не можеше. Помниш ли?

— Да, мадам. — Естествено, че си спомнях — това бяха тъй приятни моменти.

— Ако ти бях казала „Говори, памет!“^[1], щеше да си помислиш за човека — не мога да си спомня фамилията му, — който е написал „Лолита“, нали?

— Ала се сещам и за едно стихотворение. Забравих кой е авторът, но започва така:

*„Говори, памет моя — кажи ми,
че няма да забравя аромата на розите,
нито шепота на понесената от вятъра пепел;
и че поне още веднъж
ще отпия от зелената чаша на морето.“*

— Тези стихове докосват ли душата ти? Да, виждам, че я докосват.

Пръстите, които държаха цигарето, се разтвориха и погалиха косата ми. В този миг бях осенен от мисълта (впоследствие тя често се връщаше при мен), че цялата ми борба да се върна към живота и стремежът отново да стана себе си са били компенсирани от допира на ръката на тази старица. На възлестите ѝ сковани пръсти.

— Изкуството е памет, Едгар. По-простичко не можеш да го кажеш. Колкото по-ясна е паметта, толкова по-добро е изкуството. По-чисто. Тези картини... те ми разбиват сърцето, а после го съживяват. Толкова се радвам, че са създадени във вилата на Салмън Пойнт. Въпреки всичко. — Тя вдигна ръката, с която ме бе погалила. — Как си нарекъл тази?

— „Залез със софора“.

— А тези... как се казват? „Залези с раковина“, от номер едно до четири?

Усмихнах се.

— Общо са шестнайсет, включително рисунките с цветни моливи. Тук са най-добрите. Сюрреалистични са знам, но...

— В тях няма нищо сюрреалистично, те са класически. И глупакът ще го види. Включват в себе си всички стихии — земя... въздух... вода... огън.

Видях как устните на Уайърман беззвучно произнасят: „*Не я изморявай!*“

— Искаш ли набързо да разгледаме останалите картини и да ти донеса нещо разхладително? — попитах я аз и Уайърман кимна одобрително, вдигайки палец. — Тук е доста горещо въпреки климата.

— Чудесно — отвърна тя. — *Малко* съм уморена. Виж, Едгар...

— Да?

— Остави за накрая картините с кораба. След като ги видя, наистина ще *трябва* да пийна нещо. Може би в офиса. Една чашка, но нещо по-силно от кока-кола.

— Дадено — казах и отново се върнах зад инвалидния стол.

— Десет минути — прошепна в ухото ми Уайърман. — Не повече. Искам да я отведа оттук, преди доктор Хедлок да се появи. Види ли я, много ще се ядоса. И аз знам на кого.

— Десет — кимнах и подкарах количката към залата, където се намираше шведската маса. Тълпата продължаваше да ни следва. Мери Айър бе започнала да си води бележки. Илзе ме хвана под ръка и ми се усмихна. Аз също ѝ се усмихнах. Отново имах чувството, че сънувам. И че всеки момент този сън може да се превърне в кошмар.

Елизабет възкликна радостно, когато зърна „*Аз виждам луната*“ и цикъла „*Дума Роуд*“, ала щом протегна ръце към „*Рози върху раковини*“ (сякаш искаше да ги прегърне), внезапно ме побиха тръпки. После отпусна ръце и вдигна глава към мен.

— Това е същността. Същността на всичко е това. Същността на Дума. Ето защо тези, които живеят тук, не могат да напуснат острова. Дори и умовете им да отведат телата далеч, сърцата остават. — Тя погледна към картината и кимна. — „*Рози върху раковини*“. Съвсем вярно.

— Благодаря ти, Елизабет.

— Не, Едгар... аз ти благодаря.

Потърсих с поглед Уайърман и видях, че разговаря с другия юрист — този от предишния ми живот. Надявах се, че Уайърман няма да допусне грешката да го нарече Бози. Когато се обърнах към Елизабет, тя все още се взираше в „*Рози върху раковини*“ и бършеше сълзите си с кърпичката.

— Влюбих се в тази картина, но трябва да продължим нататък.

Проговори отново едва след като разгледа останалите картини и рисунки в тази зала. Мълвеше тихо, сякаш на себе си:

— Знаех си, че някой ще дойде. Обаче не подозирах, че този някой ще сътвори толкова красиви и въздействащи картини.

Джак ме потупа по рамото и се наведе, за да ми прошепне:

— Доктор Хедлок пристигна. Уайърман иска да приключите по възможно най-бързия начин.

Централната зала — където бяха изложени платната от цикъла „*Момиче и кораб*“ — се намираше на пътя към кабинета и Елизабет можеше да напусне галерията (след като изпие питието си естествено) през служебния вход. Хедлок можеше да я съпроводи, ако имаше желание. Аз обаче се боях да минем покрай „*Момиче и кораб*“, и то не защото се притеснявах, че картините няма да ѝ харесат.

— Да продължим — разпреди се старицата, почуквайки с аметистовия си пръстен по страничната облегалка на количката. — Искам да ги разгледам. Без излишно разтакаване.

— Разбрано — кимнах и подкарах инвалидния стол към централната зала.

— Добре ли си, Еди? — попита ме тихо Пам.

— Всичко е наред.

— Напротив. Какво има?

Само поклатих глава. Вече се намирахме в централната зала. Картините висяха на височина от близо два метра. Други експонати нямаше. Стените бяха покрити с някаква груба кафява тъкан, подобна на брезент. Компания на платната от цикъла „*Момиче и кораб*“ правеше само картината „*Уайърман гледа на запад*“. Бавно се приближавахме към нея. Колелата на инвалидната количка се търкаляха безшумно по светлосиния килим. Шумът на тълпата зад нас или беше утихнал, или ушите ми го бяха блокирали. Сякаш виждах картините за пръв път — струваше ми се, че са отделни кадри, изрязани от кинолента. С всяка следваща картина образът ставаше все по-ясен и отчетлив, но винаги си оставаше един и същ — корабът, който бях зърнал за пръв път в съня си. И навсякъде за фон му служеше залезът. Гигантска, нажежена до червено кръв по водата и подпалвайки небосвода. Самият кораб бе тримачтов труп, доплавал по някакъв начин от чумното царство на смъртта. Платната висяха на парцали. На палубата не се виждаше жива душа. Във всяка линия се

криеше нещо зловещо и въпреки че не можех да определя точно какво. Изпитвах страх за малкото момиченце, което седеше сам-самичко в лодката си. Малкото момиченце с рокличка, чийто десен наподобяваше морски шах, нарисувано от мен на първата картина сред обагрения във виненочервено океан.

Тази първа картина не разкриваше названието на кораба на смъртта поради ъгъла, под който бе изобразен. В „Момиче и кораб № 2“ плавателният съд се бе завъртял лека, ала момиченцето (което продължаваше да е със същите изкуствени червени коси, но вече бе и с рокличка на точки, досущ като Рийба) закриваше всичко без буквата П. в номер три П беше станало „ПЕР“, а Рийба се бе превърнала в Илзе, макар и изобразена в гръб. И в лодката лежеше харпунът на Джон Истлейк.

Дори Елизабет да бе забелязала всичко подробности, тя не реагира. Бутах количката й, а корабът се уголемяваше, черните му мачти стърчаха като пръсти, платната му висяха като мъртва плът. Огненото небе пламтеше зловещо през дупките в разкъсаната материя. Названието му вече гласеше „ПЕРСЕ“. Вероятно това не беше пълното му име — имаше място за още букви, — ала ако беше така, те се криеха в сенките. В „Момиче и кораб № 6“ (корабът вече надвисваше заплашително над гребната лодка) момичето беше със син цял бански. Косата му вече беше оранжево-червена. Това беше единственото момиче в лодката, в чиято идентичност не бях сигурен. Навярно беше Илзе, след като и на другите картини беше тя... но не бях убеден. В тази картина във водата се бяха появили първите розови венчелистчета (плюс една-единствена топка за тенис с буквите „ДЪНЛ“), а на палубата се виждаха странни предмети — високо огледало (отразяващо залезната светлина и съответно обляно в кръв), детско конче-люлка, голям четвъртит куфар, купчина обувки. Същите вещи се виждаха на номер седем и осем, където там се присъединяваха и други: детско велосипедче, подпряно на фокмачтата, натрупани една върху друга автомобилни гуми на кърмата, голям пясъчен часовник в средната част на кораба...

Стъклото на часовника също отразяваше слънцето и изглеждаше пълен с кръв вместо с пясък. В „Момиче и кораб № 8“ още повече розови венчелистчета се носеха по водата между лодката и „Персе“. Топките за тенис също бяха увеличили броя си и сега бяха минимум

половин дузина. На шията на кончето-люлка висеше венец от гниеци цветя. Усещах вонята им в застиналия въздух.

— Мили Боже! — промълви Елизабет. — Колко силна е станала... — Лицето ѝ бе мъртвешки бледо и тя изглеждаше не на осемдесет и пет, а на двеста години.

„Кой?“ — опитах се да попитам, ала от устните ми не се откъсна и звук.

— Мадам... госпожице Истлейк... не бива да се напрягате — обади се Пам.

Прокашлях се.

— Ще ѝ донесеш ли чаша вода?

— Аз ще донеса, татко — предложи Или.

Старицата продължаваше да се взира в „Момиче и кораб № 8“.

— Колко от тези... *souvenirs*^[2]... си виждал? — попита тя.

— Нито един... въображението ми... — внезапно замълчах, връхлетян от светкавично прозрение — момичето в лодката на номер осем беше Илзе. Зелената рокля с гол гръб и кръстосаните презрамки изглеждаше непристойно за такова малко момиченце, но сега знаех защо; дъщеря ми си я беше купила неотдавна, поръчвайки я по интернет, и отдавна не беше малко момиченце. От друга страна, топките за тенис си оставаха загадка за мен, огледалото не означаваше нищо, нито пък автомобилните гуми. И не знаех със сигурност дали велосипедчето, подпряно на фокмачтата, бе принадлежало на Тина Гарибалди, макар да се боях, че е точно така... а и сърцето ми го нашепваше.

Ръката на Елизабет, мъртвешки студена, ме хвана за китката.

— На рамката на тази картина няма куршум.

— Не знам за какво го...

Възлестите ѝ пръсти стегнаха хватката си.

— *Знаеш*. Знаеш за какво говоря. Изложбата е разпродадена, Едгар. Да не мислиш, че съм сляпа? Има куршуми на рамките на всички картини, които разгледахме, даже и на номер шест, където в лодката седи сестра ми Ади, но не и на тази.

Обърнах се към платното, изобразяващо момиче с оранжева коса.

— Значи това е *сестра* ти?

Елизабет не реагира. Навярно изобщо не ме чу. Бе изцяло погълната от „Момиче и кораб № 8“.

— Какво смяташе да правиш? Да я върнеш обратно на Дума? — Гласът ѝ прокъркна сред тишината на галерията.

— Мадам... госпожице Истлейк... наистина не бива да се вълнувате — отново се обади Пам.

Очите на Елизабет пламтяха като въглени на фона на повехналото ѝ лице, ноктите ѝ се впиваха в китката ми.

— Може би искаш да я поставиш до тази, която вече си започнал?

— Не съм започвал...

Или бях? Паметта отново ми изневери, както често се случваше в моментите на стрес. Ако в този момент някой ме беше попитал как се казва френският приятел на голямата ми дъщеря, щях да кажа Рене. Като Магрит^[3]. Да, сънят ми започваше да се превръща в кошмар.

— *Картината, в която лодката е празна?*

Преди да отвърна, през тълпата се промуши Джийн Хедлок, следван от Уайърман и Илзе. Дъщеря ми носеше чаша с вода.

— Елизабет, време е да тръгваме — каза лекарят и сложи длан на рамото на старицата. Тя обаче отблъсна ръката му. Инерцията на удара достигна и чашата с вода, която излетя от ръката на Илзе и се счупи със звън в стената. Проехтя вик, а някаква жена — колкото и невероятно да звучи — се разсмя.

— Виждате ли това конче-люлка? — Елизабет посочи към картината. Ръката ѝ трепереше. Ноктите ѝ бяха лакирани в коралово розово, вероятно от Ан-Мари. — То беше на сестрите ми Теси и Лола. Те много го обичаха и навсякъде го мъкнеха със себе си. Беше намерено пред Рампопо — детската къщичка на страничната ливада, — след като се удавиха. Баща ми не можеше да го погледне, без да се просълзи. Хвърли го във водата по време на мемориалната служба. Заедно с венеца, разбира се. Венеца около шията му.

Тишината бе нарушавана единствено от хрипящото ѝ дишане. Мери Айър я наблюдаваше с големите си очи, забравила за привычката си да записва всичко — бележникът ѝ се намираше в отпуснатата покрай тялото ѝ ръка. С другата бе закрила устата си. После Уайърман посочи към вратата в стената, изкусно драпирана с кафява материя. Хедлок кимна. В следващата секунда и Джак се озова до нас и пое инициативата в свои ръце.

— Сега ще ви отведе оттук, госпожице Истлейк — заяви той и хвана дръжките на количката ѝ. — Не се притеснявайте за нищо.

— *Погледни килватерната струя на кораба!* — изкрещя ми Елизабет на финала на последната си поява пред обществото. — *Господи, нима не виждаш какво си нарисувал?*

Погледнах. Същото направи и семейството ми.

— Там няма нищо — прошепна Мелинда, гледайки недоверчиво към вратата, която се бе затворила зад Джак и Елизабет. — Тя луда ли е, или какво?

Или се бе понадигнала на пръсти, изпънала шия, за да вижда по-добре.

— Тате, това лица ли са? — попита плахо. — Лица във водата?

— Не — отвърнах, изумен от твърдостта на собствения си глас. — Това е само плод на въображението ти, възбудено от думите ѝ. Ще ме извините ли за секунда?

— Естествено — отвърна Пам.

— Мога ли да помогна, Едгар? — избоботи Кеймън с дълбокия си глас.

Усмихнах се. Бях изненадан от лекотата, с която постигнах тази усмивка. Явно и шокът си има своите плюсове.

— Благодаря, но не е необходимо. Лекуващият ѝ лекар е при нея.

Забързах към ватата на кабинета, потискайки желанието да се върна обратно. Мелинда не бе видяла нищо, за разлика от Илзе... разбрах, че малцина бяха способни да ги *видят*, дори и да им ги посочиш с пръст... а дори и тогава повечето хора щяха да ги сметнат за съвпадение или прищявка на художника.

Тези лица.

Тези крещящи удавнически лица в килватерната струя на кораба.

Лицата на Теси и Лора, но също така и други — под лицата на близначките... там, където червеното преливаше в зелено, а зеленото — в черно.

Едно от тях принадлежеше на девойката с оранжевите коси, облечена със старомоден бански костюм. Най-голямата сестра на Елизабет — Адриана.

[1] „Говори, памет!“ е заглавието на мемоарите на Владимир Набоков. — Б.пр. ↑

[2] Сувенир; реликва (фр.) — Б. Meduza [↑](#)

[3] Рене Магрит (1898–1967) — белгийски художник сюрреалист.
— Б.пр. [↑](#)

VII

Уайърман поеше Елизабет на малки глътки (с перие, както ми се стори), а Розенблат се суетеше наоколо, кършейки ръце в буквалния смисъл. Кабинетът изглеждаше пренаселен. Беше по-задушно, отколкото в галерията, и с всяка следваща минута ставаше все по-горещо.

— Моля всички да излязат! — извика Хедлок. — Всички, с изключение на Уайърман! Незабавно! Веднага!

Елизабет отмести чашата с длан.

— Едгар — изхриптя тя. — Едгар остава.

— Не, Едгар излиза — възрази Хедлок. — Достатъчно се развълнувахте...

Ръката му се озова пред нея. Старицата я хвана и я стисна — вероятно с неочаквана сила, понеже очите на Хедлок внезапно се разшириха.

— *Остава* — прошепна тя, ала шепотът ѝ не търпеше възражения.

Хората започнаха да излизат. Чух как Дарио казва на събралата се тълпа, че всичко е наред, просто госпожица Истлейк почувствала лека слабост, но лекарят ѝ е при нея и тя вече е по-добре. Джак тъкмо прекриваше прага, когато Елизабет му извика:

— Млади човече!

Той се обърна към нея.

— Не забравяйте!

Помощникът ми кротко ѝ се усмихна и ѝ отдаде чест.

— Няма да забравя, мадам. Бъдете сигурна.

— Трябваше веднага да ви помоля за това — въздъхна тя и Джак се ски зад вратата. После добави с немощен глас, сякаш силите ѝ се бяха стопили: — Той е добро момче.

— За какво да го помолите? — поинтересува се Уайърман.

— Да се порови из тавана за една кошница за пикник. На семейния портрет, който е на стълбищната площадка, леля Мелда я държи. — Елизабет ме изгледа укорително.

— Съжалявам — отвърнах. — помня, че ми споменахте за нея, но все... рисувах и...

— Не ви обвинявам. — Очите ѝ сякаш бяха потънали дълбоко в гнездата си. — Би трябвало да се досетя. Това е нейната сила. Същата сила, която ви доведе тук. — Тя погледна към Уайърман. — Както и теб.

— Достатъчно, Елизабет — намеси се Хедлок. — Искам да ви заведа в болницата и да ви направя няколко изследвания. Да ви сложа на система, да си починете...

— Съвсем скоро ще се отдам на безкрайна почивка — усмихна се старата жена, демонстрирайки изкуствените си челюсти. Погледът ѝ отново се спря върху мен. — Онче-бонче — счупено пиронче. За нея всичко това е игра. Всичките ни скърби. И отново се е пробудила. — Ръката на Елизабет, смразяващо студена, се отпусна върху китката ми. — *Едгар, тя се е пробудила!*

— Кой? Кой, Елизабет? Персе?

Тялото ѝ внезапно се разтърси и бе запратено назад към облегалката на стола. Сякаш през нея бе преминал електрически ток. Ръката върху китката ми се стегна и кораловите нокти се забиха в кожата ми, оставяйки пет червени полумесеца. Устата се отвори, обаче този път усмивката бе заменена от озъбена гримаса. Главата ѝ се килна назад и аз чух как нещо изхрущя.

— *Хванете стола, преди да се е преобърнал!* — изрева Уайърман, ала аз бях безсилен да откликна на призива му. Имах само една ръка и Елизабет се бе вкопчила в нея. В мъртва хватка.

Хедлок улови една от дръжките и количката се катурна не назад, а настрани, удряйки се в бюрото на Джими Йошида. Пристъпът я бе обхванал с пълна сила и жената се тресеше като кукла на конци. Мрежичката ѝ за коса се бе освободила и се вееше напред-назад, хвърляйки ярки отблясъци под флуоресцентните лампи. Краката ѝ потръпваха и едната алена обувка бе излетяла встрани. „*Ангелите искат да носят червените ми обувки*“^[1] — казах си аз и сякаш в отговор на тази мисъл от носа и устата на Елизабет рухна кръв.

— *Дръжте я!* — изкрещя Хедлок и Уайърман се хвърли към накланящия се инвалиден стол.

„*Тя го направи — помислих си аз. — Персе. Каквото и да се крие зад това име.*“

— Държа я! — извика Уайърман. — Обадете се на 911!

Хедлок заобиколи бюрото, вдигна телефона и набра номера.

— Мамка му! Дава заето!

Измъкнах слушалката от ръката му.

— Трябва да набереш 9, за да излезеш от вътрешния — казах, докато пръстите ми натискаха бутоните на притиснатия между ухото и рамото ми апарат. Когато спокойният женски глас от другия край на линията ме попита какво се е случило, можах да обясня всичко. Адресът обаче бе излетял от главата ми. По дяволите, бях забравил даже името на галерията.

Подадох слушалката на Хедлок и се върнах при Уайърман.

— Господи, Исусе! — прошепна той. — *Знаех си*, че не бива да я водя тук. *Знаех си...* но тя толкова *настояваше...*

— В безсъзнание ли е? — Погледнах я как седи изгърбена в количката. Отворените ѝ очи гледаха немиждащо в някаква точка в далечния ъгъл. — Елизабет?

Никакъв отговор.

— Това инсулт ли беше? — попита Уайърман. — Не знаех, че може да доведе до подобни пристъпи.

— Едва ли — отвърнах. — Нещо ѝ запуши устата. Отиди с нея в болницата...

— Естествено, че ще...

— И ако каже още нещо, *слушай внимателно*.

Хедлок се върна при нас.

— В болницата я очакват. Линейката ще пристигне всяка минута. — Той изглежда сурово Уайърман, след което изражението му се смекчи. — Хайде, всичко е наред!

— Какво му е наред? — учуди се Уайърман. — Какво значи това „всичко е наред“?

— Ако нещо подобно е трябвало да се случи, къде според вас тя би *искала* то да се случи? Вкъщи в постелята или в галерията, където е прекарала толкова щастливи дни и нощи?

Уайърман шумно въздъхна, кимна и коленичи до Елизабет, галейки косите ѝ. Лицето ѝ се бе покрило с червени петна, сякаш нещо бе предизвикало силна алергична реакция.

Хедлок наклони главата ѝ назад, стараяйки се да облекчи отчаяните ѝ опити да вкара въздух в дробовете си. Не след дълго

чухме пронизителния вой на приближаваща се линейка.

[\[1\]](#) Песен на британския рок певец и композитор Елвис Костело от 1970 г. — Б.пр. [↑](#)

VIII

Празненството по случай откриването на изложбата продължаваше и аз продължавах да бъда главното действащо лице. Донякъде заради усилията на Дарио, Джими и Алис, но най-вече благодарение на Елизабет. Мисля, че тя би искала точно това. Моят „миг на слава“, както бе нарекла изложбата.

Обаче не отидох на тържествената вечеря след откриването. Извиних се и изпратих Пам и момичетата заедно с Кеймън, Кати и някои други гости от Минесота. Докато ги наблюдавах как потеглят, изведнъж си дадох сметка, че не бях помолил никого да ме закара до болницата. Стоях сам пред галерията, утешавайки се с мисълта, че Алис Окойн още не си е тръгнала, когато пред мен спря старичък мерцедес и прозорецът на предната врата се спусна.

— Сядайте — разнесе се от купето гласа на Мери Айър. — Ако сте за Мемориалната болница, ще ви закарам. — Тя забеляза, че се колебае, и се усмихна кисело. — Уверявам ви, че днес Мери почти не е пила, а след десет вечерта по улиците на Сарасота няма никакво движение. Старците пият уиски и прозак и се настаняват удобно, за да гледат Бил О'Райли по „ТиВо“.

Влязох в колата. Вратата издрънча при затварянето си и за момент ми се стори, че задникът ми ще тупне на Палм Авеню. В крайна сметка обаче седалката се оказа на мястото си.

— Вижте, Едгар... — Тя замлъкна. — Мога ли все още да ви наричам Едгар?

— Естествено.

Мери кимна.

— Чудесно. Не помня добре как се разделихме. Когато пия повечко... — Тя сви костеливите си рамене.

— Разделихме се като приятели.

— Това е добре. Що се отнася до Елизабет... там нещата не са никак добре, нали?

Кимнах. Боях се, че ако си отворя устата, от гърлото ми няма да излезе нито звук. Улиците наистина се оказаха пуси. По тротоарите

нямаше жива душа.

— Навремето тя имаше връзка с Джейк Розенблат. Работата беше доста сериозна.

— И какво се случи?

Мери поклати глава.

— Не мога да кажа със сигурност. Ако реша да гадая, бих казала, че навярно беше свикнала да живее самостоятелно и не искаше да допусне друг човек до себе си. За известно време — да, но не за повече. Джейк обаче така и не можа да я забрави.

Спомних си как беше казал „*Майната им на правилата, госпожице Истлейк!*“ И се запитах как ли я бе наричал в леглото. Със сигурност не „госпожице Истлейк“. Размишленията от този род обаче са тъжни и болезнени.

— А може би е за добро. Тя се разпада, Едгар. Ако я познавахте в годините, когато беше млада, щяхте да знаете, че за нищо на света не иска да свърши по този начин.

— Как бих искал да я видя млада...

— Мога ли да направя нещо за семейството ви?

— Не — отвърнах. — Вечерят с Дарио, Джими и целия щат Минесота. Ще се присъединя към тях по-късно, стига да мога — може би за десерта, — и съм си запазил стая в „Риц“, където смятам да нощувам. А ако не стане тази вечер, ще ги видя утре сутринта.

— Това е добре. Изглеждат ми мили хора. Проявяващи разбиране.

Пам действително проявяваше повече разбиране, отколкото преди развода. Естествено, не биваше да подминавам факта, че сега се намирам във Флорида и рисувам, а не в Минесота, където предимно й крещях. Или се опитвах да я наръбам с кош за масло.

— Смятам да засипя с хвалби изложбата ви, Едгар. Съмнявам се, че тази вечер думите ми ще означават нещо за вас, но мисля, че по-нататък ще ви бъдат от полза. Картините ви са необикновени.

— Благодаря ви, Мери.

В тъмнината пред нас мъждукаха светлинките на болницата. В съседство имаше сладкарница за понички и гофрети. Вероятна тя осигуряваше доста работа на кардиологичното отделение.

— Ще предадете ли на Либи най-добрите ми пожелания, ако състоянието ѝ го позволи?

— Непременно.

— Имам нещичко за вас. В жабката е. Кафяв плик. Смятах да използвам този материал като примамка, за да ми дадете интервю и след изложбата, но... карай да върви.

Не успях да се справя веднага с копчето, отварящо жабката, но в края на краищата вратичката зейна като челюст на мъртвец. Освен плика, вътре имаше и доста други неща (навярно някой геолог би могъл да открие образци, датиращи от 1965 година), обаче веднага го забелязах. На лицевата му страна бяха напечатани името и фамилията ми.

Тя паркира пред болницата, в зоната с табелка „ПЕТ МИНУТИ ЗА СЛИЗАНЕ И КАЧВАНЕ“.

— Очаква ви изненада. Аз поне останах доста изненадана. Една стара приятелка, редактор, изкопа за мен тази статия. По-възрастна е от Либи, но умът ѝ е остър като бръснач.

Отворих плика и извадих два листа — ксерокопия на материал от прастар вестник.

— Това е от „Седмичен отзвук“, издаван на Порт Шарлът. Броят е от юни хиляда деветстотин двацет и пета година — поясни Мери. — По всяка вероятност това е същата статия, която е видяла приятелката ми Аги, и ми се е изплъзнала поради една-единствена причина — никога не съм търсила толкова далеч на юг. Освен това „Седмичен отзвук“ спира да излиза през 1931.

Светлината на уличната лампа, под която бяхме паркирали, не ми позволяваше да разчета дребния шрифт, но прочетох заглавието и разгледах fotografia. Доста дълго я гледах.

— Означава нещо за вас, нали? — попита Мери.

— Да. Просто не знам какво.

— Ще ми кажете ли, когато разберете?

— Непременно. Вероятно дори ще ми повярвате. Но, Мери... това ще бъде история, която няма да можете да публикувате. Мерси за возенето. И ви благодаря, че дойдохте на изложбата ми.

— И двете неща ми доставиха удоволствие. Е забравяйте да предадете на Либит най-добрите ми пожелания.

— Ще ѝ предам.

Но така и не го направи. Не знаех, че вече се бях срещнал за последен път с Елизабет Истлейк.

IX

Дежурната медицинска сестра в отделението за интензивна терапия ми каза, че Елизабет е в операционната. Когато я попитах по каква причина, не можа да ми отговори точно. Огледах просторната чакалня.

— Ако търсите господин Уайърман, мисля, че отиде до кафето. На четвъртия етаж.

— Благодаря ви. — Вече се обръщах към асансьора, но внезапно се сетих за нещо. — Доктор Хедлок участва ли в хирургичния екип?

— Мисля, че не — отвърна сестрата, — но и той е в операционната.

Отново ѝ благодарих и се отправих в търсене на Уайърман. Намерих го в далечния ъгъл на кафето. Седеше пред картонена чаша с размерите на минометен снаряд от Втората световна война. Единствените посетители освен нас бяха няколко медицински сестри и санитарии и разтревожено семейство, окупирали другия ъгъл на заведението. Повечето столови бяха сложени с краката нагоре върху масите, а една жена с уморен вид и червен халат чистеше пода. Между гърдите ѝ на тънко шнурче висеше дигитален музикален плейър.

— *Hola, mi vato*^[1] — усмихна се тъжно Уайърман.

Косите му — прилежно сресаните му назад коси, когато се появи в галерията с Елизабет и Джак — сега падаха пред ушите му, а под очите му се виждаха тъмни кръгове.

— Не искаш ли кафе? На вкус е като машинно масло, но поне държи клепачите отворени.

— Не, мерси. Ще ми стигне и глътка от твоето. — Имах три таблетки аспирин в джоба на панталоните си. Извадих ги, метнах ги в устата си и ги преглътнах с малко кафе.

Събеседникът ми сбърчи нос.

— Държал си ги в джоба си, където гъмжи от микроби. Гнусно.

— Имам силна имунна система. Как е тя?

— Не е добре — въздъхна той и ме изгледа унило.

— Дойде ли на себе си в линейката? Каза ли нещо друго?

— Да.

— Какво?

От джоба на лепената си риза Уайърман извади изпомачкана покана за изложбата с надпис „ГЛЕДКИ ОТ ДУМА“ на лицевата страна. На обратната бе написал три реда. Буквите „скачаха“ нагоре-надолу (вероятно линейката доста бе друсала), но успях да ги прочета.

„*Масата тече.*“

„*Ще поискаш, но не бива.*“

„*Удавете я, за да заспи отново.*“

Във всички фрази имаше нещо зловещо, но от последната кожата на ръцете ми настръхна.

— Нещо друго? — Върнах му поканата.

— Няколко пъти произнесе името ми. Позна ме. Произнесе и твоето, Едгар.

— Виж това — каза аз и му подадох кафявия плик.

Уайърман ме попита откъде съм го намерил и аз му обясних. Той отбеляза, че това е доста подозрително съвпадение, при което аз само вдигнах рамене, защото си спомних какво ми беше казала Елизабет: „*Водата вече тече по-бързо. Скоро ще се появят бързеите.*“ Е, наистина се бяха появили. И имах предчувствие, че това е само началото.

Бедрото ми вече не ме болеше толкова — нощните му стенания се бяха превърнали в обичаните хлипания. Според народната мъдрост кучето е най-добрият приятел на човека, ала аз бих гласувал за аспирина. Преместих стола, седнах до Уайърман и прочетох отново заглавието: **„ДЕТЕ ОТ ДУМА КИ СЪС СМАЙВАЩИ СПОСОБНОСТИ СЛЕД ПАДАНЕ — ВУНДЕРКИНД ЛИ Е?“** под него имаше снимка, на която се виждаше млад мъж, когото често бях виждал по бански костюм — Джон Истлейк от периода преди да натрупа излишните килограми. Той се усмихваше и държеше в обятията си усмихнато малко момиченце. Елизабет изглеждаше по същия начин, както и на семейния портрет „Тате и неговите дъщери“, само че сега държеше в ръчичките си рисунка, която протягаше към обектива, а главата ѝ беше бинтована. Фотографът бе запечатал и още едно момиче, вече тийнейджърка — голямата сестра, Адриана, и да, косите ѝ най-вероятно бяха червени. Не тя обаче привлече вниманието ни, нито пък Джон Истлейк или мъничето с превързаната глава.

— Свети, Боже! — промълви Уайърман.

Рисунката, която малката Елизабет държеше в ръце, изобразяваше кон, застанал до ограда, който широко (съвсем не по конски) се усмихваше. На преден план, с гръб към нас, стоеше малко момиченце със златни къдрици, което подаваше на усмихнатия кон морков с размерите на ловна пушка. От двете му страни, почти като театрални завеси, растяха палми. В небето плуваха пухкави облаци, а от огромното слънце струяха весели лъчи.

Това си беше детска рисунка, но талантът на създателката ѝ бе извън всякакви съмнения. В коня се усещаше такава *joie de vivre*^[2], че усмивката му изглеждаше като кулминацията на някаква изключително смешна шега.

Човек може да събере десетина студенти по живопис и да им каже да нарисуват щастлив кон, но бас държа, че никой няма да успее да постигне успеха на тази рисунка. Дори великанският морков изглеждаше не като грешка, а като елемент от смеха, който само го засилваше — своеобразен художествен стероид.

— Това *не* е шега — измърморих аз, навеждайки се към ксерокопието... ала без особен резултат. Четири фактора последователно влошаваха качеството на изображението — самата фотография, копие то ѝ във вестника, ксерокопието на страницата и... времето. По грубите ми преценки бяха минали над осемдесет години.

— Какво искаш да кажеш? — учуди се събеседникът ми.

— Начинът, по който е нарисуван конят. И моркова. И даже слънчевите лъчи. Това е детски вик на неземно щастие, Уайърман!

— Според мен си е детска шегичка. Просто не може да е друго. Та тя е била само на две години! Едно двегодишно дете не може да нарисува фигурки от чертички и кръгчета и да ги нарече тати и мама, не смяташ ли?

— Случилото се с Кенди Браун шегичка ли е? Или с куршума заседнал в мозъка ти? Който вече го няма?

Той замълча.

Почуках с нокът по думата „ВУНДЕРКИНД“.

— Виж, даже са намерили правилния термин. Кажи ми, ако беше бедна и чернокожа, нямаше ли да я нарекат „НЕГЪРЧЕ УРОД“ и да я пратят в цирка? Защото според мен щеше да стане точно така.

— Ако беше бедна и чернокожа, никога нямаше да пишат за нея по вестниците. И нямаше да падне от теглена от пони количка.

— Това ли е ста... — внезапно замлъкнах и отново се вгледах в прастарата снимка. Сега обаче погледът ми беше прикован в голямата сестра. Адриана.

— Какво? — попита Уайърман и в гласа му звучеше въпросът: „Какво видя пък сега?“

— Банският ѝ костюм. Да ти изглежда познат?

— Не се вижда целият, само горната му част... Останалото се закрива от рисунката на Елизабет.

— Какво можеш да кажеш за тази част, която се вижда?

Той дълго се взираше в ксерокопието.

— Бих искал да имам лупа.

— Лупата щеше само да влоши нещата.

— Добре, *tushacho*, *наистина* ми изглежда познат... но може би твоите думи го направиха такъв.

— Ако се вземат всички картини от цикъла „Момичето и корабът“, само едно от момичетата в лодката ме изпълваше със съмнения — това от номер шест. С оранжево-червените коси и синия бански костюм с жълтата ивица около врата. — Посочих към смътното изображение на Адриана. — Това е същото момиче. Със същия бански костюм. Абсолютно сигурен съм. Елизабет веднага я позна.

— И какво пише тук? — попита Уайърман. Той започна да преглежда текста на статията, масажирайки слепоочията си с пръсти. Запита се дали окото му не го безпокои. — Стига, бе! Просто... Ох, всичко това е шибано... — Той ме погледна, като продължаваше да разтрива слепоочията си, и аз видях, че очите му са разширени от изумление. — Паднала от проклетата количка и ударила главата си в камък, така пише тук. Дошла на себе си в кабинета на семейния лекар, когато вече възнамерявали да я заведат в болницата в Сейнт Пит. После започнали пристъпите. Цитирам: „*Припадъците на малката Елизабет продължават, обаче не са много тежки и засега не ѝ причиняват вреда.*“ И изведнъж започнала да рисува!

— Вероятно инцидентът е станал скоро след като са се снимали за онзи семеен портрет, понеже тя изглежда по същия начин, а на тази възраст децата бързо се променят — предположих аз.

Уайърман сякаш не ме чу.

— Всички сме в една лодка — каза той.

— Понечих да го попитам какво има предвид, но в следващия миг ме осени.

— *Si, señor.*

— Тя пада на главата си. Аз се прострелвам в главата. *Твоята* глава я премазва шибан товароподемник.

— Кран.

Той махна с ръка, сякаш за да покаже, че няма никаква разлика. После стисна единствената ми китка. Пръстите му бяха студени.

— Имам няколко въпроса, *tuchacho*. Защо тя е престанала да рисува? И защо аз никога не съм започнал?

— Не мога да ти кажа точно защо е спряла. Може би е забравила, че е рисувала — изградила си е психологична бариера, — или съзнателно е лъгала. Що се отнася до теб, твойт талант е емпатията^[3]. А на Дума Ки емпатията ти се е превърнала в телепатия.

— Пълни глу... — той не довърши фразата си.

Аз чаках.

— Не. Не са глупости. Сега обаче от телепатията ми няма и помен. Искаш ли да ти кажа нещо, *amigo*?

— Давай.

Той посочи към семейството от другия ъгъл на заведението. Спореха оживено за нещо. Бащата размахваше пръст към майката. Или към сестра си.

— Преди няколко месеца щях да зная за какво се разправят. Сега мога само да гадая.

— Източникът и на двете вероятно е един и същ — заключих. — Би ли заменил едното за другото? Зрението за четенето на мисли?

— Господи, не! — Той се огледа наоколо. Устните му бяха извити в иронична, крива, лишена от надежда усмивка. — Не мога да повярвам, че водим такъв разговор, знаеш ли? Често си мисля, че един ден ще се събудя и всичко ще бъде както преди — редник Уайърман, застанете мирно.

Погледнах го в очите.

— Това няма да се случи.

[1] Здравей, приятелю (исп.). — Б.пр. ↑

[2] Радост от живота (фр.) — Б.пр. ↑

[3] Психологически термин, обозначаващ способността за съпричастие, съчувствие. — Б.пр. ↑

Х

Според „Седмичен отзвук“ малката Елизабет (почти в цялата статия я наричаха така) бе започнала да рисува още в първия си ден след завръщането си у дома. Бързо прогресирала и по думите на бащата „развивала уменията и майсторството си с всеки изминал час“. Започнала с цветни моливи („Да ти звучи познато?“ — попита ме Уайърман), преди да премине към акварелните бои, които самият Джон Истлейк ѝ донесъл от Вийнъс.

През следващите три месеца, прекарани предимно в леглото, Елизабет нарисувала стотици акварели, създавайки ги с такава бързина, която според бащата и другите момичета (мнението на леля Мелда не бе цитирано в статията) била направо плашеща. Истлейк се опитал да я накара да забави темпото (такава била препоръката на лекаря), ала се получил обратен ефект. Намесата на бащата предизвикала раздразнителност, пристъпи на плач, безсъние, висока температура... Малката Елизабет се оплаквала, че когато не рисува, я боли главата. Джон Истлейк отбелязва, че докато дъщеря му рисува, тя „яде като онези коне, които толкова обича да изобразява“. Такова изказване явно бе направило голямо впечатление на автора на статията, някой си М. Рикърт, а мен ме накара да си припомня собствените си пристъпи на необуздан глад.

Тъкмо възнамерявах да прочета за трети път този текст с размазани думи и букви (Уайърман седеше до мен, от страната на ампутираната ми дясна ръка), когато вратата се отвори и в заведението влезе Джийн Хедлок. Се още носеше черната вратовръзка и яркорозовата риза, с която се бе появил на изложбата, макар че бе разхлабил връзката си и беше разкопчал най-горното копче на ризата си. Все още носеше зелените панталони от хирургическото отделение и зелените чехли върху обувките си. Сякаш не смееше да отдели очи от земята. Накрая вдигна глава и аз видях, че лицето му е тъжно и сбръчкано като муцуната на престаряло куче.

— В единайсет и деветнайсет — промълви той. — Нямаше никакви шансове.

Уайърман закри лицето си с длани.

XI

Прибрах се в хотела в един без петнайсет през нощта. Бях изнемощял от умора, бедрото ме болеше и съжалявах, че ми се налага да нощувам тук. Искаше ми се да се пренеса в спалнята си в „Розовата грамада“. Искаше ми се да се излегна по средата на леглото, да захвърля странната нова кукла на пода, както бях постъпил с декоративните възглавници, и да притисна Рийба към себе си. Искаше ми се да лежа и да гледам въртящия се вентилатор. А повече от всичко ми се искаше да заспя, слушайки приглушения шепот на раковините под къщата.

Вместо това трябваше да се примиря с ярко осветеното, натруфено, гъмжащо от хора и шумно (дори и в този час свиреше пиано) хотелско фоайе. Обаче семейството ми беше тук. Бях пропуснал тържествената вечеря и не можех да пропусна и тържествената закуска.

Поисках ключа за стаята си от човека на рецепцията и го получих заедно с цял куп пликове със съобщения. Започнах да ги отварям едно подир друго. Предимно поздравления. Оставеното от Илзе беше по-различно: *„Добре ли си? Ако не те видя до осем сутринта, тръгвам да те търся. Честно предупреждение.“*

Най-отдолу лежеше плик от Пам. Съобщението ѝ се състоеше само от четири думи — *„Разбрах, че е починала.“* Всичко останало се подразбираше от сложения в плика магнитен ключ от стаята ѝ.

XII

Няколко минути по-късно стоях с ключа в ръка пред номер 847. Ту го доближавах до процепа, ту протягах ръка към звънеца, ту поглеждах към асансьора в края на коридора. Вероятно бях прекарал така пет минути или повече, твърде изтощен, за да взема решение, и кой знае колко време щях да вися тук, ако вратата на асансьора не се отвори и не дочух весел пиянски смях. Том и Бози или Големия Анджи и жена му? Или пък Лин и Рик? В крайна сметка бях наел почти всички стаи на етажа.

Пъхнах ключа в електронната ключалка, където не се налагаше да го завърташ, зелената лампичка светна и аз пристъпих вътре тъкмо когато смехът започна да се приближава.

Бях запазил за Пам цял апартамент и размерите на хола бяха впечатляващи. Явно преди откриването тук бе имало скромно празненство, понеже видях две масички на колелца, множество чинии с остатъци от сандвичи плюс две — не, три — купи за шампанско. Над две от тях стърчаха гърлата на бутилки — тези войници бяха отслужили своето. Третият воин се крепеше на последни издихания.

Отново се замислих за Елизабет. Видях я да седи до Порцелановия й град, досущ като Кетрин Хепбърн в „Жена на годината“, и чух гласа й: „*Виж как съм наредила децата пред училището! Виждаш ли ги?*“

Болката е най-великата сила на любовта. Така казва Уайърман.

Продължих напред, лавирайки между столовете, на които предната вечер бяха седели най-скъпите ми хора, разговаряйки, смеейки се и (бях сигурен в това) вдигайки тостове за мое здраве. Извадих последната бутилка от водата, в която се бе превърна ледът, вдигнах я, загледан в панорамния прозорец, гледащ към Сарасотския залив, и изрекох:

— Това е за теб, Елизабет. *Hasta la vista, mi amada*^[1].

— Какво значи „*amada*“?

Обърнах се. Пам стоеше до вратата на спалнята. Носеше синя нощница, която не си спомнях. Косите й падаха свободно по раменете.

Не помнех да е била с толкова дълга коса, откакто Илзе завърши прогимназията.

— Скъпа — отвърнах аз. — Научих тази дума от Уайърман. Жена му е била мексиканка.

— Била?

— Починала е. Кой ти каза за Елизабет?

— Младежът, който работи за теб. Помолих го да ми звънне, ако има новини. Ужасно съжалявам.

Усмихнах се. Опитах се да върна бутилката на мястото ѝ, но не уцелих кофата. Мамка му, не уцелих и масата. Шишето падна върху килима и се завъртя. Някога, много отдавна Дъщерята на Кръстника е била малко момиченце, протягащо рисунката на усмихнатия кон към апарата на фотографа, който по всяка вероятност е бил крещящо облечен мъж със сламена шапка и тиранти. После се е превърнала в старица, изтръскваща остатъците от живота си в инвалидна количка под светлината на флуоресцентните лампи на една художествена галерия, докато мрежичката ѝ за коса се мятеше напред-назад... А времето между тези събития? Сякаш се бе свило до краткия миг, необходим да кимнеш или да помахаш с ръка към чистото синьо небе. В крайна сметка всички падаме и се разбиваме на земята.

Пам протегна ръце към мен. Пълната луна надничаше зад панорамния прозорец и сиянието ѝ ми позволи да видя розата, татуирана на гърдите на Пам. Нещо ново и различно... ала гърдите си бяха същите. Познавах ги добре.

— Ела при мен — каза тя.

Отидох при нея. Закачих с болното си бедро една от масичките на колелца, извиках и залитнах, преодолявайки последните две крачки до обятията ѝ, мислейки си, че ей сега ще рухнем на земята, аз отгоре ѝ. Може би дори щях да ѝ счупя няколко ребра. И защо пък не? На Дума Ки бях качил десетина килограма.

Пам обаче се оказа достатъчно силна. Бях го забравил. Тя успя да ме удържи, макар и в началото да отстъпи към вратата, ала бързо се изправи и ме прегърна с две ръце. Аз я прегърнах със своята и положих буза на рамото ѝ, вдъхвайки мириса ѝ.

„Уайърман! Събудих се рано и прекарах тъй чудесно времето с моите статуетки.“

— Хей, Еди, уморен си. Да си легнем.

Тя ме отведе в спалнята. Тук прозорецът беше по-малък и лунното сияние — по-приглушено, но поне чувах постоянните въздишки на водата.

— Сигурна ли си...

— Ш-ш-шт.

„Сигурна съм, че ми казахте фамилията си, но не мога да си я спомня, както толкова други неща...”

— Никога не съм искал да ти причиня болка. Толкова съжалявам. Тя допря два пръста до устните ми.

— Не искам съжаленията ти.

Седяхме един до друг на потъналото в мрак легло.

— А какво искаш?

Тя ми отговори с целувка. Дъхът ѝ беше топъл и ухаеше на шампанско. За известно време забравих за Елизабет и Уайърман, за кошницата за пикник и за Дума Ки. За известно време бяхме само тя и аз... досущ като в предишния ми живот, когато имах две ръце. После успях да си открадна малко вън, докато през прозореца не надникнаха първите лъчи на новия ден. Загубата на паметта невинаги представлява проблем; понякога (може би доста често) се оказва неговото решение.

[1] Сбогом, скъпа моя (исп.) — Б.пр. ↑

КАК ДА НАРИСУВАМЕ КАРТИНА (VIII)

Бъдете смели. Не се страхувайте да рисувате тайното. Никой не е казал, че изкуството винаги е нежен бриз; понякога то е ураган. Ала дори и тогава не трябва да се колебае или да промените курса си. Защото кажете ли си най-голямата лъжа на лошото изкуство (че всичко е под контрола ви), ще пропуснете шанса да запечатате истината. Помнете, че истината невинаги е красива. Има случаи, когато истината е големия урод.

Малките сестри казват: „Това е жабата на Либит. Жабата с жъби.“

А понякога тя е нещо много по-страшно. Нещо като Чарли с яркосините панталони.

Или НЕЯ.

Ето рисунка, на която се вижда как малката Либит притиска пръстче до устните си. Тя казва: „Шшшт.“ Тя казва: „Ако говорите, тя ще ви чуе, затова шшшт.“ Тя казва: „Лоши неща могат да се случат и летящите по гръб говорещи птици са само първото, така че шшшт. Ако се опитате да избягате, нещо ужасно ще изскочи иззад кипариса и ще ви нападне на пътя. Още по-страшни твари живеят във водата край Сенчестия бряг — по-страшни от Големия урод, по-страшни и от Чарли, който е толкова бърз. Те се спотайват във водата и чакат, за да ви удавят. Но запомнете, че даже и да ви удавят, това още не е краят, не — съвсем не е краят. Затова — шшшт.“

Ала за истинския художник истината е по-важна от всичко. Либи Истлейк може да затвори устата си, но не е способна да спре боите и моливите си.

Има само един човек, с когото се осмелява да говори, и само едно място, където може да го стори — единственото място в „Гнездото на чаплата“, където НЕЙНАТА хватка сякаш отслабва. Тя убеждава леля Мелда да отиде там с нея. Опитва се да ѝ обясни как се е стигнало дотук, как талантът ѝ е имал нужда от истината и как истината се е изплъзнала от контрола ѝ. Опитва се да обясни как

рисунките започнали да управляват живота ѝ и как е намразила малката порцеланова кукла, която татко открива сред съкровищата — малката порцеланова жена, нейната заслужена награда. Опитва се да обясни най-съкровения си страх — ако не направят нещо, смъртта ще настигне не само близначките; те просто си отидоха първи. След тях ще последват и други.

Тя събира цялата си смелост (а на нейната възраст наистина се изисква доста смелост за това) и разказва цялата истина, колкото и безумна да изглежда. Започва с урагана (как го е извикала), но идеята не е била на Либит — идеята е била на ОНАЗИ.

Мисля, че леля Мелда ѝ вярва. Дали защото е виждала Големия урод? Или защото е виждала Чарли?

Според мен е виждала и двамата.

Истината трябва да излезе на бял свят — това е основата на изкуството. Но това не значи, че целият свят трябва да я види.

Леля Мелда я пита: „Къде е сега новата ти кукла? Порцелановата ти кукла?“

Либит отговаря: „В моята специална съкровищница. В тайника на сърцето.“

Леля Мелда я пита: „Как се казва?“

Либит отговаря: „Перси.“

Леля Мелда казва: „Перси ми звучи като име на момче.“

Либит отговаря: „Нищо не мога да направя. Казва се Перси. Това е истината.“ — И добавя: — „Перси има кораб. Той изглежда хубав, но не е хубав. Той е лош. Какво да правим, лельо?“

Леля Мелда мисли над това, докато стоят в единственото безопасно място. И аз съм сигурен, че тя е знаела какво трябва да се направи. Може и да не е била художествен критик (като Мери Айър), но мисля, че е знаела. Смелостта се проявява, не се показва. Истината може отново да бъде скрита, ако е прекалено ужасяваща, за да бъде показана на света. И това често се случва. Нещо повече — сигурен съм, че се случва непрекъснато.

Мисля, че у всеки истински художник ще се намери червена кошница за пикник.

ЧЕТИРИНАЙСЕТА ГЛАВА

ЧЕРВЕНАТА КОШНИЦА

I

— Ще ми позволите ли да използвам басейна ви, господине?

Илзе позелени шорти и зелено горнище. Беше боса, не си беше сложила грим и лицето ѝ изглеждаше подпухнало от съня. Косата ѝ бе завързана на конска опашка (както правеше, когато беше на единайсет години) и ако не бяха закръглените ѝ гърди, би могла да мине за четвъртокласничка.

— Моля, заповядайте — отвърнах аз.

Тя седна до мен на лъскавите плочки. Намирахме се по средата на басейна — задникът ми скриваше цифрите **1,50**, а нейният буквичката **м**.

— Рано си станала — добавих, макар че това не ме изненадваше. Илзе открай време бе чучулигата в семейството.

— Тревожех се за теб. Особено след като господин Уайърман се обади на Джак и му каза, че милата старица е умряла. Джак ни го съобщи. Още бяхме на вечерята.

— Знам.

— Толкова ми е жал... — Тя положи глава на рамото ми. — Как можа да се случи точно на твоята специална вечер...

Прегърнах я.

— Поспах няколко часа и станах, защото се беше съмнало. И щом погледнах през прозореца, кого, мислиш, че видях да стои сам-самичък до басейна?

— Не можах да спя повече. Надявам се, че не съм събудил май... — замълчах, понеже забелязах как се ококориха очите на Илзе. — Не си фантазирай нищо, бисквитке. Просто утешение — нищо друго.

Нещата не се бяха ограничили *само* до утешението, ала нямах намерение да анализирам случилото се пред дъщеря си. Нито пък пред самия себе си.

Тя сви рамене, но после изправи гръб, наклони глава и ме изгледа усмихнато.

— Ако лелееш някакви надежди, това си е твое право — продължих аз. — Мога само да те посъветвам да проявиш сдържаност.

Винаги ще се грижа за нея, но понякога хората се отдалечават толкова много, че вече нямат път назад. Мисля... сигурен съм, че нашият случай е точно такъв.

Илзе отново се вгледа в равната водна повърхност и усмивката ѝ помръкна. Не ми беше приятно да я гледам такава, но може би това беше най-добрият вариант.

— Е, щом е така... — въздъхна тя.

Тези думи ми даваха право да сменя темата. Нямах голямо желание, ала бях неин баща, а тя в много отношения си оставаше дете. Тоест колкото и да скърбях за Елизабет Истлейк, колкото и сложна да беше ситуацията, в която се бях оказал, никой не ме беше освободил от родителските ми задължения.

— Ще те питам нещо, Или.

— Слушам те, тате.

— Не носиш годежния си пръстен, защото не искаш майка ти да го види и да се ядоса... за което напълно те разбирам... или защото вие с Карсън...

— Върнах му го — каза тя с равен глас. После се засмя и от раменете ми сякаш падна цяла канара. — Но го изпратих с „Ю Пи Ей“ и го застраховах.

— Значи... сте скъсали?

— Е... никога не казвай никога. — Тя зашляпа с крака по водата. — Карсън *не иска* да късаме или поне така ми каза. Аз също не съм сигурна, че го искам. Най-малкото преди да сме се видели. Телефонът и електронната поща не ти вършат работа в такива случаи. Освен това искам да проверя дали изпитвам някакво влечение към него и ако е така, колко е силно. — Тя ме изглежда малко притеснено. — Непристойно ли ти звучи?

— Не, скъпа.

— Мога ли сега аз да те попитам нещо?

— Естествено.

— Колко пъти си давал втори шанс на мама?

Усмихнах се.

— По време на брака ни? Поне двеста.

— А тя на теб?

— Горедолу толкова.

— Някога да си й... — Тя се запъна. — Не, не мога да те питам за това.

Взирах се в басейна и усещах как порумениям като типичен представител на средната класа.

— При положение, че водим този разговор в шест сутринта, когато дори обслужващият персонал не е на работа, и при положение че знам какъв е проблемът ти с Карсън Джоунс, спокойно можеш да ме попиташ. Отговорът е не. Нито веднъж. Но ако трябва да бъда съвсем искрен, трябва да кажа, че това се дължи на стечение на обстоятелствата, а не на несломимата ми преданост. Имало е случаи, когато съм бил на косъм от подобно нещо, а веднъж го избегнах само благодарение на късмета, съдбата или намесата на провидението. Не мисля, че семейният ни живот щеше да приключи по този начин, ако... не беше злополуката. Може да нанесеш и по-жестоки удари на партньора си, но неслучайно се нарича изневеря. Един такъв случай може да се оправдае с правото на човека да сгреши. Два — с човешката слабост. Повече... — вдигнах рамене.

— Той ми каза, че е станало само веднъж. — Гласът й бе утихнал до шепот и стъпалата й вече се движеха едва-едва във водата. — Каза, че тя му се натиснала. И в края на краищата... нали разбираш?

— Естествено. Постоянно се случва. Поне във филмите и книгите. А понякога и в реалния живот. — И това, че звучеше като лъжа с користна цел, не означаваше, че е истина.

— Момичето, с което пееше ли?

Илзе кимна.

— Бриджит Андрейсън.

— Нали имаше лош дъх?

Кисела усмивка.

— Сещам се как неотдавна ми каза, че той трябва да направи избор.

Дълга пауза.

— Всичко е толкова сложно...

„Винаги е сложно. Попитай когото си искаш от пияниците в бара, изгонени от жените си.“ — Обаче запазих тези мисли за себе си.

— Каза ми, че не иска да я вижда повече. И с дуетите им е свършено. Знам, че е така, понеже прегледах последните отзиви в интернет. — Тя порумения леко, макар че изобщо не я винях. И аз бих

проверил в Мрежата. — Когато господин Фредериксън — директорът на турнето — го заплашил да го изпрати вкъщи, Карсън му казал да го изпрати където си иска, но повече няма да пее с тази набожна руса кучка.

— Така ли се е изразил?

Илзе се усмихна и лицето ѝ мигом грейна.

— Той е *баптист*, тате. Интерпретирам думите му. Както и да е, Карсън отстоял позицията си и господин Фредериксън отстъпил. За мен това е точка в негова полза.

„Да — помислих си, — *но този човек ти е изневерил и има наглостта да се нарича Смайли.*“

Хванах ръката ѝ.

— Какъв ще бъде следващият ти ход?

Тя въздъхна. Конската ѝ опашка и придаваше вид на ученичка, а въздишката ѝ беше на четирийсетгодишна жена.

— Не знам. Нямам никаква представа.

— Тогава ми позволи да ти помогна. Разрешаваш ли ми?

— Добре.

— Известно време стой по-далеч от него. — В мига, в който тези думи се откъснаха от устните ми, осъзнах, че точно за това копнеех с цялото си сърце. Както и за още нещо. Когато мислех за картините от цикъла „Момиче и кораб“ (особено за момичето в лодката), ми се искаше да кажа на Илзе да не разговаря с непознати, да не използва сешоара, докато е във ваната, и да тича само по алеите на студентското градче. *Никога* да не пресича парка Роджър Уилямс^[1] по тъмно.

Тя ме изгледа въпросително и аз успях да събера мислите си, без да се отклонявам от най-важното.

— Веднага се връщай в колежа...

— Бих искала да поговорим за това...

Кимнах, но стиснах леко ръката ѝ, за да ѝ покажа, че още не съм свършил.

— Завърши си семестъра. Изкарай добри оценки. Остави Карсън да довърши турнето си. Опитай се да оцениш обективно ситуацията и едва *после* се срещни с него... Разбираш ли ме?

— Да... — разбираше, но от тона ѝ си личеше, че не е напълно убедена.

— Срещнете се на неутрална територия. Не искам да те смуцавам, но тук сме само двамата, затова ще ти го кажа. Леглото не е неутрална територия.

Тя се загледа в потопените си във водата стъпала. Пресегнах се и обърнах лицето ѝ към себе си.

— Когато има нерешени проблеми, леглото е бойно поле. Аз дори не бих седнал да обядвам с някого, с когото имам неизяснени отношения. Срещнете се в... не знам... в Бостън. Седнете на някоя пейка в парка и обсъдете отношенията си. Опитай се да изясниш всичко за себе си и се увери, че и той не е останал с погрешни впечатления. *После* отидете в някой ресторант. Или на мач на „Ред Сокс“. Или скочете в леглото, ако смятате, че е правилно. Не искам да мисля за сексуалния ти живот, но това не значи, че не бива да имаш такъв.

Илзе се засмя и на мен веднага ми олекна. Смахът ѝ привлече един полусънен келнер, който ни попита искаме ли кафе. Поръчахме си. Когато сервитьорът се отдалечи, дъщеря ми се обърна към мен:

— Добре, тате. Разбрах всичко. Искам да ти кажа, че следобед се връщам в колежа. В края на седмицата имам предварителен изпит по антропология и сме си организирали малка учебна група. Наричаме се „Клубът на оцелелите“. — Тя ме изглежда загрижено. — Какво ще кажеш? Знам, че разчиташе да остана няколко дни, но сега, след случилото се с твоята позната...

— Не се тревожи, скъпа. Всичко е наред. — Целунах я по нослето, надявайки се да не види колко съм щастлив — не само защото бе пристигнала за откриването на изложбата и прекарахме заедно тази сутрин, а понеже до залез-слънце щеше да се намира на хиляда и петстотин километра на север от Дума Ки. Стига да имаше билети за самолета естествено. — Как ще постъпиш с Карсън?

Тя помълча за минутка, шляпайки със стъпала във водата. После стана и ме хвана за ръката, помагайки ми да се изправя.

— Мисля, че си прав. Ще му кажа, че ако се отнася сериозно към връзката ни, ще трябва да изчака до четвърти юли.

Беше взела решение и очите ѝ отново грейнаха.

— Така ще имам време до края на семестъра плюс един месец лятна ваканция. Той ще завърши турнето си, ще изнесе концерта в „Кау Палас“ и ще има предостатъчно време да разбере дали наистина е

скъсал с блондинката, както си мисли в момента. Това устройва ли те, татко?

— Напълно.

— Ето го и кафето. Още един въпрос — колко ще чакаме до закуската?

[1] Разположен в Провидънс и известен в цяла Америка парк с площ от 450 акра. На територията му има зоологическа и ботаническа градина. — Б.пр. ↑

II

Уайърман не се появи на късната закуска, но беше запазил „Бей Айлънд Рум“ от осем до десет. Аз естествено седях начело на масата. Присъстваха над две дузини приятели и родственици от Минесота. Такива събития се помнят дълго и участниците говорят за тях в продължение на десетилетия — отчасти заради множеството познати лица в екзотична обстановка, отчасти заради високия емоционален градус.

От една страна, налице беше сюжетът „Момък от нашия град“ постига голям успех. Бяха го почувствали още на изложбата и преценката им бе потвърдена и от сутрешните вестници. Отзивите в сарасотския „Хералд Трибюн“ и виньския „Гондолиър“ бяха положителни, но кратки. За сметка на това възторжената статия на Мери Айър в „Тампа Трибюн“ заемаше почти цяла страница. По-голямата част от текста навярно бе написана предварително. Наричаше ме „изключителен нов американски талант“. Майка ми (която на всичко намираше кусури) навярно би казала: *„Вземи това барабар с десет цента и ще можеш да си избършеш задника.“* Естествено тя бе ръсила подобни сентенции преди четирийсет години; по онова време с десет цента можеше да си купиш повече неща, отколкото днес.

От друга страна, всички помнеха Елизабет. Некролозите още не се бяха появили, но в „Тампа Трибюн“ на същата страница с материала на Мери Айър в черно каре бе публикувана статия със заглавие: **„ИЗВЕСТНА ПОКРОВИТЕЛКА НА ИЗКУСТВОТО ПРИПАДА НА ИЗЛОЖБАТА НА ФРИЙМАНТЪЛ“**. Самата статия бе кратка (само два абзаца) и в нея се казваше, че живеещата на Дума Ки Елизабет Истлейк, която в продължение на дълги години играела важна роля в културния живот на Сарасота, получила пристъп по малко след отриването на изложбата и била откарана в Общинската болница. До предаването на броя за печат не бяха пристигнали никакви други сведения за състоянието ѝ.

Гостите от Минесота знаеха, че в нощта на триумфа ми бе починал скъп за мен човек. Ето защо добродушните шеги и изблиците

на смях бяха следвани от дискретни погледи към мен; току-виж съм осъдил прекомерното веселие. В девет и половина бърканите яйца, които бях изял, натежаха като олово в стомаха ми и ме заболя главата — за пръв път от почти цял месец.

Извиних се и се качих в стаята, в която така и не бях нощувал. Там бях оставил неголяма чанта, взета от „Розовата грамада“. Освен бърснарски принадлежности вътре имаше няколко пакетчета зомиг, лекарство против мигрена. От него нямаше голяма полза при вече развилото се главоболие, ала ми помагаше, ако го вземех при първите неприятни симптоми. Изсипах в устата си съдържанието на едно пакетче, прокарах го с кока-кола от барчето-хладилник и вече се бях запътил към вратата, когато забелязах мигащата лампичка на телефонния секретар. Реших да не му обръщам внимание, но после си казах, че може да е съобщение от Уайърман.

Оказа се, че съобщенията са половин дузина. Първите четири бяха поздравления, които затрополяха по пулсиращата ми глава като градушка върху покрив. Щом чух гласа на Джими Йошида (той беше четвъртият), натиснах бутона за превъртане на лентата. Не бях в настроение да слушам хвалби по свой адрес.

Петото съобщение наистина беше от Джером Уайърман. Гласът му звучеше уморено и потресено:

— Едгар, знам, че си отделил два дни за приятелите и семейството си, и не искам да те тормозя точно в този момент, но дали не можем да се видим днес следобед у вас? Трябва да поговорим... наистина се налага. Джак пренощува тук, в „Двореца“ — не искаше да ме оставя сам, чудесен младеж, — и станахме рано, за да потърсим червената кошница, за която тя говореше... е, намерихме я. По-добре късно, отколкото никога, нали? Тя искаше да я получиш ти, затова Джак я занесе в „Розовата грамада“. Открил, че вратата не е заключена, и... чуй ме добре, Едгар — някой е влизал във вилата.

Тишина, нарушавана единствено от дишането му.

— Джак е доста изплашен, но и ти се пригответи за шок, *tuschacho*. Макар че вероятно вече си подготвен за...

В този миг прозвуча звуков сигнал и започна шестото съобщение. От същия Уайърман, само че сега той беше извън кожата си от ярост и поради това приличаше доста повече на себе си.

— Кой глупак е измислил ограниченията за съобщенията? *Chiche pedorra* — дървеница смрадлива! Едгар, с Джак отиваме в „Абът Уекслър“. Това е... — пауза за овладяване на емоциите — ... погребалното бюро, което Елизабет беше избрала. Ще се върна до един. Непременно ни изчакай, преди да влезеш в „Розовата грамада“. Нищо не е откраднато, нищо не е счупено, но искам да съм с теб, когато надвърнеш в кошницата и видиш онова нещо в ателието на горния етаж. Не ме се иска да звуча толкова загадъчно, но Уайърман няма да говори такива неща на запис, който може да бъде прослушан от всеки. И още нещо. Обади ми се един от адвокатите ѝ. Остави съобщение на телефонния секретар. Казва, че аз съм единственият ѝ наследник. — Пауза. — *La loteria*. — Получавам всичко. — Пауза. — Да си го начукам на късмета.

Това бе всичко.

III

Натиснах нула за телефонистката на хотела. След кратко чакане получих от нея номера на погребално бюро „Абът Уекслър“. Позвъних. Отговори ми автоматичен оператор, който предлагаше изумително широк набор от услуги („За изложбената зала с ковчези натиснете 5“). Зачаках (в наши дни възможността да поговориш с реално човешко същество идва винаги последна — като утешителна награда за онези тъпацы, които не владеят технологиите на двайсет и първи век), мислейки си за съобщението на Уайърман. Вратата била отключена? Наистина ли? „Розовата грамада“ не ми принадлежеше, но от най-ранна възраст бях научен да се отнасям с уважение към чуждата собственост. Тоест не се съмнявах, че бях заключил задния вход. И ако някой беше влизал във вилата, защо нямаше следи от взлом?

За момент се замислих за двете момиченца с мокри роклички — малки момиченца с разложени лица, които говореха със стържещия глас на раковините под къщата, — после потреперих и побързах да прогоня този образ. Те бяха само плод на въображението ми; халюцинация, породена от пренапрежение. Но даже и да не бяха халюцинация... призраците не отключват врати, нали? Те просто преминават през тях или се промъкват в помещението през цепнатините в пода.

— ... натиснете нула, ако ви е нужна помощ.

Господи, за малко щях да пропусна шанса си. Натиснах нулата и в слушалката зазвуча музика (мелодията напомняше псалма „Да пребъдем заедно“), а после един школуван в успокояването на опечалени близки глас ме попита с какво може да ми бъде полезен.

Едва се въздържах да не извикам: „*Ръката ми! Така и не получи свястно погребение!*“ — и да затворя. Вместо това обаче притиснах слушалката до ухото си и като се почесах над дясната вежда, попитах дали Джером Уайърман е там.

— Мога ли да ви попитам кого от покойниците представлява?

В съзнанието ми изникна зловещ образ — безмълвна съдебна зала за мъртъвци, в която отеква гласът на Уайърман: „*Възразявам,*

господин съдия.“

— Елизабет Истлейк — отвърнах.

— Да, разбира се. — Гласът се постопли и стана по-човешки. — С младият му приятел току-що излязоха... предполагам, че ще се заемат с некролога на госпожица Истлейк. Май имам съобщение за вас. Ще изчакате ли?

Изчаках. В слушалката отново зазвуча „Да пребъдем заедно“. Господарят на ковчезите се върна.

— Господин Уайърман пита дали може да се видите с него и... ъ-ъ-ъ... господин Кандури, ако е възможно, пред вашия дом на Дума Ки в два следобед. В бележката пише: „Ако дойдеш преди нас, изчакай ни отвън.“ Разбрахте ли?

— Да. Знаете ли дали ще се върне?

— Не, не ми каза.

Благодарих му и затворих. Дори Уайърман да имаше мобилен телефон, никога не бях виждал да го носи, но Джак със сигурност имаше. Намерих номера му и го набрах. При първото позвъняване се свързах с гласовата поща, което означаваше, че или батерията не е заредена, или сметката не е платена. И двата варианта бяха еднакво вероятни.

„Джак е доста изплашен, но и ти се пригответе за шок, тичашо.“

„Искам да съм с теб, когато надзърнеш в кошницата.“

Ала аз вече имах представа какво е скрито в кошницата и се съмнявах, че и Уайърман е бил кой знае колко изненадан.

Естествено.

IV

Минесотската мафия седеше мълчаливо край дългата маса в „Бей Айлънд Рум“ и още преди Пам да се изправи, осъзнах, че по време на отсъствието ми не са говорили само за мен. Бяха провели съвещание.

— Връщаме се обратно — обяви Пам. — Във всеки случай, повечето от нас. Слоботникови искат да отидат в „Дисни Уърлд“, след като така и така са тук, а Джеймисънови — да отскочат до Маями...

— И ние тръгваме с тях, тате — обади се Мелинда. Тя държеше Рик за ръката. — Оттам също ще можем да отлетим за Париж, а и билетите ни ще са доста по-евтини от тези, които ти ни резервира.

— Мисля, че можем да си позволим тези разходи — отвърнах, но вече не се усмихвах. Изпитвах някакво странно съчетание от облекчение, разочарование и страх. В същото време почувствах как обръчите, стягащи главата ми, се разхлабиха и започнаха да падат. Главоболието ми изчезна като с магическа пръчка. Вероятно трябваше да благодаря на зомига, но обикновено препаратът нямаше толкова бърз ефект, дори и да го поемех с голямо количество кофеин.

— Имате ли новини от вашия приятел Уайърман? — избоботи Кеймън.

— Да, оставил ми е съобщение на телефонния секретар.

— И как е той?

Уф. Това си беше дълга история.

— Справя се, урежда погребението... и Джак му помага... но е потресен.

— Отиди да му помогнеш — обади се Том Райли. — Мисля, че няма да откаже помощта ти.

— Да — подкрепи го Бози. — Ти също скърбиш, Едгар. Не е нужно да продължаваш да играеш ролята на домакин, грижещ се за гостите си.

— Обадох се на летището. — Пам говореше така, сякаш бях възразил срещу предложението й, макар че не бях направил нищо подобно. — Гълфстриймът е готов за полет. Портiererът уреди

транспорта ни, така че цялата сутрин е на наше разположение. Въпросът е с какво да я запълним?

В крайна сметка прекарахме утрото в пълно съответствие с моите планове — посетихме Художествения музей на Джон и Мейбъл Ринглинг^[1].

[1] Официалният художествен музей на Флорида, открит през 1931 година. — Б.пр. ↑

V

В ранния следобед вече бях в залата за заминаващи пътници на „Долфин Авиейшън“ и се сбогувах с приятелите и близките си. Едни целувах, други прегръщах, а с трети се ръкувах. Мелинда, Рик и семейство Джеймисън бяха заминали.

Кати Грийн, кралицата на лечебната физкултура, ме целуна с присъщата си енергичност.

— Пази се, Едгар. Обичам картините ти, но повече се гордея с това, че ходиш. Прогресът ти е изумителен. Бих искала да те покажа на последната си група лигльовци.

— Много си строга, Кати.

— Изобщо не съм. — Тя си избърса очите. — Добричка съм като фея от приказките.

После над нас надвисна Кеймън.

— Ако ти потрябва помощ, незабавно ми се обади.

— Дадено. Веднага ще ви информирам... по електронната поща.

Кеймън се усмихна. Приятно е да видиш как един дървен бог ти се усмихва.

— Не смятам, че всичко по отношение на здравето ти е наред, Едгар. Просто се надявам, че скоро ще бъде наред. Никой не го заслужава повече от теб.

Прегърнах го. Е една ръка. Той мен — с две.

Вървах до самолета редом с Пам. Останахме в подножието на стълбичката, докато другите се качваха. Тя ме хвана за ръката и погледите ни се срещнаха.

— Смятам да те целуна по бузата, Едгар. Или ни гледа, а не искам да си извади погрешно заключение. — Целуна ме и добави: — Тревожа се за теб. Не ми харесват тези бели кръгове около очите ти.

— Елизабет...

Тя поклати глава.

— Видях ги още вчера вечерта, преди тя да дойде в галерията. Когато беше на върха на щастието. Тези бели кръгове. Не знам как другояче да ги опиша. Виждала съм ги само веднъж преди — през

хиляда деветстотин деветдесет и втора, когато се боеше, че няма да успееш да погасиш кредита и ще изгубиш компанията си.

Двигателите надаваха вой, а горещият вятър развяваше косата ѝ, превръщайки грижлива подредената ѝ прическа в младежки къдрици.

— Мога ли да те попитам нещо, Еди?

— Естествено.

— Как мислиш, дали можеш да рисуваш и другаде... или само тук?

— Предполагам, че мога да рисувам, където си поискам. Но на другите места картините ще бъдат други.

Тя ме изгледа съсредоточено. В очите ѝ бе стаена безмълвна молба.

— Тогава една промяна ще ти бъде само от полза. Трябва да се избавиш от тези бели кръгове. Нямам предвид връщане в Минесота, а просто... да смениш малко обстановката. Ще помислиш ли над това?

— Да. — *„Но след като видя какво има в червената кошница за пикник — добавих наум. — И след като разбера какво има на южния бряг на Дума.“* Казах си, че ще успея да се справя. Защото на *Илзе* ѝ беше прилошало, а не на мен. Аз се бях разминал с обагрени в червено спомени за инцидента. И с фантомния сърбеж.

— Пази се, Едгар. Не знам точно какъв си сега, но от предишния Едгар е останало предостатъчно, за да те обичам. — Тя се повдигна на пръсти (беше обута с бели сандали, несъмнено купени специално за случая) и отново ме целуна по наболата страна.

— Благодаря ти — отвърнах аз. — Благодаря ти за снощи.

— Няма защо да ми благодариш. Беше прекрасно.

Тя стисна ръката ми. После се качи по стълбичката и се скри в самолета.

VI

Отново се озовах в залата за заминаващи полети на „Делта“. Този път без Джак.

— Само ти и аз, бисквитке. Имам усещането, че двамата сме затворили заведението.

Изведнъж видях, че плаче, и я прегърнах.

— Тате, така ми се иска да остана с теб!

— Връщай се в колежа, скъпа. Подготви се за онзи изпит и го вземи с отличен. Скоро ще се видим.

Тя направи крачка назад и ме изгледа загрижено.

— Те ще бъдеш ли добре?

— Да. Ще видиш, че и при теб всичко ще е наред.

— Ще се постарая. Обещавам.

Отново я прегърнах.

— Тръгвай. Купи си списания. Погледай Си Ен Ен. Желая ти приятно пътуване.

— Добре, татко. Всичко беше невероятно.

— *Ти си* невероятна.

Тя ме целуна сърдечно по устните (вероятно компенсираше студената целувка на майка ѝ) и мина през плъзгащите се врати. Обърна се, за да ми помахва, но видях само момичешки силует зад поляризираното стъкло. Сега съжалявам, че не я разгледах по-добре, защото тогава я видях за последен път.

VII

От Художествения музей на Ринглинг позвъних на две места — в погребалното бюро и в „Двореца“ — и оставих съобщения за Уайърман. Обещах му, че ще се върна към три и ще го чакам пред „Розовата грамада“. Казах му и да предаде на Джак, че след като е достатъчно възрастен да гласува и да ходи на купони със студентки, би трябвало да знае как да поддържа мобилния си телефон.

В крайна сметка се върнах на Дума Ки в три и половина, но и колата на Джак, и сребристия мерцедес на Елизабет вече ме чакаха на напуканата бетонна площадка вдясно от „Розовата грамада“. Джак и Уайърман седяха на стъпалата и пиеха студен чай. Младежът бе със същия сив костюм, но косата му отново беше разчорлена и вместо риза носеше тениска на „Скатовете“. Уайърман беше с черни дънки и бяла риза с разкопчана яка. На главата му се мъдреше обърната с козирката назад бейзболна шапка на „Небраска Корнхъскърс“.

Паркирах, излязох от колата и се протегнах, за да раздвижа болния си крак. Те станаха и пристъпиха към мен.

— Всички ли си тръгнаха, amigo? — попита Уайърман.

— Всички без леля Джийн и чичо Бен — отвърнах. — Те са изпечени авантаджии и ще ометат всичко, което могат да докопат.

Джак се усмихна печално.

— Има ги във всяка фамилия.

— Как си? — обърнах се към Уайърман.

— Ако ме питаш за Елизабет, нормално. Хедлок каза, че нещата са се развили по възможно най-добрия за нея начин, и предполагам, че е прав. А решението ѝ да ми остави сто и шейсет милиона долара в брой, активи и имущество... — Той поклати глава. — Това е вече друго. Може би с времето ще свикна с този лукс, но сега...

— Сега тук става нещо.

— *Si, señor*. И е доста странно.

— Какво си казал на Джак?

Уайърман се смути.

— Всичко, което ще кажа и на теб, amigo. Започнеш ли веднъж, е дяволски трудно да спреш.

— Той ми разказа всичко — намеси се младежът. — Или поне така твърди. И за това, което сте направили със зрението му, и за Кенди Браун... — Той замълча. — И за двете момиченца, които сте видели.

— И какво мислиш за случилото се с Кенди Браун? — попитах.

— Ако зависеше от мен, щях да ви наградя с медал. А жителите на Сарасота вероятно биха ви дали отделна платформа по време на парада в Деня на загиналите във войните. — Джак пхна ръце в джобовете си. — Но ако миналата есен някой ми беше казал, че нещо подобно може да се случи извън филмите на М. Найт Шаямалан^[1], щях да му се изсмея в лицето.

— А миналата седмица?

Джак се замисли. От другата страна на „Розовата грамада“ прибойт методично шурмуваше брега. Под дневната и спалнята раковините навярно си шушукаха.

— Не — най-накрая отвърна младежът. — Вероятно нямаше да се изсмея. От самото начало видях, че вие сте малко особен, Едгар. Дойдохте тук и... — Той допря длани една до друга и преплете пръсти. Казах си, че е съвсем прав. Точно така си беше. Като преплетените пръсти на двете ръце. И обстоятелството, че имах само една ръка, нямаше никакво значение.

Поне в този конкретен случай.

— Какво ще кажеш, *hermano*^[2]?

Джак вдигна рамене.

— Едгар и Дума. Дума и Едгар. Сякаш се бяха чакали един друг. — На лицето му се четеше смущение, но си личеше, че е абсолютно сигурен в думите си.

Махнах с ръка към вратата.

— Тогава да тръгваме.

— Първо му разкажи как намери кошницата — намеси се Уайърман.

Младежът разпери ръце.

— Не беше трудно — отне ми не повече от двайсет минути. Стоеше върху някакъв стар скрин в дъното на тавана. Върху нея падаше светлината от близкия вентилационен отвор. Сякаш *искаше* да

бъде намерена. — Джак погледна към Уайърман, който кимна. — После я занесохме долу и надзърнахме вътре. Беше дяволски тежка.

Думите на Джак за тежестта на кошницата ме накараха да се замисля за леля Мелда и по-точно за начина, по който я държеше на семейната снимка — мускулите на ръцете ѝ бяха доста напрегнати. Вероятно и тогава не е била лека за носене.

— Уайърман ме помоли да донеса кошницата тук и да я оставя, понеже имах ключ... само че ключът изобщо не ми потрябва. Вратата не беше заключена.

— Отворена ли беше?

— Не. Пъхнах ключа и щом го завъртях, я заключих. Кое то доста ме изненада.

— Да тръгваме. — Уайърман закрачи към вратата. — Край на приказките, да оставим случилото се да говори само за себе си.

На дървения под на антрето видях доста неща, които обикновено се срещаха на брега — пясък, дребни раковини, няколко стръка софора и изсъхнала трева. Имаше и следи. Отпечатъци от маратонките на Джак. И други, от които ме побиха тръпки. Откроих три различни дири — една от големи и две от малки отпечатъци. Малките определено бяха оставени от деца. И трите бяха от боси ходила.

— Забелязвате ли, че колкото по-нагоре отиват, толкова повече избледняват? — попита Джак.

— Да. — Стори ми се, че гласът ми идва от някъде отдалеч.

— Вървах покрай тях, понеже не исках да ги залича — продължи младежът. — Ако знаех онова, което Уайърман ми каза, докато ви чакахме, едва ли щях да посмея да се кача.

— Нямаше да те обвиня.

— Обаче там нямаше никого. Само... ще го видите със собствените ти очи. Елате насам. — Той ме поведе към стълбището. Деветото стъпало беше на нивото на очите ми и светлината падаше отстрани. Видях едва забележими детски следи, водещи в противоположната посока. — дотук всичко ми е ясно. Децата са се качили в ателието ви, а после са слезли на долния етаж. Възрастният е останал до вратата... макар че ако е било посред нощ, едва ли е имало от кого да се притесняват. Бяхте ли включили алармата?

— Не. — Не смеех да срещна погледа му. — Не мога да запомня кода. Пазя си го на листче в портфейла, но всеки път, когато влизах,

започваше ужасно изнервяща надпревара — трябваше да набера кода, преди да се включи проклетия сигнал...

— Всичко е наред — Уайърман сложи длан на рамото ми. — Тези крадци нищо не са взели; тъкмо обратното — оставили са.

— Нали не вярвате, че мъртвите сестри на госпожица Истлейк отново са ви навестили? — попита Джак.

— Всъщност — покашлях се — мисля, че тъкмо това се е случило. — Опасявах се, че отговорът ми ще прозвучи глупаво под ярката светлина на този топъл априлски следобед, когато безброй слънчеви лъчи се отразяваха в огледалната повърхност на океана, но се оказа, че греша.

— Ако това беше филмчето „Скуби Ду“, щеше да се окаже, че е замесен лудият библиотекар — отбеляза младежът. — Нали разбирате, за да се изплашите и да напуснете острова, а той да запази съкровищата за себе си.

— Но за съжаление животът не е анимационен филм — въздъхнах.

— Да допуснем, че малките следи са оставени от Теси и Лора Истлейк — замисли се Уайърман. — Кой тогава е оставил големите?

Мълчахме.

— Да се качим — предложих. — Искам да видя какво има в кошницата.

Качихме се по стълбите, като избягвахме следите, но не за да ги съхраним, а просто защото не искахме да стъпваме отгоре им. Кошницата за пикник изглеждаше като онази, която бях нарисувал с химикалката, открадната от кабинета на доктор Хедлок. Беше оставена на килима, но погледът ми бе прикован не от нея, а от статива.

— Не знам дали ми вярвате, но щом го зърнах, изхвърчах оттук като стрела — призна Джак.

Вярвах му, ала не почувствах никакво желание да се втурна надолу по стълбите. Напротив — чувствах се привлечен към статива като към магнит. Там бе опънато чисто платно и под покроба на тъмнината — може би докато Елизабет издъхваше, може би докато правех за последен път секс с жена си или може би докато спях до нея след секса, — някой бе пъхнал пръст в боите ми. Кой точно? Не зная. В кой цвят? Това бе очевидно — в червения. Разкривените букви, които

криволичеха нагоре-надолу по бялото платно, бяха червени. Обвиняващи. Те буквално крещяха.

КЪДЕ Е
СЕСТРА НИ

[1] Роден през 1970 г. режисьор и сценарист, създател на филми като „Шесто чувство“ с Брус Уилис и „Следите“ с Мел Гибсън. — Б.пр. ↑

[2] Брат, другар (исп.) — Б. Meduza ↑

VIII

— Произведение на изкуството. — Едва разпознавах собствения си глас — беше толкова дрезгав.

— Така ли мислиш? — попита Уайърман.

— Естествено. — Буквите започваха да се размиват и аз избърсах очите си. — Графити. В „Ското“ биха изпаднали във възторг.

— Може, но мен ме плашат — сподели Джак. — Мразя това платно.

Аз също го мразех. Това беше моето ателие, дявол да го вземе, *моето*! Плащах наем за него. Откъснах платното от статива и в същия миг се изплаших, че ще избухне в ръката ми. Не избухна. И откъде на къде — беше си най-обикновено платно. Притиснах го до стената с надписа към нея.

— Така добре ли е?

— Да — отвърна Джак и Уайърман кимна. — Едгар... ако тези момиченца са били тук... могат ли призраците да пишат върху платно?

— Ако са в състояние да показват цифри и букви върху спиритична дъска, предполагам, че могат и да рисуват върху платно — измърморих, след което добавих с известна неохота: — Но не мога да си представя призрак, който да отключи входната ми врата. Или да постави платно върху статива.

— Сигурен ли си, че там не е имало платно? — попита ме Уайърман.

— Сигурен съм.

— Коя е сестрата? — поиска да узнае Джак. — Коя е сестрата, за която питат?

— Вероятно става въпрос за Елизабет — отвърнах аз. — Тя беше единствената останала сестра.

— Глупости — поклати глава Уайърман. — Ако Теси и Лора бяха останали в нашия свят, нямаше да имат никакви затруднения да открият Елизабет, понеже през последните петдесет и пет години тя живееше все тук, на Дума Ки, а отгоре на всичко това е единственото място, което *близначките* познават.

— Ами другите?

— Мария и хана са починали — обясни Уайърман. — Хана — през седемдесетте в щата Ню Йорк (май беше в Осининг), а Мария — в началото на осемдесетте, някъде на запад. И двете са били омъжени, Мария даже два пъти. Знам го от Крис Шанингтън, не от госпожица Истлейк. Понякога тя говореше за баща си, но не и за сестрите си. Прекъснала е всички връзки с тях, откакто двамата с Джон са се върнали тук през хиляда деветстотин петдесет и първа.

„къде е сестра ни?“

— А Адриана? Какво знаеш за нея?

Уайърман вдигна рамене.

— *Quien sabe?* Историята я е скрила в дълбините си. Шанингтън смята, че след неуспешното издирване на близначките двамата с мъжа ѝ са се върнали в Атланта, понеже не са присъствали на мемориалната служба.

— Вероятно е обвинила баща си за случилото се — подхвърли Джак.

Уайърман кимна.

— Или просто не е искала да остане тук.

Спомних си нацупеното личице („искам да съм някъде другаде“) на Адриана от семейната фотография и си казах, че в думите на Уайърман има нещо вярно.

— При всички положения — продължи той — и тя е мъртва. Ако е жива, трябва да се готви за стогодишния си юбилей, а честно казано, това ми се струва малко вероятно.

„къде е сестра ни?“

Уайърман ме хвана за ръката и ме обърна към себе си. Лицето му изглеждаше изпито и състарено.

— *Muchacho*, ако нещо свръхестествено би могло да убие госпожица Истлейк, за да ѝ затвори устата, може би трябва да разберем намека и да се махнем възможно най-бързо от Дума Ки.

— Мисля, че вече е късно.

— Защо?

— Защото тя отново се е пробудила. Така каза Елизабет, преди да издъхне.

— Кой се е пробудил?

— Персе — отвърнах аз.

— Какво е това?

— Не знам — поклатих глава. — Но мисля, че трябва да я удавим, за да може отново да заспи.

IX

Когато е била нова, кошницата за пикник е била червена и с годините бе избледняла съвсем слабо — навярно защото през повечето време бе стояла на тавана. Хванах я за едната дръжка и я вдигнах. Наистина се оказа доста тежка — май беше поне десет килограма. Ракитовото й дъно, макар и майсторски оплетено, бе доста провиснало. Оставих я на килима и вдигнах капака. Пантичките едва чуто изскърцаха.

Най-отгоре имаше цветни моливи — повечето бяха толкова използвани, че се бяха смалили до къси парченца. Под тях лежаха рисунките, направени от дете-чудо преди повече от осемдесет години. От малкото момиченце, което паднало от теглената си от пони количка, ударило главата си и се събудило с припадъци и магическа художническа дарба. Знаех го, въпреки че рисунката на най-горния лист не беше рисунка, а ето това:

Взех листа. Под назъбената линия видях друга драсканица:

По-нататък рисунките *наистина* ставаха рисунки, еволюирайки като сложност и майсторство с невероятна бързина. Ако някой изобщо можеше да повярва, че подобно нещо е възможно, то това бе Едгар Фриймантъл, който рисувахе само заврънкулки до момента, в който злополука на строителната площадка го лиши от ръка, премаза черепа му и едва не го изпрати на оня свят.

Тя бе рисувала поля. Палми. Бряг. Огромно черно лице, кръгло като баскетболна топка, с усмихваща се червена уста — навярно леля Мелда, макар че тази Мелда приличаше на хлапе-акселератче, снимано

в абсурдно близък план. После дойде ред на животните — еноти, костенурка, елен, рис — с нормални пропорции, но вървящи по повърхността на океана или летящи във въздуха. Забелязах чапла, нарисувана до най-малките подробности, застанала на парапета на балкона на къщата, в която бе израснало момичето. Под тази рисунка имаше акварел със същата птица, само че рееща се над басейна с краката нагоре. Пронизващите ѝ очи бяха с цвета на басейна. *„Правела е същото като мен — помислих си. — Опитвала се е да преоткрие обикновеното и да го направи ново, превръщайки го в сън.“*

Дали на Дарио, Джими и Алис щяха да им потекат лигите, ако видяха тези картини? Определено.

Беше нарисувала две момиченца (по всяка вероятност Теси и Лора) с широки усмивки, старателно разтеглени по целите им лица.

Беше нарисувала баща си — по-висок от къщата, пред която стоеше (навярно първото „Гнездо на чаплата“), с цигара с размерите на ракета. Димът се виеше около луната над него.

Беше нарисувала две момичета с тъмnozелени дрешки на сред черен път. Те носеха учебниците си над главите си, както африканските девойки носят делвите с вода. Без съмнение това бяха Мария и Хана. Зад тях се виждаха жаби. В пълно отрицание със законите на перспективата те не се смаляваха, а се уголемяваха.

После в творчеството на Елизабет започваше периодът на усмихнатите коне. Тези рисунки бяха над десетина. Прегледах ги набързо, след което се върнах към една от тях и я посочих с показалец.

— Онази от вестника.

— Продължавай — каза Уайърман. — Още нищо не си видял.

Отново коне... членовете на семейството, нарисувани с моливи, въглен или весели акварелни бои, вечно хванати за ръце като изрязани от хартия човечета... и изведнъж ураган, вода, огромни вълни в басейна, превити от вятъра палми...

Рисунките бяха над сто. Макар и дете, Елизабет бе изригвала. Още две-три рисунки на урагана... може би онзи „Алис“, който бе разкрил съкровищата, или просто някоя по-силна буря... Заливът... отново заливът, този път с летящи риби с размерите на делфини... Заливът с пеликани, в чиито разтворени клюнове блестят дъги... заливът по залез... и...

Замрях, гърлото ми внезапно пресъхна.

В сравнение с повечето рисунки, които бях разгледал досега, тази поразяваше с простотата си — корабен силует на фона на умиращата светлина, запечатан в онзи миг, когато денят се сменя от нощта, — ала именно тази простота изпълваше рисунката с невъобразима мощ. Дали и аз бях разсъждавал по този начин, когато бях нарисувал същото през първата нощ в „Розовата грамада“? Виждах същото въже, опънато между носа на кораба и радиокулата или както са я наричали в онези времена — кулата на Маркони, оформящо яркооранжев триъгълник. И светлината, издигаща се от водата, беше същата — преливаща от оранжево към синьо.

Дори техниката ни беше еднаква — наслагването на багри, вследствие на което корабът (по-малък, отколкото беше в моята картина) изглеждаше като далечен призрак, пълзящ по своя път на север.

— Рисувал съм това — въздъхнах аз.

— Знам — кимна Уайърман. — Виждам съм твой вариант. Нарече го „Здравей“.

Продължих да разглеждам акварелите и рисунките с молив, знаейки, че в крайна сметка ще я намеря. И да — в края на краищата стигнах до картината, в която „Персе“ се появяваше за пръв път. Елизабет бе изобразила кораба бял и новичък — изящен тримачтов красавец със свити платна, носещ се по синьо-зелената вода на залива под типичното за рисунките й слънце, което изстрелваше дълги весели дъги. Беше прекрасна творба, която сякаш умоляваше да бъде гледана под съпровода на калипсо^[1].

Но за разлика от другите й картини в тази се усещаше фалш.

— Продължавай нататък, *muchacho*.

Корабът... корабът... членовете на семейството, но не всички, а четиримата — застанали на брега, хванати за ръце като хартиени човечета, всички с големи елизабетски усмивка... корабът... къщата, пред която се вижда застанал на главата си чернокож градински жокей^[2]... корабът, това белоснежено великолепие... Джон Истлейк...

Джон Истлейк *крещи*... от носа и едното му око тече кръв...

Тази рисунка ме хипнотизира. Най-обикновен детски акварел, но сътворен с дяволско майсторство. Показваше мъж, обезумял от ужас, мъка или от двете.

— Господи — въздъхнах.

— Има още една, *tischacho* — чух като в просъница гласа на Уайърман. — Още само една.

Взех картината с крещящия мъж. Листът с изсъхналите водни бои изпращя като счупени кости. Под обезумелия баща видях кораба... моя кораб. Моят „Персе“. Бе показан през нощта и рисунката бе направена не с четка, а с пръсти — виждах многобройните детски отпечатъци в нюансите на черното и сивото. Този път погледът ѝ беше пробил маскировъчната завеса на „Персе“ и бе прозрял истинската му същност. Дъските бяха нацепени, а провисналите платна бяха осеяни с дупки. Около кораба, синеещи на светлината на луната, която не се усмихваше и не изстрелваше весели лъчи, от водата стърчаха ръцете на стотици скелети. И тези ръце, от които капеше вода, приветстваха застаналото на предната палуба бледо същество, загърнато в прогнил плащ, саван... или мантия. Да, това беше червена мантия, *моята* червена мантия, само че нарисувана отпред. В главата зееха три големи очни кухини, а неестествено широката усмивка оголваше чудовищно стълпотворение от устни и зъби. Тази рисунка бе невъобразимо пострашна от моя цикъл „Момиче и кораб“, понеже Елизабет се бе добрала до самата същина, без да чака разумът ѝ да осмисли видяното. „Това е ужасът — казваше картината. — Това е дебнещия в мрака ужас, който се боим да открием. Виж как се усмихва зловецо под светлината на луната. Виж как удавените го приветстват.“

— Мили Боже! — Обърнах се към Уайърман. — Как мислиш, кога го е нарисувала? След като сестрите ѝ...

— Навярно. Навярно това е бил нейният начин да се справи с трагедията... Или не си съгласен?

— Не знам. — Някаква част от мен се опитваше да мисли за Илзе и Мелинда, а друга — напротив, стараше се да не мисли за тях. — Не знам как едно дете... колкото и талантливо да е... би могло да създаде подобно нещо.

— Родова памет — отвърна Уайърман. — Така биха казали последователите на Карл Густав Юнг.

— А защо и аз нарисувах същия шибан кораб? И тази шибана *твар*, само че в гръб? Имат ли последователите на Юнг някаква теория по въпроса?

— Елизабет не е крещавала своя кораб „Персе“ — отбеляза Джак.

— Била е само на четири годинки. Съмнявам се, че названието му е имало някакво значение за нея. — Замислих се за по-ранните ѝ картини, където корабът е бил скрит зад една красива бяла илюзия, в която тя е вярвала. — Особено след като е разбрала какво представлява всъщност.

— Говориш така, сякаш корабът е реален — отбеляза Уайърман.

Устата ми пресъхна. Влязох в банята, налях си чаша вода и я изпих.

— Не знам какво да мисля, но имам само едно главно житейско правило, Уайърман. Ако един човек вижда нещо, то може би е халюцинация. Ако го виждат двама, шансовете да е истина нарастват многократно. И Елизабет и аз сме виждали „Персе“.

— Във *въображението* си — напомни ми Уайърман. — Виждали сте го във вашето въображение.

Посочих с показалец към него.

— Знаеш на какво е способно въображението ми.

Той не ми отговори, а само кимна. Лицето му беше преbledнало.

— Вие казахте: „*След като е разбрала какво представлява всъщност.*“ Щом корабът на картината е реален, какво е тогава? — обади се Джак.

— Мисля, че знаеш — промълви Уайърман. — Мисля, че всички знаем, но се боим да го изречем. Давай, Джак, Господ мрази страхливците.

— Добре де, това е корабът на мъртвите. — Гласът на Джак прозвуча равно и спокойно в ателието ми. Той прокара пръсти през косата си и я разроши още повече. — Но ето какво ще ви кажа. Ако този кораб доплава за мен в края на живота ми, бих предпочел изобщо да не съм се раждал.

[1] Направление в карибската музика. — Б.пр. ↑

[2] Популярни статуи, украсяващи моравите и дворците на заможните американски фамилии. Навремето са изобразявали негри с хипертрофирани черти на лицето (изпъкнали очи, дебели устни), но заради политическата коректност сега всички са бели. — Б.пр. ↑

Х

Отместих встрани купчината рисунки и акварели, доволен, че последните две вече няма да бъдат пред очите ми. После хвърлих поглед към онова, което беше под тях и заради което кошницата бе така тежка.

Оказаха се стрели за харпун. Извадих една. Беше дълга около четирийсет сантиметра и тежеше доста. Бе изработена не от алуминий, а от стомана (не знаех дали през двайсетте бяха използвали алуминий), беше тривърха. Докоснах едното острие и на пръста ми изби капчица кръв.

— Трябва да дезинфекцираш раната — посъветва ме Джак.

— Да, естествено — отвърнах. Взех харпуна и се обърнах към следобедното слънце, чиито отблясъци танцуваха по стената. Тризъбецът на наконечника му излъчваше някаква застрашителна красота — парадокс, характерен само за най-ефективните оръжия. — Но като го гледам, едва ли има голям обseg. Доста тежичко ми се струва.

— Бъркаш, amigo — Възрази Уайърман. — Харпунът се изстрелва с помощта на пружина и сгъстен въглероден двуокис. Така че началната скорост е доста висока. Освен това в онези времена не ти е трябвал кой знае какъв обseg. Заливът е гъмжал от риба и ако Истлейк е искал да улови някоя, обикновено е стрелял в нея от упор.

— Тези остриета ми изглеждат доста странно...

— И на мен — каза Уайърман. — В „Двореца“ има поне десетина харпуна, включително и тези в библиотеката, но никой не е тривърх.

Джак се върна от банята и донесе шишенце кислородна вода. Взе харпуна, който държах, и се вгледа внимателно в наконечника му.

— Какво е това? Сребро?

Уайърман издърпа показалеца си и се престори, че се прицелва в Джак.

— Можеш да не си показваш картите, но Уайърман мисли, че току-що обра банката.

— Вие не го ли разбрахте? — учуди се младежът.

Двамата с Уайърман се спогледахме и отново се обърнахме към Джак.

— Май не гледате филми на ужасите — поясни той. — Сребърните куршуми се използват, когато трябва да убиеш върколак. Не знам дали среброто върши работа и срещу вампирите, но очевидно *някой* е вярвал в това. Или поне се е надявал, че ще се окаже ефективно.

— Ако намекваш, че Теси и Лора Истлейк са вампири — отбеляза Уайърман, — излиза, че жаждата ги мъчи от хиляда деветстотин двайсет и седма година. — Той ме погледна, разчитайки на подкрепа.

— Мисля, че в думите на Джак има нещо. — Взех шишето с кислородна вода, притиснах порязания си пръст до гърлото ми и обърнах бутилката.

— Мъжки закон — подхвърли младежът.

— Да не би да искаш да си пийнеш? — отвърнах аз и двамата с Джак се разсмяхме.

— Какво? — намръщи се Уайърман. — Не разбрах^[1].

— Няма значение. — Младежът продължаваше да се усмихва. После лицето му изведнъж стана сериозно. — Обаче вампири не съществуват, Едгар. По-скоро съм склонен да вярвам, че са призраци... — Внезапно се оживи, сякаш бе осенен от блестяща идея. — Освен това само вампир може да те направи вампир. А близначките Истлейк са се *удавили*.

Отново вдигнах стрелата и се загледах в отблясъците, с които обагри стената.

— Това определено подтиква към размисъл...

— Действително — съгласи си се Джак.

— Като незаключената врата, на която си се натъкнал — добавих. — Следите. Платното, което са поставили на статива...

— Да не намекваш, че в края на краищата лудият библиотекар е бил замесен?

— Не. Просто... — гласът ми потрепери и изчезна. Трябваше да пийна още малко вода, за да продължа. — Навярно вампирите не са единствените, способни да се завърнат от света на мъртвите.

— За какво говорите? — попита Джак. — За зомбита?

Замислих се за „Персе“ и гниещите му платна.
— Да ги наречем... бегълци.

[1] Диалогът между Джак и Едгар препраща към рекламната кампания на бира „Милър Лайт“ и по-конкретно към епизода, в който се пита можеш ли да донесеш няколко бири за приятелите си, като пъхнеш пръсти в гърлата на бутилките. Отговорът: е не, защото пъхнеш ли пръст в някое шише, то си е само твое. — Б.пр. ↑

XI

— Едгар, сигурен ли си, че искаш да прекараш нощта в къщата?
— попита Уайърман. — Защото според мен идеята не е никак добра. Особено ако компания ти правят всички тези рисунки. — Той въздъхна. — Успя да сервираш на Уайърман голяма порция страх.

Седяхме във „флоридската стая“ и гледахме как слънцето започва дългото си спускане към хоризонта. Бях предложил на гостите си сирене и кракери.

— Не съм сигурен, че иначе ще излезе нещо. Мисли за мен като за Стрелец от света на изкуството. Рисувам сам, друже.

Джак ме изгледа над чашата си със студен чай.

— Смятате да *рисувате*?

— Ами... по-скоро да скицирам. Имам нещичко наум. — В съзнанието ми изплуваха градинските ръкавици (с надписа „ДОЛУ“ на едната и „РЪЦЕТЕ“ на другата) и си казах, че скицирането ще е напълно достатъчно, особено ако използвам цветните моливи на Елизабет Истлейк.

Обърнах се към Уайърман.

— Предполагам, че си ангажирал залата в погребалното бюро за довечера?

Той погледна часовника си и въздъхна дълбоко.

— Да. От шест до осем. И утре — от дванайсет до два следобед. Ще пристигнат роднини от цяла Америка, за да точат зъби на наглия узурпатор. Тоест мен. Последният акорд ще бъде вдругиден. Погребална служба в Унитариянската вселенска църква в Оспри. Започва в десет сутринта. Следва кремация в „Абът Уекслър“. Гори, гори, пламъче, да не остане и камъче.

Джак се намръщи.

— Без мен.

Уайърман кимна.

— Смъртта е ужасна, синко. Помниш ли как пеехме като деца? „Червеи в мъртвеца влизат, тлъста гной от там излиза.“

— Гадост — отбелязах.

— Да — съгласи се Уайърман. Взе си един кракер, разгледа го внимателно и го хвърли с такава сила върху подноса, че бисквитката отскочи и падна на пода. — Лудост. Цялата тази история е пълна лудост.

Джак вдигна кракера и се замисли дали да го сложи в устата си, но крайна сметка се отказа. Може би реши, че да яде кракери, взети от пода на „Флоридската стая“, е нарушаване на друг „мъжки закон“.

— Когато се върнеш от погребалното бюро довечера, отбий се тук и виж как съм, става ли? — обърнах се към Уайърман.

— Добре.

— Ако ти кажа, че всичко е наред, просто ще се прибереш вкъщи.

— За да не ти преча, докато общуваш с музата си. Или духовете.

Кимнах, понеже Уайърман не беше далеч от истината. После се обърнах към Джак:

— Става ли да останеш в „Двореца“, докато Уайърман е в погребалното бюро?

— Щом настоявате. — Предложението не му харесваше особено, обаче го разбирах. Къщата беше голяма, Елизабет бе живяла дълго там и всяко нещо напомняше за нея. И аз бих нервничил, ако не знаех, че призраците на Дума Ки обитават съвсем различно място.

— Ако ти позвъня, ела веднага.

— Непременно. Може да се обадите на телефона в къщата или на мобилния ми.

— Сигурен ли си, че работи?

Той се смути.

— Батерията беше паднала, това е всичко. Заредих го в колата.

— Бих искал да разбера защо изобщо се забърквах в тази история, Едгар — изтъкна Уайърман.

— Защото не е свършила, макар че в продължение на много години нещата са били уталожени. В продължение на много години Елизабет е живяла тук съвсем спокойно — първо с баща си, а после сама. Занимавала се е с благотворителност, общувала е с приятелите си, играла е тенис и бридж — Мери Айър ми разказа, — но преди всичко е взимала активно участие в творческия живот на Слънчевия бряг. Бил е спокоен, достоен живот за възрастна жена, разполагаща с много пари и лишена от лоши навици, с изключение на пушенето.

После обаче положението се е променило. *La loteria*. Ти сам го каза, Уайърман.

— Ти наистина вярваш, че нещо ще се случи — каза той, но не с недоверие, а по-скоро с благоговееен трепет.

— И *ти* го вярваш — отвърнах.

— Понякога... да. Макар че *не искам* да вярвам в това. Не искам да вярвам, че може да има нещо, способно да се протегне тъй далеч... с достатъчно остър взор, за да забележи теб... мен... и още Бог знае кого...

— И на мен не ми харесва — добавих, но думите ми бяха далеч от истината. Истината беше, че то *ненавиждах*. — Не ми харесва мисълта, че нещо се е пресегнало и е убило Елизабет — или я е изплашило до смърт, — само за да я накара да замълчи.

— Мислиш ли, че с помощта на тези рисунки ще разбереш какво се случва?

— До известна степен, да. Колко точно, не зная... и няма да го узная, докато не се опитам.

— А после?

— Зависи. Навярно ще се наложи да посетим южната част на Дума. Трябва да довършим нещо.

Джак остави чашата си.

— Какво?

Поклатих глава.

— Не знам. Може би рисунките ще ми подскажат.

— Надявам се, че няма да отидеш твърде далеч и да откриеш, че вече няма връщане назад... — разтревожи се Уайърман. — Защото точно това се е случило с двете малки момиченца.

— Знам.

Джак ме посочи с показалец.

— Пазете се. Мъжки закон.

Кимнах и повторих жеста му.

— Мъжки закон.

ПЕТНАЙСЕТА ГЛАВА НЕКАНЕН ГОСТ

I

Двайсет минути по-късно седях в „Розовото мъниче“ с албума за рисуване на коленете си. Червената кошница за пикник беше до мен. Пред погледа ми се простираше Мексиканският залив — лазурната му шир изпълваше западния прозорец със светлина, — о някъде отдолу, сякаш отдалеч, се носеше шепотът на раковините. Отместих статива, покривайки с парче плат изцапаната си с бои работна маса, след което наредих отгоре ѝ подострените цветни моливи на Елизабет. Някои бяха съвсем късички и изглеждаха като антики, но предполагах, че ще ми свършат работа. Чувствах, че съм готов за действие.

— Готов съм — дръжки! — измърморих. Никога нямаше да бъда готов и част от мен се надяваше, че нищо няма да се получи. В същото време имах усещането, че все нещо *трябва* да се получи, понеже Елизабет бе искала да намеря рисунките ѝ. Но помнеше ли тя какво имаше в червената кошница... и каква част от съдържанието ѝ си спомняше? Според мен Елизабет бе забравила почти всичко, свързано с детството ѝ, и това се бе случило дълго преди болестта на Алцхаймер да влоши ситуацията. Защото забравата невинаги е рефлекторна и непреднамерена. Понякога съвсем съзнателно се стремим към нея.

Кой би искал да си спомни ужасяваща случка, накарала баща ти да крещи, докато не му потече кръв? По-добре да престанеш да рисуваш. Завинаги. По-добре да казваш на хората, че не можеш да рисуваш дори човече с кръгче вместо глава и чертички вместо крайници, а щом стане въпрос за изкуство, по нищо не се различаваш от заможните възпитаници на колежа, които спонсорират своите отбори — „Щом не можеш да бъдеш спортист, драги, тогава поддържай спорта.“ По-добре напълно да забравиш за увлечението си, а с напредването на възрастта старческата сенилност ще се погрижи за останалото.

Разбира се, нещо от тази дарба може да остане като белег върху мозъчната кора след стара травма (например предизвикана при падане от теглена от пони детска количка), но тогава ще се намерят начини за изпускане на парата, също както има начин да се изцеди гнойта от

незаздравяла рана. Като започнеш да се интересуваш от живописиста на другите. Като се превърнеш в покровител на изкуството, в *меценат*. Не ели достатъчно? Тогава започваш да колекционираш порцеланови фигурки и здания. Да си строиш Порцеланов град. Никой няма да нарече подобно *tableaux* изкуство, но създаването на Града без съмнение е творчески процес и подобни редовни тренировки на въображението (и по-специално на визуалния му аспект) току-виж се оказали достатъчни, за да се избавиш от него.

Да се избавиш от какво?

От сърбежа, разбира се.

От проклетия сърбеж.

Опитах се да почеша дясната си ръка и пръстите на лявата преминаха през нея, докосвайки за хиляден път ребрата ми. Отворих скицника и пред погледа ми се разкри първия лист.

„Започнете с чиста повърхност. Запълни ме.“

Тя ме привличаше, както (не се съмнявах в това) чистите повърхности бяха привличали и нея навремето.

„Бялото е отсъствие на памет — то е цветът без спомени, цветът на забравата. Създавай. Показвай. Рисувай. Когато го направиш, сърбежът ще изчезне. И за известно време бъркотията ще избледнее.“

„Моля те, остани на Дума — беше ми казала тя. — Каквото и да се случи. Имаме нужда от теб.“

Казах си, че това е самата истина.

Рисувах бързо. Само няколко щриха. Получи се нещо като каручка. Или количка, която чакаше да впрегнат понито.

— Живели са тук спокойно и щастливо — съобщих аз на празното помещение. — Бащата с дъщерите си. После Елизабет паднала от количката и започнала да рисува, разразилата се буря разкрила съкровищата и малките момиченца се удавили. Живите се преместили в Маями и всички беди престанали. И когато се върнали след близо двайсет и пет години...

Под количката написах „ДОБРЕ“. После добавих пред първата дума „ОТНОВО“. „ОТНОВО ДОБРЕ.“

„Добре — прошепнаха раковините под мен. — Отново добре.“

Да, всичко е било добре. Джон и Елизабет са били добре. Чувствала се е добре с изложбите си. И със статуетките си. После

незнайно защо ситуацията отново се променила. Не знаех дали смъртта на съпругата и дъщерята на Уайърман са били част от тази промяна, но не беше изключено. А що се отнася до моята и неговата поява на Дума Ки... по отношение на това няха никакви съмнения. Не можех да приведа никакви логически доводи в подкрепа на тази теза, ара бях сигурен в истинността ѝ.

„Тя се е пробудила.“

„*Масата тече.*“

Ако исках да узная какво се случваше сега, няха друг избор, освен да разбера какво се е случило тогава. *Трябваше* да го сторя — без значение дали ме грозеше опасност или не.

II

Спрях на първата ѝ рисунка (ако можеше да се нарече така) — онази с неравната линия по средата на листа. Взех я с лявата си ръка, затворих очи и се престорих, че я докосвам с дясната, както бях направил с ръкавиците „ДОЛУ РЪЦЕТЕ“. Опитах се да видя дали пръстите на ампутираната ми ръка проследяват линията. Успях (до известна степен), но ме връхлетя пристъп на отчаяние. Нима възнамерявах да постъпя така с всичките рисунки? Вероятно бяха над сто. Нямаше ли да бъда съкрушен от получената от тях информация?

„Успокой се. Рим не е бил построен за един час.“

Реших, че музиката на радио „Кост“ няма да ми попречи, а дори ще ми помогне. Изправих се, държейки листа с дясната си ръка, и естествено той падна на пода, понеже *нямах* дясна ръка. Наведох се да го вдигна и си помислих, че съм объркал пословицата — тя всъщност гласеше: „*Рим не е бил построен за един ден.*“

„Но Мелда казва час.“

Вцепених се, държейки рисунката в ръката си. В лявата си ръка, до която кранът не бе успял да се добере. Дали това беше истински спомен — образ, изплувал от рисунката, — или моя измислица? Чисто и просто въображението ми, което се опитваше да ми направи услуга?

— Не е картина — казах, загледан в неравната линия.

„Не е — това е опит да се нарисува картина.“

Отпуснах се на стола. Седнах не защото го исках, а понеже коленете ми се подкосиха. Продължих да се вирам в линията, след което отместих очи към прозореца. Сетне погледът ми се върна на рисунката. И пак се зарея в далечината.

Беше се опитала да нарисува хоризонта. Това беше първата ѝ рисунка.

„Да.“

Сложих скицника на коленете си и взех един от моливите. Цветът му нямаше значение — важното беше да е на Елизабет. Беше доста по-дебел от моите. В същото време усещах, че именно той ми е нужен. Започнах да рисувам.

На Дума Ки това ми се удаваше най-добре от всичко.

III

Нарисувах момиченце в бебешко столче. Главата му беше превързана. В едната си ръка държеше чаша, а с другата бе обгърнало шията на баща си. Той беше по фланелка и имаше крем за бръснене по бузите си. На заден план като сянка се виждаше бавачката. Този път на ръцете ѝ нямаше гривни, понеже невинаги ги носеше, но беше увила главата си с кърпа, завързана на челото. Леля Мелда, която Либит възприемаше почти като майка.

Либит?

Да, така са я наричали. Защото тя самата се е наричала така. Либит, малката Либит.

— Най-малката от всички — измърморих и отгърнах първия лист на скицника. Моливът (твърде къс, твърде дебел и неизползван през последните осемдесет години) беше идеален проводник. Той започна отново да рисува.

Изобразих малкото момиченце в стая. На стената зад гърба му се появиха рафтове с книги — явно се намираще в нещо като кабинет. Кабинетът на татко. Главата на детето отново беше омотана с бинт. Този път седеше зад бюро. Беше по домашно халатче. Държеше

(моу-лиф)

в ръката си. Някой от цветните моливи? Вероятно не още не им беше дошло времето, но това нямаше кой знае какво значение. Важното беше, че бе намерила своето призвание, своята цел, своя занаят. И какъв апетит се бе отворил в нея! Колко беше огладняла само!

Тя си мисли: „Трябва ми още хартия, моля.“

Тя си мисли: „Аз съм ЕЛИЗАБЕТ.“

— Буквално се е нарисувала в този свят — изрекох и настръхнах, защото... нима и аз не бях направил същото? Нима не бях направил същото тук, на Дума Ки?

Имах още работа. Очертаваше се дълга и изнурителна вечер, но чувствах, че съм на прага на велики открития и изпитвах не страх (не,

тогава още не се страхувах), а възмущение, което оставяше в устата ми вкус на метал.

Наведох се и взех третата рисунка на Елизабет. После четвъртата. Петата. Шестата. Напредвах с все по-голяма бързина. От време на време се спирах, за да порисувам, ала в повечето случаи не се налагаше. Картините се появяваха в главата ми и причината, поради която не ги пренасях на белия лист, не бе никаква тайна за мен — Елизабет вече го беше направила — много отдавна, докато се е съвземала след нещастния случай, който едва не я беше убил.

През онези щастливи дни, преди Новийн да проговори.

IV

По време на интервюто с Мери Айър тя ме бе попитала дали откритието, че на средна възраст мога да рисувам като най-добрите художници, може да се сравни с това да ти подарят скоростен автомобил — например плимут „Роудрърнър“ или понтиак „Джи Ти Оу“. Отвърнах ѝ: „Да, има нещо такова.“ В друг момент тя сравни разгръщането на таланта с получаването на ключовете от напълно обзаведена къща. Всъщност цяло имение. Отново се съгласих с нея. Ами ако беше продължила? Ако вместо имение бе предложила получени по наследство акции за милиони на компанията „Майкрософт“ или статуса на султан на богата на нефт (ала мирна) държава от Близкия изток? Пак щях да кажа „да“. За да я успокоя. Понеже всички тези въпроси засягаха преди всичко *нея* самата. Виждах изгарящия копнеж в очите ѝ, когато ги задаваше. Бяха очите на дете, което съзнава, че максимумът, който може да получи от мечтите си за акробатика на трапец, е да присъства на дневно цирково представление. Мери беше художествен критик, а мнозина критици, лишени от призванието да творят онова, за което пишат, стават жлъчни, завистливи и злобни в разочарованието си. Тя обаче не беше такава. Тя продължаваше да обича и художниците, и създадените от тях произведения на изкуството. Тя пиеше уиски от водна чаша и искаше да знае какво е усещането, когато Зън-Зън долита изневиделица при теб, потупва те по рамото и ти откриваш, че макар и да си попрехвърлил петдесетте, за теб не е никакъв проблем да полетиш към луната. Ето защо, въпреки че не можеше и дума да става за сравнение с бързи коли или богаташки имения, аз я уверих в обратното. Поради една-единствена причина — не можеш да обясниш на всеки какво е всъщност. Можеш само да говориш, докато не се уморят да те слушат и не дойде време да си легнат.

Но Елизабет знаеше какво е всъщност.

Всичките ѝ картини и рисунки го показваха.

Беше все едно да проговориш, след като си бил ням. И даже повече. Бе още по-хубаво. Все едно да възвърнеш паметта, а паметта е

всичко за един човек. Паметта е индивидуалност. Паметта — това си *ти*. Още от тази първа линия — невероятно *смела* първа линия, показваща къде океанът се среща с небето, — Елизабет бе разбрала, че да виждаш и да си спомняш е едно неразривно цяло, и бе започнала сама да се изцелява.

Персе нямаше нищо общо с това. Във всеки случай, не и в началото.

Бях сигурен.

V

Следващите четири часа ту се потапах, ту изплувах от света на Либит. Свят, който едновременно ме очароваше и плашеше. Понякога пишех различни фрази: „*Дарът е винаги ненаситен, започнете с онова, което познавате*“, — но предимно рисувах. Картините бяха онзи език, който и двамата владеехме най-добре.

Разбрах защо отношението на близките ѝ се бе променило с такава шеметна бързина — от изумление през приемане като даденост до безразличие. Донякъде се дължеше на невероятната работоспособност на момиченцето, но най-вече на факта, че то е било част от *семейството*, било си е тяхната малка Либит, а от Назарет не може да произлезе нещо добро, нали?^[1]

Безразличието им обаче само разпалвало ненаситността на дарбата ѝ. Ето защо тя започнала да търси нови начини да ги впечатли и разтърси, нови начини да *вижда*.

И в крайна сметка ги открила, Господ да ѝ е на помощ.

Рисувах птици, летящи нагоре с краката, и животни, вървящи по повърхността на водата в басейна.

Нарисувах ухилен кон. Казах си, че някъде по това време се е появила Персе. Само че...

— Само че Либит не е *знаела*, че това е Персе — произнесох на глас. — Мислела си е, че...

Започнах отново да разглеждам картините ѝ и се върнах едва ли не до самото началото — до кръглата черна физиономия с усмихнатата уста. Бях предположил, че това е нарисуваният от Елизабет портрет на леля Мелда, ала сега разбрах, че греша — от рисунката ме гледаше лицето на дете, а не на жена. Лице на *кукла*. Ненадейно ръката ми написа „*НОВИЙН*“ до изображението, и то с такъв натиск, че канареножълтият молив се счупи при последната чертичка на второто Н. захвърлих го на пода и взех друг.

Отначало Персе ѝ бе говорила чрез Новийн, за да не изплаши малкия гений. Нима едно чернокожо момиченце-кукла, което се

усмихваше и носеше червена кърпа на главата (досуц като леля Мелда), би могло да бъде страшно?

Дали Елизабет се бе потресла или изплашила, когато куклата ѝ е проговорила? Навярно не. Може да е била невероятно талантлива 1 тясната сфера на рисуването, ала във всичко останало е била само едно тригодишно дете.

Новийн ѝ е казвала какво да рисува, а Елизабет...

Отново взех скицника. Нарисувах торта на пода. *Размазана* на пода. Малката Либит си е мислела, че идеята за тази пакост е била на Новийн, ала зад нея е стояла Персе, която е проверявала силата на Елизабет. Персе е експериментирала, както бях експериментирал и аз, опитвайки се да разбере колко мощно може да стане новото ѝ оръжие.

После дошъл ред на „Алис“.

Защото, както ѝ прошепнала куклата, имало съкровище и само ураганът можел да го разкрие.

Само че ураганът не е бил точно „Алис“. Както не е бил и „Елизабет“, понеже по това време никой не я е наричал така. През хиляда деветстотин дваисет и седма година Дума Ки е била връхлетяна от урагана „Либит“.

Защото на татко би му харесало да намери съкровище. И защото е трябвало да спре да мисли само за...

— Тя сама си е постлала леглото — изрекох с груб глас, който изобщо не приличаше на моя. — Нека си спи в него.

... само за това как Ади е избягала с Емъри, този задръстен мазник.

Да, точно така бяха стояли нещата в южната част на Дума Ки през далечната дваисет и седма години.

Нарисувах Джон Истлейк — получиха се само плавниците му на фона на небето, върхът на шнорхела му и силуетът под водата. Джон Истлейк се гмуркаше за съкровищата.

Гмуркаше се за куклата на най-малката си дъщеря, макар че по всяка вероятност едва ли го съзнаваше.

Под единия от плавниците му написах: „ЗАСЛУЖЕНО ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ“.

Образите изникваха в съзнанието ми и ставаха все по-ярки и по-ярко, сякаш в продължение на дълги години бяха чакали да се освободят. Запитах се дали всички картини (и пособията, използвани

за създаването им) — от пещерните рисунки в Централна Азия до „Мона Лиза“ — не пазят спомени за създаването си и създателите си, закодирани в тях като ДНК.

Плувай, докато не ти кажа да спреш.

Добавих Елизабет към рисунката на гмуркащия се Джон Истлейк. Тя бе нагазила до пухкавите си коленца във водата и притискаше Новийн под мишницата си. Либит спокойно можеше да бъде онова момиченце-кукла от картината, която беше взела Илзе — онази, която бях нарекъл „Краят на играта“.

„И след като вижда всички тези неща, той ме прегръща, прегръща, прегръща.“

„Нарисувай я — прошепна нечий глас. — Нарисувай заслуженото възнаграждение за Елизабет. Нарисувай Персе.“

Ала не го направих. Страхувах се от онова, което можех да видя. И от онова, което рисунката щеше да направи с мен.

А татко? А Джон? Доколко бе *наясно* със случващото се?

Прегледах картините й, докато стигнах до онази с крещящия Джон Истлейк, чиято кръв шуртеше от носа му и едното око. Знаеше много. Вероятно бе узнал твърде късно, но беше наясно какво става.

Какво *точно* се бе случило с Теси и Ло-Ло?

И с Персе... за да кротува всичките тези години?

Какво представляваше тя? Със сигурност не беше кукла — това бе извън всякакви съмнения.

Можех да продължа (картината с Теси и Ло-Ло, тичащи по някаква пътека, държейки се за ръце, вече напираше да бъде нарисувана), но започвах да излизам от полутранса си и се чувствах изтощен до смърт. Освен това си казах, че вече знам достатъчно, за да действам; Уайърман щеше да ми помогне да осмислим останалото. Затворих скицника, оставих кафявия молив (беше се смалил до миниатюрно парченце) на масата... и осъзнах, че съм гладен. Че умирам от глад. Това обаче не представляваше проблем — отдавна бях привикнал към този вид „махмурлук“ след художническите си вакханалии, а и в хладилника имаше предостатъчно храна.

[1] Препратка към Евангелието на Йоан, 1:46: „«От Назарет може ли да произлезе нещо добро?» Филип му казва: «Дойди и виж.»“ — Б.пр. ↑

VI

Слязох бавно на долния етаж. Докато крачех към дневната, съзнанието ми гъмжеше от различни образи (летяща с краката нагоре чапла с пронизващи сини очи, плавници, големи колкото лодки, на краката на татко). Не запалих лампите в хола, понеже нямах нужда от тях — вече можех да преодолявам разстоянието между стълбището и кухнята и в пълен мрак. През изминалите месеци тази издигаща се над водата къща се бе превърнала в мой дом и не можех да си представя, че някой ден ще го напусна. Насред дневната се спрях и се загледах през панорамните прозорци на „флоридската стая“.

Там, на не повече от стотина метра от брега, под светлината на лунния сърп и милионите далечни звезди се поклащаше „Персе“. Платната му бяха прибрани, но такаелажът висеше по древните мачти като зловеща паяжина. „Саван — помислих си аз, — *това е неговият саван.*“ Ветроходът се полюшваше като изгнилата играчка на отдавна умряло дете. Доколкото можех да видя, палубата му пустееше — не се забелязваха нито хора, нито вещи, — но знаеше ли някой какво се крие в трюма му?

Изведнъж почувствах, че ще припадна. В същия миг осъзнах и защо — бях престанал да дишам. Заставих се да си поема въздух, ала в продължение на една ужасна секунда не се получи нищо. Гръдният ми кош си остана плосък като лист от затворена книга. Когато дробовете ми най-накрая се раздвижиха, дочух хриптене. После разбрах, че съм го издал аз, докато се борех да не изпадна в безсъзнание. Издишах поетия въздух и отново вдишах (вече не толкова шумно). В сумрака пред очите ми се появиха черни петънца, а после изчезнаха. Очаквах и корабът да изчезне — без съмнение беше само халюцинация, — ала той си остана на мястото. Изглеждаше около четирийсестина метра дълъг и широк не повече от дваисестина. Полюшваше се сред вълните, които едва не заливаха бордовете му, а бушпритът му се поклащаше обвинително като пръст и сякаш ми казваше: „*Ау-у-у, негодяй такъв, сам си го изпро...*“

Зашлевих се през лицето (толкова силно, че лявото ми око се насълзи), ала корабът не изчезна. Тогава ми хрумна, че ако наистина беше там — ако беше *реално* съществуващ, — Джак би трябвало да го види от пътеката пред „Двореца“. Телефонът беше в дъното на дневната, но от мястото, където се намирах, по-бързо щях да стигна до апарата в кухнята. Той се намираше върху масичката точно под ключовете за осветление. Изведнъж ми се прииска да го включа, особено в кухнята, на чийто таван бяха закрепени флуоресцентни лампи. Отстъпих назад, без да откъсвам очи от кораба, и веднага щом влязох в кухнята, щракнах и трите превключвателя с опакото на дланта си. Помещението грейна и „Персе“ изчезна — както и всичко зад стъклениите стени на „флоридската стая“. Обърнах се, пресегнах се към телефона и ръката ми замря във въздуха.

В кухнята имаше човек. Той стоеше до хладилника и носеше подгизнали дрипи, които навремето навярно са били сини дънки и риза. Нещо като мъх растеше по врата, челото и предмишниците му. Дясната страна на черепа му беше премазана и назъбените върхове на костите стърчаха сред черната му коса. Дясното му око беше изтекло; виждаше се само зейналата кухня, пълна с някаква гъбеста материя. Другото око грееше със зловещ сребърен блясък, в който нямаше нищо човешко. Босите му стъпала бяха морави и подути, изпод разкъсаната кожа на глезените се подаваха жълтеникави кости.

Удавникът ми се ухили, видях два реда жълти зъби, стърчащи от прогнилите черни венци. Той вдигна дясната си ръка и аз зърнах още една реликва, донесена (по всяка вероятност) от „Персе“. Окови. Едната ръждясала халка бе закопчана около китката на удавника, а разтворените половинки на другата напомняха зейнали челюсти.

Тази халка беше предназначена за мен.

Натрапникът изсъска (навярно разложените му гласни струни не можеха да издават други звуци) и пристъпи към мен под ослепителната светлина на флуоресцентните лампи. Ходилата му оставяха мокри отпечатъци по паркета. Хвърляше сянка. Дочух едва доловимо скриптене и видях, че кръстът му е стегнат от подгизнал кожен колан.

Вцепених се. Бях в пълно съзнание, но не можех да помръдна, въпреки че прекрасно разбирах какво означава разтворената халка на оковите и какво виждам пред себе си — отряд за вербуване, състоящ се от един мъртвец. Той щеше да щракне гривната на китката ми и да ме

откара на борда на фрегатата, шхуната, баркентината или каквото там беше. За да стана част от екипажа. На „Персе“ можеше и да няма момчета юнги, но имаше минимум две юнги *момиченца* — Теси и Ло-Ло.

„Трябва да бягаш. Или поне да го зашеметиш с телефона, за Бога!“

Не можех. Бях като птица, хипнотизирана от змия. Единственото, което ми се удаде, бе да отстъпя крачка назад към дневната... после още една... и още една. Отново се озовах сред тъмнина. Съществото бе стигнало до вратата на кухнята и бялата флуоресцентна светлина падаше върху мокрото му разложено лице, изкривено в озъбена гримаса. Помислих си дали да не затворя очи и да си пожелаая да изчезне, ала знаех, че нямаше да се получи нищо. Подуших миризмата му... вонята на контейнер за боклук зад кухнята на рибен ресторант. И...

— Време е да тръгваме, Едгар.

Значи можеше да говори. Думите бяха завалени, но успях да ги различа.

Мъртвецът пристъпи в хола. Аз направих още една крачка назад, макар и да усещах, че няма никаква полза, че така или иначе няма да избягам от него и когато тази игра му доскучае, ще щракне гривната на китката ми и ще ме завлече, без значение колко силно ще крещя, във водата, в *caldo largo*, и последният звук, който ще чуя от света на живите, ще бъде шепотът на раковините под къщата. После океанът ще ме погълне.

Въпреки това отстъпих още една крачка, без изобщо да съм сигурен, че се приближавам към вратата, после още една... и внезапно усетих нечия ръка на рамото ми.

Изкрещях.

VII

— Каква е тази *шибана* твар? — прошепна ми Уайърман.

— Не знам — проплаках. Плачех от страх. — Не, *знам*. Знам. Погледни към океана, Уайърман.

— Не мога. Не смея да го изпусна от поглед.

Удавникът, който беше видял Уайърман (приятелят ми бе влязъл през отключената входна врата също като него), но спря на три крачки от кухнята, наклони глава и се вгледа в новодошлия, който се бе появил досущ като кавалерията в някой уестърн с Джон Уейн. Зловещата гривна се поклащаше в протегнатата му ръка.

— Господи! — въздъхна Уайърман. — Корабът! Този от картините ти!

— Махай се — изрече съществото. — Ти не си ни нужен. Махай се и ще останеш жив.

— Лъже — прошепнах.

— Кажи ми нещо, което не знам — отвърна Уайърман и повиши глас. И тъй като стоеше точно зад гърба ми, викът му едва не спуска тъпанчетата ми. — *Напусни веднага! Нарушаваш чужда собственост!*

Мъртвецът не каза нищо, но както се опасявах, се оказа невероятно бърз. В един миг стоеше на три крачки от кухненската врата, а в следващия вече беше пред мен и аз дори не видях как преодоля делящото ни разстояние. Вонята на разложение, на водорасли и умряла риба, сварени под палещото слънце, стана непоносима. Почувствах как пръстите му, студени като лед, се впиват в китката ми и закреших от ужас. Бях потресен не от вледеняващия им хлад, а от *мекотата* им. Бяха отвратително меки и разплути. Единственото сребърно око се вторачи в мен и сякаш проби дупка в мозъка ми, защото почувствах как съзнанието ми се изпълва с мастилена чернота. После гривната се затвори около ръката ми с безмилостно изщракване.

— *Уайърман!* — извиках. Но Уайърман беше изчезнал. Беше избягал от мен и тичаше към другия край на хола.

VIII

Уайърман се върна, преди да прекрачим прага. Забелязах, че държи нещо, наподобяващо тъп кинжал. За миг си помислих, че е един от сребърните харпуни, но можех само да си мечтая за това — сребърните харпуни бяха на горния етаж заедно с червената кошница за пикник.

— Ей! — извика Уайърман. — Ей, ти! Да, на теб говоря! *Урод такъв!*

Главата на удавника се обърна невероятно бързо — като главата на змия, хвърляща се в атака. Но и Уайърман не беше бавен. Хвана с две ръце тъпия предмет и го стовари върху лицето на мъртвеца малко над дясната му очна кухина. Създанието изкрещя и пронизителният му писък се заби в мозъка ми като стъклена отломка. Видях как Уайърман потреперва и залита назад; видях как се опитва да удържи оръжието, но накрая го изпусна върху засипания с пясък под на антрето. Удавникът, който само преди миг беше непоклонимо реален, изведнъж започна да губи плътността си и изчезна. Почувствах как гривната около китката ми се разхлабва. Виждах я ясно още секунда-две, след което тя изтече като капки вода върху килима и маратонките ми. На мястото, където преди малко бе стоял морякът-демон, се бе образувала голяма локва.

Почувствах нещо топло и лепкаво върху лицето си и изтрих кръвта от носа и горната си устна. Уайърман се бе стоварил върху една възглавничка на пода. Помогнах му да се изправи и видях, че и неговият нос кърви. От лявото му ухо надолу по шията му също се процеждаше тънки струйки кръв. Самият му врат изглеждаше подут и пулсираше в такт с бързите удари на сърцето му.

— Господи, какъв *писък* — промълви той. — Очите ми сълзят, а ушите ми звънят като камбаните на ада.

— Да — кимнах. — Иначе добре ли си?

— Да, само дето току-що видях един мъртвец да изчезва пред очите ми. Но сигурно е нещо нормално. — Той се наведе, вдигна тъпия

предмет и го целуна. — Да благодарим на Бога за пъстрите неща^[1] —
добави и избухна в смях. — Дори и когато не са пъстри.

Беше свещник. Горната му част изглеждаше потъмняла, сякаш се
бе допряла до нещо много горещо, а не мокро и студено.

— Във всички къщи, които госпожица Истлейк дава под наем,
има свещници, понеже токът редовно спира — обясни Уайърман. —
Голямата къща е оборудвана с генератор, но останалите не са,
включително и тази. За разлика от по-малките постройки обаче тук
свещниците са от „Двореца“ и както току-що се уверихме, излязоха
сребърни.

— И ти успя да се сетиш за това! — промълвих смаяно.

Той вдигна рамене и се загледа в океана. Аз направих същото. Не
се виждаше нищо друго освен отразеното във водата сияние на луната
и звездите. Поне засега.

Ненадейно Уайърман ме хвана за ръката. Пръстите му обгърнаха
китката ми точно на мястото, където мъртвецът бе щракнал гривната, и
сърцето ми подскочи.

— Какво? — попитах. Не ми харесваше страхът, изписал се на
лицето му.

— Джак! Джак е съвсем сам в „Дворец“!

Качихме се в колата му. От ужаса при вида на удавника не бях
забелязал светлината от фаровете й, нито бях чул кога е спряла до моя
автомобил.

[1] Цитат от стихотворение на викторианския поет Джералд
Манли Хопкинс. — Б.пр. ↑

IX

Заварихме Джак жив и здрав. Бяха му позвънили няколко стари приятели на Елизабет, последният от които — в девет без четвърт, тоест около час и половина, преди да нахълтаме окървавени в къщата. Уайърман още държеше свещника. „Дворецът“ не бе посещаван от неканени гости и Джак не бе видял кораба, закотвен в залива пред „Розовата грамада“. По това време младежът бе хапвал пуканки, докато гледал на видеото „Полицаят от Бевърли Хилс“.

Той изслуша разказа ни с нарастващо изумление, но не и с недоверие; все пак беше млад човек, напомних си аз, израсъл със сериали като „Досиетата Хикс“ и „Изгубени“. Освен това историята ни не противоречеше на онова, което му бяхме казали по-рано. Когато приключихме, той взе свещника от Уайърман и разгледа върха му, чийто цвят напомняше цвета на жичка в електрическа крушка.

— Защо този мъртвец не дойде при мен? — попита. — Бях сам и щеше да ме заvari съвсем неподготвен.

— Не ми се иска да нахърнявам самочувствието ти — отвърнах, — но не мисля, че ти си главната цел за онзи, който дирижира това шоу.

Джак вече се взираше в тясната червена ивица на китката ми.

— Едгар, там ли ви...

Кимнах.

— Ега ти шибанията — въздъхна младежът.

— Осъзнаваш ли какво става? — обърна се Уайърман към мен. — Ако тя ти е изпратила тази твар, значи е стигнала до извода, че си разбрал всичко или си съвсем близо до истината.

— Не мисля, че някой някога ще узнае цялата истина — изтъкнах, — но знам кой е бил този удавник приживе.

— Кой? — Джак се взираше в мен, ококорен от изумление. Стояхме в кухнята и той още държеше свещника. Сетне го остави върху масичката.

— Емъри Полсън. Съпругът на Адриана Истлейк. Върнали са се от Атланта, за да помогнат с издирването на Теси и Лора (дотук всичко

е както го знаем), но така и не са напуснали Дума Ки. Персе се е погрижила да останат.

Х

Отдохме в приемната, където се бях запознал с Елизабет Истлейк. Продълговатата ниска масичка си беше на същото място, само че сега върху нея нямаше порцеланови фигурки. Полираната ѝ повърхност изглеждаше като съвършена подигравка над живота.

— Къде са? — обърнах се към Уайърман. — Къде са статуетките й? Къде е Порцелановия град?

— Събрах всичко в кашони и ги занесох в лятната кухня — отвърна той и махна с ръка. — Без кой знае каква причина, просто не можех... просто не можех да... *tuchacho*, искаш ли зелен чай? Или бира?

Помолих за чаша вода. Джак каза, че предпочита бира, стига някой да не възразява. Уайърман отиде в кухнята. Заплака чак когато излезе в коридора. Риданията му бяха шумни и силни — от онези, които не можеш да сподавиш, колкото и да се опитваш.

С Джак се спогледахме, после отместихме погледи. Не казахме нито дума.

XI

Уайърман се забави в кухнята повече, отколкото е необходимо, за да се донесат две бири и чаша вода, но щом се върна, видях, че напълно се бе взел в ръце.

— Съжалявам. Обикновено не губя скъп за мен човек и не завирам свещник в лицето на вампир в рамките на една седмица. Преди ми се случваше или само едното, или другото. — Той вдигна рамене, сякаш за да демонстрира безразличие. Не се получи, обаче оцених усилието му.

— Те не са вампири — посочих.

— Тогава какво са? Просветли ни.

— Мога да ви кажа само това, което научих от картините й. И не бива да забравяте, че при целия й талант тя е била просто едно дете. — Запънах се и поклатих глава. — Даже не и дете. Била е... пораснало бебе. А Персе... може да се каже, че Персе е била духовният й наставник.

Уайърман отвори своята бира, отпи и се приведе:

— Ами ти? Не е ли Персе и твой духовен наставник? Все пак тя беше част от онова, което *правиш*...

— Без съмнение. Тя проверяваше пределите на възможностите ми и ги разширяваше. Сигурен съм, че историята с Кенди Браун се свързана именно с това. Също така ме насочваше към определени сюжети. Като цикъла „Момиче и кораб“ например.

— А другите ви картини? — попита Джак.

— Мисля, че повечето са само мои. Но някои от тях... — замълчах, понеже изведнъж бях осенен от ужасна мисъл. Оставих чашата си и за малко щях да я прекатурия. — Господи!

— Какво има? — учуди се Уайърман. — Какво ти стана, за Бога?

— Донеси малкото червено тефтерче с телефонните номера. Веднага!

Той стана, донеси ми го и ме подаде безжичния телефон. Поседях известно време, загледан в слушалката в скута си, чудейки се на кого първо да се обадя. После разбрах. Има един закон на

съвременния живот, който е още по-нерушим и от онзи, който гласи, че когато имаш нужда от полицаи, него никакъв го няма: когато на всяка цена трябва да поговориш с даден човек, винаги попадаш на телефонния му секретар.

Тъкмо това се случи, когато набрах домашните телефони на Дарио Нануци, Джими Йошида и Алис Окойн.

— *Мамка му!* — изсъсках, докато натисках бутона за прекъсване на връзката веднага щом записания глас на Алис започна да нарежда: „*За съжаление в момента не съм вкъщи, за да приема обаждането ви, но...*“

— Вероятно все още празнуват — подхвърли Уайърман. — Изчакай малко, *amigo*, и всичко ще се нареди.

— *Не можем да чакаме!* — извиках аз. — Шибана работа!

Той положи ръка върху моята и попита, опитвайки се да ме успокои:

— Какво има, Едгар? Какво не е наред?

— Картините са опасни! Може би не всичките, но някои — със сигурност!

Той обмисли думите ми и кимна.

— Добре. Да поразсъждаваме малко над това. Най-опасните са вероятно от цикъла „Момиче и кораб“, нали?

— Да За тях съм абсолютно сигурен.

— Според мен са още в галерията. Чакат да бъдат опаковани и разпратени при собствениците им.

„Чакат да бъдат разпратени при собствениците им. Господи.“

— Не мога да го допусна.

— *Muchacho*, най-важното е да не отклоняваш вниманието си от важните неща и да се занимаваш с дреболии.

Той не разбираше, че това изобщо не е дреболия. Персе можеше да надигне огромна вълна, стига само да поискаше.

Но й трябваше помощ.

Намерих номера на галерия „Ското“ и го набрах. Помислих си, че не беше изключено там да има някой, въпреки че беше единайсет без петнайсет, и то в нощта след големия купон. Нерушимият закон обаче отново доказа правотата си и се добрах само до телефонния секретар. Изчаках нетърпеливо, след което натиснах 9 и оставих съобщението си:

— Чуйте ме добре, Едгар се обажда важно е. Не искам да разпращате картините и рисунките на собствениците им, докато не ви кажа, става ли? Не *изпращайте нищо*. Задръжте до няколко дни. Намерете какъвто си искате предлог, но не ги изпращайте. Моля ви. Изключително важно е.

Прекъснах връзката и изгледах Уайърман:

— Дали ще ме послушат?

— Като се има предвид демонстрираната от теб способност да работиш пари... със сигурност. Освен това току-що си спести дълг и пълен с досадни обяснения разговор. Сега вече можем да се върнем към...

— Още не. — Семейството и приятелите ми си оставаха най-уязвими и фактът, че бях поели в различни посоки, никак не ме успокояваше. Персе вече бе показала, че може да достига доста далеч, а аз определено се бях намесил в играта ѝ. Ето защо предполагах, че тя или ми е ядосана, или е изплашена до смърт.

Тъкмо смятах да набера номера на Пам, когато си спомних думите на Уайърман, че си бях спестил дълг и изпълнен с досадни обяснения разговор. Затова вместо с червения бележник се консултирах с ненадеждната си памет... и този път, когато я притиснах до стената, тя не ме подведе.

„*Но сигурно ще чуя телефонния му секретар*“ — помислих си. Така и стана, макар че отначало не го разбрах.

— Здравей, Едгар. — Звучеше като гласа на Том Райли, но в същото време не беше неговият глас. Бе изцяло лишен от емоции. „*Навярно се дължи на таблетките, които взима*“ — казах си... ала в „Ското“ не бях забелязал подобна липса на емоция.

— Том, изслушай ме без да ме прекъсваш...

Гласът обаче продължи да говори. Този мъртъв глас.

— Тя ще те убие, нали го знаеш. Теб и всичките ти приятели. Както уби мен. Само че аз още съм жив.

Почувствах как ми се завива свят.

— *Едгар!* — разтревожи се Уайърман. — Едгар, какво има?

Съобщението сякаш приключи, но продължавах да чувам дишането му. Бавното му повърхностно дишане, идващо чак от Минесота. Най-накрая заговори отново.

— Да си мъртъв е по-добре. Сега трябва да убия Пам.

— Том! — извиках на записания му глас. — Том, *събуди се!*

— След като умрем, ще се оженим. Сватбената церемония ще се състои на кораба. Тя обеща.

— *Том!* — Уайърман и Джак се бяха приближили до мен. Единият ме държеше за ръката, а другият — за чуканчето. Не им обърнах внимание.

Чух само следното: „*Оставете съобщение след сигнала.*“

Въпросният сигнал прозвуча и връзката прекъсна.

Опитах се да сложа телефона в скута си, ала го изтървах на пода и се обърнах към Уайърман.

— Том Райли възнамерява да убие жена ми — изрекох, а после добавих с глас, който изобщо не звучеше като моя: — Може вече да го е направил.

XII

Уайърман не започна да ме разпитва за подробности, а ми предложи да позвъня на Пам. Допрях слушалката до ухото си, но не можах да си спомня номера. Уайърман ми го продиктува, ала аз не можах да натисна нужните бутони — червената пелена се бе спуснала пред очите ми за пръв път от седмици насам.

Набрах номера на Джак.

Слушах как телефона в Мендота Хайтс звъни и очаквах всеки миг да чуя бодрия, безличен глас на Пам, записан на телефонния секретар — съобщението ѝ, че се намира във Флорида, обаче съвсем скоро ще се върне. Пам вече бе напуснала Флорида, но можеше да лежи мъртва на пода до мъртвия Том Райли. Видението беше толкова ясно, че виждах кръвта по вратичките на шкафчетата и ножа във вкочанената ръка на Том.

Един сигнал... втори... трети... следващият щеше да задейства телефонния секретар.

— Ало? — задъхано изрече Пам.

— Пам! — извиках. — Господи, наистина ли си ти? Отговори ми!

— Едгар? Кой ти каза? — звучеше озадачена. И все така задъхана. А може би не... Все пак това бе гласът на онази Пам, която познавах — леко хрипкав като след настинка или когато тя...

— Пам, плачеш ли? — В същия миг осмислих казаното от нея и попитах: — Кой да ми каже какво?

— За Том Райли — отвърна тя. — Помислих, че брат му се обажда. Или... Господи, само това не... майка му.

— Какво за Том?

— На връщане беше в невероятно настроение — започна тя, — смееше се, показваше новозакупената картина, играеше карти с Кеймън и още някой в задната част на самолета... — вече *наистина* плачеше и думите ѝ бяха накъсани от риданията. Самите ѝ ридания ме ужасяваха, обаче в същото време ме радваха. Защото разтърсвах един жив човек. — ... Чувстваше се *добре*. Но още същата вечер се

самоуби. Сигурно вестниците ще напишат, че е било нещастен случай, но всъщност беше самоубийство. Бози е сигурен. Един негов приятел, който работи в полицията, му се обади и му разкрил доста подробности, а после той се свърза с мен. Том е насочил колата си към бетонните пътни заграждения със скорост сто и петдесет километра в час, а може и повече. На асфалта нямало следи от поднасяне. Инцидентът станал на шосе 23, което означава, че е пътувал към мен.

Веднага разбрах всичко и нямаше нужда фантомната ми ръка да ми казва каквото и да било. Да, Персе определено искаше нещо, понеже ми беше ядосана. Ядосана? Направо *бясна*. Обаче Том бе имал момент на просветление — момент на *мъжество* — и беше насочил колата си към бетонната стена.

Уайърман размахваше ръце пред лицето ми, изгарящ от нетърпение да му разкажа какво бях узнал. Обърнах му гръб.

— Панда, той ти е спасил живота.

— *Какво?*

— Знам какво говоря. Картината, която е показвал в самолета... била е от моите, нали?

— Да... много се гордееше с нея... Едгар, *какво намек...*

— Как се казваше? Как се казваше картината? Знаеш ли?

— Мисля, че беше „Здравей“. Том казваше: „*Не ми прилича много на Минесота*“ с онзи шведски акцент... — Дълга пауза, която не прекъснах, защото трескаво мислех. — Разбрал си по своя специален начин, нали?

„Здравей“ — мислех се аз. Да, естествено. Първата рисунка, която бях направил в „Розовата грамада“, и една от най-силните по въздействие. И Том я беше купил.

Шибаната „Здравей“.

Уайърман измъкна слушалката от ръката ми.

— Пам? Уайърман е на телефона. Том Райли да не би да е?... Той слушаше и кимаше. Гласът му звучеше меко и успокояващо. Точно този глас използваше (бях го чувал със собствените си уши), когато говореше с Елизабет. — Добре... да... да, Едгар е добре, аз също. Всички сме добре. Естествено съжаляваме за господин Райли. Боя се обаче, че има нещо, което трябва да направите за нас... наистина е много важно. Момент да включа спикерфона. — Той натисна бутона, който не бях забелязал преди. — Чувате ли ме?

— Да... — тихо, но отчетливо. Пам се взимаше в ръце.

— Кой от приятелите и близките на Едгар си купиха от неговите картини?

Тя се замисли.

— Никой от близките му не си е купувал *картини*. Сигурна съм. Въздъхнах облекчено.

— Според мен се надявах... или са очаквали... че след време... на някой рожден ден или Коледа...

— Разбирам. Тоест не са взели нищо.

— Не съм го казала. Приятелят на Мелинда купи една от *рисунките*. Нещо не е наред ли? *Какво им има на картините?*

Рик. Сърцето ми се сви.

— Пам, Едгар е на телефона. Мелинда и Рик взеха ли рисунката?

— При всички тези полети, включително и трансатлантически? Той помоли да я опаковат и транспортират за Франция. Не мисля, че Мелинда знае. Става въпрос за цветята, нарисувани с цветни моливи.

— Тоест рисунката още е в „Ското“.

— Да.

— И ти си сигурна, че никой друг от семейството не е купувал нищо от изложбата?

Тя мисли в продължение на десет секунди. Десет секунди агония за мен.

— Да, сигурна съм. — „Дано да не грешиш, Панда“ — казах си. — Но Анжел и Хелън Слоботник си купиха една. Май се казваше „Пощенска кутия с цветя“.

Знаех за коя рисунка говори. Всъщност тя се наричаше „Пощенска кутия с лайкучка“. Мислех, че е свършено безобидна и изцяло моя, но въпреки всичко...

— Не са я взели със себе си, нали?

— Не, понеже първо ще минат през Орландо и ще хванат самолет оттам. И те поискаха рисунката да бъде опакована и изпратена на домашния им адрес. — Нямах повече въпроси — само отговори. Гласът ѝ се бе подмладил — сега звучеше като онази Пам, която водеше счетоводството ми преди появата на Том. — Твоят хирург... не мога да се сетя за името му...

— Тод Джеймисън — машинално отвърнах. Ако се бях замислил, едва ли щях да си спомня как се казваше.

— Да, точно така. Той също си купи картина и се договори за доставка. Искаше някоя от онези страшните — „Момиче и кораб“, — но вече ги бяха разпродали. Накрая се спря на раковината, носеща се по водата.

Тя вероятно беше опасна. Всички сюрреалистични творби навярно бяха опасни.

— Бози си купи две рисунки, а Кеймън — една. Кати Грийн също искаше да си купи, но заяви, че не може да си позволи подобен лукс. — Пауза. — Казах си, че мъжът ѝ е скръндза.

„Щях да ѝ подаря, ако ме беше помолила“ — помислих си.

Уайърман отново заговори:

— Моля ви да ме изслушате, Пам. Трябва да свършите нещо.

— Добре — отвърна тя без колебания (почти).

— Трябва да се обадите на Боузман и Кеймън. Незабавно.

— Добре.

— Кажете им, че трябва да изгорят рисунките.

Пауза.

— Да изгорят рисунките, разбрах.

— Веднага след нашия разговор — намесих се аз.

— Казах, че разбрах, Еди. — Долових раздразнение в гласа ѝ.

— Кажи им, че ще компенсирам двойно сумата, която са заплатили, или ще им дам други рисунки — каквито си пожелаят, — но точно тези са *опасни*. *Опасни са*. Разбра ли?

— Да. Веднага ще им се обадя — увери ме Пам, след което тя зададе един въпрос. Въпрос с главна буква. — Еди, тази рисунка „Здравей“... ли уби Том?

— Да. Обади ми се, когато свършиш.

Продиктувах ѝ номера. По гласа ѝ се усещаше, че всеки миг отново ще заплаче, но повтори без грешка всички цифри.

— Пам, благодаря ви — добави Уайърман.

— Да — обади се и Джак. — Благодаря ви, госпожо Фриймантъл.

Помислих си, че Пам ще попита кой пък е този, но не го направи.

— Едгар, обещавах ли, че всичко с момичетата ще бъде наред?

— Ако не са взели мои картини със себе си, няма да имат никакви проблеми.

— Да. Проклетите картини. Пак ще се обадя.

И тя затвори, без да каже дочуване.

— Сега по-добре ли е? — попита Уайърман, когато прекъснах връзката.

— Не знам — отвърнах. — надявам се, че да. — Притиснах длан първо към лявото си око, а после и към дясното. — Но не се *чувствам* по-добре. Не усещам, че опасността е отминала.

XIII

Помълчахме около минута.

— Как мислиш, дали падането на Елизабет от количката е било нещастен случай? — попита Уайърман.

Опитах се да се съсредоточа. Въпросът му наистина беше важен.

— Според мен е било нещастен случай. Когато се е свестила, е имала амнезия, разстройство на речта и още Бог знае какво в резултат на мозъчните травми, за които медицината през двайсет и пета едва ли е можела да каже много. Рисуването е станало за нея нещо повече от терапия — то е било израз на феноменален талант и в началото самичка е създавала шедеврите си. Дори бавачката... леля Мелда... е била смаяна. Във вестника излязла статия и вероятно всички, които са я прочели, са били впечатлени... но знаете какви са хората...

— По обяд вече сме забравили какво ни е впечатлило на закуска — кимна Уайърман.

— Господи! — възкликна Джак. — Ако и аз стана такъв циник на вашата възраст, по-добре още отсега да върна бойскаутската си значка.

— Да, има такава дилема, синко — засмя се Уайърман. Искрено. Смяхът му ме сепна, но в същото време сякаш свали кантара от плещите ми.

— Интересът към картините ѝ е започнал да отслабва — продължих аз. — А навярно те са доскучали и на самата Елизабет. На кого играчките му омръзват по-бързо, ако не на тригодишните деца?

— Само на кученцата и папагалчетата — подхвърли Уайърман.

— Жажда за творчество на три години... — не можеше да повярва Джак. — Ега ти яката идея.

— Ето защо тя е започнала да... — замълчах, неспособен да продължа.

— Едгар? — попита спокойно Уайърман. — Всичко наред ли е?

Не беше, но не можех да го изрека. Отпуснех ли се, Том щеше да е само началото.

— В галерията изглеждаше съвсем добре. Изглеждаше *оздравял*, разбирате ли? Сякаш отново бе залепил парченцата на живота си. И ако не беше *онази*...

— Знам — кимна Уайърман. — Пийни малко вода, *michacho*.

Пийнах няколко глътки и се заставих да продължа:

— Елизабет е започнала да експериментира. Преминала е от молива към рисуване с пръсти и накрая — акварели. Мисля, че този преход ѝ е отнел няколко седмици. При положение че някои от рисунките в кошницата за пикник са направени с химикалка, а за други (сигурен съм, понеже и аз възнамерявах да го направя) е използвала блажна боя. Щом изсъхне, те придобива...

— Това го запази за лекциите си по живопис, *amigo*.

— Прав си. — Пих още няколко глътки. Постепенно възвръщах концентрацията си. — Започнала е да експериментира и с други... формати. Ако това е правилната дума. Рисувала е с тебешир върху тухли, с пръчка върху пясък... Веднъж нарисувала лицето на Теси с разтопен сладолед върху кухненския плот.

Джак се приведе, стиснал ръце между мускулестите си бедра.

— Едгар... — намръщи се той, — това не са само догадки, нали? Видели сте всичко това...

— В известен смисъл. Понякога виждах самата рисунка. А друг път — нещо като... вълни, излъчвани от рисунката и моливите ѝ.

— Но сте сигурен, че е истината.

— Да.

— Тя не се е интересувала дали картините ѝ ще се запазят, нали? — попита Уайърман.

— Не. Важен за нея е бил самият процес. Експериментирала е с различни формати и после е започнала да експериментира с реалността. Да я променя. Предполагам, че точно *тогава* Персе я е усетила. Когато е започнала да променя реалността. Усетила я е и се е събудила. Събудила се е и е започнала да я зове.

— Персе е била сред онези боклуци, които Истлейк е открил, нали? — замисли се Уайърман.

— Елизабет си е мислела, че това е кукла. Най-хубавата кукла на света. Но не са могли да се съединят преди да стане достатъчно силна.

— Коя от двете? — не разбра Джак. — Персе или момиченцето?

— Навярно и двете. Елизабет е била само едно дете. А Персе... Персе е спала дълъг, дълъг сън. Спала е на морското дъно, под пясък ^[1]закрита.

— Много поетично — отбеляза Джак, — но не разбирам за какво говорите.

— Нито пък аз — признах. — Защото не я виждам. Дори и Елизабет да е нарисувала Персе, тези картини са унищожени. Предполагам, че Персе е била от порцелан, понеже Елизабет колекционираше именно порцеланови фигурки, обаче не е изключено да е само съвпадение. Със сигурност знам, че Персе е установила канал за връзка с момиченцето — първо посредством картините, а после чрез любимата ѝ кукла Новийн. И е започнала нещо като... тренировъчна програма. Не знам как другояче да го нарека. Убеждавала е Елизабет да нарисува нещо, след което то се е случвало в реалния свят.

— Тя подхвана тази игра и с вас — посочи Джак. — Кенди Браун.

— И окото ми — добави Уайърман. — Не забравяй как излекува окото ми.

— Мисля, че заслугата за окото ти е изцяло моя — отвърнах... ала така ли беше наистина? — Имало е и други неща. Не толкова важни, но все пак... например е използвала картините ми като кристално кълбо... — замълчах. Не исках да продължа, защото тази пътека отново щеше да ме отведе до Том. Том, когото трябваше да излекувам.

— Кажи ни какво си узнал от картините ѝ.

— Добре. Ще започна с онзи извънсезонен ураган. Бил е предизвикан от Елизабет вероятно с помощта на Персе.

— Май се *бъзикате* с мен — възкликна Джак.

— Персе е казала на Елизабет къде се намира находката, а Елизабет е съобщила на баща си. Сред боклуците... да кажем, че сред боклуците е имало порцеланова статуетка, може би трийсетина сантиметра висока, изобразяваща прекрасна жена. — Да, наистина я бях видял, макар и не с подробности. Ясно си спомнях обаче празните лишени от зеници очи-перли. — Това е била наградата на Елизабет, нейното заслужено възнаграждение, и когато фигурката била извадена от водата, Персе започнала *същинското* си дело.

— Ако изобщо се е появила тази статуетка, Едгар? — попита предпазливо Джак.

От устните ми за малко да се откъсне фразата, която не помня къде бях чул или прочел: „*В онези дни на земята са живели древни богове и те са властвали над света.*“ Не я изрекох, понеже не исках да я чуя — дори и в тази ярко осветена стая, — ето защо само поклатих глава.

— Не знам. Нямам представа под какъв флаг е плавал корабът, който се е разбил тук. Вероятно риф Кит е разпорил трюма му и част от товара се е разсипал. Навярно знам твърде малко... ала си мисля, че Персе е имала свой собствен кораб и когато е излязла от водата и се е свързала с могъщото младо съзнание на Елизабет Истлейк, е била способна да го призове.

— Корабът на мъртвите. — На лицето на Уайърман някак по детски се бяха изписали страх и благоговение. Навън вятърът шумеше в клоните на дърветата, люлееше рододендроните и до ушите ни достигаха равномерните приспивни звуци на прибоя. Бях се влюбил в този звук още при пристигането си на Дума Ки и все още го обичах, ала в момента ме плашеше. — Корабът ѝ се е наричал... Как? „*Персефона*“?

— Ако това название ти харесва — свих рамене аз. — Мисля, че Елизабет е имала предвид него под името „Персе“. Това обаче няма значение, понеже в момента не си говорим за старогръцката митология. Говорим за нещо много по-древно и чудовищно. И гладно. Това чудовище не се различава много от вампирите. Но е жадно не за кръв, а за души. Или поне така мисля. Новата кукла е изкарала при Елизабет не повече от месец, и само Бог знае как се е променил животът в „Гнездото на чаплата“ през това време... със сигурност обаче не се е променил към добро.

— Тогава ли Истлейк е поръчал сребърните харпуни? — попита Уайърман.

— Нямам представа. Има много въпроси, чиито отговори не зная, понеже цялата ми информация идва от Елизабет, а по това време тя е била невръстно дете. Не знам и какво точно се е случило в *предишния* ѝ живот, защото точно тогава е престанала да рисува. А дори и да е помнила времето, когато е рисувала...

— ... е полагала всички усилия да го забрави — довърши вместо мен Джак.

Лицето на Уайърман помръкна.

— В края на живота си тя беше на път да забрави *всичко*.

— Спомняте ли си картините, на които всички се усмихваха като напушени наркомани? — попитах аз. — В тях Елизабет се е опитвала да пресъздаде светът такъв, какъвто го е помнила. Какъвто е бил преди появата на Персе. Един неизразимо по-щастлив свят. В дните, предшествващи гибелта на близначките, тя е била много изплашена, но се е бояла да го сподели с някого, понеже е подозирала, че нещата са се объркали по нейна вина.

— Кои неща? — попита Джак.

— Не мога да кажа точно, но на една от картините е изобразен старомоден градински жокей, стоящ на главата си, и според мен тази рисунка обяснява всичко. Мисля, че в онези последни дни целият й свят се е преобърнал с краката нагоре. — Бях сигурен, че с този градински жокей бе свързано и още нещо, макар и да не знаех точно какво, а и сега не му беше времето да се занимавам с него. — Мисля, че в дните непосредствено преди и след смъртта на близначките „Гнездото на чаплата“ се е превърнала в затвор за семейството.

— И само Елизабет е знаела причината? — подхвърли Уайърман.

— Нямам представа — вдигнах рамене аз. — Леля Мелда може да е знаела нещо. *Вероятно* е знаела.

— А кой е живял в къщата в промеждутъка между намирането на съкровището и смъртта на близначките? — попита Джак.

Замислих се.

— Предполагам, че Мария и Хана понякога са се връщали от училище през почивните дни, а Джон Истлейк е пътувал по работа за няколко дни през март и април. Значи постоянните обитатели на „Гнездото“ са били Елизабет, Теси, Лора и леля Мелда. Елизабет се е опитвала чрез рисуване да изличи новата си „приятелка“ от реалния свят. — Облизах устните си. Бяха изпръхнали. — Направила го е с цветните моливи, които намерихме в кошницата. Точно преди Теси и Лора да се удавят. Или може би предишната нощ. Защото гибелта им е била нейното наказание, разбирате ли? Както убийството на Пам щеше да стане *мое* наказание, задето съм се намесил там, където не ми е работата.

— Мили Боже! — прошепна Джак.

Уайърман беше пребледнял като платно.

— Дотогава Елизабет едва ли е разбирала нещо. — Замислих се над думите си и вдигнах рамене. — Мамка му, не мога да си спомня дали и аз съм разбирал нещо, когато съм бил на четири години. До този момент единственото лошо нещо, което ѝ се е случвало (като изключим падането, което според мен едва ли си е спомняла), е било татко да я нашлапа по дупето или да я плеснат през ръчичките, задето се е опитала да си вземе от плодовата пита на леля Мелда, преди да е изстинала. Какво би могла да знае за природата на злото? Знаела е, че Персе е непослушна, че Персе е лоша кукла, а не добра, че все повече е излизала извън контрол и затова е трябвало да се избави от нея. Ето защо седнала с молив и лист хартия пред себе си и си казала: „Мога да се справя. Ако не бързам и бъда много старателна, ще се справя.“ — Замълчах и прокарах пръсти по челото си. — Мисля, че е било точно така, но не бива да приемате думите ми без съмнение. Не е изключено историята на Елизабет да се е смесила с онова, което се случи с мен. Паметта ми може да ми погажда всякакви номера.

— Отпусни се, *tuchacho* — посъветва ме Уайърман. — Забави темпото. Малката Либит се е опитвала да изличи Персе от своя свят. Как се прави подобно нещо?

— Рисуваш и после изтриваш.

— И Персе го е позволила?

— Персе не е знаела, почти съм сигурен. Защото Елизабет е умеела да пази в тайна намеренията си. Ако ме попитате *как*, няма да успея да ви отговоря. А ако ме попитате дали идеята е била нейна... дали е можела да измисли подобно нещо на четири годинки...

— Не е възможно — поклати глава Уайърман. — Впрочем, напълно съответства на логиката на четиригодишните.

— Не разбирам как е могла да запази замисъла си в тайна от Персе — поклати глава Джак. — Едно невръстно момиченце...

— И аз не знам повече от теб.

— Във всеки случай планът ѝ не е проработил — заключи Уайърман.

— Да. Мисля, че тя е нарисувала Персе, и съм сигурен, че го е направила с моливи, а когато е приключила, е изтрила всичко. Вероятно стореното е било повече от достатъчно, за да убие човек

(както аз убих Кенди Браун), ала Персе не е била човешко същество. Това само я е разгневilo. Тя е наказала Елизабет, като ѝ е отнела близначките, които момиченцето е боготворяло. Теси и Лора не са поели по пътеката водеща към Сенчестия бряг, за да търсят съкровища. Не, те не са се озовали там по своя воля. Някой ги е подгонил натам. Не им е оставало нищо друго, освен да влязат във водата, търсейки спасение, и там са изчезнали.

— Но не завинаги — добави Уайърман и аз знаех, че има предвид малките следи. До не говорим за удавника в хола ми.

— Да — съгласих се аз, — не завинаги.

Вятърът отново задуха — този път с такава сила, че запрати нещо в стената на къщата откъм океана. И тримата се сепнахме.

— А как Персе се е добрала до Емъри Полсън? — замисли се Джак.

— Не знам — отвърнах.

— Ами Адриана? — попита Уайърман. — И тя ли е попаднала в ръцете на Персе?

— Не знам — разперих ръце. — Може би. — И с неохота добавих: — По всяка вероятност.

— Не сме виждали Адриана — изтъкна Уайърман. — Да не го забравяме.

— Да, още не сме — уточних аз.

— Но малките момиченца са се удавили. — Джак сякаш не искаше да останат никакви неясноти. — Тази твар Персе ги е примамила във водата. Или... нещо подобно.

— Да — кимнах. — Или нещо подобно.

— Но нали после е започнало издирване. Дошли са и външни хора.

— Не би могло да е другояче, Джак — натърти Уайърман. — Хората са знаели, че близначките са изчезнали. Например Шанингтън.

— Това ми е ясно. Имам предвид нещо друго. Значи Елизабет, баща ѝ и бавачката ѝ не са казали нищо на никого, така ли?

— Какъв избор са имали? — попитах. — Джон Истлейк да заяви на петдесетина доброволци: „Порцелановата вещица отвлече децата ми, търсете порцелановата вещица.“ Дори той навярно не го е знаел. Макар че май по някое време е разбрал истината. — Замислих се за

онази картина, на която Джон крещеше. Крещеше и от очите и носа му шуртеше кръв.

— Съгласен съм, че не са имали избор — кимна Уайърман. — Но искам да разбера какво се е случило след края на търсенето. Малко преди да умре, госпожица Истлейк каза, че трябва да я удавим, за да заспи отново. Персе ли е имала предвид? И ако е така, какъв е смисълът на думите ѝ?

Поклатих глава.

— Не знам.

— *Защо* не знаеш?

— Защото останалите отговори ще открием в южната част на острова — обясних. — В първото „Гнездо на чаплата“. И мисля, че Персе също е там.

— Разбирам — каза Уайърман. — Тоест, ако не възнамеряваме да се спасим с бягство, не ни остава нищо друго, освен да отидем там.

— Като се има предвид случилото се с Том, мисля, че нямаме дори и този избор. Продадох много картини и хората от „Ското“ няма да могат да отлагат вечно транспортирането им.

— Изкупете ги обратно — предложи Джак.

Сякаш не бях помислял за това.

Уайърман се усмихна.

— Повечето собственици няма да ги продадат даже и на двойна цена. Подобна история изобщо няма да ги убеди.

Никой нямаше намерение да спори с него.

— Тя не е толкова силна през деня — наруших мълчанието. — Предлагам да тръгнем утре в девет сутринта.

— Устройва ме — каза Джак и се изправи. — Ще бъда тук в девет без петнайсет. Сега мятam да прекося моста и да се върна в Сарасота.

Мостът. В главата ми се зароди идея.

— Можеш да останеш тук — предложи му Уайърман.

— След *този* разговор? — Младежът повдигна вежди. — За нищо на света. Но утре ще дойда.

— Носи дълъг панталони и високи обувки — предупреди го Уайърман. — Там всичко е обрасло с треволяци и нищо чудно да гъмжи от змии. — Той се почеса по бузата. — Май ще се наложи да

пропусна утрешното поклонение в „Абът Уекслър“. Нека роднините на госпожица Истлейк взаимно си точат зъбите. Колко жалко... ей, Джак!

Младежът, който вървеше към вратата, се обърна.

— Случайно да имаш някое от творенията на Едгар?

— Ммм... ами...

— Признай си. Чистосърдечното признание облекчава душата, *companiono*^[2].

— Една рисунка. — Джак запристъпва от крак на крак и ми се стори, че поруменя. — С химикалка. На обратната страна на плик. Палма. Аз... тъ-тъ-тъ... един ден я извадих от кошчето за смет. Съжалявам, Едгар. Не биваше.

— Не се сърдя, но веднага я изгори — посъветвах го аз. — Ще ти дам друга, когато тази история приключи.

„Ако приключи“ — помислих си.

Джак кимна.

— Добре. Да ви откарам ли до „Розовата грамада“?

— Ще ноцувам при Уайърман — отвърнах, — но преди това ще се отбия във вилата...

— Ясно — усмихна се младежът: — Пижама и четка за зъби.

— Не — поклатих глава. — Кошницата за пикник и онези сребърни хар...

В този миг телефонът иззвъня и ние се спогледахме. Интуитивно разбрах, че вестите са лоши. Стомахът ми се сви, сякаш бях попаднал във въздушна яма. Телефонът отново иззвъня. Взирах се в Уайърман, който се взираше в мен. И той то усещаше. Вдигнах слушалката.

— Аз съм. — Гласът на Пам, мрачен и унил. — Дръж се, Едгар.

Когато чуеш нещо подобно, винаги се опитваш да затегнеш някакъв въображаем предпазен колан. Няма голяма полза. Повечето хора не разполагат с такъв.

— Разказвай.

— Намерих Бози у тях и му предадох всичко, което ми каза. Той започна да задава въпроси, което е нормално, но аз му заявих, че бързам, а и не знам отговорите. Накратко, той се съгласи да изпълни молбата ти. С думите: „Заради доброто старо време.“

Стомахът ме сви още по-силно.

— После се обадох на Илзе. Не знаех дали ще я намеря, но тя току-що се беше прибрала. Гласът ѝ звучеше уморено, но поне си беше

вкъщи, жива и здрава. Утре ще позвъня на Лили, когато...

— Пам...

— Да, добре. След Или се обадох на Кеймън. На второто или третото позвъняване някой вдигна и аз започнах веднага да му говоря. Мислех, че съм се свързала с него. — Пауза. — Оказа се брат му. Каза ми, че на път за летището Кеймън се отбил в „Старбъкс“, за да изпие чаша кафе с мляко. Докато чакал на опашката, получил сърдечен пристъп. Линеяката го откарала в болницата, но било само формалност. Брат му каза, че Кеймън починал на място. Попита ме защо се обаждам и аз му отвърнах, че вече няма значение. Правилно ли съм постъпила?

— Да. — Не смятах, че рисунката, купена от Кеймън ще окаже ефект върху брат му или някой друг. Вече бе постигнала целта си. — Благодаря ти.

— Ако това ще те успокои, *възможно* е смъртта му да е съвпадение... той беше страхотно мил човек, но все пак бе натрупал някой и друг излишен килограм...

— Може и да си права. — Нямах намерение да споря, макар и да бях сигурен, че греша. — Скоро ще се чуем отново.

— Добре. — Тя се поколеба. — Пази се, Еди.

— Ти също. Довечера заключи вратите и включи алармата.

— Винаги го правя.

Тя затвори. Отвън прибоят разговаряше с нощта. Дясната ръка ме засърбя. Помислих си: *„Ако можех да се добера до теб, отново бих те отрязал. Донякъде за да не причиняваш повече неприятности, но най-вече за да млъкнеш.“*

Но естествено проблемът е беше в ампутираната ми ръка; проблемът беше в едно същество с женски образ, загърнато в червена мантия, което ме използваше като дъска за спиритически сеанси.

— Какво е станало? — попита Уайърман. — Не ни дръж в напрежение, *mischance*.

— Кеймън — отвърнах. — Сърдечен пристъп. Мъртъв е.

Замислих се за всички онези картини, намиращи се в галерията. Всички онези продадени картини. Там не представлявах опасност (засега), ала както е известно, когато парите говорят, и боговете мълчат. Не беше поредният мъжки закон, а шибаната американска действителност.

— Хайде, Едгар. — Джак пристъпи към вратата. — Ще ви откарам до вас и после ще ви върна обратно.

[1] Препратка към „Бурята“ на Шекспир. „На морското дъно баща ти лежи, под пясък зарит, със перли за очи.“ — Б.пр. ↑

[2] Другар (исп.) — Б. Meduza ↑

XIV

Не мога да кажа, че малкото ни пътешествие до „Розовата грамада“ беше безметежно (докато бяхме там, не изпусках сребърния свещник), но пък не бе изпълнено с неприятни събития. Не чухме нищо освен възбудените гласове на раковините под къщата. Сложих рисунките в кошницата за пикник, Джак я взе и я отнесе долу. През цялото време прикривах гърба му, а когато излязохме от вилата, заключих входната врата. Не че имаше някаква полза...

По пътя към „Двореца“ ме осени една мисъл... или по-скоро би трябвало да кажа, че тя се завърна. Бях оставил цифровия си Никон в „Розовата грамада“, ала не ми се искаше да се връщаме, затова...

— Джак, имаш ли фотоапарат „Полароид“?

— Да — кимна той. — Както казва баща ми, може да е стар, но си работи. Защо?

— Утре, когато се върнеш, спри пред подемния мост от страната на Кейси Ки. И направи няколко снимки на птичките и яхтите, става ли?

— Добре...

— Щракни няколко пъти и самия мост, най-вече подемните му механизми.

— Защо? За какво са ви?

— Смятам да нарисувам моста без тях — отвърнах. — И да го направя веднага след сигнала, обявяващ, че мостът е вдигнат, за да пропусне някой плавателен съд. Не мисля, че двигателят и хидравличните цилиндри наистина ще изчезнат, но ако успея, ще го повредя до такава степен, че известно време никой няма да може да дойде тук. Или поне с кола.

— Ама вие сериозно ли? Вярвате, че ще можете да го извадите от строя?

— Като се има предвид колко често подемните механизми се повреждат от само себе си, няма да ми е никак трудно. — Загледах се в тъмната вода и се замислих за Том Райли, на когото трябваше да

помогна. Том, който бе спасил живота на Пам със самоубийството си.
— А сега повече от всичко ми се иска да си нарисувам спокоен сън.

КАК ДА НАРИСУВАМЕ КАРТИНА (IX)

Търсете картината вътре в картината. Навярно няма лесно да я откриете, но не забравяйте, че тя е винаги там. Пропуснете ли я, можете да пропуснете целия свят. Знам го по-добре от всеки друг, защото щом се вгледах в снимката на Карсън Джоунс и дъщеря си — Смайли и неговата Тиквичка, — си помислих, че знам какво търся, и пропуснах истината. Може би защото не му вярвах? Да, и това е забавното. Истината е, че не бих повярвал на никой мъж, дръзнал да пожелае за себе си моята скъпа, любима Илзе.

Преди да открия въпросната фотография, зърнах негова самостоятелна снимка, ала си казах, че тя няма да ми свърши работа — че ако искам да узная намеренията му спрямо дъщеря си, трябва да ги докосна като двойка с магическата си ръка.

И ето — вече правех предположения. Погрешни предположения.

Ако бях докоснал първата, ако наистина бях проучил внимателно първата — Карсън Джоунс с фланелка на „Минесота Туинс“, съвсем сам, — вероятно нещата щяха да са различни. Вероятно щях да усетя, че всъщност е безобиден. Почти съм сигурен. Обаче не обърнах внимание на тази снимка. И никога не се запитах защо, по дяволите, ако той наистина представляваше заплаха за нея, я бях нарисувал сама, загледана в носещите се по вълните топки за тенис.

Защото малкото момиченце с рокличката за тенис беше самата тя, разбира се. Почти всички момичета, които бях нарисувал на Дума Ки, бяха Илзе — дори онези, които изглеждаха като Рийба, Либит или — един-единствен път — Адриана.

Имаше само едно същество от женски пол, което бе изключение от това правило — онова с червената мантия.

Онази.

Когато бях докоснал фотографията на Илзе и приятеля ѝ, бях почувствал смъртта — тогава не го бях признал пред себе си, но беше

точно така. Ампутираната ми ръка бе почувствала смъртта, неизбежна като дъжд след гъсти облаци.

Бях предположил, че Карсън Джоунс ще причини нещо лошо на дъщеря ми, и поради тази причина исках да я отдалеча от него. Но той въобще не бе представлявал заплаха. Персе искаше да ме накара да спра — мисля, че отчаяно искаше да ме накара да спра, особено след като бях намерил старите рисунки и моливи на Либит, — ала истината е, че Карсън Джоунс не бе оръжие на Персе. Дори злочестия Том Райли беше само заместител, временно решение.

Снимката си беше там, но аз направих погрешно предположение и пропуснах истината. Смъртта, която почувствах, не идваше от него. Тя бе надвиснала над нея.

И част от мен знаеше, че съм я пропуснал.

Защо иначе щях да рисувам проклетите топки за тенис?

ШЕСТНАЙСЕТА ГЛАВА

КРАЯТ НА ИГРАТА

I

Уайърман ми предложи лунеста, за да заспя по-лесно, но аз му отказах, въпреки че изкушението беше голямо. Взех обаче един от сребърните харпуни, а той последва примера ми. С косматото си коремче, надвиснало над сините му боксерки, и подводната стрела на Джон Истлейк в дясната си ръка, домакинът ми приличаше на карикатура на Купидон. Вятърът се бе усилил още повече; вече надаваше рев около къщата и свистеше под стрехите.

— Вратата на спалнята ти е отворена, нали? — попита той.

— Провери.

— Ако нещо се случи, викай.

— Разбрано, Хюстън. Това се отнася и за теб.

— Джак ще има ли някакви проблеми, Едгар?

— Ако изгори рисунката, няма да му се случи нищо лошо.

— Как се чувстваш след онова, което стана с приятелите ти?

Замислих се за Кеймън, който ме беше научил да мисля по заобиколен начин. За Том, който ми бе казал да не се отказвам от предимството на собствения си терен. Как се чувствах след злочестата им участ?

И добре, и зле. Бях натъжен и потресен, но бих излъгал, ако кажа, че не усещах някакво прокрадващо се облекчение — в някои отношения ние, хората, сме абсолютни задници. Защото и Кеймън, и Том, макар и да ми бяха близки, се намираха извън магическия кръг на онези, които наистина означаваха нещо за мен. Досега Персе не бе достигнала някой от тях и ако действах бързо, Кеймън и Том щяха да бъдат единствените жертви от наша страна.

— *Muchacho?*

— Горедолу — пророних. Гласът ми сякаш идваше от голямо разстояние. — Горедолу съм добре. Обади ми се, ако ти потрябвам, Уайърман. Изобщо не се колебай. Едва ли ще заспя.

II

Лежах, загледан в тавана, сребърният харпун беше на нощното шкафче до мен. Слуша непрекъснатия вой на вятъра и равномерния тътен на прибоя. Помня, че си помислих: „*Очертава се дълга нощ*“, след което съм заспал.

Сънувах сестричките на малката Либит. Не Големите злобарки, а близначките.

Те тичаха.

Големият урод ги преследваше.

Имаше ЖЪБИ.

III

Когато се събудих, почти се бях изсулил на пода, само левият ми крак беше на леглото, но беше изтръпнал. Навън вятърът и прибойт продължаваха атаката си. Сърцето ми биеше с такава сила, че не отстъпваше на вълните, стоварващи се върху брега. Буквално виждах как Теси потъва в дълбините, а онези пихтиести, неумолими ръце я стискат за глезените. Образът беше изключително ясен — като демонична картина в съзнанието.

Но не сънят за малките момиченца, бягащи от уродливото създание, бе накарал сърцето ми да се разтупти, нито пък причината да се озова на пода с металически вкус в устата си. По-скоро се чувствах се чувствах като човек, който се буди от лош сън с мисълта, че е забравил нещо важно — да изключи фурната например — и сега цялата му къща мирише на газ.

Свалих си крака от леглото и той тупна на пода след безсилен взрив от стотици иглички. Захванах се да го разтривам, докато се мръсех от неприятното усещане. Отначало пръстите ми сякаш докосваха парче дърво, но после вкочаняването постепенно започна да отшумява. За разлика от чувството, че съм забравил нещо жизненоважно.

Но какво? Надявах се, че експедицията ни до южната част на острова ще сложи край на тази гнусна история. Най-трудното беше да запазим вярата си и ако не я изгубехме на дневна светлина, нямаше причини да се откажем. Вероятно щяхме да видим летящи нагоре с краката птици или гигантско жабоподобно чудовище щеше да застане на пътя ни, но според мен това бяха просто привидения — идеални за сплашване на шестгодишни момиченца, но не и на възрастни мъже... особено ако са въоръжени със сребърни харпуни.

Аз щях да взема скицника и моливите си.

Помислих си, че в момента Персе навярно се страхува от мен и новооткрития ми талант. Ако бях сам, както не се бях възстановил от инцидента, при който едва не загинах, щях да й бъда по-скоро придобивка, отколкото проблем. Защото въпреки всичките му големи

приказки и гръмки фрази Едгар Фриймантъл всъщност не бе имал предишен живот; този Едгар само бе сменил фона на инвалидното си съществуване от борове на палми. Но след като си бях намерил приятели... след като прозрях какво ме заобикаляше и се пресегнах към него...

Тогава вече бях станал опасен. Не знам какво точно бе имала предвид — освен това да възвърне мястото си в света, — но навярно е смятала, че един талантлив еднорък художник има грандиозен потенциал за злодеяния. Та аз бих могъл да разпратя отровни картини по целия свят! Обаче се бях обърнал срещу нея също като Либит. Сега първо трябваше да бъда спрял, а после — да бъда захвърлен.

— Малко закъсня за това, гадино! — прошепнах.

Тогава защо подушвах газ.

Картините — особено най-опасните от цикъла „Момиче и кораб“ — се намираха под ключ в склада на галерията; на сигурно място, на континента, както Елизабет беше поискала. Според Пам никой от семейството и приятелите ни не беше купил рисунки, освен Бози, Том и Зандър Кеймън. За Том и Кеймън беше твърде късно, ала Бози бе обещал да изгори своята, така че там положението *беше* овладяно. Дори Джак бе замесен, но вече не го заплашваше нищо, понеже бе признал за мъничката си кражба. Добре, че Уайърман се беше сетил да го попита. Даже бях изненадан, че не попита дали собственоръчно не му бях подарил някоя рисун...

Дъхът ми застина в гърлото и се превърна в остри ледени висулки. *Сега* вече знаех какво бях забравил. Сега, в мъртвешките дълбини на нощта, докато вятърът вилнееше навън. Бях насочил цялото си внимание върху проклетата изложба и така и не се бях замислил на кого бях подарил картини *преди* нея.

„*Мога ли да я взема?*“

Паметта ми, която продължава да ми изневерява, от време на време ме изненадва с изключително ярки и отчетливи спомени. Така се случи и сега. Видях как Илзе стои боса в „Розовото мъниче“, само по шорти и тениска. Стоеше пред статива ми. Тогава я помолих да се отдръпне, за да видя картината, която бе погълнала вниманието й. Картината, която дори не си спомнях, че съм рисувал.

„*Мога ли да я взема?*“

Дъщеря ми се отдръпна и аз видях малко момиченце с рокличка за тенис. Въпреки че бе обърнато с гръб, то беше в центъра на изображението. Рижите му коси бяха като на Рийба, приятелката от предишния ми живот. Същевременно момиченцето беше и Илзе — Илзе от лодката, и голямата сестра на Елизабет, Адриана, понеже това беше роклята за тенис на Ади (онази с изящните сини воланчета). Нямах как да го зная, но го знаех; бяха ми го прошепнали рисунките на Елизабет, макар че когато ги бе създавала, тя бе по-известна като Либит.

„Мога ли да я взема? Искam точно тази.“

Или нещо я бе накарало да поиска точно тази.

„После се обадох на Илзе — бе казала Пам. — Не знаех дали ще я намеря, но тя току-що се бе прибрала.“

Навсякъде около краката на момиченцето-кукла се търкаляха топки за тенис. Други се поклащаха сред неголемите вълни.

„Гласът ѝ звучеше уморено, но поне си беше вкъщи, жива и здрава.“

Така ли беше? Така ли бе наистина? Бях ѝ подарил проклетата картина. Тя беше моята Бисквитка и аз не можех да ѝ откажа нищо. Заради нея дори бях назовал картината — понеже художниците трябвало да кръщават творбите си. „Краят на играта“ — бях ѝ казал тогава и сега това название зазвъня в главата ми като камбана.

IV

В спалнята за гости нямаше телефон, затова се прокраднах в коридора, стискайки сребърния харпун. Въпреки желанието си да се свържа с Илзе колкото се може по-скоро, за момент се спрях и надникнах през откренатата врата на спалнята в другия край на коридора. Уайърман лежеше по гръб като изхвърлен на брега кит и хъркаше равномерно. Харпунът беше на нощното му шкафче до чашата с вода.

Минах покрай семейния портрет, слязох по стълбите и влязох в кухнята. Тук воят на вятъра и тътенът на прибоя се чуваха доста по-силно, отколкото на горния етаж. Вдигнах слушалката и чух... нищо.

„Естествено. Да не мислиш, че Персе ще забрави телефоните?“

Сведох поглед към апарата и видях бутони за две линии. Явно в кухнята не бе достатъчно само да вдигнеш слушалката. Прошепнах кратичка молитва, натиснах бутоните с надпис „ЛИНИЯ 1“ и бях възнаграден със сигнал свободно. Понечих да набера нужните цифри и осъзнах, че не помня номера на дъщеря си. Тефтерчето ми бе останало в „Розовата грамада“, а нейният телефон бе заличен от съзнанието ми.

V

Слушалката започна да издава тревожно писукане. Беше тихичко — бях я оставил върху кухненския плот, — но изпълваше притихналата кухня и ме караше да си мисля за лоши неща. За полицейски коли, забързани към местопрестъпления. За линейки, устремени към пострадали при тежки катастрофи.

Натиснах бутона за изключване и опрях чело до хладилната врата на големия хладилник. Точно пред мен бе закрепено магнитче с надпис „ДНЕС ДЕБЕЛ — УТРЕ СЛАБ“. Да, точно така — днес мъртъв, а утре жив. До магнитчето имаше тефтерче с висящо на връвчица моливче.

Натиснах отново „ЛИНИЯ 1“ и набрах 411. Автоматичният оператор ми благодари за обаждането и ме попита за града и щата, с които искам да бъда свързан. „Провидънс, Род Айлънд“ — отвърнах аз, наблягайки на всяка сричка, сякаш изнасях лекция. Бях прехвърлен на телефонист, който провери и ми съобщи това, от което се опасявах — номерът на Илзе не беше в указателя. Казах, че трябва да се свържа с дъщеря си и работата е изключително важна. Той ми отвърна, че може да ме прехвърли към служител, който вероятно ще се съгласи да се обади за повече подробности (за моя сметка, подчерта той), но не и преди осем сутринта източно време. Погледнах часовника над микровълновата. Показваше 2:04

Прекъснах връзката и затворих очи. Можех да събудя Уайърман, да видя дали случайно е записал номера на Илзе в малкия си червен бележник, но бях обзет от неприятно предчувствие, че дори това ще ме забави твърде много.

— Мога да се справя — казах, но без истинска надежда.

„Естествено, че можеш. — Гласът на Кеймън прозвуча в съзнанието ми. — Колко тежиш?“

Сега тежат сто седемдесет и четири хунта, което си беше доста на фона на най-малкото ми тегло в зряла възраст — сто и петдесет^[1].

Цифрите изпъкнаха ярко в съзнанието ми: 174150. Бяха червени. После пет от тях преляха в зелено — постепенно една по една. Без да

отварям очи, взех моливчето и ги написах на най-горния лист на тефтерчето — 40175.

„А кой е номерът на социалната ти осигуровка?“ — отново попита Кеймън.

И той засия в мрака с ярки червени цифри. Четири от тях позеленяха и аз ги добавих към онова, което току-що бях надраскал. Отворих очи и видях, че съм написал 401759082 в криволичеща лъкатушеща надолу спирала.

Да, дотук номерът беше точно такъв, обаче ми липсваше едно число.

„Не ти и трябва — продължи онзи Кеймън в главата ми. — Телефонните бутони са невероятен дар за всички хора с проблеми с паметта. Ако прочистиш съзнанието си и набереш цифрите, с които вече разполагаш, ще натиснеш и последната без никакъв проблем. Това е мускулна памет.“

С надеждата, че е прав, аз включих отново „ЛИНИЯ 1“ и въведох кода за Род Айлънд, след което набрах 759082. Пръстът ми изобщо не се поколеба. Натиснах последната цифра и някъде из Провидънс започна да звъни телефон.

[1] Съответно 79 и 68 кг (1 фунт — приблизително 454 г) — Б.пр. ↑

VI

— А-а-ло?... Ко-ой... е?

За момент бях сигурен, че съм обърнал номера. Гласът беше женски, но по-стар от този на дъщеря ми. Доста по-стар. И човекът от другата страна на линията звучеше някак... упоен. Обаче удържах първоначалния си импулс да кажа „Грешка“ и да затворя. „Звучеше уморено“ — беше казала Пам, но ако наистина се бях свързал с Илзе, това „уморено“ беше меко казано; имах чувството, че дъщеря ми е изтощена до смърт.

— Илзе?

Цяла вечност тишина. Започнах да мисля, че онова безтелесно същество от Провидънс, което ми беше вдигнало, е затворило. Почувствах, че съм се изпотил — и не само съм се изпотил, а направо съм плувнал в пот. После отново дочух същия немощен глас:

— А-а-ло?... Ко-ой... е?

— Илзе!

Никакъв отговор. Усетих, че вече наистина възнамерява да затвори. Навън вятърът виеше, а прибоят ревеше.

— Бисквитке! — извиках. — Бисквитке, да не си посмяла да затвориш телефона!

Това явно подейства.

— Та-а... те-е?

Сякаш изумлението на целия свят бе концентрирано в тази разпокъсана думичка.

— Да, миличка. Татко се обажда.

— Ако наистина си ти, тате... — Дълга пауза. Буквално я виждах в кухнята ѝ — боса (както през онзи ден в „Розовото мъниче“, загледана в картината на куклата и разпръснатите топки за тенис), с наведена глава и коса, която обрамчва лицето ѝ. Объркана и разстроена почти до границата на безумието. Тогава за пръв път почувствах, че не само се страхувам от Персе, но и я мразя с цялото си сърце.

— Илзе... Бисквитке... Искам да ме изслушаш...

— Кажи ми какъв е адресът на електронната ми поща — прекъсна ме тя. — Ако наистина си баща ми, би трябвало да го знаеш.

Разбрах, че ако не ѝ го кажа, те ще затвори. Защото нещо вече я бе навестило. Нещо се бе опитало да я заблуди, да я нарани, да омотае паяжините си около нея. Нещо? *Онази*.

Адресът на електронната поща на Или.

В момента изобщо не си го спомнях.

„*Можеш да се справиш*“ — окуражи ме Кеймън, ала той беше мъртъв.

— Ти не си... моят татко — прошепна обърканото момиче. Усетих, че отново се кани да затвори.

„*Мисли по заобиколен начин*“ — посъветва ме спокойно Кеймън.

— Ти не си моят татко, ти си *онази* — прошепна Илзе. Този упоен немощен глас, толкова различен от нейния, караше сърцето ми да се свива. — Моят татко е мъртъв. Видях го насън. Дочу...

— *If-so-girl!* — извиках, без да ме е грижа дали ще събудя Уайърман или не. В момента Уайърман беше последната ми грижа.

Дълга пауза. Най-накрая тя наруши тишината:

— А останалото?

Отново се изправих пред ужасяващата празнота в паметта ми, след което си помислих: „*Алиша Кий*^[1], *клавишите на пианото...*“

— Осемдесет и осем — казах. — Адресът ти е If-So-Girl88.

Поредната дълга, предълга пауза. Сякаш нямаше да има край. После дъщеря ми заплака.

[1] На английски фамилията на аренби изпълнителката Алиша Кий и думата за „клавиши“ звучат по един и същи начин. — Б.пр. ↑

VII

— Тате, тя каза, че си мъртъв. И аз ѝ повярвах. Не само защото го сънувах, но и защото мама се обади и каза, че чичо Том е загинал. Сънувах, че си бил тъжен и си нагазил в океана. Обаче си попаднал на силно подводно течение и си се удавил.

— Не съм се удавил, Илзе. Добре съм. Честна дума.

Разказът ѝ достигаше до мен на откъслечни фрагменти, прекъсвани от сълзи и отклонения от темата. Давах си сметка, че гласът ми ѝ е подействал успокояващо, но не я бе пречистил и разтоварил от преживяването. Съзнанието ѝ лъкатушеше, без да се съобразява с хода на времето и причинно-следствената последователност на събитията — говореше за събитията в „Ското“, сякаш се бяха случили най-малко преди седмица, и по едно време прекъсна изповедта си, за да ми съобщи, че един неин приятел е арестуван за „отглеждане“. Това я накара да избухне в смях, сякаш бе пияна или дрогирана. Когато я попитах какво е отглеждал младежът, ми каза, че нямало значение. Добави, че не е изключено да е било част от съня ѝ. Отново бе дошла на себе си... но усещах, че не е добре. Сподели ми, че *онази* била глас в съзнанието ѝ, но го чувала и от водопроводните тръби и канализацията.

По някое време Уайърман влезе в кухнята, включи флуоресцентните лампи и седна до масата. Харпунът лежеше пред него. Не каза нищо; само седеше и слушаше как говоря с дъщеря си.

Илзе сподели, че започнала да се чувства особено — точните ѝ думи бяха „*странно-страшничко*“ — от момента, в който прекрачила прага на апартамента си. Отначало била само леко замаяна, но после започнало да ѝ се гади и ѝ прилошало — също като през онзи ден, когато бяхме поели по единствения път, водещ към тайнствената южна част на Дума Ки. И ставало все по-зле и по-зле. От умивалника ѝ проговорила някаква жена и казала, че баща ѝ е мъртъв. Добави, че решила да излезе на разходка, за да прочисти съзнанието си, но веднага се прибрала.

— Сигурно е заради онези разкази на Лъвкрафт^[1], които четох за изпита по американска литература — каза тя. — Непрекъснато си мислех, че някой ме следи. Тази жена.

Щом се върнала в апартамента си, тя се захванала да си приготви малко овесена каша с надеждата, че ще успокои стомаха ѝ, но щом сместа започнала да се сгъстява, отново ѝ прилошало. При всяко разбъркване сякаш *виждала* лица в нея. Черепи. Лица на крещящи деца. После — лице на жена. Жената имала твърде много очи. Жената от овесената каша ѝ казала, че баща ѝ е мъртъв и майка ѝ още не го знаела, но щом узнаела, щяла да вдигне голям купон.

— Тогава си легнах да спинам — продължи дъщеря ми, връщайки се несъзнателно към начина на говорене на малките деца — и сънувах, че жената е права и ти си умрял, тате.

Замислих се дали да я попитам кога се е обадила майка ѝ, но се съмнявах, че ще си спомни, а и нямаше голямо значение. Нима Пам не беше забелязала нещо нередно, освен умората — особено след моето обаждане? Глуха ли беше? Не мислех, че съм единственият, способен да долови объркването в гласа на Илзе, тази чудовищна *отпадналост*. Освен ако състоянието ѝ не е било толкова лошо, когато жена ми се е обадила. Персе бе могъща, но това не означаваше, че не се нуждае от време, за да осъществи пъкления си план. Особено от разстояние.

— Илзе, пазиш ли още картината, която ти подарих? Онази с малкото момиченце и топките за тенис? Казваше се „Краят на играта“.

— Това е другото странно нещо — каза тя. Струваше ми се, че полага неимоверни усилия, за да мисли логично, както пияният шофьор, спрял от пътната полиция, се стреми да се покаже трезвен. — Смятах да я сложа в рамка, но така и не го направих, ето защо я закрепих с кабарчета за стената. Нали се сещаш, в дневната, дето ни служи и за кухня. Пили сме чай там.

— Да. — Никога не бях стъпвал в апартамента ѝ в Провидънс.

— Където да мога да я гледам... да я гледам... но щом се прибрах... ммм...

— Спи ли ти се? Не заспивай, докато говорим, Бисквитке.

— Не заспивам... — пророни тя, но гласът ѝ заглъхваше.

— Илзе! Събуди се! Събуди се, мамка му!

— Тате! — сепна се тя. Поне я бях разсънил.

— Какво се случи с картината? Какво ѝ беше различното, когато се прибра?

— Беше в спалнята. Сигурно съм я преместила — беше закрепена със същите кабарчета, — но не помня да съм го правила. Предполагам, че съм искала да е по-близо до мен. Не е ли забавно?

Не, не мислех, че е забавно.

— Не искам да живея, ако ти си мъртъв, татко. Тогава и аз бих предпочела да умра. Да умра и да бъда мъртва като... като... като стъклено топче!

Тя се засмя, а аз се замислих за дъщерята на Уайърман.

— Слушай внимателно, Илзе. Важно е да направиш всичко, което ще ти кажа. Ще се справиш ли?

— Да, татко. Стига да не е прекалено сложно. Много съм... — чух я как се прозява — ... уморена. След като знам, че си добре, навярно ще заспя.

Да, навярно щеше да заспи. Точно под „Краят на играта“, висящ над главата ѝ. И когато се събудеше, щеше да си каже, че е сънувала нашия разговор, а в реалния свят баща ѝ се е самоубил на Дума Ки.

Персе бе виновна. Тази вещица. Тази кучка.

Гневът ми се завърна както едно време. Сякаш никога не беше ме напуснал. Не можех да му позволя да обсеби мислите ми; не можех дори да допусна да се прояви в гласа ми, защото Илзе щеше да си каже, че е насочен към нея. Притиснах слушалката между ухото и рамото си. После се пресегнах и сграбчих тънкото хромирано кранче на кухненската чешма. Пръстите ми се свиха около него в мъртва хватка.

— Изобщо не е сложно, миличка. Обаче го направи на всяка цена. После ще спиш колкото искаш.

Уайърман седеше до масата, застинал като статуя, и безмълвно ме наблюдаваше. Навън вълните продължаваха яростния си щурм към брега.

— Каква печка имаш, Бисквитке?

— Газова. Газова фурна. — Тя се засмя.

— Добре. Вземи картината и я сложи във фурната. После я затвори и я включи на максимална мощност. Изгори проклетата рисунка.

— Не, татко! — възпротиви се тя; стори ми се, че даже е повъзмутена, отколкото когато бях казал *мамка му*. Е, поне отново се беше разсънила. — *Обожавам* тази картина!

— Знам, миличка, но именно тази картина те кара да се чувстваш толкова зле. — Понечих да кажа още нещо, обаче се отказах. Ако *наистина* се дължеше на картината — а аз бях сигурен, че е така, нямаше нужда да ѝ го набивам в главата. Сама щеше да го разбере, както и аз го бях разбрал. Затова, вместо да говоря, стиснах кранчето на чешмата с всички сили, представяйки си, че е гърлото на вещицата.

— Татко, наистина ли предполагаш, че...

— Не предполагам, а знам. Вземи картината, Илзе. Ще те изчакам на телефона. Вземи я, сложи я във фурната и я *изгори*. Направи го веднага.

— Аз... добре. Изчакай.

Вероятно бе оставила слушалката на масата, понеже чук как нещо изтрака.

— Ще го направи ли? — попита Уайърман.

Преди да му отговоря, нещо изхрущя и от крана шурна студена вода, която ме обля чак до лакътя. Погледнах кранчето в ръката си и назъбеното парче, където се беше отчупило. Захвърлих го в мивката. Водата продължаваше да шурти.

— Мисля, че да — отвърнах и добавих: — Прощавай.

— *De nada*^[2] — Той коленичи, отвори шкафа под умивалника и бръкна между кофата за смет и складираните торби за отпадъци. Завъртя нещо и струята, извираща от счупеното кранче, внезапно отслабна. — Не си знаеш силата, *tuchacho*. Или сигурно я знаеш.

— Съжалявам — промълвих. Обаче не съжалявах. Дланта ми кървеше от раничката, но се чувствах по-добре. Умът ми се беше прояснил. Хрумна ми, че преди време това кранче би могло да бъде шията на жена ми. Нищо чудно, че бе поискала да се разведем.

Седяхме в кухнята и чакахме. Най-малката стрелка на часовника над микровълновата описа пълен кръг върху циферблата и започна друг. Водата, течаща от счупения кран, бе намаляла до тъничка струйка. После, едва доловимо, дочух Илзе да казва:

— Тук съм... взех я... сега ще я... — и в този миг изкрещя. Не можех да определя дали това беше вик на болка, на изненада или на двете едновременно.

— Илзе! — извиках. — Илзе!

Уайърман се изправи светкавично, удряйки бедрото си в ръба на мивката, и разпери ръце. Поклатих глава, сякаш казвах: „*Не знам.*“ Усещах как потта се стича по страните ми, въпреки че в кухнята не беше горещо.

Тъкмо се чудех какво да направя по-нататък — на кого да се обадя, — когато Илзе се върна на телефона. Звучеше изтощена, но поне приличаше на себе си. Най-накрая.

— Боже мой! — възкликна.

— Какво стана? — Едва удържах вълнението си. — Или, какво стана?

— Няма я вече. Запали се и изгоря. Гледах я през прозорчето. Остана само пепел. Трябва да взема лейкопласт, тате. Беше прав. В тази картина наистина имаше нещо гнусно. — Тя се опита да се засмее. — Проклетото нещо не искаше да влезе в печката! Сгъна се и... — Отново този опит за смях. — Бих казала, че съм се порязала на ръбчето ѝ, защото точно така изглежда — като раничка от порязано, — но всъщност не е така. Подозирам, че ме ухапа. Картината ме ухапа, тате.

[1] Класик на американския диаволизъм, живял в Провидънс; един от най-големите майстори на съвременния ужас в литературата. — Б.пр. ↑

[2] За нищо (исп.) — Б. Meduza ↑

VIII

Най-важното за мен беше, че тя е добре. А най-важното за нея — че аз съм добре. И двамата бяхме добре. Или поне така си мислеше глупавият художник. Казах ѝ, че ще ѝ се обадя на другата сутрин.

— Или? Още нещо.

— Кажи, татко. — Звучеше разсъннена и напълно в кондиция.

— Отиди до фурната. Има ли вътрешно осветление?

— Да.

— Включи го. Кажи какво виждаш.

Поредната, но този път по-кратка.

— Пепел — чух я да казва, когато се върна.

— Добре.

— Татко, ами другите ти картини? И те ли са като тази?

— Взел съм необходимите мерки, съкровище. Друг път ще ти разкажа.

— Добре. Благодаря ти, татко. Ти още си моят герой. Обичам те.

— И аз те обичам.

Това беше последният път, когато разговаряхме, ала и двамата не го знаехме. Никога не го знаем, нали? Поне се поделихме с признанието, че се обичаме. Това е единствената ми утеха. Не е кой знае какво, но все е нещичко. Можеше и да е по-зле. Често си го повтарям през дългите нощи, когато не мога да заспя.

Можеше и да е по-зле.

IX

Седнах на един стол и подпрях глава с ръка.

— Потя се като прасе.

— Навярно затова счупи мивката на госпожица Елизабет...

— Съжа...

— Кажи го още веднъж и ще те фрасна. Справи се чудесно. Не всеки мъж успява да спаси живота на дъщеря си. Повярвай, че ти завиждам. Искаш ли бира?

— Сигурно ще я повърна. Имаш ли мляко?

Той отвори хладилника.

— Нямам, но пък предлагам разбита сметана.

— Дай ми малко.

— Ти си извратено копеле, Едгар — усмихна се Уайърман, обаче ми сипа от сметаната във водна чаша и аз я изгълтах. После бавно се качихме по стълбите, стискайки харпуните като застаряващи бойци от джунглата.

Върнах се в спалнята за гости, легнах и отново се загледах в тавана. Ръката ме болеше, но това не ме притесняваше. Тя беше порязала нейната, а аз — своята. По някакъв начин всичко се връзваше.

„*Масата тече*“ — помислих си.

„Удавете я, за да заспи отново.“

Имаше и друго — бях сигурен, че Елизабет беше казала още няколко думи. Но преди да си ги спомня, се сетих за нещо далеч по-важно — Илзе бе изгорила „Крайт на играта“ в газовата си фурна и се бе разминала само с едно порязване — или може би ухапване — на дланта си.

„*Трябваше да ѝ кажа да го дезинфекцира* — помислих си. — *Трябваше да дезинфекцирам и своята рана...*“

Обаче заспах. И този път не сънувах никакви гигантски жаби, които да ме предупредят за надвисналата опасност.

Х

По изгрев-слънце ме събуди глухар. Вятърът продължаваше да фучи — по силно от всякога, — и бе запратил в стената на къщата един от шезлонгите на Уайърман. А може би и пъстрото чадърче, под което бяхме споделили първото си питие — освежаващият зелен чай с лед.

Нахлузих дънките си и оставих всичко друго на пода, включително и харпуна със сребърния връх. Не смятах, че Емъри Полсън ще ме навести отново — не и на дневна светлина. Надзърнах и видях как е Уайърман, макар че беше напълно излишно; равномерното му хъркане бе красноречиво доказателство за спокойния му сън. Отново лежеше по гръб с разперени ръце.

Слязох в кухнята и поклатих глава, щом зърнах счупеното кранче и водната чаша със засъхналата сметана. Отворих шкафа и взех по-голяма чаша, която напълних с портокалов сок. После отидох на задната веранда. Вятърът от океана беше силен, но топъл, и поразроши залепналата за челото и слепоочията ми коса. Беше доста приятно. И успокояващо. Реших да се поразходя по брега и да изпия сока си близо до водата.

След като преполових дъсчената пътечка, се спрях, за да отпия от сока. Наклоних пълната чаша, ала ръбът ѝ така и не докосна устните ми. Част от течността се изля върху болното ми стъпало. Изобщо не го усетих.

Сред вълните, тласкана към брега от силния вятър, се поклащаше зелена топка за тенис.

„Това не означава нищо“ — помислих си, но дълбоко в себе си знаех, че само се заблуждавам. Означаваше *всичко* и го разбрах още в мига, когато я видях. Хвърлих чашата сред морския овес и тронаво се втурнах наред с най-близката до бягане походка, на която бе способен Едгар Фриймантъл през тази година.

Трябваша ми петнайсет секунди, за да стигна до края на пътечката (а може би по-малко), но за този кратък интервал видях още три топки за тенис сред вълните. После станаха шест... сетне осем... Повечето бяха вдясно от мен — на север.

Изобщо не гледах къде стъпвам и се препънах в края на пътеката, политайки с разперени ръце. Приземих се в пясъка, вся още тичайки, и навярно щях да се задържа изправен, ако тежестта ме бе поета от здравия ми крак, ала за съжаление не стана така. Мълнията на болката проряза пиццата, глезена и травмираното ми бедро и аз се стоварих тежко на земята. На петнайсетина сантиметра от носа ми бе кацнала една от проклетите топки. Беше толкова близо, че ясно виждах миниатюрните капчици вода по мъхнатата ѝ повърхност.

„ДЪНЛОП“ — пишеше отгоре ѝ, а буквите бяха черни като проклятие.

Опитах се да се изправа, взирайки се невярващо в залива. Пред „Двореца“ топките бяха едва десетина, но по на север, към „Розовата грамада“, се виждаше цяла флотилия — най-малко стотина, а вероятно и повече.

„Не означава нищо. Тя е в безопасност. Изгори картината и сега спи в апартамента си на хиляда и петстотин километра оттук. Нищо лошо не може да ѝ се случи.“

— Не означава *нищо* — изрекох, но внезапният порив на вятъра, който разроши косата ми, този път беше студен, а не топъл. Закуцуках към „Розовата грамада“, където мокрият, втвърден пясък сякаш блестеше. Чикчирикчетата се издигаха на ята пред мен. От време на време някоя вълна подхвърляше топка за тенис в краката ми. Вече бяха много повече. Накрая стигнах до разбит сандък с надпис „Топки за тенис ДЪНЛОП“ и „Фабриката приема само метални контейнери“. Беше заобиколен от подскачащи, подхвърляни от вълните зелени топки.

Впуснах се в бяг.

XI

Отключих вратата и оставих ключа в ключалката. Хвърлих се към телефона и видях, че лампичката за получени съобщения свети. Натиснах бутона за прослушване и безизразният роботизиран глас ме информира, че последното съобщение е получено в 6:48 сутринта, тоест преди час и половина. После гласът на Пам избухна от говорителя. Машинално се свих, както реагира човек, когато запратят тежка стъклена ваза към главата му.

— Едгар, обади се от полицията и казаха, че Или е мъртва! Казаха, че някаква жена на име Мери Айър отишла в апартамента ѝ и я убила! Едгар от твоите *приятелки*! Една от артистичните ти *приятелки от Флорида* е убила *дъщеря* ни! — Жена ми избухна в разтърсващи ридания... след което се засмя. Смехът ѝ беше зловец. Стори ми се, че вазата се е разбила в лицето ми и парченцата са се забили дълбоко в плътта ми. — Обади ми се, копеле. Обади се и ми обясни. *Нали ми каза, че ще бъде в БЕЗОПАСНОСТ!*

Тя отново заплака. Плачът ѝ бе прекъснат от изщракване, последвано от бученето на свободната линия.

Пресегнах се и натиснах бутона за изключване, за да го заглуша.

После пристъпих във „флоридската стая“ и се загледах в топките за тенис, които продължаваха да подскачат сред вълните. Чувствах се раздвоен — струваше ми се, че се наблюдавам отстрани.

Мъртвите близначки бяха оставили послание в ателието ми. „*Къде е сестра ни?*“ Възможно ли бе Или да е сестрата, която имаха предвид?

Очаквах да чуя как вещицата се смее и да я видя как кима с глава.

— Тук ли си, Персе? — попитах.

Вятърът фучеше в противокомарните мрежи. Вълните се стоварваха с влудяваща периодичност. Птиците се рееха над водата и надаваха крясъците си. Забелязах още един разбит контейнер на брега, вече полузарит в пясъка. Съкровище от океана; заслужено възнаграждение от *caldo largo*. Да, без съмнение тя ме наблюдаваше.

Чакаше ме да се пречупя. Бях сигурен. Нейните... какво точно бяха? Пазители? Може би спяха през деня, но не и тя.

— Аз печеля, ти печелиш — казах. — Но ти си мислиш, че вече си спечелила, нали? Умничката ми Персе.

Естествено, че беше умна. Все пак играеше тази игра от цяла вечност. Навярно е била стара, когато децата на Израил са прекопавали египетските градини. Да, от време на време заспиваше, ала сега се бе пробудила.

И ръката ѝ беше много дълга.

Телефонът ми извъня. Влязох в дневната, продължавайки да се чувствам като двама Едгаровци — единият прикован към земята, а другият реещ се над главата му. Вдигнах слушалката. Обаждаше се Дарио и беше доста ядосан:

— Едгар, какви са тия глупости да отложим изпращането на кар...

— Не сага, Дарио — казах. — Млъкни. — Прекъснах връзката и позвъних на Пам. Не се опитвах да си спомня номера ѝ, затова го набрах без никакво усилие; така невероятната мускулна памет си свърши работата. Помислих си, че хората щяха да са много по-щастливи, ако това беше единствената памет, която имаха.

Заварих Пам много по-спокойна. Не знам какво беше взела, но вече ѝ действаше. Тя ридаеше през повечето време и ме обвиняваше за станалото, но след като не направих никакъв опит да се защитя, яростта ѝ премина в скръб и недоумение. Узнах всички важни подробности, или поне така си мислех тогава. Всъщност имаше една изключително важна подробност, която и двамата не знаехме, но какво беше казал един мъдър човек — „*Не можеш да ги удриш, когато не ги виждаш.*“ Имам предвид, че полицаят, който се беше обадил на жена ми, не бе сметнал за необходимо да ѝ съобщи какво бе занесла Мери Айър в апартамента на дъщеря ни.

Освен пистолета, естествено. Автоматичен берета^[1].

— Полицаят каза, че сигурно е карала като бясна, и то почти без да спира — пророни глухо Пам. — Че било невъзможно да се качи с подобно оръжие на самолет. Защо го е направила? Пак ли заради някоя *шибана* картина?

— Естествено — отвърнах. — Тя си купи една. Така и не се сетих за нея. Изобщо. Притеснявах се от *шибаното* гадже на Или, но

не и от тази жена.

Със съвсем спокоен глас бившата ми жена — вече със сигурност бе такава — ми заяви:

— *Ти* си виновен.

Да. Аз бях виновен. Трябваше да предположа, че Мери Айър ще си купи поне една картина и че вероятно ще пожелае някоя от цикъла „Момиче и кораб“ — най-опасните от всички. И изобщо няма да пожелае „Ското“ да я съхранява, при положение, че тя живееше съвсем наблизо в Тампа. И нищо чудно картината да е лежала в специален калъф в багажника на мерцедеса ѝ, когато ме откара до болницата. Оттам навярно е отскочила до апартамента си в Дейвис Айлъндс, за да вземе автоматичния пистолет, служещ ѝ за защита на дома ѝ. Мамка му, даже ѝ е било на път — кварталът ѝ се намираше на север от болницата.

Да, трябваше да взема под внимание тази възможност. Все пак беше от познатите ми, а и знаех какво мислеше тя за творчеството ми.

— Пам, нещо ужасно се случва на този остров. Аз...

— Мислиш ли, че ме е грижа, Едгар? Или ме интересува защо тази жена го е направила? Ти си виновен, задето убиха дъщеря ни. Изобщо не искам да говоря с теб, нито пък да те виждам, и ти гарантирам, че ще си избода очите, ако се наложи да погледна някоя от картините ти. Трябваше да умреш при катастрофата, Едгар. — В думите ѝ имаше ужасяваща истинност. — Щеше да е най-щастливият край за всички.

Тишина, последвана от бученето на свободната линия. Замислих се дали да не запратя телефона в стената, но онзи Едгар, който се рееше над главата ми, каза „не“. Този Едгар ми каза, че така само ще доставя удоволствие на Персе. Ето защо затворих и в продължение на минута постоях прав, макар олюлявайки се — жив, а деветнайсетгодишната ми дъщеря беше мъртва. Не застреляна, а удавена в собствената си вана от полудял художествен критик.

После бавно се завъртях към вратата. Бях я оставил отворена. Нямаше смисъл да я заключвам по това време. До стената на къщата бе подпряна дългата метла, с която почиствах алеята от насъбралия се пясък. Още щом я погледнах, усетих как ампутираната ми ръка ме засърбя. Вдигнах я и я задържах пред очите си. Естествено не видях нищо, ала щом разперих фантомните си пръсти, го почувствах. После

ги свих в юмрук и усетих как два дълги нокътя се впиват в дланта ми. Другите бяха къси и назъбени. Вероятно се бяха счупили. Някъде — навярно на килима на „Розовото мъниче“ — имаше няколко призрачни нокътя.

— Махай се — казах й. — Не те искам повече, махай се и умри завинаги.

Ала не го направи. Нямаше да го направи. Също като китката, към която навремето беше прикрепена дланта ме сърбеше, пулсираше от болка и отказваше да ме напусне.

— Тогава ида да намериш дъщеря ми — пророних, и сълзите ми бликнаха. — Върни ми я обратно, ще можеш ли? Ще нарисувам всичко, което поискаш — само ми я върни.

Никакъв отговор. Бях само човек с ампутирана ръка и фантомен сърбеж. Единственият призрак беше моят собствен — той се рееше над мен и наблюдаваше всичко.

Сърбежът се усили. Взех метлата, като плачех не само от мъка, но и от непоносимият бодеж в ръката си, после осъзнах, че не мога да сторя онова, което исках — еднорък човек не може да прекърши на коляното си дръжката на метла. Затова я подпрях на стената и стоварих здравия си крак отгоре й. Дървото изхрущя. Наведох се, взех назъбената тояга и я вдигнах пред насълзените си очи. Щеше да свърши работа.

Свърнах зад къщата и се запътих към плажа. Като на сън чух шумния разговор на раковините под „Розовата грамада“, когато вълните нахлуваха в тъмните им владения, сетне уплашено отстъпваха назад.

Докато се приближавах към мокрия, втвърден искрящ пясък, осеян с топки за тенис, бях осенен от мимолетна мисъл. Третото, което бе казала Елизабет на Уайърман, беше: „*Ще поискаш, но не бива.*“

— Вече е твърде късно — и в този миг нишката, свързваща ме с реещия се Едгар, се скъса. Той отлетя далеч от мен и за един безкрайно дълъг промеждутък от време не знаех нищо друго.

[1] Италианска оръжейна компания, основана през петнайсети век; от 1985 г. автоматичният й пистолет „Берета М92SB-F“ е приет като щатско оръжие във въоръжените сили на САЩ заради превъзходните му бойни качества. — Б.пр. ↑

СЕДЕМНАЙСЕТА ГЛАВА

ЮЖНАТА ЧАСТ НА ОСТРОВА

I

Следващото, което си спомням, бе как Уайърман се приближава и ме вдига. Помня, че направих няколко крачки, преди да се сетя, бе Илзе е мъртва, и да падна на колене. Онова, от което се срамувам най-много, е, че дори тогава, когато бях сломен от мъка, ме мъчеше вълчи глад.

Помня как Уайърман ми помогна да вляза през отворената врата и ми каза, че това е само лош сън, че съм сънувал кошмар, при което аз отрекох и настоявах, че е вярно, че Мери Айър го е направила, че е удавила Илзе в собствената ѝ вана. Тогава той се засмя и заяви, че бръщолевя врели-некипели. За един кошмарен миг му повярвах.

Посочих телефонния секретар.

— Прослушай съобщението — казах и влязох в кухнята. Някак си успях да изкуцукам дотам. Когато Пам започна отново — „*Едгар, обадиха се от полицията и казаха, че Или е мъртва!*“, — вече гребях с шепи замразено мюсли направо от кутията. Имах странното чувство, че съм микроб, приклещен върху предметно стъкло. Скоро щяха да ме сложат под микроскопи да ме изследват. В съседното помещение съобщението бе стигнало до края. Уайърман изруга и отново го пусна. Аз продължавах да се тъпча. Не си спомнях нищо от времето, което бях прекарал на брега, преди Уайърман да ме открие. Тази част от паметта ми бе черна като първите дни от престоя ми в болницата след злополуката.

Загребах за последно от мюслите, натъпках ги в устата си и преглътнах. Усетих как засядат в гърлото ми и се зарадвах. Чудесно. После се плъзнах надолу по хранопровода ми. Затътрих се обратно към дневната. Уайърман седеше до телефонния секретар с разширени от изумление очи.

— Едгар... *tuchacho*... как, за Бога?...

— Една от картините — отвърнах и продължих да пъпля. След като бях сложил нещо в стомаха си, ми се искаше само да забравя за кошмара. Дори и да е за мъничко. Исках? Меко казано. Изпитвах

необходимост. Бях счупил мелата... а после бе дошъл Уайърман. Какво се беше случило междуременно? Не знаех.

Реших, че не *искам* да узная.

— Картините?...

— Мери Айър си купи една. Сигурен съм, че е била от цикъла „Момиче и кораб“. И я е взела със себе си. Трябваше да се сетим. Аз трябваше да се сетя. Уайърман, ще си легна. Имам нужда от малко сън. Два часа, става ли? После ме събуди и ще тръгнем на юг.

— Едгар, не можеш... изобщо не очаквам от теб да дойдеш след...

Спрях се и го изгледах. Струваше ми се, че главата ми тежи петдесет килограма, но съумях да се задържа във вертикално положение.

— *Онази* също не ме очаква, но всичко ще свърши днес. Два часа.

Отворената врата на „Розовата грамада“ гледаше на изток и утринното слънце озаряваше лицето на Уайърман, където бе изписано толкова силно съчувствие, че не можех да го гледам, без да ми се свие сърцето.

— Добре, *muchacho*. Два часа.

— Междувременно не пускай никой тук. — Не знам дали той чу последните ми думи. Вече бях прекрачил прага на спалнята си и гласът ми заглъхна. Стоварих се на леглото, където ме чакаше Рийба. За момент се замислих дали да я запратя на пода, както ми се бе приискало да направя с телефона. Вместо това обаче я притиснах към себе си, притиснах лице към мекото телце и зарихах. Още плачех, когато най-сетне заспах.

II

— Събуди се. — Някой ме разтърсваше. — Събуди се, Едгар. Ако ще вършим работа, трябва да тръгваме.

— Не знам... не съм сигурен, че ще дойде. — Този глас беше на Джак.

— Едгар! — извика Уайърман и ме зашлеви — първо по едната буза, а после и по другата. И то доста грубичко. Ярка светлина озари пространството отвъд затворените ми клепачи, обагряйки света ми в червено. Опитах се да пренебрегна тези дразнения — там, откъдето идваха, ме дебнеха лоши неща, — ала Уайърман не ми позволи.

— *Muchacho!* Събуди се! Единайсет и девет е!

Това подеждства. Надигнах се и го изгледах. Той държеше нощната лампа пред лицето ми — толкова близо, че усещах топлината на нагорещената крушка. Джак стоеше зад него. Мисълта, че Илзе е мъртва — моята Или — прониза сърцето ми, но аз успях да я прогоня от съзнанието си.

— *Единайсет!* Уайърман, казах ти два часа! Ами ако някой от роднините на Елизабет реши да...

— Спокойно, *muchacho*. Обадох се в погребалното бюро и им казах да не пускат никого на Дума. Казах, че тримата сме пипнали рубеола. Ужасно заразна е. Също така се обадох на Дарио и му разказах за дъщеря ти. Транспортирането на картините ще бъде отложено поне за известно време. Съмнявам се, че точно в момента ти пука за тях, но...

— Естествено, че ми пука. — Изправих се на крака и разтрих челото си. — Не бива да допускаме Персе да причини още повече злини.

— Съжалявам, Едгар — обади се Джак. — Толкова съжалявам за загубата ви. Знаем, че това не ви носи кой знае каква утеха, обаче...

— Напротив — излъгах го. Може би с течение на времето нещата щяха да се променят... Ако продължавах да си го повтарям; ако продължавах да се боря. Инцидентът с крана ме бе научил на нещо —

единственият начин да продължиш е като продължиш. Да си казваш: „*Мога да се справя*“, дори и когато не можеш.

Видях как Уайърман ми подава дрехите, но днес предпочитам високите обувки вместо маратонките. Джак носеше дълги панталони и риза с дълги ръкави; това беше добре.

— Уайърман, ще направиш ли кафе? — попитах.

— Имаме ли време?

— Ще трябва да си осигурим. Има някои неща, които се налага да свърша, но първо трябва да се събудя. Вие, момчета, също можете да използвате случая да заредите малко гориво. Джак, ще ми помогнеш ли с обувките?

Уайърман излезе от кухнята. Джак коленичи, нахлузи ми обувките и завърза връзките.

— Какво научи?

— Повече, отколкото бих искал — отвърна той. — Но не разбирам нищичко. Мамка му, та аз разговарях с тази жена — Мери Айър? — на изложбата ви. Тя ми *хареса*.

— На мен също.

— Уайърман се обади на жена ви, докато спяхте. Тя обаче не пожела да говори дълго с него, затова той позвъни на някакъв мъж, с когото се запозна на откриването... господин Боузман?

— Разкажи ми.

— Едгар, сигурен ли сте...

— Давай. — Разказът на Пам бе накъсан и хаотичен и подробностите вече бяха замъглени от обсебения съзнанието ми образ на Илзе — Илзе, която лежи в препълнената вана, а косата ѝ е разпиляна по повърхността на водата. Достоверна или не, тази картина беше дяволски ярка, дяволски лична, и бе засенчила всичко останало.

— Господин Боузман каза, че полицията не е открила никакви следи от взлом, поради което смятат, че дъщеря ви сама ѝ е отворила, въпреки че е било посред нощ...

— Или Мери просто е натискала звънеца, докато някой и е отворил входната врата на сградата. — Ампутираната ми ръка отново ме засърбя. Сърбежът сякаш извираше от фантомните ѝ дълбини и беше някак унасящ. — После се е качила до апартамента на Или и е почукала на вратата ѝ. Навярно се е представила за някой друг.

— Едгар, предположение ли е или...

— Да кажем, че се е представила за член на госпъл формация, наречена „Колибри“, и е казала през вратата, че нещо лошо се е случило с Карсън Джоунс.

— Кой е...

— И го е нарекла Смайли, което е убедило дъщеря ми да я пусне.

Уайърман се завърна. Заедно с реещия се Едгар. Прикованият към земята Едгар виждаше всички обикновени подробности на слънчевата флоридска утрин на Дума Ки. Реещият се над него Едгар виждаше повече. Не всичко, но доста повече.

— Какво се е случило тогава, Едгар? — попита Уайърман. — Как мислиш?

— Да кажем, че Или е отворила вратата и е видяла как жената насочва пистолет към нея. Виждаше е някъде тази жена, ала тъй като е имала кошмарна нощ, все още е била объркана и не е могла да се сети къде. А може би това няма никакво значение. Мери ѝ е казала да се обърне и когато тя се е подчинила... когато се е обърнала... — сълзите отново бликнаха от очите ми.

— Едгар, моля ви, стига толкова! — разтревожи се Джак. Малко оставаше и той да се разплаче. — Не се измъчвайте с тези догадки...

— Не са догадки — изтъкна Уайърман. — Остави го да говори.

— Но защо да знаем...

— Джак... *tuchacho*... още не знаем най-важното. Остави го да говори.

Гласовете им сякаш долитаха отдалеч.

— Да кажем, че Мери я е ударила с дръжката на пистолета, когато Илзе се е обърнала. — Избърсах скулите си с длан. — Да кажем, че я е ударила няколко пъти — четири или пет. Във филмите те удрят само веднъж и изпадаш в безсъзнание. В реалния живот обаче рядко става така.

— Да — кимна Уайърман. Тази игра на „да кажем, че...“ се бе оказала доста точна. Черепът на моята дъщеря бе счупен на три места от повтарящи се силни удари, които бяха довели до силен кръвоизлив.

Мери започнала да я влачи. Кървавата следа минаваше през дневната („дето служи и за кухня“) — миризмата на изгорена картина още тегнеше във въздуха — и късото коридорче между спалнята и нишата, която Илзе използвала за кабинет. Щом се добрала до банята в края на коридора, Мери напълнила ваната и удавила в нея

припадналата ми дъщеря като новородено котенце. Когато приключила, се върнала в дневната, седнала на дивана, ухапала дулото на беретата и се застреляла. Куршумът излязъл през горната част на черепа ѝ, разпръсквайки всичките ѝ знания за живописа (заедно с голяма част от косата ѝ) по стената зад нея. Било малко преди четири сутринта. Мъжът на долния етаж страдал от безсъние — той веднага разпознал звука от изстрела и се обадил в полицията.

— Защо е трябвало да я удави? — попита Уайърман. — Не мога да го проумея...

„Защото така действа Персе“ — казах си.

— Няма да мислим за това сега — отвърнах. — Става ли?

Той се пресегна и стисна леко единствената ми ръка.

— Добре, Едгар.

„Но ако свършим тукашната си работа, може и да ни се наложи“ — добавих наум.

Обаче аз бях нарисувал дъщеря си. Бях сигурен в това. Нарисувах я в пясъка, а да могат вълните да я вземат.

„Ще поискаш — беше казала Елизабет, — но не бива.“

О, скъпа, скъпа Елизабет...

Понякога нямаме избор.

III

Пихме силно кафе в слънчевата кухня на „Розовата грамада“, докато по лицата ни избиха капки пот. Аз взех три аспирина, добавих им за компания още една доза кофеин и изпратих Джак да донесе два скицника. Помолих го и да подостри всеки цветен молив, която намери в „Розовото мъниче“.

Уайърман напълни една полиетиленова торбичка с провизии от хладилника — моркови, краставици, шест пепсита, три големи бутилки минерална вода „Евиан“, малко печено говеждо и едно от „пилетата-космонавти“ на Джак.

— Изненадан съм, че можеш да мислиш за храна — каза ми той с едва доловим хумор.

— Грещиш — отвърнах. — Но може да се наложи да рисувам. Всъщност съм сигурен, че ще се наложи да рисувам. А както знаеш, това занимание изгаря доста калории.

Джак се върна със скицниците и моливите. Взех ги и го изпратих горе за гумички. Подозирах, че може би ще ми потрѣбват и други неща — май винаги става така, — но за момента не можех да кажа какви. Погледнах часовника. Беше дванайсет без десет.

— Снима ли моста? — обърнах се към младежа. — Моля те, кажи ми, че си го направил.

— Да, но си помислих... тази история с рубеолата...

— Покажи ми снимките.

Джак бръкна в задния си джоб и извади няколко полароидни снимки. Прегледа ги и ми подаде четири, които сложих на кухненската маса, сякаш възнамерявах да си редя пасианс. Взех единия скицник и започнах бързо да скицирам снимката, показваща най-ясно зъбчатите колела и веригите под издигащия се мост. Самият моста не представляваше нищо особено и имаше само едно платно за движение. Дясната ми ръка продължаваше да ме сърби; имах чувството, че нещо бавно пълзи навътре в нея.

— Идеята за рубеолата е гениална — изтъкнах. — Ще задържи почти всекиго надалеч оттук. На нас обаче това „почти“ не ни е

достатъчно. Мери не би стояла далеч от дъщеря ми, ако някой ѝ беше казал, че Или има варице... *мамка му!* — Очите ми се замъглиха и линията, която прокарвах с идеална точност, изведнъж свърна в погрешна посока.

— Успокой се, Едгар — промълви Уайърман.

Отново погледнах часовника. 11:58. Подемният мост щеше да се вдигне точно по пладне. Примигнах, за да избистря погледа си, и се върнах към рисунката. Механизмите на моста се появяваха върху белия лист и дори сега, Когато Илзе вече я нямаше, бях заплепен от магията да видиш как нещо реално се появява от нищото. И защо не? Не се ли нуждаех от това тъкмо сега, именно в този момент? Все пак рисуването беше моето спасение.

— Ако Персе поиска някой да ни нападне и мостът е извън строя, ще го накара да мине по малкото пешеходно мостче на остров Дон Педро — отбеляза Уайърман.

— Може би не — възразих, без да вдигам поглед от рисунката си. — Много хора не знаят за Слънчевата алея и съм сигурен, че Персе също не подозира за съществуването ѝ.

— Защо?

— Защото сам ми каза, че е била изгладена през петдесетте, а тогава Персе е спяла.

Той се замисли за момент.

— Мислиш, че е възможно да бъде победена, нали? — попита след малко.

— Да. Едва ли ще можем да я убием, но да я приспим отново... защо не?

— Знаеш ли как?

За малко да кажа на глас: „*Намери течащата маса и я оправи*“, но не би имало никакъв смисъл.

— Още не. Сигурен съм, че има и други картини на Либит в старата къща. Онази в южната част на острова. Те ще ни кажат къде е Персе и какво трябва да сторим.

— Откъде знаеш, че има други картини?

„*Защото трябва да са там*“ — понечих да кажа, ала в същия миг прозвуча тъй чакания от мен сигнал. Петстотин метра по-надолу по пътя подемният мост между Дума Ки и Кейси Ки — единствената връзка между нас и континента — беше вдигнат. Преброих до двайсет,

прибавяйки по едно Мисисипи след всяка число, както правех като дете. После изтрих с гумичката най-голямото зъбчато колело на рисунката си. Докато го правех, изпитах странно и приятно усещане — както в ампутираната ми ръка, така и в пространството между очите ми, — сякаш се бях отдал на любимо хоби, изискващо изключителна прецизност.

— Добре — казах.

— Вече можем ли да тръгваме? — нетърпеливо попита Уайърман.

— Не още.

Той погледна първо часовника, а после мен.

— Мислех, че бързаш, *amigo*. И като се има предвид какво видяхме снощи, едва ли е разумно да се мотаем. Какво искаш сега?

— Трябва да нарисувам двама ви — отвърнах.

IV

— За мен би било невероятна чест да ми нарисувате портрет, Едгар — подхвърли Джак, — а съм сигурен, че майка ми би била на седмото небе от щастие, но мисля, че Уайърман е прав. Наистина трябва да тръгваме.

— Бил ли си някога в южната част на острова, Джак?

— Като се замисля... не.

Бях почти сигурен. Ала докато откъсвах от скицника рисунката с механизмите на подъемния мост, се загледах в Уайърман. И въпреки оловната тежест, смазала сърцето и чувствата ми, разбрах, че наистина искам да го узная.

— Ами ти? Ходил ли си някога да разгледаш първоначалното „Гнездо на чаплата“?

— Всъщност не. — Уайърман се приближи до прозореца и се загледа навън. — Подемният мост още не е вдигнат — виждам само едната му половина. Дотук добре.

Нямаше да ме отклони лесно от темата.

— Защо?

— Госпожица Истлейк ме посъветва да не ходя там — отвърна ми той, без да отделя поглед от прозореца. — Каза, че околността била ужасна. Подпочвените води, растителността, дори въздухът. Каза, че военновъздушните сили правили някакви изпитания в южната част на Дума по време на Втората световна война и отровили района, което обяснявало защо растенията избуяли с такова темпо. Каза ми, че отровният дъб бил нещо ужасно — по-ужасно сифилиса преди откриването на пеницилина. Че отъркаш ли се в него, щели да минат години, докато се излекуваш. Симптомите ту изчезвали, ту отново се появявали. И отровата се просмуквала навсякъде. Така ми каза.

Това беше много интересно, но Уайърман така и не отговори на въпроса ми. Затова го зададох отново.

— Твърдеше, че там гъмжало от змии — добави и се обърна към мен. — Много ме е страх от змии. Имам фобия от тях, откакто бях малко момче и една сутрин, когато бяхме с нашите на палатка, се

събудих и открих, че в спалния ми чувал има смок. Беше се вмъкнал под долната ми фланелка. Изцапа ме с мускус и аз си помислих, че съм отровен. Сега доволен ли си?

— Да — кимнах. — Кога ѝ разказа тази история? Преди или след като тя ти каза за змийската напаст в южната част на Дума?

— Не помня — отвърна той. После въздъхна. — Вероятно преди. Виждам накъде биеш — искала е да ме накара да не стъпя там.

„Ти го каза“ — помислих си, но не го изрекох.

— Притеснявам се най-много за Джак. Но е по-добре да сме подготвени.

— За мен? — Младежът изглеждаше смаян. — Изобщо не ме е страх от змии. Освен това знам как изглеждат отровният дъб и отровният бръшлян. Все пак съм бил бойскаут.

— Довери ми се — казах и започнах да го рисувам. Работех бързо, удържайки импулса да се впусна в подробности... както част от мен искаше да направи.

Докато се трудох, първият автомобилен клаксон затръби нервно от страната на Кейси Ки.

— Май подемният мост отново се е повредил — подметна Джак.

— Да — кимнах аз, без да откъсвам поглед от рисунката си.

V

С портрета на Уайърман се справих още по-бързо, но отново се сблъсках с импулса да задълбая в детайлите... докато работех, сякаш забравях болката и мъката. Рисуването ми действаше като наркотик. Обаче дневната светлина беше ограничена и нямаше никакво желание да се срещам отново с Емъри. Най-много исках всичко това да свърши и тримата да не сме на Дума Ки — да сме далеч от Дума Ки, — когато краските на залеза облагнат океана.

— Добре — измърморих. Бях нарисувал Джак в синьо, а Уайърман — в ярко оранжево. Портретите бяха далеч от съвършенството, но по-важното беше, че бях вплел в тях най-характерните черти на приятелите си. — само още нещо и тръгваме.

— *Едгар!* — изстена Уайърман.

— Спокойно, няма да рисувам повече — заявих и затворих скицника. — Усмихни се заради художника, Уайърман. Ала преди да го направиш, си помисли за нещо, което те кара да се чувстваш щастлив.

— Сериозно ли говориш?

— Съвсем сериозно.

Челото му се свъси... сетне се проясни. Той се усмихна. Както винаги усмивката му озари цялото му лице и го превърна в нов човек.

Обърнах се към Джак:

— А сега ти.

И понеже наистина го смяха за по-важния от двамата, го наблюдавах изключително внимателно, докато се усмихваше.

VI

Не разполагахме с автомобил 4x4, но старият мерцедес SEL 500 на Елизабет ни се стори разумен заместител, все пак беше здрав като танк. Отидохме до „Двореца“ с колата на Джак и спряхме пред портата. Двамата с младежа пренесохме провизиите в мерцедеса, а задачата на Уайърман беше да се погрижи за кошницата за пикник.

— Виж дали можеш да ни осигуриш още някои неща, докато си тук — казах му аз. — Например спрей против насекоми и силно фенерче. Ще се справиш ли?

Той кимна.

— Под градинския навес има фенерче с осем батерии.

— Добре. И, Уайърман?

Той ме изгледа с типичното си „Какво пък сега?“ Изражение, повдигайки театрално вежди, но не каза нищо.

— Да не забравиш харпунния пистолет.

Той се усмихна чистосърдечно.

— *Si, señor. Para fijascono* — ще бъде доставен.

Докато го нямаше, аз се облегнах на мерцедеса и се загледах в тенис корта. Вратата в далечния му край беше отворена. Полуопитомената чапла на Елизабет стоеше до мрежата и се взираше в мен с обвиняващите си сини очи.

— Едгар? — Джак докосна рамото ми. — Добре ли сте?

Не бях добре и още дълго време нямаше да съм добре, ала...

„Мога да се справя — помислих си. — *Трябва да се справя. Тя не бива да победи.*“

— Да — казах.

— Не ми харесва, че сте толкова блед. Изглеждате както когато дойдохте за пръв път на Дума. — Гласът на младежа му изневери при последните три срички.

— Нищо ми няма — натъртих и го потупах леко по гърба. Дадох си сметка, че като изключим ръкостисканията, това навярно бе единственият път, когато го докоснах.

Уайърман се върна, понесъл кошницата за пикник в двете си ръце. На главата му се мъдреха три шапки с големи козирки, харпунния пистолет на Джон Истлейк бе затъкнат под мишницата му.

— Фенерчето е в кошницата — заяви той. — Спреят срещу насекоми — също, както и три чифта градински ръкавици, които открих под навеса.

— Чудесно.

— *Si*. Обаче вече е един без петнайсет, Едгар. Ако ще вършим нещо, можем ли най-накрая да тръгваме?

Погледнах към чаплата на тенис корта. Продължаваше да стои до мрежата, неподвижно като стрелката на счупен часовник, и да се взира безжалостно в мен. Добре де, и какво толкова? Нима светът, в който живеем, не е жесток и безжалостен?

— Да — промълвих. — Да тръгваме.

VII

Вече имах спомени. Не бяха в идеален порядък (в интерес на истината и досега има моменти, в които не мога да си спомня дадено име или реда, в който са се случили определени събития), ала всеки миг от експедицията до южната част на Дума Ки е запечатана ясно в съзнанието ми — като първата картина, която ме накара да затая дъх („Градушка“ на Томас Харт Бентън). В същото време отначало се чувствах някак отдалечен от всичко, подобно на преситен покровител на изкуството пред картина във второразреден музей. Едва когато Джак откри куклата на онова стълбище, водещо наникъде, започнах да осъзнавам, че не само съзерцавам картината, а се намирам *вътре* в нея. И че не успеем ли да спрем вещицата, за никого от нас няма да има връщане назад. Знаех, че е силна; щом бе способна да се пресегне чак до Омаха и Минеаполис, за да вземе онова, което искаше, а след това и до Провидънс, за да го задържи, не биваше да подценявам могъществото ѝ. Обаче по една или друга причина аз все още я подценявах. До момента, в който не се озовахме в къщата в южната част на острова, така и не бях осъзнал напълно на какво е способна Персе.

VIII

Поисках Джак да кара, а Уайърман да седне на задната седалка. На въпроса му защо отговорих, че си имам своите съображения и смятам, че съвсем скоро и той ще ги разбере.

— Ако греша — добавих, — никой няма да бъде по-доволен от мен.

Джак се върна на пътя и зави на юг. Воден от любопитство, аз включих радиото и бях възнаграден с Били Рей Сайръс, който се жалваше от разбитото си сърце. Джак изохка и се пресегна, може би за да потърси „Кост“, ала преди да го стори, Били Рей беше заглушен от ужасно прашене.

— *Спри го, за Бога!* — извика Уайърман.

Реагирах преди Джак и се опитах да намаля звука. Никакъв резултат. Даже ми се стори, че непоносимото прашене се усили. Усещах как вибрира в пломбите ми и натиснах бутона за изключване, преди тъпанчетата ми да започнат да кървят.

— Какво беше *това*? — попита Джак. Беше спрял колата и очите му бяха разширени от изумление.

— Уайърман го нарече „ужасната околност“ — подхвърлих аз. — Малко наследство от експериментите на военновъздушните сили отпреди шейсетина година.

— Много забавно — обади се Уайърман.

Джак се взираше в радиото.

— Искам да го пробвам отново.

— Моля — казах и затиснах с длан лявото си ухо.

Младежът включи отново радиото. Този път прашенето, връхлитащо ни от четирите колони на мерцедеса, бе оглушително като двигател на реактивен самолет. И въпреки че бях долепил длан до ухото си, отвратителният шум сякаш пронизваше мозъка ми. Стори ми се, че чух Уайърман да крещи, ала не бях съвсем сигурен.

Джак изключи радиото и чудовищната звукова виелица моментално секна.

— Май ще трябва да минем без музика.

— Уайърман? Добре ли си? — Гласът ми сякаш идваше отдалеч,
иззад плътна завеса от несекващо бучене.

— Купонясвам си — отвърна той.

IX

Мисля, че Джак успя да стигне малко по-далеч от мястото, където на Илзе ѝ прилоша; може би *si*, може би *no*. Беше трудно да се определи, след като навлезеш сред гъстата растителност. Пътят се стесни до тясна лента с неравна и осеяна с коренища повърхност. Храсталаците се преплитаха над главите ни, закривайки по-голямата част от небето. Все едно се намирахме в тунел. Стъклата на колата бяха вдигнати, но въпреки това в купето проникваше сладникавата лепкава миризма на джунглата.

Младежът изпробва амортизьорите на стария мерцедес върху една гигантска дупка. Колата издрънча, разтърси се и внезапно спря.

— Съжалявам — каза Джак и превключи на СТОП. Устните му трепереха, а очите му се бяха разширили. — Май ще...

Знаех какво ще направи.

Той отвори вратата, наведе се и повърна. Казвах си, че миризмата на джунглата (или каквото там се простираше на километър и половина след „Двореца“) се усеща доста силно в колата, но онова, което ни връхлетя през отворената врата, беше десет пъти по-натрапчиво, противно, гниещо и *живо*. В същото време не чувах крясъка на птици сред стълпотворението от разлагащи се храсталаци. Единственият звук беше от повръщането на Джак.

Най-накрая младежът се отпусна на седалката. И той смяташе, че аз съм *пребледнял*? Беше доста забавно, понеже в този ранен априлски следобед Джак Кантори беше по-блед и от студена мартенска утрин в Минесота. И вместо на двасет и една, изглеждаше на четирийсет и една — при това съсипан и болен. „*Сигурно е от салатата с риба тон*“ — беше казала Илзе, но не това беше причината. Да, проблемът идваше от океана, но нямаше нищо общо с рибата тон.

— Съжалявам — повтори Джак. — Не знам какво ми става. Сигурно е заради миризмата — тази воня на гнило... — Нещо в гърлото му изгъркори и той отново се наведе навън. Този път обаче не успя да се хване за волана и ако не бях го сграбчил за яката, щеше да падне в собствения си бълвоч.

Той се облегна отново на седалката. Дишаше тежко, очите му бяха затворени, а лицето — плувнало в пот.

— По-добре да го върнем в „Двореца“ — предложи Уайърман. — Не искам да губим време — нито пък да изгубим *него*, — но тази работа не ми харесва.

— Мен ако питаш, на Персе *страшно* ѝ харесва — отвърнах. Сега болният ми крак ме сърбеше почти колкото ръката ми. Сякаш през него течеше ток. — това са нейните отровни заграждения. Ами ти, Уайърман? Как е твоят стомах?

— Бива, но лявото ми око — онова, което не беше добре, — ме сърби за световно, а главата ми бучи. Вероятно заради скапаното радио.

— Не е заради радиото. И причината да се случи на Джак, а не на нас, е защото вече сме... как да го кажа... имунизирани. Каква ирония?

Джак изстена.

— Ще можеш ли да му помогнеш, *tuchacho*?

— Мисля, че да. Надявам се.

Държах скицника в скута си, а моливите и гумичките бяха в чантичката на колана ми. Отгърнах на портрета на Джак и взех една гумичка. Изтрих устата му и долната дъга на очите му чак до ъгълчетата. Сърбежът в дясната ми ръка се бе усилил дотолкова, че ме влудяваше, и не се съмнявах, че замисълът ми ще проработи. Извиках спомените за усмивката на младежа в кухнята на „Розовата грамада“ — когато го бях накарал да се усмихне, докато си мисли за нещо хубаво, — и я нарисувах на лицето му със син молив. Отне ми не повече от трийсет секунди (стане ли въпрос за изобразяване на усмивка, тайната е винаги в очите), ала тези няколко щриха промениха цялостното *излъчване* на Джак Кантори.

И получих нещо, което не бях очаквал. Докато рисувах, го видях да целува момиче по бански. Не, не просто го видях. Почувствах гладката кожа на девойката и дори напипах няколко зрънца пясък, загнездили се в трапчинката над дупето ѝ. Вдъхнах аромата на шампоана ѝ и усетих едва доловимия солен вкус на устните ѝ и узнах, че се казва Кейтлин, но той ѝ вика Кейт.

Прибрах молива в чантичката и затворих ципа.

— Джак? — прошепнах. Очите му бяха затворени, капчиците пот продължаваха да покриват бузите и челото му, но дишането му се

забавяше. — Как си сега? Усещаш ли някакво подобрение?

— Да — отвърна той, без да отваря очи. — Какво направихте?

— Ами понеже сме си само тримата, ще го нарека с истинското му име: магия. Нещо като контразаклинение, което ти хвърлих като спасителен пояс.

Уайърман се пресегна над рамото ми, взе скицника, разгледа рисунката и кимна.

— Започвам да се убеждавам, че май онази не е трябвало да те закача, *michacho*.

— Не мен — уточних. — Не биваше да закача дъщеря ми.

Х

Останахме на същото място още пет минути, за да дадем възможност на Джак да се вземе в ръце. Накрая той заяви, че е готов да продължим. Запитах се дали щяхме да се сблъскаме със същите проблеми, ако бяхме предприели пътешествието не по суша, а по вода.

— Уайърман, да си виждал рибарски лодки покрай южния бряг на острова?

Той се замисли.

— Май не съм. Обикновено хвърлят котва близо до Дон Педро. Странно, нали?

— Не, не е странно, ами направо зловещо — обади се Джак. — Като това шосе.

И наистина пътят се бе стеснил още повече. Клоните на морското грозде и банановите дървета драцеха по каросерията на тътреция се мерцедес, издавайки ужасни скърцащи звуци. Осеяната с преплетени коренища и всевъзможни неравности просека, по която се движехме, продължаваше да лъкатуши към вътрешността на острова. Наклонът ѝ обаче се промени и към всичките ни трудности се прибави и преодоляването на нанагорнище.

Пълзяхме бавно напред, километър след километър, а листата и клоните бичуваха колата ни. Всеки момент очаквах пътят да изчезне окончателно, ала гъстият растителен балдахин над главите ни явно го бе предпазил (макар и донякъде) от разрушителната сила на стихииите. Банановите дървета отстъпиха пред потискащите гъсталаци бразилски пипер и там забелязахме първият див обитател — едър рис, който ни изгледа за миг, после изсъска заплашително, присвил уши, и изчезна в шубрака. Малко по-късно десетина тлъсти черни гъсеници тупнаха върху предното стъкло и се пукнаха, разпръсквайки гнусните си слизести вътрешности по прозореца. Чистачките и почистващата течност само размазаха останките на ларвите, в резултат на което ни се стори, че страдаме от перде на окоето в напреднал стадий.

Казах на Джак да спре. Излязох от мерцедеса, отворих багажника и намерих няколко чисти кърпи. Използвах едната, за да почистя

предното стъкло, вземайки всички предпазни мерки — бях с шапка и градинските ръкавици на Уайърман. За щастие гъсениците се оказаха съвсем обикновени; макар и противни, в тях нямаше нищо свръхестествено.

— Не е зле — извика ми Джак. — Сега ще освободя капака, за да проверите дви... — той внезапно млъкна, втренчен в нещо зад мен.

Обърнах се. Пътят се беше превърнал в пътечка, обрасла с пълзящи растения, сред които тук-там стърчаха буци асфалт. На около трийсетина метра от нас пътеката беше преградена от пет жаби с размерите на кокер шпаньоли. Първите три имаха лъскава наситенозелена окраска, която рядко се среща в природата; ако изобщо се срещаше); четвъртата бе синя, а петата — оранжева, но изглеждаше някак избеляла, сякаш навремето е била червена. Те се усмихваха, ала усмивките им бяха престорени и уморени, и подскачаха тромаво, сякаш задните им крака бяха счупени. Също като риса те се шмугнаха в храсталака и се изгубиха от погледите ни.

— Какво, по дяволите, беше това? — възкликна Джак.

— Привидения — отвърнах. Останки от могъщото въображение на едно малко момиченце. И като ги гледам, едва ли ще оцелеят дълго. — Качих се в колата. — Хайде, Джак. Карай напред, докато все още можеш.

Мерцедесът отново запълзя по пътеката. Попитай Уайърман колко е часът.

— Минава два.

Оказа се, че автомобилът успя да стигне чак до портата на първото „Гнездо на чаплата“. Не бих се обзаложил, че е възможно, но го направихме. Растителността ни обгърна в поредната си угнетяваща хватка — бананови дървета и вирджински борове, задушени от сивите бради на испанския мъх, — обаче Джак провря колата през препятствията и гъсталаците внезапно се отдръпнаха. Тук стихии бяха разрушили напълно асфалтовото покритие и остатъкът от пътя представляваше само далечен спомен за равна настилка, но въпреки всички трудности дрънчащият, тресящ се и ръмжащ мерцедес успя да се добере до каменните колони. От двете им страни се простираше гигантски жив плет, висок поне пет метра и незнайно колко широк, който бе започнал да протяга зелените си пипала надолу по хълма към

джунглата. Портата беше ръждясала и зееше полуотворена, но изглеждаше твърде тясна, за да мине мерцедесът през нея.

От двете страни на последния участък от пътя се издигаха прастари австралийски борове с внушителна височина. Огледах се за летящи нагоре с краката птици, но не забелязах нищо подобно. Не се виждаха и „нормални“ птици, обаче чувах едва доловимо бръмчене, издаващо присъствието на насекоми.

Джак спря пред портата и се обърна към нас. На лицето му бе изписано извинително изражение.

— Мисля, че старичкото ни маце няма да може да се провери отвъд — заяви той.

Излязохме от колата. Уайърман се спря, за да разгледа старинните, покрити с лишеи метални плочки върху колоните. На тази вяло пишеше **„ГНЕЗДОТО НА ЧАПЛАТА“**, а на тази вдясно — **„ИСТЛЕЙК“**. Под фамилното име на рода обаче се виждаше и нещо друго — сякаш надраскано с нож или друг остър предмет. Вероятно навремето е било трудно да се разчете, ала лишеите, прорасли в тънките улейчета, сега го караха да се откроява: **„Abyssus abyssum invocat“**.

— Някаква идея какво означава? — обърнах се към Уайърман.

— Да — кимна той. — Това е предупреждение, което често отправят към младите адвокати, след като придобият право за самостоятелна практика. Свободният превод гласи: „Една погрешна стъпка води до друга“, а буквалният: „Адът пробужда ад.“ — Той ме изгледа мрачно и отново отмести очи към посланието под фамилното име. — Предполагам, че това е била последната присъда на Джон Истлейк, преди да напусне завинаги тази версия на „Гнездото на чаплата“.

Джак се пресегна да пипне надписа, но се отказа.

Уайърман обаче го направи.

— Присъдата, господа... и то изречена на езика на правото. Залезът е в седем и петнайсет, без значение дали ни харесва или не, а дневната светлина е мимолетно явление. Ще се редуваме с кошницата за пикник. Доста е тежичка тази мръсница.

XI

Ала преди да отидем където и да било, се спряхме под арката на портата, за да разгледаме внимателно първия дом на Елизабет на Дума Ки. Първата ми реакция беше потрес. Някъде из затъntenите части на съзнанието ми проблясваше ярка пътеводна нишка — влизаме в къщата, качваме се на горния етаж и откриваме каква е била спалнята на Либит. Оттам ампутираната ми ръка, понякога известна като Магическия екстрасензорен уред на Едгар Фриймантъл, ме води към отдавна забравен пътнически куфар (или просто някакво дървено сандъче). Вътре ни очакват още рисунка — *липсващите* рисунки, онези, които ще ни кажат къде е Персе и ще ни помогнат да разрешим загадката на течащата маса. И всичко това се случва преди залез-слънце.

Хубава история, но с един недостатък — горната половина на „Гнездото на чаплата“ вече я нямаше. Къщата беше като зеещ кратер и горните етажи бяха напълно опустошени от отдавнашна буря. Приземния етаж все още се крепеше, но бе обгърнат от някакви синьо-зелени увивни растения — същите покриваха и колоните на фасадата. Испански мъж провисваше от корнизите, превръщайки верандата в пещера. Самата сграда бе заобиколена от изпочупени оранжеви керемиди — само това бе останало от покрива. Те стърчаха като зъби на великани сред бурените, избуяли на мястото на някогашната морава. Покритата с натрошени раковини алея бе погребана под израсналите смокини, удушвачи; същото се отнасяше и за тенис корта и онова, което навремето е било детска къщичка за игра. Още увивни растения пълзяха и по стените на дългата постройка зад корта, наподобяваща хамбар, и покриваха проядения дървен покрив на детската къщичка.

— Какво е *това*? — Джак сочеше между тенис корта и главната сграда. Там се виждаше голям четириъгълник, пълен с гъста черна супа, която блестеше под лъчите на следобедното слънце. Бръмченето на насекомите сякаш бе най-силно в тази посока.

— Това ли? Бих го нарекъл катранена яма — заяви Уайърман. — Но предполагам, че през бурното време на двайсетте семейство

Истлейк го е наричало басейн.

— Представям си какво е да се потопиш *вътре* — подхвърли младежът и потрепери.

Басейнът бе обграден от върби. Зад тях се виждаше гъсталак от бразилски пипер, а отвъд него...

— Уайърман, това *бананови* дървета ли са? — попитах.

— Да — отвърна той. — И вероятно гъмжат от змии. Бър-р-р. Погледни западната стена, Едгар.

Между „Гнездото на чаплата“ и залива плетеницата от плевели, храсти и увивни растения, изникнали на мястото на някогашната морава на Джон Истлейк, бе отстъпила пред морския овес. Гледката ме накара да осъзная, че една от най-характерните черти на Флорида бе липсата на възвишения. В момента обаче се намирахме на едно хълмче и ми се струваше, че океанът е някъде долу в краката ни. Остров Дон Педро беше вляво от нас, а замечтаният сред синьо-сивата мараня Кейси Ки — вдясно.

— Подемният мост продължава да е вдигнат — отбеляза учудено Джак. — Този път проблемът май наистина е голям.

— Уайърман — промълвих. — Погледни надолу по протежение на онази стара пътека. Виждаш ли я?

— Скалата ли? Да, виждам я. Мисля, че не е коралова, макар че няма да е зле да я погледна отблизо, за да се уверя... Какво за нея?

— Престани да се правиш на геолог и я *погледни*. Какво виждаш?

Той се загледа. И двамата се загледаха. Джак реагира пръв.

— Профил? — После го повтори, но вече без колебание. — Профил.

Кимнах.

— Оттук виждам само челото, очната кухня и основата на носа, но бас държа, че ако бяхме на брега, щяхме да видим и уста. Или нещо, което да прилича на уста. Това е Скалата на вещицата. И съм сигурен, че Сенчестият бряг е точно под нея. Където Джон Истлейк се е отправил на подводната си експедиция в търсене на съкровища.

— И където са се удавили близначките — добави Уайърман. — Това е пътеката, по която са тичали, за да стигнат до там. Само че...

Той внезапно замлъкна. Океанският бриз разрошваше косите ни. Погледнахме към пътеката, която все още се виждаше след толкова

много години. Не, просто не бе възможно да е дело на малки детски крачета, отпъквали я на път за плажа и обратно. Подобна пътечка между „Гнездото на чаплата“ и Сенчестия бряг би изчезнала след две години, максимум пет.

— Не е пътека — отбеляза Джак, сякаш бе прочел мислите ми. — Било е *път*. Не асфалтиран, а черен път. Обаче не мога да разбера защо някой ще иска път между къщата и брега, при положение, че можеш да изминеш разстоянието пеша за десет минути?

Уайърман поклати глава.

— Не знам.

— Едгар?

— Нямам представа.

— Може би е открил повече неща на дъното — предположи Джак, — а не само няколко дрънкулки.

— Възможно е, обаче... — улових някакво движение с периферното си зрение — някакъв тъмен силует — и се обърнах към къщата, ала не забелязах нищо подозрително.

— Видя ли нещо? — попита Уайърман.

— Не, просто нервите ми погаждат номера.

Вятърът от океана внезапно промени посоката си и задуха от юг. Подушихме вонята на разложение.

Джак сбърчи нос.

— Какво, мамка му, е това?

— Предполагам, че е парфюмът ароматизирал басейна — отвърна Уайърман. — Джак, обожавам мириса на блатна гнилоч рано сутрин^[1].

— Добре, но сега е следобед.

Уайърман го изгледа изпод око, недоволен, задето алюзията му не беше оценена, и се обърна към мен:

— Как смяташ, *tischacho*? Да влизаме ли?

Направих бърз мисловен оглед на инвентара ни. Уайърман отговаряше за червената кошница, Джак — за торбата с провизиите, а аз — за рисувателните си принадлежности. Не бях сигурен какво щяхме да правим, ако рисунките на Елизабет бяха отнесени от бурята, разрушила покрива на тази развалина (или ако се окажеше, че изобщо няма други рисунки), но бяхме стигнали дотук и не биваше да се

отказваме тъкмо сега. Нямах право да се окажа — най-малкото заради Илзе, която ми нашепваше да продължа.

— Да — казах. — Да влизаме.

[1] Препратка към култовата реплика от филма „Апокалипсис сега“: „Обожавам мириса на напалм рано сутрин.“ — Б.пр. [↑](#)

XII

Тъкмо бяхме достигнали мястото, където алеята бе обрасла със смокини-удушвачи, когато видях черният силует да се мярка сред плетеницата от плевели вдясно от къщата. Този път не го забелязах само аз, Джак също го зърна.

— Тук има някой — прошепна той.

— Не виждам никого — възрази Уайърман. Бе оставил кошницата за пикник на земята и бършеше потта от челото си. — Хайде да се сменим, Джак. Ти вземи кошницата, аз ще се погрижа за храната. Ти си млад и силен, а Уайърман е стар и изтощен. Скоро ще умре и... *мамка му, какво е това!*

Той залитна назад и щеше да падне, ако не бях го хванал през кръста. Джак също нададе вик на изненада и ужас.

Мъжът изскочи от храсталаците вляво от нас. Не проумявах как се е озовал тук — само преди броени секунди двамата с Джак го бяхме забелязали на петдесетина метра от нас, — ала присъствието му беше неоспоримо. Беше чернокож, но не бе човешко същество. Нито веднъж не го взехме за човек. Най-малкото заради краката му — свити в коленете и обути в сини бричове, те така и не помръднаха, докато се движеше пред нас. Нито пък раздвижиха дебелия килим от смокини-удушвачи, чиито стъбла се издигаха навсякъде около него. Обаче устните му се изкривиха в зловеща гримаса, а очите му се въртяха в дивашка злонамереност. Носеше островърха шапка с копче на върха и по някакъв начин това бе най-ужасяващото.

Помислих си, че ако гледам тази шапка твърде дълго, ще полудея.

Съществото изчезна в тревата вдясно от нас. Чернокож мъж със сини бричове, висок около метър и седемдесет. Тревата бе висока не повече от метър и петдесет и простата математика показваше, че не може да изчезне в нея, ала все пак се случи.

Миг по-късно той — или *то* — беше на верандата, усмихвайки ни се като Стария семеен прислужник, след което без никаква пауза),

той — *то* — вече се намираше в подножието на стълбите и отново се стрелна към буйните треволяци, хилейки се през цялото време.

Шапката му беше **ЧЕРВЕНА**.

Джак се обърна и побягна. На лицето му бе изписана безмозъчна ирационална паника. Оставих Уайърман да го задържи и ако Уайърман също е решил да побегне, мисля, че това щеше да сложи край на експедицията ни; все пак имах само една ръка и нямаше как да задържа и двамата. Нямаше как да задържа дори *единия*, ако наистина възнамеряваше да избяга.

Колкото и да бях уплашен, дори не се замислих за бягство. А Уайърман, Господ да го благослови, остана на мястото си, наблюдавайки със зяпнала уста как чернокожият мъж се появява иззад банановата горичка между басейна и дългата постройка.

Сграбчих Джак за колана и го дръпнах назад. Не можех да го зашлевя през лицето — няхах друга ръка, с която да го направя, — ето защо му изкрещях:

— *Не е истински! Това е неин кошмар!*

— Неин... кошмар? — Нещо като разбиране озари погледа на младежа. Или просто разсъдъкът му се беше завърнал.

— Неин кошмар, нейно страшилище... нещо, от което се е страхувала след изгасването на лампите — добавих. — Той е поредното привидение, Джак.

— Откъде знаеш?

— Например, защото образът му изчезва и се появява като в стар филм — изтъкна Уайърман. — Загледай се внимателно.

Чернокожият изчезна, после пак се появи — този път пред ръждясалата стълба, водеща до платформата за скачане в басейна. Продължаваше да ни се хили изпод червената си шапка. Забелязах, че ризата му е синя като бричовете. Плъзгаше се от място на място, а неподвижните му крака бяха вечно сгънати в едно и също положение като на фигура-мишена в стрелбище. Отново изчезна, за да се появи на верандата. Миг по-късно се озова на алеята точно пред нас. Сърцето ме болеше, докато го гледах, и в същото време се страхувах от него... но само защото *тя* се бе страхувала. Либит.

Отново се появи на черния път към Сенчестия бряг и този път видяхме как океанът блести през блузата и бричовете му. Изгуби се от поглед и в същия миг Уайърман избухна в истеричен смях.

— Какво? — обърна се Джак към него. — *Какво?*

— Това е шибан *градински жокей*! — прихна той. — От онези градински статуи на чернокожи жокеи, които сега са политически *verboden*, уголемен три или четири пъти спрямо нормалния си ръст! Най-големият кошмар на Елизабет е бил градински жокей пред къщата ѝ!

Опита се да каже повече, но не можа. Приведе се, като се смееше толкова силно, че подпря длани на коленете си. Разбрах реакцията му, но не можех да споделя веселието му... и не само защото дъщеря ми беше мъртва в Род Айлънд. Уайърман се заливаше от мях, понеже в началото бе изплашен също като Джак и мен, а може би и колкото Либит. А защо тя се бе изплашила от статуята? Защото някой, най-вероятно без да иска, бе втълпил тази идея в буйното ѝ детско въображение. Бих се обзаложил, че е била леля Мелда — че ѝ е разказала приспивна приказка, имаща за цел да успокои момиченцето, което все още е страдало от нараняването на главата си. И навярно не е могло да заспи. Само че тази приспивна приказка бе попаднала не там, където трябва, и ѝ бяха поникнали *ЖЪБИ*.

Господин Сини бричове не беше като жабите, които бяхме видели на пътя. Те бяха *изцяло* плод на въображението на Елизабет и в тях не се усещаше никаква заплаха. Градинският жокей обаче... може би първоначално се беше зародил в травмираната глава на Либит, ала бях сигурен, че после Персе го беше пригодила за собствените си цели. И ако някой посмееше да се приближи до първото „Гнездо на чаплата“... той бе тук на своя пост, за да изплаши и прогони натрапника. И може би да го вкара в най-близката психиатрична клиника.

А това означаваше, че в къщата вероятно има нещо.

Джак се загледа притеснено към мястото, където черният път — който наистина изглеждаше достатъчно голям, за да минават по него каруци и даже камиони, — се губеше от погледа ни.

— Ще се върне ли?

— Няма никакво значение, *tushacho* — промърмори Уайърман. — Нали не е истински. Тази кошница обаче трябва да бъде носена от някого. Хайде, младежо. Мятай се в шейната и пришпорвай кучетата.

— Когато го видях, ми се стори, че полудявам — сподели Джак. — Разбирате ме, нали, Едгар?

— Да. Либит е имала доста силно въображение през онези дни.

— Какво се е случило с него?

— Забравила е как да го използва.

— Господи — въздъхна младежът. — Ужасно е.

— Да. И си мисля, че в този случай е било доста лесно да забравиш. Кое то е по-ужасно.

Джак се наведе, вдигна кошницата и изгледа смаяно Уайърман.

— Какво има вътре? Златни кюлчета?

Онзи му се ухили и вдигна торбата с провизиите.

— Взех някои специални неща.

Продължихме напред по обраслата с треволяци алея, оглеждайки се за градинския жокей. Не се завърна. Когато изкачихме стъпалата на верандата, Джак остави кошницата на земята и въздъхна от облекчение. Някъде зад нас се дочу пърхане и пляскане с криле.

Обърнахме се и видяхме как една чапла каца на алеята. Нищо чудно да бе същата, която ме наблюдаваше злобно от тенис корта на „Двореца“. Погледът ѝ определено беше същият — пронизващ и неумолим.

— Истинска ли е? — прошепна Уайърман. — Как мислиш, Едгар?

— Да — отвърнах.

— Откъде знаеш?

Бих могъл да изтъкна, че чаплата хвърля сянка, но се сетих, че и градинският жокей имаше сянка; просто бях твърде изненадан, за да я забележа.

— Знам го и туйто! Да влезем вътре. И не си правете труда да чукате на вратата. Не сме дошли на прием, нито пък на светска визита.

XIII

— Уф, това може да се окаже проблем — каза Джак.

Верандата бе затъмнена от висящия от стрехите испански мъх, но след като очите ни се приспособиха към сумрака, видяхме, че двойните врати са препречени с масивна ръждясала верига, на която висяха два катинара. Самата верига бе прокарана през две метални скоби.

Уайърман пристъпи напред, за да ги огледа по-отблизо.

— Знаете ли — почеса се той по главата, — май двамата с Джак бихме могли да счупим едната или двете скоби. Виждали са и по-добри дни.

— По-скоро по-добри години — изсумтя Джак.

— Може би — намесих се аз, — но подозирам, че самите врати също ще се окажат заключени и ако тръгнете да трошите вериги и да чупите скоби, ще смутите покоя на съседите.

— Съседи ли? — учуди се Уайърман.

Посочих нагоре. Двамата ни спътници вдигнаха глави и видяха онова, което аз самият бях забелязал преди малко — многобройна колония от кафяви прилепи, които спяха в нещо, наподобяващо грамадна провиснала паяжина. Сведох очи и видях, че подът на верандата не просто бе застлан, а буквално беше *облицован* с гуано. Зарадвах се, че съм с шапка.

Когато отново вдигнах глава, Джак Кантори вече се намираше в подножието на стълбите.

— Няма начин, господа — заяви той. — Наречете ме страхливец, наречете ме пъзльо, наречете ме както си искате, но не влизам там за нищо на света. Както е Уайърман със змиите, така аз съм с прилепите. Веднъж... — стори ми се, че иска да каже още нещо (а може би много неща), ала не знае как. Вместо това отстъпи още една крачка назад. За момент се замислих над чудноватата природа на страха — онова, което зловещият жокей не успя да постигне (макар и да беше близо), се удаде на една колония спящи кафяви прилепи. Поне по отношение на Джак.

— Знаеш ли, че прилепите често пренасят бяс, *tuchacho*?

Кимнах.

— Значи ще търсим задния вход.

IV

Бавно заобиколихме къщата. Джак вървеше начело и носеше червената кошница за пикник. Ризата му беше потъмняла от пот, но поне вече не показваше никакви признаци на гадене. А може би трябваше; може би и тримата трябваше да се гърчим от пристъпи на повръщане. Вонята от басейна беше непоносима. Високата трева ни бичуваше през панталоните, а твърдите стъбла на цигулковите храсти се забиваха в глезените ни. Естествено имаше прозорци, но ако Джак не се качеше на раменете на Уайърман, нямаше как да ги достигнем, понеже бяха твърде високо.

— Кое време стана? — изпуфтя младежът.

— Време е да се движиш малко по-бързичко, *mi amigo* — отвърна му Уайърман. — Искаш ли да се сменим?

— Да, бе — подхвърли Джак. За пръв път, откакто го познавах, говореше с раздражение. — Ще вземете да получите инфаркт и ще трябва да ви правим сърдечен масаж и изкуствено дишане.

— Да не намекваш, че не съм във форма?

— Във форма сте, но имате двапет и пет излишни килца, които ви поставят в застрашената от инфаркт категория.

— Млъкнете — казах. — И двамата.

— Дай я на мен, синко — не се отказваше Уайърман. — Дай ми тази *cesto de puta madre*^[1] и аз ще я нося през останалата част от пътя.

— Не. Избийте си го от главата.

Внезапно зърнах нещо с крайчеца на окото си. Нещо черно. За малко да не му обърна внимание. Помислих си, че е градинският жокей; че този път се е стрелнал към басейна. Слава Богу, че реших да се уверя дали наистина е той.

Междувременно Уайърман вече крещеше на Джак. Мъжеството му беше засегнато.

— Искам да се сменим.

Част от отвратителната слуз от басейна беше оживяла. Тя се отдели от чернотата и се плисна върху напукания бетон след взрив от тиня и мръсотия.

— Не, Уайърман, аз ще я нося.

Отвратителна слуз... имаше очи.

— Джак, казвам ти за последен път.

Тогава видях опашката и осъзнах какво всъщност виждам.

— А аз ви казвам, че...

— Уайърман — изсъсках и го сграбчих за рамото.

— Не, Едгар, мога да се справя с кошницата.

„Мога да се справя.“ Колко силно отекнаха тези четири думи в съзнанието ми! Заставих се да говоря бавно и отчетливо:

— Уайърман, млъкни. Тук има алигатор. Току-що изпълзя от басейна.

Уайърман се боеше от змии, а Джак — от прилепи. Аз не знаех, че се страхувам от алигатори, докато не видях тази отломка от праисторическия мрак да се откъсва от гниещата тиня на басейна и да пълзи към нас — първо по бурения салия бетон (смаквайки последния оцелял, макар и прекатурен градински шезлонг по пътя си), а после през филизите и ластарите на бразилския пипер. За миг зърнах озъбената му сбръчкана муцуна, забелязах как едно черно око се затваря в нещо като намигване, в следващия момент вече се виждаше само люспестото му туловище, от което се процеждаше тинеста слуз, докато чудовището се провираше сред люлеещата се растителност, подобно на подводница на малка дълбочина. Идваше за нас и след като казах на Уайърман за присъствието му, не можех да направя нищо повече. Пред очите ми се спусна сива пелена. Облегнах се върху старите изкорубени дъски на „Гнездото на чаплата“. Бяха топли. Облегнах се е заках да бъда изяден от близо четириметровия ужас, обитаващ някогашния плувен басейн на Джон Истлейк.

Уайърман не се поколеба нито за миг. Изтръгна червената кошница от ръцете на Джак, пусна я на земята и коленичи до нея, отваряйки единия ѝ капак. Бръкна вътре и извади най-големия пистолет, който някога бях виждал извън киносалоните. Стисна го с двете си ръце и го насочи напред, както беше коленичил сред високата трева, с отворената кошница за пикник до себе си. Виждах добре лицето му и си помислих (продължавам да си го мисля), че изглеждаше съвършено спокоен... особено за човек, изправен срещу влечуго, къде-къде по-голямо и по-страшно от змия.

— Гръмни го! — изкрещя Джак.

Уайърман чакаше. Погледнах нагоре и видях чаплата. Тя се рееше над продълговатата постройка зад тенис корта и постепенно се снишаваше.

— Уайърман? — попитах докато се взирах в птицата. — Освободи ли предпазителя?

— *Caray*^[2] — измърмори той, щракна лостчето с палеца си и червената точка на ръкохватката на оръжието изчезна.

Не откъсваше очи от високата трева, която бе започнала да се люлее. В следващата секунда гъсталакът се разтвори и алигаторът се появи пред нас. Виждах съм крокодили по „Дискавър“ и „Нешънъл Джогеографик“, ала до този момент не знаех колко бързо могат да се движат тези влечуги на късите си крачета. Тревите бяха поизчистили по-голямата част от калта и тинята от муцуната му и вече ясно виждах чудовищната му усмивка.

— *Давай!* — извика Джак.

Уайърман натисна спусъка. Изстрелът бе оглушителен — той отекна като взрив в каменна кариера, — а резултатът беше не по-малко впечатляващ. Горната половина от главата на алигатора буквално отхвъркна и се превърна в облак от кръв, тиня и плът. За моя изненада влечугото нито спря, нито забави ход; напротив, даже забърза напред, изминавайки с необясним устрем последните осем-девет метра в живота си. Чувах как тревните стъбла драскат по бронираното му туловище.

Дулото на пистолета отскочи нагоре от мощния откат. Уайърман го спусна до хоризонтално положение. Никога не го бях виждал толкова спокоен и споменът за този миг продължава да ме смайва. Когато алигаторът беше на не повече от четири метра от нас, Уайърман стреля отново и чудовището се издигна във въздуха, разкривайки зеленикавобелия си корем. За момент ми се стори, че сякаш танцува на опашката си като весело крокодилче от анимационен филм.

— Получи ли си го, грозно копеле? — кресна Джак. — Да ти го начукам на тебе, на майка ти, и на БАБА ти!

Страховитото оръжие отново отхвъркна нагоре и Уайърман пак го наклони, за да се прицели. Алигаторът тупна по хълбок — незащитеният му корем беше обърнат към нас, крачката му риташа като обезумели, люспестата опашка описваше полукръгове, изтръгвайки близките растения заедно с големи буци пръст. Уайърман натисна

спусъка за трети път и коремът на влечугото сякаш избухна, а всички храсти наоколо почервеняха.

Потърсих с поглед чаплата. Бе отлетяла.

Уайърман се изправи и аз забелязах, че трепери. Той пристъпи към алигатора — макар че не посмя да навлезе в обсега на опашката, която продължаваше да вършее, — и изстреля още два куршума в туловището му. Опашката потръпна за последен път и се отпусна на земята, а тялото се сгърчи и застина.

Уайърман се обърна към Джак и вдигна пистолета с треперещата си ръка.

— „Дезърт Игъл“, калибър 357^[3] — каза. — Един голям стар патлак, измислен от коравите евреи — Джеймс Макмърти, две хиляди и шеста година. Всъщност кошницата тежи толкова много заради мунициите. Сложих в нея всички пълнители, които имах. Тоест около дузина.

Младежът се приближи до Уайърман, прегърна го и го разцелува.

— Ако поискате ще нося тази кошница чак до Кливланд, без да обеля дума.

— Е, поне няма да мъкнеш патлака — подхвърли Уайърман. — Отсега нататък старата ми играчка ще бъде затъкната в колана ми. — И той направи точно това, но след като зареди нов пълнител и отново вдигна предпазителя (за последното му трябваха два опита, понеже ръцете му трепереха).

Престъпих към него и също го разцелувах.

— О, Боже! — въздъхна театрално той. — Уайърман вече не се чувства като испанец. Уайърман определено започва да се чувства като французин.

— Как си се сдобил с тази гаубица? — любопитствах аз.

— Всъщност идеята беше на госпожица Истлейк — след последната престрелка между наркочилъри в Тампа-Сейнт Пит... — Той се обърна към Джак: — Помниш случая, нали?

— Да. Четирима убити.

— Госпожица Истлейк предложи да се въоръжа, за да защитавам дома. И аз си взех това великанче. Двамата с нея доста се поупражнявахме в стрелба по мишени. Уайърман се усмихна. — Стрелянето доста й се удаваше и шумът изобщо не я дразнеше, но

мразеше отката. — Той погледна към разпердушинения алигатор. — Май патлакът ни свърши добра работа. Сега какво, *tuchacho*?

— Продължаваме да търсим задния вход, но... някой от вас видя ли онази чапла?

И двамата поклатиха глава.

— Е, аз я видях. И ако я видя отново... или някой от вас я забележи... искам да я застреляш, Джером.

Уайърман повдигна учудено вежди, ала не каза нищо и тримата подновихме изнурителното си пътешествие покрай източната стена на изоставеното имение.

[1] Шибана курвенска кошница (исп.) — Б.пр. ↑

[2] Дързост, нахалство (исп.) — Б.пр. ↑

[3] Един от най-внушителни автоматични пистолети в света (тежи 1,8 кг), дело на израелската компания И. М. И., създава легендарното „Узи“. — Б.пр. ↑

V

В крайна сметка търсенето на задния вход се оказа излишно, понеже къщата *нямаше* задна стена. Тя бе разрушена вероятно от същия ураган, който бе отнесъл и горните етажи. Докато гледах обраслите с плевели руини, които навремето са били кухня и килерче за провизии, осъзнах, че в момента „Гнездото на чаплата“ е само една обрасла с мъх фасада.

— Можем да влезем оттук — подхвърли скептично Джак, — но не съм сигурен, че подът няма да се продъни под краката ни. Как смятате, Едгар?

— Не знам — отвърнах. Чувствах се излишен. Навярно умората ми се дължеше на внезапния приток на адреналин от сблъсъка ни с алигатора, ала в същото време си давах сметка, че има и друга причина. Имах чувството, че съм претърпял поражение. Бяха минали твърде много години... и твърде много бури. А рисунките на едно малко момиченце не бяха сред нещата, способни да издържат дълго под напора на стихииите. — Колко е часът, Уайърман? Без да се бързиш, ако обичаш.

Той си погледна часовника.

— Два и половина. Е, *muchacho*? Да влизаме ли?

— Не знам — повторих.

— Аз мисля да вляза — каза той. — застрелях цял шибан алигатор, за да стигна дотук, и няма да си тръгна, преди да съм разгледал старото семейно огнище. Подът на килера ми изглежда здрав, а и е разположен най-близо до земята. Помогнете ми да натрупаме боклуци, върху които да се качим. Ей онези греди там ще ни свършат работа. Джак, ти влизаш пръв, после помагаш на мен. Двамата все някак ще издърпаме Едгар.

Тъкмо това и направихме. Мръсни, разчорлени и останали без дъх, се изкатерихме до кухненския килер, а оттам проникнахме и в самата къща, като пристъпвахме плахо и смаяно се озъртахме. Чувствахме се като пътешественици във времето — като туристи,

попадали в един забравен свят, загинал преди повече от осемдесет години.

ОСЕМНАЙСЕТА ГЛАВА НОВИЙН

I

Къщата вонеше на прогнило дърво, стара мазилка и плесенявали завеси. Носеше се лъх на неопределена зеленикава миризма. Някои мебели бяха тук — съсипани от времето и издути от влагата, — но прекрасните стари тапети в салона бяха станали на юфка, а един огромен кошер, стар и притихнал, си стоеше на тавана в гниещото преддверие. Мъртвите оси лежаха на купчинка върху изкорубените дъски под него. Някъде в това, което беше останало от втория етаж, се стичаше вода — капка по капка.

— Всичко тук е строено от кипарис и секвоя. Къщата щеше да струва цяло състояние, ако някой я беше стегнал, преди да е отишла по дяволите — изкоментира Джак. Приведе се, хвана една огъната дъска и я дръпна. Тя се изви като размекната захарна пръчка и се прекърши — не шумно, а с едно безжизнено *трак*. Няколко мокрици изпълзяха от правоъгълната дупка под нея. Миризмата, която се надигна, беше усойна и мрачна.

— Никаква чистка, никакво спасено имущество, никакви купонджии — обобща Уайърман. — Никакви захвърлени кондоми или дамски пликчета, нито един надпис със спрей Джо + Деби = ВНЛ. Струва ми се, че никой не е идвал тук, откакто Джон за последно е закачил веригата на вратата и е заминал, за да не стъпи кракът му повече тук. Знам, че не е за вярване...

— Не — отвърна аз. — Не е. Имението в тази част на острова е принадлежало на Персе от 1927 година. Джон го е знаел и със завещанието си се е погрижил да запази нещата непроменени. Елизабет е постъпила по същия начин. Но това не е светилище. — Вгледах се в помещението срещу салона. Някога може би е било кабинет. Старо писалище с подвижен капак стоеше наред локва тинясала вода. — Това е гробница.

— И тъй, къде ще търсим рисунките? — попита Джак.

— Нямам представа — отговорих. — Дори... — На прага имаше буца мазилка и аз я ритнах. Искях да я подметна във въздуха, но тя се

разпадна. Беше твърде стара и влажна. — Струва ми се, че тук *няма* повече рисунки. Като гледам какво е мястото...

Огледах се и вдишах задушливата смрад.

— Може и да си прав, но се съмнявам — обади се Уайърман. — Защото си в траур, *tuchacho*. Кое то изтощава. При теб говори гласът на опита.

Джак влезе в кабинета и зажива по влажните дъски към старото бюро с извития капак. Върху козирката на шапката му плъкна капчица вода и той вдигна очи.

— Таванът е хлътнал — отбеляза. — Вероятно горе е имало поне една баня, може би две, а защо не и цистерна за дъждовна вода. Виждам някаква тръба. Един ден както си стои така, и прас! — чао-чао, бюро, отиваш на кино!

— Внимавай ти да не отидеш на кино, Джак — предупреди го Уайърман.

— Точно сега проблемът ми е в пода. Пфу, все едно стъпвам в тиня!

— Връщай се — подканих го.

— Чакайте малко. Първо да видя тук...

Той заотваря чекмеджетата.

— Нищо... нищо... и пак нищо... Ни-щич-ко. А, я виж ти! Бележка. Написана на ръка.

— Дай да видя — каза Уайърман.

Джак се върна с големи предпазливи стъпки и му я подаде. Зачетох я над рамото на Уайърман. Бележката бе написана на обикновен бял лист с едър мъжки почерк:

19 август 1926 г.

Джони, искаш — получаващ. Туй остана от хубавото и то е само за теб, момчето ми. Шампите ми не са нищо особено, ала „Чий го е еня?“ Малцовото си го бива. За овчиците — тревичка (ха-ха!). Прасето е в бурето. А както поиска, Маса X2 in сега. Не на вересията, враг на търговията! Сега вадиш късмет, но наистина ти е за последно. Благодаря за всичко. Ще се видим, когато отново прекося гъола.

ДД

Уайърман прокара пръст по *Маса Х2*.

— Масата тече. Останалото говори ли ти нещо, Едгар?

Говореше ми, но за момент разбрицаната ми памет запецна. „Мога да се справя“ — казах си... и после започнах да мисля заобиколно. Първо минах на Илзе, която казва: „Давате ли си басейна, мистър?“ И ме заболя, но нямаше как, това беше пътят. Последва спомен за едно друго момиче, облечено за един друг басейн. Страхотно гърдесто маце с крака до гърлото по цял черен бански. Мери Айър, както я бе нарисувал Хокни — или Гиджет в Тампа, както тя самата бе нарекла по-младото си „аз“. Издишах тежко. Не бях усетил кога съм задържал дъха си.

— ДД е Дейв Дейвис — казах. — Калифорнийски магнат от бурното двайсетилетие.

— Откъде знаеш?

— От Мери Айър — отвърнах и нещо студено в гърдите ми, което вероятно никога нямаше да се стопли, оцени иронията. Животът е колело и ако чакаш достатъчно дълго, то винаги прави пълен кръг. — Дейвис е бил приятел на Джон Истлейк и очевидно го е снабдявал с много качествен алкохол.

— Шампите — обади се Джак. — Сигурно е шампанско?

— Браво на теб, Джак, но аз бих искал да зная каква е тази *Маса*. А също и какво значи *in sera* — подхвърли Уайърман.

— Това е на испански — отвърна Джак. — Ти поне би трябвало да знаеш.

Уайърман накриви вежди.

— Бъркаш го със *sera*, със *s*. Както в *que sera sera*.

— Дорис Дей, 1956 година. „Не ни е дадено да виждаме бъдещето“ — *И слава Богу*. — Обаче за едно съм абсолютно сигурен: Дейвис не е излъгал, когато казва, че това е последната доставка. — Посочих датата. — 19 август. — Отплавал е за Европа през октомври същата година и никога не се е завърнал. Изчезнал в океана — така твърдеше Мери Айър.

— Ами *сега*? — поинтересува се Уайърман.

— Зарежи го временно — казах. — И все пак е странно — само това късче хартия.

— Може би е малко смахнато, но пък чак странно? Ако беше вдовец с малки дъщери, би ли искал да отнесеш в новия си живот последната квитанция, получена за контрабанда на алкохол?

Обмислих думите му и реших, че има право.

— Не... вероятно щях да я унищожа заедно с колекцията си от порнографски картички.

Уайърман вдигна рамене.

— Никога няма да узнаем колко много уличаваща документация е унищожил този човек... или колко *малко*. Ръцете му сигурно са били относително чисти, като се изключи някое и друго запойче с приятелите. Но, *mischacho*... — Той сложи ръка на рамото ми. — Хартията е истинска. Разполагаме с нея. И ако нещо е по петите ни, може би нещо друго се пази от нас... поне мъничко. Нима е невъзможно?

— Във всеки случай мисълта е утешителна. Да видим дали нещо няма да изскочи.

II

Отначало изглеждаше, че няма такива шансове. Претършувахме всички стаи на долния етаж и не намерихме нищо — макар че аз за малко не си намерих белята, когато кракът ми хлътна в пода на помещението, което някога вероятно е било трапезария. Уайърман и Джак ми се притекоха на помощ, пък и хлътнах с болния си крак и успях да се подпра на здравия за опора.

Търсенето над земното ниво беше безнадеждно. Стълбището се вдигаше нагоре, но отвъд площадката с разнебитения парапет се виждаше само синьото небе, на чийто фон се полюшваха листата на палмата. Вторият етаж беше в руини, а третия бе само спомен. Тръгнахме обратно към кухнята и нашата импровизирана стълба; разполагаме само с писъмце за доставка на контрабандна пиячка. Имах идея какво може да означава сега, но без да знам местонахождението на Персе, идеята не струваше.

А тя беше тук.

Тя беше наблизко. Иначе защо щеше да ни пречи да стигнем дотук?

Уайърман, който вървеше начело, спря така внезапно, че се блъснах в него. Джак пък се блъсна в мен и без да иска ме блъсна с кошницата.

— Налага се да проверим стълбището — каза Уайърман. Тонът му беше като на човек, който не може да повярва, че се е оказал такъв глупак.

— Моля? — сепнах се.

— Налага се да проверим стълбището за ха-ха. Веднага трябваше да се сетя. Май не съм в час.

— Какво е ха-ха? — попитах аз.

Уайърман зави обратно.

— Ха-хахото в „Дворецът“ се намираше четири стъпала нагоре от подножието на централното стълбище. Идеята — тя каза, че принадлежала на баща й — била помещението да е близо до входната врата в случай на пожар. Там има кутия с катинарче, а в кутията —

нищо особено, като се изключат няколко стари сувенири и разни снимки, но някога тя е пазила там завещанието и най-хубавите си бижута. После споделила с адвоката си. Голяма грешка. Той настоял да премести всичко в банкова касетка в Сарасота.

Сега се намирахме в долния край на стълбището близо до купчинката от умрели оси. Вонята на къщата ни заобикаляше. Уайърман се обърна към мен с блеснал поглед:

— *Muchacho*, в кутийката тя пазела и няколко много ценни порцеланови фигурки. — Той огледа разнебитеното стълбище, което водеше към безсмислената разруха и синьото небе. — нали не мислиш... ако Персе е нещо като порцеланова фигурка, която Джон е извадил от дъното на залива... нали не мислиш, че е скрита тук, под това стълбище?

— Струва ми се, че подобна възможност не е изключена. Бъди много внимателен.

— Готов съм да се обзаложа на каквото искаш, че там има ха-ха. Повтаряме онова, което научаваме като деца. — Той подритна умрелите оси с ботуша си — разнесе се звук като от смачкана хартия — и коленичи пред стъпалата. Започна да ги разглежда — първото, второто, третото. Щом стигна до четвъртото, каза: — Джак, подай ми фенерчето.

III

Едно беше да си кажа, че Персе не се крие в тайник под стълбището — би било прекалено лесно, — но като си спомних порцелановите фигурки, които Елизабет криеше в кутията за бисквити, пулсът ми се ускори. Джак прерови кошницата, извади грамадното фенерче и го остави в отворената длан на Уайърман като медсестра, асистираща на хирург по време на операция.

Когато Уайърман насочи светлината към стъпалото, зърнах издайническото блещукане на златото: миниатюрни панти.

— Добре — каза той и върна фенерчето на Джак. — Насочи лъча към ръба.

Джак се подчини. Уайърман посегна към ръба на стъпалото, което трябваше да се завърти на мъничките панти.

— Уайърман, чакай — обадох се аз.

Той се обърна към мен.

— Първо го подуши — настоях.

— Какво?

— Подуши го и ми кажи мирише ли на влага. Той се подчини и отново се обърна към мен:

— Може и да е влажничко, но тук всичко мирише така. Нещо конкретно?

— Отвори го много бавно. Джак, насочи фенерчето вътре. И двамата търсете признаци на влага.

— Защо, Едгар? — попита Джак.

— Защото масата тече, така каза Елизабет. Ако видите керамичен съд за течности — бутилка, кана, буре — това е тя. Със сигурност ще бъде пукнат, може би дори разчупен.

Уайърман дълбоко си пое дъх и бавно го издиша.

— Заключено е. Виждам тесен прорез... ключът ще да е бил дяволски малък...

— Имам джобно ножче — обади се Джак.

— Чакай малко — изпухтя Уайърман и аз видях как устните му се изопват, докато се опитваше да повдигне стъпалото си. Една

веничка затуптя на слепоочието му.

— Уайърман — подех, — внима...

Преди да завърша, ключалката — стара, мъничка и без съмнение разядена от ръждата — щракна. Дървената плоскост отхвъркна нагоре, пантите се счупиха. Уайърман политна назад. Джак го улови, а аз улових Джак в едноръка мечешка прегръдка. Фенерчето падна на пода, яркият му лъч се завъртя в кръг и освети зловещата купчинка оси.

— Да му се не види! — възкликна Уайърман, като си възвърна равновесието. — То бива, бива, ама това вече на нищо не прилича!

Джак вдигна фенерчето и го насочи към дупката в стълбището.

— Какво? — попитах. — Има ли нещо? Говори, де!

— Има нещо, ама не е керамично шише. Метална кутия. Като кутия за бонбони, само че по-голяма. — Той се наведе.

— По-добре недей — обади се Уайърман.

Но предупреждението дойде твърде късно. Джак бръкна чак до лакътя си и за миг си помислих, че лицето му ще се разтегне в писък, когато нещо го докопа за ръката и го придърпа вътре. Той обаче благополучно измъкна ръката си и се изправи. Държеше тенекиена кутия във формата на сърце. На капака ѝ, почти невидимо под ръждата, се мъдреше розовобузесто ангелче. Под него със старомоден шрифт бяха изрисувани думите:

ELIZABETH
HARDING

Джак ни погледна с ням въпрос в очите.

— Давай — подканих го. Вече бях сигурен, че това не е Персе. Изпитвах едновременно разочарование и облекчение. — Ти го намери, хайде, отваряй го.

— Сигурно са рисунките — вметна Уайърман. — Няма какво друго да е.

И аз така мислех. Но се оказа, че греша. От ръждясалата сърцевидна кутия Джак извади куклата на Либит. Когато зърнах Новийн, направо се разчувствах.

„Ууу — сякаш казваха черните очи и алената уста. — Ууу, през цялото време бях тук, мръсник такъв!“

IV

Когато я видях да излиза от кутията като разложен труп от крипта, усетих как в мен се прокрадва отвратителен безпомощен ужас. Започваше от сърцето и се разпространяваше навън, като първо заплашваше да отпусне всичките ми мускули, после да ги разнищи напълно.

— Едгар? — сепна ме гласът на Уайърман. — Добре ли си?

Постарах се да се взема в ръце. Най-много ме изплаши беззъбата усмивка на куклата. Също като шапката на жокея тази усмивка беше *червена*. Също като с шапката на жокея усетих, че ако я гледам твърде дълго, ще откача. Тази усмивка май настояваше, че всичко, което ми се беше случило в новия живот, е сън, а аз всъщност лежа в някоя реанимация и машините поддържат живо изпотрошеното ми тяло... нелош вариант, защото би означавало, че Илзе е жива и здрава.

— Едгар? — Когато Джак пристъпи към мен, куклата в ръката му се наклони в гротескна пародия на загриженост. — Нали няма да припаднеш?

— Не. Дай да видя.

Той се опита да ми подаде Новийн.

— Не ми я тикай в ръцете. Просто я задръж.

Джак изпълни желанието ми и незабавно проумях откъде се беше взело чувството за нещо познато. Не заради Рийба или нейната по-скорошна колежка — макар че и трите бяха парцалени кукли — го имаше това сходство. Не, бях я виждал преди на няколко от рисунките на Елизабет. Отначало предполагах, че е леля Мелда. Грешка, обаче...

— Леля Мелда ѝ я е дала.

— Да — съгласи се Уайърман. — Трябва да ѝ е била любима, защото това е единствената кукла, която е нарисувала. Въпросът е защо не я е взела със себе си, когато семейството е напуснало „Гнездото на чаплата“. Защо я е заключила в тайник?

— Понякога куклите изпадат в немилост — казах аз. Гледах червената усмихната уста. Червена след толкова години. Червена като

мястото, на което спомените се крият, когато си ранен и в главата ти е каша. — Понякога куклите стават страшни.

— Онези рисунки те говореха, Едгар — отбеляза Уайърман. Размаха куклата и я подаде на Джак. — А тя? Ще ти каже ли каквото искаме да знаем?

— Новийн. Казва се Новийн. Ще ми се отговорът да беше да, но само картините и моливите ми говорят.

— Откъде разбра?

Уместен въпрос. Откъде наистина?

— Просто знам. Бас държа, че тя е говорила и на теб, Уайърман. Преди да те оправя. Когато все още имаше онзи тик.

— Сега е твърде късно — каза Уайърман и затършува в чантата си. Намери парченцата краставица и сдъвка няколко. — И така какво правим? Връщаме ли се? Само да ти кажа *'chacho*, че върнем ли се сега, после никога няма да наберем тестикуларна тяга за връщане.

Май беше прав. А и следобедът преваляше.

Джак седеше на стълбището на две-три стъпала над хахото. Куклата беше на коляното му. Светлината проникваше през разбития покрив и ги осветяваше като лъч на прожектор. Въображението ми се развихри. Би се получила страхотна картина: „Млад мъж с кукла“. Начинът, по който Джак държеше Новийн, ми напомняше нещо, но не се сещах точно какво. Черните очички на куклата сякаш ме гледаха самодоволно. „*Ного съм видяла, мръсник такъв. 'Сичко. 'Ная 'сичко. Кофти, че не съм рисунка, която мо'еш да пипнеш с фантомната си ръка, а, брат?*“

Да. Кофти.

— Имаше време, когато бих я *накарал* да проговори — продума Джак.

Уайърман изглеждаше озадачен, но на мен най-сетне ми прищрака. Сега знаех защо начинът, по който държи Новийн, ми се струва толкова познат.

— Бил си вентрилоквист, така ли? — Надявах се, че говоря небрежно, но сърцето ми отново се разтуптя силно. Вече бях разбрал, че много неща са възможни в южната част на Дума Ки. Дори на дневна светлина.

— Да — отвърна Джак. Усмивката му хем беше смутена, хем издаваше, че се е унесъл в спомени. — Купих си наръчник по

вентрилоквизъм, когато бях на осем години. Прекарвах по цели дни, забил нос в него, най-вече защото татко ми натякваше, че е прахосване на пари, дето се отказвам от всичко, с което се захвана. — Той сви рамене и Новийн се огъна на коляното му. Сякаш и тя се опитваше да свие рамене. — Не станах чак *велик*, но успях да спечеля състезанието за таланти в шести клас. Татко окачи медала в офиса си. Това означаваше много за мен.

— Аха — обади се Уайърман. — Нищо не може да се сравнява похвалата от взискателен баща.

Джак се усмихна и както винаги усмивката озари цялото му лице. Помръдна и Новийн помръдна се него.

— Но да ви кажа ли кое беше най-хубавото? Бях срамежливо дете, а вентрилоквизмът ме направи по-отворен. Запознавах се лесно с хората, като си представях, че съм Мортън. Нали се сещате, моят палячо. Мортън беше отворко, който си плещеше, без да му мигне окото.

— Всички палячовци са такива — отвърнах аз. — Това май е някакво правило.

— После дойде прогимназията, а там вентрилоквизмът изглеждаше като зубрачески талант в сравнение с карането на скейтборд и затова го заряхах. Не знаех какво се случи с книгата. Заглавието ѝ беше „Извади своя глас“.

Млъкнахме. Около нас се разнасяше усойното ухание на къщата. Преди малко Уайърман беше убил алигатор. Сега това ми се струваше пълна нелепост, въпреки че тъпанчетата ми още пищяха от изстрелите.

— Искам да те чуя — ненадейно рече Уайърман. — Накарай я да каже „Buenos días, amigos, mi nombre es Noveen“ и „la mesa тече“.

— Да, бе, да — изсмя се Джак.

— Не, сериозно ти говоря.

— Не мога. Ако престанеш да практикуваш, забравяш как се прави.

От опит знаех, че Джак може би е прав. Що се отнася до заучените умения, паметта се оказва на кръстопът. В едната посока се намират нещата, които според популярната поговорка са като готвенето и карането на колело веднъж усвоени, не се забравят. Но креативните умения за които отговаря предният дял на мозъка, трябва да се упражняват почти ежедневно. Те лесно се поддават на забора и

увреждане. Според Джак вентрилоквизмът спадаше към тази категория. Макар че нямах основания да се съмнявам — все пак тук ставаше дума за създаването на нова личност и за това да „извадиш“ глас — му наредих:

— Пробвай.

— Какво? — Той се взря в мен. — усмихнат и озадачен.

— Давай, пробвай се...

— Казах ви, че не мога...

— Все пак опитай.

— Едгар, дори да *можех* да извадя глас, пак не знам как ще звучи.

— Метнал си я на коляното, тук сме само ние, тъй че не се стеснявай.

— Защо пък не. — Той духна кичур коса от челото си. — Какво искате да каже тази чаровница?

Уайърман промълви много тихо:

— Защо просто не видим какво ще излезе?

V

Джак постоя още малко с Новийн на коляното си. Слънцето ги озаряваше, около тях танцуваха прашинки, надигнали се от стълбището и прастария мокет. После той хвана късото вратле на куклата и парцалените ѝ раменца. Главата ѝ се надигна.

— Здравсти, пичове — каза, обаче се получи „’Расти ’ичове“, защото се опитваше да не мърда устни. Той поклати глава и прашинките отлетяха.

— Чакайте малко. Така няма да стане.

— Спокойно, не бързай — казах. Мисля, че говорих спокойно, но сърцето ми биеше по-силно от всякога. Донякъде се страхувах за Джак. Ако от тая работа излезеше нещо, можеше да стане опасно за него.

Той изпъна врат и замасажира адамовата си ябълка. Приличаше на тенор, който се готви за разпяване. Или на птичка. Може би на колибри.

— Здравсти, пичове — повтори. Сега беше по-добре, но... — Мамка му! Звуча като оная дърта руса мацка Мей Уест. Един момент.

Той пак разтри гърлото си. Погледът му се рееше в нахлуващата на вълни светлина и не бях сигурен дали знае, че другата му ръка — тази с куклата — се движи. Новийн първо се взря в мен, после в Уайърман, после отново в мен. Черни очички като копченца. Черна косица, окичена с панделки, около лице като шоколадова курабийка. Кръгла алена устица, която ей сега щеше да каже: „Уууу, *мръсник такъв!*“

Уайърман ме стисна със студената си ръка.

— Здравсти, пичове — каза Новийн и въпреки че адамовата ябълка на Джак подскачаше нагоре-надолу, устните му почти не трепнаха.

— Е, как беше?

— Добре — отвърна Уайърман със спокойствие, каквото аз не изпитвах. — Накарай я да каже още нещо.

— Шефе, за това трябва да ми платите допълнително!

— Естествено — отговорих. — Време и ха...

— Н'ма ли нари'уваш нещо? — попита Новийн, вперила в мен кръглите си черни очички. Бях почти сигурен, че са копчета за обувки.

— Няма какво да рисувам... Новийн.

— Ще ти покажа к'во да нари'уваш. 'Ъде ти е 'ицникът? — Сега Джак беше зареял блуждаещ поглед в сенките, водещи към съсипания салон. Не изглеждаше нито буден, нито заспал, а нещо по средата.

Уайърман ме пусна и бръкна в чантата, в която бях пхнал двата скицника. Подаде ми единия. Ръката на Джак се поогъна и Новийн като че ли любопитно наклони глава, когато разгърнах скицника и дръпнах ципа на несесера за моливи. Извадих един.

— Не, не. 'Земи от нейните.

Отново се разтършувах и измъкнах светлозеления молив на Либит. Единствено той беше достатъчно дълъг, че да е удобен за хващане. Вероятно този не е бил любимият ѝ цвят. Или на острова зеленината беше по-наситена?

— Добре, а сега какво?

— Нарисувай ме в кутията. До кутията за 'ляб е добре.

— Имаш предвид на плота?

— Ти да не мислиш, че го'оря за пода?

— Божичко! — промърмори Уайърман. Гласът се променяше равномерно с всяка реплика. Това вече не беше Джак. Чий беше този глас, щом в разцвета си Новийн е говорела чрез въображението на едно малко момиченце? Реших, че слушаме версия на леля Мелда.

Щом се захванах за работа, сърбежът се плъзна по липсващата ми ръка, очерта я, направи я реална. Рисувах куклата до старомодната кутия за хляб, провесила крака от плота. Без капчица колебание — нещо дълбоко в мен, откъдето извираше картината, ми нашепваше, че колебанието би убило в зародиш една зачеваща магия — добавих едно малко момиченце, застанало до плота. Застанало до плота и вдигнало поглед. Четиригодишно момиченце с престилка. Не знаех какво представляват престилките по онова време, преди да рисувам една върху рокличката на малката Либит, която си стоеше в кухнята до своята кукла, която си стоеше там и гледаше, която си стоеше там...

Шиииит...

... с пръст на устните.

Моливът препускаше в ръката ми, оформяйки леля Мелда, която виждах за пръв път извън онази фотография, където бе хванала с две ръце червената кошница за пикник. Леля Мелда се навеждаше над момиченцето, изглеждаше разгневена.

Не, не разгневена...

VI

Уплашена.

Леля Мелда е уплашена до смърт. Знае, че тук става нещо, близначките също го знаят — Теси и Ло-Ло са изплашени като нея. Дори този глупак Шанингтън усеща, че нещо не е наред. Затова гледа да се държи настрана и предпочита да работи на брега, вместо да идва на острова.

А господарят? Господарят е толкова бесен на Ади, която е избягала в Атланта, че не вижда какво е под носа му.

Отначало леля Мелда смяташе, че каквото е под носа ѝ, е плод на нейното въображение, което се подклаждаше от игрите на малките. Естествено, че не виждаше летящи пеликани или чапли, летящи по гръб, нито пък конете ѝ се усмихваха, когато Шанингтън водеше впряга от Нокомис, за да ги повози. Смяташе, че е наясно защо малките толкова се страхуват от Чарли. Островът може би си имаше загадки, но това не беше една от тях. Нейна беше вината, въпреки че намеренията ѝ бяха добри...

VII

— Чарли! — извиках аз. — Неговото име е Чарли.

Новийн присмехулно изграка в знак на съгласие.

Извадих втория скицник от чантата — направо го изтръгнах — и така яростно отметнах корицата му, че я разкъсах. Забърниках в несесера и изрових останката от черния молив на Либит. Едва успях да го стисна между палеца и показалеца си, но за тази рисунка исках черно.

— Едгар — намеси се Уайърман. — за миг ми се стори, че виждам... приличаше на...

— Трай! — викна Новийн. — Бас ловя, че ще искаш да видиш т'ва!

Рисувах бързо и жокеят изникна от белотата като фигура от млечната мъгла. Портретът бе направен надве-натри, но същността бе уловена: знаещите очи и широките устни, които може би са се усмихвали весело или злобно. Нямах време да оцветя ризата и панталоните, но трескаво затърсих един от моите моливи, обозначен като „истинско червено“, и добавих с неравни драскулки ужасната шапка. Веднага щом тя си дойде на мястото, стана ясно каква е усмивката му: кошмарна.

— Покажи ми! — провикна се Новийн. — Искam да видя дали си го у'овил!

Поставих рисунката пред куклата, която сега седеше изправена върху крака на Джак, докато самият Джак се беше прегърбил до стената и се взираше в салона.

— Тъхъ — каза Новийн. — този педерас' плашеше момичетата на Мелда. Тъй е.

— Какво?... — поде Уайърман и поклати глава. — Нищо не разбирам.

— Мелда също видяла жабата — обясни Новийн. — Дето малките я кръстиха Големия урод. *Жабата с жъби*. Тогава Мелда най-сетне 'карва Либит в кухнята. Да я накара да 'роговори.

— Отначало Мелда е мислела, че разказите за Чарли са просто детински измишльотини, нали?

Новийн отново изграка, но в очичките ѝ проблесна страх. Разбира се, такива очи можеха да изглеждат всякак. Или...

— Точно така, готин. После видяла как Големия урод прекосява алеята и изчезва сред дърветата...

Китката на Джак се отпуснаха. Новийн бавно поклати глава, изобразявайки рухването на защитните прегради на леля Мелда.

Прелистих скицника така, че скицата на Чарли жокея остана най-отдолу, и се върнах на рисунката в кухнята: Леля Мелда гледа малкото момиченце, то пък се е втренчило в нея и е поставило пръст на устните си — *Шшшшт!*, а куклата, подпряна на кутията за хляб, е безмълвен свидетел.

— Виждаш ли го? — попита Уайърман. — Разбираш ли?

— Горедолу...

— Захарните петлета свършиха, след като тя излезе — отбеляза Новийн. — Ей т'ва се случи.

— Може би отначало Мелда е смятала, че Шанингтън мести градинския жокей напред-назад, защото знае, че трите момиченца се страхуват.

— Но защо, за Бога? — попита Уайърман.

Новийн не отговори, ето защо махнах с липсващата си ръка над Новийн на рисунката — Новийн, облегната на кутията за хляб — и в този момент Новийн върху коляното на Джак заговори. Имах предчувствие, че ще стане точно така.

— Леля ни мишлеше само доброто. 'Наеше, че ги е страх от Чарли — 'реди лошото да се с'учи — и им раскаса приказка за лека нощ, са да ги развесели. Вмес'о то'а само повече ги уплаши, както се 'лучва понякога с малките деса. После дойде лошата жена — лошата бяла жена от морето — и тая кучка още по'ече влоши поло'ението. На шега накара Либит да нарисува Чарли жив. Беше приготвила и други смешки.

Отметнах листа, на който Либит казва „*Шшшт*“, извадих от несесера умбра — сега нямаше значение чии моливи използвам — и отново скицирах кухнята ето я масата с Новийн, полегнала на хълбок, една ръка праметната над главата, сякаш в молба за пощада. Ето я Либит по лятна рокличка. Ужасеното ѝ изражение предадох с не

повече от пет-шест щриха. Ето я леля Мелда, която се е дръпнала от отворената кутия за хляб и пици, защото вътре...

— Това плъх ли е? — запита Уайърман.

— Го'ям, дърт, сляп мармот — каза Новийн. — Същата работа като Чарли, чес'но. Накара Либит да го нарисува в кутията и той се оказа там. Смешка. На Либит й домъшня, ама на лошата водна жена? Не-е, *тцъ*. На нея *никога* не й е било мъшно.

— А Елизабет — Либит — е трябвало да рисува — казах. — Прав ли съм?

— Шнаеш — отвърна Новийн. — Нали?

Нали. Защото дарбата е гладна.

VIII

Имало едно време едно малко момиченце, което паднало и хубаво си ударило главата, но с *грозни* последствия. Падането позволило на някаква същност — на някаква жена — да установи контакт с него. Удивителните рисунки, които последвали, били примамката, морковът, който се поклащал на пръчката. Имало усмихнати кончета и цяло нашествие от жаби в различни цветове на дъгата. Но след като Персе излязла — как се беше изразила Новийн? — със захарните петлета било свършено. Талантът на Либит Истлейк се завъртял в ръката ѝ като нож. Само дето ръката вече не била нейна. Баща ѝ не знаел. Ади я нямало. Мария и хана били далеч в училище „Брейдън“. Близначките не разбирали. Но леля Мелда започнала да подозира и...

Върнах се на картината с малкото момиченце, поставило пръст на устните си.

Тя слуша, тъй че шишит! Проговориш ли, ще те чуе, тъй че шишит! Лошите неща могат да се случат, а още по-лошите се мътят. Страхотици в залива, които дебнат да те уловят и да те заведат на един кораб, където ще си жива, но не съвсем. А ако аз се опитам да ти кажа? Тогава лошите неща могат да застигнат всички наведнъж.

Уайърман стоеше неподвижно до мен. Само очите му се движеха: ту поглеждаха Новийн, ту се връщаха на бледата ръка, която се мяркаше и изчезваше от дясната ми страна.

— Но нали е имало безопасно място? — попитах. — Там е можела да говори свободно. Къде е то?

— Шнаеш — отговори ми Новийн.

— Не, не...

— Напротив, шнаеш. Би трябвало. Само си забравил за 'ратко. Нарисувай и ще видиш.

Да, беше права. Чрез рисуването се бях пресътворил. В този смисъл Либит

(където нашата сестра)

Ми беше роднина. Посредством рисуването и двамата си спомняхме как да си спомним.

Отгърнах на чист лист.

— Да взема ли от нейните моливи?

— Веше не. 'Сякакви ще свършат работа.

Прерових моливите си, открих индиговия и почнах да рисувам. Без колебание очертах плувния басейн на Истлейк — точно както човек машинално набира познат номер. Нарисувах го какъвто е бил някога — нов, пълен с чиста вода. Басейнът, където по някаква причина хватката на Персе се разхлабваше и слухът ѝ изневеряваше.

Нарисувах леля Мелда, нагазила до пищялките, и Либит — до кръста — беше гушнала Новийн под мишница, престилката ѝ се беше разперила около нея. Изпод движенията на дланите ми се лееха думи.

— Сега къде е новата ти кукла? Порцелановата?

— В моята специална кутия за съкровища. Онази с формата на сърце.

Значи поне за малко е била там.

— А как се казва?

— Казва се Персе.

— Пърси е момчешко име.

— Това е положението. (Тук Либит е категорична). Казва се Персе.

— Добре, де. Викаш значи, че оттук не мож' ни чу?

— Май да...

— Хубаво. Твърдиш, че можеш да караш нещата да се случват.

Но чуй ме, дете...

IX

— О, Господи! — възкликнах. — Идеята не е била на Елизабет. Трябваше да се досетим, че на нея никога не би й хрумнало подобно нещо.

Вдигнах поглед от рисунката на леля Мелда и Либит в басейна. Смътно усетих, че пак съм гладен като вълк.

— За какво говориш, Едгар? — попита Уайърман.

— Леля Мелда е решила, че могат да се отърват от Персе. — Обърнах се към Новийн, която още си седеше върху коляното на Джак. — Нали съм прав?

Новийн не ми отговори, затова прекарах дясната си ръка над фигурките от рисунката. За миг зърнах онази длан с дълги пръсти и нокти.

— Леля не могла да измисли по-добро — Обади се Новийн от крака на Джак. — А Либит вярвала на леля.

— Разбира се — каза Уайърман. — Мелда й е била като майка.

Бях си представял, че рисуването и триенето се е разигравало в стаята на Елизабет, но сега разбрах. Беше станало край басейна. Може би дори в басейна. Защото по някаква причина басейнът е бил безопасен. Или така поне е вярвала мъничката Либит.

Новийн продължи:

— Не само че това не накарало Персе си отиде, ами прилякло вниманието й. — Сега гласът звучеше уморено, хрипливо. Отново виждах как адамовата ябълка на Джак подскача нагоре-надолу. — Дано съм права!

— Да — съгласих се аз. — Вероятно си права. А... какво се случи после? — Но вече се досещах. В общи линии, но се досещах. Логиката беше мрачна и неопровержима.

— Персе си е отмъстила на близнаците. А Елизабет и Нан Мелда знаели. Знаели какво са причинили. Леля Мелда разбрала какво е *сторила* — промълвих.

— Разбрала — повтори Новийн. Гласът все още беше женски, но лека-полека започваше да наподобява този на Джак. Каквато и да беше

магията, тя нямаше да продължи дълго. — Владеела се е, докато господарят не открил следите им по Брега на сенките — после вече не издържала. Подозирала, че е предизвикала смъртта на малките.

— Видяла ли е кораба? — попитах.

— Същата онази нощ. Не мошеш го видиш и да не повярваш.

Сетих се за картините си „Момиче и кораб“ и осъзнах, че това е самата истина.

— Но ще 'реди господарят да звън'е на шерифа, за да съобщи, че близначките са изчезнали и вероятно са се удавили, Персе говорила с Либит. Разправила й 'сичко. И тя казала на леля Мелда.

Куклата се прегърби. Кръглото й като бисквитка личице беше съсредоточено в кутията, от която я бяха ексхумирали.

— Какво й е казала, Новийн? Не разбирам — промълви Уайърман.

Новийн замълча. Стори ми се, че Джак изглежда изтощен, макар да не беше помръднал. Отговорих вместо куклата:

— Персе е казала: „Опитайте пак да се отървете от мен и ще видите, че близначките са само началото. Само опитайте, и ще уморя цялото ви семейство, а вас ще оставя за десерт.“ Нали?

Джак сгъна пръсти. Парцалената глава на Новийн бавно кимна в знак на потвърждение.

Уайърман облиза пресъхналите си устни.

— Тази кукла — пророни той. — Чий призрак е тя?

— Тук няма призраци, Уайърман.

Джак изпъшка.

— Не знам какво прави той, amigo, но вече свърши — отбеляза Уайърман.

— Да, но ние не сме. — Пресегнах се за куклата — същата кукла, придружавала навсякъде малката художничка. В същия миг Новийн заговори за последен път. Гласът беше хем неин, хем на Джак, сякаш двамата се мъчеха да се надвигат.

— Не-е, не тая ръка — тая ръка ти трябва да рису'аш.

И така, протегнах ръката, с която преди половин година вдигнах умиращото куче на Моника Голдстейн — в един друг живот и в една друга вселена. Със същата тази ръка вдигнах куклата на Елизабет Истлейк от коляното на Джак.

— Едгар? — Джак се изправи. — Как, по дяволите, ръката ви...

— ... *отново я има* — предполагам това са били думите му, но не бях сигурен, защото не чух края на фразата. Виждах само тези черни копченца и тази уста — черна бездна, обрамчена с червено. Новийн. Толкова години е лежала в мрак в тенекиената кутия под стълбището, чакала е да излее тайните си, а червилото се е запазило свежо през цялото време.

„*Решен ли си?* — прошепна тя в съзнанието ми, а гласът ѝ не беше на Новийн, не беше на леля Мелда, дори не беше на Елизабет. Беше гласът на Рийба. — *Решен ли си, готов ли си за рисуване, мръсник. Готов ли си да видиш останалото? Готов ли си да видиш всичко?*“

Не бях... но се налагаше.

Заради Илзе.

— Покажи ми картините си — прошепнах и тази червена уста ме погълна целия.

КАК ДА НАРИСУВАМЕ КАРТИНА (X)

Пригответе се да видите всичко. Ако искате да творите — Бог да ви е на помощ, ако само искате, Бог да ви е на помощ, ако наистина можете — да не сте посмели да спрете на повърхността; неморално е. Идете надълбоко и вземете своя щедър пай. Направете го, независимо колко ви боли.

Можете да нарисувате две малки момиченца — близначки — но това всеки го може. Не спирайте дотук само защото останалото е кошмар. Не пропускайте да подчертаете факта, че те стоят до бедрата във вода, която би трябвало да ги залива отвсякъде. Някой свидетел — например Емъри Полсън — би могъл да ги види, ако си даде труда да погледне, но толкова много хора не са готови да видят това, което ще им извади очите.

Преди да е станало твърде късно. Разбира се.

Слязъл е на брега да изпуши една пура. Спокойно е можел да свърши тази работа и на верандата, но някакъв силен порив го е заставил да извърви изровения път, който Ади нарича Булеварда на пияниците, и да измине стръмната песъчлива пътека към брега. Вътрешният глас му е внушил, че тук пурата ще му се услади повече. Внушил му е, че може да поседне на някой дънер, изхвърлен от вълните, да гледа жаравата на залеза — как оранжевото се превръща в мандариново, а звездите стават синкави. Гласът му е нашепвал, че заливът ще изглежда приятно на такова осветление, нищо че същият залив е проявил лошия вкус да ознаменува необратимо началото на брака му, като погълне две от обичните му сестрички. Но май има още нещо освен залеза. Недалеч в океана той зърва кораб. Старинен тримачтов кораб със свити платна. Вместо да седне на дънера, Емъри тръгва по мокрия пясък и се диви на призрачния кораб, открояващ се на фона на притъмняващото небе. Незнайно как, но последните червеникави лъчи на слънцето се процеждат през корпуса на старинния плавателен съд. Докато се

взира в кораба, първият вик отеква в главата му като сребърна камбана: „Емъри!“

Следва втори: „Емъри, помощ! Течението! Течението!“

Той съзира момиченцата и сърцето му едва не изскача от гърдите: първо се качва в гърлото, после слиза в петите, накрая застава на обичайното си място и затуптява с удвоена сила. Незапалената пура се изплъзва от пръстите му.

Две малки момиченца, еднакви като две капки вода. Изглежда, носят еднакви дрешки и въпреки че Емъри не би трябвало да различава цветовете в гаснещата светлина, той го прави: Едната дрешка е червена с буквата Л отпред, другата е синя с буквата Т.

— Бързеят — крещи момиченцето с Т на дрешката и протяга умолително ръце.

— Бързеят — зове го момиченцето с Л отпред.

И макар че никоя от близначките не изглежда застрашена от удавяне, Емъри не се двоуми: радостта не му оставя място за колебание, завладява го увереност, че това е чудодейна възможност: когато се появят с близначките, тъстът му ще го заобича. Сребърните камбанки, с които тези гласове отекват в главата му, също го пришпорват. Той се втурва да спаси сестрите на Ади, да хване изгубените момиченца и да ги изведе на брега.

— Емъри! — Това е Теси, тъмнокафявите ѝ очички изпъкват на бялото като порцелан личице... ала устните ѝ са червени.

— Емъри, бързо! — Белите ръчички на Лора се протягат към него, от тях се стича вода, къдриците ѝ са залепнали за белите бузки.

— Идвам, момичета! Дръжте се! — вика той.

Водата покрива първо пицялките му, после и коленете му.

— Не се предавайте! — крещи Емъри, сякаш те не стоят във водата, която стига само до бедрата им, въпреки че той вече е нагазил до кръста, а е висок метър осемдесет и пет.

Водата — все още ледена в средата на април — стига до гърдите му, когато той ги достига и те го сграбчват — хватката им е неочаквано силна за такива малки момиченца. Когато Емъри се приближава достатъчно, за да види сребърния отблясък в стъклениите им очи и да помирише солената миризма на развалена риба, която се носи от косите им, вече е твърде късно. Бори се; радостните му викове и молбите да се държат първо се превръщат в

изненадани възкличания, после в ужасени писъци, но дотогава безвъзвратно е закъснял. Така или иначе писъците му секват бързо. Малките им ръчички са се превърнали в студени нокти, които се забиват дълбоко в плътта му, теглейки го все по-навътре в океана. Водата изпълва устата му и заглушава писъците му. Той зърва кораба под последните студени отблясъци от пепелищата на залеза и (Как не е забелязал по-рано? Как не се е досетил?) разбира, че това е призрачна развалина, чумав кораб, кораб на смъртта. Нещо го чака там, нещо, обвито в саван. Би изпищял, ако можеше, но водата изпълва и очите му, появяват се още ръце, сключват се около глезените му — кости, от които плътта е опадала като при радиация. Един остър нокът издърпва обувката му, после отчупва кутре... а Емъри се дави.

Емъри Полсън се удавя.

ДЕВІТНАЙСЕТА ГЛАВА

АПРИЛ 1927

I

Някой крещеше в мрака. Май викаше: „*Накарай го да спре да пищи!*“ Последва глух тъп звук и мракът се озари в тъмночервено: първо отляво, после отзад. Червеното се затъркаля като облак във водата.

— Прекалено силно си го ударил — чу се нечий глас. На Джак ли беше?

— Шефе? Хей, шефе? — Някой ме разтърсваше, следователно още имах тяло. Може би беше добре. Джак ме разтърсваше. Кой Джак? Можех да се сетя, само че трябваше да разсъждавам заобиколно. Името му беше като на говорител от метеорологичния канал...

Още разтърсване, този път по-грубо.

— *Muchacho*? Там лиси?

Главата ми се удари в нещо и аз отворих очи. Джак Кантори беше коленичил от лявата ми страна. Лицето му беше преbledняло и уплашено. Уайърман се беше навел над мен и ме разтърсваше като дайкири. Куклата лежеше по лице в скута ми. Изръмжах с погнуса и я метнах някъде — уууу, наистина бях мръсник. Новият падна върху купчината изсъхнали оси. Звукът от падането ѝ наподобяваше смачкването на лист хартия.

Изведнъж местата, на които ме беше завела, започваха да изплуват в съзнанието ми — подене по мъките, първи том. Пътеката към Брега на сенките, който Адриана Истлейк наричала (нещо, че баща ѝ се давел от яд) Булеварда на пианиците. Самият бряг и ужасиите, които се бяха разиграли там. Басейнът. Резервоарът.

— Очите му се отвориха — констатира Джак. — Слава Богу. Едгар, чувате ли ме?

— Да — отвърнах. Гласът ми беше прегракнал от пищенето. Усещах глад, но първо исках да наля нещо в пламтящото си гърло. — Жаден съм — ще ми помогнеш ли по братски?

Уайърман ми подаде една от големите бутилки с минерална вода „Евиан“. Поклатих глава.

— Пепси.

— Сигурен ли си, *tuchacho*? Водата май е по...

— Пепси. Кофеин. — Това не беше единствената причина, но засега беше достатъчна.

Уайърман прибра минералната вода и ми даде бутилка с пепси. Беше топло, обаче аз го пресуших наполовина, оригнах се и пак отпих. Огледах се, но видях само приятелите си и мръсния коридор. Ръката ми — определено имах само една ръка — беше схваната и пулсираше, сякаш я бях преуморил през последните два часа, но къде се бяха дянали рисунките? Страхувах се, че без тях всичко ще избледнее, както става със сънищата след събуждане. За тази информация бях рискувал повече от живота си. Бях рискувал психиката си.

Опитах се да се изправа. Остра болка ме проряза там, където главата ми се беше ударила в стената.

— Къде са рисунките? Моля ви, кажете къде са рисунките!

— Спокойно, *tuchacho*, тук са. — Уайърман се дръпна и ми показа една що-годе спретната купчинка. — рисуваше като полудял и късаше листовите, както падне. Прибрах ги и ги подредих.

— Добре. Добре. Искам да хапна. Умирам от глад.

Джак се огледа смутено. Предният коридор, който беше пълен със светлина, когато взех Новийн от коляното на Джак и скочих с бодро „чао-чао“ в черната дупка, сега беше сумрачен. Не тъмен — (вдигнах поглед и видях, че небето още е синьо), но бе ясно, че следобедът преваля.

— Колко е часът?

— Пет и петнайсет — отвърна Уайърман. Не погледна часовника си, което ми подсказа, че досега все това е правил. — До залез-слънце остават още няколко часа. Ако идват само нощем...

— Така мисля. Има достатъчно време, а аз трябва да се подкрепя с храна. Можем да излезем от тая руина. Приключихме тук. Една стълба обаче няма да ни е излишна.

Уайърман повдигна вежди, но не попита нищо. Само рече:

— Ако въобще има стълба, сигурно е в обора. Който, по всичко личи, доста добре си е защитил позициите пред дядо Време.

— Ами куклата? — поинтересува се Джак. — Ами Новийн?

— Прибери я в кутията-сърце и я вземи. Тя заслужава място в „Двореца“ заедно с останалите неща на Елизабет.

— Коя е следващата ни спирка, Едгар? — попита Уайърман.

— Ще ти кажа, но преди това да изясним нещо. — Посочих
оръжието на колана му. — Нали още е зареден?

— Абсолютно. С нови патрони.

— Ако чаплата се върне, държа да я застреляш. Това е най-
важното.

— Защо?

— Защото това е тя — казах аз. — Персе я използва, за да ни
наблюдава.

II

Излязохме от полуразрушената къща. Беше типична за Флорида ранна вечер, изпълнена с прозрачна светлина. На небето нямаше нито едно облаче. Слънцето превръщаше океана в огромна сребърна тепсия. След час-два лъчите му щяха да потъмнеят и да заприличат на разтопено злато, но дотогава имаше време.

Закретахме по останките от Булеварда на пианиците. Джак носеше кошницата, Уайърман — чантата с храната и скицника, а аз — рисунките си. Морският овес шепнеше на панталоните ни. Сенките ни следваха неотстъпно. Далеч пред нас някакъв пеликан видя риба, сви криле и се заби във водата като пикиращ бомбардировач. Не забелязахме нито чаплата, нито градинският жокей Чарли. Но когато се изкачихме на хълма, където пътеката изведнъж се втурваше сред ерозираните и стръмни дюни, съзряхме нещо друго.

Съзряхме кораба „Персе“.

Беше закотвен на около триста метра от брега. Платната му бяха свити. Поклащаше се върху вълните, цъкайки като часовник. От мястото си можехме да прочетем цялото му име, написано на щирборда му: „Персефона“. Изглеждаше, сякаш на борда му нямаше жива душа, и бях сигурен, че наистина е така — денем мъртвите са си мъртви. Но Персе не беше мъртва. Толкова по-зле за нас.

— Боже, все едно е излязъл от картините ти — прошепна Джак. Отдясно на пътеката имаше каменна пейка, която почти не се виждаше сред буйната растителност. Той се отпусна на нея и зяпна кораба.

— Не — отвърнах. — Изобразил съм истината. Ти виждаш маската ѝ за през деня.

Уайърман застана до Джак и с ръка заслони очи, за да ги предпази от слънцето.

— Виждат ли го в „Дон Педро“? Не, нали?

— Може би някои го виждат. Неизлечимо болните, шизофрениците, които са спрели лекарствата... — Сетих се за Том. — Но корабът е тук не заради тях, а за нас. Довечера ще трябва да напуснем Дума Ки на неговата палуба. След залез-слънце пътят ни ще

бъде затворен. Живите мъртъвци може и да са на „Персефона“, но в джунглата също има разни същества. Някои — като жокея — са създания, които Елизабет е сътворила като малка. Други са се появили след пробуждането на Персе. — замълчах. Не исках да казвам останалото, но нямаше как. — Предполагам, че и аз съм отговорен за някои от тях. Всеки има своите кошмари.

Помислих си за ръцете на скелета, които се протягат под светлината на луната.

— Да обобщим — дрезгаво промърмори Уайърман. — Значи планът е да си тръгне с кораба?

— Точно така.

— Без мен — обади се Джак. — Веднага ме хваща морска болест.

Усмяхнах се и стигнах до него.

— Морските пътешествия не са включени в плана, Джак.

— Хубаво.

— Я разопаковай пилето. Искам бутче.

Той изпълни молбата ми и с Уайърман прехласнато ме загледаха, докато поглъщах едното бутче, а после и другото. Попитах дали някой иска гърдите и ги изядох след получения отказ. Докато дъвчех, се сетих за дъщеря си, която лежеше бледа и мъртва на Род Айлънд. Продължих да се храня бавно и методично, като между хапките бършех ръце в джинсите си. Илзе би ме разбрала. Пам — не, Лин — също, но Или? Да. Страхувах се от това, което предстоеше, знаех, че и Персе е уплашена. В противен случай не би се опитвала да ни прогони, а щеше да ни приеме с отворени обятия.

— Времето тече, *muchacho* — обади се Уайърман. — Светлината гасне.

— А дъщеря ми е мъртва завинаги. Още съм гладен. Има ли нещо сладко — кейк, бисквити? Някое шибано Хо-Хо?

Нямаше. Задоволих се с второ пепси и няколко парчета краставица със селски сос, който винаги ми е приличал — на вид и на вкус — на подсладен сопол. Поне главоболието ми отшумяваше. Образите, които ми се бяха явили в мрака — тези, които бяха чакали толкова години в главата на Новийн — избледняваха, но разполагах с рисунките си, за да ги освежавам. Избърсах ръце за последен път и

сложих на скута си раздрани и измачкани листа: семейният албум на ада.

— Оглеждай се за чаплата — предупредих Уайърман.

Той се обърна кръгом, взря се в безлюдния кораб, който се полюшваше върху вълните, и се втренчи в мен.

— Онзи пистолет няма ли да е по-подходящ за Голямата птица? С един от сребърните харпуни?

— Не. Персе яхва чаплата, както човек яхва коня си. Вероятно ще ѝ хареса, ако похабим една от сребърните стрелички, но вече няма да я бъде нейната. — Усмигнах се зловещо. — Тази част от кариерата на дамата приключи.

III

Уайърман накара Джак да стане, за да разчисти пейката от ластарите на близката лозница. После седнахме — трима неправдоподобни войни, двама, прехвърлили петдесет години, и един, наскоро излязъл от юношеската възраст. От едната ни страна се откриваше гледка към Мексиканския залив, а от другата — към потъналото в разруха имение. Червената кошница и почти опразнената чанта лежаха в краката ни. Прецених, че разполагам с двайсетина минути, дори половин час, да им разкажа каквото знам, тоест разполагахме с достатъчно време.

Поне така се надявах.

— Елизабет е имала по-тясна връзка с Персе от мен. Много *поинтензивна*. Не знам как е издържала. След като се е сдобила с порцелановата фигурка, е виждала всичко, независимо къде се намира. Също така е рисувала всичко, но е изгорила най-страшните картини, преди да си тръгне оттук.

— Като картината с урагана ли? — попита Уайърман.

— Да. Струва ми се, че с право се е бояла от силата им. Но важното е, че е виждала всичко, а куклата е била нещо като психосклад за спомени. В повечето случаи виждах каквото Елизабет виждаше и рисувах каквото тя рисуваше. Разбирате ли?

Двамата кимнаха.

— Започнете с тази пътека, която някога е била път. Водел е от Брега на сенките до обора. — посочих продълговатата постройка, обрасла в лози, където се надявах, че ще намерим стълба. — Не мисля, че контрабандистът на алкохол е бил Дейв Дейвис, но съм уверен, че ой е бил един от съдружниците на Истлейк и че доста солидно количество пиячка е идвало във Флорида пред Дума Ки. От Брега на сенките до обора на Джон Истлейк, а после и към сушата. Предимно първокласен алкохол, предназначен за няколко джаз клуба в Сарасота и Винис, държан на склад като услуга за Дейвис.

Уайърман първо погледна клонящото към хоризонта слънце, после ръчния си часовник.

— Това има ли някаква връзка с настоящата ситуация, *tuchacho*? Предполагам, че това имаш предвид?

— Естествено. — Извадих рисунка на бъчонка с дебел винтов капак и канелка отгоре. Думата МАСА беше надраскана в полукръг от едната страна, а под нея бе написано ШОТЛАНДИЯ. Шрифтът не го биваше, рисуването ми се удаваше много по-добре.

— Уиски, господа.

Джак посочи някаква човекоподобна заврънтулка върху бъчонката между МАСА и ШОТЛАНДИЯ. Фигурката беше нарисувана с оранжев молив.

— Кое е гаджето с роклята?

— Не е с рокля, а с шотландска поличка. Би трябвало да е шотландец.

Уайърман свъси рунтавите си вежди.

— За тази няма да получиш нито една награда, *tuchacho*.

— Елизабет е поставила Персе в нещо като миниатюрна бъчонка за уиски... — замисли се Джак. — Или може би са били Елизабет и леля Мелда.

Поклатих глава.

— Само Елизабет.

— Колко голямо е било това чудо?

Раздалечих ръце на около шейсет сантиметра, позамислих се и ги разтворих малко по-широко.

Джак кимна, но и той се начумери.

— Пъхнала е вътре порцелановата фигурка и е завинтила капака. Или е запушила бурето. И е удавила Персе в сън. Което ми изглежда адски тъпо, шефе. За Бога, оная е била под водата, когато е започнала да *призовава* Елизабет. На дъното на залива!

— По-кратко. — Поставих рисунката с бъчонката уиски най-отдолу и им показах следващата скица. Беше на леля Мелда, която говореше по телефона в дневната. В сведената ѝ глава и приведените рамене имаше нещо потайно. Само един-два бързи щриха, но те изразяваха всичко, което имаше да се каже по въпроса за отношението на южняците към използването на телефона от чернокожата прислуга през 1927 година дори в неотложни случаи.

— Мислехме, че Ади и Емъри са прочели във вестника и са се върнали, но пресата в Атланта вероятно не би отразила дори удавянето

на две малки момиченца във Флорида. Когато леля Мелда се уверила, че близначките са изчезнали, та позвънила на Истлейк — господаря — за да му съобщи лошата новина. После се обадила в хотела, където Ади била със съпруга си.

Уайърман удари юмрук в бедрото си.

— Ади е казала на Мелда къде ще отседнат. Разбира се!

Кимнах.

— Младоженците сигурно са хванали влак още същата вечер, защото се прибрали вкъщи на следващия ден преди мръкване.

— Но в такъв случай двете средни дъщери също трябва да са си били вкъщи.

— Да, цялото семейство. А океанът... — махнах към мястото, на което белият кораб се поклащаше на котва в очакване на мрака. — Гъмжал е от ладии и лодки. Издирването на телата е продължило поне три дни, макар всички да са били наясно, че нищо няма да излезе. Предполагам, че на Джон Истлейк изобщо не му е било до това как дъщеря му и зет му са научили новината. През онези дни съзнанието му ще да е било изцяло заето от изчезналите близначки.

— НЯМА ГИ — промърмори Уайърман. — *Pobre hombre* — бедният човек.

Взех следващата рисунка. Трима души стояха на верандата на имението и махаха на голямата старомодна кола, която потегляше по алеята, посипана с натрошени мидени черупки, към каменните стълбове и към нормалния свят навън. Бях нарисувал няколко палмови и бананови дървета, но не и жив плет; той не е съществувал през 1927 година.

Две мънички личица бяха притиснати към задното стъкло на колата. Докоснах ги.

— Мария и Хана — прошепнах. — Завръщат се в училището „Брейдън“.

— Малко бездушно, не мислите и? — попита Джак.

Поклатих глава.

— Всъщност не. Децата не скърбят като възрастните.

— Ами сигурно сте прав — кимна Джак. — Но съм изненадан...

— От какво толкова си изненадан?

— Че Персе ги е пуснала.

— Не ги е пуснала наистина. Те са отивали само в Брейдънтън.

Уайърман потупа с пръсти по скицника.

— Къде е мястото на Елизабет?

— Навсякъде — отговорих. — Гледаме през нейните очи.

IV

— Не остана много, но е най-лошото.

Показах им следващата скица. И тя беше направена припряно като другите, а мъжката фигура на нея беше с гръб към зрителя, но не се съмнявах, че това е живата версия на съществото в кухнята на „Розовата грамада“. Джак вдигна поглед от рисунката на Брега на сенките, сега ерозираше до тънка ивица, и пак се насочи към фигурата. Накрая ме погледна изпитателно.

— Тук — едва чуто промълви той. — Значи гледната точка е точно където сме застанали?

— Да.

— Това е Емъри. — Уайърман докосна фигурата. Гласът му беше дори по-тих от този на Джак. По челото му беше избила пот.

— Да.

— Съществото от твоята къща.

— Да.

Той премести пръста си.

— А това Теси и Лора ли са?

— Теси и Ло-Ло. Да.

— Те... какво? Примамват го в океана? Като сирени от старогръцките митове?

— Да.

— Наистина се е случило — изрече Джак. Сякаш се мъчеше да проумее смисъла на току-що казаното.

— Действително — съгласих се аз. — Не се съмнявай в силата ѝ.

Уайърман погледна слънцето, което се беше спуснало до хоризонта. Най-сетне лъчите му бяха започнали да помътняват.

— В такъв случай, *tuchacho*, не се помайвай. Да свършваме за каквото сме дошли и да се омитаме оттук.

— Вече почти не остана какво да ви кажа. — Прелистих няколко скици, които не представляваха повече от бегли драсканици. — Истинската героиня е била леля Мелда, на която дори не знаем фамилията.

Показах им една недовършена рисунка: леля Мелда (познаваше се, че е тя по кърпата на главата ѝ, а също по едно-две тъмни петна на челото и бузите) говореше с някаква млада жена в антрето. Новийн беше подпряна наблизко на една маса (шест или осем линии с овал отгоре).

— Ето я, разправя на Адриана някакви врели-некипели за Емъри, който е изчезнал. Че са го извикали обратно в Атланта? Че е отишъл в Тампа да я изненада със сватбен подарък? Не знам. Във всеки случай е целяла да задържи Ади ако не в къщата, то поне наблизко.

— Леля Мелда е искала да спечели в — констатира Джак.

— Само това ѝ е оставало. — Посочих буйната тропическа растителност под нас и в северната част на острова; растителност, която нямаше място тук без цял отбор от градинари, които се скъсват от работа, за да я поддържат — Всичко това го е нямало през 1927, но *Елизабет* е била тук и талантът ѝ е бил в разцвета си. Струва ми се, че никой от тези, които се са се опитали да използват пътя към сушата, не са имали шанс. Един Господ знае на какво е била накарана да вдъхне живот с рисунките си между това място и подвижния мост.

— Значи Адриана е трябвало да бъде следващата? — попита Уайърман.

— След нея и Джон. Мария и Хана са щели да умрат по-нататък. Защото намеренията на Персе са били да погуби всички с изключение — може би — на самата Елизабет. Леля Мелда със сигурност е знаела, че може да задържи Ади само един-единствен ден. Но един ден ѝ е бил напълно достатъчен.

Показах им още една рисунка с бегли щрихи. Леля Мелда и Елизабет отново стояха в плиткия край на басейна. Новийн лежеше на единия му ръб, а парцалената ѝ ръчичка беше провиснала във водата. До Новийн се мъдреше керамична бъчонка с надпис МАСА.

— Мелда е обяснила на Либит какво трябва да направи. Каза ѝ е, че е длъжна да го направи независимо какво вижда в главата си или колко силно Персе ще ѝ крещи да спре... понеже щяла да пици, добавила леля Мелда, ако разбере какво са намислили. Каза ѝ, че само могат да се надяват Персе да разбере прекалено късно. После каза ѝ... — млъкнах. Дирята, оставена от залязващото слънце, ставаше все по-ярка. Налагаше се да продължа, но ми беше трудно. Много, много трудно.

— Какво, *tuchacho*? — предпазливо запита Уайърман. — Какво е казала?

— Че тя също може да пищи. И Ади. И баща ѝ. Но и че не можела да спре. „Не бифа да спи’аш, дете. Не спи’ай, че ’сичко ще отиде на вятъра.“ Сякаш по своя воля ръката ми измъкна от джоба черната Венера и надраска две думи под примитивната рисунка на момиченцето и жената в плувния басейн:

не спи’ай

Очите ми се замъглиха. Изпуснах молива в тревата и избърсах сълзите си. Доколкото знам, моливът още си стои където падна.

— Едгар, ами сребровърхите харпуни? — попита Джак. — За тях и дума не обели.

— Изобщо не бяха вълшебни харпуни — отвърнах уморено. — сигурно са се появили години по-късно, когато Истлейк и Елизабет са се завърнали на Дума Ки. Бог знае на кого е хрумнала идеята, но навярно въпросният някой не е бил напълно сигурен защо тя му се струва важна.

— Но... — Джак за пореден път се мръщеше. — Ако не са разполагали със сребърните харпуни през 1927... как тогава...

— Никакви сребърни харпуни, Джак, ами много вода.

— Пак не вярвам. Персе е дошла от *водата*. Те я *водна*. — Той погледна кораба, сякаш за да се увери, че още си е на мястото. Беше.

— Точно така. Но при басейна хватката на Персе се *разхлабвала*. Елизабет го е знаела, но не разбирала последиците. И от къде на къде — та тя е била само едно дете.

— Абе майката си трака — обади се Уайърман и се плесна по челото. — Плувният басейн. Сладка вода. Басейнът се е пълнел със сладка вода. Сладка, не солена.

Размахвах пръст към него.

Уайърман докосна рисунката на керамичното буренце, наместено до куклата.

— Това нещо е било празно и те са го напълнили от басейна?!

— Несъмнено. — Показах им следващата рисунка. Перспективата беше почти от нашето местоположение. Току-що изгрелият на небосвода лунен сърп надничаше между мачтите на гниещия кораб. Надявах се никога повече да не нарисувам този кораб. А на брега досами водата...

— Исусе Христе, това е пълна дивотия! — възкликна Уайърман.
— Не го виждам ясно, но пак е ужасно.

Дясната ръка ме сърбеше и пулсираше. Изгаряше ме. Бавно докоснах скицата с ръката, която се надявах да не видя отново... макар да се боях, че може да се случи.

— Виждам за всички ни — казах.

КАК ДА НАРИСУВАМЕ КАРТИНА (XI)

Не спирайте, докато картината не е завършена. Не зная дали това е сред основните правила в изкуството, но съм убеден, че тези седем думи обобщават всичко, което се опитвам да ви кажа. Талантът е нещо великолепно, но няма да помогне на ленивите. Освен това винаги настъпва момент — ако произведението ви искрено, ако идва от възшебното място, където мисълта, споменът и емоцията се сливат — когато ще пожелаете да спрете, когато ще ви хрумне, че ако оставите молива зрението ви ще се притъпи, паметта ще ви изневери и болката ще престане. Всичко това ми е известно от последната картина, която нарисовах неотдавна — със семейството на брега. Бе само скица, но ми се струва, че когато картографирате ада, една скица е предостатъчна.

Започнах с Адриана.

През целия ден тя се тревожеше за Ем, емоциите ѝ варирали от необуздан гняв до страх. Дори ѝ минало през ума, че татко е Извършил Някоя Необмислена Постъпка, въпреки че това ѝ се струвало малко вероятно; откакто издирването приключило, скръбта го направила апатичен и затворен.

Когато слънцето залязва, а от Ем все така няма ни вест, ни кост, човек би помислил, че тя ще стане по-нервна от всякога, но вместо това Адриана се успокоява, дори се ободрява. Казва на леля Мелда, че Ем ще се върне направо вкъщи, била сигурна. Чувствала го с тялото си, чувало го в главата си като малки пеещи звънчета. Предполагала, че това се нарича женска интуиция, но очевидно трябва да се омъжиш, за да започне да се проявява. Споделя и това с леля Мелда.

Чернокожата кима и се усмихва, но не изпуска Ади от поглед. Цял ден я е наблюдавала. Мъжът на момичето си е отишъл завинаги, Либит ѝ го е казала и Мелда ѝ вярва, но също така вярва, че остатъкът от семейството може да бъде спасен... че самата тя може да бъде спасена.

Много обаче зависи от самата Либит.

Леля Мелда отива да нагледа момиченцето и докосва гривните на лявата си ръка, докато се качва по стълбите. Сребърните гривни са от нейната мама и всяка неделя Мелда си ги слага за църква. Може би затова днес ги изважда от специалната си кутия за дрънкулки, нахлузва ги и ги избутва чак догоре, докато се забият в мишницата ѝ, вместо да ги остави да дрънчат на китката ѝ. Може би е искала да се почувства по-близо до своята мама, да вземе нещичко от тихата ѝ сила, а може би просто се нуждае от съприкосновението с нещо свято.

Либит е в стаята си и рисува. Рисува семейството си, като не пропуска Теси и Ло-Ло. Те осмината (за Либит леля Мелда също е от семейството) стоят на плажа, където са прекарали много щастливи мигове в плуване, пикници и строене на пясъчни замъци. Ръцете им са преплетени, навързани като гирлянди за коледна украса, а на лицата им греят широки усмивки. Май си мисли, че като ги нарисува, ще ги възкреси посредством волята си.

Леля Мелда почти вярва, че това е възможно. Детето е могъщо. Сътворяването на живот обаче не е по силите му. Сътворяването на истински живот не е по силите дори на чудовището от залива. Очите на Мелда се спират върху специалната кутия-сърце на Либит, преди да се върнат на самата Либит. Видяла е само фигурката, която веднъж се появи от залива, мъничка жена с избеляла розова пелерина, която някога може би е била алена, и качулка, закриваща челото ѝ, изпод която се подават къдрави коси.

Пита Либит всичко наред ли е. Повече не се осмелява да каже, дързостта ѝ не стига по-далеч. Ако наистина има трето око, скрито под къдриците на създаването в кутията — всевиждащо око, предпазливостта е задължителна.

— Наред. Просто си рисувам, лельо Мелда — казва Либит.

Забравила ли е какво трябва да нарисува? Мелда може само да се надява на обратното. Сега трябва да слезе долу, за да наглежда Ади. Мъжът ѝ скоро ще я потърси.

Мелда хем не може да повярва, че такова нещо се случва, хем ѝ се струва, че се е подготвяла за този момент цял живот.

— Може би ще чуеш да викам татко ти — казва тя. — Ако е тъй, иди да си прибереш ония играчки, дето ги остави край басейна. Не ги

оставяй вънка цяла нощ, че ще 'земе да нароси.

Малката още рисува и не вдига поглед. После казва нещо, което радва изтерзаното сърце на Мелда:

— Няма. Ще взема Перси. Така няма да ме е страх, ако е тъмно.

— Вземи когото щеш, само си прибери Новийн, че още си седи вънка — *отвърща Мелда.*

Времето ѝ стига за толкова, куражът ѝ стига за толкова, когато си мисли за онова дебнещо око и как то може би се опитва да проникне в главата ѝ.

Отново докосва гривните си, докато слиза по стълбището. Много се радва, че ги е носила в стаята на Либит, нищо че мъничката порцеланова жена е затворена в тенекиената кутия.

Слиза точно навреме, за да види в коридора Ади, която се е запътила към кухнята.

Време е. Развързката наближава.

Вместо да последва Ади, Мелда се затичва към кабинета на господаря, където за пръв път през седемте години, откакто работи за семейството, влиза, без да почука. Господарят седи зад бюрото си без вратовръзка и с разкопчана яка. Тирантите му са увиснали върху гърдите. Държи поставените в златни рамки снимки на Теси и Ло-Ло. Дига поглед. Очите му са зачервени, лицето му е още по-изпито. Не изглежда изненадан от нахлуването на чернокожата; прилича на човек, когото нищо не може да изненада или шокира, но, разбира се, това впечатление ще се окаже погрешно.

— Какво има Мелда Лу? — *пита той.*

— Веднага елате!

Сълзящите му очи я поглеждат със спокойно и вбесяващо тъпоумие.

— Къде?

— На брега — *казва тя.* — И си носете т'ва.

Посочва харпунния пистолет, който е окачен на стената заедно с няколко къси харпуна. Върховете им са от стомана, не от сребро. Тя знае, нали ги е носила в кошницата толкова често?

— Какви ги говориш? — *стряска се той.*

— Ня'ам време да обясня'ам. Идвайте, ако не щете да изгубите още едно чедо.

Той става. Не пита за коя дъщеря става въпрос. Нито се интересува защо трябва да вземе пистолета, просто го грабва от стената, взима още два харпуна и излиза от кабинета преди Мелда. Когато влизат в кухнята, където Мелда за последно е видяла Ади, той вече тича и тя изостава, въпреки че се стреми да го догони, запретнала полата си. Дали е изненадана от внезапното пропукване на неговата апатия, от бързината на действията му? Не. Защото, въпреки че е наметнат с одеялото на скръбта, господарят знае, че тук има нещо гнило, което непрекъснато се разраства.

Задната врата зее отворена. Под повея на вечерния ветреца вратата леко проскързва... само дете е по-точно да се каже, че ветреца е нощен. Залезът умира. На Брега на сенките сигурно има още светлина, но мракът вече се е спуснал над „Гнездото на чапата“. Мелда тичешком прекосява верандата и вижда, че господарят вече е на пътеката към брега. Той е само една сянка. Оглежда се за Либит, но, разбира се, не я вижда. Ако малката прави каквото трябва, вече е тръгнала към басейна, гушнала под мишница кутията-сърце.

Кутията-сърце с чудовището вътре.

Тя се затичва подир господаря и го настига при пейката, където пътеката се спуска към брега. Той стои там като закован. На запад останките от залеза се свиват в намусена оранжева линия, която скоро ще изтлее, но все още е достатъчно светло, та Мелда да види Ади, застанала до океана, и мъжът, който гази през водата, за да я пресрещне.

— Емъри! — изпищява Адриана. Полудяла е от радост, сякаш го е нямало не един ден, а цяла година.

— Недей, Ади, стой далеч от тоя! — крещи Мелда, застанала до вцепенения човек, но знае, че Ади няма да ѝ обърне внимание. Така и става. Ади хуква към съпруга си.

— Какво... — прошепва Джон Истлейк и това е всичко.

Изтръгнал се е от ступора си колкото да изтича дотук, но сега вцепенението отново го е обзело. Дали защото е видял другите два силуета, които също газят към брега? Газят във вода, която би трябвало да ги залива. Не, Мелда не мисли така. Според нея той още е загледан в най-голямата си дъщеря, докато призрачният мъж излиза от вълните и тръгва към нея с протегнати ръце, от които

капе вода, вкопчва се в гърлото ѝ и първо заглушава радостните ѝ крясъци, после я завлича навътре в океана.

Там, в залива, цакайки като стар часовник, който измерва времето в години и векове, а не в минути и часове, се откроява черният кораб на Персе.

Мелда сграбчва ръката на господаря над лакътя (пръстите ѝ потъват дълбоко в бицепса) и започва да му говори, както никога не е говорила на бял човек.

— Помогни ѝ, кучи син такъв, преди оня да я удави!

Разтърсва го и той идва на себе си. Мелда не чака да види дали ще я последва, или пак ще потъне в унес, забравила е за Либит, в момента мисли само за Ади. Трябва да спре чудовището Емъри, да му попречи да я завлече във водата. Трябва да стигне до него, преди малките да му се притекат на помощ.

— Пусне я! Пусни я, казвам ти! — вика тя.

Тича към брега, а полата ѝ се издува като камбана. Ади е почти до кръста във вода, а Емъри я тегли навътре. Сега младата жена се съпротивлява, но не ѝ стига въздух. Мелда бърза към тях и се нахвърля на беззникавия труп, който е стиснал жена си за гърлото. Той изпищява при допира на лявата ѝ ръка, онази с гривните. Звукът е бълбукащ, сякаш гърлото му е пълно с вода. Мята се като риба в хватката на Мелда, тя го дере с нокти. Плътта се люци под тях със смразяваща лекота, но от пепеливите рани не шурва кръв. Очите му се завъртат в орбитите си, очите на мъртъв шаран, отразяващи лунната светлина.

Той блъсва Адриана настрана, за да се разправи с харпията, която го е атакувала, харпията със студения отблъскващ огън на ръката си.

— Недей, лелю, спри, нараняваш го! — крещи Ади.

Залитайки, тя се хвърля да ги разтърве и тогава Джон Истлейк, нагазил до глезени във водата стреля с харпуна. Твърдото острие уцелва дъщеря му в гърлото и тя се изправя като стрела — пет сантиметра стомана стърчи пред нея, десет се подават зад тила ѝ.

— Ади, не! — вика Джон Истлейк. — Ади, НЕ ИСКАХ!

Ади се обръща към баща си и тръгва към него — само това вижда леля Мелда. Мъртвият съпруг на Ади се опитва да се отскубне

от хватката ѝ, но тя не го пуска, иска да довърши страшния му полуживот и може би така да пропъди кошмарните деца, преди да се приближат. Мисли си (доколкото може да мисли), че е способна на това, защото е видяла тлеещ белег от изгорено върху белите влажни страни на чудовището и разбра, че е от гривната ѝ.

Нейната сребърна гривна.

Създанието се пресяга към нея, устата му е зинала или от страх, или от гняв. Зад нея Джон Истлейк неспирно зове дъщеря си.

— Ти си виновен! — изръмжава Мелда и когато чудовището Емъри я сграбчва, тя го пуска.

„Ти и кучката, дете те управлява!“ — би добавила, но белите му длани се сключват около гърлото ѝ както върху шията на бедната Ади и тя може само да гъргори. Лявата ѝ ръка обаче, тази с гривните, е свободна и тя я чувства много могъща. Замахва и удря по главата Емъри чудовището.

Резултатът е зрелищен. Черепът на създанието хлътва под удара, сякаш водата го е превърнала в размекнат бонбон. Не, не е съвсем размекнат: парче кост, щръкнало от сплъстената коса на Емъри, я разрязва под лакътя и кръвта шурва в разпенената вода около тях.

Две сенки я заобикалят — една отляво, една отдясно.

— Татко! — вика Ло-Ло със своя нов звънък гласец.

— Татко, помощ! — вика Теси.

Сега Емъри се опитва да се изтръгне от Мелда, пляска с ръце и рита, вече не му се занимава с нея. Мелда забива палеца на могъщата си ръка в дясното му око и оттам започва да църка нещо подобно на вътрешностите на жаба, размазана с камък. После се завърта, докато течението се мъчи да я събори.

Протяга лявата си ръка, сграбчва Ло-Ло за врата и я блъсва назад.

— Няма да ти дам! — ръмжи тя и Ло-Ло полита, размахвайки ръчички, надавайки вик на изненада и агония... Мелда знае, че едно малко момиченце не би могло да нададе подобен писък.

— Спри Мелда! — вие Джон, който е коленичил в пясъка на прибоя с Ади в прегръдките си. Харпунът стърчи от гърлото ѝ. — Мелда, остави децата ми!

Няма време да го слуша, въпреки че се сеца за Либит — защо момиченцето не е удавило порцелановата фигурка? Или не се е получило? Да не би чудовището, което Либит нарича Перси, да ѝ е попречило по някакъв начин? Мелда знае, че не е изключено: Либит е могъща, но е само дете.

Сега няма време да мисли за такива неща. Протяга се за другата немъртва — Теси, но дясната ѝ ръка не е като лявата, няма сребро, което да я пази, Теси изръмжава и я захваща. Мелда усеща лека пареща болка, но не знае, че са ѝ отхапали два пръста и част от трети, които плуват във водата край бледото дете. Притокът на адреналин притъпява усещанията ѝ.

Над хълма, на който понякога контрабандистите качват платформи, натоварени с алкохол, изгрява тънкият лунен сърп, хвърляйки безплътното си сияние над кошмара. Мелда вижда как Теси се връща при баща си, как отново протяга ръце.

— Тате, тате! Моля те, помогни ни! Леля Мелда се е побъркала!

Леля Мелда не се замисля. Сграбчва детето за косата, която е мила и сплитала хиляди пъти.

— МЕЛДА, НЕДЕЙ! — крещи Джон Истлейк.

Той вдига изпуснатия харпун и рови в пясъка, търсейки острието. Тогавя се обажда още един глас. Разнася се от кораба, закотвен в залива.

— Не биваше да ми се месиш — казва гласът.

Мелда, която още държи Теси за косата (чудовището се бори и рита, но тя почти не усеща), тронаво се завърта във водата и я вижда; застанала е до перилата, загърната в червената си мантия. Качулката е отметната и Мелда вижда, че „жената“ дори не прилича на човек, тя е нещо друго, нещо, което не се побира в човешкия разум. Под бледите лунни лъчи лицето ѝ е мъртвешки бледо и пълно с познание.

От водата щръкват тънки ръце на скелет и ѝ отдават почит.

Ветрецът развява змиевидната коса на жената и Мелда съзира третото око на челото ѝ, вижда, че то я гледа, и цялата ѝ воля да устои е пометена за по-малко от секунда.

В този миг обаче главата на ужасяващата богиня се завърта рязко, сякаш Персе е чула някой да се промъква на пръсти зад нея.

— Какво? — вика тя. — Не! Остави го! Остави го! НЕ МОЖЕШ ДА ГО НАПРАВИШ!

Но Либит очевидно може и го е направила, защото формата на съществото се променя, разлива се... и до перилата остава само лунна светлина. Костеливите ръце потъват във водата и сякаш никога те ги е имало.

Емъри-чудовището също е изчезнало яко дим, но близначките пицят в споделена безутешност, че са били изоставени.

— 'Сичко ще се оправи! — крещи Мелда на господаря. Пуска призрачното момиченце, което е държала за косата. Сигурна е, че поне за известно време то няма да припари до живите.

— Либит е успяла! — крещи тя. — Тя...

— ДОЛУ РЪЦЕТЕ ОТ ДЪЩЕРИТЕ МИ, ЧЕРНИЛКО ЗЛА! — изкрещява Джон Истлейк.

И за втори път стреля с харпуна.

Виждате ли го как улучва право в целта и пронизва леля Мелда? Ако да, картината е готова.

О, Господи! — картината е готова.

ДВАЙСЕТА ГЛАВА ПЕРСЕ

I

На картината — не последното произведение на изкуството, сътворено от Едгар Фриймантъл, а предпоследното — бе изобразен Джон Истлейк, коленичил на Брега на сенките до мъртвата си дъщеря. Сърпът на призрачната луна току-що беше изгрял на хоризонта. Леля Мелда беше нагазила във водата, двете момиченца, чиито лица бяха изкривени от гняв и ужас, стояха до нея. Харпунът стърчеше от гърдите ѝ. Пръстите ѝ се бяха вкопчили в него, докато тя гледаше невярващо мъжа, който я бе нарекъл зла чернилка, преди да отнеме живота ѝ.

— Той пищя — казах аз. — Пищя, докато от носа му потече кръв. И от едното му око. Цяло чудо е, че не получи мозъчен кръвоизлив.

— На кораба няма жива душа — отбеляза Джак. — Поне на тази картина.

— Не. Персе беше надвита. Случи се това, на което леля Мелда се надяваше. Ставащото на брега разсея мръсницата достатъчно дълго, че Либит да се погрижи за нея. Да я удави в сън. — Докоснах лявата ръка на леля Мелда, където бях нарисувал две кръстосани дъги. В пресечната точка личеше отблясъкът на немоцната лунна светлина. — И то най-вече защото нещо ѝ подсказвало да сложи сребърните гривни на майка си. Сребърни на един свещник. — Погледнах Уайърман. — Може би наистина има нещо в положителната страна на уравнението, което ни пази поне мъничко.

Той кимна и посочи слънцето. След няколко мига то щеше да докосне хоризонта и огнената му пулсираща диря щеше да потъмнее до чисто злато.

— Но мракът е времето, когато лошите същества се намесват в играта. Къде ли е сега порцелановата Персе? Някакви идеи къде може да се е озовала след случилото се на брега?

— Не знам какво *точно* се е случило, след като Джон Истлейк е убил леля Мелда, но като цяло нещата са ясни. Елизабет... — Свих рамене. — Поне за известно време си е изгърмяла патроните. Дошло ѝ

е повече. Баща ѝ сигурно я е чул да пици и вероятно това го е накарало да се вземе в ръце. Сигурно е осъзнавал, че въпреки кошмарните събития все още има Либит. Дори не е изключено да се е сетил, че още има две дъщери на петдесетина километра от „Гнездото на чаплата“. Трябвало е да оправи цялата каша.

Джак безмълвно посочи хоризонта, с който се сливаше слънцето.

— Знам, Джак, но сме почти на края. — Сложих последния лист най-отгоре на купчинката. На него имаше само няколко щриха, но тази многозначителна усмивка нямаше как да се сбърка. Беше Чарли, градинският жокей. Станах и обърнах гръб на Залива и чакащия кораб, чийто черен силует се очертаваше на златния фон.

— Виждате ли я? — попитах ги. — Зърнах я на излизане от къщата. Истинската статуя на жокея, не проекцията, която видяхме на влизане.

Те се спогледаха.

— Не — каза Уайърман, — но ми се струва, че ако беше там, щях да я видя, *tuchacho*. Тревата е висока, но тази червена шапка би трябвало да изпъква. Освен ако жокеят е в някоя от банановите горички.

— Видях го! — извика Джак и се засмя.

— Как не! — засегна се Уайърман. — Къде?

— Зад тенис корта.

Уайърман погледна натам, понечи да каже, че още не вижда нищо, но се спря.

— Гръм да ме удари! Онова чудо се е преобърнало, а?

— Да. И понеже всъщност няма крака, виждаш квадратната метална основа. Чарли бележи мястото, *amigos*. Но първо трябва да отидем в обора.

II

Нямах предчувствие какво ни очаква в дългата, обрасла с храсталаци постройка, в която беше тъмно и адски задушно. Също така нямах представа, че Уайърман е извадил автоматичния си пистолет, докато не стреля с него.

Плъзгащите се врати, които бяха така ръждясали, че не биха могли да се плъзнат накъдето и да било, бяха застинали на два метра и половина една от друга. Така си бяха стояли десетилетия. Помежду им като завеса висеше сивкавозелен паразитен мъж и скриваше горната част на пролуката.

— Това, което търсим... — подех аз и в същия момент чаплата изплющя с криле, сините ѝ очи искряха, дългата ѝ шия беше протегната, жълтата ѝ човка тракаше. Летеше право към очите ми. Пистолетът изтрещя и налудничаво-яростният син поглед на птицата изчезна заедно с остатъка от главата ѝ. Покапаха ситни капчици кръв. Птицата се удари в мен, лека като кълбо медна тел, и падна в нозете ми. В съзнанието ми проехтя пронизителен яростен писък.

Не го чух само аз. Уайърман потрепери. Джак изпусна кошницата и закри ушите си с длани. После писъкът заглъхна.

— Една чапла умря — продума Уайърман с треперещ глас. Побутна с крак перушинестата купчина, после я изрита от високите ми обувки. — За Бога, не отваряй дума за това пред местните природозащитници. Наказанието за подобно нарушение вероятно е петдесет бона и пет години на топло.

— Откъде знаеш?

— Има ли значение? — Той сви рамене. — Каза ми да я застрелям, като я видя. Ти Самотен рейнджър, аз Тонто.

— Но ти предварително беше извадил оръжието.

— Притежавам това, което леля Мелда би нарекла интуиция, докато си е слагала мамините сребърни гривни — съвсем сериозно отвърна Уайърман. — Вече се съгласихме, че някой бди над нас, това ни стига. Бих казал, че след случилото се с дъщеря ти имаме право на помощ. Но първо, сами трябва да си помогнем.

— Просто дръж под ръка стрелящото желязо — казах.
— О, бъди спокоен.
— А ти, Джак? Знаеш ли как се зарежда харпунният пистолет?
Знаеше.

III

Оборът бе тъмен, и то не само защото високият хълм между нас и залива бе като преграда за последните лъчи на залязващото слънце. Небето бе още доста светло, а в покрива имаше доста пролуки и цепнатини, но лозите ги бяха запълнили. Малкото светлина, която проникваше отгоре, беше зеленикава и потайна.

Централната част на постройката беше празна, с изключение на прастария трактор без колела, но в едно от отделенията мощното ни фенерче освети няколко ръждясали забравени сечива и дървена стълба, подпряна на стената. Беше мръсна и потискащо къса. Жак се опита да се качи на нея, докато Уайърман му светеше с фенерчето. Заподскача на второто стъпало и ние чухме предупредително изскърцване.

— Престани да подскачаш и я сложи до вратата. Тая стълба не е трамплин.

— Абе не знам. Климатът във Флорида не е идеален за запазване на дървени стълби.

— Бедняците не могат да придирят — дълбокомислено отбеляза Уайърман.

Джак вдигна стълбата и се намръщи, когато върху него се посипаха прах и умрели насекоми.

— Лесно ви е да говорите. Няма вие да се изкачвате по нея!

— Аз съм стрелецът на групата, *nino*^[1]. — Всяка жаба да си знае гъола. — Мъчеше се да се прави на интересен, но гласът му беше напрегнат, а лицето му издаваше умора. — Къде са другите бъчонки, Едгар? Не ги виждам.

— Може би са по-навътре.

Оказах се прав. В дъното на обора имаше може би десетина керамични уиски „маси“. Казвам „може би“, понеже не беше лесно да се прецени. Всички бяха разбити на парчета.

[1] дете (исп.) — Б. Meduza ↑

IV

Около по-големите бели керамични парчета и между тях блещукаха купчинки от стрито на сол стъкло. Вдясно имаше две старомодни дървени колички, и двете преобърнати. Вляво на стената беше подпрян тежък ръждясал чук с плесенясала дръжка.

— Някой е вилнял тук — каза Уайърман. — Как мислиш, кой е бил? Емъри?

— Може би — отвърнах аз. — По всяка вероятност.

За пръв път почнах да се питам дали в края на краищата тя няма да ни надвие. Беше ни останала малко дневна светлина, но по-малко, отколкото очаквах, и далеч недостатъчно, за да виждаме добре. А сега... в какво щяхме да удавим порцелановото подобие? В бутилка минерална вода „Евиан“? Всъщност идеята не беше за пренебрегване — тези бутилки бяха пластмасови и според екозащитниците на практика бяха вечни, но не бихме могли да напъхаме през отвора такава фигурка.

— Какъв е резервният вариант? — попита Уайърман.

— Бензиновият резервоар на дъртия „Джон Диър“? Ще стане ли?

При мисълта да удавим Персе в резервоара на стария трактор направо изтръпнах. Сигурно бе продънен от ръждата.

— Не. Не мисля, че ще стане.

Уайърман сигурно усети, че се паникьосвам, защото здраво ме хвана по мишницата.

— По-полека. За всяка болка си има лек.

— Да де, но какъв?

— Ще я занесем обратно в „Гнездото на чаплата“. Там ще измислим какво да я направим.

Само че аз се сетих какво бяха направили бурите с голямата господарска къща, превръщайки я едва ли не във фасада. После се запитах колко контейнера всъщност ще намерим там, особено като се вземе предвид, че до падането на мрака оставаха четирийсет минути, след което „Персе“ щеше да изпрати към нас наказателен отряд. Боже,

как можахме да забравим толкова елементарно нещо като съд със здрава запушалка?

— Мамка му! — избухнах и ритнах купчина натрошени парчета.
— Мамка му!

— По-кратко, vato. Така нищо няма да постигнеш.

Вярно беше. А на нея би й харесало да ме види ядосан, нали? Дъртият сърдитко Едгар щеше да бъде по-податлив на внушенията й. Опитах се да се взема в ръце, но мантрата „мога да се справя“ не действаше. И все пак друго не ми оставаше. Какво прави човек, когато не може да се опира на гнева си? Признава истината.

— Добре — казах. — Но понятие си нямам как ще се оправим.

— Спокойно, Едгар — усмихна ми се Джак. — Лесно е.

— Какво ще рече това?

— Доверете ми се.

V

Докато гледахме жокеят Чарли на светлината, която се беше обагрила в пурпурно, се сетих за безсмисления куплет от един стар блус на Дейв ван Ронк: „Мама купи пиле, само дето беше патка, сложи го на масата и му навире петалата.“ Чарли не беше пиле или патка, но „петалата“ му, които завършваха не с обувки, ас тъмен метален постамент, наистина бяха навирени.

— Какво е това, muchacho? — попита Уайърман. — Знаеш ли?

— Почти съм сигурен, че е резервоар. Моля се да не е септична яма.

Уайърман поклати глава.

— Той не би ги пуснал в купчина лайна, независимо от умственото си състояние. За нищо на света.

Джек премести поглед от Уайърман към мен. На младото му лице беше изписан ужас.

— Значи Адриана е там долу? И бавачката?

— Да — казах аз. — Мислех, че си разбрал. Но най-важното е, че и Персе е там. Причината, поради която смятам, че е естествен резервоар...

— Елизабет би настоявала да погребат мръсницата във воден гроб — мрачно заключи Уайърман. — *Сладководен.*

VI

Чарли беше тежък, а дъските, покриващи отвора във високата трева, бяха по-изгнили от стълбата. И как иначе — дървеният капак е бил изложен директно на стихииите. Работехме внимателно въпреки съгъстващите се сенки, без да знаем дълбочината на дупката. Най-накрая успях да преобърна противния жокей, за да могат Уайърман и Джак да го уловят за щръкналите сини крака. Докато траеше избутването, стъпих на прогнилия дървен капак. Все някой трябваше да застане там, а аз бях най-лек. Той се огъна под тежестта ми, нададе дълъг предупредителен стон и отвътре ме лъхна противна миризма.

— Ставай, Едгар — кресна Уайърман, същевременно Джак извика:

— Дръж го, че ще го изпуснем.

Отскочих от прогнилите дъски. Уайърман прихвана Чарли през съгънатите колене, а Джак — през кръста. За миг ми се стори, че въпреки всичко статуята ще пропадне в дупката, повличайки със себе си двамата ми приятели. Те изпъшкаха тежко и се сгромолясаха на тревата с жокея отгоре им. Ухиленото лице и червената шапка бяха покрити с грамадни, щръкнали нагоре-надолу бръмбари. Няколко паднаха върху изопнатото лице на Джак, а един се озова в устата на Уайърман. Той изпищя, изплю го и скочи на крака, като не преставаше да плюе и да си трие устните. След секунда Джак също се изправи и затанцува в кръг около него, докато изтупваше бръмбарите от ризата си.

— Вода! — извика Уайърман. — Вода, че едно от тия гадинчета ми влезе в устата! Чувствам го как ми пълзи по езика!

— Няма вода — отвърнах аз, докато тършувах в значително олекналата чанта. Тъй като бях коленичил, подушвах въздуха от дупката по-добре, отколкото ми се искаше. Така миришеше току-що разпечатана гробница. Каквото и беше. — Пепси?

— Чийзбургер, чийзбургер, пепси — замаяно занарежда Джак и се изсмя. — Никаква кока-кола.

Подадох на Уайърман кутийка с газирана вода. Той се втренчи в нея, после дръпна капачката. Глътна малко, нажабурка се и я изплю покафеняла. Повтори процедурата. Останалото изпи на четири дълги глътки.

— *Au, caramba*^[1] — каза той. — Корав пич си ти, Ван Гог.

Погледнах Джак.

— Ти какво мислиш? Можем ли да отместим капака?

Джак го разгледа, коленичи и почна да изтръгва лозниците, полепнали по него.

— Да. Но първо трябва да се отървем от тия гадости.

— Трябваше да вземем лост — каза Уайърман, който още плюеше. Влизах му в положението.

— Според мен — отвърна Джак — дървото е изгнило. Уайърман, помогнете ми. Не, шефе — добави щом коленичих до него. — Това е за мъже с две читави ръце.

В гърдите ми лумна ярост — старият ми гняв беше опасно близо, — но я потуших, доколкото ми беше по силите. Гледах ги как разчистват лозниците и плевелите около дървения капак, докато светлината чезнеше от небето. Една птица прелетя край нас, обърната по гръб и със свити криле. Достатъчно е да видиш нещо такова и си готов за дълъг престой в най-близката лудница. Двамата започнаха да работят един срещу друг. Когато описаха почти пълен кръг и се канеха да си разменят местата, аз се намесих:

— Харпунът зареден ли е Джак?

Той вдигна поглед.

— Да. Защо?

— Защото все пак състезанието ще се реши от фотофиниш.

[1] По дяволите (исп.) — Б. Meduza ↑

VII

Джак и Уайърман коленичиха от едната страна на капака, а пък аз — от другата. Небето бе индиговосиньо и скоро щеше да се обагри във виолетово.

— Заплювам си броенето — каза Уайърман. — Un... dos... TRES!

Те дърпаха, а аз бутах, доколкото можех. Моята помощ бе от значение, защото ръката ми бе доста заякнала през месеците на Дума Ки.

Известно време капакът не поддаваше. После се приплъзна към Джак и Уайърман, разкривайки сърп от тъмнина — черна и приканваща усмивка. Сърпът прерасна в полумесец, а накрая и в мрачно пълнолуние.

Джак се изправи, Уайърман — също. Проверяваше ръцете си за още буболечки.

— Знам какво ти е — кимнах му, — но тъкмо сега не е времето за обезпаразитяване.

— Да, бе, ясно, но ако не си сдъвкал някой от тези maricones^[1], не знаеш какво ми е.

— Какво да правим сега, шефе. — Джак с погнуса беше устремил поглед в дупката, от която все така се разнасяше нездрава задушлива миризма.

— Уайърман, ти нали си стрелял с харпуна?

— Да, по мишени. С госпожица Истлейк. Не споменах ли, че аз съм стрелецът на групата?

— Тогава ти ще си охраната. Джак, светни фенерчето.

По лицето му виждах, че на Джак не му се иска, но нямаше избор — тази работа трябваше да се свърши. А ако не я приключихме благополучно, никога нямаше да има връщане назад.

Поне не и по сушата.

Той вдигна фенерчето, включи го и насочи мощният му лъч в ямата.

— Олеле! — прошепна.

Долу наистина има естествен резервоар, но по някое време през последните осемдесет години сигурно е имало разместване на земните пластове, защото се бе образувала пролука на дъното и водата беше изтекла. Фенерчето разкри влажно плесенясало дърво, дълбоко два и половина — три метра, около метър и половина в диаметър. На дъното му, скрепени в прегръдка, продължила осемдесет години, лежах два скелета, облечени в изгнили парцали. Около тях щъкаха разни буболечки. Белезникави жаби — малки уроди — скачаха върху костите. До единия скелет лежеше харпун. Острието на втория все още беше забито в пожълтелите гръбначен стълб на леля Мелда.

Лъчът започна да се олюлява. Младежът, който го насочваше, се олюляваше.

— Не припадай, Джак! — скастрих го. — Това е заповед!

— Нищо ми няма, шефе. — Но очите му бяха изцъклени, фенерчето още потрепваше в ръцете му, а лицето му беше бледо като пергамент. — Честна дума.

— Добре. Дай пак надолу. Не, по-вляво. Малко по... А така.

Това беше една от „уиски“ масите. Под дебелия слой мъхната плесен бурето приличаше на гърбица. Една бяла кекерица беше застанала отгоре му. Погледна ме и изкряка злобно.

Уайърман се взря в часовника си.

— Даа... остават ни петнайсет минути до залез-слънце. Приблизително. Значи?...

— Значи Джак пуска стълбата в дупката и аз слизам на дъното.

— Едгар... *mi amigo*... имаш само една ръка.

— Тя ми отне дъщерята. Тя уби Илзе. Знаеш, че е мое задължение.

— Добре. — Уайърман погледна Джак. — Въпросът със съда още не е на дневен ред.

— Не се безпокойте — младежът вдигна стълбата и ми подаде фенерчето. — Осветете дъното, Едгар. За тази работа ми трябва и двете ръце.

Сякаш му отне цяла вечност да нагласи удобно стълбата, но най-накрая тя застана между костите на протегнатата ръка на леля Мелда (виждах сребърните ѝ гривни, макар и обрасли с мъх) и крака на Ади. Стълбата наистина беше много къса и най-горното стъпало бе на около половин метър в дупката. Не беше проблем: като за начало Джак щеше

да ме подкрепи. Помислих си дали отново да не го попитам в какво ще сложим порцелановата фигурка, но се отказах. Той проявяваше пълно спокойствие по въпроса и реших да му се доверя безрезервно. Тъй или иначе това бе единственият реален вариант.

В главата ми прозвуча глас — много тих и дори любезен: „Спри сега и ще те пощадя.“

Уайърман ме погледна без капка изненада.

— А, значи и ти го чу?

[1] maricon (исп.) — гадняр, отрепка — Б. Meduza ↑

VIII

Легнах по корем и спуснах крака в дупката. Джак ме хвана за раменете. Стоеше до него със зареден харпунен пистолет в ръцете и три резервни сребърни остриета, затъкнати в колана. Фенерчето беше поставено на земята помежду им и пръскаше ярка светлина в гъстата купчина от изкоренени лозници.

Вонята от резервоара беше много силна. Усетих гъделичкане, когато нещо притича по крака ми. Трябваше да затъкна крачолите в ботушите, но беше малко късно да се изправя и да започна наново.

— Стигнахте ли стълбата? — попита Джак. — Стъпихте ли?

— Не, аз... — В този момент крака ми докосна най-горното стъпало. — Готово. Да не ме изпуснеш.

— Спокойно, държи ви здраво.

„Само слез и ще те убия.“

— Хайде, пробвай се де. Идвам за теб, чукчо, тъй че си оправи мерника.

Ръцете на Джак се стегнаха около раменете ми.

— Леле, шефе, сигу...

— Сигурен съм. Ти само ме дръж.

Стълбата имаше шест стъпала. Джак успя да ми помогне за първите три, а след това вече бях до гърди в дупката. Той ми предложи фенерчето. Поклатих глава.

— Ти ще ми светиш.

— Не разбирате. Не ви го давам да си светите. Ще ви е нужно за нея.

В първия миг не можех да схвана.

— Развийте капачето на лещата. Извадете батериите. Пъхнете я вътре. Аз ще ви подам водата.

Уайърман се засмя студено.

— Хубаво, малкия. — Той се наведе към мен. — Върви сега. Кучка или чукча, дави я и да приключваме.

IX

Четвъртото стъпало се прекърши с трясък. Стълбата се наклони и аз паднах с фенерчето, пъхнато под мишницата на липсващата ми ръка. Лъчът му първо проряза смрачаващото се небе, после озари кораловите плочи, покрити с лишей. Миг по-късно лежах върху ложе от кости и се вирах във вечната усмивка на Адриана Истлейк Полсън. Една от противните белезникави жаби скочи върху мен от мухлясалите ѝ зъби и аз я пропъдих с фенерчето.

— *Muchacho!* — изкрещя Уайърман.

— Шефе, добре ли сте? — додаде Джак.

Главата ми кървеше — усещах как кръвта се стича по лицето ми на топли струи — но горе-долу се чувствах наред. В Страната на хилядите езера определено бях препатил повече. А стълбата още се подпираше на стената, макар и накриво. Погледнах надясно и съзрях покритата с мъх „уиски“ маса, за която бяхме били толкова път. Сега отгоре ѝ имаше не една, а две жаби. Те забелязаха, че ги гледам, и скочиха на лицето ми: зейнали, оцъклили очи. Не се съмнявам, че на Персе ѝ се щеше да имат зъби като Големия урод на Елизабет. Ах, доброто старо време.

— Добре съм — извиках аз, докато отбивах атаките на жабите и се мъчех да седна. Под мен и около мен се трошаха кокали. Или... не. Не се трошаха — бяха прекалено влажни. Първо се огъваха, после се раздробяваха с пукот.

— Давай водата. Пусни я с чантата, само гледай да не ме удариш по главата.

Взрях се в леля Мелда.

„Ще взема сребърните ти гривни — казах ѝ мислено, — но това не е кражба. Ако си някъде наблизо и виждаш какво правя, дано да го възприемеш като споделяне. Нещо като предаване на щафетата.“

Издърпах ги от костеливата ѝ ръка, нахлузих ги на китката си, вдигнах ръка и оставих на гравитацията да свърши останалото. Те се закрепиха за бицепса ми. Джак висеше с главата надолу в дупката.

— Пазете се, Едгар!

Чантата тупна на земята. Една от костите, които бях счупил при падането си, пробих найлона и шурна вода. Закресях уплашено, отворих чантата и надзърнах вътре. Беше пробита само една пластмасова бутилка. Останалите две бяха непокътнати. Обърнах се към плесенясалата керамична бъчонка, пяхнах ръка в гъстата тиня под нея и едва я измъкнах, но знаех, че трябва. Съществото вътре беше отнело дъщеря ми и аз щях да го докопам. Най-накрая бъчонката се търколи към мен. От стената се откъсна едно възголемичко парче корал и тупна на дъното на някогашното езерце.

Насочих фенерчето към буренцето. Върху страната му, която е била долепена до стената, имаше само тъничък слой мх. Виждах шотландеца с поличката, вдигнал крак, за да побегне. Виждах също и назъбената пукнатина по тумбестата стена на бурето. Бъчонката, която Либит беше напълнила с вода от басейна през 1927, беше потекла от съприкосновението с онази буца и сега беше почти празна.

Нещо тракаше вътре.

„Ще те убия, ако не спреш, но ако си по-разумен, ще те пусна. Теб и приятелите ти.“

Зъбите ми се оголиха в гримаса. Дали Пам бе видяла подобна „усмивка“, когато я бях стиснал за гушата? Да, разбира се.

— Не биваше да убиваш дъщеря ми.

„Спри сега, или ще погубя ония двамата.“

Уайърман изкреся с неприкрито отчаяние:

— Вечерницата току-що се появи, amigo! Лош признак!

Седях облегал на влажната стена, коралите ме боцкаха в гърба, костите се забиваха в задника ми. Пространството за движение беше ограничено, а в някой друг свят бедрото ми се обаждаше — не пицеше, но вероятно и това щеше да стане в скоро време. Нямах представа как ще се изкача по стълбата в подобно състояние, но бях прекалено гневен, за да се тревожа за това.

— Прощавай, скъпа — промърморих на Ади и пяхнах дръжката на фенерчето в озъбената ѝ уста. Хванах бъчонката с две ръце... защото отново имах две ръце. Свих здравия си крак, избутвайки настрана кости и тиня с тока на ботуша си, повдигнах бъчонката и я стоварих върху свитото си коляно. Те отново се пропука, потече мътна вода, но буренцето не се счупи.

Персе запищя отвътре и от носа ми потече кръв. Светлината на фенерчето се промени. Стана *червена*. Под аленото сияние черепите на Ади Полсън и леля Мелда зинаха и ми се ухилиха. Погледнах покритите с плесен и мъх стени на това нечисто гърло, в което се бях спуснал по собствена воля, и съзрях други две лица: на Пам... на Мери Айър (изкривено от гняв, докато стоварваше оръжието върху главата на Илзе)... на Кеймън (изпълнено с безгранично учудване, докато той рухваше, покосен от инфаркт)... на Том, който завърташе волана, за да се забие в бетона със сто километра в час.

И най-лошото: видях Моника Голдстейн, която пищеше: „Ти ми уби кученцето!“

— Какво има, Едгар? — Гласът на Джак сякаш идваше от хиляда километра разстояние.

Сетих се за Шарк Пъпи, който пееше „Копай“. Сетих се как казах на Том: „Онзи човек загина в пикапа си.“

„Тогава ме пъхни в джоба си и да излезем двамата — обади се Персе. — Ще отидем в твоя друг реален живот и всички градове по света ще са в краката ти. Ще живееш дълго... ще се погрижа за това... и се бъдеш художникът на века. Ще изричат името ти редом с това на Гоя. На Леонардо!“

— Едгар? — Уайърман се беше паникьосам. — Откъм брега се задават хора. Мисля, че ги чувам. Става нещо лошо, *muchacho*.

„Не са ти изтрябвали. Не са ти изтрябвали. Те са само... само екипаж.“

Само екипаж. Червената пелена на гнева обгърна съзнанието ми и дясната ми ръка отново започна да изчезва в небитието. Но преди да е изчезнала напълно... преди да изпусна гнева си или пукнатото буре...

— Начукай си го, тъпа фучко! — извиках и отново вдигнах буренцето над коляното си, пулсиращо от болка. — Бъди проклета! — Ударих я с все сила в костеливото хълмче. Заболя ме, но по-малко, отколкото очаквах... ала в крайна сметка винаги става така, нали? — Начукай си го в козата!

— Бъчонката не просто се строши, а се разби на хиляди парчета и опръска джинсите ми с калната вода, която беше останала вътре. Малка порцеланова фигурка се изтърколи навън: жена, загърната с пелерина с качулка. Ръката, която придържаше краищата на

пелерината около врата, изобщо не беше човешка. Грабнах фигурката. Нямах време да я разгледам — сега те идваха, идваха за Уайърман и Джак, но все пак забелязах, че Персе е много красива. Разбира се, ако не обръщах внимание на ръката ѝ, напомняща нокти на хищна птица, и от намека за трето око под качулката. Иначе беше много крехка, почти прозрачна. Само дето, когато се опитах да я счупя, се оказа твърда като стомана.

— Едгар! — кресна Джак.

— Задръжте ги! — извиках. — Трябва да ги отблъснете!

Пъхнах я в джоба на ризата си и незабавно усетих как по тялото ми се разлива гнусна топлина. Тя *барабанеше* по мен. Призрачната ми ръка отново я нямаше, ето защо пъхнах бутилката „Евиан“ под чуканчето си и развъртях капачката. Повторих този муден процес и с другата бутилка.

— Назад! — извика отгоре Уайърман с глас, който беше почти уверен. — Този харпун е сребърен! И ще го използвам.

Отговорът на заплахата му беше ясен дори на дъното на пресъхналото езерце.

— *Дали ще можеш да презаредиш достатъчно бързо, за да ни застреляш и тримата?*

— Не, Емъри — отвърна Уайърман. Сякаш говореше на дете. Гласът му беше станал твърде спокоен. Никога не го бях обичал толкова силно, както в онзи момент. — Ще си харесам точно теб.

Сега идваше трудната част. Страшната част.

Започнах да развинтвам капачката на фенерчето. На втория оборот то угасна и се озовах сред почти пълен мрак. Изтърсих батериите на земята и опипом потърсих първата бутилка вода. Пръстите ми се сключиха около нея и аз излях течността във фенерчето. Действах по интуиция. Нямах представа колко вода ще побере то, но смятах, че една бутилка стига да го напълни догоре. Грешах. Тъкмо се пресягах за втората бутилка, когато над Дума Ки се възцари нощта. Казвам го, защото тъкмо тогава порцелановата фигурка в джоба ми оживя.

Х

Колчем се усъмня в последния налудничав епизод в дупката, ми стига само да погледна истинското богатство от белези от лявата страна на гърдите ми. Ако някой ме види гол, няма да им обърне внимание, защото поради злополуката съм същинско находище на белези и онзи малък участък се губи сред някои по-запомнящи се. Но тези ми останаха от зъбите на една жива кукла. Кукла, която прегриза плата на ризата ми и ме захапа до мускул.

Кукла, която възнамеряваше да гризе, докато стигне до сърцето ми.

XI

Едва не съборих втората бутилка. Несръчността ми се дължеше най-вече на изненада, но и на много болка. Извиках. От мен отново потече кръв, но този път към корема ми. Персе се въртеше, гърчеше в джоба ми, зъбите ѝ потъваха в гърдите ми, хапеха и *оряха*, копаейки все по-надълбоко. Наложих се да я откъсна от себе си с цената на къс окървавена риза и парче от плътта ми. Фигурката вече не беше гладка и хладна на пипане. Сега беше гореща и се гърчеше в ръката ми.

— Идвай, де! — кресна Уайърман. — *Хайде, нали много ти знае устата?*

Тя заби ситните си порцеланови зъбки, остри като игли, в мястото между палеца и показалеца ми. Нададох вой. В онзи момент можеше да се изплъзне въпреки цялата ми гневна решителност, но гривните на леля Мелда се плъзнаха надолу и аз усетих как Персе се свива, за да ги избегне, и впива зъби на друго място в дланта ми. Всъщност единия ѝ крак се озова между показалеца ми и безименния ми пръст. Стиснах длан и я приковах. Вече нямаше накъде да мърда. Движенията ѝ станаха по-мудни. Не мога да се закълна, че едната гривна я докосваше — беше тъмно като в рог, — но смятах, че е така. Отгоре се дочу едно „фиу“ от харпуна и след това се разнесе писък, който изплющя в мозъка ми. Чувах как Уайърман крещи: „Зад мен, Джак! Ти поемаш...“ После чух само сумтенето на моите приятели и гневния неземеен смях на две отдавна мъртви деца.

Стиснах фенерчето между коленете си. Не бе нужно някой да ми казва, че всичко може да се обърка в тъмнината, особено ако си еднорък. Щях да имам само един шанс. При такива обстоятелства най-добре е да не се колебаеш.

„*Недей! Спри! Не...*“

Пуснах я вътре и резултатът бе мигновен: гневният смях на децата се превърна в ужасени писъци. После чух Джак. Почти беше изпаднал в истерия, но никога не се бях радвал толкова да чуя някого:

— Точно така, бягайте, бягайте! Преди тъпият ви кораб да отплава без вас!

Сега се изправих пред един деликатен проблем. Държах фенерчето с лявата си ръка... но капачката се беше запиляла кой знае къде в тъмното. Не я виждах, а нямаше друга ръка, с която да я потърся опипом.

— Уайърман! — провикнах се аз. — Уайърман, там ли си?

След миг, който се оказа достатъчно дълъг за посяването и отглеждането на четири вида страх, той отговори:

— Да, тучасхо. Тук съм.

— Добре ли си?

— Единият ме одраска и раната трябва да се дезинфекцира, но иначе всичко е наред. Комай и двамата с теб сме добре.

— Джак, можеш ли да слезеш? Трябва ми една здрава ръка.

После, както си седях изгърбен сред костите, вдигнал пълното с вода фенерче като факлата на Статуята на свободата, започнах да се смея.

Някои неща са толкова абсурдно истински, че няма как да не се засмееш.

XII

Очите ми се бяха приспособили към полумрака дотолкова, че да видя тъмен силует, който се спускаше надолу — Джак слизаше по стълбата. Фенерчето подскачаше в ръката ми — слабо, но подскачаше. Представих си как една жена се дави в тесен стоманен резервоар и прогоних образа. Краят ѝ бе твърде сходен със смъртта на Илзе, а Персе нямаше нищо общо с дъщеря ми.

— Липсва една стъпенка — извиках. — Ако не искаш да си отидеш млад и зелен, внимавай!

— Тази вечер не ми се умира — обади се той с тънък, треперлив гласец, нетипичен за него. — Утре имам среща с едно маце.

— Поздравления.

— Благодар...

Пропусна стъпалото. Стълбата се разклати. За миг си помислих, че той ще се стовари отгоре ми и върху фенерчето. Водата щеше да се излее, Персе щеше да се изсипе и всичко да отиде нахалост.

— Какво става? — изкрещя Уайърман над нас. — *Какво става, по дяволите?*

Джак се притисна към стената. В последната решителна секунда беше успял да се хване за един издаден камък. Видях как кракът му се спусна като бутало към следващото здраво стъпало. Последва звук от разпорен плат.

— Ах, мамицата му — възкликна той. — Не е истина.

— Какво става? — отново прогърмя гласът на Уайърман.

— Джак Кантори си цепна панталона — отвърнах. — Сега трай. Джак, почти стигна. Тя е във фенерчето, но имам само една ръка и не мога да намеря капачката. Намери я! Не ме е грижа дали ще ме настъпиш, само да не закачиш фенерчето. Дадено?

— Д-дадено. Леле, Едгар, помислих, че ще се пребия.

— И аз. Сега слизай, но внимателно.

Той първо стъпи на бедрото ми (болката ме прониза), а после премести крак върху празните бутилки от минерална вода. Те

изпращаха. После настъпи нещо, което се счупи с влажен пукот като дефектна бомбичка.

— Едгар, какво беше това? — Още малко и Джак щеше да ревне. — Какво...

— Нищо. — Бях абсолютно сигурен, че е бил черепът на Ади. Хълбокът на Джак закачи фенерчето. По китката ми потече студена вода. Нещо се преобърна в металната цев. А в главата ми проблесна едно страшно черно-зелено око. Цветът му беше като на водата в дълбините на океана и то наблюдаваше най-скришните ми мисли на мястото, където гневът надмогва яростта и става убийствен. Никога няма да забравя усещането.

— Внимавай, Джак, тясно е! Все едно сме в миниатюрна подводница.

— Ще изперкам, шефе. Имам клаустрофобия.

— Поеми си дълбоко дъх. Можеш да се справиш. Скоро ще излезем оттук. Да ти се намира кибрит?

Не му се намираше нито кибрит, нито запалка. Джак би пийнал шест бири в събота вечер, но белите му дробове бяха чисти. Ето защо последвалите минути — според Уайърман не повече от четири, но според мен минимум трийсет — през които Джак, застанал на колене, лека-полека опипваше между костите, бяха кошмарни. Ръката ми се умори. Пръстите ми се вкочаниха. Кръвта продължаваше да тече от раните на гърдите ми — или защото се затваряха, или защото изобщо не се затваряха. Но най-зле беше китката ми. Тя напълно се вцепени и скоро престанах да усещам, че държа фенерче. Трябваше да се уверя, че е в ръката ми, защото можеше да го изпусна. Започнах да мисля, че капачето се е загубило сред костите и порцелановите одежди и че Джак никога няма да го открие в тъмното.

— Какво става? — за пореден път извика Уайърман.

— Търсим го! — отвърнах. Кръвта покапа в лявото ми око и аз примигнах. Опитах се да мисля за Или, моята скъпа дъщеря, и с ужас установих, че не си спомням лицето ѝ. — Дребна пръчка, но ще се оправим.

— Какво?

— Пречка! Дребна печка или препятствие. Да не си оглушал, Уайърман?

Накланяше ли се фенерчето? Боях се, че да. Водата можеше да потече по ръката ми, а аз нямаше да усетя. Но ако фенерчето не беше наклонено и аз се опитах да поправа нещата, щях само да ги влоша.

— Ако водата изтечеше, главата на Персе щеше да се подаде след броени секунди. И тогава всичко щеше да приключи.

Знаех го. Седях в тъмното с вдигната ръка и се страхувах да помръдна. Кървах и чаках. Времето не съществуваше, паметта беше призрак.

— Ето я — най-накрая каза Джак. — Заседнала е в нечий ребра. Ей-сега... хванах я.

— Слава Богу. Слава тебе, Исусе. — Виждах го пред мен — смътна фигура с коляно, забито между свитите ми колене, сред безпорядъка от кости, които някога са били на най-голямата дъщеря на Джон Истлейк. Подадох му фенерчето.

— Завинти капачката. Внимателно, защото ръката ми съвсем е отмалила.

— За щастие аз имам две ръце. — Пет пръста се склжиха около моите, подкрепяйки вдигнатото фенерче, а други пет завиха капачето. Той спря само веднъж да ме попита защо плача.

— От облекчение. Побързай!

Взех фенерчето от него. Без батериите беше олекнало, но не това ме интересуваше. Искях да се уверя, че капачката е завинтена както трябва. Всичко ми се стори наред. Казах на Джак да го даде на Уайърман за проверка, щом излезе от дупката.

— Добре.

— И да не счупиш още някое стъпало. Трябват ми всичките.

— Само преминете счупеното, Едгар, и ние ще ви измъкнем.

— Дадено. А пък аз няма да кажа на никого какво цепка имаш отзад.

Той се засмя. Гледах как се катери по стълбата, правейки широк разкрач, за да преодолее липсващото стъпало. Налегнаха ме съмнения, придружени от ужасни видения на мънички порцеланови ръчички, които развиват капачката отвътре — да, нищо, че бях сигурен, че сладката вода я е обездвижила — но Джак нито извика, нито се прекатури назад и кризата отмина. Над мен имаше кръг по-светъл мрак и накрая Джак го достигна и излезе.

— Сега е твой ред, muchacho — извика Уайърман.

— Ей-сега. Гаджетата чупиха ли се?

— Избягаха като попарени. Май разрешителното им за акостиране беше изтекло.

— А Емъри?

— Сам трябва да видиш. Качвай се!

— Ей-сега — повторих аз.

Подпрях глава на слузестия мъхест корал, затворих очи и се пресегнах. Повторих движението още няколко пъти, докато докоснах нещо гладко и кръгло. После двата пръста се плъзнаха във вдлъбнатината, в която почти сигурно бе имало око. И тъй като не бях сигурен, че Джак е строшил черепа на Адриана...

„Всичко свърши значително благополучно на тази част на острова — уверих леля Мелда. — Ще е подобаващ гроб, но може би няма да си още дълго в него, скъпа.“

— Може ли да задържа гривните ти? Май тепърва ще ми влязат в работа.

Да. Страхувах се, че ми предстои още нещо.

— Едгар? — В гласа на Уайърман се долавяше тревога. — На кого говориш?

— На жената, която всъщност спря Персе.

И понеже тази жена не каза, че си иска гривните, аз ги задържах и започна бавният и мъчителен процес по изправянето ми. Начупени кости и плесенявали керамични късове се посипаха под мен. Лявото ми коляно — здравото — беше подуто и отекло в скъсаните ми панталони. Главата ми щеше да се пръсне, гърдите ми горяха. Стълбата ми изглеждаше висока цял километър, но поне виждах очертанията на Джак и Уайърман, надвесени над ръба. Те щяха да ме подхванат, когато — ако — успеях да се кача достатъчно високо.

Закатерих се нагоре.

XIII

Луната — тлъста и жълта — беше изгряла на източния хоризонт и осветяваше буйната растителност, която покриваше южната част на острова и пълзеше на изток към разрушената къща на Джон Истлейк, в която той някога бе живял с бавачката и шестте си дъщери — достатъчно щастливо, предполагам — преди падането на Либит от понито да промени всичко.

Месечината позлатяваше и скелета с коралови налепи върху стъпканите лозници, които Джак и Уайърман бяха изкоренили, за да разчистят капака към резервоара. Докато гледах останките от Емъри Полсън, изрецитирах един стих от Шекспир, който бях запомнил от гимназията: „На морското дъно баща ти лежи, под пясъка зарит, със перли за очи.“ Джак потрепери, сякаш пронизан от напорист влажен вятър. Този път беше разбрал.

Уайърман се наведе и вдигна тънката ръка. Тя се прекърши, но не чухме никакъв звук. Емъри Полсън бе престоял в океана дълго, много дълго. Харпун стърчеше от арфата на ребрата му. Уайърман го извади, като първо измъкна острието, забито в земята.

— Как щеше да се опазиш от близначките, ако не беше заредил пистолета? — попитах аз.

Уайърман размаха харпуна като кинжал. Джак кимна:

— Аз измъкнах един от колана му и направих същото. Не знам обаче дали щеше да има ефект — те бяха като побеснели кучета.

Уайърман затъкна в колана си сребровърхия харпун, който беше използвал срещу Емъри.

— Най-важното сега е да намерим по-добър затвор за новата ти кукличка. Какво ще кажеш, Едгар?

Беше прав. Не можех да си представя, че Персе ще прекара следващите осемдесет години във фенерче марка „Гарити“. Вече се питах колко тънък е щитът между отделението за батериите и оптичната леща. Ами ако кораловият къс, който беше пукнал буренцето при откъсването си от стената? Дали е било случайност, или беше окончателната победа надуха над материята след години

търпелива работа? Дали това не беше версията на Персе за прокопаването с лъжица на тунел от килията ѝ?

Все пак фенерчето беше изпълнило предназначението си. Бог да благослови практичният ум на Джак Кантори. Бог да благослови самия Джак.

— В Сарасота има златар, който работи по поръчка — каза Уайърман. — *Mexicano muy talentoso* — кадърен мексиканец. Госпожица Истлейк има — имаше — няколко негови бижута. Сигурен съм, че можем да му възложим изработката на водонепроницаема тръба от сребро, достатъчно голяма да побере фенерчето. Така ще си подсигурим онова, което застрахователните дружества и футболните треньори наричат „двойна застраховка“. Ще струва майка си и баща си, но какво от това? След като получа наследството от Елизабет, ще бъда богат като Крез. Провървя ми, *tuchacho*.

— La loteria — казах, без да мисля.

— Да — отвърна ми той. — Проклетата лотария. Давай, Джак. Помогни ми да бутна Емъри в дупката.

— Добре, но... — Джак направи гримаса. — Наистина не ми се ще да го докосвам.

Намесих се:

— Аз ще помогна с Емъри, а ти ще държиш фенерчето. Уайърман? Давай.

Двамата избутахме Емъри в дупката, после хвърлихме вътре изпотрошените му кости — поне онези, които успяхме да намерим. Още помня каменната му усмивка, когато тупна в тъмното при невестата си. Разбира се, понякога сънувам този момент. Чувам как Ади и Ем ме зоват от мрака и ме питат искам ли да отида при тях. Понякога се съгласявам. Понякога се хвърлям в онова черно и задушливо гърло, само и само да сложа край на спомените си.

От тези сънища се будя с писъци и опипвам в тъмното с ръка, която вече я няма.

XIV

Уайърман и Джак плъзнаха капака на мястото му, после се върнахме при мерцедеса на Елизабет. Движех се бавно заради болката; накрая дори не ходех, а се клатушках. Сякаш някой беше превъртял часовника с една година назад. Вече копнеех за няколко таблетки окситоксин, които ме чакат в „Розовата грамада“. Реших, че ще глътна три. Три не само щяха да притъпят болката, но и да ме приспят поне за три часа.

Двамата ми приятели предложиха да ме подкрепят. Отказах. Нямаше да е последното ми ходене за тази вечер. Все още ми липсваше последното парченце от пъзела, но поне имах някаква идея. Какво бе казала Елизабет на Уайърман? *„Ще поискаш, но не бива.“*

Твърде късно, твърде късно, твърде късно.

Идеята ми не се беше избистрила. Ясен ми беше само шепотът на раковините. Този звук се разнасяше навсякъде в „Розовата грамада“, но за да усетиш пълното му въздействие, трябваше да се приближиш откън. Тогава те звучаха като човешки гласове. Толкова ноци бях прахосал в рисуване, вместо да ги слушам.

Тази нощ щях да слушам.

Уайърман спря пред колоните.

— *Abyssus abyssum invocat* — каза той.

— Адът призовава ада — преведе Джак и въздъхна.

Уайърман се взря в мен.

— Как мислиш, дали ще имаме проблеми с пътя към къщи?

— Сега ли? Не.

— И си свършихме работата тук?

— Свършихме я.

— Ще дойдем ли тук отново?

— Не. — Погледнах към разрушената къща, която сънуваше под лунните лъчи. Тайните ѝ бяха извадени наяве. Осъзнах, че сме забравили малката кутия-сърце на Либит, но може би така беше най-добре.

Джак ми хвърли любопитен и поуплашен поглед.

— Откъде знаете?

— Знам.

ДВАЙСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА

РАКОВИНИТЕ НА ЛУННА СВЕТИНА

I

Нямахме проблеми с пътя към къщи. Вонята още се усещаше, но сега бе поносима — донякъде защото откъм залива духаше свеж вятър, донякъде защото... просто сега беше поносима.

Лампите в двора на „Двореца“ се включваха с таймери. Сега те блещукаха в тъмнината и изглеждаха великолепно. Уайърман методично обходи стаите, включвайки осветлението във всяка. Запали всички, докато къщата, където Елизабет бе прекарала по-голямата част от живота си, засия като океански лайнер, който посред нощ влиза в пристанище.

Когато „Дворецът“ се превърна в бляскав полилей, се наредихме да си вземем душ, като си подавахме пълното с вода фенерче от ръка на ръка като щафета. Уайърман влезе пръв, после Джак и накрая аз. След като се изкъпахме, всеки беше прегледан от другите двама и раните му промити с кислородна вода. Аз бях най-зле и когато най-сетне се облякох, цялото тяло ме смъдеше.

Тъкмо завързах прилежно връзките на ботушите си с едната си ръка, Уайърман пристъпи в спалнята със сериозен и мрачен вид.

— На секретаря е записано съобщение, което искам да чуеш. От полицията в Тампа. Дай да ти помогна.

Коленичи пред мен и стегна връзките ми. Не се изненадах, че косата му се е прошарила още повече... и изведнъж ме заля вълна от тревога. Наведох се и го сграбчих за рамото.

— Фенерчето! Джак...

— Спокойно. Той седи в Порцелановата приемна на госпожица Истлейк, а фенерчето е в скута му.

Въпреки това се разбързах. Не зная какво очаквах да намеря: може би стаята е празна, а фенерчето е развинтено и захвърлено на килима сред влажна локва, или Джак, преобразен в триока жена с нокти на хищна птица вместо човешка длан, същата, която беше изпаднала от старото пукнато буре. Но той си седеше с фенерчето в скута и с тревожно изражение на лицето. Попитах го дали всичко е

наред. Хубаво го погледнах в очите. Ако нещо беше станало... с него... смятах, че ще го зърна точно там.

— Добре съм. Но съобщението на онова ченге... — Той поклати глава.

— Да го чуем.

Някакъв мъж, който се представи като детектив Самсън, каза, че се опитвал да се свърже както с Едгар Фриймантъл, така и с Джером Уайърман, за да им зададе няколко въпроса относно Мери Айър. Най-много държал да говори с господин Фриймантъл, ако не е заминал за Род Айлънд или Минесота, където, доколкото разбрал, било принесено тялото на дъщеря му за предстоящото погребение.

„Сигурен съм, че господин Фриймантъл е дълбоко опечален — каза Самсън и продължи: — Също така съм сигурен, че тези въпроси са от компетентността на полицията в Провидънс, но ние знаем, че неотдавна господин Фриймантъл е дал интервю на госпожа Айър, публикувана в един вестник, и по собствена инициатива реших, ако е възможно да разговарям с него и с вас, господин Уайърман. По телефона мога да ви предам какво е предизвикало любопитството на местната полиция, стига тази лента да не свърши...“

Е, лентата не свърши. И последното парченце от пъзела си дойде на мястото.

II

— Едгар, това е смахнато — каза Джак. Повтаряше го за трети път и в гласа му се усещаше отчаяние. — Абсолютно откачено. — Обърна се към Уайърман: — Ти му кажи!

— *Un poco loco* — съгласи се Уайърман, но за разлика от Джак аз знаех разликата между росо и тиу — малко и много.

Стояхме на двора между седана на Джак и стария мерцедес на Елизабет. Луната се беше издигнала още по-високо, вятърът се беше усилил. Прибойт се разбиваше в брега на километър от нас и раковините под „Розовата грамада“ навярно обсъждаха какви ли не чудати случки.

— Мисля, че мога да му говоря цяла нощ, без да го разубедя — добави Уайърман.

— Защото знаеш, че съм прав — вметнах аз.

— Може би, *amigo*. Едно ще ти кажа: Уайърман смята да падне на старческите си колене и да се моли за теб.

Джак погледна фенерчето в ръката ми.

— Поне не взимай *това* — заувещава ме той. — Прощавай, шефе, обаче кукувица ви е изпила ума да вършите такива глупости!

— Наясно съм какво правя — казах аз, молейки се на Бог да е така. — А вие двамата стойте тук. Не се опитвайте да ме последвате. — Насочих фенерчето към Уайърман. — Дай честна дума.

— Добре, Едгар. Честта ми е очукана като стара трошка, но щом искаш, заклевам се в нея. Един практически въпрос: сигурен ли си, че два теленола ще те закарат благополучно до брега или ще лазиш дотам като крокодил?

— Не бери грижа за мен.

— И ще ни се обадиш, когато стигнеш?

— Да.

Той разпери ръце и аз го прегърнах. Уайърман ме целуна по двете страни.

— Обичам те, Едгар — каза той. — Чудо човек си ти. *Sano como una manzana*.

— Какво ще рече?

Той сви рамене.

— Бъди жив и здрав, предполагам.

Джак ми подаде ръка — лявата, защото момчето се учеше бързо — но в края на краищата реши, че няма нищо лошо в една прегръдка.

— Дай фенерчето, шефе — прошепна ми.

— Не мога. Съжалявам — прошепнах в отговор. Тръгнах към дъсчената алея. В нейния край преди хиляда — десет хиляди години, бях срещнал мъжаката, с когото сега се разделях. Той седеше под един чадър на райета. Беше ми предложил малко прохлада: зелен чай с лед. И беше казал: „Идва куцукащият странник...“

„А пък сега си отива“ — помислих си аз.

Обърнах се. Те ме гледаха.

— *Muchacho!* — извика Уайърман.

Стори ми се, че ще ме помоли да се върна, за да обмислим начинанието ми. Но го бях подценил.

— *Vaya con Dios, mi hombre* — на добър час, приятелю.

Махнах му за последно и завих зад къщата.

III

И така, тръгнах на последната си Голяма плажна разходка по осеяния с раковини бряг. Преди се разхождах под розовата светлина на утрото, когато светът беше замрял и се движеха само тихите вълни и кафявите облаци, които бягаха над мен. Сега беше различно. Тази нощ вятърът бучеше, вълните тътнеха: не се сливаха с брега, а се самоубиваха в него. Онези в далечината бяха като никелирани и на няколко пъти ми се стори, че виждам „Персе“ с крайчеца на окото си, но се оказваше, че греша. Тази нощ в моята част на залива имаше само лунна светлина.

Олюлявах се по пътя, стисках фенерчето и си мислех за деня, когато се разхождах тук с Илзе. Тя ме беше попитала дали това е най-красивото място на земята и аз я бях уверил, че има поне три похубави... но не можех да си спомня кои са те, само че наименованията им бяха трудни за писане и произнасяне. Най-яркият ми спомен бе, когато тя ми каза, че заслужавам красиво място и време за почивка. Време за излекуване.

Сълзите напиреха в очите ми и аз не издържах. Ръката, с която можех да ги обърша, беше заета с фенерчето, затова ги оставих да си текат.

IV

Чух „Розовата грамада“, преди да я видя. Раковините под къщата пееха силно както никога досега. Походих още малко, после спрях. Сега тя беше точно пред мен, черна бездна, където звездите не светеха. След още четирийсет-петдесет куцукащи крачки луната започна да осветява подробностите. Сега всички лампи бяха угасени, дори тези, които бях оставил да светят в кухнята и „флоридската стая“. Може би електричеството беше прекъснато от урагания вятър, но се съмнявах, че това е причината.

Осъзнах, че раковините ми шепнат с глас, който познавам. И как иначе, след като бе моят собствен глас? Винаги ли съм го знаел на подсъзнателно ниво? Май да. Убеден съм, че повечето от нас, които не са луди, чуват разнообразните гласове на своето въображение.

И на своите спомени, разбира се. Спомените също имат гласове. Питайте човек, който е загубил ръка, дете, или отдавна лелеяната си мечта. Питайте човек, който се обвинява за погрешно решение, обикновено взето в миг на гняв (миг, който най-често е *червен*). Нашите спомени също имат гласове. Те често са тъжни.

Продължих да вървя, оставяйки след себе си диря от един тътрещ се и един здрав крак. Обгърнатите от чернота очертания на „Розовата грамада“ се приближаваха. Тя не беше полуразрушена като „Гнездото на чаплата“, но тази нощ беше обитавана от призраци. Тази нощ в нея ме чакаше призрак. Или нещо по-реално.

Блъсна ме нов порив на вятъра и аз погледнах наляво, към океана. Сега корабът беше там: бе притихнал и ме чакаше.

„Защо се бавиш? — питаха ме раковините, докато стоях на по-малко от двайсет метра от къщата си. — Заличи миналото — това е постижимо, никой не го знае по-добре от теб, и отплавай. Отплавай от тази печал. Всичко на този свят се заплаща. И знаеш ли кое е най-хубавото?“

— Най-хубавото, е, че не се налага да замина сам — казах аз.

Вятърът фучеше. Раковините шептяха. От чернотата под къщата се изтръгна по-тъмна сянка и излезе на лунната светлина. За момент

като че ли се поколеба, после тръгна към мен.

Тя тръгна към мен. Но не беше Персе; Персе беше удавена в сън.
Илзе.

V

Тя не ходеше. Не очаквах да върви. Тя се тътреше. Беше цяло чудо, че изобщо може да се движи.

След онова последно телефонно обаждане на Пам (не би могло да се нарече точно разговор) излязох през задната врата на „Розовата грамада“ и счупих дръжката на метлата, с която метях алеята. После слязох на брега — най-долу, където пясъкът беше влажен и блестящ. Не помнех какво се случи след това, защото не исках. Толкова бе очевидно. Чак сега си спомних, сега ми се наложи, защото моето творение се изправи пред мен. Беше Илзе, същевременно не беше тя. Видях лицето ѝ, после то се разми и изчезна. Тя беше там, изведнъж стана безформена, после тялото ѝ възвърна очертанията си. Докато вървеше, стръкчета морски овес и мидени черупки се ронеха от страните, гърдите и краката ѝ. Тънък лъч освети едното ѝ око, което беше потресаващо ясно, потресаващо нейно, после то изчезна и се появи отново, блестящо на лунната светлина.

Илзе, която се тътреше към мен, бе от пясък.

— Татко — промълви. Гласът ѝ беше стържещ, сякаш в гърлото ѝ бяха заседнали раковини.

„Ще поискаш, но не бива“ — беше казала Елизабет... но понякога не можем да се въздържим.

Пясъчната девойка протегна ръка. При поредния порив на вятъра пръстите ѝ загубиха очертанията си, от тях се посипаха песъчинки, лъснаха оголени кости. Около нея се завихри още пясък и ръката ѝ отново се уплътни. Чертите ѝ се променяха като пейзаж под бързо прелитащи летни облаци. Гледката бе пленяваща... хипнотична.

— Дай ми фенерчето — промълви. — После ще се качим заедно на борда. На кораба ще бъде такава, каквато ме помниш. Пък и... не е нужно да помниш каквото и да било.

Бучащите вълни маршируваха в строй под звездното небе. Под луната. Под „Розовата грамада“ раковините зовяха: моят глас спореше със себе си. „Доведи другарчето. Аз печеля. Седни на старчока. Ти печелиш.“ Пред мен стоеше пясъчна Илзе, призрачна хурия под

светлината на луната, с черти,менящи се от секунда на секунда. Ту беше деветгодишната Или, ту петнайсетгодишната Или на път за първата си среща с гадже. Или, както изглеждаше на слизане от самолета през декември, Или колежанката с годежния пръстен на ръката си. Пред мен стоеше най-любимото ми същество — та нали затова Персе я беше убила! — с ръка, протегната за фенерчето. Фенерчето беше пропускът ми за едно дълго пътешествие по моретата на забравата. Разбира се, може би грешах... но понякога се налага да рискуваме. И обикновено правим тъкмо това. Както казва Уайърман, често се самозаблуждаваме толкова силно, че ако ни плащаха, отдавна щяхме да сме забогатели.

— Мери е донесла сол. Много торби със сол. Изсипала ги е във ваната. Ченгетата искат да знаят защо. Но никога няма да повярват на отговора, нали?

Тя стоеше пред мен, очертана на фона на вълните, които прииждаха и се разбиваха с грохот. Стоеше там, изчезваща и появяваща се отново, обгърната от завихрени песъчинки. Тя стоеше там и протягаше ръка за онова, за което беше дошла.

— Не й стигаше, че те е нарисувала в пясъка. Не й е стигало дори, че Мери те е удавила. Трябвало е да те удави в солена вода. — Сведох поглед към фенерчето. — Персе й е казала какво точно да прави. Както съм го нарисувал.

— Дай ми го, татенце — прошепна пясъчното момиче. Дланта му беше все така протегната. Само дето понякога вятърът я превръщаше в нокти на граблива птица. — Дай ми го и да вървим.

Въздъгнах. В крайна сметка някои неща са неизбежни.

— Добре. — Пристъпих към нея. Хрумна ми още една от мъдростите на Уайърман: „Накрая изчерпваме тревогите си.“ — Добре, съкровище. Но ще ти струва нещо.

— Какво? — Гласът й беше като пясък, тракащ по стъклото на прозореца. Стържещият звук на натрошени мидени черупки. Но съща така и гласът на Илзе. Моето любимо момиче.

— Само една целувка — казах аз, — докато съм още жив да я почувствам. — Усмихнах се. Устните ми бяха изтръпнали и не ги усещах, но знаех, че мускулите около тях са се обтегнали. Мъничко. — Предполагам, че ще е пясъчна целувка, ала ще си въобразявам, че сме си играли на брега. Че сме строили пясъчни замъци.

— Добре, татко.

Тя се приближи, движейки се с причудливо тътрене-летене, което в никакъв случай не беше ходене, а отблизо илюзията съвсем се загуби. Все едно да поднесеш картина близо до очите си и да наблюдаваш как сцената — пейзажът, портретът, животът — се размива и остават само цветовете. Чертите на Илзе изчезнаха. Виждах само бесен пясъчен циклон и ситни парченца от мидени черупки. Не подушвах мириса на кожа и коса, а на солена вода.

Бледи ръце се протегнаха към мен. Пясъчни ципи ги запокитиха във въздуха и ги размахаха. Месечината грееше през тях. Вдигнах фенерчето. То обаче беше късо. И пластмасово, а не от неръждаема стомана.

— Може би ще искаш да го погледнеш по-отблизо, преди да раздаваш целувки — подметнах. — Това фенерче е от жабката в колата на Джак Кантори. Онова с Персе е заключено в сейфа на Елизабет.

Съществото се вцепени и в същия миг вихърът му отнесе последното подобие на човешки образ. Озовах се сред пясъчен дявол. Обаче не исках да рискувам, след като знаех, че дъщеря ми беше някъде... ами някъде другаде — и копнееше да почива в мир. Замахнах с всичка сила, стиснал фенерчето, и сребърните гривни на леля Мелда се плъзнаха по китката ми. Внимателно ги бях почистил в кухненската мивка на „Двореца“ и сега те звънтяха.

За всеки случай бях затъкнал в колана си един от сребровърхите харпуни, но тази мярка се оказа излишна. Пясъчният дявол избухна и се разхвърча на парчета. В съзнанието ми отекна яростен писък от болка. Слава Богу, че трая кратко, иначе сигурно щеше да ме разкъса. После остана само шепотът на раковините под „Розовата грамада“. Звездите над дюните вдясно помръкнаха, когато и последният пясъчен талаз изчезна. Заливът отново беше пуст, само посребрените от луната вълни неспирно шестваха към брега. Ако изобщо го бе имало, „Персе“ беше отплавал.

Краката ми се подкосиха и аз тупнах на земята. Може би щеше да се наложи да се върна в къщата пълзешком, но за щастие „Розовата грамада“ не беше далеч. Тъкмо сега обаче смятах да поседя на брега и да послушам раковините. Да си поотдъхна. Може би после щях да успея да стана и да извървя онези последни двайсетина метра, да вляза

във вилата и да се обадя на Уайърман. Да го уверя, че съм добре. Че кошмарът е приключил и Джак може да дойде да ме вземе.

Но засега щях да послушам раковините, които вече не говореха с моя или нечий чужд глас. Щях да поседя сам на пясъка, да огледам океана и да мисля за дъщеря си Илзе Мари Фриймантъл, която тежеше три килограма при раждането си, чиято първа дума беше „куче“ и която веднъж се беше втурнала въщи с голям кафяв балон, нарисуван с пастел върху парче дебела хартия, крещейки въодушевено: „Наришувах те, татко!“

Илзе Мари Фриймантъл.

Помня я добре.

ДВАЙСЕТ И ВТОРА ГЛАВА

ЮНИ

I

Закарах малката лодка до средата на езерото Фалън и загасих мотора. Носехме се към малката оранжева шамандура, която бях оставил там. Няколко увеселителни корабчета плаваха напред-назад върху гладката като стъкло повърхност, но нямаше платноходки. На детската площадка видях няколко хлапета, няколко души седяха на мястото за пикник, други вървяха по пътеката към водата. Но, общо взето, мястото беше пусто, особено за езеро с плаж, което е толкова близо до града.

Уайърман, който изглеждаше много странно с фланелка на „Викингите“ и рибарска шапка, изкоментира:

— Децата още са на училище. След две-три седмици навсякъде ще бръмчат лодки. — Лицето му помръкна. — Започвам да се питам дали това е мястото за онази гадина, muchacho. Току-виж някой рибар я уловил...

— Риболовът с мрежи във Фалън е забранен — прекъснах го аз, — а и рибарите са рядкост. Езерото е предимно за увеселителни плавателни съдове. И за плувци в зоната до брега. — Наведох се да вдигна сребърния цилиндър, изработен от златаря в Сарасота. Дълъг беше деветдесет сантиметра и са затваряше с капак на винт. Беше пълен със сладка вода и фенерчето бе вътре. Персе беше запечатана в двоен мрак и спеше под двойно одеяло. Скоро щеше да потъне в още по-дълбок сън.

— Чудесна изработка — отбелязах.

— Безспорно — съгласи се Уайърман, гледайки как слънцето се отразява в цилиндъра, който въртях в ръцете си. — И никаква кукичка не може да се закачи за него. Все пак щеше да ми е по-спокойно, ако бяхме решили да го хвърлим в някое от езерата по канадската граница.

— Където някой наистина може да хвърли мрежа — изтъкнах аз. — Скрый го пред очите на всички — чудесна политика.

Три млади жени със спортни екипи профучаха на лодката си край ас и ни помахаха. Ние също им помахавме.

— Обожаваме сладурите! — изкрещя едната и те се засмяха.

Уайърман усмихнато им отдаде чест, после се обърна към мен:

— Колко е дълбоко тук? Знаеш ли? Шамандурата подсказва, че си наясно.

— Ще ти кажа. Дадох си труда да проуча езерото — вероятно закъсняло, тъй като двайсет и пет години с Пам притежавахме къщата на Астър Лейн. Средната дълбочина е трийсет метра... освен тук, където има дълбока пукнатина.

Уайърман се поуспокои и бутна назад шапката си.

— Едгар. Уайърман мисли, че още си el zorro — лисицата.

— Може би si, може би no, но под шамандурата езерото е дълбоко повече от сто и двайсет метра. За предпочитане е пред малко естествено езерце в скална яма край Мексиканския залив.

— Амин.

— Добре изглеждаш, Уайърман. Отпочинал.

Той сви рамене.

— Гот е да летиш с малък самолет „Гълфстрийм“. Няма проверка за сигурност и никой не ти тършува в багажа да провери дали пияната ти за бръснене всъщност не е бомба. Поне веднъж в живота си успях да летя на север без престой в тъпата Атланта. Благодаря ти... макар и сам можех да си платя чартърния полет.

— Да разбирам ли, че си се разбрал с роднините на Елизабет?

— Да. Възприех идеята ти. Предложих им къщата и северната част на острова в замяна на парите и ценните книжа. Сделката им се стори много изгодна. Сякаш чувах мислите на юристите им: „Уайърман е адвокат, но този негов клиент е кръгъл глупак.“

— Май не съм единствения zorro в лодката.

— Ще получа осемдесет милиона гущера в ликвидни авоари. Плюс много вещи за спомен от къщата. Сред тях и кутията за сладки на госпожица Истлейк. Как мислиш, дали не се е опитала да ми каже нещо, muchacho?

Сетих се как Елизабет напъха разни порцеланови фигурки в кутията и настоя Уайърман да я хвърли в езерцето със златните рибки. Естествено, че се беше опитала да му загатне нещо.

— Роднините получават северната част на Дума Ки с инвестиционна стойност... е, бедна ми е фантазията. Деветдесет милиона?

— Поне така си мислят.

— Да — съгласи се той и се навъси. — Така си мислят.

Известно време седяхме мълчаливо. Той взе цилиндъра от мен. В сребристата му повърхност виждах отражението си, обаче изкривено. Нямах нищо против изкривената си физиономия, но напоследък избягвах да се оглеждам. Не защото бях остарял, а понеже не ми се нравеха очите на Фриймантъл. Бяха видели прекалено много.

— Как е съпругата ти и дъщеря ти?

— Пам е в Калифорния при майка си. Мелинда е във Франция. След погребението на Или остана с Пам известно време, но после замина обратно за Европа. Мисля, че постъпи правилно. Май започва да преодолява скръбта си.

— А ми ти, Едгар? Ти преодоляваш ли я?

— Не знам. Скот Фицджералд не беше ли казал, че в американския живот няма второ действие?

— Да, но тогава е бил мъртвопиян. — Уайърман остави цилиндъра и се приведе към мен. — Чуй, Едгар, слушай ме внимателно. Във всеки пълноценно изживян живот, не само в американския, има пет действия. Също като в Шекспирова пиеса, била тя комедия или трагедия. Защото животът ни се състои от комедии и трагедии.

— Напоследък в моя живот комедиите бяха свалени от сцена — измънках.

— Да — кимна той, — но трето действие има голям потенциал. Нали ти споменах, че сега живея в Мексико? В едно прекрасно планинско градче, което се казва Тамасунчале.

Опитах се да произнеса названието.

— Харесваш звученето. Уайърман вижда, че ти харесва.

— Действително си го бива — усмигнах се аз.

— Смятам да си купя един съсипан хотел. Ще минат поне три години, докато изкарам печалба, но напоследък пари не липсват. Търся съдружник, който разбира от строителство и поддръжка. Но ако все още държиш да рисуаш...

— Мисля, че знаеш отговора.

— Е, какво ще кажеш? Да оженим и богатствата си?

— Саймън и Гарфънкъл, 1969 или там някъде. Не знам, Уайърман. Сега не мога да реша. Предстои да нарисувам още една картина.

— Така е. Голяма ли ще е бурята?

— Не знам, но ще се превърне в сензация по новините на Канал 6.

— Значи ще има предупреждения. Разрушенията, нанесени на имоти, са едно, а човешките жертви — съвсем друго.

— Няма да има човешки жертви. — Надявах се да е така, но веднъж развихреше ли се фантомната ми ръка, последствията бяха непредвидими. Затова втората ми кариера трябваше да приключи. Но тази последна картина *щеше* да съществува, защото възнамерявах да отмъстя напълно. Не само за или, но и за другите жертви на Персе.

— Чувал ли си се наскоро с Джак? — попита Уайърман.

— С него се чуваме почти всяка седмица. През есента ще се запише в Университета по лесничейство в Талахаси. Аз плащам обучението му. Между другото, с майка му ще се местят в Порт Шарлот.

— Пак ли ти плащаш?

— Всъщност... да. — Откакто бащата на Джак беше починал от болестта на Крон, на двамата с майка му хич не им беше лесно.

— Ти ли им го предложи?

— Пак позна.

— Значи мислиш, че Порт Шарлот е достатъчно на юг, за да бъдат в безопасност?

— Така мисля, да.

— Ами на север? Тампа например?

— Най-много да има проливни дъждове. Бурята ще бъде малка. Малка, но мощна.

— Малка „Алис“. Като онази през 1927.

— Да.

Спогледахме се. Лодката с момичетата отново се стрелна край нас, този път те се смееха по-шумно и ни махаха по-ентузиазирано. Ах, тази птица на младостта, летяща на крилете на изстуденото вино! Поздравихме ги.

Лодката се отдалечи. Уайърман се обади:

— Роднините на госпожица Истлейк никога няма да се главоболят с издаване на разрешителни за новата си собственост, нали?

— Почти съм сигурен.

Уайърман обмисли думите ми и кимна.

— Добре. Изпрати по дяволите целия остров. Все ми е тая. — Той вдигна сребърния цилиндър, загледа се в оранжевата шамандура, бележеща дълбоката пукнатина в дъното на езерото, и ме погледна. — Искаш ли да произнесеш надгробно слово, *tuchacho*?

— Да, но няма да се увличам.

— В такъв случай бъди готов. — Както бе коленичил, Уайърман се обърна и протегна ръце над водата. Слънцето позлати цилиндъра. Надявах се, че този объл предмет няма да види бял свят през следващите хиляда години... но от опит знаех, че Персе е доста изобретателна. Беше го правила преди, щеше да го стори отново. Дори от Минесота някак щеше да намери *caldo*.

Изрекох думите, които си бях намислил:

— Заспи завинаги.

Уайърман разпери пръсти. Чу се тихо цопване. Наведохме се и се загледахме в сребърния цилиндър, който бавно изчезна от погледите ни, проблясвайки за последно под лъчите на слънцето.

II

Уайърман изкрещя *cojudo de puta madre*, преди да стовари свещника върху неживото създание. Беше незабравим. Със силата на волята си го призовах за последно... и той се подчини. Или беше интуиция? Леля Мелда пък би казала това.

Той видя, че не съм помръднал, и усмивка озари лицето му.

— Сграбчи деня, Едгар — извика ми. Хората стреснато започнаха да се обръщат.

— И остави деня да те сграбчи — провикнах се.

Той се засмя, отдаде чест и се отдалечи. Разбира се, в крайна сметка отидох в неговото мъничко градче, но въпреки че за мен Уайърман винаги е жив с поговорките си — за тях мисля единствено в сегашно време — никога не го зърнах отново. След два месеца той почина от инфаркт; получил го на пазара в Тамасунчале, докато се пазарял с един продавач на домати. Смятах, че ще имаме време да бъдем заедно, но хората са непоправими оптимисти, нали? Самозаблуждаваме се толкова умело, че бихме могли с това да си изкарваме прехраната.

III

В къщата ми на Астър Лейн стативът си стоеше в дневната, където светлината беше най-подходяща. Платното върху него беше покрито с парче плат. На масата до статива, където стояха тубичките с маслените бои, имаше няколко въздушни снимки на Дума Ки, но аз рядко ги поглеждах: виждах острова в сънищата си и още го виждам.

Хвърлих парчето плат на дивана. На преден план в моята картина — моята последна картина — се извисяваше „Розовата грамада“, нарисувана толкова реалистично, че почти чувах как раковините стържат под къщата с всяка връхлитаща вълна.

Подпрени една до друга на дървените подпори седяха две червенокоси кукли. Отляво беше Рийба. Отдясно — Фанси, която доктор Кеймън беше донесъл от Минесота по идея на Или. Заливът, обикновено толкова син през дните ми на Дума Ки, беше нарисуван в злокобно зелено. Небето беше покрито с черни облаци, те се трупаха в горния край на платното и изчезваха в нищото.

Дясната ръка ме засърбя, завладя ме познатото усещане за сила, която се влива в мен и ме изпълва целия. Наблюдавах картината си едва ли не през очите на някакъв бог... или богиня. Можех да се откажа, но нямаше да ми е лесно.

Когато рисувах, се влюбвах в света.

Когато рисувах, се чувствах цялостен.

Рисувах известно време и оставих четката. С палец смесих кафяво и жълто и разнесох боята по нарисуваната пейка... съвсем лекичко... надигна се пясъчно облаче, сякаш бе подухнал немирнен ветрец.

На Дума Ки под черното небе на надигащата се юнска буря се изви вятър.

КАК ДА НАРИСУВАМЕ КАРТИНА (XII)

Почувствайте кога сте свършили и оставете четката или молива. Останалото е само живот.

февруари 2006 — юни 2007

И ОЩЕ НЕЩО...

Позволих си волности с географията на западното крайбрежие на Флорида, както и с историята на щата. Въпреки че Дейв Дейвис е действителна личност и наистина е изчезнал, тук той е измислен герой.

Никой във Флорида не нарича „Алис“ извънсезонните бури... с изключение на мен.

Благодаря на съпругата си, романистката Табита Кинг, която прочете първата чернова на тази книга и предложи някои ценни промени. Една от тях е кутията за курабийки на Елизабет.

Изказвам благодарност и на Ръс Дор, стария ми приятел лекар, който търпеливо ми обясни подробностите, свързани с медицинските случаи, описани в този роман.

Благодарности и на Чък Верил, който редактира тази книга, проявявайки типичните си деликатност и непреклонност.

На Теди Розенбаум, мой приятел и коректор: muchas gracias.

И на теб, стари друже, мой верни читателю, винаги на теб.

Стивън Кинг

Бангор, Мейн.

Издание:

Стивън Кинг. Дума Ки
ИК „Плеяда“, 2008

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.